

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

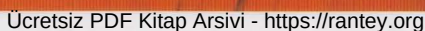
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1

erhan
bener

Aşk-ı Muhabbet Sevda

Gece Gelen Ölüm

Erhan Bener

19 Nisan 1929'da Lefkoşa'da doğan Erhan Bener, babasının öğretmenliği nedeniyle ilk, orta, lise öğrenimini Anadolu'nun çeşitli kentlerinde tamamladı. Kayseri Lisesinden sonra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Şubesini (1950), ardından AÜ Hukuk Fakültesini bitirdi (1956). 1958'de staj için Brüksel'e gitti, burada bir yıl kaldı. Dönünce Hazine genel müdür yardımcılığına atandı. Maliye Bakanlığı bünyesinde, maliye müfettiş muavinliği, hesap uzmanlığı yaptı. Kendi isteğiyle emekli olduğu 1975 yılına kadar yurtiçi ve yurtdışında çeşitli görevlerde bulundu. Edebiyata şiirle başlayan Erhan Bener, ilk öykü ve şiirlerini *Yedigün*, *Seçilmiş Hikâyeler*, *Varlık*, *Dost*, *Vatan* gibi dergi ve gazetelerinde yayımlandı. "Bütün yapıtları" ile 1999'da Edebiyatçılar Demeği Altın Madalya Onur Ödülü ve 2000 yılında Fransız Hükümeti, l'Officier de l'Ordre des arts et du Lettres madalyası (Sanat ve Edebiyat Ustası) ile ödüllendirildi. 7 Aralık 2007'de Ankara'da öldü.

Eserleri:

Şiir: Sesler (1948).

Roman: Acemiler (1952), Yalnızlar (1954), Gordium (1956), Loş Ayna (1960), Ara Kapı (1962, Fransız-Türk Kültür Cemiyeti Büyük Roman Ödülü, Kedi ve Ölüm adıyla, 1965), Baharla Gelen (1969), Elif'in Öyküsü (1980), Oyuncu (1981), Ünlü Gezgin Macellos da Vinci'nin Akıl Almaz Serüvenleri (1981), Böcek (1982), Ölü Bir Deniz (1983), Sisli Yaz (1984), Ortadirekler (1987), Tekilleşme (1990), Bir Büyük Bürokratın Romanı (1991), Anafor (1993), Hınzır Kız (1995, 1996 Yunus Nadi Roman Ödülü), Köleler ve Tutkular (1999), Işığın Gölgesi (2000), İlişkiler (2002, 2003 Orhan Kemal Roman Armağanı), Sıradışı Bir Kadının Otobiyografisi (2004), Macelos Da Vinci-Asya Seferi (2006), Macellos Da Vinci-Çıldırta Yağmurlar (2006), Eski Dostlar (2008).

Öykü: Aşk-ı Muhabbet Sevda (1992, Yunus Nadi Öykü Ödülü), Gece Gelen Ölüm (1993), Günbatımı Öyküleri (1995, 1996 Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödülü), Denizaşırı Öyküler (1996), Yaralı Aşklar (1998), Bir Demet Mimoza (Seçme Öyküler, 2003), Aşk Nereye Kadar (2003), Yaşam Bir Düş (2005), Türküsünü Arayan Adam (2008).

Oyun: Çıldırta Yağmur (1980), Bürokratlar (1981), Hızır Doktor (1981), Şahmeran (oyunlaştırılmış halk masalı 1984, çocuk romanı olarak 1991).

Anı: Bürokratlar (3 cilt, 1978-79, oyun olarak 1981), Arabalarım (2003).

Çocuk Kitapları: Şahmeran Öyküsü (1991), Burcu Öğretmenin Öyküleri (1993).

Deneme: Sonbahar Yaprakları (2001), Açık Pencere (2008).

Biyografi-Albüm: Cemil Eren (2001).

Kırmızı Kedi Yayınevi: 897

Türk Edebiyatı: 120

Bütün Öyküleri 1

Aşk-ı Muhabbet Sevdâ / Gece Gelen Ölüm

Erhan Bener

© Erhan Bener, 2018

© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2018

Genel Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Çağlayan Çevik

Kapak Tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Grafik: Yasemin Çatal

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Mart 2018, İstanbul

ISBN: 978-605-298-255-6

Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2

34310 Haramidere / İSTANBUL

Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi

kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com

www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzikedikitap

kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr

Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL

T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Erhan Bener

BÜTÜN ÖYKÜLERİ 1
Aşk-ı Muhabbet Sevda
Gece Gelen Ölüm

İçindekiler

Öyküde Yaşatmaya Çalıştığım.....	7

AŞK-I MUHABBET SEVDA

Alabalık.....	15 ♡
Ne İmiş Aşk-ı Muhabbet, Sevda.....	29 ○
Requiem.....	47 ○
Bir Roman Kahramarı.....	61 ○

– Allegro Cantabile.....	71

Arabesk.....	101
Humoresque.....	117

– Apollon, Zephyros ve Hyakinthos.....	131

Taşrada Gizli Aşk.....	147 ○
Liebestote.....	165

Arkası Yarın.....	193 ○

Aşk Yüzünden Cinayet.....	217 ○

Hâlâ Kanayan.....	241 ○

– Cusi Fan Tutte.....	253 ○

GECE GELEN ÖLÜM

Gece Gelen Ölüm.....	261 ○

Çiçekler.....	375

Falcı.....	383 ♡

Telefondaki Ses.....	451

Biobot.....	467

Öyküde Yaşatmaya Çalıştığım*

Erhan Bener

Bana sorarsanız, öykü olmadan önce hikâye vardı ve yine bana öyle geliyor ki, insanlık tarihinin resimden, müzikten çok daha önceki ilk sanatsal uğraşısı olmuştu. İlk insan, bir benzeriyle iletişim kurmak için farklı sesleri anlamlı bir dizin oluşturarak kullanmayı, en ilkel biçimiyle bile olsa becerebildiği anda, bu yeni iletişim aracını, öteki canlılardan farklı olarak, yalnız doğal gereksinimleri için değil, karşılaştığı ya da başına gelen herhangi bir olayı anlatmak için de kullanmaya başlamıştır.

Ağabeyim Vüs'at O.Bener'le birlikte Fransızcadan dilimize çevirdiğimiz, bundan on yıl kadar önce Ankara Devlet Tiyatrosu'nda (Büyük Sahne'de) sahneye konan Vercors'un *Hayvanlar ve İnsanlar* adlı oyununda, insanları hayvanlardan ayıran niteliklerin ne olduğunu irdeleyen kimi doğabilimi uzmanları, bazı kuş ve maymun türlerinin, ortalama Amerikalıların kullandıkları sözcüklerden daha fazla farklı ses çıkararak iletişim kurduklarını iddia ederse de, ilkel insanların bu hayvan türlerinden daha zengin bir içerikle birbirlerine seslendiklerini, yalnız somut olayları anlatmakla yetinmeyip,

* Erhan Bener bu yazıyı 'Bir Demet Mimoza' adlı öykü seçkisi için kaleme almıştır.

düş güçlerini de kullandıkları kuşkusuzdur. Bunu da hiç kuşkusuz, sözcük dağarlarının elverdiği ölçüde, gerçek olduğu varsayılabilir olacakları, o andaki duygularına, heyecanlarına, korkularına, koştur olarak, yani düş güçlerini de kullanarak, belki biraz abartarak, süsleyerek, çoğu kez de kendilerini yücelterek, her biri kendine özgü bir anlatım biçimini, giderek biçimini seçerek yapmışlardır.

Böylece hikâye, anlatılan şey aynı bile olsa, anlatandan anlatana değişen bir biçim, biçim ve içerik kazanmıştır. Örneğin, kimi halk öykülerinin (Dede Korkut öyküleri gibi) pek çok ülkede değişik biçimlerde, içeriklerine pek fazla dokunulmadan hemen hemen benzer şekilde anlatıldığı, anlatıla gelmekte olduğu bilinmektedir.

Ne var ki, zamanla sözün yerini yazı almış, o zaman anlatma ayrıcalığı yazmayı bilenlerin tekeline geçmiştir. Böylece hikâye bir yazma sanatı haline gelmiş, öyküleşmiştir. Gerçi, öykücüler her zaman aslında ne anlatmak isterlerse onu anlatmış, ancak bu ayrıcalıklarını rahatça ve kendi çıkarlarına göre kullanmak için, güçlülerin gölgesinde kendilerine bir yer edinmeye çalışmışlardır. (Öteki sanat dallarını icat edenler de aynı şekilde davranmışlardır. Resim sanatı, yeniden doğuş dönemine kadar kiliselerin ve soyluların emirlerinde ya da himayelerinde gelişmiş, müzikte de hikâyede olduğu gibi, koştur ayrı bir halk müziği yaşayıp gitmişse de on sekizinci yüzyıla kadar kilisenin ve küçük büyük sarayların, isteklerine keyiflerine uygun bir çizgide seyretmiştir.) Önce, güç sahiplerini hoşnut edecek övgüler, onları oyalayacak masallar (1001 Gece Masalları) ve tabii bu arada en yüksek gücü temsil eden tanrılara yönelik metinler geliştirilmiş, destanlar yazılmış, her topluluk kendi hikâyesini yazagelmış, savaşlar ve aşklar anlatılmıştır.

Yakın zamanlarda da yazılı edebiyatın farklı bir karakter taşıdığını söylemek güçtür. Zamanla iktidarlar biçim değiştirmiş, yeni güçlü sınıflar ortaya çıkmış, sanatlar daha dolaylı yollardan bu sınıfların, bu yeni iktidarların gölgesinde yaşayabilmiştir. Sanatsal faaliyetler, faşist ya da Stalinist iktidarlar döneminde daha doğrudan ve daha kaba yöntemlerle yönetilmekte iken, yaşadığımız çağda bu kez büyük sermaye iktidarlara daha geri planda kalarak, oluşturdıkları basın, dağıtım ve tanıtım tekelleri aracılığıyla edebiyatı etkilemektedir. Burada değinmek istediğim husus, sanatın şu ya da bu biçimde iktidarlara uygun adım yürümekte oluşudur. Bu kimi zaman açık yasal tehditlerle, yasaklamalarla ya da dolaylı bir biçimde fazla sezdirilmeden, hatta koruma adı altında sağlanır. Moda algılayış ve üretimler, yaşam ve düşünce biçimleri yazılı ve görsel her türlü iletişim aracı alabildiğine kullanılarak sanata yansıtılır.

Bu ahval ve şerait dahilinde bir yazarın kendine özgü sanat anlayışından söz etmesi, dahası bunu savunmaya çalışması biraz safdillik olur. İstesek de istemesek de herkes bu çemberin içindedir. Hissetse de hissetmese de onu durmadan aşağı iten bu güçlere karşı gerçek özgün sanatçı, ancak çok güçlü ciğerlere sahip olduğu takdirde suyun yüzünde kalabilir.

Bu kısa ve küçük girişi yapmaktaki amacım, öykünün, daha genel olarak da sanatın ilk insandan bu yana evrimine dikkat çekerek, onun öyle pek de kendine özgü kurallara, belli anlayış biçimlerine göre oluşmadığını, her çağda iktidar sahiplerince belli kalıplar içinde varlığını korumasına özen gösterildiğini, bu kalıpların dışına çıkmaya çalışanların her zaman geriye itilmek istendiğini göstermektedir.

Ben kendi açımdan, o kadar geriye gitmesek bile, bütün dünyada başlangıcından beri en yaygın yazınsal sanat dalı olduğunu

düşündüğüm öykünün, her şeye karşın özgürlüğünü en başarı-
lı biçimde savunan yazın dalı olduğuna, inanılmaz derecede
zengin bir çeşitlilik gösterdiğine ve öykü yazarlarının her biri-
nin belki kendilerine özgü hissedilebilir bir tarzları olmasa bile,
daha çok içgüdüsel bir şekilde yazıldığına inanıyorum.

En azından kendim için söyleyebileceğim şey, bir öykü
yazmak için masaya oturduğum zaman, roman yazarken ol-
duğundan farklı olarak, kendimi anlık sezgilerime, hevesle-
rime bırakmakta oluşumdur. Bu yüzdendir ki, beş* kitaplık
öykü dağarımda yer alan öykülerimi belli bir kalıba, belli bir
anlayışa indirgemenin olanaksız olduğunu düşünüyorum.
1948 yılında, Cumhuriyet gazetesinin açtığı Yunus Nadi ya-
rışmasında dereceye giren “*Küçük İstasyon*” adlı öykümü,
gazetenin arşivinden çıkartıp yeniden okuma olanağını bu-
lamadım ama, hayal meyal anımsadığıma göre, duygusal bir
aşk öyküsüydü. “*Aşk Nereye Kadar*” adlı öykü kitabım için de
duygusal bir aşk öyküsü nitelemesi yapılabilir. Buna bakarak,
beni bir duygusal aşk öyküleri yazarı olarak nitelendirmek
olası mıdır? Bunu yanıtlamak herhalde bana düşmez.

Kuşkusuz yine de beni öykü yazmaya iten, o anlık sezgi-
lerin heveslerin oluşmasında etken olan algılamaları ihmal
edemem. Ben, galiba öykü yazarken her şeyden önce kendi-
me sonra da okurlarıma, gerçek bir ruhsal heyecan yaşatmaya
çalışıyorum. Burada sözünü ettiğim gerçeklik, yaşamışlık ya
da somut olarak varolmuşluk anlamına gelmiyor. Gerçekliği,
yapaylık dışında bir algılama olarak kabul ediyorum. Daha
doğrusu, o ruhsal heyecanı vermek için başvurduğum kurgu
yöntemini, bir gereksiz süsleme biçemiyle boğuntulaştırmaktan
kaçınıyorum.

* Erhan Bener’in bu yazıdan sonra üç öykü kitabı daha yayımlanmıştır.

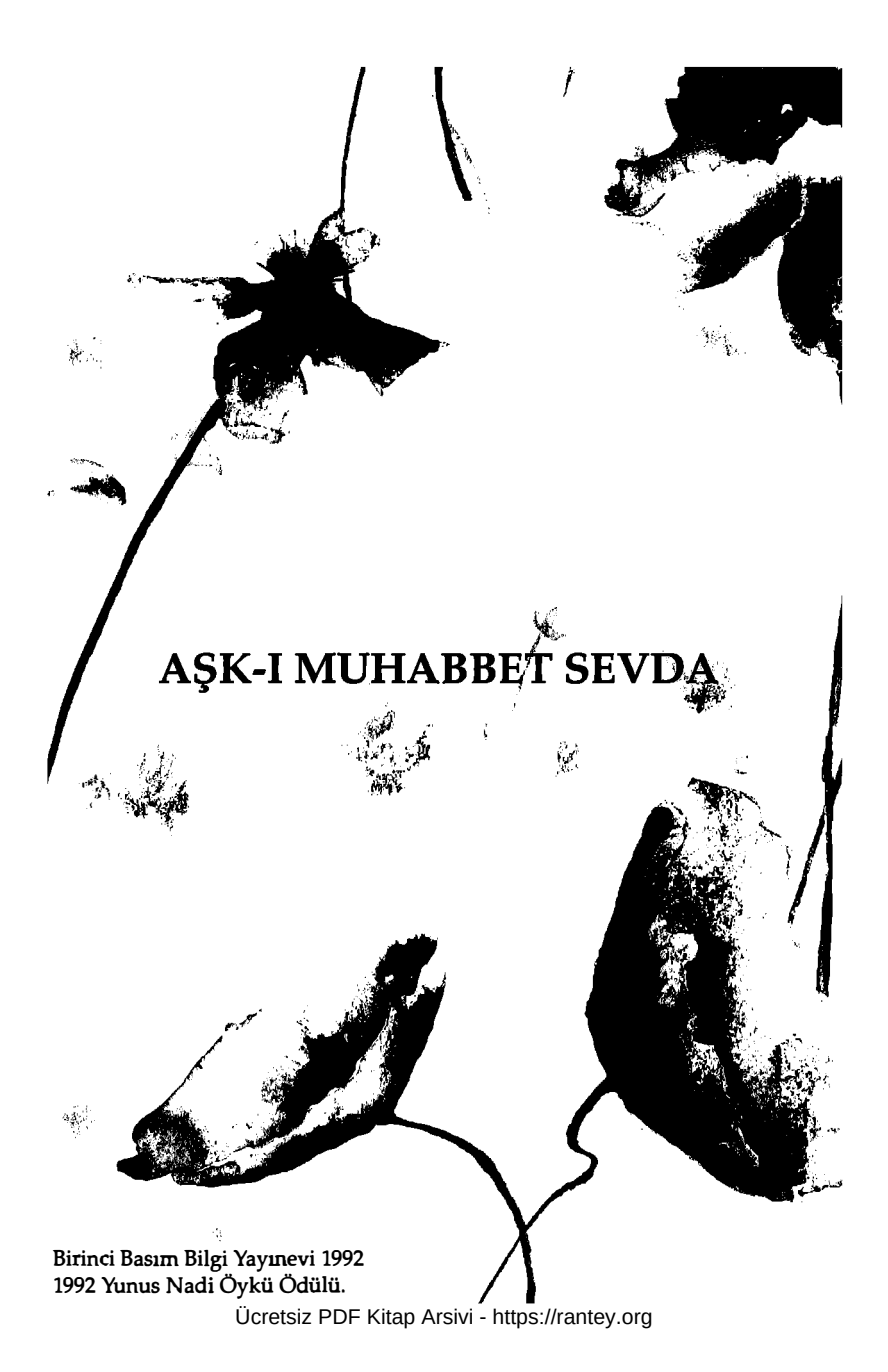
Ama romandaki kadar karmaşık olmasa da yazdığım her öykünün, insan yapısındaki dramatik noktalara değinen bir özel kurgusu vardır. Genellikle de bütünüyle kurmaca olan anlatımlara öykülerim içinde pek az rastlanabileceğini düşünüyorum. Roman yazarken, kaçınılmaz olarak başvurduğum birtakım anlatı oyunlarına, hatta kurnazlıklarına öyküde başvurmam olanaksız. Bir öykünün bu yükü kaldıracağını sanmıyorum. Çünkü, beni öykü yazmaya iten anlık sezgilerin, heveslerin hep yukarda değindiğim bağlamda gerçek bir başlangıç ve bitiş noktası, beni yazmaya zorlayan, bir itici gücü vardır.

Belki çok genel bir açıklama yaptığım söylenebilir öykü anlayışım konusunda. Ama daha somut bir açıklama yapmam olası değil. Eğer kolayca açıklanabilecek bir öykü anlayışım olsaydı, yazdıklarımın birbirlerinin az ya da çok kopyası olmalarını önleyemezdim. Daha da ötesi, kendimi yinelemekten kaçınmazdım. Hiç durmadan kendi iç sıkıntılarını, ruhsal dengesizliklerini biçem oyunlarına başvurarak yineleyen öykü yazarlarının durumuna düşerdim.

Tam burada bir noktaya açıklama getirmem gerektiğini düşünüyorum. Yazarın kendisiyle yapıtı arasındaki nesnel ilişkiyi özellikle öyküde yadsımak olası değildir. Bakıyorum da romanlarımda birinci tekil kişi biçimini çok az kullanmış olmama karşın, öykülerimde anlatıcı ben daha çok öne çıkıyor. Bunun da hikâyenin doğuş nedeninin bir kanıtı olduğunu düşünüyorum. Hikâyede anlatıcı kendisini olayın dışına ne kadar atabilir, kendisini ne kadar gizleyebilir? Bunu başarabildiğim öykülerimin hiç de çok olmadığını farkındayım.

Zaten bu konuda açıklama yapmak bana düşmez sanıyorum. Bu kadar değerli eleştirmen araştırmacı varken, bir de onların işini üstlenmem, fazla kendini beğenmişlik olmaz mıydı?

Mayıs 2003

AŞK-I MUHABBET SEVDA

Birinci Basım Bilgi Yayınevi 1992
1992 Yunus Nadi Öykü Ödülü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Alabalık*

Bir duygunun, ilk algılandığı andaki yoğunluğuyla ya da aynı belli belirsiz, uçucu, dokunup geçen belirsizliğiyle, aynı tiz ya da aynı kalın seslerle, zamanın birden durduğunu düşündürecek ya da yaşanan ânın baş döndürücü bir hızla geri gittiği kanısını uyandıracak bir keskinlikle, bir kez daha duyulması olası mıydı? Az önce Necdet, iri, yayvan elini ansızın ensesinin çukuru üstüne dayadığı zaman, olmaz sandığı böyle bir geçiş duygusuyla tepeden tırnağa sarsılmış, ürpermiş ve çığlık atar gibi öyle bir “Yapma!” diye bağırmuştu ki, adam korkmuş, elini hızla geri çekmişti:

“Affedersin. Seni korkutmak istememiştim.”

“El şakalarından hoşlanımadığımı bilirsin. Hele çalışırken...”

Çalıştığı falan yoktu oysa. Çay saatinden beri, bir tuhaf isteksizliği vardı. Bir bilinçsiz bekleyiş hali içindeydi. Ayaklarının ucuna basarak -buna ne gerek vardı sanki?- odadan çıkan kocasının arkasından ilgisizce baktı. Canı çalışmak istemiyordu. Canı hiçbir şey yapmak istemiyordu. Nerden tutturmuştu Dr. Wilmetz, bu hafta “*La Truite*”i çalalım diye? İyi bir beşinci bulmuş. Bir Çek. Bakalım, öğrenince Necdet ne diyecek?

Rastgele dokundu siyah tuşlardan birine. Daha önce hiç işitmediği bir do diyeydi bu. Aynı tuşa bin kere dokunsa hep

* 1992 Haldun Taner Öykü Ödülü.

farklı sesler çıkacağını biliyordu. Son derece iyi akort edilmiş bir Berstein'di oysa bu. Kendisi de, Madam Olga'dan ders almaya başladığı günlerdeki acemi küçük kız değildi. Yine de... Keşke öyle olsaydı. Madam Olga, bağıtiyle elinin üstüne vurarak "Tuşlara basarken bileğinizi bükmevin matmazel!" diye yine azarlasaydı onu.

Ama artık Madam Olga kimseyi öyle azarlayamıyordu. Parmakları artritten katılaşımış, şişmişti. Kimseye ders veremiyordu. Notre Dame'ın mütevellî heyetinin sağladığı yardımlarla sürdürüyordu yaşamını. Öyleydi işte. Hiçbir şey eskisi gibi değildi. Hiçbir şey yeniden yaşanılmazdı. Bir Schubert üçlüsünü, bir Beethoven sonatını, aynı plaktan Necdet'in geçen yıl, evliliklerinin on dördüncü yıldönümü armağanı olarak sunduğu o kusursuz müzik setinden her dinleyişinde, ne olduğunu bilemediği bir farklılık bulunduğunu sarurdu. Necdet'e bir gün bundan söz etmişti. "Saçmalama," demişti Necdet: "Bu seti almadan önce kaç kişiye danıştım. Böylesine bir *presizyon*'un elektronik mikroskoplarda bile bulunmadığını söylediler bana."

Sorun bu değildi ki. Plaktaki izlerin değişmeyeceğini o da biliyordu. Yine de, viyolacı yayını çekerken her sefer sanki bir başka yerde, elinin bir an titremesini engelleyemiyor, dahası besteci, sanki her sefer bir başka noktada, bir on altılık notanın yerini değiştiriveriyordu. Abartmadığından, duygusal bir yanulsamanın söz konusu olmadığından emindi. Plağı dinlerken içinde beliren o anlık titreşim farklılıkları, değişik ruhsal durumların neden olduğu algılama çeşitlemeleriyle ilişkili değildi bu duygu. Olabilirdi, kabul ediyordu, belki bir küçük toz parçacığı, elektronik sistemdeki bir ölçülmez boşluktu bunun nedeni. Ama belki de zaman, her şeyi durduğu yerden öteye

doğru biraz kımıldatıyor, sesler ve varlıklar, duygular ve imgeler, artık bir daha kendileri olamayacak yeni bir uzaklıkta yeniden biçimleniyorlardı.

Bundan söz ettiği zaman Dr. Wilmetz gülümsemiş, “Çok şanslısınız Madam,” demişti. “Bu sanının gizini bana öğretemez misiniz? Ben hep aynı, belki çok kusursuz, ama mekanik sesleri tekrar tekrar dinlemek korkusuyla, o şeytan icadı makineleri ve ölü ses kalıplarını evimden içeri sokamıyorum. Ne var ki, bir Oistrakh ya da bir Kempff’i her istediğim zaman dinlememe olanak sağlayacak bir sihirli lambadan da yoksunum...”

Dr. Wilmetz’in Barok döneminden neden hoşlanmadığını; cuma akşamları, bir süre akıl hastalıkları kliniği olarak kullanılan iki yüzyıllık bu eski konağın müzik odasında, İtalyan Büyükelçiliği Müsteşarı ve onlara zaman zaman katılabilen Avusturya Elçisi’nin karısıyla düzenledikleri oda müziği saatlerinde, yanlış bir tuşa bastığı zaman neden öfkelenmediğini; tersine, yüzünde neden mutlu bir aydınlığın belirdiğini o zaman anlamıştı.

Bir gün de, “Alberto çok iyi bir viyolonselci, ama yalnız doğru notalara basmakla yetiniyor. Yaratıcı hiçbir yanı yok. Kontes de öyle. İdeal bir keman öğretmeni sadece. Siz öyle değilsiniz. Gerçek bir virtüözsünüz. Yazık olmuş size,” demişti. “Virtüöz, bilmeden değil, kendine göre yanlışlık yapan, yapabilen biridir. Ah, insanların kusursuzluğa karşı bu çılgınca merakı beni nasıl korkutuyor Madam, bilemezsiniz. Yanlışlık yapmayan bilgisayarlar, hep vaktinde kalkan trenler, hep aynı ölçüde pişirilmiş biftekler, bütün erkeklerle bütün kadınları aynı titreşimle etkileyecek bir cinsel doyum mekanizması...

Ben sefaret kâtibiyken, her nota ayrı bir üslupla yazılırdı. Şimdi, dışişleri bakanlığında, olası her durum için önceden

hazırlanmış yazı kalıplarının boş yerlerini doldurmakla yetiyorlar...”

Yaşlı tilkinin kadınlara gösterdiği aşırı kibarlığın, özellikle genç kadınlarla konuşurken kur yapıyormuş gibi eğilip bükülüşünün, sözlerinin arasına hafif dekolte anekdotlar, belirsiz imalar sıkıştırışının gerisinde, belki de o değişiklik özleminin kaynaklanan bir başka eğilimin gizlendiğini öğrenmişti Semin. Dr. Wilmetz’in, Avenue Niel’deki konağında ağırladığı genç erkek arkadaşlarını, başkalarının tanımlarına fırsat bırakmadan sık sık değiştirdiği söylenirdi. Herhalde bu yüzden, şaşılacak kadar şarklı bir kıskançlığı olan Necdet, onun, büyükelçilik konutuna zamanlı zamansız gelip gitmesine aldırış etmiyordu.

Eli dalgınlıkla yine klavyeye doğru uzandı, parmağı yine bir tuşa dokundu. Aynı do diyez tuşuydu bu, ama bu kez parmağını son anda biraz çekerek kurnazlık yaptığını biliyordu. Deminden beri bir kuram geliştirir gibi, her şeyde, Maupassant’ın kapatılmış olduğu günden beri eşyası yerinden hiç oynatılmamış olan bu odada; duvarlardaki, yerleri hiç değiştirilmemiş olan, çerçeveleri yaldızlı kocaman tablolar; bir duvarı boydan boya ve tavana kadar kaplayan kitaplıkta; tozları alınırken bile sanki yerlerinden çıkarılmayan, birbirlerinin tıpatıp aynı, yaldızları kararmış şarap rengi ciltli kitaplarda; yerdeki goblen halının soluk pastel desenlerinde; tavandan sarkan büyük avizenin eski kristallerinin donuk pırıltılarında; gerçek birer XV. Louis harikası olan koltukların ayaklarının değdiği yaşlanmış parkelerin çukurlaşmış gibi duran gölgelerinde; korkunç ağırlıkları nedeniyle kıpırdatmadığı kalın kırmızı kadife perdelerin kıvrımlarında; pencereden bu mevsimde ve bu saatte, bir Sisley tablosundaki gibi,

iki yıldır yapraklarının hep aynı biçimde, aynı noktalarda sarardığını gördüğü uzun boylu ağaçların kımıltısızlıklarında, zamanın o her şeyi yerinden oynatan güçlü akışının izlerini aramakta olduğunu farkındaydı ve o do diyey, az önceki titreşimle yansısaydı kulaklarına, sanki onu gizemli bir biçimde yaşama bağladığını düşlediği inancı, gürültüyle çökecekti.

İlk kez, on yedi yaşında, annesiyle birlikte, Müzik Akademisi'nin yüksek virtüözlük kurslarını izlemek için geldiği bu kente, yıllar sonra, bir büyükelçi karısı olarak döneceğini öğrendiği zaman, yine aynı karmaşık duyguya kapılmıştı. Belki de hep yaşanan bir anı yeniden yakalayabileceği umuyla heyecanlanmış, hatta telaşlanmıştı.

Hayır, kaçamak yürüyüşler yaptığı Avenue Wagram'daki ağaçlar eski baş döndürücü kokularını yitirmişlerdi. Şimdi her yer yanık benzin kokuyordu. Place des Temes'deki çiçekçiler, yeraltı geçidi yapımı nedeniyle ortadan yok olmuş. Rue de Faubourg St. Honoré'nin köşesinde, bir zamanlar gençlerin cıvıldaştığı Dupont'un masaları, güpegündüz, boyunlarına beyaz peçeteler bağlayarak, şişelerce Sansert şarabı içip, düzinelerle 3 numara Belon tıkınan kır saçlı şişman erkekler, kocaman göğüslü, boyalı saçları kuaför elinden yeni çıkmış yaşlı kadınlarla dolup taşıyor, Salles Pleyel'in duvarlarını, adlarını hiç duymadığı yeni yeni sanatçıların resimleri süslüyordu.

Birden kendi adını, orada, Salles Pleyel'in gişelerinin bulunduğu salondaki afişlerde görür gibi oldu. Nadia Boulanger ödülünü kazanması nedeniyle düzenlediği tek resitalin programı belleğine kazınmıştı. Önce bir Ravel çalmıştı, Fransız dinleyicileri hoşnut etmek için. Sonra Schubert'in Büyük Sonatı'nı. İkinci bölümde Moussorsky'nin *Bir Resim Sergisi'nden Tablolar'* ını çok değişik bir biçimde yorumlaması

üzerine salon alkışlarla inlemiş, birçok kez sahneye çağırılmış, sonunda yorgunluktan öldüğü halde Chopin'in birkaç prelüdü ile bis yapmak zorunda kalmıştı.

Sahneyi çepeçevre dolduran çiçeklerin en büyüğü büyükelçinininkiydi. Onun hemen yanındaki kocaman sepeti Olaf yollamıştı. Ne kadar şaşmıştı buna Semin. Sonra, fuayede Olaf, "O kadar zengin değilim güzelim. Kızmazsan gerçeği söyleyeyim. Père Lachaise'de mezar bekçiliği yapan bir dostum var. Ondan sağladım bu çiçekleri!" demişti.

Olaf, kapitalist toplumun gelenekleriyle alay eder, sosyalistliğiyle övünürdü ama, o gece yolladığı çiçekler için söylediklerinin şaka olup olmadığını bir türlü öğrenememişti. Arkadaşlıkları boyunca onu hep şaşırtmaya çalışmıştı galiba Olaf. Birçok güzel şeyi onunla yaşamıştı ilk olarak. İlk gece gezmesine onunla gitmişti. Olaf, bin bir şaklabanlıkla Semin'in annesinden izin almış, çalıştığı gece kulübüne götürmüştü onu. Orada, orkestrada viyolonsel çalıyordu. O gece, sık sık sazını bırakıp Semin'in yanına gelmiş, dansa kaldırmıştı. İlk şampanyayı da o gece içmişti. Olaf şampanyayı kulüp sahibinin yolladığını söylemişti.

Arada sırada Akademi'deki derslerden kaçarak Paris'i dolaşırlardı. Herkesin bildiği yerleri değil. Mezarlıkları, küçük kiliseleri, eski kitapçıları, müşterisiz galerileri, تنها meyhaneleri. Bir gün Olaf, Sacré-Coeur'ün merdivenlerinde randevu vermişti. Oraya gittiğinde onu Hippy kılığında, birkaç arkadaşıyla merdivenlere çökmüş, mendil açmış, gitar çalıp eski Norveç şarkıları söyleyerek para toplarken görmüştü. Bir başka akşam, televizyon haberlerinde Olaf, öğrencilerin düzenlediği bir gösteri yürüyüşünde, başı çekenler arasında görünüyordu. Ertesi gün, 24 saat gözaltında tutulduğu

karakoldan çıktığında, ağlamaklı bir halde onu bekleyen Semin'le karşılaşınca pek suçlanmış, süklüm püklüm olmuş, koluna girerek onu oradan zorla uzaklaştırırken, "Biliyorum, politikadan hoşlanmıyorsun. Bir daha seninle birlikteyken hiç politikadan konuşmayacağım. Söz veriyorum," demişti. Gerçekten de sözünü tutmuştu.

Semin'i ilk öpen erkek de o olmuştu. Bir 14 Temmuz akşamı, Saint-Michel Alanı'ndaki eğlence sırasında. Çok doğal bir şey yapar gibi. Sonra da bu öpüşü unutmuş gibi davranmıştı. Ne tuhaf, ilk istiridyeyi de, yine onun elinden, Dupont'un Rue de Faubourg St. Honoré'ye kıvrılan köşesindeki bölümünde, daha sonra sık sık birlikte oldukları cam kenarındaki o dip masada, bir kadeh Sansert şarabıyla tatmıştı. Claire'i pek sevmemiş, Belon'a bayılmıştı.

Keşke o günlerin hiçbir şeyi umursamaz coşkusuyla bir gece yine Dupont'a gidebilse ve bir bardak şarapla yarım düzine Belon yiyebilse. Ama artık bu olanaksız. Bir büyükelçi karısı o. Her an bir saldırıya uğrayabilir. Çok dikkatli olmak gerek. Necdet onun tek başına gezmeye çıktığını duysa kıyametleri koparır. Sonra artık istiride de alerji yapıyor.

Piyanonun başından kalktı. Baş ağrıyordu. Eliyle ensesini ovuşturdu. Piyanonun üstündeki bronzdan, küçük Beethoven büstüne dokundu parmağının ucuyla. Büyük usta sanki, onu azarlamaya hazırlanıyor gibiydi. Olaf için Beethoven'dan büyük bir besteci söz konusu olamazdı. Bir de belki Schubert. Schubert ve *Alabalık Beşlisi*'nin özel bir anlamı vardı Olaf için.

Ona şimdi Olaf'ı anımsatan şeyin, akşam yemeği planında, Necdet'in sağına yerleştirdiği yeni Norveç Büyükelçisi'nin adı olduğunu düşünmüştü önce. Adamın adı Edward Kristiensen'di. Olaf'la aynı soyadını taşıyordu. Bu soyadının

Norveç'te hayli yaygın olduğunu biliyordu ama, bu adı görür görmez Olaf'ı düşünmemesi de olanaksızdı.

Yalnız bu ad mıydı ona on beş yıl öncesinin Paris'ini anımsatan? Bir daha bir benzerinin yaşanması olanaksız o son akşamı unutabilir mi?

1967 kışının ortalarıydı. Noel'den birkaç gün önce. Olaf'la, Budapeşte dörtlüsünün Salles Pleyel'deki konserine gitmişlerdi. O gece annesinin izin vermekte her zamankinden daha çok güçlük çıkardığını anımsıyor. Nasıl bir önseziydi, açıklanması olanaksız.

Konserden çıktıklarında vakit gece yarısına yakındı. Lapa lapa kar yağıyordu. Kalabalık çabucak dağılmıştı. Koca caddede onlardan başka kimse kalmamıştı. Olaf, göğsünü bağrını açmış, bir yandan Op. 59'un üçüncü bölüm temasını mırıldanırken, bir yandan Semin'in ensesine koyduğu elinin basıncını artırıp azaltarak, Dupont'a doğru onu adeta zorla sürükliyordu. "Geç oldu, dönelim, annem merak eder," demişti ama, Olaf duymazdan gelmişti. Semin, içinde kaybolduğu iri tüylü, yaşlı kadın işi mantosuna büzülmüştü. Olaf'ın bir gün bile sırtına değil kalın bir palto, bir ince pardösü geçirdiğini görmemişti.

O gece Dupont'da gerçekten kimsecikler yok muydu, yoksa Budapeşte dörtlüsünün çektiği o eşsiz müzik şöleninin sarhoşluğu içinde gözleri kimseyi görmeyecek kadar kendilerinden mi geçmişlerdi? Özellikle Olaf, cezbeye kapılmış dervişler gibiydi. "Beethoven işte bu kızım," diye adeta haykırıyordu. "Rasumowsky, ikinci Rasumowsky işte böyle çalınır. Ama sana bir şey söyleyeyim mi... Onları dinlerken ben hep seni düşündüm. Yo, bir Beethoven dörtlüsünde değil. Schubert çalarken. Sen bir harikasın yavrum. Evet, seni, onlarla birlikte

Alabalık'ı çalarken düşledim. Seni orkestra ile çalarken değil, işte öyle, sıcacık, capcanlı bir müzik çalarken düşlerim ben. Yo, öyle şaşkın bakma yüzüme. Ben mi? Benim bir amatörden farkım yok. Bu kocaman ellerle daha iyisini de beceremem..."

İşittiği övgülerden, içtiği şaraptan, itiraf etmekten korktuğu bir sevdanın telaşından yanaklarının kızardığını hissediyordu Semin. Karşı çıkmak istemişti. "Abartıyorsun, daha o kadar iyi değilim. Kendine de iftira ediyorsun. Şu gece kulüplerinde caz çalmayı bir bıraksan..."

İri kahkahalarla gülmüştü Olaf. "Öyle ya, sen nerden bileceksin, benim, Norveç'in en soylu, en varlıklı ailelerinden birine mensup olduğumu? Ah, *fiils des putaines*! Onlara el açmayacağım. Ama bak, sen istersen.. Sen istersen her şey değişir. Birlikte Oslo'ya gideriz. Hadi, var mısın? Kraliyet Akademisi'nde seni alkışlarla karşılayacaklarından kuşkum yok. İster misin? Söyle, ister misin? Senin için her şeyi yaparım. Ah, seni nasıl seviyorum küçük kız. Deliler gibi. Bu pis dünyaya demir atmamı istersen... Sen istersen..."

Kocaman elleriyle ensesinden tutmuş, kendisine doğru çekiyordu. Onu hiç bu kadar tutkulu, heyecanlı ve coşkulu görmemişti o geceye kadar. Yerinde duramıyor, bir şeyler anlatıyor, kendi diliyle, belki şiirler söylüyor, belki yalvarıyor, iki yanına sallanıyor, Semin'i de kendisiyle birlikte yaprak gibi sallıyordu. Yüreği yerinden fırlayacak gibiydi Semin'in. Salon bomboştı. Garsonlar, görünmez köşelere çekilmişlerdi. Dışarda lapa lapa kar yağıyordu, camlar buğulanmıştı. Sonra Olaf onu iyice kendine çekmişti, istese bile, o dayanılmaz güce karşı koyamazdı. Olaf'ın kocaman dudakları bütün yüzünü kaplıyor gibiydi. Sevgiyle, hırsla, dostlukla, tutkuyla, kardeşçe ve delice durmadan öpüyor, "Hemen yarın," diyordu.

“Yarın. Karşımıza çıkacak ilk kilisede ya da camide, nerede olursa, sen nasıl istersen... Hemen evlenelim. Söz veriyorum, uslu olacağım, serserilik yapmayacağım. Yalnız senin için viyolonsel çalacağım. Yalnız seni seveceğim...”

Dupont’dan çıktıklarında vakit gece yansını çoktan geçmişti. Farkında olmadan bir düzineden fazla Belon yemiş, bir şişe Sansert şarabını tek başına bitirmişti. Masadan zor kalkmıştı. Başı dönüyor, ayakları yere değmiyordu. Olaf da bir şişe içmişti, bir şişe şarap aslında bana mısın demezdi Olaf’a, ama belki o da sarhoştur.

Kar tutmuştu. Yerler kayıyordu. Semin, Olaf’ın koluna tutunmak istiyor, Olaf, bir buz pateni virtüözü gibi onu kollarına alarak havaya kaldırıyor, döndürüyor ve avazı çıktığı kadar bağıyordu: “Sen bir alabalıksın. Benim alabalığım...” Yanlarından geçen, pelerinlerine sıkı sıkı sarılmış iki polisin Olaf’a bakarak neşeyle güldüklerini anımsıyor. Kar hâlâ aynı hızla yağıyordu ve Etoile’dan aşağıya doğru hızla inen otomobiller, iki yanlarına zifoslar sıçratıyorlardı. Üstleri başları ıslanmış, çamur içinde kalmıştı. Koskoca caddede onlardan başka kimsecikler yoktu. Semin’in mantosunun önü açılmış, ince gece giysisi, saçları, çorapları, ince iskarpinleri sırsıklam olmuştu.

Üşüdüğünün farkında değildi. Zamanın dışına taşmış gibiydiler. Nereye gidiyorlardı, bilmiyordu. Düşünmüyordu. Annesini artık umursamıyordu. Arada bir, kendini Olaf’ın kollarında havalarda uçarken görüyordu. Kulağının dibinde o kocaman sesiyle Schubert’ten, Grieg’den *lied*’ler söylüyordu Olaf. Fransızca, İngilizce, Norveççe, öğrendiği tek tük sözcüklerle Türkçe, sevgisini haykırıyordu. Bir ara, Etoile’e kadar çıkmış olduklarını fark etmişti Semin. Champs-Élysées’nin köşesindeki Drugstor’a girdiklerini, yüzüne çarpan sıcak

havadan ve gecenin o saatinde Drugstor'un salonlarını tıklım tıklım dolduran kalabalığın bir ebru desenini andıran renkli karmaşıklığından anlamıştı. Bilincinin bulanıklığı git gide artıyordu ve artık kolları, bacakları, ağzı, gözleri, kendi başlarına hareket ediyordu. Orada da sert bir kahve ve bir konyak içmişlerdi. Herkes bir ağızdan konuşuyordu. Olaf bir şeyler anlatmaya çalışıyordu, ne dediğini anlayamıyordu. Sonra yine sokaklarda buluyordu kendisini. Rüzgârla savrulan kar yüzüne çarpıyordu, canını acıttıcasına. Yürüyor muydu, yürüyen bir halı üstünde kayıp gidiyor muydu? Bir ara sırtını bir ağaca dayamıştı galiba. Az ötede, Maison Danoise'ın ışıklı vitrinini seçtiğini sanıyordu. Olaf'ın yüzü o kadar yakınında... Gözlerinden yaşlar boşanıyordu Olaf'ın ve inanılmaz bir Solveg söylemeye başlıyordu. Işıklar yavaş yavaş kararıyordu. "Yeter, dayanamıyorum," demek istiyor, ama sesi çıkmıyordu Semin'in. Bütün vücudu korkunç bir titremeyle sarsılmaya başlıyordu.

Son bir çabayla "Beni eve götür Olaf, çok kötüyüm," dediğini anımsıyor. Olaf'ın iri kolları onu yine bir tüy gibi havaya kaldırıyor. Midesi kabarıyor o zaman ve kendisini tutmak için umutsuz bir savaşa giriyor. Yine ışıklar. Gözlerini kamaştıracak kadar parlak ışıklar. Bir motor sesi. Gözlerini açamıyor artık. Bir taksiye binmiş olmalılar. İçine acı veren bir sallantı duyuyor. Kulağında, Fransızca konuşmayı unutmmuş bir Olaf'ın bu kez inanılmaz yumuşaklıktaki sesi "*Take it easy baby, take it easy...*"

Trocadéro Alanı'nı geçiyorlar. Avenue Paul Doumer üstündeki, 1890'da yapılmış altı katlı görkemli taş yapının önünde taksi duruyor, ama artık kendisini tutamıyor Semin. Olaf'ın üstüne kusuyor. "Üzülme," diyor Olaf. "Üzülme, suç bende.

Önemli değil. Rahat ol.” Sonra, Semin’in çantasından anahatarını çıkararak demir kapıyı açıyor. Semin’i yine kollarında taşıyarak bin güçlkle, eski biçim, daracık asansöre sığmaya çalışıyor. Asansör o kadar ağır çıkıyor ki, gökyüzüne yükseldiklerini düşünüyor Semin. Asansör bitiriyor sonunda yolculuğunu. O ahşap, çok süslü kapı, apartmanlarının kapısı. O tanıdık keskin zil sesi. Çiğ bir aydınlıkta annesinin dehşet içindeki yüzü. Ne tuhaf, annesinin saçlarını bigudiyle sarmış olduğunu ayırımsıyor. Olaf bir şeyler söylüyor. Türkçe, Fransızca, İngilizce, Norveççe.

Sonrasını artık hiç hatırlamıyordu Semin. Üç gün komada kaldığını söylemişti annesi. Daha sonra aylarca süren bir akciğer hastalığı. Yalnızca doktorlar giriyor yanına. Kız arkadaşlarıyla bile yalnız kalmasına izin vermiyor annesi. Yine de bir gün Solange Bougourt’un, “Olaf meraktan çılgın gibi...” demesini engelleyemiyor. Telefon başucundan kaldırılmış. Mektupların açılmadan geri çevrildiğini, çiçeklerin çöp tenekesine atıldığını biliyor. Artık iyileştiği ve ayağa kalkacağı sırada Paris’i cehenneme çeviren mayıs olayları patlak veriyor. Annesi paniğe kapılıyor, apar topar İstanbul’a dönüyorlar. Öyle ki hocalarına bile veda edemiyor Semin ve piyano serüveni de böylece sona eriyor. Sonrası, bir baş dönmesini andıran telaşlı gidiş gelişler. Hemen o yaz, Washington’a büyükelçilik müsteşarı olarak atanan yakın bir akrabasıyla evlendiriyorlar Semin’i. Sonra Madrit, Fas’ta ilk büyükelçilik, sonra Atina ve işte Paris.

Bildiği kadarıyla, Necdet’in hiç haberi olmadı Olaf’tan. Gerçekte, bugüne kadar böylesine yoğun bir biçimde onu düşündüğünü Semin de anımsamıyor. Şatolar, canavarlar, büyücüler ve şövalyelerle dolu, korkulu ama alabildiğine güzel bir

masal yaşıdığını kabul ediyor sadece. Olaf onu daha sonra aramış mıdır? İstanbul'a mektup yazmış mıdır? Olaf gibi bir adamın kalkıp İstanbul'a gelebileceğini bile düşünmemişti oysa bir zaman. Evlendiğini öğrenmiş miydi acaba? Belki onun için de masal o gece bitmişti. Şimdi kim bilir nerededir? Belki Paris gece kulüplerinde serserilik yapmaktan bıkmış, Norveç'teki soylu ailesinin yanına dönmüştür. Evlenmiş, kendisi gibi sarışın çocukları olmuştur. Semin'in çocuğu yok. Necdet çocuk istemiyor. Haklı. Semin de istemiyor.

Vakit nasıl da çabuk geçmiş. Karanlık olmuş bile. Pencereden ağaçlar görünmez olmuş. Saatine bakıyor. Akşamın yedisini. Hazırlanmakta geç bile kaldı. Necdet birazdan kapısını tıkırdatır. Her şeyin yolunda olup olmadığını denetlemesi gerek Semin'in. Bu yemeklerden nefret ettiğini bir anlasa Necdet. Dr. Wilmetz'in dediği gibi, yalnız boş yerleri doldurulan, birbirinin tıpatıp aynı konuşmalar. O güzelim Boğaz. Dünyanın incisi İstanbul. Kapadokya. Atatürk. Şiş kebabı. Ermeni terörizmi. Kıbrıs'ta iki toplum. NATO'nun güney kanadındaki güvenilir müttefik. Humeyni.

Olaf a benzeyen hiçbir yanı yok Norveç Büyükelçisi'nin. Olukça ufak yapılı, bir Norveçliye göre; mavi iğne gözlü, aysberg bakışlı ve hemen hiç konuşmayan biri. Konuşmayı, Semin'in solunda oturan Dr. Wilmetz sürdürüyor her zamanki gibi. Hayır, büyükelçinin müzikle pek ilgisi yok. Karısı elbette piyano çalmayı biliyor, ama bir dördlünde yer alabilecek kadar değil. Türkiye'yi hiç görmemiş, ama Atatürk'ü iştmiş. Bir yaz tatillerini İstanbul'da geçirmeyi isterlermiş tabii. Demek Madam, Paris'te müzik öğrenimi yapmış? O halde burada yabancılik çekmiyordur...

"Akademideyken Olaf Kristiansen adlı bir arkadaşım vardı. Çok iyi viyolonsel çalardı. Akrabanız olabilir mi diye

düşündüm. 1967-1968 yıllarında... Ben hastalanıp Akademi'yi bırakmak zorunda kaldıktan sonra bir daha haber alamadım ondan..."

Sesindeki titremenin ne anlama geldiğini ancak Dr. Wilmetz gibi biri fark edebilirdi. Bakışları nasıl da parlıyor.

"Tabii, soyadı benzerliği salt bir rastlantı da olabilir..." Büyükelçi duraklıyor, yüzü buruşuyor.

"Demek onu tanıdınız? Yeğenimdi Olaf. Öldü. Dengesiz bir çocuktü. 1968 olayları sırasında Fransa'dan sınırışı edilmişti. Esrar da içiyordu sanırım. Vietnam'a gönüllü olarak gitmiş. Tabii düşmandan yana. Orada ölmüş. Zehirli gazdan..."

Şarap bardağını güçlükle götürüyor dudaklarına. Tam karşısında Necdet, büyükelçinin karısıyla hızlı hızlı bir şeyler konuşuyor. Türk el sanatlarından söz ediyor olabilirler. Dr. Wilmetz elini tutup sıkıyor Semin'in.

"Şimdi anlıyorum Madam, bir plağın bile hep aynı sesi ver-meyişinin nedenini."

Yatmadan önce makyajını silerken aynadan kocasını göz-lüyor. Düşünceli ve kaygılı bir hali var. Soyunmuyor, papyon kravatını çıkarmakla yetiniyor. Karısının baktığını fark edince yaklaşıyor, arkasında duruyor, elini ensesine koyuyor. Yüreği çarpıyor ve titriyor Semin. "Acaba?" diyor. Titriyor ve bekliyor. Bir alabalık gibi telaşlanıyor.

"Yoruldun, sen yat," diyor Necdet. "Ben yarın Dışışleri Bakan'yla yapacağım konuşma üzerinde biraz daha çalışmak istiyorum." Sesler ve varlıklar, duygular ve imgeler, artık bir daha kendileri olamayacak yeni bir uzaklıkta, yeniden biçimleniyorlar.

Ne İmiş Aşk-ı Muhabbet, Sevda

Henüz kısa pantolonlu bir ortaokul öğrencisiyken ayrılmıştı bu kasabadan. Aradan on beş yıl geçmiş, şimdi kendisini neredeyse iyice yaşlanmış hissediyordu. On iki saate yakın, uzun bir otobüs yolculuğundan sonra, yorgun, uykusuz, kafası sersem sepet girdiği için kasabaya, henüz pek bir şeyin farkında değildi. Akşam yemeğini, otobüsün mola verdiği yol üstü bir aşevinde yemişlerdi. Garajlara en yakın otele kapağı atmış, elini yüzünü yıkadıktan sonra hemen yatıp uyumuştı.

Kendisindeki değişikliği ilk olarak, sabah otelden çıkarken aynaya baktığı zaman algıladı. Çok sevdiği güzel bıyıkları vardı, başında, memuriyet gereği giydiği, kalıbı yerinde fare tüyü rengi fötr bir şapka, elinde deri taklidi evrak çantası.

Sokağa çıkar çıkmaz, her şeyi eskisine göre kim bilir ne kadar değişmiş bulacaktı. Mutlaka yeni caddeler açılmıştır. Büyük işhanları, apartmanlar yapılmıştır. Yollarda vızır vızır otomobiller dolaşıyordur. Sonra arkadaşları... Yolda karşılaşsalar bile tanımazlardı herhalde birbirlerini. Yalnız birinin adresini biliyordu. Ötekiler ne olmuştu kim bilir...

Oysa, sokağa adımını atar atmaz tersine bir şaşkınlığa uğradı. On beş yıl önce neyse, hemen hemen öyleydi her şey. San ki buradan hiç ayrılmamış. Üstelik evlerin, yolların, alanların boyutları biraz da küçülmüştü galiba. Badanaları dökülmüş, duvarları çatlamış, kaldırımları yer yer çökmüş.

Kasabanın, hükümet konağının bulunduğu ana caddesinde bir boydan bir boya şöyle bir dolaştı. Dükkân sahipleri bile aynıydı, biraz yaşlanmışlardı o kadar, bir kısmı ise sanki hiç değişmemiş, on beş yıllık bir uykudan yeni uyanmışlardı.

Bir tatlıcıya girip süt, bal ve kaymakla eski biçim kahvaltı etti. Çırak yeniydi, ama memleketin yerlisi olduğu için herkesi tanıyordu. Arkadaşını sordu. Babasının dükkânında çalışıyormuş. Dükkân hemen iki adım ötede. Çırakla haber gönderdi. Az sonra koşarak geldi Niyazi. Önce kılık kıyafetine bakarak duraksadı, sonra birbirlerinin boynuna sarıldılar. Niyazi de pek değişmemişti, ama şimdiden kasabalı esnaf havasına girmiş.

On beş yıl önce, ağabeyiyle birlikte, kışlaya çıkan daracık bir yolun hemen başındaki iki katlı ahşap bir evde oturuyorlardı. Eski, harap bir evdi. İlk katında, hemen hiç kullanmadıkları, kuzinesi pas tutmuş bir mutfakla, odunluk olarak kullandıkları, kırık pencere camları gazete kâğıtları yapıştırılarak tutturulmuş küçük bir oda vardı. Merdivenlerin basamakları da yer yer çökmüştü. İkinci katta da iki oda vardı. Birisinde o yatardı, öbüründe ağabeyi.

Babaları ölünce hukuk ikinci sınıftan öğrenimini bırakmak zorunda kalmıştı ağabeyi. Adliye kâtibiydi o zamanlar. İkinci Dünya Savaşı sürüyordu, her an yeniden askere alınmasını bekliyordu.

Niyazi durmadan bir şeyler anlatmaktaydı. Eski günlerden söz ediyordu. Arkadaşlardan haber veriyordu. Sesinde belli belirsiz bir burukluk vardı galiba. Fötr şapka ve deri taklidi evrak çantasından etkilenmiş olmalıydı. O ise, tatlıcı dükkânının hemen karşısındaki küçük camiye dikmişti gözlerini. Annesinin cenazesi o camiden kaldırılmıştı.

Annesi sağken, Halkevi'nin arkasındaki sokakta, bahçe içinde, küçük, sevimli bir evde oturuyorlardı. Annesinin dul aylığı bütçelerinden eksilince, iki kardeş o evden taşınmaktan başka çare bulamamışlardı. Daha doğrusu bunu düşünmek zorunda olan ağabeyiydi, o pek bir şeyin farkında değildi. Ne sıkıntılı günler geçirmiş olduklarını çok sonra anlamıştı, ne var ki o sıkıntıları, sırtına yüklenmiş olanlar yaşıyordu, sonradan ne denilse, ne yapılsa, boş.

Niyazi'nin anlattığına göre, arkadaşlarından çoğu kasabayı bırakıp gitmişti. Burada kalan beş, altı kişiymiş. Niyazi, babası gibi müteahhitlik yapıyormuş. O, içlerinde en varlıklı olanıydı, ama liseden sonra okumamıştı. Burada olanlardan yükseköğrenim yapan yalnız iki kişiymiş, biri avukatlık yapıyormuş, öteki de eczane açmış. Eczacılık yapan, sınıfın en çalışkanı olan Semiha ile evlenmişmiş. Semiha da eczacı çıkmış, ama çocuğunu doğururken ölmüş kızcağız. Diğerleri, esnaf. Biri de belediyede memurmuş. Görünüşe göre, içlerinde en yüksek makam sahibi o, Niyazi'nin tedirginliği ve durmadan konuşması da bundan.

"Ben şimdi hepsini bulur, haber veririm," dedi Niyazi. "Sen şimdi git, kaymakamı gör. Genç bir adam. Halk seviyor. Senin dairen biraz kasabaran dışında ama bir cipin var. Lojmanın da var, rahat edersin. Sana buradan bir de kız buluruz. Celep Osman'ın güzel bir kızı var..."

Akşam, Kanaat Lokantasında buluşuldu. Kanaat Lokantası da hiç değişmemişti. Ağabeyini, arada bir, pencerelerine perde çekili bu lokantanın kapısında, gece geç vakte kadar beklediği olurdu. Daha çok, memurlarla eşraf tabakasındandı sürekli müşterileri. Ağabeyinin de eşraftan ve memurlardan çok arkadaşları vardı.

On beş yıl önce olduğu gibi, şimdi de en saygın lokantasıymış kasabanın, Kanaat Lokantası. İçerisini pek anımsamıyordu ama bütün eskimişliğine karşın, temiz, kasvetli ve gerçekten de saygın bir görünümü vardı.

Gelenler, okulda en yakın arkadaşları değildi, ama aradan bunca yıl geçince, eski arkadaşlıkların başka bir değeri, başka bir tadı oluyordu galiba. Daha ikinci kadehte sarhoş oldular. Konuşmaları dönüp dolaşıp okul anılarına geliyordu. Meğer ne yaramazlıklar yapmış, ne inanılmaz serüvenler yaşamışlar.

Niyazi, durmadan kadehini doldurduğu için, ne kadar içmiş olduğunu bilmiyordu, ama yemeğin sonuna doğru başı dönmeye başladı. Gerçekte hiçbirinin aklı başında değildi. Niyazi, bir ara, geneleve gidelim diye tutturdu. On beş yıl önce, erkekliklerinin yenice ayrımına vardıkları günlerde, en büyük özlemleri, bir gün büyüyüp de geneleve gidebilmekten de ondan olmalıydı. Bu yüzden de öneri coşkuyla onaylandı. Tek karşı çıkan oydu, oysa içlerinde tek bekâr olan da oydu. "Yapmayın, etmeyin, ele güne rezil oluruz, yarın bakanlığa, adamın ilk işi geneleve gitmek oldu diye rapor ederler!" dediyse de dinletemedi. Burada her şey onlardan sorulmuş. Dedikodu yapanın ağzını yırtarlarmış...

Niyazi, genelevin patronunu tanıyormuş. Amacı herhalde eski arkadaşına gücünü, önemini, varlıklılığını kanıtlamaktı. Masadan kalktı, yürürken sallanıyordu ama aldırmadı, kasanın yanındaki duvarda asılı duran telefondan genelevi aradı. Lokantadaki öteki müşterilerin duymasına aldırmadan, yüksek sesle konuşuyordu:

"Leyla abla, bu akşam Ankara'dan konuğum var. Burada, arkadaşlar hep bir aradayız, anladın mı? Yabancı istemiyorum. Yarım saate kadar oradayız. Ona göre!"

Öyle, içine kapanık, kendi halinde, süklüm püklüm bir fakülte hayatı geçirmemişti İstanbul'da, ama böyle bir şey de ilk kez başına geliyordu. Niyazi istediğini başarmış, onu etkilemişti. On beş yıl önce, hep birlikte faytonlara kurularak haftada bir gün, çarşı hamamına giden genelev kadınlarını kimseye fark ettirmeden gizlice seyrederken, yüreğinin hızlı hızlı çarptığını nasıl unutabilir? O kadınlar hep gizemliydi. Sonradan koyunlarına girenlerden çok farklıydılar. Ürkütücü ama inanılmaz bir çekicilikleri, bir masal güzellikleri vardı. Şimdi işte, yıllarca gizli kalmış bu büyük gizemi çözebilecekti Niyazi'nin sayesinde.

Genelevin patronu, herhalde hafta içi fazla müşterisi de olmadığından, "Başüstüne Niyazi Bey, siz emredin, şimdi evi kapatıyorum!" demiş.

Niyazi ötekilerin ısrarlarına sertçe karşı çıkıp lokantanın hesabını ödedikten sonra kalktılar. Zilzurna sarhoştular. Başta kendisi, hiçbirinin kadınlarla bir şeyler yapabileceğine inanmıyordu, ama önemli olan serüvendi, yıllar öncesinin büyümlü havasını yeniden solumaktı.

İki faytona zar zor sığıştılar. Kasabanın daracık sokaklarından yıldırım gibi geçerlerken öyle çok gürültü ediyor, öyle yüksek sesle kahkahalar atıp sövüyorlardı ki, ışısız pencereler aydınlanıyor, perdeler aralanıyor, kim olduklarını göremeseler bile tahmin edenlerin şaşkın, ayıplayan, hatta lanet ve beddua yağdıran bakışları uzun süre arkalarından onları izliyordu, ama onlar hiç aldırış etmiyorlardı. Daha doğrusu bir tek oydu bu şamatalı gece serüveninden rahatsızlık duyan, içlerinde, eninde sonunda tek yabancı olan oydu ve bütün o pencerelere uğrayan rahatı kaçmış insanlar, yarın bu münasebetsiz gece yolculuğundan ötürü kuşkusuz onu suçlayacaklardı.

Genelevin bulunduğu mahalleye yaklařtıķa atların soluğu daraldı, kamçı sesleri sıklaştı, ama arabaların hızı kesildi. Belki de bu yüzden ya da o ğünah yerine yaklařtıķa içlerindeki gizli cezalandırılma korkusu ağır basmaya başladığından, bağrış çağrış da yavaşladı.

Genelev, kasabanın kenar bir şemtinde, kasaba merkezine oldukça uzakta, bir tepenin yamacındaydı. Çocukluğunda, birkaç arkadaş, bu yasak, ama çok gizemli yerin çevresinde epeyce dolařtıķlarını anımsıyordu şimdi. O zamanlar iki üç ev vardı galiba, ama şimdi yalnız biri ayakta kalmıştı. Kasabanın varsıl çocukları ya da dedikodudan korkan esnaf takımı, yakındaki büyük kente gitmeyi yeğliyorlarmış şimdilerde: Hem, orada elbette daha iyi “parça”lar bulunuyormuş.

Faytonlar, iki katlı, ahşap bir evin önünde durdu. Evin bütün ışıkları yanıyordu, oysa sokaktaki öteki evler karanlıktaydı. Sokak lambalarından da yalnız genelevin önündeki yanıyordu. Orada bir de bekçi kulübesi vardı. Bekçi, onları görünce kulübesinden çıkıp selam verdi. Gelişlerinden haberi vardı anlaşılan.

Birbirlerine yaslanarak, sarhoşluklarını yeniden, olduğundan fazla göstererek, naralar atıp küfürler savurarak, yıkıla yıkıla çıktılar merdivenlerden. Ev, yıllar önce bir beyzade konağı olarak yapılmış olmalıydı, kocaman oymalı tahta kapısı, yer yer çubukları kopmuş, kırılmış olsa da, işlemelerinin güzelliği ilk bakışta anlaşılan, cumbalı, kafesli pencereleri bu soylu geçmişin kanıtları olarak hâlâ görevlerini yerine getirmekteydiler.

Sokak kapısı daha onlar üst basamağa erişmeden ardına kadar açıldı. Görevi gereği taşrada sık sık gezilere çıktığı ve bu gibi yerlere de ister istemez uğradığı için sofada karşılaştığı manzara onu pek şaşırtmadı, belki biraz düş kırıklığına uğrattı. Sofadaki sedirlere belki de özenle uygulanmış bir

mise-en-scène gereği, neredeyse Havva Ana kılığında, sere serpe uzanmış kadınların hemen hepsi kırkını geçmiş, çok yıpranmış, çok boyanmış ve yorgun görünüştüydüler. Yalnız, mama kadın ayakta karşıladı onları. Ötekilerin aksine, başı çatklı, iri yapılı, sıkı sıkı giyinmiş, ötekilerle hemen hemen aynı yaşta, üstelik onlardan daha alımlı bir yüzü olan, herhangi bir patrondan, bir iş kadınından farksız bir kadındı. Niyazi'nin bütün çabasına karşın, gelenleri öyle pek ciddiye almadığı belliydi. Hemen hemen hiç konuşmadan, eliyle sedire uzanmış yarı çıplak kadınları göstermekle yetindi, içlerinde, görece en genç ve de en güzelce olanını konuk diye arkadaşları ona ikram etmek istediler. Kadın da kılığından, kıyafetinden, içlerindeki en önemli kişinin o olduğunu kestirmiş olmalıydı ki, hemen sırnaşmaya başladı. Oysa, daha evden içeri girerken serüvenin bütün büyüğü yitmişti onun için. Gücendirmemeye özenerek kadını yarından uzaklaştırdı, arkadaşlarına da, "Siz hele işinizi görün, ben daha sonra..." dedi.

Patron, merdivenin başında, eski, tahta bir büro masasının arkasına geçip oturmuştu. Çocuklardan üçü, yanlarına birer kadın alarak sofaya açılan odalara dağıldılar. En genç, en güzel olanı, sonunda Niyazi'ye bırakılmıştı, kuşkusuz. Öteki ikisi, birisi belediyede memur olduğu için Niyazi'den sonra en çok ilgi görüyordu, sobanın üç yanını çevreleyen sedire yan gelip oturarak sıralarının gelmesini beklerken sızıp kaldılar. Alınup götürülmeyen tek kadın, masallardaki, memelerini omuzlarından aşırın bir dudağı yerde bir dudağı gökteki cadıları andıranı, suratı iyice asılmış olmakla birlikte, tek ümit o olduğu için, elinden geldiğince ayartıcı pozlar takınıp orasını burasını iyice gösterecek biçimde yığılmıştı sofadaki iki eski koltuktan birine.

Patron, biraz küçümser bir bakışla süzüyordu onu: "Senin niyetin yok mu?" dedi sonunda. "Ankara'dan geldiğine göre bizim kızları pek beğenmedin anlaşılan..."

"Esağfurullah," dedi kendini zorlayarak. "Ben, sadece..."

"Haftaya yeni iki kız gelecek. Burada pek fazla kalmazlar. O zaman seni muhakkak beklerim..."

İsteksizce, patronun masasının yanındaki sandalyeye oturdu, dudağına bir sigara ilişti, kibrit arandı. Mama kadın, çakmağını uzatarak yaktı sigarasını.

İçeri girdiklerinde ışık az olduğu için dikkat etmemişti; çakmağın aydınlığında birden tanıdı kadını. Sigarası elinde kalakaldı. Kulakları uğuldamaya başladı, elinde olmadan kekeledi:

"Siz, Almancacı Hüdayi Bey'in... şeyi değil miydiniz?"

"Sevgilisi" ya da "metresi" demesi gerekirdi belki ama, bu sözcüklerden hiçbirisi gelmemişti o an aklına ve gelse bile hangisini kullanacağına kolay kolay karar veremezdi.

Mama kadın sorusunu hiç duymamış gibi, kendi eliyle sardığı ve belki de içine iki parça esrar sıkıştırdığı dolma gibi sigarasından derin bir soluk çekti, masasındaki bülbülyuvasını andıran küçük kadehteki içkisini yudumladı. Yüzünde, hüznü mü, alaycı mı olduğu anlaşılmayan kara bir gölge belirmişti. Oturduğu yerden güçlükle uzanarak, ilk bakışta varlığı görülmeyen, koltuğunun hemen yanındaki alçak bir sehpa oturtulmuş kollu gramofonu çalıştırdı. Gramofona takılı duran, eski, tozlu ve çok kullanılmış bir plak olmalıydı; ses duyulana kadar bir süre hışırtı devam etti ve beklentisinin aksine, moda bir piyasa türküsü yerine, onu yılların gerisine götüren eski bir şarkının dizeleri duyuldu, yine adı çoktan unutulmuş bir eski gözde şarkıcının sesinden:

*“Söyle ey mutribi nâzende eda,
Ne imiş aşk-ı muhabbet, sevda...”*

Bu şarkı sanki bir anda, o üre, meni, formol ve ucuz lavanta kokan, yarı karanlık çiğ dekoru büyümlü bir değnek dokunmuş gibi değıştiriverdi. Şimdi evet, yeniden dolu rakı kadehini başına dikip içebilir, gözlerinden sızmaya başlayan yaşlara aldırmadan o şarkıya eşlik edebilirdi.

“Ne imiş aşk-ı muhabbet, sevda...”

On beş yıl öncesine göre çok yaşlanmıştı kadın. Alnı, yüzü kırış kırıştı, gözlerinin altı çökmüştü, kesecikler belirmişti, bir hayli de şişmanlamıştı. Sonra, o her tarafını sıkı sıkı örten giysiler... Düşünüyordu da, kırk yaşından fazla olmaması gerekti kadınun. On beş yıl önce, yirmi beşinde ancak vardı. Dikkatlice bakınca, o yıkılmışlığın altındaki güzelliğı sezmemek olanaksızdı.

İçi bir tuhaf oldu. On beş yıl önce, bu kadınla ortaokul Almanca öğretmeni Hüdaî Bey’in sevdaları ayyuka çıkmıştı kasabada. Savaş zamanıydı. Okulda ne Fransızca, ne İngilizce öğretmeni vardı. Almanlar ne de olsa gözdeydi. Almancacı Hüdaî Bey de, bütün alışılmamış görünüşüne karşın, tek yabancı dil öğretmeni olduğu için saygıyla karşılanıyordu.

O sıralar adliye başkâtibi olan ağabeyinden öğrendiğine göre, meslekten öğretmen değildi Hüdaî Bey. İşlediğı varsayılan siyasal bir suçtan ötürü sürgün olarak gönderilmişti bu kasabaya. O zamanlar siyasal suçun ne olduğunu bilmiyordu ama, öyle pek de kötü bir şey olmadığını anlamıştı. Aksi halde onu öğretmen yapmazlardı.

Otuz, otuz beş yaşlarında, sakın, ağırbaşlı, eli yüzü düzgün, her zaman iyi giyinen, az konuşan, çevresinde çekinme duygusu uyandıran bir adamdı Hüdaî Bey. Varlıklı bir ailedendi

kuşkusuz. Kenarı kıvrık rölöve şapka, bir onda bir de kaymakamda vardı. Kışın, yakası astragan siyah bir palto giyerdi. Yağmurlu günlerde ise, o günlerde Türkiye’de henüz pek bilinmeyen cinsten su geçirmez -empermeabl- bir pardösü geçirirdi sırtına. Savaştan önce Almanya’da felsefe öğrenimi görmüş, savaş başlayınca kadar Berlin’de kalmıştı. Derslerde oraları anlatması için çok yalvarmışlardı, ama oralı olmamıştı. Son derecede ciddiydi. Yalnız bir kez radyonun, Almanya’nın büyük kentlerinden birinin müttefik uçakları tarafından ilk kez yoğun bir biçimde bombalandığını haber verdiği günün ertesinde, onu her zamankinden durgun ve hüzünlü görmüşlerdi. Yine ilk kez o zaman, özel yaşamından birkaç sözcükle olsun söz etmişti. “Tam üç yazımı orada geçirmiştım çocuklar,” demişti. “Almanya’nın en güzel kentlerinden biridir. Bir kültür ve sanat kentidir orası...”

İçlerinde o zaman da en uyanıkları olan Niyazi, “Garanti bir sevgilisi varmıştır orada, sarı saçlı, mavi gözlü bir froy-layn!” diyerek akıllıca bir açıklama yapmıştı öğretmenlerinin bu olağanüstü hüzünlü haline, hepsi de acımışlardı bu yüzden Hüdaî Bey.

Kasabanın en iyi evlerinden birinde otururdu Hüdaî Bey. Okuldan aldığı aylık, herhalde o evin kirasını ancak karşılarıydı. Akşamları Kanaat Lokantasında, pencere kenarındaki masasında tek başına yemeğini yer, bir duble rakısını içer, sonra doğru evine giderdi. Okulda, öğretmenler odasında oturduğu, kahvede tavla attığı, arada bir kasabaya uğrayan gezici tiyatroların gösterilerini izlediği görülmemişti.

Ağabeyiyle, herhalde adliyedeki dosyası dolayısıyla tanışmış olmalıydılar. Ağabeyinin onu pek beğendiğini biliyordu. Çok okumuş, çokkültürlübir adammış. Ağabeyi de çokokurdu.

Hü dai Bey'in, ağabeyine kitaplar verdiğini anımsıyordu. Birkaç kez evlerine de gelmişti. Ağabeyinin odasına kapanmış, geç saatlere kadar konuşmuşlardı. Oysa okulda, derslerde, ağabeyiyle olan bu dostluklarını belli edecek hiçbir yakınlıkta bulunmazdı onunla.

İşlediği siyasal suçun ne olduğunu bir türlü öğrenememişti o sıralar. Ağabeyi, "Daha küçüksün, sonra anlarsın," demişti. "Şimdi savaştayız, olur böyle şeyler. Şimdilik bunun kötü bir şey olmadığını bil, yeter!"

Cezalandırılmasını gerektiren o şey neyse, bu yüzden bu kasabada "ikâmete memur" edildiğini söylemişti ağabeyi. O, bu "memur" sözünün ne anlama geldiğini o zaman bir türlü anlayamamıştı. Öteki memurların da siyasal suçlar işlemiş olabilecekleri geçmişti aklından.

Sonra bir gün, kasaba inanılmaz bir dedikodu ile çalkalanmaya başladı. Hü dai Bey, genelevdeki kadınlardan birine tutulmuştu. Her gece oraya gidiyor, avuç dolusu para yedirmiş kadına. Bu dedikodu okulda da duyulunca, çocuklar önce şaşırmışlar, sonra da birden onu kahraman ilan etmişlerdi aralarında.

Ancak, kadını genelevden çıkarıp evine getirmeye kalkınca, kasabalılar ayaklanmışlardı. Başta, oturduğu evin sahibi ile o mahallede oturanlar.. Kaymakama gidip şikâyet etmişlerdi. Savaş sırasında okullara öğretmen bulmak zor. Hele yabancı dil öğretmeni. Bu bakımdan, üstelik dostluğu da olduğu için, kaymakam, Hü dai Bey'e bir şey söylemeye yanaşmamış, genelevdeki kadını çağırarak ona zılgıt çekmiş, kasabadan sürdürtürüm diye korkutmuş. Ancak, herhalde Hü dai Bey'in yukarda bazı tanıdıkları varmış ki, kaymakam bu tehdidini yerine getirememiş, ama Hü dai Bey de kadını evine alamamış.

Bütün gürültü patırtıya karşın, Hüdayi Bey, hiçbir şey yokmuş gibi, aynı soğukkanlı ve disiplinli haliyle girip çıkıyordu derslere. İçlerinden biraz külhanbeyi geçinen bir oğlan, bir gün "Leyla abladan ne haber hocam? Düşün ne zaman?" diyecek olmuştı, Hüdayi Bey öyle sert, öyle keskin bir bakışla bakmıştı ki oğlan dilini yutmuş gibi oturakalmıştı sırasında.

Ağabeyinin Hüdayi Bey'in yakın arkadaşı olduğunu bildiği için, olayın aslını sorduğunu anımsıyordu.

"Senin bu işleri anlaman için daha vaktin var," demişti ağabeyi. "O adamın kötü bir şey yapacağına inanma, yeter. Yapayalnız bir adam. Burada konuşacağı, arkadaşlık edeceği kimse yok. On yıla yakın Almanya'da oturmuş. Şimdi bu küçük kasabada sıkılıp boğulmaması olanaksız. Kuşkusuz bir bunalım geçiriyor. Sonra o kadın, öyle sıradan bir kötü kadın değil, bildiğime göre. O da İstanbul'da, büyüklerden birinin yanında bulunmuş. Çok şey bildiği, çok şey gördüğü için onu da buraya sürmüşler. Çok zeki bir kadın olduğu kuşkusuz. Bayağı da okumuş biri. Niye geri dönmemiş, dönememiş bilmiyorum ama, Hüdayi Bey gibi birini kendine bağlayabildiğine göre, birtakım üstün nitelikleri olsa gerek..."

Zeki olmak, okumuş olmak gibi nitelikler dışında, en sıradan bir kadının bile bazen en okumuş bir erkeği kendisine bağlayacak başka nitelikleri olabileceğini henüz bilemiyordu o sıralarda. Ağabeyinin de geneleve gidebileceğini ve o kadını yakından tanımış olabileceğini ise, aklına bile getirmemişti.

Aradan yıllar geçmişti ve şu anda, hepsi de evli barklı, çocuk sahibi arkadaşlarının, genelev patronu Leyla ablanın evinde, herhalde karılarıyla karşılaştırılamayacak kadar yaşlı ve çirkin orospulara nasıl saldırdıklarını gözleriyle görünce, Hüdayi Bey'i daha iyi anladığını düşündü.

Dedikoduların alıp yürüdüğü sıralardaydı. Bir gün, ateşi yükseldiği için son derste izin almış, bir saat önce çıkmıştı okuldan. Koşarak gitmişti eve. Anahtarı kilide sokarken, kapı kendiliğinden açılıverdi. 'Bugün herhalde ağabeyim de erken geldi,' diye düşündü. Hırsız olabileceğini hiç düşünmedi, çünkü iki somyadan, birkaç tabak çanaktan başka eşyaları yoktu evlerinde.

Sobaya odun taşımak onun göreviydi. Bir daha aşağı inmek için, bir kucak odun çıkarmak istedi yukarıya. Odunluk olarak kullandıkları odanın kapısını ayağının ucuyla itti, içeri girdi.

Odanın bir köşesindeki, üstüne eski bir kilim parçası atılmış olan tahta kerevette, Almancacı Hüदै Bey'le bir kadın, çırlıçıplak, birbirlerine sarılmış bir halde yatıyorlardı. Daha doğrusu, kadının havaya kalkmış bacaklarıyla, Hüदै Bey'in çıplak kalçaları çarpmıştı önce gözüne.

O günlerde daha yeni bülüğa ermişti. Niyazi'nin anlattığı olağanüstü ve inanılmaz sevişme öyküleriyle birbirlerini heyecanlandırıyor, soluk baskılı ansiklopedilerden kesilmiş ünlü ressamların çizdiği çıplak kadın resimlerine bakarak otuz bir çekiyorlardı. Bir kez nasıl olduysa, komşu evin penceresinde, memeleri ortada dolaşan bir kadın silueti görür gibi olmuştu da günlerce gözlerinin önünden gitmemişti bu olağanüstü görünüm. Bu bakımdan, odunluğun yarı karanlığında karşılaştığı iki insanın, ilk anda ne anlama geldiğini çıkaramadığı sarmaş dolaş çıplaklığından ürktüğünü anımsıyor. Hüदै Bey, kapının gıcirtısıyla şaşırmış ve başını çevirmişti. Bir an göz göze gelmişlerdi. Her zaman gördüğü Hüदै Bey'den bambaşka biriydi bu sanki. O anda kadına şöylece bakabilmişti. Niyazi'nin, Almanya'daki kentin bombalandığı gün söylediği

gibi, sarı saçlı, belki de mavi gözlü bir froylayn olabilirdi o kadın.

Bu göz göze bakış ne kadar sürmüştü, şimdi anımsamıyor. Hüdayi Bey şaşkın şaşkın yerinden doğrulmuştu. Kadın galiba gülmeye başlamıştı ve o hemen geriye çekilmiş, kapıyı örterek, yüreği çarpa çarpa yukarıya fırlamıştı. Ağabeyi evde yoktu. Neden sonra geldiğinde de, Hüdayi Bey'in istemeden suç ortağı olmuş gibi korkusundan bir şey söyleyememişti ona. Hüdayi Bey'e evin anahtarını ağabeysinin vermiş olabileceğini, ancak yıllar sonra düşünebilmişti.

Ertesi gün Almanca dersinde Hüdayi Bey başını ondan yana çevirmemeye özen göstermişti. Gerçekte, onunla göz göze gelmekten korkan asıl oydu. Sanki suçlu olan Hüdayi Bey değil, kendisiydi. Üstelik, kadının havaya kalkık bacakları, çıplak göğüsleri hiç gitmiyordu gözlerinin önünden. Bunun çok ayıp bir şey olduğunu düşünüyordu. Sanki anası ya da öz bacısıydı kadın, ama ne kadar istese, ne kadar yeminler etse, o görünüm hep karşısındaydı. Bu yüzden, olayı en yakın arkadaşlarına bile anlatmaktan çekinmişti.

Yarında oturduğu genelev patronu Leyla, işte o gün Hüdayi Bey'in kolları arasında çırılçıplak gördüğü kadındı.

Daha sonraki günlerde, tam da dedikoduların yatıştır gibi olduğu bir sırada, durum Hüdayi Bey'in İstanbul'daki ailesinin kulağına kadar gitmiş olmalıydı ki, bir sabah, kerli ferli bir adamla, kürk mantolu yaşlıca bir kadının, "İstanbul Hususi" plakalı kocaman bir otomobille kasabaya geldikleri duyuldu. Hüdayi Bey'in annesiyle babası imiş gelenler. Karı koca, kasabada kaldıkları sürece Hüdayi Bey'in evinden dışarı adım atmadılar. Yemekleri, üstleri kapalı tepsilerle Kanaat Lokantasından gönderildi. Hüdayi Bey, annesiyle babası kasabada kaldıkları

sürece derslere gelmedi. Onlar gittikten sonra, iki ya da üç derse girdi, sonra ortadan kayboldu. Ağabeyinden öğrendiğine göre, önce sürgün yeri değiştirilmiş, sonra da suçu bağışlanmış.

Yıllar sonra bir gün ağabeyi, “Almanca hocanız Hüdai Bey’i anımsıyor musun?” demişti. “Zavallı adam, sonunda kafasına bir kurşun sıkıp intihar etmiş...”

Oysa, yine ağabeyinden, bir yıl kadar önce, Hüdai Bey’in İstanbul’da adı duyulmuş varlıklı bir aileninkızıyla evlendiğini duymuştu. Hüdai Bey kasabada yalnız ağabeyine göndermişti düğün davetiyesini.

Genelev patronu, kalın, nezleli, hafif Rumelili bir dille, “Siz Hüdai Bey’i nereden tanuyorsunuz?” dedi. “Yoksa, siz de buralı mısınız?”

Duraksadı:

“Bir gün sizi onunla görmüştüm,” dedi. “On beş yıl önce. Bizim evde. O zaman, kışlaya çıkan yokuşun başındaki evde oturuyorduk...”

Sonra ağabeyinden söz etti ona. Ağabeyi şimdi İzmir’deydi. Evlenmişti, iki çocuğu vardı. Yıllar sonra çıkan bir aftan yararlanarak Hukuk Fakültesi’ni kaldığı yerden tamamlamış, avukatlık yapıyordu.

Kadın onu dinlerken belli belirsiz iç geçirdi.

Taş plakta, o kalın, unutulmuş ünlü ses son bir kez yineliyordu eski şarkının dizelerini:

“Söyle ey mutribi nâzende eda,

Ne imiş aşk-ı muhabbet, sevd...”

O eski ve ünlü ses kadar yıpranmış ve hırıltılı sesiyle, “Rahmetli çok severdi bu şarkıyı,” dedi kadın.

Bu, yıllar önce çok daha genç ve güzel olsa da, bu genelev sermayesi kadın ve bu şarkı ile Almancacı Hüdai Bey’i

örtüştürmek, gerçeği bilmesi, adeta olanaksızdı. Savaşın en şiddetli günlerinde, Berlin bombalar altındayken, Hitler'in konser salonunda, Berlin Filarmoni Orkestrası ve Opera Korosundan, Beethoven'ın 9. Senfonisini nasıl derin bir huşu içinde dinlediğini anlatmıştı bir gün onlara. Klasik müzik zevkine ilk adıma da onun buna benzer açıklamalarının neden olduğunu yadsıyamazdı. Ya, bombardımanda ölen sarı saçlı froylayn?

Işık azdı, o yüzden yanılmış da olabilirdi ama, kadının gözlerinin ıslanmış olduğundan emindi. Tahta masanın çekmece-sini çekerek, içinden, gümüş bir çerçeve çıkarıp uzattı. Hüdayi Bey'in sararmaya yüz tutmuş bir fotoğrafıydı.

"Aslan gibi adamdı," dedi kadın, şimdi biraz daha yu-muşamış bir sesle. "Kendini benim için vurmuş dediler, ama inanmadım. Hem, benim neyime vuracaktı ki kendini? Onun gibi bir adam, bir orospu için kendini vurur mu? Çok başka bir adamdı o. Burada pek bir yalnızdı. Bana onun için gelirdi. Öyle koca diye eve kapatılacak erkeklerden değildi. O zaman da söylerdi. 'Benim bu dünyada işim yok, yerim yok!' derdi. 'Sana rastlamamış olsam, çoktan işimi bitirirdim,' derdi. Kim bilir ne yaptılar adama... Buraya gelmeden önce karakolda çok eziyet etmişler. Nah, orasına elektrik vermişler, kalktığı zaman karaya yakın bir halka oluşurdu çevresinde. Ona herkes Al-mancı derdi ama, öyle değildi. Bu şarkıyı dinlerken hep ağlar-dı. Öyle şarkı sevmezdi halbuki. Bir gün de ben komünistim demişti, inanmamıştım, komünist onun gibi mi olur? Sonra işte, beni sürgüne yolladılar. Üç beş yıl orada burada sürttüm, ondan hiç haber alamadım. Biraz para biriktirince buraya dö-nüp bu evi aldım. Birileri anlattı, aptal bir kızla evlendirmiş-ler. Ne olacak? Kabahat karısındadır, hiç kuşku yok. Yoksa, benim gibi bir orospu yüzünden ne diye vursun kendini, ha?

Ne diye? Benden ona ne fayda gelirdi ki? O zamanlar tabii gençtim, güzeldim, cilveliydim, ama hepsi bu... Neyse, olan oldu bir kez. Sen kızlardan birini almayacak mısın? Bak, Niya-zi'ninki çıktı. Necla fena değildir. Temizdir. Şimdilerde buralara daha iyisi düşmüyor. Ama gelecek hafta bir uğra. İyi bir parça gelecek. İlk senin koynuna veririm..."

Gramofonun kolunu bir kez daha kıvırdı:

"Söyle ey mutribi nâzende edâ,

Ne imiş aşk-ı muhabbet, sevda..."

Requiem

Sedirin üstüne sırtüstü uzattığımız ölünün yüzü, pıhtılaşmış kan ve beyin parçalarından tanınmaz haldeydi. Kurşun, ensesinden girip ağzından çıkmıştı. İri, kırçıl posbıyıkları, yapış yapış.

Duyularımı yitirmiş gibi, bir tuhaf suskunluğum var. Kendimden korkuyorum. Sarhoşluğumdan eser kalmamış. Tığ örgüsü perdeyi biraz yana çekerek, pencereden dışarı bakıyorum. Şimdi bütün evlerin ışıkları yanıyor. Kapının önünde, gecenin bu saatinde hiç alışılmadık bir kalabalık. Bekçi, kalabalığı kapının önünden uzakta tutmaya çabalıyordu.

Başımı çevirdim. Hurşit'in cesedi yerinden oynamıştı. Pencereyle kapının arasına, dikine konulmuş sedirin üstünde, yanlamasına kaykılmıştı. İçi koyun derisiyle kaplı ağır bir çizme geçirilmiş ayaklarından biri yere sarkmıştı. Gövdeyi yerinden oynatan bu ayak olmalıydı. Sırtında, önü işlemeli koyun postundan gocuğu. Göğsü açıktı ve gür kara göğüs kılları gocuğun dışına fırlamıştı. Gocuğun içine çizgili bir mintan giymişti. Düğmeleri çözölmüştü. Parlak, sedef düğmeleri vardı mintanın.

Onunla beni, hiç beklenmedik bir anda ve birdenbire iki yabancı cisim haline getiriveren ölüm, benim için hâlâ soyut bir kavram olmaktan çıkmış değil. Çünkü, böyle bir ölümüne inanamam olanaksız. Daha önce hiç ölü görmedim. Bir düş olayı

bu. Bir türlü uyanamadığım, ama gizli gizli, uyanamayacağımı bildiğim bir düş. Ona, yaşlı bir aslan görünümü veren, yer yer ağarmış, ama gür, yele gibi uzun saçları, gözlerinin üstüne dökülmüş. Soğuk bir dikkatle inceliyorum yüzünü. Şakağında ve yanağının üstünde, karaciğer bozukluğunu gösteren küçük kahverengi lekeler, sivilceler var. Daha önce, hiç ayrımsamadığım ayrıntılar bunlar. Boynunda da pıhtılaşmış kanın oluk gibi çukurlu bir görünüm verdiği derin kırışıklıklar.

Kapı vurulmadan açıldı, yakışıklı bir inzibat çavuşu, topuklarını vurarak selam verdi:

“Savcı beyle hükümet doktoruna haber verildi teğmenim. Biraz sonra gelecekler. Yüzbaşıma da haber yolladım. O da gelecek.”

Başımı salladım. Olayların, tümüyle dışındaydım. Sedirde yatan, daha şimdiden katılaşmaya başlayan gövde, bir zamanlar, bu küçük kentte, benim en yakın arkadaşımın gövdesi miydi?

Çavuş, yine topuklarını çarparak geri döndü, çıkarken kapıyı özenle kapattı. Başımı yeniden camdan yana çevirdim. İki katlı küçük taş evin altındaki dükkânın vitrinini aydınlatan neon lambaları, voltaj düşüklüğü nedeniyle ıpıldıyordu. Hurşit, her hafta değiştirirdi vitrinin düzenini ve bunu ilk fark edenin ben olduğumu söylemişti. Dostluğumuzun başlangıcı da bu olmuştu galiba. Yalnız bir avuntu muydu onun her hafta vitrin değiştirişi, yoksa salt bir alışkanlık sorunu muydu?

Dönüp yine ölüye bakıyorum. Onu bir ölü gibi görmek istemiyorum. Gülünç bir gerçek ama, daha bir saat önce o bir ölü değildi. Sağ kolunu sedirin yastığına dayamıştı. Kocaman elinde rakı bardağı. Bembeyaz. Sedir, Sivas işi kalın tüylü bir halıyla örtülü. Yastık yüzleri de özel dokuma halıdan. Kim

bilir kaç yıl öncesinden kalma. Üstlerine, lacivert bir fonda Eskülap'ın yılanı çizilmiş. Kırmızı. Aramızda, sedirin orta yerinde, Maraş işi oymalı bir sehpa duruyordu. Sehpanın üstünde kalaylı bir sini, sininin içinde, yine kalaylı küçük bakır tabaklarda pastırma, beyazpeynir, turşu, humus, fasulye pilakisi, acılı yoğurt mezesi, kırmızıbiberli leblebi.

Onu hâlâ karşımda gibi görüyorum, ama şipşak fotoğrafçının banyo suyuna yatırdığı negatif bir resim gibi. Yüzünün, gözlerinin, saçlarının rengi hızla siyah, beyaz ve gri bir renge dönüşüyor.

Hurşit'in cesedini içeriye birlikte taşıdığımız bekçi, sehpayla siniyi odanın bir köşesine kaldırmış. İş biten rakı şişesi, yanlamasına uzatılmış sininin ortasına. Küçük bakır tabaklarda, artık mezeler. Büyük odun sobası, az önceki boğucu sıcaklığı yaymıyor odaya. Sacın kızarıklığı geçmiş. Her şeyi yeniden, eski renkleriyle görmeye başladığımı fark ediyorum. Yerde, el dokuması, koyu renkli, geometrik desenli kocaman bir Erzincan kilimi, duvarlarda, ince, ipek duvar halıları. Tam karşımdaki, bütün duvarı kaplayacak kadar büyük. Bir Acem sultanının ya da şehzadesinin sarayı çizilmiş. Çepçevre, bin renkli çiçeklerle süslü ağaçlar, ortada fıskiye bir havuz, havuzun içinde balıklar, önünde yarım ay biçiminde yere bağdaş kurup oturmuş, saz çalan yarı çıplak kızlar. Kızların ayaklarında, renk renk şalvarlar, göğüslerinde, meme uçlarını gösteren, yarı saydam bürümcük örtüler. Başköşede bana hep Hurşit'i anımsatan, ipek sarıklı –sarığın tam orta yerinde kocaman bir pırlanta iğne parlıyordu- bol şalvarlı, yakasız sadakor gömlekli, üstüne işlemeleri altın yaldızlı bir cepken giymiş, iriyarı, kocaman sarkık bıyıklı, heybetli bir adam, bağdaş kurmuş nargile içiyor. Adamın tam karşısında, saz çalan

kızların ortasında, ayakta, yüzü bürümcük bir örtüyle kapatılmış, buna karşın, memeleri ve göbek çukuru açıkta, etli butlu, kırmızı yanaklı ve çok uzun kirpikli bir kadın, kollarını kaldırmış raks ediyor. Halının üst sağ köşesine bir tavus kuşu oturtulmuş. Renkler çok parlak, şekiller çok özenli. Halının asıldığı duvarın önünde, tik ağacından möblenin içinde, bir müzik seti. Möblenin plak konulacak yerinde, birkaç alaturka plak ve Hurşit'in pek övündüğü, sekiz milimetrelik film göstericisi. Bu gece, Almanya'dan getirttiği yeni bir filmi gösterecekti bana. Filmlerin hepsi porno. Aralarına nasılsa karışmış bir tane de Miki filmi var. Belki özellikle getirtmiştir o filmi de. Ondaki hazineyi duyup da, merak edip gelenlere bu film oynatır, başından savardı.

Ne tuhaf. O porno film gelmemiş olsaydı, ben bu gece ona gelmeyecektim. O, tek başına da olsa içecekti, ama benimle birlikte dışarı çıkmayı düşünmeyecekti. O zaman da, şu sedirde yatan...

İlk kez, boğazıma bir yumru tıkanır gibi oluyor. Güçlkle yutkunuyorum. Dışarda, pencere camlarını buğulandırmaya başlayan bir soğuk var. Karladı, karlayacak. Kar, Hurşit'in girişi dükkân iki katlı evinin iki yanındaki boşluğu doldurduğu zaman, burada insan kendisini, Robenson'un adasında gibi yapayalnız hisseder. Evin sağ tarafındaki arsadan ötede, küçük hükümet alanının kuzey yönünde, Sarımsaklı deresini en az iki yüz yıllık kemerli bir taş köprüden aşarak şoseye ulaşan bozuk parke yolun kenarında, çoğu iki katlı ve pencerelerinde yatsı namazından sonra, hemen hiç ışık görünmeyen bir sıra ahşap ev uzanıyor. Sol boşluktaki arsa, daha geniş. Çukurlu, tümsekli. Çocukların ve köpeklerin oyun yeri. Hurşit, eczanesinin camekânına yakın bir yere yerleştirdiği sandalyesinden,

elindeki marpucu fırlatarak, ~~ikide bir~~ kalkıp kovalar çocukları, "Piç kurularınıza sahip çıkın yahu!.." diye azarlar komşularını.

Daha doğrusu azarlardı.

Geçmiş zaman kipini kullanmak, sadece bir alışkanlık sorunu. Onu hiçbir zaman bir ölü olarak hatırlamayacağım. Ölüsünün benimle bir ilgisi yok. Hurşit, nargile içmeyi sever. Hurşit her akşam bir küçük şişe rakı içer. Porno filmlerden hoşlanır. Çocukları sevmez. Çocuklar da onu sevmezler, korkarlar ondan. Dükkânının önünden geçmeye cesaret edemezler. Celep Hüseyin, Hurşit öfkeyle bağırırken kıs kıs güler. Tavla oynuyorlarsa, kaşla göz arası, ya bir pul çalar ya da şaş hanesine bir kapı yapıverir.

"Bekâra karı boşamak kolay derler Hurşit Bey," derdi Celep Hüseyin.. "Senin de çoluk çocuğun olsa, böyle konuşmazdın!"

Celep Hüseyin'in dört çocuğu var, beş de kızı. Öyle der. Bu gece, en küçük kızını evlendiriyordu. Celep Hüseyin'in evi, sağdaki arsanın hemen öteki yanında, büyük bir bahçenin içinde. O da iki katlı, taştan. Rumlardan kalma, konak yavrusu gibi bir şey. Dügün evi kalabalıktı. Bahçe kapısını açmışlar. Havanın ayazına karşın, kalabalık bahçeye taşmış. Ağaçlara renkli japonfenerleri asılmıştı. Bağrış çağrış, gırla gidiyordu. Celep Hüseyin vilayetten köçek getirtmiş. Davul zurna seslerine, arada havaya sıkılan kurşun sesleri karışıyordu. Biz, şimdi o ölünün uzandığı sedirde, Hurşit'le karşı karşıya oturmuş, rakı içiyorduk.

Farkında olmadan gülümsüyorum.

Hurşit, iri posbıyıklarını eliyle sıvazladıktan sonra, bardağındaki rakıyı yarısına kadar boğazına aktarıyor, ağzına bir avuç biberli leblebi atıyor -en sevdiği meze- ve homurdanıyor:

“Lanet olsun! Şu düğün zırlıtısı da kafa şişirdi artık. Susturamazsın ki... Herif kızını şapacak birini buldu diye göklere uçacak handiye.”

Ölünün parçalanmış çenesinin bulunması gereken yerde karanlık bir oyuk var.

“Hiç değilse şu zurnayı sustursalar,” demiştim. “Davula razıyım...”

“Davul ehven-i şer desene!..”

Gülümsüyorum isteksizce. Aslına bakılırsa, ha zurna, ha gürültülü kahkaha, ama öyle değil işte. Siniri bozuluyor insanın bir şeye aklı takılınca. Sonra, hiç değilse, değişik bağrıışmalar. Kalınlı inceli, ayarlı ayarsız...

“Allah aşkına, kaç yıldır tek başına nasıl yaşıyorsun burada? Kadınsız?”

“Otuz bir çekiyorum. Böylesi çok daha sağlıklı. Hem de başı derde girmez insanın... Sonra, burası benim memleketim. Hısm, akraba... Pek arkadaşım yok, gördüğün gibi. Zaten kiminle arkadaşlık edeceğim? Boş ver. Düzenimden şikâyetçi değilim. Arada, mal almaya İstanbul’a gidince kurdumu dökerim. Burada, kayaya yapışmış yosuna dönmüşüm ben. Yıllar önce kaçmaya çalıştım, denedim, olmadı. Başkaları gitti. Onlar da haklı, sen de haklısın. Hele, insan geçici bir süre için kaldığını bildi mi, çok daha zor dayanır yokluğa. Hadi, şeref!.. Gürültüyü unutmak için başka çare yok!..”

Haftada bir, film seyredereziz. Film seyrederken hiç konuşmaz Hurşit. Adeta kendinden geçer. Başka geceler, sadece içki içilir. Çoğu zaman, yine hemen hemen hiç konuşmadan. Politikadan söz etmeyi sevmez Hurşit. Kimsenin dedikodusunu yapmaz.

Pipomu arandım. Kaputumun yan cebine sokuşturmuşum. Kibrit arandım. Kibrit de bulamadım. Pipo içişimle alay ederdi Hurşit. “İçeceksen, nargile içeceksin.”

Nasıl da keyifle fokurdatırdı nargilesini.

Zurna birden susmuştu. Gürültü de azalmış gibiydi. Kulaklarımızın dibinden geliyormuşçasına, bekçinin düdüğü-nün tiz sesi yükselmişti gecenin içinde. Ortalığı saran sessizlikte, nalçalı kunduraların ağır ağır uzaklaşışını dinlemiştik.

"Sen iyi yürekli, düşünceli, kibar bir çocuksun," demişti. "Çok okumuşsun. İnce zevklerin var. Ama biraz da memleketini taruman gerek. Bunun için de fazla çıtkırıldım olmayacaksın. Yüreğini katılaştıracaksın. Küfredeceksin. Dövüşeceksin. Hak ettiler mi, basacaksın sopayı itlere..."

Düşünüyordum, insanın memleketini, halkını sevmesi için, ille de duygusuz, aldırıışsız biri mi olması gerekti? Hurşit öyle biri miydi, kendisini göstermek istediği gibi? Merdaneci Rıdvan'ın, tavanından oyuncak plastik bebekler, plastik kamyonlar ya da tahta nalınlar, sucuk kangalları ya da sucuk kangallarına benzeyen sıra sıra organlar sarkan dükkânı geliyor gözlerimin önüne. Hele o insanın soluğunu tıkayan kemikyağı kokusu... Memleketimi seveceğim diye bunları da mu sevmem gerekiyor? Ya o nenden durmadan değiştiriyor dükkânının vitrinini?

Bunları onunla tartışmak faydasız. Konuyu değiştirmek için, "Yarın kar yağacak herhalde," diyorum. "Hava iyice aya-za vurdu."

"Yağsın bakalım."

Konuşacak bir şey yok. Hurşit, yarından fazlası boşalan şişeye bakarak bıyıklarını sıvazlıyor. Karşılıklı esniyoruz. Zurna susmuştu ama, kötüydü bu. Söylemek istemediğimiz bir pişmanlık vardı içimizde. Farkında olmadan, zırlı dediğimizin yeniden başlayıp başlamayacağına kulak kabartıyorduk. Hıçkırık gibi bir şey. İstenmez, beklenir. Ha şimdi, ha şimdi, derken...

Olayların kaçınılmaz bir gidişi mi vardı? İnsanlar, kaçınılmaz bir biçimde oyuncak mı oluyorlardı bu gidişe? Bu akşam, evde oturup İstanbul'a annelere mektup yazmayı düşünüyordum. Gelmemiş olsaydım... Sonra, o can sıkıcı suskunluk ve içimde git gide büyüyen sıkıntı ve o sebepsiz kaygı.

"Şimdiye kadar, hiçbir kızla, hiçbir kadınla bir ilişkin olmadı mı?" diye sormuştum. "Ne bileyim, gençliğinde olsun, hiç âşık olmadın mı?"

Niye sormuştum bunu ona? Dönüp yeniden ölüye bakıyorum. Şimdi beni suçluyor muydu? Onun, daha önce bir başkasına, o kadar özenle sakladığı sırrını açıklamış olduğunu hiç sanmıyorum. Bir rastlantı. Pis bir rastlantı. Birdenbire gelişen olaylar karşısında, insan tuhaf bir uyuşukluğa kapılıyor. Sonra artık geri dönülmesi olanaksız bir noktaya gelince, birden telaşa kapılıyor. Şu anda içimdeki çalkantı, bundan başka bir şey değil.

"Aşk kadar bencilce bir duygu yoktur," demişti Hurşit, ondan hiç beklemediğim filozofça bir tavır takınarak. "Böyle şeyler konuşmayalı yıllar oldu. Sen yine de pek aldırma ama... Biliyor musun, insanı, bir başkasının sevgisi kadar rahatsız eden az şey bulunur. Yani bir insanın sana olan sevgisi..."

Tam o sırada, düğün evinden, davulla zurnanın sesi yeniden duyulmaya başlamıştı. Çingene zurnacı, davulun sesini bastırmak için, avurtlarını patlatırcasına üflüyordu zurnasına.

Gülümsedik. Daha bir rahatça, "Güler misin, ağlar mısın?" diye söylendi Hurşit.

"Al işte! Sen de buna yaşamak diyorsun! Doğrusu hayret!"

Böyle söylüyordum ama gerçekte sinirlerimin gerginliği yumuşamış gibiydi. Hurşit'in ne demek istediğini düşünüyordum. İçime bir kurt düşmüştü. Onu söyletmeliydim ama

nasıl? Sönen pipomu tepsinin kenarına bırakarak, şişeye sarıldım. Bardağımı doldurdum, bu kez susuz, kocaman bir yudum içtim, arkasından aceleyle bir turşu attım ağzıma. Sobanın içindeki odunlar gürültüyle çöktü. Rüzgâr üfürüyordu, odayı mavi bir duman kapladı. Sonra yine zurnanın her türlü düşüncüyü anlamsız kılan tekdüzeliği...

Hurşit de bir büyük yudum aldı bardağından. Başını hafifçe önüne eğmişti. Göz ucuyla beni süzüyordu. Beni fazla çıtkırıldım, pişmemiş buluyordu. Birden, "Hayatın tokadı ne zaman iner insanın suratına, hiç kimse bilmez," dedi. "Eğer hazırlıklıysan yere düşmezsın. Yoksa, çarpılırsın, bir daha da belini doğrultamazsın..."

Oysa, onun, sözünü ettiği tokadı yediğini gösteren hiçbir belirti yoktu. Bir gün bile içlendiğini, dertlendiğini görmemiştim.

Sonra, işte birden...

Başımı yeniden cama çevirdim. Celep Hüseyin'in yeni yaptırdığı dükkânın camekânındaki yeşil ışıklar bir yanıp bir sönüyor. Bu ışıktaki, çengellere asılı koyunların nasıl ölü ölü göründüğünü biliyorum.

Celep Hüseyin'in dükkânından sonra, yine bir sıra dükkân var. Bir nalbur, bir bakkal, bir aşçı dükkânı. Hepsi de kerpiçten. Kepenkleri tahta. Çürüdü, çürüyecek. Birinin duvarı mavimsi yeşil boyalı. Biri pembe. Birinin sıvaları iyice dökülmüş. Şimdi hepsi kapalı. Daha ötede, kasabanın ana caddesi, alanın öte yanındaki kaymakamlığın önünde bitiyor. Kaymakamlık, Abdülhamit dönemi yapılarından, iki katlı, taş. Kaymakamlığın önündeki küçük alanda, beyaz mermer taklidi bir kaidenin üstünde Atatürk büstü. Kaidenin çevresi, şimdi artık kurumuş çimlerle çevrili. Daha geride kışla var, ama pencereden görünmüyor. Sokak lambaları rüzgârdan sallanıyor. Işıkları fersiz.

Hurşit kalktı, sobaya birkaç parça kuru odun attı. Alevler yeniden parladı. Yerine döndüğünde bu kez yarım bağdaş kurarak oturdu sedire. Pantolonunun üst düğmesini çözdü, geçirdi. Pipomun sönmüş olduğunu fark etmeden, sapını dudaklarımın arasına alarak emiyorum. Dilimin üstüne yakıcı bir tat yayılıyor. Düğün evindekiler iyice coştular. Zurnanın çığlıklarını, davulun gümbürtüsünü bastıran naralar atılıyor, havaya kurşunlar sıkılıyor. Hurşit'in değirmi suratını, iri bir dağ silsilesi gibi yukardan aşağı ikiye bölen burnunda kırıksıklıklar belirdi birden, sonra gülmeye başladı:

"Hiçbir şeyi kendine dert etmeyeceksin arkadaş... Ben kaderci değilim, değilim de, yine de inandığım bir şey var. İnsan, genç yaşındayken hayat üstüne, mutluluk üstüne, kendine göre oldukça katı hükümler veriyor. Düşündüğü dışında bir şey olmaz sanıyor. Sorumluluk duygusu her şeyi çözümler sanıyor. Sonra bir de bakıyor ki..."

"Sen, sorumluluktan kaçtığın için mi evlenmedin?"

Ölünün sağ eli, kendiliğinden düştü sedirden aşağı, irkil-dim.

Yere sarkan bacağın ağırlığıyla gövde yavaş yavaş kayıyor olmalıydı. Savcıyla hükümet doktoru hâlâ görünürde yoktu.

"İstanbul'da, Eczacılık Fakültesi'nde okuduğum sırada, bir arkadaşımın başına geleni anlatmış mıydım sana?" dedi Hurşit. "İyi yürekli, saf bir oğlandı. Şiir miir de yazardı. Bizim gibi Anadolulu. Karı kızla hiç ilgisi olmamış İstanbul'a gidinceye kadar. Fakültede de, son sınıfa gelinceye dek, derslerinden başını kaldırmamıştı. Babasına söz vermiş. Ne yapıp edecek, fakülteyi çok iyi bir dereceyle bitirecek, kasabasına dönecek, eczane açacak. Eczane yokmuş kasabada o zaman. Arkadaşları, birkaç kez Abanoz Sokak'a götürmeye kalkmışlar,

kapıdan dönüp kaçmış. Sonra, olan oldu. Anlayacağın oğlan, bizimle aynı sınıftaki bir kıza âşık oldu. Hoş kızdı. Çevresinde dolanmayan yoktu. İstanbulluydu, biraz serbest bir kızdı. Bizimkine yüz vereceğini hiçbirimiz tahmin etmemiştik. Oğlan, yakışıklı sayılırdı. Babasının durumu da fena değildi. Çok da saf. Kıza hemen evlenme teklif etmiş. Kız önce olmaz demiş. Bir tıbbiyeliyle sözlüyüm demiş. Arkadaşları, oğlanın kulağını büktiler. Sen bununla yapamazsın dediler, ama dinlemedi. Sonunda bir de baktık, evlenmişler..”

Dikkatle bakıyordum yüzüne. Bakışlarımın farkında değilmiş, düğün evinden gelen gürültüyü de artık hiç duymuyormuş gibi, dalgındı. Sesi git gide hafiflemişti, o kadar ki, işitmek için ona doğru eğilmek zorunda kalmıştım.

“Evlendikleri gece, kızın bakire olmadığı ortaya çıkmış... Dur, şimdi bana, kimi kızların zarlarının geniş olabileceğini söylemeye kalkma. Kız, durumu saklamamış ki. Sözlüm dediği tıbbiyeliyle daha önce yattığını açık açık söylemiş. Şimdi, bizim o saf Anadolulu oğlan ne yapmış dersin?”

“Kızı odadan kovmuştur.”

“Keşke öyle yapsaydı... Bak, böyle bir şey, burada bir adamın başına gelse, silahını çeker, kızı vurur.”

“Hâlâ mı?”

“Hâlâ!”

Hurşit, benden bir yanıt bekliyor gibi, ısrarla yüzüme bakıyordu. Onu düş kırıklığına uğratmamak için, “Yoksa, öylece kabul mu etmiş?” dedim.

Birden ciddileşti. Düğün evinde sesler, yeniden, belki de sonuncu kez susmuştu. Uzaktan, kasabanın çevresindeki karla kaplı yüksek dağlardaki inlerinden çıkan kurtların sinir bozucu ulumaları duyuluyordu sadece.

Uzun bir süre konuşmadık. Sarhoşluğun sızmaya dönüşen en keyifli doruğuna ulaşmış olduğumun farkındaydım. Yerimden doğruldum, “Geç oldu,” dedim. “Ben gideyim artık...”

Hurşit, beni duymamış gibi, kaldığı yerden sürdürdü konuşmasını:

“Kabul etti etmesine ama, öyle, uygar bir insan olduğu için, uygarca davranması gerektiğini düşündüğü için değil. Nefsi uyanmıştı bir kere. O güne kadar hiçbir kadınla yatmamıştı.”

Soba çoktan sönmüştü. Oda soğumaya başlamıştı.

Hurşit, derin bir soluk aldı:

“Sonra da acıdı kıza. Daha doğrusu, kendisini, kıza acıdı-ğına inandırdı. Oysa, tek başına acımak hiçbir şeye yaramaz. Birine acıyacağına, öldür gitsin! Çünkü, bir kere acıdın mı, sonuna kadar gitmen gerekir. Başına öyle bir bela alırsın ki... Bütün yaşamın zehir olur... Hadi kalk, ben de geleyim seninle. Biraz yürüyelim. Bu akşam fazla mı içtik ne?”

Düğün evinin önünde hâlâ, fenerli, lüks lambalı bir kalabalık vardı. Bahçede, heveslerini alamamış keyifli bir grup delikanlı, bağrışıp duruyordu. Kapıda nöbet tutan bekçi, bizi tanıyınca selam verdi. Bir iki adım yürüdük, Hurşit gövdesinin bütün iriliğine karşın, koyun postundan gocuğu içinde iki büklüm, çok yaşlı biri gibi, hafifçe topallayarak yürüyordu. Sonra birden durdu.

“Sonra ne oldu dersin?”

Duraksadım. Oyun oynadığını unutuverdim:

“Yoksa, sonradan, yaptığın iyiliği kötüye mi kullandı?”

“Yoo... Dürüst bir kızdı aslında. Beni de seviyordu. Bundan eminim. O konuya bir daha ikimiz de dönmedik. Bir süre, iyi de geçindik. Mutluyduk falan... Geç bir kalem. Ama sonra ne oldu, biliyor musun? Onu, öylece kabul etmişim ya... Acıdığım

için güya... Yo, yüzüne vurmam hiç. Vurmam ama, ona karşı bütün görevlerimi bu kabul edişle yerine getirdiğimi düşünmeye başlamıştım. Düşünmek de denmez buna. Öylece... Hani, dilenciye sadaka verirsin, bir daha onunla ilgilenmezsin. Öyle bir şey. Oysa, o, benim iyiliğimin ezikliği içinde, kendini tümüyle bana adamıştı. Her halime eyvallah diyordu. Ben git gide küstahlaşmaya başladım. İçiyordum. Sövüyordum durup dururken. Bir kere dayak bile attım. Hepsine gıkı bile çıkmadan dayandı. Bir yıldan fazla. Sonra gebe kaldı. Bir gün yine çok sarhoş gelmişim eve. 'Çocuğun babası kim?' diye sordum. Sesini çıkarmadı. Ertesi sabah, bir çöp bile almadan çıkıp, gitmiş evden. Bir daha karşılaşmadık. Bir arkadaşına, 'Benim yüzümden daha fazla acı çekmesini istemedim,' demiş. Asıl bu söz yıktı beni. Ben de kalktım, buraya memleketime geldim işte..."

"Ya çocuk?" dedim.

Omzunu silkti.

Sivas şosesinden doğru nal sesleri duyuluyordu. Demir tekerleklerin bozuk kaldırımında sektiği belli olduğuna göre, Sarımsaklı köprüsünü bu yana doğru aşmış tek atlı bir yaylı araba olmalıydı. Tıkırtılar yaklaştı. Bir kıvılcım görür gibi oldum. Hurşit başını çevirip baktı, "Düğün evinden dönecek birinin arabası olmalı," dedi.

Araba, düğün evinin önünde durdu. Bahçeden biri çıktı. Yay gibi eğilip doğruluyordu. Zil zurna sarhoştı, besbelli. Elindeki tabancayı sağa sola sıkıp duruyordu. Hurşit homurdandı:

"Eşşoğlu eşşek! Şimdi elinden bir kaza çıkacak..."

Önce ne olduğunu anlamadım. Kof bir ses işittim. Hurşit'in iri gövdesi sallandı, yıldırım çarpmış bir çınar gibi devrildi yere.

Şimdi, sedirde yatan gövdenin, şekilsiz bir kaya parçasından ya da kurumuş bir kütükten farkı yok.

Bir Roman Kahramanı

Yirmi iki, yirmi üç yaşlarında, esmer, kısa boylu, zayıf, naif, çelimsiz bir çocuk. Biraz çekingen, biraz utangaç. Karşımda dururken ellerini nereye koyacağını bilemiyor, gözleri hep yerde. Konuşurken gözlerini kaçırان insanlar bana güven duygusu vermezler; ama bu çocuğunki terbiye, gelenek, görenek gereğı, biliyorum.

İlk gün, bakanlık katında, kerli ferli, güngörmüş, yaşlı başlı, oturaklı kapıcılar dururken bu gencecik oğlanı bana odacı diye vermelerine canım sıkılmıştı. Sonradan hoşuma bile gitti. Ötekilerin, insanı ister istemez etkileyen bir yukardan bakışları var; oysa bununla istediğim gibi konuşabiliyorum.

Âdet olduğu üzere, önce nereli olduğunu sormuştum. Çorum'un Mecitözü ilçesinin köylerindenmiş. Akraba kızlarından birinin kocası Mecitözü'ndendi. Aleviydi.

"Alevi misin?" diye sordum. Telaşlandı.

"Biz Alevi değiliz beyefendi," dedi.

"Alevi olsan ne olur? Bir kötülük yok ki bunda?"

Korktuğunu gizleyemiyordu. Üstelemedim. Adını sordum, Dursun Ali'ymiş. Anası karnında çocuk tutmuyormuş, tutanlar da yaşamıyormuş, onun için buna "Dursun" adını koymuşlar, o da gerçekten durmuş. Bu kadar genç yaşta, bir müsteşar yardımcısına odacı olarak verildiğine göre, etkili kişilerden bir tanıdığı, bir akrabası, en azından bir hemşerisi

olsa gerekti bakanlıkta. Sordum, hık mık dedi, söylemedi, ben öğrendim. Bakanlığın kalorifercisi aynı köydenmiş. Kaloriferinin ricasını kırmak olanaksız.

“Bak Dursun Ali,” dedim, “sabahları, bir az şekerli kahve içmeden kendime gelemem. Bir de gazetelerime sahip çıkacaksın...”

Ertesi sabah, daha yerime otururken, kahvem masamın üstüne konuldu. Gazetelerim de eksiksiz olarak, telefonların üstünde durduğu komodinin alt gözüne yerleştirilmiş. Zile basmamla birlikte beliriyor kapının önünde. Masamın üstü her zaman tertemiz, pırıl pırıl; akşam bir kâğıt ya da dosya bırakmışsam, masa temizlendikten sonra hiç karıştırılmadan yerli yerine konuluyor.

Bir gün baktım, gazetelerim her zamanki yerinde değil. Zile bastım, “Gazeteler nerde Dursun Ali?” dedim.

Yüzü sarardı:

“Kimse almasın diye saklamıştım beyefendi...”

Gerçekten de, bir gün önce gazetelerden biri yok olmuştu ortalıktan. Birisi kupon biriktiriyor olmalıydı. Kapalı portmantodan bir tomar gazete çıkarıp koydu masanın üstüne. Yan gözle bakıyorum. Ben gelmeden önce, hepsini şöyle bir gözden geçirmiş olmalı, kat yerlerini bozmadan. Cin gibi bakışları var; sıcakkanlı, sevecen ve hareketli. Korktuğu zaman yüzü sararıyor iyi beslenmemiş olmaktan. Zaten yüzünde bir damla kan yok. Çok da düşünceli. Bir gün hastalanmıştım, sekreter hanuma telefon ettim, gelemeyeceğimi söyledim. Bir saat sonra baktım, Dursun Ali şoföre rica etmiş, mektuplarımla gazetelerimi yüklenerek eve gelmiş.

Ben unutmuşum, sonradan kendisi anlattı. Bir sabah koridorda, kapının hemen kenarındaki sandalyesinde oturmuş,

kitap okuyormuş. Kitaba daldığı için benim geldiğimi fark etmemiş. Oysa, beni görür görmez fırlayıp kapıyı açması, sırtımda palto ya da pardösü varsa alıp, askıya takarak elbise dolabına yerleştirmesi gerekiyordu. Ben, hiç kızmamışım, elindeki kitaba göz atmışım.

“O kitabı sekreter hanumlardan biri vermişti. Adi bir aşk romanıydı, ama çok sürükleyiciydi; dalıp gitmişim, o yüzden görmedim geldiğinizi. Siz, aferin, dediniz. Boş oturacağına kitap okuman hoşuma gitti, dediniz. Ama bu tür kitaplar sana bir yarar sağlamaz, bana hatırlat da sana senin okuyabileceğin, hoşuna gidebilecek başka kitaplar vereyim, dediniz. Ben çok utanmıştım, kitabı hemen götürüp geri verdim. Size de bir şey söyleyemedim, ama siz unutmadınız, bana güzel kitaplar verdiniz...”

Ona hangi kitapları verdiğimi anımsamıyorum; verdiğim kitapları gerçekten okuyup okumadığını da bilmiyorum.

Başka bir gün de, “Daha çok gençsin Dursun Ali,” demişim. “Yeteneklisin de. Burada odacı olup kalman yazık. Biraz gayret et, bir meslek, bir sanat edinmeye çalış. Gece kurslarına yazıl, istersen sana yardımcı olurum.”

Müsteşar yardımcılığında fazla kalmadım, yurtdışında bir göreve atandım. Dört beş yıl sonra döndüğümde de bakanlığın bağlı kuruluşlarından birine verildim. Dursun Ali bir gün beni görmeye geldi. Yüzünü anımsadım, ama adını unutmuşum. Aradan geçen onca zamana karşın hiç değişmemiş, hiç gelişmemişti; aynı ufak tefek, çelimsiz delikanlı. Elime sarıldı, öpmek istedi, bırakmadım: “Sağ ol,” dedim. “Nasılsın bakalım? Yine aynı yerde misin?” Değilmiş.

“Öğüdünü tuttum beyefendi,” dedi. “Bakanlığın baş kalorificisi bizim hemşeri olur. Sen gittikten sonra zaten rahatım

kaçmıştı. Ona gittim, ben artık odacılık yapmak istemiyorum dedim. Senden iyi olmasın, çok hakikatlidir. Beni işe o aldırmişti vakti zamanında. Askerden döndüğümde, bir lokantada bulaşıkçılık yapıyordum, çok zorluk çekiyordum. Bakanlıkta odacılık yapan bir hemşerim var, o gitmiş, böyle böyle demiş. O da gelsin beni görsün demiş. Gittim, elini öptüm. O da, Allah razı olsun, beni işe aldirtti. Şimdi artık odacı olmak istemiyorum deyince o yüzden şaşırdı, biraz da kızdı. 'Peki, ne yapacaksın?' dedi. Senin dediğini söyledim. 'Bir sanat öğrenmek istiyorum,' dedim. Onun da bir muslukçuya ihtiyacı varmuş. Onun asıl mesleği su tesisatçılığı. Çok iyi, çok bilgili bir ihtiyar adamdır. Her bir şeyi öğretti bana. Gündüz dairede ona yardım ediyorum. Daha doğrusu, o artık kocadığından her şeyi ben yapıyorum. Akşamları, tatil günleri falan, evlerde musluk tamiri işleri yapıyorum, inşaatlarda su tesisatı işlerine yardım ediyorum. Sayende üç beş kuruş kazanıyorum. Yakında kendi hesabıma taşeronluk da alacağım. Bir de gecekondyu yapabilirim, hiç derdim kalmayacak. Onu da evelallah başaracağım. Bak, bir işin olursa, beni çağıracaksın. Başkasını çağırırsan darılırim. Sen benim babam sayılırsın..."

Kendine güveni gelmiş, artık öyle yere bakarak konuşmuyor. Hareketleri de rahat.

"Yine kitap okuyor musun?" dedim.

"Okuyorum," dedi.

"Neler okuyorsun bakalım?"

"İşte öyle, roman, öykü falan..."

"Peki seni buraya, bizim daireye aldirtmamı ister misin? Bizim tesisatçı yakında emekli olacak. Onun yerine geçersin."

Şöyle bir duraksadı, başını salladı:

"Yok, sağ ol. Sen şimdi beni aldirtırsın, sonra burda durmaz, başka yere gidersen, beni burda tutmazlar. Ama bir iyilik

yapacaksan, bizim kayınço işsiz. Askerden yeni döndü. Orta ikiye kadar da okudu. Ona bir odacılık verdir. Bu yıl evlendi-receğim onu. Büsbütün başıma kalmasın..."

"O da senin gibi akıllı mı?"

"Benden daha akıllıdır."

"Pekâlâ, yarın gelsin, bizim personel müdürünü görsün. Bakalım bir kadro varsa, bir şey yapmaya çalışırız."

Doğrusu, personel müdürüne söylemeyi unutmuştum, ama Dursun Ali ne yapıp etmiş, müdürün yanına çıkmış, bana telefon etmesini sağlamış.

"Bakın bakalım," dedim müdüre, "işe yarar birine benzi-yorsa önce temizlik işçisi kadrosuna falan alırsınız..."

Dursun Ali'nin evli olduğunu bilmiyordum. Bir pazar sa-bahı, karısıyla, karısının kız kardeşini alıp getirdi. Kaynunun işe alınmasından ötürü teşekkür gelmiş. Karısı gencecik, bi-raz aptal bakışlı, ama sevimli bir kadıncağızdı. Kız kardeşi ise ona hiç benzemiyordu. On beş, on altı yaşlarında ancak vardı. Tombalacık bir kız. Parlak, mor bir kumaştan upuzun bir entari giymiş, kollarında altın bilezikler; görücüye çıkmış gibi süzüm süzüm süzülüyordu. Dursun Ali, elimi öpsün diye kaynunu da getirecekmiş, ama çocuk çekinmiş.

Akşama kadar oturdular. Dursun Ali'nin karısı sözüm ona karıma yardım etti. Aslında hiçbir iş gelmiyordu elinden. Biz, Dursun Ali'yle ikimiz, evde akan, damlayan, sıkışan musluk-ları onardık. Dursun Ali'nin baldızı televizyonun karşısından kalkmadı.

Birkaç ay sonra ben emekliye ayrıldım. Dursun Ali ile karı-sı, arada akıllarına esti mi, çıkıp geliyorlardı. Evde tamir edi-lecek musluk da olmayınca ne yapacağımızı bilemiyorduk ka-rımla. Hiçbir şey konuşmadan saatlerce oturuyorlardı. Karım,

beni kurtarmak için, neredeyse kolundan tutup mutfağa sokmak zorunda kaldı kadını birkaç kez. Kadın bu arada Dursun Ali ile nasıl evlendiklerini anlatmış. Aynı köydenmişler. Bunları evlendirdiklerinde on iki, on üç yaşlarındaymış, âdet bile görmemişmiş. Dursun Ali de on beş yaşında ancak varmış:

“Beni Ankara’ya getirdi. Çok yoksulduk. Altındağ diye bir yerde, bir hısmımızın evi vardı, onun bir odasında kalıyorduk. Hısımlarımız bir kere bile gelip hatırları sormadılar. Ben kimseyi bilmem, hiç dışarı çıkmam, kimseyi görmem. Bütün gün şiltenin üstünde büzülür, oturur, Dursun Ali’yi beklerdim. Bir soba alıp gelmişti ama, ben şehir sobası yakmasını bilmezdim. Öyle bir üşürdüm ki ellerim mosmor olurdu. Ayakyolu dışardaydı. Dursun Ali gelmeden, gece olmadan, ayakyoluna bile gidemezdim. Akşamları üstümüzdekileri çıkarır hemen yatardık. Karı kocalıktan bir şey anlamazdım. O öyle üstüme abanır dururdu, ses etmezdim. Çok aç kaldığımız oldu. Sonra, Dursun Ali bir lokantada bulaşıkçılık bulmuş. Azıcık durumumuz düzeldi. Tam bir yıl sonra âdet gördüm. Dursun Ali hemen çocuğumuz olsun istiyordu, ama olmadı. Sonra, o askere gitti, ben köye döndüm. Anasıgil az daha beni başkasına satacaklardı. Dursun Ali askerden dönünce beni yine buraya getirdi. Memur oldu. Şimdi de muslukçuluktan epey para kazanıyor. Bir de kondu yapıyoruz, kendi elimizle...”

On iki yıllık evliymişler. Birkaç kez gebe kalmış, ama çocuk üç aydan fazla durmuyormuş karnunda, durup dururken düşüyormuş. Akraba evliliği. Üstelik, Dursun Ali de öyle rastlantıyla yaşadığına göre, soyaçekim de olmalı. Dursun Ali daireden kâğıt almış, doktora götürmüş onu. Hem de erkek doktora. Doktor bir sürü ilaç falan vermiş ama bir yararını görmemiş. Dursun Ali, ille çocuğumuz olsun diyormuş, çocuk tutmuyor diye kadıncağızı azarlıyormuş.

Karım, kadıncağıza acımişti. Doğumevinin uzmanlarından olan bir arkadaşına söylemiş. Baktılar, ettiler, ilaç, tedavi, faydası olmadı. Miyomu varmış, ameliyat şartmış. Dursun Ali de karısı da önce razı olmadılar. Ayrı ayrı karşımıza aldık; yalnız çocuk olması için değil, kadının sağlığı için de ameliyat olmasının şart olduğunu anlattık. Sonunda razı oldular. Ameliyatı karımın arkadaşı yaptı. Çok temiz bir ameliyat olmuş, hiçbir yerine dokunmadan miyomu almışlar. “Çocuğu olmaması için neden yok,” demiş doktor; ama aradan aylar geçti, yine sonuç alamadılar.

Dursun Ali bir gün, emekli olduktan sonra çalışmaya başladığım yerde beni görmeye geldi. Heyecanlı bir hali vardı. Kısaca hal hatır sorduktan sonra, “Geçende, bana bakanlık-tayken verdiğin kitaplardan biri elime geçti beyefendi,” dedi. “Adamın biri köylük yerinde başına gelenlerin öyküsünü yazmış, iyiydi hoştu ya, o yazdıklarında ne vardı ki? Asıl benim hayatım yazılsa ne güzel roman olur...”

“Bu iş o kadar kolay değil Dursun Ali,” dedim.

“Niyeymiş o? Ben sordum. Adam öyle senin gibi yüksek memur falan da değilmiş. Irgatlık yapmış, işçilik yapmış, ben niye yazamayayım? Ortaokulu dışardan bitirdim. Ben yazsam, sen bastırtır mısın?” Artık benimle daha senli benli konuşuyordu, işim başımdan aşkın olduğundan, “Sen hele yaz da bakarız,” diyerek savdım. Dursun Ali gibiler arasında şiir yazmaya heves edenleri çok görmüştüm, ama roman yazmaya kalkışarına ilk kez rastlıyordum.

Aradan birkaç ay geçti. Aramızda geçen konuşmayı unutmuştum bile. Onlar da bu arada bizi hiç aramamışlardı. Bir gün baktım, Dursun Ali, yine çalıştığım yerde beni görmeye gelmiş. Elinde, cep kitabı boyunda düzgünce kesilmiş bir tomar kâğıt. Bu kez, hal hatır sormadan söze girişti:

“İşte yazdım. Sen bir oku. Düzelecek yerleri varsa düzelt. Sonra da bastıralım. Kaç para verirler buna şimdi?”

Aldım baktım. Daktiloyla, özene bezene yazılmış, yüz sayfa kadar bir metin. Bir dâhiyle de karşı karşıya olabilirdim tabii. Her olasılığa karşı şöyle bir karıştırdım, şurasından, burasından birkaç bölüm okudum. Sonra, dilimin döndüğü kadar, kitap yayımlatmanın o kadar kolay bir şey olmadığını anlatmaya çalıştım. Canı sıkıldı. O okuduğu kitabı yazan ırgat nasıl başarmıştı peki bu işi? Mutlaka bir hemşerisi falan vardı. O da bulurdu öyle birini.

“O senin ırgat dediğin adam, romanı yayımlanuncaya kadar çok başka işlere de girip çıkmış, sonradan gazetecilik yapmış, öyle hemen ilk yazdığı kitap basılmamış...” dedim.

“Peki, biz kendimiz bastırsak? Şimdi bu kitap kaç basılır ki? Sonra da kitapçılara satarız!”

Muslukçuluktan epey para kazanıyor olmalıydı; bileğindeki, çalgılı türkülü, bin marifetli saat gözümden kaçmamıştı. Kitabı kendisi bastırmaya kalkarsa bir işe yaramayacağını güçlükle anlattım. Suratı asıldı. “Öyle olsun,” dedi. “Sen yine bir oku bakalım. Bu zaten romanın birinci bölümü. Gerisini de on beş güne kadar yazar getiririm. Sen biraz düzeltirsen bu iş olur. Koskoca bir memursun, herkes seni tanıyor. Ne olur yani, bir söylesen seni kırarlar mı?”

“Hele sonunu yaz da sonra konuşuruz,” demekten başka kurtuluş çaresi bulamadım.

Dursun Ali’nin kitabını okudum, ilkel bir anlatımı vardı, çaresiz. Okuduğu köy romanına öykünmüştü. Ama ortaokul sınavını dışardan vermiş bir musluk tamircisinin, daktilo başına geçip usanmadan yüz sayfa yazması başlıbaşına olağanüstüydü. Üstelik, hayli ilginç yerleri de vardı kitabın, insana

ağlama hissi verecek bir saflıkla yazmıştı. Özellikle karısıyla ilk karı koca oluşlarının öyküsü, neredeyse pornografik sayılacak kadar gerçekçi, ama dokunaklıydı.

Birkaç gün sonra, bu kez Dursun Ali'nin karısı, yanında komşusu olan bir genç kadınla beni görmeye geldi. "Sen benim de babam sayılırsın, beni de bir kızın bil," diyerek ellerime sarıldı. İki gözü iki çeşme:

"Dursun Ali çocuk tutamıyorum diye beni boşayacak. O seni çok sayar, elini ayağını öpeyim. Ben kocamı seviyorum. Bana ne yapsa razıyım. Aslında o da beni severdi ya, çocuğumuz olmuyor diye aklını çeliyorlar. Çocuğumuz olmuyorsa suç benim mi? Doktora gittim, hayatımı hiçe saydım, ameliyat oldum. Doktor, çocuğun olur diyor. Ben el karıları gibi, kaput tak, içine akıtma demiyorum. Belki de kabahat onun. Git bir de sen görün doktora diyorum, beni öyle bir azarlıyor... Sen bu evden çık git, ben başka karı alacağım diyor..."

"Öyle şey olur mu," dedim. "Karı boşamak öyle kolay mı? Ben konuşurum onunla..."

Bu kez komşu kadın karıştı söze:

"Dursun Ali bir orospu bulmuş. Geceleri çıkıp o orospuya gidiyor. Bu kadıncağıza para bile bırakmıyor. Aklını şaşırmış herif."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Dursun Ali'nin karısı, "O orospu hiç önemli değil," dedi. "Erkek değil mi, biraz gönlünü eğleştirir, sonra bıkar. Onun istediği çocuk. Anasıgil kışkırtıyor, beni boşasın diye. Başka kız bulmuşlar, beni boşattırıp onu alacaklarmış. Ben boşanmam, dedim. İsterse o kızı da alsın, getirsin. Kendi elimle gelin eder koynuna koyarım. Çocukları olursa kendi çocuğum gibi bakar büyütürüm dedim. Dursun Ali, olmaz öyle şey dedi. Sen bu evden çık git, dedi.

Başkasını alırsa hükümet nikâhıyla almış. Şimdi beni boşarsa ben ne yaparım? Nereye giderim? Köye dönsem, analığım beni evden içeri sokmaz. Babam zaten üvey kardeşlerime bakmaktan aciz. Bana bir babalık et, bir işe koy. Belki işe girersem, Dursun Ali beni bırakmaz.”

Odacılık gibi bir iş bulmamı istiyordu. Rabıtalı bir iş olmalıymış, yoksa Dursun Ali çalıştırtmazmış.

“Bu zamanda iş bulmak kolay mı kızım?” dedim. “Bizim burada ortaokulu bitirenleri bile sınavla alıyorlar odacılıklara. Yine de bir bakayım. Sana göre bir iş bulursam, haber veririm.”

Çıkarlarken yine ellerime sarıldı, “Beni de bir kızın bil,” diye yalvardı.

Bayağı canım sıkılmıştı. Çalıştığı yerden telefonla aradım Dursun Ali’yi. Yemin billah etti:

“Hiç öyle şey olur mu beyefendi? Ben karımı seviyorum. On üç yaşında helalim olmuş. Sonradan hiç mecburiyetim yokken nikâhını kıymışım. Bunca hakkı var bende. Ben hiç boşar mıyım çocuğu olmuyor diye? Konu komşu fit sokuyor. Onlara kulak asma diyorum, dinletemiyorum. Ne de olsa cahil kadın...”

Böyle söylüyordu ama, sesine bir kurnazlık gelmişti. Belki de yine roman yazıyordu. Bugüne kadar ne yapmak istemişse yapmıştı. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz derler. Henüz romanının sonunu getirmedi bana. Aklına koydu da romanına acıklı bir son bulma hevesine kapıldıysa diye bayağı korkuyorum zavallı kadın için...

Allegro Cantabile

1

Önce gösterdiğiniz ilgiye ve sıcaklığa teşekkür etmek isterim. Ben ki ileri derecede hayalci biriyim, olup bitenlere inanmakta güçlük çekiyorum. Siz o güzel söyleşi için Ankara'ya geleceksiniz, ben size sorular yönelteceğim ve siz beni sabırla dinleyip büyük bir sevecenlikle yanıtlayacak, beceriksiz dizelerimi düzeltmeyi kabul edeceksiniz... Bu ancak bir düşte olabilirdi. Bana gösterdiğiniz saygılı davranış, kuşkusuz sizin saygıdeğer biri oluşunuzdan geliyor.

Yazmama izin verdiğiniz için yazıyorum. Bu ilk mektubum olduğu için kararsızım. Söze sizinle mi, kendimle mi, yoksa ortak noktamız olan şiir zevkinden mi başlasam diye. Hep-sini ortalayarak, ilk şiirlerinizle tanışmamı anlatmam doğrusu olacak galiba. Tabii, siz belki başkaları için şiirlerinizden çok gazeteciliğinizle, köşe yazarlığınızla ünlüsünüz, ama ben sizi hep bir şair olarak gördüm ve görüyorum. Şunu da belirtiyim, öyle her okuduğu şiirden zevk alan, bütün şairleri tanıyan biri değilim. Elimden geldiğince boş zamanlarımı şiire ve güzel sanatlara ayırıyorum o kadar. Yazdıklarımın çocukça şeyler olduğunu da biliyorum. Sizin şiirlerinizle de, İstanbul'da oturan ve size en az benim kadar hayran olan bir arkadaşımın dinleyerek tanıştım. O da bir dergide çalışıyor ve güzel şiir okuyor. Adı Binnur. Umarım bir gün tanışırsınız.

O benim gibi değildir. Yalnız başına yaşıyor ve bu dünyanın hiçbir kuralını umursamıyor. Keşke ben de onun gibi olabilsem...

Biliyor musunuz, o söyleşide söylediğiniz bir şey beni çok etkiledi. Şiirle matematik arasındaki ilgiyi anlatıyordunuz. Ben de hep aynı şeyi düşünmüşümdür. Belki işim gereği, sabahdan akşama kadar hesapla uğraştığım için! Ama sizin söylediğiniz elbette çok başkaydı.

Sözcüklerle matematiksel işlem yapabilen insanları zeki ve üstün bulurum. O gün, Binnur'un okuduğu şiirlerinizden edindiğim ilk izlenim bu oldu.

Sıradanlıktan nefret eden bir insanım; bilmem katılır mısınız, çünkü bunu sizde de görüyorum. Kuşkusuz her şiir güzeldir, yüreklere işleyen bir mesaj taşır, bir emek ürünüdür; ama yine de genel bir kalıba uyar. Siz o kalıplan altüst ederek sıradan olmadığınızı ortaya koyuyorsunuz. Sizin şiirlerinizde her söz, her dize, müzikle bütünleşerek sanki apayrı bir anlam kazanıyor.

Toplumdaki değişmez zevklere, artı, içsel çelişkilere umursamayan coşkunuza, tek kelimeyle hayranım. Sizi kendime yakın hissediyorum derken, bunları kastediyordum: Sıradışılık ve doğallık...

Ama en çok, "Kuru dallardaki özsu" başlıklı şiirinizi seviyorum. Çok kötümser, ama aynı zamanda ışıklı bir şiir. Elbette, bir gün o kuru dallar yeşerir. Biliyor musunuz, o şiirde anlatılan sanki benim. Burada bir soru soracağım. Yanıtlamak da yanıtlamamak da size bağlı. Siz, o şiirdeki duyguları gerçekten yaşadınız mı? O kadar sevmiş ve o kadar kırılmış olabilir misiniz?

Galiba, biraz da kendimden söz etmem gerekir. Ama ben, "Aynası iştir kişinin" sözünü benimsemişimdir; anlatmaktansa

anlaşılmak daha anlamlı gelir bana. Sizin beni anlayacak ender insanlardan biri olduğunuza inanıyorum. Daha doğrusu, bu bir sezgi. Size yazmama, sizi aramama izin verdiğiniz zaman, yüreğimde birden öyle bir kıpırdanma oldu ki, evet, işte bunu da size anlatmam olanaksız.

Siz kendiniz anlayın.

Bütün bunların dışında.. Zaten şimdiki işyerimde ve Ankara'da yeni olduğumu biliyorsunuz. İşimi sevip sevmediğimi sormuştunuz o gün. Kendiniz de, şiiirden başka hiçbir şeyi önemsemediğinizi söylemiştiniz. Bu konuda başka bir açıklamaya gerek var mı?

Aslen kuzeydoğulu, manen İstanbullu, istemeden Ankaralıyım.

Yine de Ankara'ya çok şey borçluyum, bana yeni ufuklar kazandırdı diyebilirim.

Demetevler'de üç küçük odalı bir evde oturuyorum. Ablam ve ablamın bir arkadaşıyla, istemediğim bir birliktelik bu, ama en azından parasal koşullar nedeniyle şimdilik başka tür-lüsünü düşünmem olanaksız. Anlaşılan, bana fazla yüz verdiniz, bakın hemen dert yanmaya başladım.

Kafanızı daha fazla ağrıtmayı bir sonraki mektubuma bırakıyorum. Fırsatınız olur da mektubumu yanıtlarsanız çok sevinirim. Olmadı, telefonla sürdür dersiniz, o da yeter.

Saygılarımla.

2

Dün, telefonda sesinizi duyunca o kadar telaşlandım, o kadar heyecanlandım ki, söyleyeceklerimi, söylemem gerekenleri şaşırdım, unuttum. Bu yüzden beni yanlış anlamış

olabilirsiniz diye hemen bu birkaç satırı yazıyorum. APS ile göndereceğim için umarım vaktinde elinize geçer.

Size hayır diyebilir miyim?

Merak etmeyin, ben oda numaranızı resepsiyondan öğrenirim.

Bu birkaç satırı nasıl bitireceğimi bilemiyorum.

Hayranlıkla.

3

“Dün gece sen uyurken ismini fısıldadım,
Ve hayvanların korkunç öykülerini anlattım.
Dün gece sen uyurken çiçeklere su verdim
Ve insanların korkunç öykülerini anlattım onlara.
Dün gece sen uyurken,
Yüreğim bir yıldız gibi bağlandı sana
İşte bu yüzden, sırf bu yüzden
Yeni bir isim verdim sana DESTINA
Sen öyle umarsız uyusan da bir köşede
İşte bu yüzden sırf bu yüzden işte
Yaşamdan çok ölüme yakın olduğun için
Seni bu denli yıktıkları için DESTİNA
Yaşamımın gizini vereceğim sana.”

Lale Müldür sanki bu şiiri bizim için, dün gecemiz için -benden sana- yazmış değil mi bir tanem? Ne olur kızma bana, ama özledim seni şimdiden; yazmazsam olmayacakmış gibi geldi. Seni seviyorum.

Arabanın camına bıraktığım o küçük kâğıt parçası inşallah gözünden kaçmamıştır. Jö temö diye yazmıştım. Belki esp-risini anlayamamışsındır diye (belki diyorum) açıklayayım.

Okunuş biçimiyle yazdım onu, yazı değil, sesleniş kabul etmen için. Yüreğim o seslenişle dolu.

Bugün tüm gün, yüreğimdaki mutluluğun gözlerime yansıdığını hissettim. Gözlerimin içi gülüyordu gerçekten. Seninle duyduğum mutluluk ve huzurun tarifini yapamıyorum bir tanem.

Biliyor musun, burcunun özelliklerini yazan bir kitapçık geçti elime. Sanki seni karşıma koymuşlar ona göre doldurmuşlar. Hepsi tamı tamına uyuyor sana. Bir özelliğin de kararlarının doğrultusunun önceden kestirilemeyeceği imiş! Oysa, sağlam ve bilinçli, artı, gerçekçi kararlar veren kişilerdir sözü de var. Buna karşın uçarı bir yanın da olabilirmiş! Seni bundan bile tedirgin olacak kadar sevdiğimi biliyor musun?

Şefkatini, sıcaklığını ve kokunu özledim, bana bir mektuba doldurup gönderir misin? Ankara bugün senin hayalinle yemyeşil.

Sevgiyle.

Not: Destina'yı "Yeni Türkü" söylüyor, "Yeşilmişik" kasetinde.

4

Dün gece yine birlikteydik. Dün gece kulağıma fısıldadığın o güzel şiirinin bir yerinde, belli belirsiz, ben var mıydım? Biliyorum, elimdeki o küçük ağrı için üzüldün. Sevgilin olan bu küçük kız, ancak senin yanında mutlu olabiliyor, biliyor musun? Sana anlatmıştım, ablam, onun bir arkadaşı ve ben, üçümüz birlikte kalıyoruz ve ben en küçükleri olduğum için...

Seni küçük dertlerimle üzmem istemiyorum. Bugün sadece güzel gecemize tarih düşmüş olmak için yazıyorum. Seninle İstanbul'da olsaydık.

5

“Şimdi İstanbul’da olmak vardı anasını satayım.

Boğazda köhne bir iskelenin yamacında!

Tabakta kavun-peynir, kadehte buz gibi rakı,

Dilinde yarı acı yarı tatlı bir şarkı,

Şu anda İstanbul’da olmak vardı!

‘Benim derdim dermanum bilen yok!

[yok!’

Sen ‘gel’ dersin de ben gelmez miydim?”

Bir tanem, bu sabah da işte bu şiirle merhaba diyorum sana. Melike Demirağ ve Şanar Yurdatapan’ın son kasetlerindeki ‘İstanbul’da Olmak’ şarkısı bu. İkimiz için dinledim. Belki sen de ikimiz için böyle bir şiir yazarsın. Çünkü en güzel anlar, seninle yaşadıklarım. İstanbul’u seninle sevdim, ama seni daha çok seviyorum.

Canım, bir tanem, tatilde Ankara’da seninle buluşamayacak mıyız? Sen hemen yola çıkmak zorunda mısın? Benim bir gün önceden izin almam olanaksız. O zaman kesin görüşemeyeceğiz, hiç değilse burda seninle telefonlaşmak bile yeterdi bana. Aslında bütün bu hesaplar, seni manyakçasına özlememden kaynaklanıyor.

Bir tanem, elim için üzülme, bir şey yokmuş. İltihap sürüyor, ama o kadarcığı normalmiş. Ağrılarım için de yeniden ilaç vermek anlamsızmış, öyle dedi doktor. Bunun asıl ilacı kendimi yormamam, dinlenmem imiş, bu da tatilde mümkün. Yani anlayacağın, küçük sevgilin meğer naz yapıyormuş. Artık kendimden şüpheleniyorum. Biliyor musun, hani anlatmıştım,

işsiz kaldığım sıralarda da karın ağrılarından ötürü birçok kez acil servise başvurmak zorunda kalmıştım. Sonuçta, bütün bu ağrıların psikolojik olduğunu söylemişlerdi. Zaten, bir şeye çok üzüldüğümde mutlaka kusarım. Psikolojik bir vakayım anlayacağın! Sanırım çok yorulduğumu evdekilere bir biçimde duyurmak ihtiyacından doğmuş olabilir bu ağrılar. Ama bilinçli yapmıyorum, inan olsun.

Sevgilim, şu sıralar en büyük sıkıntım yalnız kalamamak ve okuyamamak... Boş vakit buldum mu sokaklara düşüyorum ev aramak için. Ev kirasının yarısını ablamın arkadaşı Zergün veriyor, söylemiştim sanırım. Eşyaların hemen hepsi de onun. Oysa Zergün birtakım hesaplar peşinde. Ya, bize çaktırmadan ansızın başka bir eve göçecek ya da abisini yanına çağırarak, ablamla bana yol gösterecek. Ne var ki, asıl sıkıntı, ev bulduktan sonra başlayacak. Bir dolu eksiğimiz var, buzdolabı falan... Küçük bir radyo teypten başka müzik aletimiz yok, düşünsene, hele televizyon ne gezer... İnan, doğru dürüst bir müzik dinleyemiyorum. Seni çok kıskanıyorum bu yönden.

Önümüzdeki aydan başlayarak pazar sabahları İngilizce kursuna gideceğim. Dolayısıyla bütün günüm ölmemiş olacak. Ayrancı'daki ev olursa, yollarda ölen saatler de azalacak. Ama henüz belli değil. Bir ihtimal. O civarlarda bulsak çok iyi olacak. Şimdilerde favorim o çevre.

Canım bir tanem, bazen, istediğim yaşam bu mu diye soruyorum kendime. Bu insanlarla mı? Yapmak istediklerimin yarısını bile yapamadığıma göre ve onların küçük hesaplarını fark edip (hep geç kalıyorum fark etmekte ya!) şoke olduğuma göre... Bu evi değiştirip başkalarına değil kendime hizmet edeceğim bir düzenim, belki arada seni de misafir edebileceğim bir düzenim, başkalarını sırtlamayacağım bir ortamım olsun istiyorum...

Seni seviyorum bir tanem. İçimi dökmek istedim işte. Çaydanlığın bile sabahları özellikle önüme konulup bardaklarını doldurmamı istemelerinden bıkmamın taşması bu.

“Kin öldürür

Yalnız sevgi yaşatır.”

Sevginin sıcaklığına sığınan küçük sevgilin.

6

Seni sevdiğim gibi kimseyi sevmediğime, sende bulduğumu başkalarında kolay kolay bulamayacağıma bir kez daha inandım. Canım bir tanem, tüm bunların getirisi olarak sana hiç kimseye davranmadığım gibi yaklaştığıma sen de emin olmalısın. En başta, sana hiç yalan söylemedim. Oğuz’a, hani sana anlatmıştım, İstanbul’da çalıştığım şirketteki müdür, Cahit’i duymaması için, Cahit’e de (Şirkette mağaza şefi) Oğuz’u çaktırmamak için çok ktır attım, ama hep onlar tarafından yönlendirildiğim, ihtiyaç duydukları yalanlardı bunlar. Oysa sen, tüm bunları aşmış bir insansın. Sana yalan söylemeye asla, hiçbir konuda gerek duymam. Bu yüzden olayı tüm ayrıntılarıyla aktarıyorum. İçtenlikle.

Cumartesi günü Oğuz telefon etti. Bursa’dayım, öğleden sonra Ankara’ya geleceğim diye. Ben elimdeki ağrı için öğleden sonraya doktordan randevu almıştım. Doktordan çıkınca şirkete gelirsin dedi. Şirketin Ankara bürosuna yani. Doktordan çıktığımda vakit hayli geç olmuştu; telefon ettim. Şirkette Oğuz’un şerefine yemek veriliyormuş. “Nasıl olsa eski memurumuzsun, sen de gel,” diye ısrar etti. Gittim. Neyse ki bu kez fazla kalabalık yoktu. Oldukça kibar bir gruptu. Samimi bir geceydi. Her şey çok güzel başladı. Oğuz’la sürekli

şakalaşıyoruz. Derken dans müziği çalmaya başladı. Ben dans etmekten hoşlanmam, sana da söylemiştim, ama öyle güzel bir ortamdı ki hayır dersem onu çok kırabileceğimi düşündüm. Kalktım. Ardından iki kez daha kalktık. Düşün, ben ve dans! Ama durum bunu gerektiriyordu. Bir ara, İstanbul'a dönecekken benim için Ankara'ya geldiğini söyledi. Bana daha önce hiç böyle şeyler söylemediği için, çünkü iltifat etmek âdeti yoktur, inanmadım, gülüp geçtim. Sonra, durup dururken beni çok sevdiğini, unutamadığını söyledi. Ben de, "Tabii, arkadaş değil miyiz, benim en iyi dostum sensin, ben de seni severim," dedim. Sinirli sinirli yüzüme baktı, ama o an üstelemedi. Sonunda yemek bitti. Arabasıyla herkesi evlerine bırakacaktı. Ötekiler ben-den önce olduklarından en sona ben kaldım. Ama beni eve bırakacağına, arabayı şirketin lojmanının bulunduğu yöne çevirdi. Amacını sordum, evdekilerin merak edeceğini söyledim. Hiç ses çıkarmadı, ama arabayı hızlı sürüyordu. Lojmana geldik. Çok yorgun olduğunu, dizlerimde uyumak istediğini söyledi. Uyutur, çıkarım dedim ben de içimden. O benim naz yaptığımı falan sanıyordu. Bu arada da gerçekten uyutmaya çalıştım; saat iki buçuk oldu. O saatte benim eve dönmem imkânsızlaştı. Sürekli yakınıyordum. Derken, Bursa'dan gerçekten de benim için geldiğini ve beni çok sevdiğini, unutamadığını söyledi. Böyle şeyleri eskiden hiç söylemezdi. Öpmek istedi, engel oldum. Anlamadı, neden diye sordu. Nedenini bildiğini sandığımı söyledim. Uzun süre düşündükten sonra, bir başkası mı dedi. Evet dedim. Kim, dedi. Bir çırpıda söyle, dedi. Ben de söyledim. Taa, ilk başlarda, ben seninle tanışmamızı ona anlattığımda, seni yemeğe de davet eder, bir sonraki gelişinde, hatta aşık bile olur demişti, ben de saçmalama demiştim. Ama o zamanlar, ben kim, senin gibi ünlü bir gazeteci kim... Ben senin adını

verince, çok sinirlendi, ama çıt yok. Ofluyor pufluyor, bana bakıyor, başını çeviriyor, yine de sesini çıkarmıyor. Bu dakikalarda nerdeyse ıldıracaktım. Bir şey söylese cevap verebilirdim belki, ama böyle durup düşüncelerini anlamaya çalışmak çok yordu beni. Dayanamadım. Konuş, ne söyleyeceksen söyle, dedim. Çok sinirli olduğunu, bu durumda beni kırabileceğini, konuşmasını sabaha erteleyeceğini söyledi ve soru sormamamı istedi. Gitmek istediğini söyledim. Saçmalama, burada yat, dedi. Sessizce yatağı girdim. Yine ıt yok. Ona bakıyorum, çözmeye çalışıyorum, çıt yok. Konuş diyorum, ses çıkarmıyor. O an ve tüm anlarda, ben de onu çok sevdiğimi, ama zamanla ve eskiye oranla bu sevginin şekil değıştirdiğini söyledim. Adeta ıldırıldı, ancak bunu asla kabul etmek istemediğinden başka bir şey anlamadım söylediklerinden. Sonra yine sustu. Ben de bu suskunluğunun, sabaha kadar düşünmek için bir taktikten başka bir şey olmadığını, çünkü söyleyeceğı şeyin aslında kafasında oluşmadığını söyledim. Belki de öyledir, dedi, sonra da uyudu. Ben uyumadım, hep ona baktım. Geçmişle o ânı kıyasladım. Onu ne kadar tanıdığımı, ne kadar tanımadığımı düşündüm. Arada bir uyanıp beni kontrol ediyordu. Ben de, bir ümitle, hadi artık konuş diyen bir tip.

Bu arada hep sen varsın, hep geçmiş günler var kafamda ve ben hiç uyumadım. Sabah saat altı buçuk oldu. Artık kalkmasını, konuşacaksa konuşmasını, gitmem gerektiğini söyledim. O, günlerdir uykusuz olduğunu, bir de yol yorgunluğuyla kımıldayacak halde olmadığını, hemen İstanbul'a döneceğı için kalkıp tekrar araba kullanacağını ileri sürerek biraz daha uyumak istediğini söyledi. Baktım, ayak sürüyor. Zorladım. Sonunda saat yedide kalktım, onu da zorla kaldırdım. Konuşmasını önemsemiğimden değıl inan, ama iş inada bindiğı

için. Üstelik gece boyu bana öyle sıkıntılı saatler yaşattı ki... Sonunda, artık söylemek istemiyorum, konuşmayacağım, buyuramaz mı? Çıldırıldım. Buz gibi, kalktım, eşyalarımı aldım, allahısmarladık dedim. Dur, seni bırakayım demeye başladı. Yolu biliyorum, dedim. Bu kez, konuşacağım, artık uzatma dedi. Ben de artık dinlemek istemediğimi, Oğuz'un hep aynı Oğuz olduğunu bir kez daha kanıtladığımı, üstelik benim oyun oynamadığımı, blöf olsun diye onu konuşturmak amacıyla gitmeye kalkışmadığımı anlattım, döndüm, onu öylece bırakıp çıktım.

İnan, küçücük bir sızı bile yoktu yüreğimde. Çünkü ben o adamı tanıyorum, her şeyiyle ve bu kez beni hiç mi hiç sarsmıyor yaptıkları, çünkü ben onu sevmiyorum, seni seviyorum.

Dilimin döndüğünce bir ikilem içinde olmadığımı anlatmaya çalıştım sevgilim. Sen çok farklısın. Hem de bu o kadar açık bir farklılık ki... İngilizce kursunda İngiliz hoca, sevdiğimiz insanları soruyordu. Bana, seninki tipik bir Türk erkeği midir, dedi. Asla, Avrupalılardan bile daha aydın ve çok farklı bir insandır o, dedim.

Bu olay bana güçlü olduğumu düşündürttü. Aslında, senden aldığım gücün etkisini yadsıyamam. Seni, en çok ve her zaman seni seviyorum sevgilim.

Aslında tükenmez kalemle yazmak âdetim değildir, ama elim o kadar çok ağrıyor ki dolmakalemle yazmak gözümde çok büyüdü. Bu seferlik özür dilerim.

Woody Allen'in "*Another Woman*" filmi oynuyor şu sırada Ankara'da. Görmediysen, fırsat bulursan lütfen kaçırma. Mesajları ve konusu çok güzel. Senin gibi insanların ne kadar azınlıkta ve farklı olduğunuzu işliyor. Tabii benim de ne kadar şanslı olduğumu. Seni çok, ama çok seviyorum.

Avrupa'da ne kadar kalacaksın?

Ne şanssızlık! Sen Avrupa'dasın ve ben bir günlüğüne İstanbul'dayım. Şirketin bir işi için. Oysa, bugün yanında olmayı öyle isterdim ki. Akşam, vapurla karşıya geçerken (annemler Moda'da oturuyor) dışardaydım. Hava nefisti, güneş kıızıllığa dönüşmekte, deniz masmavi, makinelerin gürültüsü mırıl mırıl ve manzara bütün çekiciliğiyle içime işlerken bir sen yoktun. Her şeyi tamamlayan "Gurbeti duya duya bugün de akşam oldu"yu söyledim içimden. Sakın gülme, bu şarkı bana çok anlamlı gelir. Gözlerim doldu. Biliyor musun, annemi, babamı, kardeşimi, İstanbul'daki herkesi çok özlemiştim. En çok da seni. Ama sanki sen, geleceğimi biliyormuş gibi uzaklara kaçtın! Tabii bu şaka. Dün annemle konuşurken, kendimi tutamadım, ağladım. Hepsini çok özlemiştim. Özellikle de küçük oğlan kardeşimi. Biliyorsun, geçen gelişimde uğrayamadım onlara. Sen varken hiçbir şey umurumda değildi. Ama şimdi... Son günlerde oğlan kardeşimi sık sık rüyada görüyordum. Hep de aynı rüya. Hep kokusu uçuyor. Hep ağlar olmuştum son günlerde. Bu kısa yolculuk iyi oldu. Hepinizi, onu da, seni de, annemi de, İstanbul'daki en sevgili arkadaşım Binnur'u da çok özlüyorum. Bir de sen olsaydın!

Bu ay gelebileceğini söylemiştin Ankara'ya. Binnur da gelecek. Belki gelişiniz çakışır. Bu bir vesile olur da tanışırsınız belki. Zaten ha sen, ha o, birbirinize karıştınız!

Canım sevgilim, bu arada Londra'dan mektubun geldi. Ne olursa olsun, mektubun kadar beni sevindiren bir şey olamaz. Hele beni teselli edişin... Sana sevgilim, o güzel sözleri yazan eline, düşünceli haline bir milyar teşekkür. Onlar benim en değerli hazinelerim. Seni ne çok sevdiğimi söylesem de bilemezsin, ama çok seviyorum.

Sana hep çok uzun mektuplar yazmak istiyorum, ne yazık ki öylesine yorgun düşünüyorum ki gün boyunca, hep gelecek sefere erteliyorum. Üstelik öyle de uykusuzum ki! Geçen gün arkadaşım Burçak'a gitmişim, konuşurken uyuyakalmışım. Tam bir saat uyumuşum oturduğum yerde. Her gece saat birden önce uyuyamıyorum, yine de işleri yetiştiremiyorum. Ben gerçek bir Cinderella'yım ve sen benim prensimsin.

Kalbi seninle dolu küçük sevgilin...

8

Sevgililerin en güzeli, seni çok özledim. Üstelik de çok seviyorum, olacak iş mi bu? Carım biliyorum, bir türlü iyileşmeyen elimi merak ediyorsun. Çok iyi, artık ilaçlardan mı, yoksa İstanbul'da, dünyada eşi olmayan ilaçtan mı, bilemiyorum.

Bir tanem, biraz sıkıntılı günler yaşıyorum. Her zamanki gibi. İşyerimde huzursuzum, biliyorsun. Bu kez sinirlerim tepeme geldi ve her şeyi kustum Sevtap cadısına. Hem de benim bile inanmadığım açıklık, dahası çaçaronlukla. Raporumun bittiği gün başladı isterik kadın, ben de dayanamadım. Benim için, "Onu da kaçırdım, dönmez artık!" diyormuş. Hiçbir sözünün altında kalmadım. En son sözüm, "Artık ne sevgi ne de saygı duyuyorum size karşı. En kısa zamanda da işimden ayrılacağım, haberiniz olsun," oldu. Artık şartın da ötesi, en kısa zamanda buradan çıkmam. Birkaç yere başvurdum. Ne gıcık durumlar.

Bugün eve gelirken yarılış otobüse binmişim. Görüyorsun, her zaman sevdalı çalışıyor bu kafa! Yenimahalle yolundan giden otobüstü. Seninle saptığımız yollardan geçtik. Bu işin tek faydası anayola nasıl çıkılacağını öğrenmem oldu. Ama bana

güvenme, yarın unuturum. Görüyorsun değil mi, önüm, arkam, sağım, solum hep sen. Hep böyle kal.

“Geceleri hep seni düşünirem
Pencerede bir ara seni görirem
Gel direm, kaybolirsen
Diyacaksın ki neye?
İşte... eyle...
Sabah olur, güneş doğur
Sanki güneşla birlikte geleceksan
... ama gelmirsan, gahırımdan öliyrem
Diyacaksın ki neye?
İşte... eyle...”

9

Canımdan öte sevgilim, bugün aldım mektubunu, okudum, ağladım ve yazıyorum. Bu gidişle süper mektup yazma yarışına iddialı gireceğini düşünüyorum. Bir de yazamıyorum diye naz yapıyordun. O ne içtenlik, o ne sevecenlik. Hep “bir tane” olmak zorunda mısın?

Bir tanem, şimdi kalp ilacını al, çünkü bundan sonrasına şoke olacaksın. Ayrılacağıma dair basın toplantımı (!) Semin’in önerisiyle yaptım. Tabii Sevtap’la yaptım bunu ve o yalnızken ama, duyduğunda ağlamaklı oldu. Şaşırdım. Ünce yeni işimi falan sordu, seçimimi çok yerinde ve akıllıca buldu. Bana gelecek için çok güzel umutlar verdi. Çok çabuk dolduruşa geldiğimden insanları yanlış taruyormuşum, daha objektif olmalıymışım. Onu iyi değerlendirmemişim. O beni çok seviyormuş, ama ben bir türlü bunu fark edemiyormuşum. Bunları söylerken ağlamaklıydı. Bunlarla da yetinmeyip sarıldı bile. On beş

gün izin verdiğini söyledi. Bu arada yeni işini dene, alışamazsan geri dön, dedi, işte sevgilim, görüyor musun ummadık taş baş yarar derler, doğruymuş...

Şimdi şimdi yeni iş stresi sardı beni. Hele yol... Ayrancı, Kızılay, Çankaya ya da Gaziosmanpaşa civarında bir yer bulmalıyım.

Mektubuna tekrar çok teşekkür ederim. Seni çok seviyorum. Özlemek kadar. Çoğu zaman yanımda olduğunu hissetmeme karşın...

10

Yazmakta geciktiğim için özür dilerim. Ancak çok yoğun bir dönem geçiriyorum. Örneğin, şu an çevrem bir yığın dosyayla dolu. Öyle sıkıldım ki önüme gelen ilk kâğıda sana sevgimi yazmak istedim. Bir milyar özledim seni. Bu arada Binnur'dan da mektup geldi. İstanbul'da bir ona uğrayabilmiştim. Yine senden söz ediyor. Konserde karşılaşmışsınız. Sana zaten hayrandır, bu kez seni daha çok sevmiş. Yeni taşındığı evini görmelisin. Sana tarif edemeyeceğim kadar harika. Bir dahaki gelişimde seni ve beni birlikte davet edecek. Üçümüzün bir arada olmamızı öyle istiyorum ki. Marmaris'te küçük bir evi olduğunu söylemiş miydim? Bayram tatili, artı, bir hafta sonrası orada olacaktı. Bu süre içerisinde bizi de çağırıyor. Tabii, durumumuz uygun olursa, gideriz değil mi sevgilim?

Bir de Ortaköy'e gitmek. Senin ve benim Ortaköy'ümüze. Öyle şirin yerler biliyorum ki... Seninle oralara mutlaka gideceğiz. Keşke hep birlikte olsak! Burdan gerisini ağlayarak yazıyorum, çünkü seni çok özledim ve seviyorum. "Yaşarken

sevmenin, sevilmenin tadına varmak çok önemli.” Üstelik bu şansını seninle yakalamak... Umarım en kısa zamanda gelebilirsin...

11

Uzun suskunluğuma ara veriyorum. Elimde olan ve olmayan suskunluğuma. Artık gülünce gözlerimin içi gülmüyor. Bahtsızlık edebiyatı döktürmek istemiyorum, fakat evin tüm sorumluluğu sırtımda. Bu sözün içine giren, aklına gelebilecek her şey. Yanı sıra sevgili arkadaşlar. Sadece bugün, Zergün'ün dört, ablamın iki arkadaşı geldi. Çağırarak onlardan, hizmet benden. Her akşam en geç on ikide yatağa giren ben, artık, bir, iki, dört, altı gibi belirsiz sabah vakitleri uyuyabiliyor. Bu arada sinema haftada bire indi. Konserlere hiç gidemiyorum. Tunalı'ya bile on beş günde bir gidiyorum. Gazete okuyacak vaktim yok. Yanı sıra, fırsat bulduğum ilk anda atıyorum kendimi dışarı, deli gibi, bir yerlere gidiyorum, önüme arkama bakmadan. Sonuçta, inan bu serserice gezmeler bile dinlendiriyor beni. Ablam, tüm zamanların en cadısını oynuyor. Berbat bir insan oldu. Sayesinde çok stres dolu günler geçirdim. Tek avuntum, Zergün'ün iki yeni arkadaşıyla tanışmam oldu. Bora ve Saygın. Çok, benim kafada insanlar ve inan beni ve evdeki durumumu öylesine iyi algılamışlar ki, ayrıl, bizimle kal bile dediler. Sıkıldıkça onlara gidiyorum. Bana gerçekten değer veriyorlar, bu önemli. Hatta çok sık çıkamadığım için onlar daha sık uğruyorlar bize. Üstelik, en çok benim için geldiklerini de söylüyorlar. Bora Almanya'ya yerleşecekmiş. Avrupa hayalleri kuruyoruz üçümüz. Bora bu yıl tıbbiyeyi bitirdi. Cuma günü mezuniyet baloları var. Tüm parasızlığıma

karşın gideceğim. Çünkü, tek avantajım onlar. Çok kısa zamanda çok köklü bir arkadaşlık kuruldu aramızda, inan, ötesi yok, çok stresli ve yoğun iş yüklü bir ortamdayım. Bütün bunlar, suskunluğumun elimde olmayan nedenleri.

Gelelim elimde olan nedene. Bir süre kabuğuma çekilmek, kendimi dinlemek, sensizliğe alışmak, yalnızlığımı kendimle paylaşmak istedim, işte öyle bir şey.

Bu arada, gerçekten gülmek değil, sadece sırtıttığım bir şey oldu. Oğuz gelmiş ve beni aramamış. Nedeni, ayaklarımın üstüne basmam gerektiğiymiş. Adamın aptallık katsayısının artışı durdurulamıyor. Kendini ne sandığını merak ediyorum.

Sık sık anıyorum seni, bunu unutma, sen beni aramasan da. Yaşadıklarımızı ve hele konuştuklarımızı... Buraya sonra yine döneceğim. Ben pazartesi günü de çalışacağım için, salı ya da belki çarşamba günü yola çıkacağım. Programından hiçbir ipucu yok. Ankara'da olursan en azından bir telefon eder misin?

İkinci İngilizce kursu da bitti. Yaz tatiline girdik. Artık Ankara, pazar günleri de benim. Artık kart atmam sana, bu nedenle bayramının en azından benimle telefon görüşmeli geçmesini canı gönülden dilerim.

Görüşmek üzere.

Her halükârda seni seven küçük sevgilin.

Not: Binnur'u gazeteye aldırmana sınırsız sevindim. Telefon da adeta uçuyordu. Sen sevgililerin en iyisisin. Muhteşemsin.

12

Nihayet vaktim var ve nihayet yazabileceğim. Şimdiye kadar da kuşkusuz şöyle ya da böyle yazma olanağı bulurdum, ama anlatacaklarım için böyle bir boşluk gerekliydi.

Beni çok iyi, hatta benden iyi tanıdığını düşünmüştümdür hep. Sana bu kadar uzak olamayacağımı da. Ancak olaylar o kadar çabuk geliyor ve günler o kadar hızla geçiyor ki, ben bile kendimi yabancıyorum.

Bora ile arkadaş olduk. Bahsetmiştim. Zergün'ün arkadaşları falan diye. Şu an senin düşündüklerini ben de çok düşündüm. (Hakkında.) Sonuçta haksız olduğumu da biliyorum. Ama sahtecilik yapamam. Ondan hoşlanıyorum. Üstelik bunu öğrenmek senin en doğal hakkın. Böyle bir şey olduğunu kestirdiğinden de eminim. Benim de yaşadıklarımдан öğrendiğim bir şey var. Asla büyük konuşmamalı insan. Sen bunları başından tahmin ederken olamaz demiştim, çok iyi arumsıyorum. Garip bir şey daha. Seni yitirmeye de dayanamam. Çünkü sen benim özelimsin. Benim sende, senin bende birer parçamız olduğunu düşünüyorum. Onları ne olursa olsun yitiremeyeceğimizi de.

Kafamda bir milyar şey var. Ama yazacak şey bulamıyorum.

Ankara'daki açikoturumdan haber vermemen de böyle bir sebepten sanırım. Binnur da varmış o toplantıda, o da beni aramadı. Onun sezgileri çok güçlüdür, bilir misin? Son anda gazetede ki haberden öğrendim, ama o hafta sonu, Bora ile Gölbaş'na gidecektik; yoksa, bilirsin, mutlaka gelirdim. Ama son dakikada vazgeçmek olmazdı.

Bana telefon ettiğin gün gelmeyi çok istedim, ancak o sıralar işten çok geç çıkıyordum, eve uğramam sonra sana gelmem en azından dokuzu bulurdu. Gelip geri dönmek de anlamsız olacağından gelmedim. Üstelik seninle uzun uzun konuşmaya ihtiyacım varken...

Konuyla ilgili yorumunu biliyorum dersem kızmazsın umarım. Hatırlatıyorum, sen benim özelimsin, dostumsun. Şu

an sen onu öğrendin, oysa o seni bilmiyor. Bilecek yeterlilikte de değil. Sana duyduğum saygının temelinde bunlar var.

Düşüncelerimdeki yoğunluğun hep aynı, sadece şekil değişti. Bundan emin ol. Seni kaybetmek istemiyorum.

13

Sana bu kez "dostum" diye sesleniyorum, çünkü dostluğuna ihtiyacım var. Çok sıkıntılıyım. Belki "Beter ol!" diyorsundur içinden. Neyi doğru, neyi yanlış yaptığımı bilmiyorum artık.

Annem burada. Gerek yok diye engellemeye çalışmıştım. Çünkü o gelince ablam iyice prensesleşecek ve kadıncağız helak olacak. Yani, anneme göre! Başlangıçta gelmesine karşıydım. Şimdi, üç haftadır burada. Ablam bayram ediyor. Çünkü iyice kontesleşti. Akrabalarla haşır neşir olduk, annem burada diye herkes burada. Benim istediğim hayat bu değil. Her şeye annem karar veriyor. Üstelik ablam, annemle babamın Ankara'ya gelmelerini emir buyurdular. Bu hayata ve bana tahammülü kalmamış. Oysa bıkması gereken biri varsa o benim. Ama annemlerin Ankara'ya gelmeleri fikri, bardağı taşıran damla oldu. İstemiyorum. Bu saatten sonra onlarla birlikte yapamam burada. Saatlerce anlatmaya çalıştım nedenlerini. Çığırından çıkmış, ailesini tanımayan, kötü, Allah'ın belası, dahası annesi tarafından reddedilen bir kız oldum. Oysa, hayatta en sevdiğim varlık annem. O beni yanlış anladı, anlamadı. Beni yalnız bırakmakla tehdit ettiler, falan filan...

Bütün sevdiğim insanlar beni bırakıyor. İçim sıkılıyor. Tek başıma kalırsam ne yapacağımı düşünüyorum. Ki o gün çok uzak değil gibi. Benim, diyebileceğim bir evim olmalı.

Sorumluluğunu kendim üstlenebilmeliyim. Bir ömür boyu annemin, babamın kararıyla hareket edemem. Bu, onları sevmediğim anlamına gelmez ki. Tam tersi. Onların benim için yorulmalarını, üzülmelerini istemiyorum. Ama kural bu. Ablam gibiler sevilir ve istenir. İkiyüzlü değilim, bu yüzden kötüyüm. İşte böyle, ailem de sevmiyor beni. Tıpkı senin gibi.

Bütün arkadaşlar beni aradıklarında, önce, dargınız sana diyorlar. Çıldıracağım. Ben kime darılayım? Kendimle zaten barışık olmadım. Bora da eylül başında Almanya'ya gidiyor. İşte böyle.

Haklı mıyım, haksız mıyım bilmiyorum, ama bu günlerde iyice duygusallaştım. Sinir, ciğerlerime vuruyor. Öksürük krizlerine giriyorum. Verem olsam bakacak kimsem yok. Ben de ölürüm, sen de bu salak mektuplardan kurtulursun.

Teşekkürler.

14

Seninle doya doya konuşmak istiyorum şu an. Bu ümit yüzdesi giderek azalıyor, ama büsbütün yitmiyor. Artık seni düşlerimde yaşıtıyorum, sanki yanımda olsan bana şöyle söyledin, böyle davranırdın diye... Çok özledim seni.

Geçenlerde Bora'dan bir kâğıt geldi, Almanya'dan. Tek satır. "Birlikteliğimizi burada noktalıyorum," yazmış, inan, sadece güldüm, ona değil kendime. Gideli bir ay olmuş ve ben böyle bir insanla birlikte olmuşum, tüm sevgimi, umudumu ona yüklemişim... Aptalın tekiyim, bunu hak ettim. Şimdi senin yerine kendimi koyabiliyorum. Ne duygusuz ve basit bir insanım, değil mi?

Burada sakın onu gündeme getirdiğimi ve senden bir beklentim olduğunu sanma. Böyle bir yanılgıya düşmezsin biliyorum, ama yine de... Toparladığım bütün cesaretimle kendimi yargılıyorum. Çünkü ben şu an karşılaştığım durumu sana yaptım. Bu kadar soğuk ve bu kadar çabuk olmasa da... Bu bir hata mıydı, her şey yalan mıydı, kendisine bile saygı duymayan biri miydi?

İlişkileri mukayeseye girdiğimi sanma, seninle onu karşılaştırdığımı sanma. Kendi düşen ağlamaz. Artık ağlamıyorum en azından, biraz kendime geldim. Senden bir tek beklentim var. Ankara'ya gelersen ara beni. Dostuz biz, en azından bu nedenle. Yok, benim yüzümü görmeye tahammülün yoksa, kısacık bir not gönder. "Mektuplarını alıyorum, yazmanda sakınca yok" falan gibi. Başka türlü davranacağını aklıma bile getirmek istemiyorum.

İşim olanca yoğunluğuyla sürüyor. Cumartesi pazar dahil. Ev rezalet diyebilirim. Ablamın olduğu yer cennet olsa, bu böyle. Yine elimde o yumru çıktı, üstüne ortakulak iltihabı, üstüne sanırım yüzümde ve ellerimde egzama. Yani suratım iyice gıcık şimdi. Zaten ağrılar uyutmuyor. Bu yüzden hiçbir şeyi ciddiye almıyorum artık. Çok yoruldum, inan, tatil olsa üç dört gün hep uyuyacağım. İşte böyle...

Bilmem, sevgili dostum, gün gelir arar mı beni, küçük mutluluklar katar mı dünyama? Belki.

15

Aylardan sonra sonunda yazdığın için teşekkür ederim. Mektubu aldığım anki sevincimi tarif edemem. Okuduktan sonraki hüsrarımı da. Çünkü benim tanıdığım ve beni bu

kadar iyi tanıyan ve anlayan tek kişi olduğuna inandığım sen, beni bu kadar yanlış yorumladıktan sonra hüsrana duymayayım da ne yapayım?

Senin yöntemini izliyorum:

“Dost” olmaktan söz etmemin nedeni, seni tümüyle yitirmek istemeyişimdendi. Bu saatten sonra sana sevgilim diyebilir miydim? Elbette ki başından beri dostuz. Aptalca da olsa, başka bir sevgiyi yeğlemiş olduktan sonra, hiçbir şey olmamış gibi davranamazdım. Hele bunu gizlemek yapımda yok. Başladığı gün senin haberin olmuştur. Asla kuşku duymaman gereken budur.

Senin ve benim, ikimiz arasındaki yakınlık süreci içinde başka ilişkilerimiz olabileceğini söylediğini vurguluyor ve Oğuz’u örnek gösteriyorsun. Al bir hata daha! Ben, seni Oğuz’la nasıl aldatırım? Oğuz buraya geldikçe görüştük. Hatta, eskisi gibi yakın olmamızı da istedi, ancak sevgim senindi. Onunla seni aldatmak anlamına gelecek bir yakınlığım olmadı, asla. Kaldı ki onunla senin yüzünden hep tartıştık ve küs kaldık. Seni tanıdıktan sonra onunla ilişkilerimiz hep arkadaşça oldu. Yani senin anlatmak istediğin şey, bu örnek ile ilgisiz. Bora ile ise “sevgi”yi paylaştığımdan ve böyle bir durumda iki kişiyi aynı sevgiyle sevmek gibi bir iddiam da olmadığından sana açıkça yazdım. Burada benim sana karşı bir tavır takınmam söz konusu değildi.

Bora ile yakınlığımızın başlamasından önceki son gelişimde, bütün istememe karşın seninle buluşamadık. Ama inan henüz Bora diye bir sorun yoktu o zamanlar. Değil seni atlatmayı düşünmek, sana koşamadığım için ne kadar kahrolduğumu biliyor musun? O akşam çaresizdim. Psikomanyak bir ablayla cebelleşiyorum. Böyle düşünmene çok üzüldüm. İnan, beni

tanımamışsın. Gecenin dördünde, şuraya gel önemli, dediğini duysam, koşar gelirim, işte en çok bunlar için seninle görüşmek istiyorum ya.

Ankara'ya geldin, beni aradın da çok işim var gelemem mi dedim de sitem ediyorsun? Evet, sabah altı otuzda evden çıkıyor, gece yirmide dönüyorum. Üstelik, cumartesi pazar günleri de çalışıyorum. Ama bu, sen geldiğinde görüşemeyeceğiz anlamında değil ki. Üstelik, toplumla ilişkimi kesmemek için, işte çalıştığımın iki katı evde çalışıyorum. Arada gittiğim sinemaların gece seanslarını seçiyorum ve döndükten sonra da geç saatlere kadar ev işi yapıyorum. Peki ya sen? Geliyorsun ve beni aramıyorsun ya da geleceğini son dakikada bildiriyorsun, beni çaresiz bırakıyorsun.

Sonunda sana yazabileceğimi belirtmişsin. Çok teşekkür ederim. Sana da yazamasam psikoloğa gitmem gerekecek. Hiçbir şey yolunda gitmiyor. Yalnızlık diz boyu. Yazma desen fenalaşırdım herhalde.

Kendini üzüntülerine esir etme, diyorsun. En güvendiğin insanın, gün gelip sana zerre kadar güvenmediğini duyunca sen ne hissederdin? Ben üzüntülere esir olurum. Her zaman.

İlle de ben en doğruyum demiyorum. Ancak hiç olmadık kovalarda yanlış yorumlanmak beni kahrediyor. Savunmam bu kadar. Her şeyin ötesinde seni çok özledim. Keşke görüşebilseydik.

16

Nihayet sana tekrar yazma cesaretini buldum. Ay başında İstanbul'daydım. Bizimkileri de çok özlemiştim, ama daha çok Binnur'la birlikteydik. Herhalde kulakların epeyce çınlamıştır. Bu kızı çok seviyorum. Unutamayacağım kadar güzel bir

pazar geçirdik. Hep senin de aramızda olmanı istedik. Bir tek şeyi kıskandım. Son çıkan kitabını Binnur'a imzalamışsın. Çok da güzel şeyler yazmışsın. Hiç bana öyle bir armağan vermemiştin. Ben de istesem yüzüzlük mü olur?

Her şey bir yana, kafama takılan şey hastalığın. Binnur söyledi, şoke oldum. Bilmediğim bir şey varsa ne olur beni aydınlat. Geçmiş olsun. Kendine iyi bak. (Benim için.) Beni unutma. Arada hatırlasan da yeter.

17

Merhaba. Sol elimle yazıyorum, ondan böyle eciş bücüş yazım. Elimden ameliyat oldum. Önemli değil, ama bir süre çekeceğe benzerim. Elimin üstünde ikide bir beliren kisti aldılar sonunda.

Seni ve sağlığını merak ediyorum. Yazarsan sevinirim.

"Yok

Yok

Anladım

Sensiz yaşanmaz bu dünyada

İmkânı yok."

Özlemle kucaklarım.

18

Ben bu mektubu yazarken sen henüz yola çıkmışsındır. Sol elimle yazıyorum her şeye karşın, çünkü yazmak zorundayım. Okuman zor olacak ama, ne yapayım?

Dün gece ayrıldığımızdan beri seninleyim. Uyudum, uyan-dım, rüyamda hep seni gördüm. Ama öyle tuhaf bir biçimde

etkiledi ki bu son ayrılığımız beni... Sen olmayan bir sendin. Rüyamda da tüm öfkesini kusan bir tip. Derken uyandım. Saat dört buçuk ve bir daha uyuyamadım. Bugün işyerimde rezalettim. Uykusuzluktan değil, o cici sözünden ötürü. Bir de seni sevseymişim!

Elim acıdı.

Niye sanki hep sorunlu gözle bakıyoruz bu ilişkiye? Mutluluklarımızı neden gözardı ediyoruz? Dün seninle olmaktan mutluydum sevgilim, ötesi önemli değil. Keşke senden de bunu duyabilseydim. Sevgi her şeyin anahtarıdır; bırak sorunları kafalar yerine kalpler çözsün. Benim davranışlarıma ille de akılcı açıklamalar aramak yerine, bana biraz zaman tanıyabilsen...

Unutma, seni hep sevdim ve seviyorum. Sen her zaman yüreğimde yılbaşı süslerinin heyecan ve mutluluğunu duyuran, yaşama sevincimsin. Tabii ve elbet seni seviyorum. Canım sevgilim. Kucaklıyorum...

19

Seni “düşünmekolik” oldum. Çok meraktayım. Yazı yazan bir elin vardır, değil mi? Ne olur hiç değilse bir not gönder.

Bugün cumartesi, Tunalı’daydım. Seni öyle özledim ki, seninle yürüdüğüm yollarda yürürsem yakınlaşacağımızı düşünerek...

Arayamadığınızı biliyorum, ama bu kez çok özledim, bu kez ara, sesini duymazsam hep böyle ağlarım.

Daha yazamayacağım.

Ağlama nöbetim tuttu.

Seni çok seviyorum.

Kendine iyi bak.

Not: Mektubun şimdi geldi. Sana yeniden yazıyorum, ama inanmadığın sevgime kanıt olması için bunu da gönderiyorum. İşte, ben senin için bunları düşünür ve yaşarken sen neler yazıyorsun. Bu dünyada sensiz yaşamama (yani umutsuz kalmama) imkân yok. Ve inan, deliler gibi seviyorum.

20

Uzun suskunluğundan sonra, gerçekten içime doğduğu gibi bir mektup göndermişsin. Beni sarsan bu mektuba söyleyecek söz bulamıyorum. İnsanlar neden çok sevildiklerini anladıkları zaman ille de nankörce davranıyorlar? Seni her zamanki kadar, ilk günkü tazeliğinde seviyorum. Ne yaparsan yap, yılmıyorum. Ankara'ya son gelişinde takındığın tavır, o son sözlerin, hep beni soğutmayı amaçlıyor. Yazık, birbirimize çok benzediğimizi unutuyor, şimdiye kadar sorun olmayan şeyleri şimdi önüme sürüyorsun. Neyi amaçlıyorsun? Ne senaryolar yazıyorsun? Ben buradayım ve özgürüm, sen oradasın ve özgürsün. Tüm bunlara karşın, ben senden vazgeçemeyeceğimi anladım. Senin bütün saçma bahanelerine karşın, çok kimsenin yürütemediği güzel bir ilişkiyi sürdürüyoruz ne zamandır. Bundan rahatsızlık değil şaşkınlık duyman gerek.

İlerde beni mutsuz edebileceğin tezin çok ilginç. Tüm mutsuz birlikteliklerden sonra sana alışmakta güçlük çekmiştim. Ben bu kadar mutluluğa layık mıyım demiştim kendi kendime. Ne çabuk unuttun sana mutluluk umudum dediğimi? En karamsar ânımda senin yanımda olduğunu düşünmek yetiyor. Sen benim her şeyimsin. Seninle dost most değilim. Seni seviyorum ve senin sevgilinim. Ama eğer bir başka niyetin varsa

ve anlatamıyorsan, lütfen yanlış yollara sapma. Dürüstçe, seni istemiyorum, burada noktalıyorum, de. Nasıl olsa alışkınum!

21

Bana iyilik değil, beni düşünmek değil, beni sevmek değil seninki. Beni sevmiyorsun, yoksa şimdiye kadar umursamayacak kadar küçümsediğimiz şeyleri nasıl ayrılık sebebi yaparsın? Türk filmlerinden beter. Üstelik her şeyin en güzel, en dolu dolu yaşandığı sırada...

Anlıyorum, oturdun, düşündün falan, ama ben de varım, her şey ortak, her şey paylaşıldı, her şeyde ikimiz vardık. Şimdi neden ben sadece senin kararına uyacakmışım? Kabul, bir süre görüşme benimle, yazma, geldiğinde arama, ama bileyim bunun sonu var.

Ben seni seviyorum, dost olmayı istemiyorum. Sevgilinken dostum diyemem sana. Benim istediğim bu. Birtakım beklentileri olan ya da olacak biri miyim ki böyle davranıyorsun?

Arkasında güçlü bir neden olsa bile bunları bağışlamıyorum. Ayrılığımızı hiç onaylamıyorum. Sevgi sırf mantıkla ve gerçekçilikle yaşanan bir olay olsaydı en fazla evlilik derdim adına. Oysa, seninle yakaladığımız, kimselerin erişemeyeceği mutluluklarla yüklü bir yakınlıktı bence. "Öyle yürekli bir sevdam olmadı, alıp götürsün beni ta... güneşlere." İşte benim sevgi tanımım.

Aklınca beni düşündüğün, beni mutsuzluktan kurtarmak amacıyla başlattığın bu operasyon son derecede yanlış. Bu nedenle sen orada tedirgin, ben burada bahtsız...

Mutluluk ne tarafta olacak bu oyunda? Her şeyi baştan düşünebilecek, ileriye görebilecek yetkinlikte insanlarız ve tüm

bunlara karşın birbirimizi sevdik, seviyoruz. Sevgiler ille de ayrılıklarla bitmez.

Seninle ve sıkıntılarla başa çıkacak kadar güçlüyüm, çünkü seviyorum. Hasretle.

22

Sen yazmasan da ben sürdüreceğim, haberin ola. N'apalım, özlemek ve sevmek kolay değil. Geçenlerde rüyamda gördüm seni. Herhalde uzun süre sadece oralarda görüşeceğiz. Çok katıydın, artı, sıkıntılıydın. Katılığın umurumda değil, ama sıkıntılı olmana çok üzülüyorum.

Bana, senden bıktım, bana göre değilsin, seninle olmuyor dersen anlarım ve o an, bağrıma taş basar çekilirim. Ama beni düşündüğünü ileri sürüp çekilmeni anlamak çok zor. Beni düşünen beni asla bırakmaz. Seninle ayrılık fikrinin uzağında bile düşleyemiyorum kendimi.

Önemli olan ne o, ne bu, biziz. Biz bu sevgiye layık kişileriz. Gerçek ve çaresi olmayan bir sebep dışında, hiçbir şey seni sevmemi ve seninle olmamı engelleyemez. O sebep varsa ve altından kalkabileceğim gibi bir şeyse yine şansın yok!

Bu kadar basit ve kolay değil sevgilim, sensiz olamam. Duygusallığımı biliyorsun. Bana bunu asla...

23

Mektubunu aldım. Çok teşekkür ederim, bu kez lafı evirip çevirmeden, tüm düşüncelerini olduğu gibi yazdığın için. Bugüne kadarki direnmelerimden ötürü kendime gülmekten öte bir şey gelmiyor elimden.

Aramızdaki anlayış farkından söz etmişsin. Mektubunda baştan sona öyle bir küçümseme havası var ki birkaç kez okumama karşın, bunu yazan o olamaz dedim. Senin gibi değişik ve hareketli bir ortamda yaşayan bir insanla benim, hayat, dünya ve sevgi anlayışlarımızda farklılıklar olması doğal. Elbette ki farklı dünyalardan geldik, sonra buluştuk. İlk görüşmemizdeki elektriklenmeyi nasıl yadsıyabilirsin? Sevgide kurulan ortak dili geçerli sayarım ben. Bunu yok saymak, pişmanlıktır.

Beni sevmeye devam edeceğinden de söz etmişsin. Tüm söylediklerinden sonra bu bir avuntu mu? Elbette dostluğumuz devam eder ve ben yine sana yazarım, sen de gelirken ve görmek de istersen, herhalde ararsın.

Aşk konusunda, ben ve düşüncelerim için hiç tasalanma. Bilirsin, kimseyi sıkmam, evlilik gibi aptalca saplantılarım hele senin vazgeçemediğin sahiplenme dürtüm hiç olmadı. Ne kadar bununla suçlasan da böyle olmadığını biliyorum. Bak sevgilim, benim iki felsefem var, onların dışına hiç çıkmadım. Bu saatten sonra öğütlere de ihtiyacım yok.

“Sahiplenmek ve sahiplenilmek olmadan, birlikte ama ayrı. İki kişi fakat özgür ve tek başına!”

Hayata pembe gözlüklerle bakmamı önermişsin. Bunu ben sana öneriyorum. Çünkü sırf gerçeklerle yaşamak çok acı. Benim hayatımsa kahverengiye dönüşmüş sarı ve buna alıştım. Her şey Maya- kovski’nin şiirindeki gibi:

“Olay kapandı derler ya.

İşte bu da öyle.

Aşkın kayığı

Günlük yaşama çarptı.

Ödeştim yaşamla

Bütün olup bitenleri
acıları
mutsuzlukları
ve karşılıklı hataları
tartışmakta bir fayda yok.
Sizler
mutlu olun!”

Arabesk

Sultan Hanım kaç yıldan beri bizim evde çalışıyor, anımsamıyorum; herhalde on yıldan fazla. Haftada iki gün gelir, karıma ev işlerinde yardım eder. Kısa boylu, hafif tıknaz, kaşları birbirine yakın, saçları ensesinde sımsıkı bağlı, incecik dudaklı, hemen hemen hiç gülmeyen, gülmek zorunda olduğu zaman da hemen utanıp başını önüne eğerek odadan kaçan, onu tanıdığım günden beri hep orta yaşlı bir kadın. Yaşını kendisi de bilmiyor. Geçenlerde “Herhalde elli varımdır,” diyordu. Bizim eve geldiğinden beri görünümünde büyük bir değişiklik olmadı ama, onun için gençliğini koruyor demek oldukça güç. On beş yaşında evlenmiş. Otuz beş yıldır durup dinlenmeden çalışıyor, hem kendi evinde, hem el evlerinde. Hep aynı eziyetli, sıkıntılı, yoksul yaşamı sürdürmekten, bir zamanlar genç olduğunu anımsamıyor bile.

Bana “ağabey” der. Ben bir şey sormadan, yanımda ağzını açmaz, benimle aynı sofraya oturmaz, oysa bağınaz da değildir. Oruç tutar, ama namaz kıldığını görmedim. Çok becerikli bir kadın, elinden her iş gelir. Sırasında yemek de pişirir, çok güzel incecik yaprak sarar, ütü yapmaktan pek hoşlanmaz, ama karımın evde olmadığı sıralarda, ne yapar eder, bana birkaç gömlek ütüler. Ne de olsa evin efendisi benim! Benden istediği bir şey olursa karıma söyler; derdini, sıkıntısını ona anlatır; çözümünü benden beklese bile!

Ankara'nun kenar semtlerinden biri olan Üreğil'de, bir gecekonduda oturuyorlar. Her sabah evinden erkenden çıkar, kışın çamurdan, yazın tozdan geçilmeyen bir kilometrelik bir yolu yayan yürüdükten sonra, banliyö istasyonuna gelir. O saatlerde trenler tıklım tıklım doludur; kadınlara yer vermek alışkanlığı da olmadığından, çok kez ayakta kalır. Kışın karda, tipide trenler gecikmeli gelir; bazen bir saatten fazla o ayazda istasyonda beklemesi gerekir, ondan sonra itiş kakış zor biner trene. Çalıştığı evlerden biri Tandoğan Alanı'nda, biri Mithatpaşa'da, bizimki Kavaklıdere'de. Hangimize gidecekse, ona göre ya Sıhhiye'de ya da Ankara Garı'nda trenden iner, Tandoğan'a gidiyorsa yürür; bize ya da Mithatpaşa'daki eve gidiyorsa otobüse biner; on- on beş dakika, sırasında yarım saat otobüs kuyruğunda bekler. Otobüsten indikten sonra da bir hayli yürümesi gerekir. Çok kez, ben işime gitmek için evden çıkarken sokak kapısında karşılaşıyoruz. Sabah saat yedide evinden çıkmazsa, o saatte bizim eve gelmesi olanaksızdır.

Sultan Hanım'ın kocası inşaat işçisi; karısından üç beş yaş büyük olmalı. Sultan Hanım bizde çalışmaya başladığında, adam işsizdi. Tanıdığım birine, bir inşaat şirketinin müdürüne rica etmiş, işe yerleştirmiştım, iri yarı, güçlü kuvvetli, çok sessiz, az konuşan, biraz boynu bükük bir adam. Kendini sevdirdiği için, onu işe alan müdür şirketten ayrıldığı halde, işinden uzaklaştırmadılar, bir kamu kuruluşu olmasına karşın. Yaşı o işe göre oldukça ilerlemiş sayılabilir, ama en ağır işleri verirler, sesini çıkarmaz; taş kırar, taş taşır. Bir keresinde iskeleden düşmüş, iki ay hastanede yatmıştı. Sultan Hanım kocasına karşı çok saygılıdır, ama sanırım onların evinde, evin gerçek efendisi Sultan Hanım. Kocasını, etliye sütlüye pek karışmıyor. Yine de erkek, erkektir; arada sırada, sirk aslanı

gibi bile olsa, çevreye ya da çocuklarına karşı kükremesini istiyor Sultan Hanım.

Biz, öyle varlıklı sayılacak bir aile değiliz. Kimsenin hakkını yemeyiz, ama harcayacak paramız sınırlıdır. Sultan Hanım, çalıştığı öteki evlerdeki bolluğu zaman zaman nispet verircesine anlatsa bile, tokgözlüdür. Akşam giderken, "Allah razı olsun" demeden parasını almaz, gündeliğini biraz artırdık mı, "Allah daha çoğunu versin" demeyi eksik etmez, işten yüksünmez, öyle konu komşunun gündelikçileri gibi, saat dört oldu, beş oldu dediğini duymadım. Ben işten döndüğümde o çok kez evdedir. Karım da ben de karanlık basmadan gitmesi için zorlarız. Elindeki işi bitirmeden gitmek istemez.

Çok da boğazsız. Sabahları iki üç zeytin, bir parça peynir, iki bardak çayla yetinir. Öğleyin de öyle. Yalnız, az yer ama biraz yemek seçer. Yemek konusunda alınganlığı olduğunu daha ilk günlerde fark etmiştik. Biz yesek bile, ona bir gün önceden kalma yemekten vermeyiz. Zeytinyağlı yemekleri ise ağzına almaz.

Dürüstlüğüne gelince; başlangıçta, şeytanın dürttüğü, acaba mı dediğimiz olmadı değil, ama Allah'ı var, önüne hazine bıraksanız başını çevirip bakmaz. Zaten, nicedir evin bir anahatı da onda. Karım dikkat etmiş, evde yalnız olduğu zaman daha iyi temizlik yapıyormuş; bu yüzden onun geldiği günlerde çok kez evi ona bırakır, arkadaş gezmesine gider. Yazın biz tatile çıktığımızda, gelir, çiçekleri sular, evin tozunu alır gider. Gözümüz arkada kalmaz.

Bizim çocukların Sultan teyzesidir, Sultan Hanım. Doktor olan oğlum Tıp Fakültesinde öğrenciyken bütün tıp bilgisini onun üzerinde denerdi. Hastalandığı zaman ilaçlar verir, elini kestiyse sarar, pansumanını yapar, onu öyle hasta hasta

çalıştırdığımız için bizi azarlardı. O evlenip gittikten sonra yerini kızım aldı, ama Sultan Hanım ona, oğluma olduğu kadar güvenmiyor. Kız çocuğu bu, ne kadar okusa da, saçı uzun, aklı kısa olur der, tabii sözü meclisten dışarı olmakla birlikte!

Sultan Hanım, eski geleneklere, göreneklere saygılıdır, pek de onurludur. Benim biraz eskimiş giysilerimi, gömleklerimi ya da ayakkabılarımı, çocukların küçülen giysilerini verirken, karım önceden onları elden geçirir, yırtığı söküğü varsa, onarmadan vermez. O da hiçbir iyiliğin altında kalmaz. Bir armağan alacak olsak, ya köyünün ürünü bir torba mercimek, bulgur, ya da tarhana alıp getirmiş, ya da kızımızın çeyiz sandığı için, elinden çok iyi iğneoyası gelen kızına iki koka dantel ördürtmüştür.

Sultan Hanım'ın sayısını bir türlü öğrenemediğim birkaç kızı, bir oğlu var. Torunları da var ama, kızlarından olanları pek saymıyor! Bizde çalıştığı süre içinde, bildiğim kadarıyla, iki kızını evlendirdi. Şimdilerde en küçük kızını kocaya verme telaşı içinde. Kızlarının çeyizlerini düzmek, eksiklerini tamamlamak için, cumartesi, pazar günleri bile çalışıyor; gündeliği kesilmesin diye ateşli ateşli kalkıp işe gidiyor.

Sultan Hanım'ın okuma yazması yok. Rakamları yazmayı bile bilmiyor. Paraları tanıyor, sayı saymayı biliyor, o kadar. Okuma yazma seferberliği başladığı sırada, "Sen de yazıl-sana kurslara," dedim, 'vaktim olsa başka işe giderim' dercesine öyle bir baktı ki, söylediğime pişman oldum. Okuma yazma bilmeyişi yüzünden bazen küçük yanlışlıklar yapar. Bir gün, evde yalnızken, oğlumun, baş ağrısı için verdiği bir ilaca benzeterek elinin altına gelen müshil haplarından yutmuş. Biz yokken telefon çalsa konuşmasını şaşırıyormuş. İsimleri aklında tutamaz. "Bir herif ağabeyi sordu" ya da "bir karı ablayı

aradı" der. "Kim?" diye sorarız, bilemez. "Ne bileyim, işte öyle hort hort sesli bir adamdı" ya da "bir tuhaf ismi vardı" deyip çıkar işin içinden.

Temizlik yaparken en çok elektrik çarpmasından korkar Sultan Hanım. Hiç başına gelmiş mi bilmiyorum ama, çıkarması zor olduğu için mutfaktaki buzdolabının fişiyle banyodaki çamaşır makinesinin fişi dışında, nerede takılı bir fiş görse, hemen çıkarır. O gittikten sonra, ne zaman elimi müzik setine atsam ya da gece lambasını yakmaya kalksam, elim boşta kalır. Bundan da en çok çocuklar şikâyetçi. Bir de onların odasını toplarken, kendince bir düzen fikri vardır, ille de onu uygular. Oğlan da kız da bağırırlar arkasından: "Benim kitaplarım nerede, boya kalemlerimi nereye sokmuş, en güzel kazağımı bulamıyorum," diye. Ben de en çok sigara tablalarımı ararım. Yıkar, temizler, hiç akla gelmeyecek bir köşeye kaldırır. Bir gün, bir arkadaşımın Avrupa'dan armağan getirdiği pipo tütünümü yiyecek bir şey sanmış olacak ki, buzdolabına koymuş, iki gün bulamamıştım.

Sultan Hanım, kedi köpek cinsi ev hayvanlarından pek hoşlanmaz ama, geçen yıl evlat edindiğimiz Minnoş'a nasılsa alıştı. Ara sıra oğlumun eve getirdiği köpeği de görmezden geliyor.

Çok saygılıdır Sultan Hanım. Zor durumda kalmadıkça, çocuklarını ya da torunlarını getirmez. Sevdiğini belli edenlerden değil, ama anaç bir tavuk gibi çocuklarının üzerine titer. Tabii, oğlu hepsinden ayrı. Dördüncü ya da beşinci kızıdan sonra doğurmuş onu, daha sonra bir iki doğum daha yapmış, başka oğlu olmamış. Tek olduğu için değil, oğlanın yeri başka. Damatları için de hiç kötü söz söylediğini duymadım. Gerçi onları pek sevdiğini sanmıyorum, ama o, kimse için kötü söz

söylemez, dedikodu yapmaz. Sevmediklerini belirtmek için ustaca bir kurnazlığı vardır, ağzını hafifçe çarpıtarak, "Allah eksikliklerini göstermesin" der geçer. Bundan anladığıma göre, damatlarıyla arası pek iyi değil. Damadının birini tanıyorum yalnız; sitelerde, bir marangozun yanında çalışıyor, ustabaşı olarak. Müzik aletleri için bir dolap yaptırmak istiyordum. Sultan Hanım damadına söylemiş, öyle tanıştık. Aklı başında, uyanık, iyi yürekli bir çocuk, istediğim gibi, hem de piyasa fiyatından hayli ucuza, güzel bir müzik dolabı yaptı. Zevk sahibi. Birkaç kez bu vesileyle atölyesine uğradım. Kaynanasından şikâyetçiydi. İşlerine çok karışıyor, çok vıdı vıdı ediyormuş. Bizim yanımızdaki sessizliğine, yumuşakbaşlı görünüşüne karşın, onun biraz kaynanalık edeceğini ben de tahmin ediyordum. Bu da gelenek görenek gereği idi. Damadına, Sultan Hanım'ın kötü niyetli olmadığını, bu tür anlaşmazlıkların, bir arada oturmanın kaçınılmaz sonucu olduğunu söyledim. O da sanki benim işaretimi bekliyormuş; hemen bir ev tutmuş, karısını alarak çıkmış Sultan Hanım'ın, evlenen her kızla bir oda büyüyen gecekondusundan. Sultan Hanım çok mutsuz oldu, günlerce gülmeyen yüzü iyice çatıldı, başı ağrıdı. Öteki damatlar da çıkar gider diye korkuyordu. Oysa, hepsinin yükü onun sırtında. Bereket versin, öteki damatlar, marangoz olan gibi ayrı ev tutacak güçte değiller.

Sultan Hanım'ı tanıdığımızdan beri, onun kafasını da yüreğini de en çok dolduran, onu en çok uğraştıran, oğlu. Bizde çalışmaya başladığı günlerde, oğlan on üç, on dört yaşlarında ancak vardı. Annesi oğlunun, mahallelerindeki aşırı sağcı bir partiyle ilişkili olmasından, partinin militanları arasına karışmış olmasından korkuyordu. Sultan Hanım, partilerden, siyasetten hiç söz etmezdi ama, kimi sözlerinden, kimi davranışlarından,

daha çok, Halk Partisi'ni tuttuğu anlaşılıyordu. Oğlan beni sayar, öğüdümü dinler diye, bir gün alıp bize getirmiş. Baktım, daha çocuk. İlkokulu zor bitirmiş, hiçbir şeyden haberi yok; herhangi bir siyasi görüşü olması söz konusu değil. Mahallesindeki faşist militanlar aklını çelmişler; sinemaya bedava sokuyorlar, cebine harçlık koyuyorlarmış. İlerde silah da vereceklermiş, önemli bir kişi olacakmış.

Konuşmamın bir yararı oldu mu, bilmiyorum; hiç sesini çıkarmadan dinledi beni. Sultan Hanım sonradan, oğlunun o adamlarla ilişkisini kestiğini söyledi, ama bunun nedeni başkaydı. O günlerde Ankara, fanatik aşırı sağcılarla fanatik aşırı solcular arasında bölgelere ayrılmıştı. Sultan Hanım'ın mahallesinde, sağ görüşlüler egemenmiş. Bir akşam, işten dönerken Sultan Hanım'ın yolunu kesmişler, çantasından parasını almışlar, kendilerinden olmayanları o mahallede barındırmayacaklarını söyleyerek tehdit etmişler. Sultan Hanım, Sünniyim diyor ama mahallelerinde birçok da Alevi varmış. Onlar da korku içindeymiş. Konu komşu, gecelerce, ellerinde silah, evlerinin damlarında nöbet tutmuşlar. Gazeteler de yazmıştı o zamanlar bu durumu. Sultan Hanım'ın oğlu işte bu yüzden vazgeçmiş, onları evlerinden çıkarmaya çalışanlarla birlik olmaktan.

Ne var ki, Sultan Hanım'ın gözü korkmuş bir kere; oğlunun başını bağlama hevesine kapılmış. Akrabalarından birinin güzel bir kızı varmış. Oğlan daha küçük, işi yok, gücü yok, askerliğini bile yapmamış ama, olsun; onlarda, hele akraba arasında, bunların önemi yokmuş.

Sonunda söz kesildi. Karım, kızı gördü. "Çok şirin, çıtı pıtı bir şey," dedi. Kız da ancak oğlanın yaşında. Ama Sultan Hanım pek hoşnut değildi. Bir gün bizim hanıma dert yanmış:

“Akraba falan ya, pek paragöz bunlar. Bizim herif başlık parasına bile razı değilken bunlar neler istiyorlar, neler... Âdet olanı elbet yapacağız da, kızın amcasının gelinlerine, damatlarına bile kat kat çamaşırlar, armağanlar istiyorlar...” demiş.

Sultan Hanım ele güne karşı küçük düşmekten çok korkar. Kendi kendisini de kandırıyor. Oğlan başka şeymiş; biricik oğlunu öksüzler gibi evlendirecek değilmiş ya! Bu yüzden hayli borca girdi. Kocasını da müdürüne çıkmış, durumu anlatmış. Çıkışını vermiş, tazminatını ödemişler, sonra da şirketin başka şantiyesinde işe almışlar yeniden. Aldığı tazminat da düğüne harcandı kuşkusuz.

Bizi de çağırdılar düğüne. Kalkıp gittik. Mamak civarında bir düğün salonu. Orkestrası falan da var. İçki yok, kuru pasta, kola ya da meyve suyu ikram ettiler, o da herkese değil, biz gözde konuğtuk. Kadınla erkekli bir cümbüş, bir kıyamet, coştukça coştular, Alevi türküleri, semahlar birbirini izledi. Kızlarla erkekler halay çekti, eğlendiler. Yalnız, gelin tarafı ve görümceler yerlerinden kımıldamadılar, onlar süzüm süzüm süzüldüler, her tarafa Sultan Hanım koşuşturdu. Nişanla nikâh arasında Sultan Hanım’la kocası kolları sıvamışlar, gecekondualarının bahçesine bir oda daha eklemişlerdi. Bizim hanım söylediği için, bu odanın bitişiğine bir de tuvalet kondurmuştu Sultan Hanım. Oğullarıyla gelinleri onlarla birlikte oturacaktı ama, hiçbir şeyleri eksik olmasın diye onlar için ayrı bir buzdolabı, ayrı bir televizyon alınmıştı. Düğün sırasında bohça bohça armağanlar verildi karşılıklı. Biz de bir küçük altın taktık kıza, ama biraz da utandık. Gelinin akrabaları, kızın boynuna dizi dizi altınlar, altın zincirler taktılar. Neyse, sonradan Sultan Hanım’dan öğrendik, meğer gösterişmiş bütün bunlar; hemen ertesi gün gelip hepsini geri almışlar.

Bir süre sonra Sultan Hanım, oğluna bir iş bulmamı istedi benden. On beş, on altı yaşında bir oğlana nerden, nasıl iş bulunur? Bir süre, eniştesinin yanında marangozluk işinde çalıştı, sıkıldı, bıraktı. Bir kahvecinin yanına girdi, orada da iki aydan fazla tutunamadı. Sultan Hanım'ın sırtına bir de gelin yükü binmişti. Kendi kızları çalışıyor, karınca kararınca eve bir şeyler getiriyorlardı, ama gelin, onun deyimiyle, kışını bile kıpırdatmadığı gibi, oğlan da artık evli barklı adamım, diye annesinden daha fazla harçlık istemeye başlamıştı.

Bir ara, Sultan Hanım'ın çalıştığı evlerden birinin beyi, müdürü olduğu dairede odacılık gibi bir iş ayarlamış oğlana. Sultan Hanım, buna pek sevinmişti, "Oğlum memur oldu" diye havalara uçuyordu.

Oğlan orada bir süre kaldı sanıyorum. Ne var ki bu kez, çalıştığı yerde, kendisinden hayli yaşlı bir kadınla düşüp kalkmaya başlamış. Kadın oğlana altın saat almış, elbiseler almış, gece arabayla evine götürüyormuş, içki içiriyor, cebine para koyuyormuş.

Sultan Hanım önceleri pek aldırış etmiyordu, hatta biraz da övünüyordu galiba. Sonra işler çatallaştı. Gelin hamile kalmış, kocası eve gelmeyince huysuzluk ediyormuş. Sonunda durum, oğlanı işe aldırان müdürün kulağına da gitmiş, kadına bir şey yapmamışlar, ama oğlanın işine son vermişler. Sultan Hanım üzüntüsünden kahroldu, işsiz kalması bir yana, oğlan iki üç ay yaşadığı varsılığa alışmış bir kere. Tutturmuş, "Bana bir taksi alın, şoförlük yapayım, taksicilikte çok para var," demeye. Sultan Hanım önüne gelene akıl danışıyordu; bana da danıştı.

"Bu iş öyle sanıldığı kadar kolay değil," dedim. "Önce ehliyet alsın, taksiciliği sonra düşünsün. Daha yaşı bile tutmaz ehliyet almak için."

Askere erken gitsin diye yaşını büyük yazdırdıkları için, o bakımdan bir sorun yokmuş. Zaten, mahalledeki şoför ağabeylerinden araba kullanmasını da öğrenmişmiş, “Bir girişte alırım” diyormuş.

“İyi güzel de,” dedim. “Duyduğum kadarıyla taksi plakalı arabalara dünyanın parasını istiyorlar. Bu kadar yükün altına nasıl girersiniz?”

Sultan Hanım onu da öğrenmiş. Plakalı taksiler pahalıymış ama, oğlan, kaçak da kullanırım diyormuş. “Sabah akşam Üreğil ile Cebeci arasında dolmuş yapsam, taksinin borcunu öderim, seni de işine ben götürür, getiririm,” diyormuş.

Ben ne söylediysem fayda etmedi. Oğlan akıllı; annesine, sanırım en çok, sabahları arabayla işe gitme düşüncesi çekici geldi. Elllerinde avuçlarında olanı topladılar, kefenlik paralarını sandıktan çıkardılar. Sultan Hanım’ın iki bileziğini satıp onun parasını da eklediler, ayrıca Sultan Hanım, iki üç aylık ücretini karşılık göstererek çalıştığı yerlere borçlandı, elden düşme bir Murat aldılar. Otomobil tamircisi bir akrabaları varmış, o da arabayı elden geçirmiş.

“Hayırlısı olsun” demekten başka çare yoktu artık. Ne var ki oğlan bu arada girdiği ehliyet sınavını kazanamadı. Bunu nedense pek önemsemedi Sultan Hanım. “Olsun varsın,” dedi. “Gelecek sefere kazanır. Rüşvetle falan da alınıyormuş. Oğlan pek hevesli...”

Asıl hevesli olan kendisiydi sanırım. Arabayı aldıkları ilk gün oğlu getirmiş işe annesini. Sultan Hanım o gün pek mutluydu. Artık, haftada iki gün, o geldikçe, arabanın öykülerini dinler olduk. Ne var ki giderek, mutluluğu keyifsizliğe dönüştü Sultan Hanım’ın. Arabanın masrafı fazlaydı. Benzini, tamiri, oğlanın harçlığı derken, taksit bonolarını bile karşılamıyorlardı. Biz borcunu sildik, çalıştığı öteki yerler de öyle

yapmış, ama iş bununla kalsa iyi... Oğlan hovardalığa alışmış bir kez. Yanına orospu karılan alıp gezdiriyormuş. Kızılay'a bile inmiş taksisiyle. Polisler birkaç kez arabayı çekmişler, bir sürü de trafik cezası kesmişler.

Her şey bir yana, gelin, kocasının ikide bir dışarda sabahlamasından, başka karılarla yatıp kalkmasından bıkmış, bohçasını aldığı gibi babasının evine kaçmış. Üstelik, karnı burunda gebe.

Sultan Hanım'ın bir sürü torunu vardı ama, asıl torun diye gelininin karnundakini kabul ediyordu. Üzüntüsünden hasta oldu, yüzü gözü uçukladı. Mahallede dedikodular ayyuka çıkmış. Yok, gelinin âşığı varmış, yok kızın babası onu başkasına satacakmış, daha neler...

"Öyle şey olur mu Sultan Hanım," dedim. "Oğlunun nikâhlı karısı değil mi? Üstelik gebe. Böyle kadını kim alır?"

Olurmuş öyle şeyler. O inanmıyormuş ama, kimi de kadının karnundaki çocuğun, o satacakları heriften peydahlanmış olabileceğini söylüyormuş, günahları veballeri boyunlarına.

"Canım, kız yanı başınızdaydı, bunca zaman öyle bir halini gördünüz mü ki böyle söylüyorsunuz?" dedim.

Karı kısmına güvenmemeliymiş. Kötülük yapacak olan, kaşla göz arasında, su dökeceğim diye çıkıp ayakyolunda bile becerebilirmiş bu işi.

Sultan Hanım'ı hiç o kadar öfkeli, kinli görmemiştim. Torununa yanıyor, "Ele güne karşı rezil olduk" diye içi içini yiyordu. Kız giderken getirdiği çeyizi, armağanları da alıp götürmüştü. Üstelik, oğlanevinin aldığı eşyaları da istiyorlarmış; öylesine paragözmüş dünürleri.

Mahkemelere düştüler. Üstelik bayağı da yakın akrabalar. Sonra sanırım araya girenler olmuş, bu arada gelin birde oğlan

doğurmuş. Bunun üzerine barıştılar, gelin eve döndü, Sultan Hanım da her şeyi unuttu. Artık, varsa yoksa torunu.

Bu arada oğlan, amcasının oğlunun torna atölyesinde işe girdi. Artık, Sultan Hanım bir oh diyecek diye düşünüyorduk. Ne var ki, atölyede işler pek iyi gitmiyormuş. Amcazade, Suudi Arabistan'da iş yapan bir Türk şirketine başvurmuş; palas pandıras çekip gitmiş, karısını, iki-üç yaşındaki tek çocuğunu bırakarak. Kadın on yedi, on sekiz yaşında; Ankara'da kimi kimsesi yok; üstelik, kocası Arabistan'a giderken atölyeyi Sultan Hanım'ın oğluna bırakmış; çaresiz, onu da, çocuğunu da yanlarına aldılar. Oturtacak yerleri de yok. Kadıncağız, çocuğuyla birlikte, herkes odasına çekildikten sonra, oturma odasındaki sedire yatağını serip yatıyormuş.

Sultan Hanım, bir gün bize de getirmişti konuğunu. Bu kız da akrabasıymış Sultan Hanım'ın, hem de aklımda yanlış kalmadıysa, ya teyzesinin ya halasının torunu. Ama, bana bir karışıklık var gibi geldi, çünkü genç kadın, Sultan Hanım'ın ailesindekilere pek benzemiyordu. Nerdeyse sarışın sayılabilecek kadar açık tenli, uzunca yüzlü ve hayli zeki bakışlı bir kızdı. Konuşma sırasında Sultan Hanım'la gizli gizli alay ettiğini de fark ettim. Hatta, o akşam karıma, bu kızı evine almakla Sultan Hanım iyi etmedi, dedim. Bu kız, ortalığı karıştırabilir.

Dediğim çok çabuk çıktı.

Aslında Sultan Hanım, oğluyla misafir kadın arasında bir ilişki olduğunun ne zamandan beri farkındaymış ama, doğumdan sonra birtakım rahatsızlıklar ileri sürerek, kocasını yanına pek sokmayan gelinini suçluyormuş bu konuda. Karısından yüz bulamazsa genç bir adam ne yapsınmış yani? Öteki karının da kocası çekmiş Arabistanlara gitmiş. Ateşle barut bir arada olur mu? Hem, dişi köpek kuyruk sallamasa erkek

köpek peşinden gider mi? Ama ateşin böylesine bacayı saracağını Sultan Hanım da tahmin etmiyormuş doğrusu. Bir sabah, bir de bakmışlar ki, ikisi de ortada yok. Kadın, çocuğunu da almış yanına. Murat araba da ortada yok.

Sultan Hanım bir süre olayı gizlemeye çalışmış, iki kaçağı, gidebileceklerini düşündüğü her yerde aramış, aratmış, bulamamış. Tabii bu arada bir yandan gelin, gelinin ailesi, öte yandan kaçan kadının kocasının ailesi kıyameti koparmışlar.

Sultan Hanım, önce söylemek istemedi ama, oğlunun kadın ve çocuğuyla birlikte kaçarken, annesinin yastığının altındaki birkaç altını da aldığı anlaşılıyordu. Kaçak kadın da kocasının Arabistan'dan yolladığı paraları biriktiriyormuş anlaşılan. İş, polise de yansımış. Karakoldaki polisler, kadının kocası şikâyetçi olmadıkça bir şey yapamayacaklarını söylemişler, ama birileri akıl vermiş olacak ki, bu kez Sultan Hanım'ın gelini gitmiş karakola, kocasından şikâyetçi olmuş.

İki ay kadar sonra, kaçaklar, Güneydoğu Anadolu'da bir kasabada yakayı ele vermişler. Oğlan, bir marangozun yanında çalışıyormuş, kadın da hamileymiş, ikisini yaka paça Ankara'ya getirip zina suçlamasıyla tutuklamışlar.

Sultan Hanım, iki gözü iki çeşme, benden akıl istemeye geldi. Gelin, çocuğunu bırakıp baba evine gitmiş. Hapisteki kadının çocuğunu da oğlu çok ısrar ettiği için yanına almış Sultan Hanım, hem ne de olsa akrabalar. Şimdi, evde biri altı aylık, biri üç yaşında anasız babasız iki bebe, bir de hapisteki kadının karnundaki torun, ne yapacağını şaşırılmış kadın. Asıl büyük korkusu da, kadının Arabistan'daki kocası. Ya adam, olayı öğrendikten sonra, namusumu temizleyeceğim diye kalıp gelir de oğluna bir şey yapmaya kalkarsa?

Doğrusu bu olasılık beni de korkutmadı değil. Gözü dönen bir erkeğe söz geçirmek kolay değildir. Üstelik adam, karısının, çocuğunun nafakasını sağlamak için ta nerelere kalkıp gitmiş...

"Yapmaz... Etmez... Hangi zamandayız... Ne de olsa akra-ba," falan diyerek kadıncağızı avutmaya çalıştım, ama söylediklerim beni bile kandıracak nitelikte değildi. Bu arada, mahkeme günü de saptanmış. Sultan Hanım'ın avukata verecek parası da yok. Derken, kadının kocası da kalkıp geldi Arabistan'dan. Artık her gün bir dramatik gelişme haberi bekler olduk. Bu arada, kaçak kadın, hamile olduğu için tahliye edildi. Sultan Hanım, kadının karnındaki çocuk, oğlunun çocuğu diye, kadını koruması altına aldı. Derken duruşma günü gelip çattı. Ben de merak ettiğim için kalkıp gittim adliyeye. Bir de ne öğreneyim? Suudi Arabistan'dan gelen koca, orada hacı olmuş, "Benden bulmasın, Allah'ından bulsun," diyerek karısı hakkındaki şikâyetini geri almış, bunun üzerine geline de baskı yapmışlar, o da davasından vazgeçmiş, böylece dava düşmüş. Ama gelin bir daha eve dönmedi. Çocuğunu Sultan Hanım'a bırakarak baba evine gitti. Sonra da sanırım boşandılar. Bu arada, Sultan Hanım'ın oğlu, birlikte kaçtığı kadınla evlendi. Kadın bir oğlan doğurdu. Sultan Hanım, oğlunun ilk karısından olan çocuğuna, ikinci gelinin ilk kocasından olan çocuğuna ve son kez doğurduğu çocuğa bakmaya başladı. Yeni gelin aşüftenin biriymiş, çocuklarıyla hiç ilgilenmiyormuş. Sabah akşama, akşamdan sabaha, fingirdeşip duruyorlarmış.

Aslında, çok kızıyor görünmesine, hatta beddualar yağdırmasına karşın, Sultan Hanım'ın, yeni gelinini içten içe sevdiğini hissediyorum. Bütün suçu ilk gelininde buluyor. Kadın dediğin erkeğini avcunda tutmasını bilmeliymiş. Genç adam, elbette cilve yapılmasından hoşlanacak. Kadın

kadın olsaymış, oğlancağız şimdiye sağlam bir iş sahibi olmaz mıymış?

Bütün bu olan bitenden sonra, oğlan yine taksi şoförlüğünde karar kıldı. Yeniden ehliyet sınavına girdi, yine kazanamadı. Bu arada bir hemşerileri çıkmış, ben rüşvetle aldırırım demiş, birkaç bin lira da ona kaptırdılar. Oğlan yine kaçak kullanmaya devam etti arabayı. Nasıl olmuşsa olmuş, motoru yakmış bu sefer de. Tamir ettirecek paraları yok. Araba, kapının önünde kalmış. Sultan Hanım var gücüyle çalışıyor, taksitleri ödüyor, kızlarına dantel ördürüyor, hep oğlan için. Oğlan, ikinci gelinle ablalarının önünde, sabahtan akşama, akşamdan sabaha fingirdeşip duruyor. Bebeler ağlaşıyor, kadın umursamıyor bile. "Sultan Hanım ne diyor bu işe?" diye sordum karıma. "Sevda" diyormuş. "Ortada sevda oldu mu, akan sular dururmuş!" Bu arada, yine borç harç, arabayı tamir ettirdi Sultan Hanım. Araba kapının önünde durdukça oğlan serkeşleşmiş, içki içmeye başlamış. Sesi güzel diye pavyonlarda şarkı söylüyormuş, konsomatrislerle düşüp kalkıyormuş. Sonunda ikinci gelin de evden kaçıp gitti, çocuklarını Sultan Hanım'a bırakarak. "Zengin bir koca buldu," demiş Sultan Hanım. Oğlan iyice serseriliğe vurmuş, ama bereket askere çağırılmışlar.

Oğlu askerdeyken Sultan Hanım'ın ağzını bıçak açmadı. Oğlan hayırsız, iki satır mektup yazmıyor, yazdığında da sadece para istiyor. Komando olmuş, dağlarda kamp yapıyorlarmuş, yılan, kurbağa falan yiyorlarmuş. Sultan Hanım, iki gözü iki çeşme.

Bu arada, bir akrabaları, "Gelin getireceğiz" diye, kapının önüne çekilmiş olan arabayı istemiş Sultan Hanım'dan. Olmaz diyememiş kadıncağız. Düğün gecesi, içkili içkili sürerlerken arabayı bir yere çarpmışlar, sonra da öylece getirip kapının önüne koymuşlar. Tabii, sigorta falan da hak getire.

“Sultan Hanım, en iyisi sen sat şu arabayı,” dedim. “Bak, durduğu yerde masraf çıkarıyor. Kendini boşuna helak ediyorsun. Parasını bankaya ya da sağlam bir tahvile yatırırsın, hem borcunu öder, hem de üç beş kuruş faydası dokunur...”

Olmazmış öyle şey; konu komşu ne dermiş? Fakir düştüler de arabalarını satmak zorunda kaldılar diye dedikodu ederlermiş. Daha kocaya verecek kızı varken böyle söz söyletmezmiş. Hem sonra yarın oğlan askerden dönünce işletecekmış taksiyi. Askerdeyken ehliyet almışmış. Sonra, zengin adama kaçan gelin de haber gönderiyormuş. Zengin kocadan bıkmış. Evini bırakıp gittiği için pişmanmış. Kocasını çok seviyormuş. Askerden dönsün, taksiyi de işletmeye başlasın, dönüp gelecekmış.

Gözü tok bir kadındır Sultan Hanım. Arada sırada, başka evlerde çalışan tanıdıklarının daha çok para aldıklarını söylese, ikide bir, tüpgaz fiyatlarının, tren abone ücretlerinin arttığından anlamlı bir biçimde yakınsa da, bu yaştan sonra yabancı evlere gündeliğe gidemeyeceğini kendisi de kabul ediyor. Aslında, bu hayat pahalılığında, ona hak ettiği parayı veremediğimizi biliyoruz. Ne var ki, bizim bütçemiz de sınırlı. Ondan utanmasak, haftada iki gün yerine bir gün gel diyeceğiz. Ya da daha köktenci önlemler almak zorunda kalacağız. Büsbütün onsuz kalmayı göze alacağız. Belki de o, oğlu askerden dönüp taksisini işletmeye başlayınca kadar, şimdi üstüne bir örtü dikip kapısının önünde gözü gibi sakladığı arabayı elden çıkarmamak için, daha çok para veren yabancı evlerde çalışmayı deneyecek.

Humoresque

Yurtdışındaki görev sürem bitmiş, Ankara'ya dönmüştüm. Bakan, bana ne iş vereceğini henüz kararlaştırmadığı için, bir boş odada sabahtan akşama kadar, üç beş gazete okuyup, gelen giden arkadaşlarla sohbet edip, hiç durmadan çay kahve içerek vakit öldürüyordum.

Bir sabah, yine, kahve içerek sabah gazetelerini gözden geçiriyordum ki kapıya vuruldu. "Girin" dedim. İçeriye, odası benimkiyle aynı katta olan, genel müdür yardımcılarında Hasan Elibol'un sekreteri girdi. Adına sekreter deniliyordu, ama gerçekte daktiloydu. Hasan'la benim telefonlarımıza da bakıyordu. Hasan, fakültede benden birkaç sınıf küçüktü. Sessiz, yumuşak başlı, herkesin sevip saydığı bir çocuk.

"Buyurun Semahat Hanım," dedim, "bir şey mi vardı?"

Yirmi beşinde bile olmayan gencecik bir kıza göre bir yaşlı ad. Bu yüzden dikkatimi çekmişti zaten. Pek çekingen bir kız. Öyle güzel değil ama, hafif nemli, hüzünlü bakışlarının daha belirgin hale getirdiği iri, siyah, ceylan gözleriyle, siyah, kendinden dalgalı saçları, düzgün görünüşü, hep kapalı giysiler giymesine karşın, vücudunun yumuşak çizgilerini yine de ortaya koyan kendine özgü biraz edalı yürüyüşüyle, alımlı da sayılabilirdi. Ne zaman kapısı hep açık duran odasının önünden geçsem, eğer işi yoksa, kitap okurken görüyordum. Merak edip bakmıştım, okuduğu kitaplar, beyaz ya da pembe

dizi türü şeyler değildi. Hatta oldukça yüksek bir okuma düzeyi olduğu söylenebilirdi. Bu yüzden, Hasan'ı kutlamıştım. Daha doğrusu biraz da takılmıştım. Yüzü kızarıvermişti Hasan'ın:

“Yok Üstat, inan ki çok iyi kız. Terbiyeli, çalışkan, efendi bir kız. Hatta biraz da fazla içine kapanık. Lise mezunu. Evine yardım etmekten başka bir şey düşündüğü yok.”

Kız hâlâ, hiç ses çıkarmadan duruyordu kapının önünde. Halinde bir tuhafılık olduğunu sezdim. Hasta gibi ya da çok üzücü bir haber almış gibi. Sorumu yineledim, “Hasta mısınız?” dedim. Duraksayarak konuştu:

“Hayır efendim. Yalnız... Sizinle özel olarak konuşmak istiyordum da...”

Bu tür özel konuşma isteklerinin arkasından çok kez insanı rahatsız eden durumların çıktığını bildiğim için, huylandım.

“Ne gibi?” dedim, isteksizce.

“Çok özel bir konu. Sizin öteki amirlerimize benzemediğinizi, yanınızda çalışan memurların dertleriyle arkadaşça, ağabeyce ilgilendiğinizi söylerler hep. Buraya geldiğinizden beri bunu ben de fark ettim. Onun için cesaret ettim sizinle konuşmak için başvurmaya...”

Bayağı düzgün konuşuyordu. Beni hangi yanımdan etkileyeceğini de iyi öğrenmişti doğrusu.

“Buyurun, oturun,” dedim masamın önündeki koltuğu göstererek. “Neymiş bakalım derdiniz?”

Gösterdiğim koltuğun ucuna ilişti. Başı önüne eğik. Ellerini kucağında kenetledi, parmaklarıyla oynamaya başladı. Yüzünü hiç boyamamış. Renginin solukluğu bu yüzden daha belirgin.

Sorumu yinelemek zorunda kaldım:

“Evet? Sizi dinliyorum?”

“Söze nasıl başlayacağımı bilemiyorum. Anlatması o kadar zor ki...”

“Madem bir kez gelip benimle konuşmaya karar verdiniz, sonunu da getirin bari. Neymiş bu anlatılması zor olan şey?”

Yine bir süre sustu. Gözleri uzaklara daldı. Ağlamaya başlayacağından korktum. Sonra, beni yerimden sıçratacak kadar ani bir biçimde ve yüksek sesle, “Biz, Hasan Bey’le birbirimizi seviyoruz,” dedi.

Bu söz beni öylesine şaşırttı ki, ne yapacağımı, ne diyeceğimi kestiremedim. Gerçi Hasan’la öyle çok yakın bir arkadaşlığımız yoktu ama bildiğim, tanıdığım kadarıyla, yanında çalışan sıradan bir memur kızla böylesine uygunsuz gönül ilişkileri kurarak başını derde sokacak yaradılıştaki bir insan değildi. Tabii, insanlar hakkında öyle çabuk karar vermemek gerek.

Doğru işitip işitmediğimi anlamak ister gibi tekrar, dikkatle baktım kızın yüzüne. Solgun, ölgün bir yüz. Gözlerini hep uzaklara kaçırıyor.

İçimden sövmek geliyordu Hasan’a. Nedense, kızın söylediğinin doğruluğundan hiç kuşkulanmamıştım. Bazı haberler, ne kadar inanılmaz görünseler, bir anda insana gerçekliklerini kabul ettirirler. Kızın öylesine çaresiz, çökmüş bir hali vardı, davranışı öylesine içten görünüyordu ki o anda aksini düşünemezdim.

Bu zavallı masum kızdan başkasını bulamamış mıydı Hasan, gönlünü eğlendirecek? Koskoca genel müdür yardımcısı. Üstelik, yanında çalışan, yani bir bakıma ona emanet edilmiş bir kızla... Aralarında da en az on yaş fark vardı muhakkak.

Düşünüyordum hızla. Tanıdığım, bildiğim kadarıyla, Hasan şu sıralarda, yurtdışına önemli bir kadroya tayin bekliyordu,

bu yüzden evlenmeyi, aklına getirmiyordu. Hem, evlense bile herhalde bu kızla evlenmeyi düşünmezdi. Dışışleri memurları bu konuda titizdir.

Peki, ama bu kız niçin yalan söylesin? Onu da gerçi ancak beş on gündür tanıyordum ama, o da bana, öyle amirine şantaj yapacak, tuzak kuracak, iftira atarak evlenmeyi kuracak bir kız gibi görünmüyordu. Gözlerinde, okuduklarının aksine, ucuz aşk romanlarındaki, aldatıldıklarını öğrenince kendilerini ırmağa atarak intihar eden kızları anımsatan bir anlatım vardı.

Anlamazdan geldim:

"Demek öyle... Hasan Bey, çok iyi insandır. Ben pek severim. Kutlarım sizi. Mutlu olmanızı dilerim..."

Kaşlarını çatı:

"Benimle alay ediyorsunuz. Söylediğime inanmadınız değil mi? Ben kim Hasan Bey kim! O beni sevdiğini söylediği zaman ben de sizin gibi inanmamıştım. Hep karşı koymuştum. Sizin gibi bir yüksek devlet memurunun benim gibi fakir bir sekreterle ilgilenmesi doğru değil, demiştim. Ben aptal bir insan değilim. Sizden bir şey gizleyemeyeceğimi de biliyorum. Evet, o açılmadan önce ben onu seviyordum. Ama hiç belli etmemiştim. Umutsuz bir aşktı bu benim için. Ne yapabilirdim? Beni çok sevdiğini, bensiz yapamayacağını, mevki makam sahibi olmanın, mutluluk olmayınca hiçbir değer taşımadığını, benimle evlenmek istediğini söyledi. Öyle hemen inandığımı, kabul ettiğimi sanınayın. Çok direndim, karşı çıktım. Sonunda... Ben de insanım değil mi? Benim de duygularım var. Taştan yaratılmadım ya. İşte, sonra... her şeye razı oldum."

Şaşkınlıkla dinliyordum kızı, ama o "her şeye razı oldum" sözü, tüylerim didikendikenetti. Aslında, kız daha odaya girer girmez, bu tür bir öyküyle karşılaşacağımı sezmiştim diyebilirim.

Bir tür önsezi. Ne var ki, söz konusu onların bir genel müdür yardımcısı olabileceği aklımın ucundan bile geçmemiştir.

Eğer Hasan'ın, bütün olumsuz durumlara karşın, genç kızın ileri sürdüğü gibi ciddi bir niyeti var idiyse, benim söyleyebileceğim bir şey olamazdı. Ne var ki, kızın hali bu olasılığın zayıf olduğunu gösteriyordu. Açıkçası o anda, kıza acımdan çok, arkadaşım için kaygı duydum. Böyle bir ilişki, onun meslek yaşantısı için çok olumsuz sonuçlar doğurabilirdi. Hele yurtdışına, önemli bir posta tayini söz konusu iken!

Çekine çekine, "Nasıl her şeye?" dedim.

"İşte öyle. Her şeye..."

İçimde yine de gizli bir umut vardı. Bilgisiz ve deneyimsiz genç kızların üstünkörü bir sevişmeden sonra ay halleri gecikince gebe kaldıklarını sandıkları çok duyulmuştur. Gerçi bu kez durumun, öyle pek de masumca olmadığı belli oluyordu. Yine de, iyimser olmak istedim, ama ne demek istediğimi tam açıklayamadım.

"Şey," dedim, "yani onunla şey mi demek istiyorsunuz?"

Bu kez, beklemediğim kadar kararlı ve gerçekçi bir şekilde yanıtladı sorumu:

"Onunla yattım," dedi. "Kızlığını ona verdim. Birçok kez seviştik. Beni evine götürüyordu. Şimdi galiba gebeyim..."

Yalnız, bu "galiba gebeyim"i söylerken başı yine önüne eğmişti.

Ter içinde kalmıştım:

"Hasan Bey durumu biliyor mu?" dedim.

"Biliyor."

"Peki, ne diyor?"

Duraksadı.

"Ona kalsa hemen evleneceğiz, ama annesi beni istemiyormuş. Burnu havada kadının. Ben oğluna layık değilmişim.

Hasan Bey, beni istemesi için annesini bize yollamak istemiş, kadın, babamın itfaiyeci olduğunu öğrenince karşı çıkmış. Dünyada oğluma itfaiyeci kızı almam, demiş. Oysa bizim neyimiz eksik? Babam namusuyla çalışıyor, herkesin malını, canını korumak kurtarmak için her gün kendini tehlikeye atıyor. Ben liseyi bitirdim. Karıları lise mezunu bile olmayan ne büyük memurlar var. Sonra, birbirimizi seviyoruz. Çocuğumuz da olacak..."

Öylesine şaşkındım ki, kekelemeye başladım:

"Peki, ama benden ne istiyorsunuz? Ben ne yapabilirim?"
"Hasan Bey sizin arkadaşınız. Siz öteki amirlerime benzemiyorsunuz. Onun da amiri sayılırsınız. Çok anlayışlı bir insansınız, bunu herkes söylüyor. Hasan Bey'e benim ne kadar güç durumda olduğumu anlatabilirsiniz. Bir kere konuşun, niyetini öğrenin. Eğer beni gerçekten, seviyorsa... Şimdi, çocuğumuz da olacağına göre... Annesini dinlemesin. Ama benimle evlenmeye niyeti yoksa, bunu da açıkça söylesin. Namusum benim için her şeyden değerlidir. Merak etmesin, ona hiçbir kötülüğüm dokunmaz. Çünkü onu seviyorum, sevdim. Olmazsa... böyle yaşamaktan ölmek daha iyi." Hem üzülüyordum, hem onu dinlerken gülmek geçiyordu içimden. Tipik bir Türk filmi senaryosuydu anlattığı.

"Öyle şey olur mu," dedim. "Çocukluk etmeyin bakalım. Hangi devirde yaşıyoruz. Şimdi her şeyin çaresi var."

Gözlerinde delice ışıklar parlayarak baktı yüzüme:

"Ben dürüst bir aile kızıyım. Onu sevmek günahsa cezamı kendi elimle veririm. Bana böyle şeyler söylemeyin. Siz onunla konuşacak mısınız, konuşmayacak mısınız?"

Hasan'la böyle bir konuyu konuşma düşüncesi bile ürktüyordu beni. "Sana ne oluyor?" derse ne yanıt verebilirdim? Öte yandan da hem kıza çok acımuştım, hem de Hasan'a

kızmuştım. Hadi, ufak tefek flörtler, el şakaları neyse ne, ama işi bu kadar ileri götürdüğüne göre, sonuçlarına da katlanması gerekirdi. Ortılığı ayağa kaldırmadan, sessiz sedasız temizlemeliydi yaptığı pisliği. Gönül eğlendirecek başka kimse kalmamış mıydı koskoca Ankara'da? Kaldı ki şurada birkaç ay sonra yurtdışına ataması yapılacaktı. Oralarda ne halt ederse etsin!..

O öfkeyle, "Pekâlâ," dedim. "Konuşacağım onunla. Yalnız, siz de bana, ben onunla konuşup size sonucu aktarıncaya kadar bir şey yapmayacağınıza ve başka kimseyle konuşmama-
cağınızı söz verin."

"Siz ne derseniz öyle yaparım efendim."

Birden sakinleşmişti. Sanki o kadar önemli şeyler konuşulmamış gibi, teşekkür ederek kalkıp gitti.

Kız gittikten sonra yeniden düşünmeye başladım. Hasan, karıncayı bile incitmek istemez denilen cinsten, uysal, kendi halinde bir insandı. Nasıl yapmıştı bu işi? Kız da öyle şuh, hoppa, erkekleri baştan çıkarmak için yaratılmış kızlardan değildi. Tam tersine. Kim bilir, belki de bu yüzden hoşlanmışlardı birbirlerinden. Ya da bir zayıflık ânında şeytana uymuştu Hasan; kız, ilişkilerini abartarak anlatıyordu. Bir de kızın, "Beni almayacaksa yaşamam daha iyi," derken gözlerinde parlayan delice ışıktan ürkmüştüm. Boş bir tehdit değildi bu. Bu kız, böyle bir şey yapabiliirdi.

Hasan'la daire içinde rahat konuşmamız olanaksızdı. O yüzden iç telefonu açarak, öğle yemeğini birlikte yemeyi önerdim. Bir şeyden kuşkulandıktan sevinerek kabul etti. Bakanlık olayları hakkında onun da bana anlatacağı çok şey vardı.

Öğleüzeri birlikte çıktık. Yakındaki bir lokantaya gittik. Lokanta kalabalıktı. Konuyu açamadım bir türlü. Daha çok o

konuştı. Gevezeliği üzerindeydi. Bunu pek hayra yormadım. Onunla niçin konuşmak isteyebileceğimi sezmiş olabilirdi. Savunma mekanizması harekete geçmişti ihtimal.

Lokantadan çıktık. Hava güzeldi. Bakanlığa doğru ağır ağır yürümeye başladık. Bir hayli zorlandıktan sonra konuya girdim, kızın söylediklerini anlattım. Hasan, büyük bir şaşkınlıkla dinledi sözlerimi:

"Delirmiş mi bu kız?" dedi. "Söyledikleri baştan başa uydurma. Tek kelimesi bile doğru değil."

Onun her şeyi hemen itiraf edeceğini beklemiyordum zaten. "Bak Hasan, kardeşim, ben senin arkadaşım, dostunum. Seninle konuşmak istemişim, bir rezaleti önlemek içindi. Kız gebeyim diyor. Benden saklaman, bir şeyi değiştirmez. Bana anlattığı gibi, yarın başkalarına da anlatabilir. Genel müdüre, hatta bakana da çıkabilir. Birlikte düşünelim, ne yapabileceğimizi kararlaştıralım."

O daha henüz durumun ağırlığını fark etmiş değildi; ya da benim kadar ciddiye almıyordu:

"Saçma," dedi yeniden. "Elimi eline bile sürmedim. Sonra, neymiş, annemi kız istemeye yollayacakmışım da... Benim annem öleli on yıl oluyor. Burada kimim kimsem yok, tek başına oturuyorum. Babasının itfaiyeci olduğu bile yalan. Nereden uyduruyor bunları?"

O söyleyince Hasan'ın gerçekten de tek başına oturduğu benim de aklıma geldi. Bir bityeniği vardı bu işte.

"Şimdi iş iyice çatallaştı," dedim. "Kız belli ki seni gözüne kestirmiş. Üstüne yıkılmak istiyor. Hiç de öyle birine benzemiyor ama, belli olmuyor demek. Eğer gerçekten gebeyse, ayıkla pirincin taşını... Belki bir başkasıyla işi pişirdi, adam yüzüstü bırakıp gidince, böyle bir numara çevirip başına kalmayı

deniyor anlaşılan. Seni de çok mu saf buluyor nedir! Yakında tayininin söz konusu olduğunu biliyor. Rezalet çıkmasından korkacağını düşünmüştür. Malum ya, bir şeyin olmasından, duyulması daha kötüdür derler. Beni inandırdığı gibi başkalarını da inandırabilir. Şimdi ne yapacağız?” Arkadaşımın hâlâ anlattıklarına inanmaz gibi bir hali vardı:

“Yahu bu kız iki yıldır bizde çalışıyor. Ailesini de tanırım. Böyle işler yapacak, hele dalavere çevirecek biri değildir. Ne sine istersen bahse girerim, değil öyle onunla bununla sevişip gebe kalacak, daha bir erkeğin eli eline değmemiştir. Bundan eminim. Çok akli başında bir kızdır, bildiğin gibi değil. İşinden başını kaldırmaz. Yanında biraz açık saçık konuşulsa yüzü kızarır, kalkıp oradan uzaklaşır. Yapacak hiç işi yoksa, kitap okur...”

Bunların ben de farkındaydım ve bu yüzden neye karar vereceğimi bilemiyordum:

“Doğru söylüyorsun da,” dedim, “ben de düş görmediğime ya da seni korkutup dalga geçmek istemediğime göre... Kim bilir, belki gebelik uydurmadır. Bu kızlar en ufak bir gecikmede paniğe kapılırlar... Ama sen farkında olmasan bile, bu kız gerçekten sana âşık gibi geliyor bana. Bu da çok doğal. Senden yüz bulamayınca, dikkatini çekmek için böyle bir oyuna başvurmayı düşünmüştür. Böyle sessiz, içine kapanık olanların düş dünyaları geniş olur. En iyisi kızı çağırıp bir konuş...”

Kestirip attı:

“İmkânsız. Ben konuşamam. Üstelik benim konuşmam doğru olmaz. Bir kere yüz göz olursak, tutup kolundan atmam gerekir. Acıyorum ne de olsa. Ailesi bunun eline bakıyor. Oldu olacak, onunla yine sen konuşur musun? Benimle konuşmanı aktaracağına söz verdiğine göre?”

Haklıydı, ama bu da benim canımı sıkıyordu. Çaresiz, “Olur, konuşayım,” dedim. “Yalnız... yani bu kız bu kadar aptal mı? Hemen ortaya çıkacak bir yalan söylemek ve bundan bir yarar sağlayabileceğini sanmak için deli olması gerek insanın...”

Bir kez burnumu sokmuştum işin içine, sonuna kadar gitmekten başka çare yoktu. Merak da ediyordum doğrusu. Kıza, söylediklerinin uydurma olduğunu öğrendiğimi söylediğim zaman ne yapacak, kendisini nasıl savunacaktı?

Büroya döndüğümüzde baktım, kız yerinde yok. Saat üçe, dörde kadar birkaç kez aradım, öğleden sonra gelmediğini söylediler. Saat dört sıralarında dış telefonum çaldı, açtım. Oydu.

“Nerelerdesiniz,” dedim. “Kaç saattir sizi arıyorum. Hasan Bey’le konuştum o konuyu...”

Sinirli, telaşlı bir sesle sözümü kesti:

“Onun ne söylediği umurumda bile değil. Ben, sizinle konuşmak istiyorum. Çok önemli. Ben, köşedeki pastaneden arıyorum sizi. Buraya gelebilir misiniz?”

Kuşkulandım ve öfkelendim:

“Benimle konuşmak istediğiniz önemli bir şey varsa, buraya gelirsiniz, burada konuşuruz...”

Telefonu kapattım.

Kızın ne oyunlar çevirmek istediğini çok merak ediyordum doğrusu. Yere bakan yürek yakan derler. Nasıl da aldanmışım kızın masum görünüşüne. Hasan’ın ne söylediğini duymak bile istememişti. Çünkü onun ne söyleyeceğini biliyordu. Şimdi ne uyduracaktı bakalım?

Saat beşe doğru, bu kez kapım vurulmadan açıldı, daktilo Semahat içeri girdi. Önce tanıyamadım diyebilirim. O sessiz, silik, durgun, hüznü bakışlı kız gitmiş, yerine şuh bir kadın

gelmişti. O arada saçını da yaptırmış, boyatmış. Kıp kızıl bir renk. Bakışlarında yabancı bir pırıltı. Benim bir şey söylememe vakit bırakmadan, "Aşk olsun, gelmediniz," dedi. "Çünkü siz de anladınız değil mi?"

"Neyi?" demişim.

"Asıl sizi sevdiğimi."

Donup kaldım.

"Saçmalamayın," diyebilirdim. "Bugünkü davranışlarınızdan bir şey anlamıyorum. Ne gereği vardı o çirkin yalanların? Yüreğine inecekti zavallı Hasan Bey'in."

"Umurumda bile değil o. Ben sizi kıskandırmak istemiş-tim."

Bir tokat atmamak için güç tuttum kendimi. Bağırardım:

"Çıkın dışarı! Bir daha da izinsiz odama girdiğinizi görme-yeyim!"

Bir hafta, on gün içinde gördüğüm, tanıdığım kıza hiç uymayan, oynak bir kadın tavrıyla saçlarını arkaya atarak ayağa kalktı:

"Aşkımın değerini anlayacaksınız, ama o zaman çok geç olacak!" Sonra da hışım ile odadan çıktı.

Fena halde kızmış ve bozulmuşum. Kızın davranışı bir yana, bir insan hakkında bu kadar yanlış hüküm vermiş olmaya içime sindiremiyordum. Ben ki insan sarrafı geçinirdim...

O hızla, ben de kalktım, doğru Hasan'ın odasına gittim. Yanında birkaç arkadaş daha vardı. Hasan beni görünce, kaş göz işaretleriyle "konuştun mu?" diye sordu. Ben, yüksek sesle, "Kafadan çatlak bu kız," dedim.

"Ne diyor?"

"Yalan söylemiş."

"Ben sana söylemiştim. Peki niyeymiş?"

Öfkelendim:

“Asıl beni seviyormuş, beni kıskandırmak istiyormuş...”

Hasan gülmeye başladı:

“Hadi, işin iş üstat!”

“Alayı bırak,” dedim öfkemin arttığını hissederek. “Bu kızda bir tuhafılık var. Hiç doğal değil davranışları. Kaşla göz arasında berbere gitmiş, saçını kızıla boyatmış...”

Şaşırdı, “Saçını mı boyatmış?” dedi. “Hayırdır inşallah...” Odadakilerden biri, “Sıcak başına vurmuştur,” dedi. “Senin gibi yakışıklı adamı da görünce...”

Ötekilerin gülüşmelerinden, Hasan’ın ağzını sıkı tutamayıp olayı ötekilere de anlatmış olduğunu anladım. Hep birden bana takılmaya başladılar.

Ben onlarla baş etmeye çalışıyordum ki Hasan’ın kapısı birden ardına kadar açıldı ve daktilo Semahat içeri girdi.

Bir insanın bu kadar kısa zamanda böylesine değişebileceğine inanmak çok güç. Kızın kapının önünde öyle bir duruşu vardı, gözleri öylesine çakmak çakmaktı ki, bu kez hiç kuşku kalmadı. Büyük bir ruhsal bunalım geçiriyordu bu kız. Paranoid bir davranış bozukluğu içindeydi. Zaten benim işe karışmama, çocuklara açıklamada bulunmama vakit bulamadan konuşmaya başladı. Buna konuşmak demek çok zor. Öylesine abuk sabuk şeyler söylüyordu ki, buna saçmalama bile denilemezdi. Bir laf salatasından farksızdı ağzından çıkanlar. Anlamsız, mantıksız, düzensiz sözcükleri peş peşine sıralıyor, arada çok açık saçık küfürler de savuruyordu. Hasan’la öteki arkadaşlar da neye uğradıklarını şaşırmışlardı, ama hâlâ durumun farkında değillerdi.

“Bu kız resmen delirmiş,” dedim. “Ciddi ciddi delirmiş. Hemen hastaneye kaldırılması gerek...”

Hasan önce inanmaz gibi baktı yüzüme, ama sanırım, öğle yemeğinden sonra konuştuklarımızı anımsayarak o da durumu kavradı. Bu arada kız, üstümüze de saldırmaya başladı. Engel olmaya çalışan bir çocuğun gözünü çıkarıyordu neredeyse tırnaklarıyla. Odacıları çağırarak güçlkle dışarı çıkarabildik. Haykırışlardan bütün bakanlık inliyordu. Herkes odasından dışarı fırlamıştı ne olduğunu merak ederek. Bu arada Hasan da dairenin doktoruna haber vermiş. Bir süre sonra bir ambulans geldi, kızı alıp götürdüler.

Ertesi gün, daktilo Semahat'ın Tıp Fakültesinin akıl hastalıkları kliniğine yatırıldığını öğrendim. Bir insanın, gözümün önünde çıldırışına ilk kez tanık oluyordum. Durumu baştan anlamayan Hasan da öteki arkadaşlar da hayli üzgündüler. Konuşmalar arasında kızcağızın daha önce de, bu kadar şiddetli olmasa bile bazı bunalımlar geçirmiş olduğu çıktı ortaya.

Bir iki gün sonra, kliniğin hekimi telefonla aradı. Semahat durmadan beni sayıklıyormuş. Bu tür hastalarda olmadık hayaller görmek olağanmış ama, yine de bana bir kez danışma gereğini duymuş hekim. Çünkü bu tür hastalıklar bazen bir ruhsal şok etkisiyle de çıkabilirmiş ortaya. Bu bir tür aşk paranoiasıymış, ama çok ileri derecede değilmiş.

"Aman doktorcuğum," dedim, "inanın ki hiçbir ilgim olmadı bu kızla. Zaten Türkiye'ye de daha on gün önce döndüm."

Sonra kısaca anlattım olayı.

"Anlamıştım zaten," dedi. "Üstelik, sizden bir çocuğu olacağını da söylüyor ki, değil hamile olmak, bakire de üstelik. Bu gibi durumlar çok kez ağır cinsel baskı altında tutulanlarda görülür. Kusura bakmayın."

Aradan birkaç gün geçti. Bir sabah yaşlıca bir adamın benimle konuşmak istediğini haber verdiler. Bu arada benim

de önemli bir daireye atanmam kesinleşmişti. Gelen, daktilo Semahat'ın dayısıymış. O da bin kere özür dileyerek, hekimin sorularını yineledi:

“Bu kızın deli olduğunu ben de biliyorum ama, ne de olsa yeğenim. Hani, gençlik hali bu. Bir şey varsa, ona göre dedim. Sakın sizi suçlayacağımı sanmayın...”

Ona da durumu açıklamaya çalıştım. Aramızda herhangi bir ilişkinin söz konusu olamayacağını, bunun bir hastalıktan başka bir şey olmadığını söyledim. İnandı mı, inanmadı mı, bilmiyorum. Kızın gebe olmadığı, bakire olduğu anlaşıldığı için bir ölçüde rahatlamışlardı sanırım. Dayı beyin asıl tasası, kızın iyileştikten sonra bakanlıktaki görevine dönebilip dönemeyeceğiydi. Benden bu konuda bir güvence istiyordu. Ona, bu gibi hastalıkların öyle kısa zamanda iyileşemeyeceğini, iyileştikten sonra, eğer çalışmasına engel bir durumu yoksa, elbette görevine iade edilebileceğini söyledim, pek de inanmadan.

Ankara'da kaldığım iki yıl içinde daktilo Semahat'ı bir daha göremedim. Ailesi memleketlerine göndermişti kızı sanırım. Ben de işlerimin yoğunluğu nedeniyle doğrusu ilgilenemedim.

Birkaç yıl sonra, yine bir yurtdışı görevinden, kısa bir süre için Ankara'ya gelmiştim. Bakanlığın koridorlarında birden onunla burun buruna geldik. Beni ya gerçekten tanımadı ya da tanımazdan geldi. Ben de tanıdığımı belli etmedim. Bakışlarındaki o yaralı ceylan pırıltısı yok olmuş, yerine anlamsız bir durgunluk, bir koyuluk yerleşmişti.

Tekrar Ankara'daki bir göreve atanarak yurda geldiğimde, bakanlıktaki arkadaşlara sordum. Bir iki yıl kadar çalışmış eski görevinde, ama tabii Hasan o sırada dış görevde bulunduğu için bir sorun çıkmamış. Sonra, annesiyle babası iyi birisini bulmuş, evlendirmek istemişler onu. Nikâhından bir gün önce kendisini asmış.

Apollon, Zephyros, Hyakinthos

Tanrı Apollon, Zephyros ve Hyakinthos, disk atma yarışlarının başlamasından önce, bir parça dinlenmek, güçlerini toplamak ve yarışçıları varlıklarıyla ürkütüp dedikodulara neden olmamak düşüncesiyle, Olympos Dağı'nın düzlük bir tarafına kurulan çadıra çekilmişlerdi. Zaten, bir süre önce denizler üzerinde dolaşıp fazlaca esip savurduğu için olacak, hastalanmış bulunan Zephyros, yarışlara katılmıyordu. Asklepios'un bütün ısrarlarına karşın sevgili dostu Hyakinthos'u Apollon'un yanında yalnız bırakmamak için hasta yatağından kalkıp gelmişti yarış alanına.

Geniş çadırın loşluğunda, alçacık sedirlere yan yana uzanmışlar, çırılçıplak bir Bakha'nın sunduğu şarabı yudumlayarak, çadırın aralığından az ötede birbirleriyle yarışan ölümsüz ve ölümlü disk atıcıları izliyorlardı.

Zephyros, Hyakinthos'un dirseğine hafifçe dokundu: "Orada rahat değilsin galiba," dedi. "İstersen yerlerimizi değiştirelim."

Hyakinthos sesini çıkarmadı. Duymamış olabilir miydi? Gözlerini yarış alanına dikmişti, ama oraya bakmadığı belliydi.

"Şu anda ne düşündüğünü biliyorum desem nasıl şaşırır..." dedi içinden Zephyros. "Ah güzel çocuk, başkalarını kandırabilirsin, ama ben seni tanıyorum..."

Soluk alışlarının yapay düzgünlüğüne bakarak sakın sakın yarışları izlediği sanılabiliirdi Hyakinthos'un, ama kıpırdamadan durmak için kendini ne kadar zorladığı, sedirin kenarını sıkı sıkı kavrayan sağ elinin gerginliğinden anlaşılıyordu. Çadırın loş aydınlığında, görmediği halde biliyordu Zephyros, o elin bir çocuk eli gibi düzgün, yumuşak ve şarap lekeli olduğunu. Okşamak, dudaklarına götürüp öpmek geçiyordu içinden o eli.

"Ne olur, başını çevirip bak bir kez..."

İlerde, bağrıışp çağrıışmalar, alkışlar. Artemis yeni bir rekor kırmış olmalıydı. Apollon, Zephyros ve Hyakinthos, sedire yan yana uzanmışlar. Üçü de seyretmiyor yarışı. Üçü de pusuda.

Geçirdiği ağır akciğer rahatsızlığından sonra bir süre dışarılarda dolaşmaması gerekirdi Zephyros'un. Kendini hiç iyi hissetmiyordu, ama Hyakinthos'u daha fazla yalnız bırakmayı göze alamazdı. Onun, uzayan hastalığından ötürü çekingenlik duymaya başladığının farkında. Oysa o, bu hastalıktan neler ummuştu. Hyakinthos'u kendisine daha çok yakınlaştıracaktı bu hastalık. Her gün birlikte olacaklardı. Arada sırada, "Alnıma elini koyar mısın? Ateşim var mı, bakar mısın?" diyecekti ona ve Hyakinthos, bütün çocuksu saflığıyla elini alnına koyacaktı, tıpkı gerçekten ateşler içinde yandığı günlerdeki gibi Zephyros'un. Ama böyle bir şeyi aklına bile getirmiyor artık. Her gün biraz daha avuçlarının arasından kayıp uzaklaşıyor.

Zephyros'un o karmaşık duygularını Apollon'dan başka kim anlayabilir? Ama onun anlaması, anlamamasından daha kötü. Öteki Tanrılar ve Tanrıçalar farkına varsalar, Olympos'tan kovdururlar onu. Ne de olsa önemsiz bir Tanrı, Zephyros; Apollon gibi değil.

Yanı başında uzanmış duran, durgun ve çekingen yaradılışlı bu güzel ölümlü çocuğa olan duygularını dostluk diye nitelendiriyor Zephyros, başkaları ne der bilemiyor, oysa dostluk ya da aşk, ne fark eder? Hyakinthos da âşık. Yanı başındaki şu iğrenç, kendini beğenmiş Tanrıya, bunu biliyor ve öfkeyle dudaklarını ısırıyor. Apollon, Hyakinthos ve kendisi. Ne tuhaf, ne şaşılacak bir bağ oluşmuştu aralarında. Oynak düğümlü iplerle bağlanmışlardı birbirlerine.

Anlıyordu. Olympos'un yerleşik değerlendirmeleri içinde, er geç Apollon, Hermes, Adonis gibi bir Tanrının ya da Aphrodit gibi bir Tanrıçanın aşk davetine boyun eğecekti genç dostu. Onu, bu bayağıca düşüşten korumak için elinden geleni yapmıştı. Gerçekten yapmış mıydı? Kuşkulu.

Keşke açık açık konuşabilseydi onunla. Tanrılar ve özellikle de Aphrodit gibi Tanrıçalarla olan ilişkilerin hiç de kutsanacak bir yanı olmadığını, en ilkel bir takas oyunundan farkı bulunmadığını, daha çiğ, daha sarsıcı sözcüklerle anlatabilse; gerçek dostluğun, gerçek sevginin, ancak iki erkek arasında (ama Apollon gibi, canı isterse bir dişiyle, canı isterse bir erkekleyatıp kalkmakla gününü gün eden bir çarpık zevk sahibi Tanrıyla değil), sevgiyi birbirlerinde arayan, kanlı doğurganlıklarla her türlü ilişkiyi kesmiş, özverili ilişkilerde bulunduğunu söyleyebilseydi.

Onu büsbütün yitirmekten korkmasa...

O, bunu kendiliğinden görsün, sevgisini kabul etsin, yanına sokulsun diye beklemişti. Araya o lanet olası hastalık girmemiş olsaydı, belki... Oysa bu ara vermeden Apollon yararlanmıştı işte. Şimdi kim bilir ne kadar mutludur. Tam bir örümcektir o. Babaları Zeus'tan öğrenmiştir avının üstüne atmaca gibi çullanmayı.

Bir de bunun adına aşk diyorlardı.

Biliyordu, genç dostuna her şeyi söyleyemezdi; bunun için geç kalmıştı. Deneyimsiz bir çocuk, yüreği henüz hiçbir gerçek sevgiyle titrememiş, heyecanları kapalı bir kaynakta birikip güçlenmiş, ama alabildiğince saf ve cömert. Böyle bir genç erkeğin beklentilerine o her apış arasına girip çıkmayı marifet sayan şımarık Tanrının ya da şu çıplak Bakha'nın, hatta Aşk Tanrıçası Aphrodit'in asla karşılık veremeyeceğini ona nasıl anlatabilir? O Tanrının, şu Bakha'nın, hatta yüce Aphrodit'in verebileceği aşkı, antik Atina'nın kuytu sokaklarında dolaşan herhangi kart bir kulampara ya da herhangi ucuz bir orospu verebilirdi.

Oysa gerçek aşk, gerçek dostluk, ne kadar zor bulunabilen bir şey...

Hyakinthos'u ilk tanıdığı gün anlamıştı onun yapayalnızlığını. Yalnız, ama tertemiz, alev gibi yanan, sevgilere apaçık bir yüreği vardı. Oysa Zephyros, kendisinden başka kimsenin böylesine bir yalnızlığı yaşayabileceğine inanmazdı. Gökyüzünde, dağların tepesinde, okyanusların sonsuz ufuklarına doğru tek başına esip savururkenki yalnızlığını başka kim yaşayabilirdi? Ne olurdu Hyakinthos da bir gün dostunun şifasız yalnızlığını anlasa, o da bir gün bu yalnızlık için gözyaşı dökse... Bunu ne kadar isterdi. Ama belki anlamış olsa, dostluklarının büyüü bozulurdu. Varsın öyle kalsın, yeter ki aralarına başkaları girmesin; özellikle de şu mağrur Tanrı bozuntusu...

Sonra birden çadırın kapısı aralandı, ölümün simgesi Tanrıça Atropos başını uzattı:

"Duydunuz mu?" dedi, "iki ölümlü, Aphrodit olduğunu bilmedikleri bir kadın için birbirlerine bıçak çekmiş... Anlaşılan bana iş düşecek... Siz burada sıkılmıyor musunuz?"

Sonra da geldiği gibi çıkıp gitti. Atropos başını çadırdan içeri uzattığında hiçbiri kımıldamamıştı yerinden, sonra Apollon, yüzünde kim bilir kaç gece sabahlara kadar uzamış çılgınlıkların yorgunluğu, kararsız, hafif bir gülümsemeyle Zephyros'a doğru döndü. Hyakinthos uyuşukluğundan sıyrılmış görünüp görünmemek arasında kararsız; gözleri kamaşmış, dudakları kurumuş gibi çatlak ve gergin...

Zephyros, sanki beyninin bütün gücünü gözlerine yüklemiş, kirpiklerinin arasından dikkatle süzüyordu Hyakinthos'la Apollon'u. Çıplak Bakha'yı hiçbiri umursamıyordu. Zephyros'un ısrarlı bakışları karşısında biraz canı sıkılan Apollon, bu kez Hyakinthos'a döndü, o, genç kadınlarla deneyimsiz oğlanları baştan çıkaran ürpertili sesiyle, "Yarışlar için yeterince hazırlıklı mısınız?" diye sordu. "İstersen bu kez katılma. Ama istersen, sana gizlice yardım edebilirim."

Kimin umurundaydı yarışlar...

"Bilmem," diye kekeliyordu Hyakinthos. "Belki... Ben daha çok..."

Yardım ister gibi Zephyros'a bakıyor ya da tam tersi ondan çekiniyordu. O yanında olmasa rahatlayacak...

Bakha'nın başını öte yana çevirerek kıs kıs güldüğünü fark ediyor Zephyros. Bu iğrenç çıplak kadının, belki de bir leş kargası gibi, Zephyros'la Apollon arasındaki ziyafet çatışması sonunda Hyakinthos'un kendisine kalabileceği umudunu taşıdığından kuşkuluyor.

Belki de en doğrusu, Hyakinthos'u yüreklendirmesiydi. İster Apollon olsun, ister şu iğrenç Bakha, ister yüce Aphrodit. Sonunda düş kırıklığına uğraması kaçınılmaz olduğuna göre, dostunu onların kucağına itmekte ne gibi bir sakınca olabilirdi ki? Çünkü bir kez düş kırıklığına uğradı mı da...

Ama sonra?

Öyle bir sevgi özlemi var ki yüreğinde genç dostunun, beklediğini bulamayınca, daha doğrusu düşlemeyi bile henüz aklından geçirmediği o berbat yakınlıklardan biriyle karşı karşıya kalınca, hiçbir dost elinin iyileştiremeyeceği kadar yaralanması olasılığı da vardı. O henüz, Apollon gibi bir zina düşkününün ya da Aphrodit gibi bir kutsal kaldırım yosmasının bir erkeğe verebileceği tek şeyin ne olduğunu bilmiyor, düşler dünyasında yaşıyor, bulutlarda dolaşıyor, dupduru bir aşk yaşıtıyordu yüreğinde. Hayır, dostunu Apollon'un elinde bırakmamalı. Aphrodit ya da Bakha'nın iştahlı apış arasına yuvarlanmasını önlemeli.

Ayağa kalktı. Dizleri titriyordu. Bacaklarında hâlâ hastalığının kesikliği, "Ben şu ölümlülerin kavgalarına bir göz atacağım," dedi. "Siz oturacak mısınız?"

Oturacaklarını biliyordu oysa. Bu denemeye ne gerek vardı? Apollon gözlerini çadırın tavanına dikmiş, ilgisiz görünme savında. Hyakinthos, ne söylediğini gerçekten anlamamış, şaşkınca bakıyor yüzüne.

Çadırdan çıkıp gitti. Ölümlülerin kıyasıya giriştikleri düelloyu izledi bir süre. Ne iğrenç şeydi, bir kadın için iki erkeğin birbirlerini boğazlamaya kalkışmaları...

Çadıra döndüğünde onları sanki bıraktığı şekilde, sanki hiç kıpırdanmamışlar gibi buldu. Baş başa kalışlarından yararlanamamışlardı anlaşılan. O, çayırıltadaki kanlı çatışmayı izlerken, hiç mi konuşmamışlardı? Tek tek sözcüklerle, kopuk, küçük tümceciklerle bile olsa, bir kaçamak bakışla, bir göz göze gelişle?

Yerine geçip uzandığında, dışarda boruların çalındığı duyuldu. Düello bitmiş, iki erkekten biri Hades'in ülkesine doğru

yola çıkmıştı. Öteki, Aphrodit'in, yaralarını sarmak için gece yanına geleceğini umuyor olmalıydı şimdi, boş yere.

Az sonra yeniden çalan borular, yarışmanın ikinci bölümünün başladığını duyurdu. Artık kendi bildiğince, yüzündeki anlatım değişikliklerinden ötürü bile kimseye hesap vermeden düşünebilecekti Kronos'un çizdiği iki çizik boyunca. Galiba, onun gibi bir küçük Tanrının tek ve gerçek özgürlüğü, böyle yarı karanlık bir çadırda, tek başına düşünebilmesiydi. Bu yüzden geliyordu yarışlara, kendisi pek katılamasa bile...

Bugünkü yarışların çok çekişmeli geçeceğini söylemişti onlara Apollon. Salt, Hyakinthos'u tuzağına çekebilmek için böyle söylemişti, yoksa yenilmezliği yüzünden bu gibi ölümlülerin de katıldığı yarışmalardan hoşlanması söz konusu olmazdı. Bunu bile bile, dostunu alarak gelmişti buraya Zephyros, ama Apollon şimdi onu kendisinden uzaklaştırmak için her yola başvuracaktır artık. Çünkü bir Tanrının sevgisi kadar obur bir şey yoktur. Ana, kardeş, bacı, sevgili, çocuk, arkadaş, ne atarsan at ağzına, hemencecik yutmaya, eritmeye hazırdır. Kıskanç ve sömürgen. Hiçbir şey vermeden, hep alan. En küçük bir geri çevrilme karşısında pençelerini gösteren, yıldırımlarını savuran. Tek yaratıcılığı doğurganlık olan kadınlar kadar iğrenç bir sevgi peşinde...

"Bırak şu erkeklik savlarını dostum," diye seslenmek istiyor Hyakinthos'a. "Erkeklik, bir et uzantısına sahip olmak ya da olmamak değil. Tek başına yeterli, güçlü ve yaratıcı olma sorunu. Kollamalısın kendini Apollon'un sahte güçlülüğünden ya da Aphrodit denilen dişinin tuzağından. Özellikle de onlar. Erkekleri mahvetmek, çamurlara bulamak için yaratılmışlardır onlar. Erkeklerin kanını emmeden yaşayamazlar. Ah bir anlayabilsen, kadın erkek cinselliği denen nesnenin, salt

Olympos Dağı'nu yüzlerce beyinsiz Tanrıçıkla doldurmaktan başka bir değeri, amacı ve işlevi olmadığını... Oysa biz, birbirimize yetebiliriz, işte Apollon'un anlamadığı da bu. Düşün, bir erkeğin yaşamında, anasından başka hangi kadının gerçekten verici olabileceğini... Hiçbiri! Öteki kadınlar hep aynıdır, hepsi nankördür, seni orta yerde bırakmaya hazırdırlar!"

Oysa, bunları ona söyleyemeyeceğini, söylese bile yararı olmayacağını biliyordu. Apollon, göz alıcı adaleleriyle diski yine en uzağa fırlatarak onun başını döndürecekti. Aphrodit ya da şu çıplak Bakha, iğrenç ıslaklıklarıyla o küçük et uzantısını yutmaya hazırdılar ve Hyakinthos, o karanlık çukurda kaybolup gitmek için can atıyordu. Çünkü o çukur, Olympos var olalı beri üzerine şiirler yazılan, baladlar düzülen, ürkütücü, inanılmaz mutlulukların simgesiydi.

Ya Apollon'un salyalı kucaklayışları?

Peki, ne verebilirdi kendisi, Zephyros ona? İyiliğini ve dostluğunu mu?

Oysa, iyilik ve dostluk kadar görece ve tehlikeli bir kavram var mıydı? Ne yolla olursa olsun, ezildiğini sanan, zayıflığını hisseden bir yaratık, Tanrı ya da ölümlü, durmadan karşı koymayı, başkaldırmayı düşünür; iyiliğiyle kendisine zayıflığını kanıtlayana, ister Tanrı, isterse bir ölümlü olsun, hatta bu bir sevgili bile olsa, sevgiden çok, hınç besler bilinçaltında. Çünkü iyilik hep tek yönlü bir davranıştır. İyilikte yalnız tek taraflı bir irade söz konusudur. İyilik denilen bir davranışı yapmaya kimse zorlanamayacağı için vardır iyilik denilen şey. Üstelik, koşulsuz ve soyut iyilikte çoğu zaman sevgiye de yer olmaz. Çünkü gerçekte iyilikle sevgi birbirine karşıt tek yönlü kavramlardır, Zephyros'a göre. Sevgide iyiliğin tersine, kişinin kendi iradesiyle kendini, bir başkasının iradesi, bir başkasının

iyiliği altına sokma, ona sığınma, onun yüceliği altında ezilme, küçülme çabası yatar. Bu iki kavram arasındaki karşıtlığı çoğu zaman kavrayamadıkları için sevgideki iyiliklerden korkar, başkaldırır, sonunda sevgilerini yadsımaya başladılar insanlar ve Tanrılar. Daha doğrusu kadınlar ve Tanrıçalar..

Kim bilir kaç büyük aşk, kaç dostluk, birinin ötekinden daha güçlü, yani daha çok veren, daha çok iyilik yapabilen oluşu nedeniyle bozulup gitmişti?

Yine en iyisi kendi içindeki karanlığa sığınmak ya da gökyüzünün, okyanusların sonsuz derinliğinde esip savurarak tekliğinin güçlülüğüne sığınmak... Ya da bir yaz gecesinin durgunluğunda, tek başına, bir kum tepeciğinin içinde uyumak...

Yan gözle kolluyor Apollon'la dostunu. Belki de kafasını boşuna yoruyor. Hiçbir şey olacağı yok. Ama hiçbir şey olmasa bile, bütün küçük dertlerin, küçük hesapların bayağılığı öyle soluk tıkayıcı ki. Her şey apaçık işte. Bir de gizlediklerini sanıyorlar kendilerini! Apollon'un obur cinselliğinden iğrenmemek olanaksız. Hyakinthos'un, onun ardından, her şeyi göze alarak, gerçek sevgileri, dostlukları elinin tersiyle iterek, kendini yitirircesine koşuşu, çirkin ve gülünç. Bütün bu ko-kuşmuş tutsaklıkları izlemek zorunda mı? İşin doğrusu, işin kötüsü, onları kısıyor.

Dirseği, farkında olmadan Hyakinthos'un koluna dokundu. Sinirlerinin gerginliği, kaslarındaki sertlikten anlaşıyor.

Ne kadar yorgun... Her şeyi bir yana bırakıp buradan kaçmak, kendini dağ zirvelerinin dostluğuna emanet etmek için delice bir istek duyuyor içinde; yine de dayanıyor. Şu anda Apollon'un yanına uzanmış olsaydı, ona da dokunabilseydi, az önce düello seyretmek için dışarı çıktığında neler konuştuklarını, ne kararlar verdiklerini anlayabilirdi.

Oysa, bunları tahmin etmek hiç de güç değil. Apollon, Musa'lardan aşırıldığı şiirlerdeki dille, üstü kapalı, iki anlama çekilebilir sözcüklerle tutkusunu anlatmaya çalışmıştır.

Dişlerini sıkarak "Bir dişi köpek gibi önüne gelenle yatmak ister o!" diye mırıldandı. "Onun için, erkek ya da kadın fark etmez. Erkek gibi ya da kadın gibi sevişmenin hiçbir önemi yoktur. Oysa, Hyakinthos... zavallı dostum... Ona nasıl anlatmalı, o coşkun sevgisine Apollon'un asla layık olmadığını? Bunu ona nasıl kanıtlamalı?" Birden bir öksürük nöbetine yakalandı. Sesi fazla duyulmasın diye yumruğunu ağzına kapattı. Bir yandan da, "Ah dostum, dostum" diye inliyordu. "Sen onu bambaşka duygularla, heyecanlarla bağrına basmak isteyeceksin, koynuna gireceksin, belki de yüreğin deli gibi çarpacak, sana anlatılanlara benzemeyen, buruk bir tat alacaksın onun öpüşlerinden, içinde dünyalar yaratmanın sevincini duyacaksın. Gerçekte, her şeyin bir yanılsama olduğunu çabucak fark edecek, hiç zevk almayacaksın. Yüzün kızaracak, onun sana ulaştığı an her şeyin değiştiğini anlayacaksın. Oysa o bunları aklından bile geçirmeyecek. Genç ve el değmemiş erkekliğinden başka bir şey ilgilendirmeyecek onu. Seni daha çok sömürmekten başka bir şey düşünmeyecek ve ona verecek bir şeyin kalmadığı kanısına vardığı an, seni silkeleyip atacak, belki de bu kez el değmemiş bir genç kızın peşinde koşacaktır..."

Öfkeyle ısırды dudaklarını.

"Çünkü bir Tanrının ya da bir kadının gerçekten sevmesi olanaksızdır. Dostluk, Tanrıların ve kadınların yapılarına aykırı bir kavramdır. Hele de kadınlar... Çünkü kadın baştan aşağı ettir. Aç bir et. Zeus onları öyle yaratmıştır. Her ayın ağrısını, doğumun dayanılmaz sancısını unutturmak için, onlara doymak bilmez bir cinsellik vermiş, hayatı etiyile, kanıyla

dopdolu, canlı ama düşsüz yaşayacak bir yaratık çıkarmıştır ortaya. Ne Hera, ne Afrodite, ne Hermes, hiçbirini farklı değildir. Hele kadınların duygusallığı, ne büyük bir kandırmaca! Düş gücü yoktur kadınların. Bir ev, bir çocuk, yarın için bir güvence. Budur bütün düşleri. Ölümsüz Tanrıçalar bile farklı değildir. Çünkü ego dediğimiz şey, kadının kendisidir. Her zaman övülmek, el üstünde tutulmak, oburca doyurulmak ister. Nasıl anlatsam sana, bir ölümlüyle bir Tanrı ya da bir erkekle bir kadın arasındaki en süslü, en görkemli bağlanışların, bir yatakta zevk çığlıkları içinde çözömlenivereceğini? Ama dostluk... İki erkek arasındaki gerçek dostluk, gerçek sevgi...”

Böyle bir dostluğu sapkınlık diye nitelendirenler ne büyük yanılığın içindeydiler. İki kadın arasındaki dostlukla aynı kefeyle koyarken de ne kadar yanılıyorlardı... İki kadın arasında öyle bir yakınlığın tek dayanağı cinsel açlık, cinsel doyumsuzluktu. Oysa iki erkeğin dostluğu, gerçek, lekesiz, çıkarsız bir aşkın ifadesiydi sadece.

Birisi kolunu çekiyordu. Gözlerini açtı. Yarışmada sıra Apollon’la Hyakinthos’a gelmişti. Dışarda yağmur yağmaya başlamıştı. Kendini o kadar halsiz hissediyordu ki...

Alana geldiklerinde yağmur hızlanmıştı. Hiçbiri ıslanmışlığının farkında değildi. Hyakinthos’un dirseği hep kıvrık, Apollon’a iyice sokulmuş, ama bir türlü koluna girmeye cesaret edemiyor, Apollon her şeye, herkese meydan okuyan alışılmış tavrıyla başını havaya kaldırmış. Tuhaf bir önseziyle onlara yaklaşmaya çalıştı. Apollon, büyük bir özenle diskini okşuyor, tartıyordu. Hyakinthos çabuk çabuk bir şeyler anlatıyordu ona. Yaklaştığını fark etmediler. Sadece son sözcüğünü duyabildi Hyakinthos’un: “Yalnızım...” diyordu. Onu görünce susuverdi.

Alanın çevresi çok kalabalıktı. Çoğu ölümlülerden oluşan bir kalabalık. Erkekler ve kadınlar, erkeklerle kadınlar. Bir arada, ama yalnız insanlar. Ne konuştuklarını biliyordu onların Zephyros. Sözcükleri hep onun rüzgârına karışırdı. Susuşlarındaki kışkırtıcı baştan çıkarıcılığı da biliyordu. Göz göze gelmelerin, görmezden gelişlerin, bakmadan geçişlerin, hafifçe gülümseyişlerin, arada bir arkaya bakışların, hüznünlü iç çekişlerin anlamıyla başı dönüyordu.

Konuşulanları duymuyordu artık. Kulakları uğultu içindeydi, imgeler karmakarışık. Dalgalı bir su yüzeyinden yansır gibi, şekiller birbirine girmiş. Kopuk kopuk bir şeyler. Bu kopuk parçaları yavaş yavaş, büyük bir sabırla birleştirebileceğini, onlara yepyeni, şaşırtıcı görünümler verdirebileceğini sanıyor, ama bir yandan da ortaya çıkacak yeni şeklin ne olacağını kestiremediği için bundan korkuyordu.

Apollon'la Hyakinthos artık onun farkında değil gibiydiler. İkisi de tasalı görünüyordu. Kararlarını uygulama vaktinin yaklaştığını düşünüyor olmalıydılar. Karar vermişlerdi, ama henüz bu kararı uygulayabileceklerinden emin değildiler. Belki henüz ayrıntılar konusunda anlaşmamışlardı. Nerede, ne zaman ve nasıllar vardı henüz ortada. Belki konuşacak başka şeyleri de vardı, ama Zephyros'un bir şeyden kuşkulananmaması, bir şey bilmemesi, anlamaması gerekiyordu.

Birden bir gıcık takıldı boğazına. Öksürmeye başladı. Bir şeyler yapamamanın sıkıntısı yüreğini kemiriyor. Şu iki ölümlü, bir kadın için birbirlerinin üzerine çılgınca atılan iki ölümlü... O da Apollon'un üzerine böyle atılabilir mi? Bunu yapamaz. O, yüce Tanrılardandır, ona kimse el süremez. Ama hiç değilse hesap sorabilir. Bu da bir olay yaratmak demektir.

Oysa hiçbir şey yapamayacağını biliyor. Çünkü aklından geçenler gerçek bir olay yaratmak diye nitelendirilemez. Düşsel şeyler bunlar. Yoksa, herkes bir olay yaratabilir. Hyakinthos bile. Neden olmasın? Nedir ki olay yaratmak? Bir olayın dışında durup bir kaldıracın koluna dokunmak, bir durumun dengesine ağırlığını verip bozmak, sonra da dönüp bakmak oraya. Dönebilmek daha doğrusu. Bilinçli olarak. Ama işte bu o kadar kolay değil. Bunu herkes yapamaz.

Hyakinthos'un uzun zamandan beri konuşmakta olduğunu fark etti birden. Sesi, yağmur altında çok uzak bir yerden geliyormuş gibi, hafif ve değişik. Her zamanki gibi hırıltılı değil.

"Gülünç olmaktan çekinirim," diyordu Hyakinthos. "Kendimi yenmek, bambaşka bir insan olmak istiyorum. Kimseye yük olmak istemiyorum. Ben sizin gibi ölümsüz değilim, ama duygularımı daha fazla susturmak da elimde değil. Bazen size bakarken..."

Katıla katıla gülmek geçti içinden Zephyros'un. Kendisini yenmekten söz ediyordu Hyakinthos. Sadece kendini arayış deseydi, belki. En küçük duygusal bağlarına bile böylesine önem veren bir ölümlü, nasıl aşabilirdi kendisini? Koza örер gibi çevresinde durmadan yeni bağlar arayarak, o kozanın içinde kendisini durmadan yeni bağlarla bağlamaya kalkışarak... Hem de kiminle? Tanrıların en görkemlisi Apollon'la... Kendini özgür sanma düşüyle avunmak çok daha dürüstçe değil miydi?

"Ah, budala!" dedi içinden. "Ya göz göre göre aldatılmak? Buna ne diyorsun? Beni şu yakışıklı Tanrıyla göz göre göre aldatırken kendini aştığını mı sanıyorsun?"

Düşüncelerini susturdu. Artık düşünmekten sıkılmıştı. Apollon'dan öncekiler sıralarını bitirmek üzereydiler. Hava

soğuktu. Midesi bulanıyordu. Buraya gelmeden önce öyle emir verdiği için hiçbir esinti yoktu havada, ama yağmur yine de oraya buraya savuruyordu taneciklerini.

Gözkapaklarını hafifçe açarak, kirpiklerinin aralığından baktı. Apollon'un yüzüne alev gibi bir kırmızılık yayılmış, bakışları iğne gibi sivrilmiş. Dudakları titriyordu galiba. Birden onun, "Beni istiyor musun Hyakinthos?" dediğini işitti. Hayır, "Seviyor musun?" dememişti.

Bütün vücudunu soğuk bir ter kapladı. Dizkapakları atıyordu. Bayılacakmış gibi bir eziklik çöktü içine, soluğunu tuttu. Yüreğinin atışı çekiç vuruşları gibi güçlendi boyun damarlarında.

"Bilmiyorum," dedi Hyakinthos. "Daha hiç sevmedim ki... Bu öyle tuhaf bir duygu. Korkuyorum. Hayatımın altüst olacağını düşünüyorum. Ben bir ölümlüyüm, ama gerçekte buna önem verdiğim de yok. Çok mu budalayım?"

"Bu akşam bana gelecek misin?"

Birden, ikisinin arasına atılmak isterdi Zephyros. Bu söz, bu göz göze gelişler, öylesine trajik bir "sahneye giriş'i" haklı kılırdı. Nasıl allak bullak olurdu yüzleri kim bilir! Ama yapamazdı. Gücünü yitirmişti. İçi boşalmış gibiydi. Sessizlik uzadı. Bir an, duyduğu sözlerin gerçek olmadığını sandı. Sonra Hyakinthos'un yeniden kısıklaşan sesini işitti:

"Beni kabul ederseniz..."

Boğulacağını sandı birden. Neden sıkılmıştı öyle dişlerini? Hayır, öfke değildi duyduğu. Nefret de değildi, vurulmuştu sadece. Hiçbir şey hissetmiyordu. Kanının çekildiğini duyuyordu sadece damarlarından. Ölümü ancak böyle tasarlayabilirdi. Korkunç bir uyuşukluk. Ama sonra birden, delice işler yapabilecek, bütün Tanrılara kafa tutabilecek kadar güçlendiğini

sandı. Olay yaratmak da ne demekti! Her şeyi kırıp parçalamak, Samson gibi, alanı çevreleyen bütün çadırları, yarış direklerini un ufak etmek ve avazı çıktığı kadar bağırarak:

“Aptallaaar!”

Tırnakları, avuçlarını acıtiyordu. Her şeyi açıkça görüyordu. Kendisini yitirmiş değildi. Ölüme benzettiği durgunluk içinde hayatının en güçlü ânını yaşıyordu. Alkışlar sıklaşmıştı. Apollon, disk atma çemberinin ortasında durmuş, çevresini süzüyordu. Hyakinthos hemen arkasındaydı. Dünya güzeli Tanrı Apollon büyük bir mutluluk içindeydi. Gözleri parlıyordu. Hyakinthos bir görünmeyen adam gibi silikleşmiş. O güzel çocuğun yüzündeki çizgisiz duruluğu, kıpırtısızlığı, avcuyla sıyırıp kazımak geçti içinden.

Apollon, diski iki eliyle tuttu, durduğu yerde hızla döndü, sonra bütün gücüyle havaya fırlattı. Disk, seyircilerin şaşkın bakışları, bağırış çağırışları arasında gökyüzüne doğru yükseldi.

İşte her şey o anda oldu. Zephyros, camlaşmış bakışlarla diski izledi, insan kılığından çabucak sıyrılarak yerden uzaklaştı ve rüzgâr Tanrısı olduğunu yeni anımsamış gibi ciğerlerini dolduran havayı diske doğru üfledi. Disk birden yolunu değiştirdi, bir bumerang gibi Apollon’un elinden koptuğu yere yöneldi. O sırada Apollon zaferinden emin, Hyakinthos’a dönünüş, “Hadi sıra sende,” diyordu. “Akşam, bu yarışı başa kutlayacağımız saati sabırsızlıkla bekliyorum. Büyük tapınağın arkasındaki salonda buluşuruz...”

Disk bütün hızıyla yaklaştı, Hyakinthos’a çarparak kafasını parçaladı.

Homeros’un dediği gibi:

“Sessiz gece boyunca süren

Hyakinthos şenliğinde öldü,
Apollon'la yaptığı yarışmada.
Disk atmada yarışıyorlardı.
Tanrının hızla fırlattığı disk
Yolunu şaşırdı."

Ve gelip Hyakinthos'un alnına çarptı. Apollon çok üzüldü buna. Hemen eğilip kucağına aldı Hyakinthos'u.

Delikanlının boynu, kırık bir çiçek sapı gibi arkaya düşmüş, akan kan çimenleri ala boyamıştı. Apollon yere bıraktı onu, yanına diz çökerek, "Senin yerine ben ölseydim," diye ağladı. O anda çimenler yeşil oluverdi yeniden. Hyakinthos'un öldüğü yerde eşsiz güzellikte sümbüller açtı.

Zephyros, hiçbir şey söylemeden, kaçarak uzaklaştı yarış alanından. Ondan başka kimse farkında değildi orada ne acıklı bir oyun oynandığının.

Taşrada Gizli Aşk

195... ilkbaharında, İzmir'in B ilçesine, önemlice bir soruşturma yapmak üzere gönderilmiştim, ilk kez, tek başına böyle bir işle görevlendirildiğim için, oldukça heyecanlıyım. Çocukluğum bu bölgede geçmişti. B'nin on, on beş yıl önceki halini hayal meyal anımsıyordum. Büyük, canlı, hareketli ve turistik bakımdan önemli bir ilçe merkeziydi. Her şeyden önce, adı "Palas" olan büyük bir oteli vardı ki, çocukluk anılarımda gizemli bir yer tutardı ve bana nedense hep Çehov öykülerini anımsatırdı. O otelde hep çok önemli memurlar, varlıklı kişiler kalırdı. Kocaman bir bahçesi ve salonu vardı. Yazın bahçede, kışın salonda eğlenceler düzenlenirdi. Bu eğlencelerde, nedense, fırfırlı etekler, çiçekli şapkalar, organize tuvaletler giyen, hepsi de genç ve güzel kadınların, yakışıklı kavalyelerinin kollarında valsler yaptıklarını kurardım.

Şimdi ben de önemli bir kişi olduğuma göre, o otelde kalmam doğaldı. Hareket etmeden önce memuriyetimi belirleyerek bir telgraf çektim ve bir oda ayırmalarını istedim.

Güneşli, insana yaşamın güzel olduğu duygusu veren bir günde geldim B'ye. Elimde küçük valizim, evrak çantam, otobüsten iner inmez hemen bir taksiye atladım.

"Palasa," dedim büyük bir güven duygusuyla. Şoför ses çıkarmadan gaza bastı. Onun bu tepkisizliğine şaşırmadım desem yalan olur. Aslında en büyük şaşkınlığa, Palas'a gittiğimizde

uğradım. Düşümdeki saray yavrusu yerine, altı lokanta, üstü topu topu altı odadan oluşan sıradan bir taşra oteli çıkmıştı. Buna karşın bahçesi, eskisi gibi oldukça büyüktü ve bakımlı görünüyordu. O koca Palas'a ne olmuştu acaba? Yanmış ya da yıkılmıştı da yerine bu küçük binayı mı yapmışlardı?

Taksi şoförüne sordum. Hep aynı otelmiş, değişen bir şey yokmuş. "Belki badanası değişmiştir!" dedi. Değişen, sadece benim yaşımla, algılarımla ve değer ölçülerimle anlaşılan. Düş kırıklığına uğramakla birlikte, yine de kasılarak gittim resepsiyona. Salak bir genç, daha ağzımı açmama fırsat bırakmadan, "Yer yok!" diye tersledi beni. Kim olduğumu açıkladım, kimliğimi gösterdim, telgrafla yer ayırtmış olduğumu söyledim, yine aldatmadı. Kasabada bilmem hangi işte çalışan Amerikalı uzmanlar, bir yıllığına tümüyle kiralamış, kapatmışlardı odaları.

Şoför, "Selamet Oteli'ne götüreyim seni bey," dedi. "En iyi otel odur. Hem temiz, hem de ucuzdur."

Resepsiyondaki delikanlı ile konuşmamızı dinlemişti. Benim önemli bir kişi olduğumu anlamış olmalıydı. İster istemez kabul ettim önerisini.

Selamet Oteli, gerçekten temiz ve ucuz bir oteldi ama, tam çarşının ortasındaydı. Özellikle de sabahları, namaz vakti açılan dükkânların kepenk gürültülerinden, uyumak olanaksızdı. Hele, otelin tam altında bir demirci dükkânı vardı ki, sabahın yedisinde başlayan örs, çekiç ve demir testere sesleri, insanın sinirlerini laçkalaştırmaya yetiyordu.

Daha ilk günden, kasabada herkes öğrenmişti kim olduğumu. Gündüzleri bütün gün hükümet konağında, genç kaymakam vekilinin bana ayırdığı odada çalışıyordum. Akşamları vakit geçirecek bir yer yoktu. Kahveye gitmekten, iskambil, tavla gibi oyunlar oynamaktan oldum bittim hoşlanmam. Bir

iki kere sinemaya gittim. Büyükçe bir ahırdan bozma sinema salonu hâlâ gübre kokuyordu ve gösterilen filmlerin ne olduğunu anlamak bile olanaksızdı. Akşamları vakit geçirmenin meyhanede içki içmek olduğunu çabucak anladım. Zaten salt yemek yenecek bir lokanta yoktu. Aşçı dükkânları ise girilecek gibi değildi.

Kısa zamanda arkadaş olduğum, aslen buralı bir ilkokul öğretmeni ve bir nüfus memuruyla arada bir buluşuyorduk, ikisi de çok okuyan, uyanık, sözü sohbeti çekilen genç insanlardı. İkisi de bekârdı ve ellerine geçen parayla evlenebilmele-ri uzak bir düş olduğu gibi, küçük kasaba iç içeliğinde, karşı cinsten biriyle arkadaşlık yapmaları da olası değildi. Benimle kafa çekmenin onlar için pek keyifli olduğunu sanmıyorum. Çünkü ne zaman meyhaneye gidip içki ısmarlasak, sağdaki soldaki masalardan ikramlar başlıyor, ben geri çevirmek zorunda kalıyordum ve bu da oralı olan arkadaşlarımı tedirgin ediyordu. Zaten biraz da bu yüzden, aslında her geceye bindirilmesi işten bile olmayan bu meyhane buluşmalarını ben de özellikle atlatmaya çalışıyordum. Görevim gereği dikkatli olmam gerekiyordu, bütün gözler üstümdeydi.

En çok da pazar günleri sıkılıyordum. Havalar güzeldi. Otelde rahat değildim. Kasabada, arkeoloji müzesi dışında gidip görülecek bir yer yoktu, onu da daha ilk hafta gidip gezmiştim. Yanımda getirdiğim kitapları çabucak bitirdim, ama bulabildiğim tek kitapçada, pek sıradan, bestseller tipi birkaç kitaptan başka bir şey yoktu. O günlerde gazete bile ancak akşam geliyordu kasabaya. Okuduğum kitapları tekrar tekrar elden geçirerek akşamüstünü zor ediyordum. Akşamüstleri, belleğimde doğru olarak yer etmiş olduğu gibi, kasabanın önde gelenleri, memurları, eşleri ve çocuklarıyla birlikte, Palas'ın

bahçesine gidiyor, çay içiyorlardı. Ben de elime kitabımı alıp تنها bir masa seçiyor, çevremi gözden geçirerek kitap okuyor, hiç değilse temiz hava alıyordum. Bazen yeni arkadaşlarımdan biri de çıkıp geliyordu. Oturup sohbet ediyorduk.

Yine bir pazar günü, Palas'ın bahçesine gitmiştim. Vakit henüz erkendi, daha pek kimseler yoktu. Bir kahve ısmarladım ve kitapçıda nasılsa keşfettiğim yeni kitabımı okumaya daldım. Bir ara, bu gibi durumlarda hep sözü edilen bir n-seziyle, birisinin dikkatle beni gözetlediği hissine kapılarak başımı kaldırdığımda, gerçekten de birkaç masa ötede, tek başına oturan yirmi yedi, yirmi sekiz yaşlarında genç bir kadının ısrarla beni szdedğin fark ettim. İri çekik gözlü, ksnl dudaklı, esmer, güzelce bir kadındı. Geniş açık yakalı, pembe, iri yaprak desenleriyle süslü göze çarpan bir giysi vardı sırtında. Etekleri oldukça kısaydı ve bacak bacak üstüne atmaktan çekinmemişti.

Daha önce hiç görmemiştim onu. Kasabanın yerlisi olamazdı, çünkü kasabanın yerlisi hiçbir kadın, tek başına çay bahçesine gidip onun oturduğu gibi oturarak çevresine meydan okuyamazdı.

nce, arkamdaki masada oturan birine baktığını sandım, başımı çevirip baktım, kimse yoktu. Demek gerçekten bana bakıyordu. Belki birisine benzetti beni dedim içimden. Bakışlarındaki ısrarda insanı tedirgin edici bir şeyler vardı. Başımı önüme eğerek kitabımı okumayı sürdürmeye çalıştım. Ancak benim de merakım uyanmıştı bir kez. Başımı yeniden kaldırdığımda kadının ayrı ısrarlı biçimde bana baktığını gördüm. Üstelik, gözlerimiz karşılaşınca, hafif çapkınca gülümsedi bile. Ben de gülümsedim, bu kez başıyla hafifçe selam gönderdi, ben de ayrı şekilde karşılık verdim. Sonra yine başımı kitaba

eğdim. Yine başımı kaldırıp baktım. ~~O yine gülümseyip selam~~ verdi, ben de yine gülümseyip selamına karşılık verdim. Bir büyük kentte olsak, kalkıp yanına giderdim, ama burada, bu başkalarının fark edemeyeceği oyunu bile fazla uzatmamak gerekiyordu. Birisi sezecek olsa, kim bilir ne dedikodular çıkarılırdı. Bu nedenle kadının bakışlarından rahatsızlık duyduğumu gizleyemem. Gerçi, güzelce bir kadının ilgi göstermesi insanın hoşuna giden bir şeydir. Ancak onun çevreye aldırış etmeden böyle açıkça gösterdiği ilgi, aslında biraz da kuşku vericiydi. Haklarında soruşturma yaptığım kasabanın önemli kişilerinin hazırladığı bir tuzak da olabilirdi bu.

Tam o sırada, ilkokul öğretmeni olan yeni arkadaşım çıkageldi. Konuşmaya daldık. Bir ara başımı kaldırıp baktım, kadın içtiği çayın parasını ödeyerek kalkmak üzereydi. O giderken, ısrarlı bakışlarından söz etmeksizin kim olduğunu sordum arkadaşşıma:

“Hülya Öğretmen,” dedi. “Ortaokul biçki dikiş öğretmeni.”

“Giyimi, kuşamı, oturuşu ilginçti!”

“Öyle. Biraz kaçıkçadır!”

Daha fazla üstelemedim. Arkadaşımanın “kaçıkçadır” sözü, kadının bakışlarını ve davranışını açıklamaya yetiyordu.

Ertesi akşam, her günküden biraz daha erken gitmiştim yemek yediğim lokantaya. Daha kapıdan girerken, dükkânın önünde, on-on iki yaşlarında bir çocuğun beni gözetlediğini fark ettim. Henüz hava iyice kararmamıştı, içki saati gelmemişti, bu yüzden lokanta tenhaydı. Yemeğimi ısmarladığım sırada, az önce kapının önünde duruşu dikkatimi çekmiş olan çocuk içeri girdi, doğru bana yöneldi, elindeki ikiye katlanmış zarfı uzattı:

“Bunu hocanım yolladı,” dedi ve benim bir şey söylememe fırsat bırakmadan hemen savuştu, gitti.

Garsonun ve lokantadaki bir iki müşterinin meraklı bakışları altında, zarfı açtım. Mavi parşömen bir kâğıda, çok özenli bir yazıyla yazılmıştı kısacık mektup. Kâğıdın üst başına mor kalemle bir de menekşe resmi çizilmişti, ne anlama geliyorsa!

Aşağı yukarı şöyleydi mektup:

“Sizi ilk görüşte sevdim. Bakışınızdan sizin de benden hoşlandığınızı anladım. Ben de sizin gibi İstanbulluyum. Hiçbir şey umurumda değil. Yarın akşam saat onda sizi evimde bekliyorum. Yalnız başıma oturuyorum. Hiçbir şeyden çekinmeyin. Geleceksiniz değil mi?”

İmza yerinde, süslü büyük harflerle yazılmış ismi okunuyordu. Kâğıdın en altına da çok küçük harflerle adresini yazmıştı.

Daha pusulayı okurken ellerim titremeye başladı. Böyle bir şey ilk kez başıma geliyordu. Koşullar ne olursa olsun, bu çağrının hoşuma gitmediğini söyleyemem. Ama hemen yine o tuzak kokusu midemi bulandırmaya başladı. Kıdemli arkadaşlardan bu tür öyküler işitmiştim. Dikkatli olmalıydım. Gerçi, bir buçuk aydan beri bu küçük kasabada tam bir keşiş hayatı sürdürüyordum, gençtim, öyle güzelce bir kadınla tatlı bir serüven yaşama olasılığı kolayca kenara itilebilecek bir şey değildi. Ama Dimyat’a pirince giderken, evdeki bulgurdan da olmak vardı hesapta.

Nasıl bir yol izlemeliydim acaba? Bu çağrının bir tuzak olup olmadığını nasıl anlayabilirdim? Ben içeri girmişim, sarmaş dolaş olmuşuz, derken evi basmışlar... Ayıkla pirincin taşını! Hoşça vakit geçireyim derken, soluğu önce karakolda, sonra nikâh dairesinde almak da var işin ucunda.

Bunları düşününce, oralı olmamaya, çağrışı almamış gibi davranmaya karar verdim. Arkadaşım, kadın için, “Biraz kaçıkçadır!” demişti. Bu tepeden inme çağrı, onun tanısını doğruluyordu. Başımı derde sokmanın âlemi yoktu.

Ne var ki şeytan bir kez kancasını takmaya görsün insana. İki kadeh içince, soruna daha değişik açılardan bakmaya başladım. Bir kez, hakkında soruşturma yaptığım etkili kişinin, beni bu tür bir tuzağa düşürmekten ne çıkarı olabilirdi? Beni rezil etseler bile, bakanlık işin arkasını bırakmazdı nasıl olsa. Bir başkasını gönderir, soruşturmayı daha da derinleştirirlerdi. Kıza gelince, bir baskın düzenlettirmekten onun da bir yarar sağlayamayacağını bilmesi gerekirdi. Elimde mektubu vardı. Yaşı küçük değildi ki baştan çıkardığımı ileri sürebilsin. Bu durumda nikâh memurunun karşısına beni zorla sürüklemesi olası değildi. Eğer aklında bu varsa, bu tür yöntemlerle değil, aklımı çelerek ulaşabilirdi sonuca. Bu çağrı da onun böyle bir yol seçtiğinin kanıtıydı. Oysa ben de çocuk değildim. Bir kaçamak ilişkiyle kendimi yitirebileceğimi sanıyorsa aldanıyordu. Öyleyse, korkmama da neden yoktu.

Yine de içimden bir ses, acele karar vermemem gerektiğini öğütüyordu bana. Yemeğimi bitirdikten sonra kalktım, öğretmen arkadaşımı her zaman gittiği kahvede buldum. Hoş beşten sonra, mektubu uzattım. Pazar günü Palas’ın bahçesindeki göz göze gelmeleri de anlattım. Arkadaşım epeyce düşündü. Böyle bir çağrının kendisine değil, bana yapılmış olmasından biraz da üzölmüş olabilir miydi?

“Bu kız, kaçığın biridir. Erkek delisi falan dediler, bir hayli dedikodusunu yaptılar, ama şimdiye kadar bir olay çıkmadı. Davranışları biraz tuhaf. Daha çok dışardan gelenlere yakınlık gösteriyor. Aklına İstanbul’a gitmeyi takmış. Ortaokulun

resim öğretmeni de kızın peşinde, ama kız ona yüz vermiyor, çünkü o buralı! Senin kim olduğunu öğrenince, ayarlarım diye düşünmüş olabilir. Senin, hakkında soruşturma yaptığın kişiye gelince, bu kızla aralarında bir anlaşma olduğunu sanmam. Kız o tür bir kız değil. Sonra o adam gibilerinin böyle ince işlere aklı ermez. Onlar kestirmeden gitmeyi yeğlerler. Ya rüşvet vermeyi denerler, ya odana bir orospu gönderirler, hatta daha da olmazsa, cinayeti bile göze alırlar, ama bu türlü, yok! Bana kalırsa, kız seni tavlamaya çalışıyor. Yine de belli olmaz. Burası küçük yer. O düşünmese bile, sen eve girerken, mahalleliden biri görebilir. Malum ya, mahallenin namusu! Onlar bir şey yapmaya kalkabilirler. Bir şey olmaz, rezil olursun! En iyisi sen bu hevesten vazgeç!”

Arkadaşımın söyledikleri doğrudu, aklın gereği de buydu. Ne var ki ikimiz de gençtik, kanımız kaynıyordu, serüven heyecanı, farkında olmadan ikimizi de etkisine almıştı. Bir süre sonra, arkadaşım da benim gibi, biraz daha değişik düşünmeye başladı:

“Bak, işin içinde tuzak olmadığı kuşkusuz. Tek tehlike, mahallelinin kuşkullanması. Bunun da bir çaresini buluruz. Ben, kızın oturduğu evi biliyorum. Bahçe içinde tek katlı bir ev. Mutfak kapısı bahçeye açılır. Bahçenin alçacık bir çiti var, arkası da tarla, bostan. Gerektiğinde mutfak kapısından çıkar, kolayca kaçabilirsin. Karanlıkta kimse seni görmez. Sokak tarafına gelince, ben bizim arkadaşla bir konuşayım. Arkadaş dediğin böyle zamanda belli olur. Akşam, sen eve girince, birimiz sokağın bir ucunda, birimiz öteki ucunda nöbet tutarız. Bir tehlike olursa, iki kez ıslık çalarız, sen pılını pırtını toplar, mutfak kapısından kaçarısın. O taraftan kimse gelemmez. Yalnız, sen de dikkatli ol. Öyle fazla açılıp saçılma, işi uzatma, başını

derde sokma, çocuk mocuk, anlarsın ya! Ne olur ne olmaz! İşin bitince yine bu kahvede buluşuruz.”

Doğrusu ondan böylesine bir dostluk, böylesine bir özveri beklemiyordum. Serüven heyecanı onu benden çok sarmışa benziyordu. Ne söyleyeceğimi bilemedim. Planımızı yaptık. Arkadaşım, “Yine de ne olur ne olmaz,” dedi. “Evin içinde biri saklanıyor olabilir. Yarın ben sana benim pederden kalma tabancamı da getiririm, içine kurşun koymam, sonra elinden kaza çıkabilir. Gerekirse tabancayı çeker, korkutursun...”

Çinliler, “Boş tabanca iki kişiyi korkutur” derler. Bereket, o sıralarda henüz bu sözü bilmiyordum.

Gece yarısına doğru ayrıldım arkadaşşımdan. Sabaha kadar pek rahat uyuyamadım. Yatakta bir o yana bir bu yana dönüp dururken, daha mantıklı düşündüğümü sanıyordum. Heyecanım yatışmıştı. Giriştiğim, hiç kuşkusuz, akıllıca bir iş değildi. Küçücük bir kentte, bu gibi ilişkilerin uzun süre gizli kalması olanaksızdı. Serüvenin bir gecelik buluşmayla sona ermeyeceğini kestirebiliyordum. O zaman da kokusu çıkacaktı er geç. Yakalanmasak, basılmasak bile, çıkabilecek bir dedikodu bakanlığa yansır, sicilime hiç de iyi bir not düşülmeyeceğim tahmin etmek zor değildi. Yarı kaçık bir kız uğruna bütün geleceğimi tehlikeye atıyordum.

Bunların hepsi doğrudu doğru olmasına, ama serüvenin çekiciliği yine de ağır basıyordu. Tek umudum, arkadaşlarımdan benden daha mantıklı davranmalarındaydı. Bir kadınla erkeğin buluşmasında erketelik yapmak, pek de onurlu bir iş değildi ne de olsa. Oysa, yanılmışım. Arkadaşlar arasında bu türlü dayanışmalar, mertlik gereği sayılırmış.

Ertesi akşam arkadaşım, bir akşam önce söylediği gibi, babasından kalma tabancayı da getirmişti yanında. Bir koca

tabancaydı ki, nereye saklayacağımı bilemedim. Sonunda belime soktum ama, bu kez de ceketimin önü iyice kabardı. Öteki arkadaşımız da belirli saatte nöbetinin başında olacaktı.

Saat dokuz buçukta lokantadan birlikte çıktık. Hülya Öğretmen'in oturduğu ev, kenar bir mahallede, daracık, ıssız ve karanlık bir sokaktaydı. Birkaç ev sonra sokak bitiyor, tarlalar, bostanlar başlıyordu. Önce, bir boydan bir boya sokağı gözden geçirdik. Kapı içlerine, ara sokaklara baktık. Kuşkulu bir durum yoktu. Saat ona doğru öteki arkadaşımız da geldi. Nöbet yerlerine çekildiler.

Saat tam onda yüreğim çarpa çarpa kapıya yaklaştım. Daha tokmağa dokunmama vakit kalmadan kapı açıldı, güçlü bir el, bileğimden yakalayarak beni içeri çekti. Küçük bir taşlıktı girdiğim yer. Hülya Öğretmen beyaz, uzun, kolsuz ve göğüslerini hemen tamamen açıkta bırakan bol bir gecelik giymişti. Saçları omuzlarından aşağı salıverilmişti. İdare kandilinin ışığında bile aşırı makyaj yaptığı belli oluyordu. Ben heyecandan soluk soluğaydım. Ağzımı açıp tek sözcük söylememe fırsat bırakmadan birden belime dolandı, dudaklarını dudaklarıma yapıştırdı. Kendimi güçlkle kurtardım. Böylesine ani bir saldırıya hazırlıklı değildim. Oysa o çok sakın görünüyordu. Fısıltıyla, "Hoş geldin sevgilim," dedi. "Gelmeyeceksin diye öyle korkuyordum ki..."

Sesimi çıkarmadım. O yine bileğimden tutarak beni çekti, yarı aralık duran bir kapıdan içeri soktu. Burası taşlıktan daha aydınlık bir odaydı. Tavandan bir elektrik ampulü sarkıyordu, ama içerisini aynalı bir gaz lambası aydınlatıyordu. Hülya Öğretmen'in yatak odası olmalıydı burası. Bir köşede, neredeyse antika sayılabilecek çift kat somyalı, bronz başlıklı yüksek bir karyola vardı. Yatağın üstündeki ipek mavi yorgan

düzgün bir biçimde yarı yarıya açık duruyordu. Baş tarafına, işlemeli iki kırlent konulmuştu. Çarşaf, yorgan ve yastık kılıfları, örtüler sanki hiç kullanılmamış gibiydiler. Bembeyaz ve kolalı.

İkimiz, odanın kapısı önünde bir an durduk. Pencere kenarındaki sedire, büyükçe bir sini içinde rakı sofrası hazırlanmıştı. Perdeler sıkı sıkı örtülüydü. İçimden, "Kadın epeyce deneyimli," dedim. "Korkulacak bir şey yok, enayilik etme, keyfine bak..."

Böylece kendimi yüreklendirmek istiyordum ama, yüreğimin çarpıntısı hafiflememişti. Hülya Öğretmen, duraksadığımı fark etmemiş gibi, bu kez kolumdan tutarak sedirin yanına götürdü:

"Baş başa birer kadeh içeriz diye düşünmüştüm," dedi.

Sesine romantik bir tını vermeye çalışıyordu. Birden, gerçekte onun benden daha heyecanlı olduğunu hissettim. Bana güven vermesi gerektiğini düşünerek oyun oynuyordu, ama göğsünün hızlı hızlı kabarıp inmesinden ne kadar telaşlı olduğu anlaşılıyordu. Bunu hissetmek beni yatıştıracağı yerde tedirginliğimi artırdı. Daha tek bir sözcük bile söylememiştim ona. Sedirin ucuna iliştim, gözucuyla odayı inceledim. Yüksek karyolanın ya da sedirin altında birileri gizlenmiş olamaz mıydı?

"Böyle çok rahatsızsınız," dedi Hülya Öğretmen. "Hiç değilse ceketinizi çıkarın. Size bir pijama vereyim mi? Yani benim pijamalarım..."

Durumu hiçbir yanlış anlamaya yer bırakmayacak biçimde açıklayan bu sözler karşısında büsbütün afalladım. Kaşlarımı çatarak, "Her şeyin bir sırası var!" der gibi bir tavır takındım. Israr etti. Sonunda yalnız ceketimi çıkarmaya razı oldum.

Belime sokuşturduğum tabanca ortaya çıktı. Kız görmezden geldi, hemen kadehleri doldurdu:

“Sulu mu, susuz mu?”

“Susuz!”

“Tıpkı benim gibi.”

Kadehlerimizi tokuşturduk.

“Hoş geldin sevgilim,” dedi tekrar. “Aşkımıza içelim!”

Kendimi gülünçlü filmlerdeki aptal âşık rolünde hissediyordum. Rakımı yudumladım ama, her an kapının açılacağını, içeriye eli silahlı bililerinin gireceğini düşünmekten kendimi alamıyordum.

Hülya Öğretmen beni baştan çıkarmak için elinden geleni yaptı. Bu küçük kentte ölüp gidiyormuş. Doğma büyüme İstanbulluymuş. Bir gün birisinin gelip onu buradan kurtaracağına hiç kuşku duymamış. İşte şimdi, ben çıkmışım karşısına. Beni Tanrı göndermiş. Görür görmez âşık olmuş bana. Çok yakışıklı ve hoş bir insanmışım. Öyle, sanabileceğim gibi bir şey beklemiyormuş benden. Ondan hiç çekinmemeliymişim. Evlenmeyi aklına bile getirmiyormuş. Özgür olmak istermiş. Aştan üstün hiçbir şey olamazmış. Ben de onu biraz olsun seviyorsam, önemli bir kişi olduğuma göre, istersem onu İstanbul’a aldırabilirmişim. İstanbul’da istersem birlikte, istersem ayrı otururmuşuz...

Benim hâlâ duraksadığımı görünce, son silahını da kullandı: “Biliyorum, siz çok namuslu, vicdanlı bir erkek olduğunuzdan bana dokunmak istemiyorsunuz. Ama hiç korkmayın. Bunu ilk size söylüyorum. Ben daha küçükken başıma bir iş gelmişti. Ben bakire değilim...”

Bunları bir çırpıda anlatırken, ikinci kadehini de bitirmişti. Daha önce de biraz içmiş olduğunu o ilk öpüşü sırasında

anlamıştım. Aslında ben de gelmeden önce lokantada birkaç kadeh yuvarlamıştım. Heyecarın da etkisiyle başım dönmeğe başladı. O, işi fazla uzatmadan beni yatağa çekmeye çalışıyordu. Onun bu tutumu beni daha tedirgin ediyordu. Elimde olmadan uyanan erkekliğimi yatıştırmaya ve ona el sürmemek için aklımı başka şeylere vermeye çalışıyordum. Aramızda bir itiş kakıştır başladı. Sandığımdan çok daha güçlüydü. Ben de apaçık karşı koyamıyor, konuşmayı uzatıp bir olay çıkarmadan gitmek için bahane bulmaya uğraşıyordum. Bir ara direnmem iyice zayıfladı. Sırtındaki gecelik sıyrılmış, göğsü bağı açılmıştı. Alt alta üst üste debelenmeye başladık yatağın içinde. Bir ara çırılçıplak kaldığımı fark ettim. Gözlerim karar-mıştı. Sarhoşluğun ve şehvetin yarı bilinci içinde bir yerlere doğru kayıp gittim.

İkimiz de sızmış olmalıyız. Birden, sokak tarafından iki keskin ısıık sesiyle kendime geldim. Önce ne olduğunu anlayamadım, sonra birden dehşete kapıldım. O da uyanmıştı, ama ısıık sesini ya duymamıştı ya da ne anlama geldiğini bilmiyordu, o yüzden bana yine sarılmaya, yeniden sevişmek için beni kendine doğru çekmeye çabalıyordu. Güçlü ellerinden bu kez kendimi nasıl kurtarabildiğimi anımsamıyorum. Yataktan fırlayıp delicesine giyinmeye başladım. Ayakkabılarımı bağlamaya vakit yoktu. Arkalarına bastım, tabancayı belime sokmayı ihmal etmedim, o karanlıkta adeta hayvansal bir içgüdüyle mutfak kapısını bulup kendimi dışarı attım. Kendime geldiğimde, bostanların arasında deli gibi koşmaktaydım. Ne yöne gittiğimi de bilmiyordum. Evden epeyce uzaklaştıktan sonra, soluk soluğa durdum, arkama baktım. İzleyen kimse yoktu. Kılığımı kıyafetimi düzelttim, ayakkabılarımın bağlarını bağladım, ilerde gördüğüm ışıklara doğru yürüdüm.

Bir süre sonra, ana caddeye çıkmıştım. Buluşmayı kararlaştırdığımız kahveye girdiğimde, arkadaşlarım beni bekliyorlardı. Öğretmen olanı, "Sorma, seni boşu boşuna korkuttuk," dedi. "Keyfini kaçırdık."

Meğer, sokağın ucunda bekleyen öteki arkadaş, aksilik bu ya, birden bir tanıdığıyla karşılaşmış, orada bekleyişini açıklayamayacağı için, "şurdan geçiyordum" falan diye atlatmış ama, nöbet yerinden ayrılması gerektiğinden bana bildirmek ve beni uyarmak için çalmış ıslığı. Aramızda bu durum için bir parola kararlaştırmadığımız için ben baskına uğradığımı sanmıştım.

Bu beklenmedik aksilik sebebiyle en azından onların ayrıntılı sorularını yanıtlamaktan kurtulmuştum. Çok heyecanlanmış, çok korkmuştum, ama sonuçtan memnundum. Serüvense serüven yaşanmıştı işte. Gerçi çok içkili olduğum için heyecan dışında olup bitenlerden pek bir şey anladığım söylenemezdi, ama en azından kendi kendimi korkaklıkla suçlamayacaktım. Öte yandan, giriştiğim işin akıllıca bir iş olmadığı da ortaya çıkmıştı. Kızın niyetini çok çabuk açıklaması, beni aptal yerine koyarcasına davranması, hiçbir duygusal ortamın bulunmaması, beni rahatlatan nedenlerdi bu konuda.

Ertesi gün, Hülya Öğretmen'den bana ilk pusulayı getirmiş olan çocuk, bu kez daireye geldi, yeni bir mektup getirdi. Sitemler ediliyordu bu kez. Kaçarken "Basıldık" gibi bir söz etmişim, bu ona güvensizlik demekmiş. Zaten, ben evden içeri girmeden, sokakta arkadaşlarımla konuşurken görmüşmüş beni. O tabancayı yanımda taşımama ne gerek varmış. Onu bayağı bir kız mı sanmışım... Bütün bunlardan sonra da bir sürü sevgi ve özlem sözcükleri sıralanıyor, ertesi akşam yeniden çağırılıyordum.

Bu yeni çağrıya uymadım. Ertesi sabah telefon çaldı. O tarihlerde henüz otomatik telefon yoktu kasabada. Postane aracılığıyla, manyetolu telefonla konuşuluyordu. Baktım, Hülya Öğretmen. Bir sitem, bir sitem... Hiç çekinmeden açık açık konuşuyor. Gelmediğim için bana kırılmış. O gece olanlardan sonra, artık ondan çekinmeme gerek olmadığını anlamış olmam gerekirmiş. Çok tatlı, çok sevimli, çok güçlü, ama fazla çekingenmişim. Evine gitmemde hiçbir sakınca yokmuş. Kimsenin ruhu duymazmış. Duysalar bile, umurunda değilmiş onun, bana ne oluyormuş...

"Bak," dedim, "burası küçük bir yer. Ben önemli bir soruşturma yapıyorum. Herkesin gözü üstümde. Seni de herkes tanıyor. Geçen geceki gibi aksi bir rastlantı olur, birisi senin evine girdiğimi görür, ikimiz de dile düşeriz. Ben sana söz veriyorum, İstanbul'a dönünce, seni buradan aldirtmak için elimden geleni yapacağım..."

Bu tür vaatleri çok dinlemiş olmalıydı ki oralı olmadı.

"İstersen başka yerde buluşuruz," dedi. "İzmir'e gideriz. Bu cumartesiye ne dersin? Orada yakın bir arkadaşım var. Sözlüm derim. Onun evinde kalabiliriz."

Doğrusunu söylemek gerekirse bu öneri hayli çekiciydi. Yine de kesin söz vermek istemedim.

"Hele bir düşünelim. Senin izin alman gerek. Ben de kuşku çekmemek için otelciye bir bahane uydurmalyım. Öğleden sonra beni yine ara."

Hülya Öğretmen işi ciddiye almış olacak ki, hemen okul müdürüne çıkmış, izin istemiş, müdür de olur demiş. Öğleden sonra beni tekrar aradı. Pek sevinçliydi. Ben de aslında yeni bir serüven yaşayacağım için sevinmesine sevindim, ama bir yandan da İzmir'deki arkadaşının nasıl biri olduğunu, bizi nasıl karşılayacağını düşünmeye başladım.

Boşuna heveslenip telaşlanmışım. Ertesi gün işler karıştı. Postanenin santralinde çalışan kız, meğer Hülya Öğretmen'le konuşmamızı dinlemiş. Santralci kız, Hülya Öğretmen'e tutkun olan resim öğretmeninın akrabasıymış. Anladığıma göre onun da gözü resim öğretmeninindeymiş. Herhalde Hülya Öğretmen'in önüne gelenle düşüp kalktığını öğrenirse ondan vazgeçer kendisine gelir hesabıyla, tutmuş, konuşmamızı resim öğretmenine aktarmış. Adam deliye dönmüş, bana çatmaya cesaret edemediği için soluğu okul müdüründe almış. Müdür durumu öğrenince, okulun namusunu kurtarmak için olacak, Hülya Öğretmen'i yanına çağırılmış ve kasaba dışına çıkmasını yasakladığını söylemiş. Bu kez Hülya Öğretmen'in tepesi atmış. Müdürle tartışmışlar. Müdür izin vermemekte diretince, bunu bir onur sorunu yapan Hülya Öğretmen soluğu kaymakamda almış, müdürü şikâyet etmiş. Kaymakam da İzmir'den yeni gelen genç bir çocuk. Kaymakamlığa vekâlet ediyor. Hülya Öğretmen'in, bana uyguladığı taktikle, o çapkın bakışları, dizlerinin üstündeki etekleriyle onu da elde etmiş olması olası. Çünkü kaymakam bu konuşmadan sonra açmış telefonu, okul müdürünü bir güzel haşlamış ve izin vermesini emretmiş. Müdür kem küm edip izin vermeyişinin nede-nini anlatmaya kalkınca, kaymakam vekili daha da kızmış, "Ne demek efendim," demiş. "Siz herkesin özel yaşamına nasıl karışırsınız? Şimdi demokrasi, herkes serbest. Bu ülkede özgürlük var. Siz izin vermezseniz, en büyük mülkiye amiri olarak ben veririm. Hem de öğretmen hanım benimle gidecek İzmir'e, var mı bir diyeceğiniz?"

Müdür, kaymakama karşı çıkabilir mi? Boynunu bükmüş, "Emredersiniz" demiş. "Yarın teşrif etsinler, izin belgesini vereyim."

Ne var ki telefon santralindeki kız bu kez kaymakamla müdür arasındaki konuşmayı da dinlemişmiş. Durumu resim öğretmenine anlatmış. Resim öğretmenin bakanlıkta üst görevde bir tanıdığı olmalı ki, o da tutmuş bakanlığa bir yıldırım telgrafı çekerek, kaymakam vekilinin öğretmenlerin namusuyla oynadığından söz ederek şikâyetle bulunmuş. Bakanlık hemen işe el koymuş, hem kaymakama hem müdüre birer yıldırım telgraf yollanmış. Öğretmen harumun kasabadan ayrılmaması, durumun aydınlığa kavuşması için bir müfettiş gönderileceği bildirilmiş.

Bu kez de kaymakam vekili çileden çıkmış. O da işi bir onur sorunu yapmış. Yakın akrabalarından biri iktidardaki partinin ileri gelenlerinden olduğu için korkusu yokmuş anlaşılan. Yanına emniyet amiri ile iki polis alarak okulu basmış. Müdürle resim öğretmenini emirlerine uymadıkları ve karışıklık çıkardıkları gerekçesiyle karakola çektirmiş, oğlunu ikmale bıraktırdığı için müdüre kızan emniyet amiri ikisini de falakaya yatırmış. Müdürle öğretmen karakoldan çıkınca, bu kez hem içişleri, hem de milli eğitim bakanlıklarına birer yıldırım telgrafı çekerek durumu anlatmışlar.

Olan biteni ben de arkadaşlarımdan duyuyordum. Hülya Öğretmen de gelişmelerden korkmuş olmalıydı ki artık beni aramıyordu.

İki gün sonra gerçekten iki müfettiş geldi kasabaya, bir mülkiye, bir milli eğitim müfettişi, ikisi de benim kaldığım otele indiler. Tabii hemen ahbap olduk. O hengamede artık benim adım hiç geçmiyordu. Sorun, kaymakam vekiliyle iki öğretmenin ve okul müdürünün sorunu haline dönüşmüştü. Soruşturmanın ilk aşamasında iki öğretmenle okul müdürüne işten el çektirildi, kaymakam vekili ise izin alıp Ankara'ya gitmişti.

O sırada ben de soruşturmamı bitirmiştım. Kimseye haber vermeden bir sabah taksiye atlayıp İzmir'e gittim, oradan da uçakla İstanbul'a döndüm. Bir süre sonra, B'deki öğretmen arkadaşşımdan aldığım mektuptan müdürle iki öğretmenin ayrı ayrı yerlere sürüldüklerini öğrendim. Kaymakam vekili ise bir daha ilçeye dönmemiş. Yerine asil bir kaymakam atanmış. O da İzmir'e, maiyet memurluğuna dönmüş.

Yıllar sonra kaymakam vekiliyle, Ankara'da, Meclis lokantasında karşılaştık. Ben, bakanla bir konuyu görüşmek için çağırılmışım. Kaymakam vekili senatör seçilmişti. Kucaklaştık, ayaküstü sohbet ettik. Hülya Öğretmen'den söz etmemeye ikimiz de özen gösterdik.

Liebestote

Evet, onu ben öldürdüm. İtiraf ediyorum.

Sevgiler de ölür. Daha doğrusu bütün sevgiler ölür; öfkeler, kızgınlıklar, küllenmiş gibi görünseler de, bir gün hiç umulmadık bir anda hortlayarak karşımıza çıkarlar.

Bunun böyle olduğunu daha önce de biliyordum. Daha doğrusu biliyorduk ve bunun için birbirimizi sürekli olarak uyarmayı kararlaştırmıştık. Beş yıl öyle mutlu günlerimiz oldu ki, bir gün bu mutluluğun kaygılı sabırsızlıklara dönüşebileceği hiç aklımıza gelmedi.

İkimiz de, daha önce başımızdan geçtiği için, evlilik düzeninin, evlilik düzeninin rahatlığının ne büyük bir tuzak olduğunun bilincindeydik ve bu beş yıl süresince, zaman zaman, örneğin bir küçük otel aksiliğinden sonra ikimiz de heveslenmiş olsak da bu kolaylığa kapılmamakta direndik; 12 Mart faşizmi elimizi kolumuzu bağlayıp ikide bir medeni durumumuzu merak eden apartman yöneticileri, mahalle muhtarları, giderek onun da benim de çalıştığım yerlerdeki personel müdürlerinin soruları karşısında yorgun düşene kadar. Birlikte oturmak şöyle dursun, onun ya da benim evimde buluşmamız bile tehlikeli olmaya başlamıştı. Artık hiç gezmelere çıkmıyorduk. Bir gün, bir tatil kentinin beş yıldızlı otelinin resepsiyonundan da çevrilince evlenmekten başka çare olmadığını kabul etmek zorunda kaldık.

Bu muydu sonun başlangıcı, bilemiyorum. Savunmamı buna dayandırmak, kolaya kaçmak olacak.

Size, onun günlüğünden birkaç sayfa okumak istiyorum, izin verirseniz. O günlerde ben, görevim gereği, oldukça sık yolculuğa çıkıyordum. Onun, bu zorunlu ayrılıklardan hoşlanmadığı açıktı. Not defterinde bunu anlatan ne güzel bölümler var.

İşte, beş nisan tarihli sayfa:

"Akşam oluyor. Bir tatil günü bitti. Uzaklığa hükümlü bir gün daha bitti denilebilir. Yakınlık daha da yaklaşıyor, içinde bulunan koşullar, yakın oluşun en uç sınırlarıdır; zorlanarak ulaşılmış. Yine de insana yetmiyor. Doyumsuzluk ya da açgözlülük denilebilir mi, bilmiyorum. Ama yaşamın soluğundan biri daha, hiçbir şey harcanmıyormuş gibi, bugünle birlikte yokluğa karışıyor. Çünkü koşullar zorlanmıştır ve o sınırdan öteye gidiş söz konusu olamaz.

Bu bana kırgınlık veriyor. Karanlığı, bir gerçek olarak henüz kabullenmedim. Alışamadım, içime soracak olsam, 'karanlığa alışmak' alışamayacağım tek şey gibi geliyor bana. Soyut da olsa, somut da olsa, karanlığa alışamayacağım.

O yüzden kolaylığa kaçıyorum ve bir bardak şarabın, daha meyve iken güneş görmüş duruluğuna sığınıyorum. Eskiden, çok gençken, bu sığınışları zayıflık diye nitelendirirdim. Zayıflık da bana hiç mi hiç yakışmazdı. Sonraları baktım ki, 'püriten' olmanın ekleyebileceği hiçbir şey yok yaşama. Hatta belki zamanla, kendi verdiklerini daha da büyüterek zulme kayıyor insan. Hesap soruyor, acılaşıyor, bazı duyguları ölürken, onların kalıntıları, diğer sivrilene zehirli gübre etkisi yapıyor. Öyleyse, yaşatalım duygularımızı. Bazen bize dayanılmaz acılar yaşattırlarmış. Bazen özlemimizi bütün bedenimiz taşıyamamış. O zaman özlemimizi, güneş görmüş bir bardak şarabın güler yüzlü yardımıyla taşımakta ne sakınca olabilir?

Ve işte, öyle kaçıyorum kolaylığa. Akşam olurken, sana duyduğum özlemi içkiyle yıkamaya çalışıyorum. Çünkü böyle yapınca, benim ağlama isteğim gidecek, sen pırıl pırıl gülererek, yüreğime yeni bir çarpma gücü vereceksin...

Bugün 5 Nisan. Belki de ikimiz için önemli bir gündönümüdür. Unutmuş olabilir miyiz? Öğleye kadar dönendim durdum evin içinde, kendime işler uydurdum, ama dün, bütün gün mektubunu beklediğimi unutamadım. Mektubun gelmedi. Seni özlemedim, uyuşturulmuş gibiyim çünkü.

Bu sabah, birkaç kitap alıp okumak istedim, balkonda güneşe karşı. Güzel bir şiir kitabı olmalıydı elime ilk geçecek olan. Bir sevgiyi anlatması şart olmayan, ama bir duyguyu, derin, çok derin anlatabilen şiirler okumak istiyordum.

Çok mu az yeryüzünde sevgi? Sevgiye bakış neden bu kadar yanlışlar içinde?"

Ve ben onu öldürdüm, itiraf ediyorum.

Hiçbir hafifletici neden ileri süremem.

Onunla, nikâh memurluğunda beklesen, ellerine birkaç kurş sıkıştırdığım iki garibanın tanıklığıyla evlendik. Sekiz yıl. Sekiz yıl boyunca sevgimizi hep canlı tuttuğumuzu sandık. Küşüşmelerimiz, dargınlıklarımız sanki iz bırakmadan geçti, gitti.

Oysa, her tartışmadan sonra, o da, ben de, açıkça olmasa bile bilinçaltından, kendimizi haklı çıkarmak için kapandı sandığımız, karşılıklı olarak bağışlandı sandığımız kusurlarımızı su yüzüne çıkarıyor, dahası katlaya katlaya çoğaltıyorduk.

Sevgimiz hep vardı. Her tartışmadan sonra günlerce bunu nasıl yaptığımızı düşünüyor, yüreğimin kanadığını biliyordum. O da biliyordu. O benden inatçı olduğu için, acısını daha iyi saklıyor, ben her seferinde sağlığını yitirecek bunalımlara düşüyordum.

Köttümserim, çünkü seni çok seviyorum, o çirkin hastane odasında, boş duvarlara bakarken bunu algılayabiliyor musun?"

Hayır, algılayamıyordum. Sürekli kuşku içindeydim. Sevgisinden değil, bir gün bu sevgiyi taşınamayacak kadar ağır bulabileceğinden korkuyordum.

Sevgimizi değil, ama sanki çok gerekiymiş gibi, evliliğimizi korumak için, onu günlük sıradan bir yaşam biçimi halinden çıkarmayı düşünmüştük. Önce yataklarımızı ayırdık, sonra ben, horladığımı bahane ederek, odalarımızı da ayırmamızı önerdim. Bir süre, birbirimize konuk gitmek eğlenceliydi. Her seferinde, aşkımızın yenilendiği duygusuna kapılıyor, coşuyorduk.

Sonra, yine sıradan bir olay, ikimizin de gerçek duyguları yansıtmadığını bildiğimiz halde, bir yan bakış, bir anlamsız suçlama, bir talihsiz benzetme her şeyi altüst etmeye yetiyordu.

Daha sonra evlerimizi de ayırdık.

Bir kış günü, birkaç çamaşırmı, elbiselerimi, birkaç kitabımı, portatif müzik setimi, üç beş plağımla üç beş müzik kasetimi alıp çıktım ortak evimizden. Bir süre köhne bir otelde kaldım.

İşte, günlüğünün 7 Aralık tarihli sayfası. O günlerde yazılmış. *"Kış erken gelmişti. Hava soğuktu, ben hep ışıyordum. O karda yürümeyi çok seviyordu. Ben evden ayrıldığıma çabucak pişman olmuşum. Ona dönmek istediğimi nasıl söyleyeceğimi düşünüyordum. O belki de bunu sezdiği için, izin alıp akrabalarının yanına gitmişti."*

İşte tam o gün yazmış 7 Aralık tarihli sayfayı:

"Yola çıktığımda kar çoktan kirlenmişti. Seninle üç kez karda yürümemizi anımsıyorum, ilki, epeyce yıl önce, 12 Mart'ın en hızlı

dönemlerinin yaşandığı günlerdeydi, henüz evlenmemiştik, bize evini verecek arkadaşına gidip ışığı görünce içeri girmeyerek cadde-
den aşağı yürümemizdi. Orada ben pek edepsizlik etmiştim. Neden?
Onu bilmiyorum. Daha sonra bir sinema salonunun karanlığında,
saçımı okşayarak şöyle söylediğini unutmuyorum: 'Sevgilim, bana
öyle geliyor ki biz biraz da şımarıklık ediyoruz,' demiştin. 'Herkesin
yapabildiği şeyleri yapamadığımız için içimizde bir burukluk var.
Açık havayı birlikte içimize çekemediğimiz, arı suya birlikte dokuna-
madığımız, bir geniş yatakta, tenimiz tenimize değerek sabahlara dek
uyuyamadığımız için üzüntü duyuyoruz, ama bunları özletmeyecek
kadar da, başkalarında olmayan birlikteliklerimiz var bizim. Şöyle
bir tarafsız düşünülse, aklımıza bile gelmemesi gerekli. Üstelik biz
bir kuytu köşede, baharı da, güneşi de, çimeni de, bulutları da, en
geniş yatakları da yaşayıp tadına varabilen kişileriz. Sen varsan, her
şey var demektir.'

Ama ben edepsizlenmiştim. Belki ilk o gün, yasallığı tek çıkar yol
olarak gördüğümü hissettirmiştim ona... Sonra da soluğum tıkanmıştı,
onu yitirmekten korkarak. Uykusuz geçecek bir gecenin öncesi olmuştu.

Daha sonra bir akşam, bir rastlantıyla karşılaştığımız ıssız bir so-
kakta bir süre kol kola yürümüştük. Bir de İstanbul'da. Hızla eriyen
bir kardi, ayaklarımızı sırlıklam eden. Onunla birlikte olmaktan
korkmadığım, sakınmadığım, onunla birlikte oluşun somut mutlu-
luk olarak yaşandığı bir devreydi.

Sorun mu yapıyorum bu ayrılığı? Bazı şeylerin farkına, söylen-
dikten sonra varıyorum. Evet, bunu yapıyorum herhalde. Oysa, bu
tür ayrılığı ısrarla öneren bendim. Şimdi de tedirginliğin üst sınırın-
dayım. Hayır bu doyumsuzluğu onu rahatsız edecek ölçülere vardır-
mamalıyım. Onu bu yüzden isyana yönlendirmemeliyim."

Hangimiz hangimizi tedirgin ediyordu, bunu şimdi söyle-
mek o kadar zor ki... Artık, arada sırada birlikte oluyorduk,

günlük telefon konuşmalarımız dışında. Ancak lokantalarda buluşup yemek yiyorduk birlikte. Bütün bir geceyi yan yana geçirmek için sarhoş olmamız gerekiyordu, kendimizi buna koşullamıştık. Yavaş yavaş, birbirimize sıkıntılarımızı, sevinçlerimizi, beklentilerimizi anlatmakta cimrileşmeye başladık. O da ben de bazı şeyleri birbirimizden saklıyorduk, farkındaydım. O benden daha az konuştuğu için daha dayanıklı gibi görünüyordu. Ama zaman zaman, öyle ufak tefek konularda, öyle uzaklara giden serzenişlerde bulunuyor, zararsız gibi görünen şakalar yapıyordu ki, sessizliğinin altında kaynar katran kazanlarının fokurdadığını hissediyordum. Sevgi, insanın gözünü köreltirmiş, bütün bunların farkında olmama karşın, sadece hiçbir işe yaramayan açıklamalar yaparak ya da sitemlere dozu biraz daha artmış sitemlerle karşılık vererek durumu günlük olarak kurtarmaya çabalıyordum.

İşte o günlerde, yine bir kış günü, şu satırları yazmış günlüğüne:

"Bugün onu görebilir miyim, bilmiyorum, içimde tuhaf bir suçluluk duygusu var. Onun o kırgın görünümünü, benim yanlışlığımdan kaynaklanıyordu çünkü. Aslında, üzüntüsünü söylemek bir yana, o biçimde ve yoğunlukta duygulanmasını bile anlayamıyorum. Böyle olunca, acaba diyorum, bütün inancıma karşın sevgilimle aramızda hâlâ karanlık noktalar mı var? Daha önceleri rastlamadığımız ya da üzerinden atladığımız? Belki de öyledir.

'Beni, senin de anlayacağını sanmıyorum,' dedi dün. Doğruydum belki, ama bu bana dayanılmaz bir acı veriyor. Onun dün bana ilettiği kararların, o hep söylediği, henüz olayın sıcaklığında verilmiş, normal ölçülere göre aşırı biçimde genlenmiş kararlar olduğuna inanabilsem, aldırmayacağım bu kadar. Ama ona aldırmamak... Ya da aldırmak, ama onun kararlarını kendi doğru bulduğum yönde değiştirmeye çalışmak...

Bunlar, yapabileceğim şeyler gibi görünmüyor bana. Ona saygı duyuyorum demek kolay çünkü. Ama gerçek saygı, bu sözden daha başka bir şeydir. O yüzden her söylediğine hem aldırırım, hem değiştirtmeye kalkışmam, hem de bence doğru olmayan bir biçimde kesinleşirse, üzüliürüm. Bu, etkilemeye çalışmanın yeni bir anlatımı mı, diye sormamak bana. Çünkü değil, kesinlikle değil. Yalnızca konuşuyorum, bir sorunu varsa kendimi onun dışında duymadığım için.

Ona sevgimi, şimdiye kadar hiç söylemediğim gibi, çünkü hiç duymadığım gibi, biraz içimi acıtır gibi söylemek istiyorum. Biraz içim acıyor, çünkü hep onun soluğundan, yakınından soluk almak istedim gece boyunca. Sonra aptalca bir umutla kalkıp bir yatak odasının kapısını, o odanın bulunduğu koridora açılan bir başka kapıyı daha örttüm. Sessizce. Çünkü onun yokluğunda annemi yanıma çağırıştım ve sevgim bu dönemde hep onsuz olmak zorunda...”

Ve ben onu öldürdüm.

Annesini yanına aldığı günlerdeki mutsuzluğum hâlâ içimi karartıyor. Bu bir suçmuş gibi onu azarladığımı biliyorum. Zavallı yaşlı kadın, aramızdaki sessiz kurtarma operasyonunu anlayamazdı ki...

Suçumu hafifletmek değil, onu bağışlanmaz kılacak bir kanıt sunuyorum. İşte, o günlerde bana yolladığı mektuplardan bazı bölümler. Asıllarını saklamadım, ama büsbütün yok etmeye de kıyamadığım için daha önce fotokopilerini çektim. Çok kötü çekilmiş fotokopiler, bu yüzden mektupların tümünü okumak olanaksız.

Bir şubat günü yazdığı mektuptan:

“Cumartesi günü seni üzdim. Pazar gününü sürekli bir suçluluk duygusu içinde geçirdim. Belki sen benim bu sözüme kızsın, ama ne olur kızma, beni anlamalısın. Sen benim yaşamımın en güzel yanısın. Ben güzel şeyleri, mutluluğu seninle yaşamak istiyorum.

Yine yaşamak istiyorum. Sanki hayata yeniden gelmişim de, istediğim gibi yoğun, duygulu, güzel ve coşkulu bir yaşamım varmış gibi geliyor bana. Sevgilim, seni mutsuz kılacak koşulları isteyerek yaratmadığımı bilmelisin. Bu koşulları kısa sürede düzeltme olanağı yoksa, bırak, birlikte yarattığımız güzelliklerin üstüne bir üzüntü perdesi çekmeyelim. Benim için üzülme, sana söyledim; bazı şeyleri yok kabul ederek, bazı şeyleri unutarak ve asıl, her zaman seni düşünerek mutluyum ben. Hayatımda söylemedim bu sözcüğü. Çünkü hep korktum. Ama şimdi korkmuyorum. Sana sevgimin bütünlüğü, senden bana bir üzüntü getirecek olsa, sen 'Yeter artık!' bile desen, bir dolu yatırım yapmışım gibi emniyette bilebileceğim kendimi! Böyle olacağını düşünüyor değilim. Ne olur kızma, yanlış anlama. Seninle oluşun sevinci öylesine çok ki, adeta sevgimde bir 'artideğer' oluşturuyor. Bana acımanı istemiyorum. Benim için üzülmeni istemiyorum. Ben çok güçlüyümdür, bunu bilmelisin. Sevgine karşı zayıfım. Sana karşı, çok tutkuluyum. Büyülenmiş gibiyim. Hangi büyüciye gidiyorsun?"

Bu büyücü, gerçekte onun o şiirli sevgisiydi ve birden her şey yeniden güzelleşti. Hiç beklemediğim büyükçe bir para geçmişti elime. Bursa'ya, Uludağ'a gittik. Bir hafta, hiç yaşamadığımız bir balayı yaşadık. Ufak tefek tartışmalarımız yine oldu, ama bunları genç evliler gibi, yatak odamızda tatlı sevişmeler için sanki bahane yapıyorduk.

Ama aslında ikimiz de tedirgindik. Bunu biliyordum.

İşte o günlerde, defterine şunları yazmış:

"Ona en azından iyi duygulanımlar vermem gerekirken üzüyorum onu. Bu üzüntüyü sevgimden dolayı duyurmuş olsam da haklı değilim ve huysuzluk diye nitelendirilecek saplantılarımdan onu uzak tutmam gerekir. Bunu yapamamam kötü. Sevgimde bir azalma olsaydı, bu, bir bakıma beni dengeli kılardı. Tutarsızlığım burdan

kaynaklanıyor. Akıl kullanabilmesi için insanın, akıl yönünün hiç değilse varlığını duyuracak kadar ağırlığı olması gerekli. Bunu yapamıyorum. Kusurlarımı, yetersizliğimi bilmesinde yarar var. Çünkü yalnız sevmek, insana asla mutluluk vermez. Aklını onca beğenmeseydim, ona onca saygı duymasaydım, duyduğum mutluluk yine eksik olacaktı. Bu duygu, sanırım, insana yaşamının uzamış olduğu izlenimini uyandırıyor. Ya da sanısını. Bir şey daha düşündüm. Biz bu sevgiyi oluştururken, gerçekte bilinçli ya da bilinçsiz ne sırat köprülerinden geçtik. Her an kopabilirdi ilişkimiz. Onun ya da benim bir kaprisimiz, onun ya da benim bir an 'önce o şunu yapsın da bana olan bağı -ya da zayıflığını- belli etsin, ben de böylece ona karşı güçlü olayım' dememiz, bu sevginin sonu olabilirdi. Birimizden biri böyle yapmış olsa, öteki de aynı şeyi uygulamaya kalkacaktı; bu da birbirimize karşı olan saygımızı yitirmemiz demek olurdu. Sonra da bazı hesapları olduğu bilinen ve üzüliinen kişiler haline dönuşürdük. Sevdığımız, ama sevgisinden kuşku duyduğumuz insanlar olurduk birbirimiz için. Bu sevgiyi, bir kirmiş gibi, ovuşturarak ya da yıkayarak silmeye çalışırdık. Bu da bizi ne kadar mutsuz ederdi. Oysa insanlar mutsuzluktan kaçmak isterler, açlıktan kaçmak ister gibi, savaştan kaçmak ister gibi. Bana öyle geliyor ki başlarda, saygımız sevgimizi kurtarmıştır..."

Öyleydi. Bu gözleme eklenecek belki tek şey, yine başlarda, ikimizin de böylesine yoğun ve kusursuz bir sevginin sanki uzun sürmeyebileceği korkusuyla hep bir adım ileri bir adım geri atmış olmamızdır.

Bir garip "gelgit"e benziyordu duygulanımlarımız. İki çocuk gibiydik; küs barışık oynuyorduk hep, birimiz bunu ciddiye alır diye içimiz titriyordu ve bu korkumuzu sürekli olarak karşımızdakinden gizlemeye çabalıyorduk. Daha doğrusu ben öyle sanıyordum.

Uludağ'dan döndükten sonra, bir ara evlerimizi yeniden birleştirmeyi bile düşünmüştük. Oysa, buraların havası hiç o güzel dağ havasına benzemiyor, sanki her şey her şeyi kirletmek için yarış halinde. Gömleğimi neden gündelikçi kadına ütületmek zorunda olduğumu düşünmüştüm bir gün ve bu yüzden ona kinlendiğimi fark etmiştim. Sonra üşütüp yatağa düştüğümde, bir naneli çorba pişirip beni görmeye gelmedi diye kızmıştım. Oysa telefon edecek olsam, koşa koşa geleceğini de biliyordum.

O günlerde hep ölümü düşünüyordum. İnsanın yapısında doyuma varma eğilimi var. Her konuda. Belki de sonsuza kadar uzanan bir doyuma erişmek istiyordum. Oysa doyum, sevgide yokluk demektir. Doyum, her şeyde istenilene ulaşılması, ulaşılması ânında da istenir olmaktan çıkması demektir. Biz, bu sevgide, bu anlamda doyumunu hiç yaşayamayacağımızı düşünüyorduk."

O günlerde yazdığı bir mektupta şöyle diyordu:

"Sensizlik sevgilim, doğal yaşam koşullarına aykırı bir şey. Belki hayvansal ya da bitkisel yaşam düzeni kendini sürdürüyor ama duygu ve düşünce adına olan, yapılması, duyulması gereken hiçbir şeyi yapamıyor, duyamıyorum senin yokluğunda. Bunlar yakınma değil, yakınmıyorum. Şaşıyorum. Bana bir gün, belki de beni düş kırıklıklarına karşı uyarmak için, beni çok sevmemelisin, demiştin. Ama bu, sevgiye haksızlık olur. O mantıkla, gözlerin görmemesi daha iyi, dünyadaki çirkinlikleri görmemiş olursun; dokunma duygusunun olmaması daha iyi, soğuğu ve tendeki buruşuklukları algılamazsın! Örnekler artırılabilir. Ama seni sevdiğime, bunca sevdiğime memnunum ben. O kadar güzel şeyler yaşattı ki bana senin sevgin, dönüp ardıma baktığımda yine yaşamayı istettiği gibi, önümde de sana bağlı güzellikler için umutlar salıyor.

Bu sevginin yaşanan hiçbir bölümüne, şekline, olayına nankörlük edemem. Belki bedensel yapım içinde de hücre hücre varsın. Nasıl belli bir biçime ya da yere koyayım seni sevgilim?

Ya bir gün bu sevgiden yorulursan, diyorsun. Gülinç! Senin sevginden yorulmak, senin sevgini daha az önemli bir şeymiş gibi nitelendirmeye başlamak, senin sevginden, öncesinden daha az sevinç ve övünç duymak, sevgilim, sanırım yaşamımda asla duymayacağım şeyler. Kanım gibi dolaşıyorsun içimde. Kan gibi, hayatı her yerime taşıyorsun; güç veriyorsun, can veriyorsun. Seni nasıl sevdiğimi hiç anlatamayacağım. Ama hiç durmadan söylemem, anlatmaya çalışmam gerek. Sen de bana sevgini söylemekten korkma. Hiçbir nedenle. Onu kötüye kullanacak kişi olamam ben. Ona büyük saygım var çünkü. Bu sevginin bana bazı haklar verdiğini savunup senden veremeyeceğin şeyler de isteyemem. Bunu anlamamı istiyorum. Aslında sana bu sevginin doğruluğunu anlatmaya çabaladığımı anlamalısın."

Anlıyor muydum?

Aynaya baktığımda, huysuzluklarım, zorlama kuşkularım ve mutsuzluklarım için hep kendimi suçlamama karşın, böylesi bir sevgiye layık değilmişim gibi geliyordu bana ve hep bir gün gelip kapı dışarı edileceğim kaygısıyla o günü çabuklaştıracak hareketler yapıyordum.

Küstişmelerimiz sıklaşıyor ve anlamsızlaşıyordu. Barışmalarımız da bu anlamsızlığa eşuyumlu bir biçimde anlamsızca coşkulu oluyordu. Bir ateşli sevişmenin, bütün uyuşmazlıkları gidereceğine kendimizi inandırmak ister gibiydik ve buna hiç inanmamıştık.

O günlerde şu satırları yazmış not defterine:

"Tuhaf duygular içindeyim. Ya da duygularım tuhaf değil de, korkularım beni şaşkına çeviriyor. Sanki yüreğindeki yerim uçuyormuş

gibi, yavaş yavaş inceliyor, saydamlaşıyor, görünmez hale geliyor. Bu nitelendirmeye ters bile düşse, sevgim, yerinde, ona ağırlık veren bir tortu oluşturuyor ve onun benimle bu tortuyu taşıdığını sanıyorum. Dünyanın bittiği yerde ben boşluğa düşüyorum sanki. Çünkü dünya düz. Ben kendi dünyamın neresinden baksam, orada onu görüyorum, ama ben, düşüyorum.

Onu yavaş yavaş yitirdiğimin farkındayım. O hayır dese bile, bunu yapısından gelen incelikle söyleyecektir, inanıyorum. Öyle bir korku içine düştüm ki, ağzımı açtığım anda beni şu ya da bu nedenle suçlamaları çıkıyor karşıma. Bana dayanacak gücü yitirdiyse bundan dolayı ona sitem etmeye hakkım olabilir mi? Kendimi suçsuz bulmuyorum, ama onu üzecek ne yaptıysam ardında bütün büyüklüğüyle sevgim vardı. Evlilik ilişkisinin, hangi yumuşatmalarla yenilir yutulur hale getirilirse getirilsin onu benden daha çok rahatsız edeceğini başından beri biliyordum. O yanlışı yaptık ve bütün çabalarımıza karşın ben artık onu sıkıyorum. Her sözüm ve davranışım, onun için sevgiyi değil, bir savunma gerekliliğini yansıtır oldu.

Ne zor bunları yazmak... Yazdıkça, yazmaya başlamadan önce olduğunu sandığın yeri yitirdiğin gerçeğini daha açık bir bilinçle kavramak...

Sevgide yasallık git gide çekilmez oluyor, zaman özgürlüğün lehine işliyor, sevgi kendini kanıtlamak yerine suçluluğa dönüşüyor. Ona karşı çok dikkatli olduğumu sandığım o güzelim Uludağ günlerinde bile, despotluğumla, güvensizliğimle, en kötüsü onunla birlikte olmak isteğim nedeniyle bile suçlanabildim.

Önümüzdeki günler, sevgisinde yeni kopuşlara gebe, apaçık bu. Ama ne yapayım da onu kendime bağlayayım, bilemiyorum.

Bunları onunla konuşacak cesaretim de yok. Çünkü bu kez neyle suçlanırım bilemiyorum. Yine de onu rahatlatmaya özen göstereceğim. Yararı olursa...

Dün akşam, Wagner'in Liebestote'unu dinledim. Elimde bir dolu bardak viski vardı. Ölen bir aşkın, bir sevginin anısına bestelenmiş. Onu yitirmek üzereyim. Keşke ölüm döşeğinde olsa diyebilir miyim? Belki o zaman bahtsızlığım daha mı dayanılabilir olurdu?

Onu yitiriyorum. Yarayı durmadan kaşımak gibi bir şey bu. Onu hep daha çok istediğim için huysuzlanıyorum. Onun suskunluğu, beni artık sevmediği anlamına geliyor ve bu yüzden ona daha çok haksızlık ediyorum. Onun en çok kızdığı şeyleri söylüyorum. Olası bir ayrılıkta kendime avunma yolları hazırlamak ister gibi, onunla alay etmeye çalışıyorum, onu küçümser gibi tavırlar takıyorum. Yazık..."

Ben bu kadar özene, bu kadar inceliğe, bu kadar sevgiye layık mıydım? Bir eğik düzeyden aşağı kayıyorduk, bunu fark ediyordum, ama önlemek için hiçbir şey yapmıyordum. Oysa yüreğim onun sevgisiyle öylesine ağırdı ki...

Bağışlanmak için söylemiyorum. Hayır. Onu öldürdüm. Hiçbir hafifletici neden bulunamaz. Her şey bir anda olup bitti. Ne güzel içmiş ve sevişmiştik oysa. En çok barbunya severdi. Ona getirdiğim barbunyalara, belki de o güne kadar gördüğüm ve yediğim en iri, en taze barbunyalardı. Onun hoşuna gidebilecek kadar güzellerini bulabilmek için, dünyanın taksi parasını vermiş, üç ayrı semtteki balıkçıları dolaşmışım.

Nedenler neyi açıklamaya yetebilir? Haklılık nedenleri nasıl olsa sonradan düşünülmeyecek miydi? Onun o anda, sonuna kadar gidebileceğini hissettiğimi söyleyebilirim. Kendime göre tartışmayı tatlıya bağlamak istedim. Saçlarını okşamaya yeltendim ve o birden patladı: "Yettin artık! Yettin! Artık dayanamıyorum."

Sesler bu durumda çok çabuk yükselir, hareketler bütün yumuşaklığını yitirir ve sonunda kapılar çarpılır.

Kendi evime döndüğümde, ben de en az onun kadar öfkeliydim. Evet, son günlerde çok hırçınlıklar yapmıştım, onun dayanışı kalmamıştı. “Yettin artık!” demişti ve beni kapının önüne çıkarıp atmıştı. Öfkesini kustuktan sonra rahatlamış mıydı acaba? Oysa ben, son günlerde nedense sıklaşan baş ağrılarımdan birini yaşıyordum. Ev işlerini yapan kadıncağız, sevecen tavırlarla bana yardım etmeye çalışıyordu, termofora buz koyuyor, ayaklarıma su ısıtıyor, doktor çağırmayı öneriyordu. Beni yalnız bırakmasını istedim. Doğrusu da buydu. Bu baş ağrılarını geçirmenin en kestirme yolunun, karanlık bir odaya kapanıp böğürmek olduğunu biliyordum.

Sonra kadın gitti, yalnız kaldım. İlaçları bir yana ittim, masaya bir şişe viski koydum, müzik setine bir kaset taktım rastgele. Beethoven 5’inci senfonisi. Kaderin kapıyı çalıştı.

Oysa bir yandan da kulaklarım kırışte, gözlerim telefondaydı. Her an ya kapıya vurulacak, ya telefonu çalacaktı. “Bağışladım seni, gel” diyecekti.

Ne kapıya vuruldu, ne telefon çaldı.

Ne diye bekliyordum ki? O zaten, peşin olarak bazı sonuçlar çıkarmış, kararlar vermişti. Düşünmekle ya da sızlanmakla neyi değiştirebilirdim? Onun, gururu için her şeyi yok sayabilecek kadar inatçı olduğunu bilmiyor muydum?

Ama elbette hâlâ umudum vardı. Onu kendime döndürebileceğimi umuyordum hâlâ. Onu nasıl sevdiğimi er geç anlayacaktı. Boş mu çıkacaktı bu beklentim? Olsun. Sonuna kadar direnecektim.

“Yettin artık!” demişti bana. Bir gün ben de ona aynı şeyi söyleyebilir miydim? O sözü söylerken, bilinçli ya da bilinçsiz, kim bilir ne büyük bir zevk duyuyordu. Öfkerin acı tadı...

Ben böyle düşünüyordum işte. Kulaklarım kırışte, gözlerim telefonda.

Telefon bir kez bile çalmadı.

Suçluluğumun kanıtı olan bir mektup sunuyorum size. Bu bana yazdığı son mektuptur. Hiçbir zaman göndermediği son mektup.

Elbette, herhangi bir sevgi sözcüğü yoktu baş tarafında.

Biriniz yüksek sesle okuyabilir mi? Hayır mı? Tabii, ben de okuyabilirim. Ne de olsa yazısına herkesten daha alışıktır gözlerim. Ama arada sesim tarazlanırsa kusura bakmayın.

"Dün o anlamsız tartışmadan sonra, arkandan lanetler yağdırdım," diye başlıyor mektubu.

"Senden nefret ediyor, kendimi çok haklı buluyordum, içimden boğula boğula ağlamak geldiği halde kendimi tuttum. Ne kadar sürdü bu? Dayanılamayacak kadar uzun. Sonra telaşlanmaya başladım, korka korka telefona uzandım, sana bir mesaj göndermek istiyordum. Ama belki sen, bir mesaj göndermemi beklemeyebilirdin, bir telefon ziliyle beni sevindirebilirdin.

Olmadı. Bunun için yakınmam yersiz, biliyorum. Yakınmıyorum da. Bu yazdıklarımı bile sana vereceğimi, seni görebileceğim bir ortama gireceğimi sanmıyorum. Akşam çok perişandım. Bugün, gün boyunca düşündüm. Kişinin kendini, yaptığı bir şeyden dolayı suçlaması, özellikle bir şeyi birçok kez yaptıktan sonra suçlaması, anlamsız bir şey. Değişemediğimi kabullenmeliyim. Seni üzeceğim, öyle anlaşıyor. Bunu ne kadar istemesem, başaramayacağım.

Peki, bu satırların sebebi ne? Bir hesap keşişi içinde miyim? Bunu bilmiyorum. Ama birtakım kolaylıklara, bencilliğin yaratacağı ve beni haklı, seni haksız gibi gösterecek kolaylıklara saptamayacağımı biliyorum.

Öfkemin birtakım nedenleri, doğruya yakın nedenleri olduğunu söylemek gereksiz, çünkü o nedenleri olsa olsa sonradan,

dişinerek bulmuş olabilirim. Çünkü bu nedenler, belki de ilk günden beri vardı. Ya da elimize evlenme cüzdanımızı aldığımız gün, bu nedenlerin var olduğunu biliyorduk, ikimiz de. Şimdi o nedenlere dayanarak kendimi savunmaya kalkarsam, seni karşımda bir taraf gibi görmüş olurum. Oysa sen, her zaman ince, sabırlı ve anlayışlı oldun. Olamayan bendim. Sana olan çok sevgim bile, beni öyle davranmakta haklı kılmaz.

Şimdi rahatsızlığım, o haksız olan 'ben'in, bende kalmasıdır.

Doğru. Beni neden arayacaktın ki? 'Yettin!' diyen bendim; daha sözcük ağzımdan çıkarken haksızlığımı anladığım halde o anda geri dönmeyen de ben. Bunu söyleyen kişi, bağışlanmayacağı olasılığını duyan kişidir. Sana 'bağışla' deseysen, bağışlar mıydın?

Ve sen bağışlamadın.

Gerçekten galiba iyi de ettin. Bir şımarık çocuk yapısı içinde mi sürecekti bu bağ? Yap, söyle, hırçınlaş, sonra bağışlanmanı dile... Haklısın. Elbette haklı olman, içimde, ta derinlerde bir yerimde yeşerir gibi olan umudu yok ediyor. Varsın yok olsun. Bir sevgide, belki de hep yeşeren şeylerin olmasına alışılmamak.

Sana yıllar boyunca söylediklerimden, yazdıklarımın çıkan bir sonuç var. Çok önemli bir sonuç: Sevgi, tek başına yetersiz, bir güzel ilişkinin yaşaması için. Bunun için gerekli ortamı bin özenle, bin dikkatle ve sürekli olarak ve yeniden ve yeniden yaratıp durmalı kişi. İşte bak, en küçük bir yanlış davranış, hatta bir susuş, bir yutkunma bile nasıl bir köksüz kalma ortamına savuruyor insanı. Seni şimdi, şu anda, ne eskisinden daha az, ne de daha çok sevdiğimi söyleyebilirim. Ama kendimi sevmiyorum. Seni küçülteceğini bilmesem, bu sevgiyi duyan beni horgörebilirdim. Ama her zaman senden bana akan değerler olmuştur. Nasıl silebilirim o değerlerin bende varlığını? Hele kısa bir sürede?

O 'BEN' yine bende kalacak; yaptığı yanlışlığı anlayan ben. Ondan umutlu muyum? Hayır, değilim. Çünkü yapılan yanlışlık,

yalnızca söylenen söz değildi. Dün, düşündüğüm buydu: Bir sevgiyi, o sevginin oluşturduğu bütünü yaşamak yerine, senin sevgini ve kendi sevgimi ayrı ayrı yaşadım ben. Bu belki duyarlığımı artırıyordu, bilmiyorum; bilinçli de değildi. Ama seni, hiç değilse zaman zaman, ayrı bir kişi olarak görmemi zorunlu kılıyordu. Senin sevginde bunun yanlış olduğunu dün anladım. Dün. Ne gülünç ya da acıklı, değil mi? Yine de sana bir sevgi mesajı iletecek kadar barıştım kendimle. Gurur muydu yalnızca elimi tutan, yoksa korku muydu? Oysa şimdi değilim. O yüzden aramayacağım seni, içim gidiyor, doğru. Ama seni aramayacağım. Senin o puslu, kapanık sesini duymaya dayanamam.

Sen arar mısın? Bu da olası değil. Seni unutma koşullarını yaratmalıyım; senden vazgeçiş değildi. Vazgeçersen, sen vazgeçeceksin. Ben değil. Ama vazgeçersen eğer, unutma koşullarım hazır olmalı. Onları şimdiden yaratmaya hazırlanmam gerek. Çünkü telefon suskun. Çünkü saat, gecenin geç bir vaktidir.

Ayrılık düşüncesi her zaman yeniden ve hiç yaşanmamış biçimde yaşanır ve ben saatlerdir bunu yaşıyorum. Bu satırların bende kalacağını bilerek, seni bunca sevmekten acı duyarak... belki bir gün artık sevmeyi bırakacağımı umarak... Umut hiç bitmez çünkü, olumsuzluğu hatta!

Hoşça kalasın. Ne gün yırtacağımı bilmiyorum bu yazımı. Bağışlamadığım kendimi senin bağışlayan için içimden dilekler topluyorum. Olan ya da olmayan Tanrıdan başka dileklerim varsa, onları silip senin beni bağışlamana tamamlıyorum. Seni özliyorum. Seni her zaman özlemiş olduğum için, şimdi duyduğum suçluluğa karışan özlem içimi eziyor. Yanımda telefon suskun ve ben telefonun çevir sesini duyma gücünü taşıyorum içimde. Sabahtan beri hep başka sesler duyuyorum. Oysa, milyarlarca insan içinde tek bir insanın sesini istiyorum. Çok mu abartıyorum durumu? Tek bir kişi içinde o tek sesi beklemek daha mı az önemlidir sanki? Bu isteği yenmek... Bu isteği yenebilir miyim?

Sen şimdi 'Oh! Kurtuldum!' mu diyorsun? Böyle bile desen, hiç değilse şimdi, içinde bir kararın duymaman olanaksız. Ama yine de öyle söylüyorsan -ben senin 'derdinim' çünkü- aramaman iyidir. Her şeye bir yerden başlanır. Bu, senin dertlerinin bitişinin başlangıcı mı? Dün beni hiç aramaman, bugün de...

Hâlâ beni bağışlamamı istememde ne yarar var?

Beni bağışlamamı yürekten istedim. Beni bağışlamıyorsun ve ben de kendimi bağışlamıyorum. Saat gece yarısını geçiyor. Sana eskiden söylediğim gibi, sesini işitmediğim için gün başlamadı. Daha kaç gün de başlamayacak. Bu kopuşa kendi iradenle, kendi bilincinle karar vermiş olduğun için çok acı çekmeyeceksin.

Keşke sana hak vermeseydim.

Kendimi aldatabilirdim. Senin bana bıraktığın müzik bantlarındaki, kimin nesi olduğunu, andante mi allegro mu olduğunu, yöneten ya da çalanın kimliğini açıklayan seslerinden birini dinleyebilirdim, daha önceleri sesini özlediğim zamanlarda yaptığım gibi. Oysa şimdi müzik bile içimi acıtır benim. Öyleyse gün, böyle kandırma-
cılarla hiç başlamasın. Sen yoksan, gece nasılsa hiç bitmez. Sürsün dursun. Gün ışığına eş tutacağım bir aydınlık oluşabilir mi hiç?

Seni, seninle yakınlığımı, evliliğimi, birlikteliğimi unutmamı kolaylaştıracak koşulları oluşturuncaya kadar, bu yazılarla sürdürmek zorundayım var oluşumu. Seni ne çok kırmışım sevgilim, ne çok kırmışım...

Şimdi fenayım. Soluk alamadığımı sanıyorum. Üzüntü, yalnız ruhsal etki yapmayı bıraktı, bedensel olarak da hasta etti beni. Yine de ölümü değil, kendimi toparlamam gerektiğini düşünüyorum; buna kendimi zorlamam gerektiğini. Benzersiz bu üzüntü durumunu mutlak olarak yaşayacağımı, bundan kaçınma olanağının bulunmadığını kafama iyice bir yerleştirmeliyim. Bunun ne yararı var?

Hiçbir yararı yok. Çünkü böyle düşünmek, umudumu kesmiyor.

Beni bağışlamadın sevgilim. Bağışlayamadın. Bunca kolay çözüldür müydü bağımız? Hayır, yanlış söyledim. Beni bağışlama. Çöz birtakım bağları. Bana daha fazla dayanman için bir neden yok. Çünkü bu, bir yeğleme sorunudur. Üzüntüsü ve sıkıntısı geçer olan...

Bu ilişki sürdükçe, bu evlilik bağı biçimsel olarak bile var oldukça, ben dündeki türden sapıtmalarımı sürdürecektim. Bu da senin sinirlerini yıpratıyordu. Oysa belki bir süre, belki sanılabilecek olandan daha kısa sürer öfkenin ve ayrılığın acısı. Sonra rahatlırsın. Dingin bir yaşama, maddesel ve duygusal sorunların yer almadığı bir alışılmışlığa senin de hakkın var. Bir yakınının söylediği gibi, benden genç ve benden güzel, yirmisinde bir Çerkes kızı alırsın. Hatta, paranla bile!

Bunları ne kadar içten söylediğime inanır mısın, bilmiyorum. Ama inan. Şimdi yine baş başa verelim ve senin bana ilişkin sorunlarını çözümleyelim diyorum. Beni de cezalandıralım.

Sensizliğin acısı, bir incir sepetine gizlenmiş kocaman zehirli bir yılandır. Ağırlığı bir yana, bu yilandan, onun soğukluğundan nefret ediyorum. Artık hiçbir çarem yok mu? Bir mutluluğu yaşamakla bir mutsuzluğu yaşamak arasında ne fark olduğunu biliyor musun? Bilmiyorum ben. Bulamıyorum da. Kişiyi bu noktalara getiren bir sevgiyi yaşamamış olmak daha mı iyiydi diye soruyorum kendime. Dönüp o çok güzel yılları böyle kolay harcamak... Bunu düşüneneğimi sanmazdım. Ama bunun yanında, senin böyle kolayca unutmalara döneceğini de sanmazdım.

Neyse... Bugün işler toptan KAPUTT!"

Kader kapıyı vuruyordu o gün.

Bu mektup, çok sonra, renkli naylon bir torba içinde, daha başka birtakım kâğıtların arasına karışmış olarak geçti elime.

İş işten çoktan geçmişti. Bu mektubu okuduğumda neler duyduğumu size nasıl anlatabilirim?

O renkli naylon torba içinde, zarfı açılmamış başka mektuplar bulacaksınız. Bu mektupları da bir başkası okuyamaz mı? Kim olduğu önemli değil, sesimin kısıldığının siz de farkındasınız. Belli olmaz, belki acındırırım kendimi. Belki bağışlatırım. Çünkü bu mektuplar onun eline hiç geçmemişti. Dalgınlıkla eski adresimize yollamıştım. Aylar sonra postadan geri geldi. Artık hiçbir yararı olamazdı o mektupların. Ben de öylece, açmadan sakladım. Kan tutmasına uğrayıp cinayeti işlediği yere dönen katil gibi. Onun yollamadığı mektuplarını, güncesini, ne de olsa eski kocası olduğum için polisler verdiler bana. Peki. Okumayın. Ne fark eder?

Oysa o, mektuplarımı okumuş olsaydı, beni belki de yüz-süzlük ve onursuzlukla suçlayabilirdi. Bunu göze almıştım. Çünkü insan, sevgisini, en geniş anlamıyla, en azından onun-
runu olduğu kadar koruma savaşı veremiyorsa, bence sevgiye layık değildir.

Üstelik bizim evliliğimiz, sevgimiz, isterseniz dostluğumuz da diyebilirsiniz, öyle sokakta rastgele karşılaşılan, pazar yerinde, ucuzlukta, işportada satılan cinsten bir sevgi, bir evlilik, bir dostluk değildi. Bunu ikimiz de bilir ve hep söyledik. Nasıl olmuştu da o hale gelmiştik?

O ilk birkaç mektuptan sonra, telefon etme yürekliliğini de göstermedim değil. İnanın. Ama telefonlara çıkmıyordu ya da sesimi tanır tanımaz kapatıyordu. Dairesinden de aramıştım, yok dedirtiyordu. Oysa, onunla tartışmak ihtiyacındaydım. Tartışmakla bir sonuca varamayacağımızı bile bile. Herkes kendi haklılığına sıkı sıkı sarılır.

Evlenmeden önce bana yazdığı mektupları okuyorum zaman zaman. Bir şarkı sözündeki gibi, 'teklifim aşka dönmek'

değildi. Ancak bunca yıldan sonra, bir eski çorap atar gibi birbirimizin yaşamından öylece çıkıp gidebileceğimizi düşünemiyor, kabullenemiyordum.

Son tartışmamızın, bardağı taşıran damla olduğu açıkça belli oluyordu. Nedenler, bir aysberg gibi daha derinlerdedi. Kuşkusuz, ben hırçındım. Son zamanlarda fazlasıyla alıngandım. O, kendisini kanıtlama savaşımı veriyordu. Belki de feminist kaygılar taşıyordu. Kimi maddi sorunlarımızın da huzurumuzu etkilediği söylenebilir.

İşlediğim korkunç cinayet için mazeret aramıyorum. Ama, ne olursa olsun, sevginin, cinsel çekimin, hatta şefkatli öpüşlerin bile sonu gelmiş olsa, biz aynı zamanda birbirimizin her zaman en yakın, en iyi dostu değil miydik? Dertlerimizi, sıkıntılarımızı, sevinçlerimizi hiçbir art niyet olmadan, olanca içtenliğimizle birbirimize anlatır, en sıkıntılı günlerimizde birbirimize yaslanmasını bilirdik.

Ne olmuş olursa olsun, bu dostluğu, bu güzel yakınlığı yok sayacak kadar önemli olamaz, diyordum. Biz, toplum içindeki yalnızlığımızı birbirimize dayanarak gidermeye çalışırdık. Kısacık bir pusula; telefonda bir içten "günaydın" sesi, birbirimize güç vermeye yeterdi.

Evet, o mektuplarda teklifim aşka dönmek değildi. Bütün alınganlıklarımın, hırçınlıklarımın temelinde ona karşı hep var olan sevgimin huysuz narinliği bulunsa bile, böyle bir öneride bulunmak için vaktin çok geç olduğunu nasıl anlamazdan gelirdim?

Ne var ki ikimiz de genç değildik artık. Ben ellisine merdiven dayamış bir adamdım, o kırkını geçmişti. Bundan sonraki yaşam, bizimkine benzer yeni dostluklar kurmak, yeni sevdalara düşmek için hiç de cömert sayılmazdı. Yitireceğimiz,

sadece sıradan bir evlilik, sıradan bir kadın erkek ilişkisi olmayacaktı, ikimiz de takkelerimizi önümüze koyarak hiçbir şeyi onur sorunu yapmadan, bir kez daha, bir kez daha düşünmeliydik.

Evet, teklifim aşka dönmek değildi. Ama bir süre yüreğimiz kanamaya devam etse de, neden bir yıllanmış ve yıllandıkça köklenmiş evliliği, bir sevgiyi, bir dostluğu sürdürmek için elimizden geleni esirgeyecektik ki?

Ona yine, eskisi gibi “sevgilim” ya da “karıcığım” diyebilmeyi ne kadar istiyordum. O ise özellikle “karıcığım” dememden pek hoşlanmazdı. Hoş belli de olmazdı ya! Bazen de, “Söyle, ben senin nenim? Karım. Söyle, karıcığım diyerek sarıl bana,” derdi.

O kopuştan sonra ona yolladığım ilk mektuptan sonra yeniden düşünmüş, yüreğimi yeniden dinlemiştim. O mektubu yazarken bile gururumu, bir ölçüde, kollama çabası içinde olduğumu fark etmiştim. Ona “niye dostluğumuzu korumayalım” falan gibi sözler söylemiştim. Neden açık yürekli olamamıştım? Neden ne olursa olsun, yani tepkisi ne olursa olsun, onu sevdiğimi, yitirdiğim korkusu içime işledikçe bu sevgiyi daha yoğun bir biçimde hissettiğimi söylemekten kaçınmıştım? Beni geri çevirirse diye mi? Çevirirse ne olurdu? Günlerden beri içimde duyduğum yılgınlık biçimindeki o boşluğu, ezikliği daha ne kadar derine götürebilirdi? Öyleyse ne diye gizlemeye çalışmıştım duygularımı? O duygular, o ne derse desin, nasıl davranırsa davranırsın benim içimdeydi ve bütün yoğunluğuyla günlerimi, gecelerimi dolduruyordu. Bir tutku muydu ya da karasevda denilen türden aptalca bir duygu muydu, bilemiyorum. Şu anda bunu çözümleyebilecek durumda değilim. Kafam karışık ve olanları hâlâ anlayabildiğimi söyleyemem.

Bu sorgunun sürdüğü günlerden beri, ölümün ne anlama geldiğini daha bir aydınlıkla düşünüyorum. Yaşam onunla birlikteyken vardı. O yok artık. Artık yaşamımda hiçbir biçimde varlığını sürdürmeyecek. Öyleyse bu hayat öylesine anlamsız, öylesine amaçsız bir hayattır ki, yaşansa da olur, yaşanmasa da...

Onsuzluğa dayanamıyorum ben. O benden daha güçlü çıktı. Hep söyledirdi zaten. Ama beni artık hiç sevmiyor bile olsaydı, köpeğinin kendisini terk edip gittiğini sandığı günlerdeki telaşını düşünüyordum da, onun kadar da mı önemim yoktu yaşamında diye boğuluyordum. Gülebilirdi bana. Bunu göğüsleyebilirdim. Hani bir türkü vardır, “Vur hançeri kadınım ben öleyim, kapınızda bir tanem kul ben olayım” der -ikinci dizeyi ikimiz de sevmezdik- ama öyle değil, yanılmamalı. Onun için, onun sevgisini yeniden kazanmak için gururumu bir yana bırakabilirdim, ama hiçbir zaman beni köpeği gibi düşünmesine izin veremezdim. O zaman zaten ona layık olamazdım ki! Yine de onu bir kez daha, mektupla ya da telefonla aradım. O benim için “artık yok!” olamazdı. Ölüm gibi bir yokluğu kabullenemezdim. Benim her odacığımda, her düş baloncüğümde, kalp ağrılarımda, mide kramplarımda o vardı.

Mektuplarımın, telefonlarımın canını sıkacağını tahmin etmiyor değildim oysa. O mektuplar, bana karşı ne kadar kalmışsa, var olduğunu düşünebileceğim saygıyı da sevgiyi de hızla tüketiyor olmalı diye düşünüyordum bir yandan da. Bu böyledir. İnsan sevgi dilenciliğine çıktı mı, sadaka bile çok görülür, “Allah versin!” denilir. Ne var ki benim ondan sadaka beklediğim yoktu. O kadar kesin bir tavır takınmıştı ki, zaten hiçbir şey bekleyemezdim.

Sorabilirsiniz elbet, madem hiçbir şey beklemiyordun da niye durmadan telefon ediyor, mektuplar yazıyordun diye. Daha önce de düşünmüştüm bunu, ama bugünkü kadar duru ve aydınlık bir biçimde değil. Onu arıyordum, çünkü yitireceğim bir şey yoktu. O telefonlar, o mektuplar, olsa olsa onun gözünde benim onursuzluğumu belgelerdi. Varsın öyle olsun diyordum. Buna karşılık, onu, içimde olan onu, yaşadığım sürece yaşatmak zorundaydım. Çünkü o ne derse desin, onunla bütünleşmiş bir beynim, bir yüreğim vardı. Ben öldükten sonra elbet ayrışım başlayacak, ama o zamana kadar, tek yanlı bile olsa, mektuplarla bile olsa, bu iletişimi, bu varlık ortamını koruyamazsam, öylesine büyük bir boşluğa düşerim ki, buna dayanamam sanıyordum.

Gülüyorsunuz şimdi bana. Haklısınız, ne diyebilirim. Ben onun kadar güçlü değildim. Daha önceleri beni hep herkesten güçlü, herkesten akıllı ve hatta güzel bulurdu. Son zamanlarda nedense bütün erkekleri “o zavallı et uzantıları ile böbürlenen yaratıklar!” diye suçladığı gibi, dolaylı biçimde de olsa, beni de o kategoriye sokmaya başladığını hissediyordum. Yine de yüreğinde bana özel bir yer ayırdığını hep sandım.

Dengesizliğimi kabul ediyorum. Bana hep, çok acelecisin; hep mutlak kusursuzluk peşindesin, derdi. Bu yanımdır belki beni sürekli olarak doyumsuzluk bunalımlarına sürükleyen.

Yine de ona yazdığım mektupların faydası yok değildi. Bunları ona yazarken, kendi kendimle bile olsa, içimdeki ona seslenebiliyordum. Yine bu mektuplarla, içimdeki kendimi ona karşı savunduğumu sanıyordum. Telaşımın ve hırçınlıklarımın nedenlerini, kendi kendimle de olsa tartışabiliyordum. Zaman zaman, “beni hiç anlamadı” diye onu suçlayabiliyordum. Bunu telefonda yapmam olanaksızdı, çünkü telefonu ya hemen yüzüme kapatıyor ya da hiç tanımadığı biriymişim gibi öyle bir

söz söylüyordu ki, ne diyeceğimi, ne yapacağımı kestiremiyor-
dum.

Kaldı ki, mektuplarımı okumak zorunda da değildi. Zaten okuyup okumadığını anlama olanağım yoktu, istediği zaman ne kadar katı ya da ne kadar yürekli olduğunu biliyordum. Biliyordum da niye yazmayı sürdürüyordum? Belki ilerde, kendi kendimi, bu bağın kopmaması için elimden geleni yapmış olduğuma inandırmak içindi. Kim bilir, belki bir gün, çok ilerde bir gün, o mektuplarda içini sızlatacak bir tümce keşfederek, böylesine kestirip atmam için, sahi bana ne yapmıştı bu adam, diye sorabilir diye kuruyordum.

Onunla birlikte olduğumuz yıllar boyunca, ne yaptıysak birlikte yaptık. Birlikte sevindik, üzüldük. Ona hep kendimi beğendirmek istedim. Belki son günlerimizde, onu isyana yöneltten hırçınlıklarımda -o öyle söylediğine göre öyleydi- yaşlandığını fark eden bir insanın yerli yersiz telaşıyla ona kendimi eskisi kadar beğendiremediğim kaygısı etken olmuştu. Bazen hiç beklemediğim ve bence, bugün bile hâlâ haksız olduğuna inandığım eleştirileri karşısında onu, sevgisini, avuçlarımın arasından ince bir kum birikintisi gibi kaydırıp tükettiğim korkusuna kapılıyordum.

Keşke daha o zaman ölmüş olsaydı... Ya da ben mi ölseydim?

Ben ölmüş olsaydım, bir şey anlamayacaktım. O, o zaman ölmüş olsaydı, yani kopmamızdan önce ölmüş olsaydı, haykıra haykıra sevgimi ve acımı söylerdim pencerelere.

Sonra bir gün postacı, mahkemenin çağrı mektubunu getirdi. Boşanmak istiyordu benden. Nedeni, şiddetli geçimsizlik, maddi ve manevi işkence...

Duruşma tarihi, ona yolladığım son mektubun tarihinden hemen hemen üç ay sonrasına rastlıyordu. Artık ben de onun

gibi, yaralarımın kapandığını düşünüyordum. Saman gibi bir yaşamdı günlük yaşamım, ama her şey dışardan bakılınca hiç de kötü değildi. Üç dört günlük bir ilişkim bile oldu. Benim olgunluğumu ve erkekliğimi muhteşem (!) bulduğunu söyleyen bir kadınla. Ateşli bir sevişme ortasında, o beylik benzetmeyle, beynime kızgın bir şiş saplanmıştı sanki, hemen oradan ayrılmıştım. Onun, canlılığından hiçbir şey yitirmeden belleğime yerleşmiş olduğunu o anda bir kez daha kavramıştım.

Duruşmadan önceki gece, ikimizin hemen hemen başından beri tek ortak arkadaşımız olan bir karı koca, onu değil de beni avutmak için evlerine yemeğe çağırdılar. Balkonda güzel bir rakı sofrası hazırlanmıştı. Neşelenmiş gibi davranıyordum. “Ne var bunda” diyordum. “Uygar insanlarız. Yapamadık. Uzatmak anlamsızdı. Yarın göreceksiniz, duruşmadan sonra kol kola, güle oynaya çıkacağız adliyeden...”

Söylediklerime kim inanıyordu ki! Onun sevgide uygarlığa dudak büküğünü biliyorlardı. Ben de biliyordum. Izgarada balık pişiyordu. Barbunya. O günkü gibi taze ve iri iri barbunyalılar. Bir daha hiç barbunya yiyemem sanıyorum. Oysa rakı buz gibiydi, kavun bile vardı. Biri, teype eski bir kaset koymuştu. Bir yolculuk öncesi bana ilk kez onun dinlettiği o yarı ezgi: Joan Baez’dan, ayrılıkları anlatan bir ezgi. Yüreğimin acıya bulandığını sanmıştım.

Duruşmaya gelmedi. Avukatı öyle ruhsuzdu! Zaten yargıç ona hiçbir şey sormadı.

Bütün bu olanların gerçekten olmuş olduğuna hâlâ inanmıyorum. Ben onsuz, o bensiz ve yaşam sürüp gidiyordu. Peki, ama nerede o yücelttiğimiz sevgi? Biz de vaktiyle küçümsediğimiz sıradan insanlardan mı olmuştuk?

O sevgiyi ben öldürdüm, itiraf ediyorum.

Bir gün karakoldan çağırdılar. Bir trafik kazasında yaşamını yitirmişti. Valizinde yeşil naylon bir torba içinde, üzerinde adım ve adresim yazılı bir büyük zarf bulmuşlardı. Ne de olsa onun eski kocasıydım. Zaten o da, ben de bir daha evlenmemiştik. Polisler torbada, para ya da değerli herhangi bir şey bulunmadığını saptayan bir tutanak düzenlemişlerdi.

Mektuplarını, mektuplarımı ve güncesini alabilmek için tutanağı imzaladım.

Bana verebileceğiniz ceza ne olabilir? Kendimi yaşam boyu içine kapadığım yalnızlık hücresinde, ölümümü bekliyorum. Kim bilir, belki onunla, bir başka yerde, bir başka dünyada, kuşkularımızı ve aptallıklarımızı yenecek bir birlikteliği yeniden kurabiliriz.

Arkası Yarın

Bir sabah, ezan vakti, annesinin hıçkırıklarını duyarak uyan-
dı. Babası köyde yoktu ve annesini, yatağının içine bağdaş kur-
muş, ağladığı anlaşılmaz diye yemenisinin ucunu ağzına so-
karak uvunurken görünce, yüreğini büyük bir korku sardı:

“Ne oldu, niye ağlıyorsun anam?” diye çöktü yatağın dibi-
ne. “Bir şey mi oldu yoksa babama?”

“Satı ablan kaçmış oğlum,” diye inledi kadın. “Baban da
yok. Ben ne söyleyeceğim ona şimdi...”

Şaşırdı. Ablasının düğününe bir hafta vardı, bir yandan da
çeyizini tamamlamak için koşturup duruyorlardı.

“Satı ablam nereye kaçmış anam?” diye sordu aptal aptal.

“Nereye kaçacak, nişanlısına kaçmış oğlum!”

O sırada henüz on üç yaşındaydı Mustafa. Bir kızın nişan-
lısına kaçmak istemesine bir türlü akıl erdiremedi. Şurda bir
haftaları vardı!

O, annesiyle konuşurken öteki kardeşleri, büyük ablası
da uyandı. Hep birden ağlamaya başladılar. Mustafa için için
okula gitmeyeceğim diye seviniyordu. Annesi, koşup amca-
sına haber vermesini istedi ondan. Haber kısa sürede bütün
köyde duyuldu. Konu komşu eve üşüştü, herkes annesini
avutmak için bir şey söylüyordu. Annesinin asıl üzüntüsü ko-
casına ne diyeceğini bilememesiydi. Bir kıza sahip çıkamadın
diyecekti adam.

Mevsim kıştı. Neredeyse bir metreye yakın kar vardı. Mustafa ile amcası öğleden sonra Satı'nın peşine düştüler. Yağan kar, izleri örtmüştü, ama yine de Satı'nın nişanlısının köyüne doğru gittikleri anlaşılıyordu. Mustafa ile amcası, o izlerin ardından yürüyerek dünürlerinin köyüne ulaştıklarında, akşam olmak üzereydi. Mustafa, eniştesinin evini biliyordu. Kapıyı itip içeri girdiler. Satı, kaynanası ve kayınpederi sedirde oturuyorlardı. Onları görünce telaşla kalktılar yerlerinden. Satı'nın amcası yeğenine dönerek, "Hiç utanmadın mı kaçmaya?" diye bağırdı. "Anneni, babanı hiç mi düşünmedin? Kahurlarından bir an önce ölmelerini mi istiyorsun? Yazıklar olsun sana!"

Satı hiç sesini çıkarmadan sessiz sessiz ağlıyordu. Yapacak bir şey yoktu, olan olmuştu. Amca yeğen, kar kıyamette gece vakti köylerine döndüler.

Satı'nın kaçışının üçüncü günü, babası köye döndü. Haberi duyunca, yıldırım çarpmış bir çınar ağacı gibi çöktü. En sevgili kızıydı Satı. Onu, tacıyla duvağıyla gelin edip göndererek mürüvvetini görmek en büyük dileğiydi. Yine de acısını belli etmemeye çalıştı. Çeyizini bir arabaya koyup gönderdi, ama araya girenleri duymamış gibi davrandı ve kızını bağışlamayı reddetti.

Bir yıl kadar sonra, Satı'nın doğurduğu haberi geldi köye; birkaç gün sonra da lohusa hummasından öldüğü. O akşam, Mustafa, sedire bağdaş kurmuş ders çalışıyor, annesi kirmen eğiriyordu. Adam, akşam namazını kıldı, içeri odaya gidip yatağına yattı. Mustafa, o ara annesinin mırıl mırıl bir şeyler söylediğini duydu, şaşırdı:

"Ana, kiminle konuşuyorsun öyle?" dedi.

"Anneannenle konuşuyordum oğlum. Az önce buradaydı da..."

Mustafa iyice şaşırdı:

“Ana, anneannem öleli çok oldu, sen nasıl konuştun onunla?”

“Evet, o öldü ama, az önce buradaydı. Evi süpürüyordu, gözümle gördüm. Hayırdır inşallah...”

Mustafa, annesiyle konuşurken içeri odada yatan babası birden uyanmıştı. Garip bir ses duyunca, Mustafa ile annesi telaşlanarak içeri koştular. Adamcağız konuşamıyor, daha doğrusu ne dediği anlaşılmıyordu. Gözleri yarı kapalıydı, sağ eliyle sağ ayağı saralı gibi sarsılıyordu. Annesi büyük bir korku ve telaşa kapılarak Mustafa’yı, köyün hocasını çağırmaya yolladı. Mustafa, gemici fenerini yakarak yola düştü, hocae-fendiyi yaka paça eve getirdi. Aslında Mustafa da annesi de hocaların elinden bir şey gelmeyeceğini biliyorlardı, ama hiçbir şey yapmamaktan iyiydi. Başka çareleri yoktu. Hoca da zaten birkaç dua okuduktan sonra, “Geçmiş olsun, iyi olur inşallah, Allah’tan umut kesmeyin,” deyip gitti.

Mustafa ile annesi sabaha kadar hastanın başında beklediler, mevsim kıştı, her taraf karla kaplıydı, kente giden yollar kapalıydı, köyde bir ebe bile yoktu. Sabaha doğru adam biraz açıldı, konuşması biraz olsun düzeldi, gözlerini açtı. Karısını başucunda görünce, elini tuttu, güçlkle, “Hasibe, yanımdan ayrılma, sakın beni yalnız bırakma, son nefesime kadar yanımda olmanı istiyorum,” dedi. “Ben kızımın yanına gidiyorum. Senden de selam söylerim. Senden bir ricam daha var. Çocuklarım çok küçük. Onlara iyi bak, babalarının yokluğunu aratma. Mustafamın hatırı kırma. Yuvamızda dur. Yuvamızı dağıtma. Gençsin, sana evlenme teklif ederler. Beni biraz olsun seviyorsan bu evi dağıtmaz, söylediklerimi yaparsın. Bana söz veriyor musun?”

Adamcağız güç bela bu sözleri söylerken karısı durmadan ağlıyordu:

“Hasanım, biricik kocam, sana söz veriyorum, Allah canımı senin kokunla alsın. Senden başkasının eli elime değmeyecek inan bana. Oğlunun yanında söz veriyorum.”

Ertesi sabah, Ankara’da kocasının yanında bulunan ortanca kızı dışında, bütün çocukları başucundayken Mustafa’nın babası sessizce öldü. O anda Mustafa’nın hayatı da yıkıldı. Evin tek erkeği şimdi oydu, ama ne yapabiliirdi? Daha on dört yaşındaydı. Saban süremez, ekin biçemezdi. O koca evi nasıl geçindirecekti? Üstelik babasının biraz borcu da vardı.

İnekleri, koyunları satarak borçlarını ödediler. Geride bir çift öküz, bir inek ve bir camız kalmıştı. Ne var ki, bir yerden gelirleri olmadığı için, geçim zoruyla yavaş yavaş onları da sattılar. Defter kitap alacak para kalmayınca, Mustafa okulu da bıraktı.

Bir gece, uykusu kaçıp bir türlü uyuyamayınca aklına, Ankara’ya ablasının, eniştesinin yanına gitmek geldi. Belki onlar kendisine bir iş bulabilirlerdi. Yaşı küçüktü, ama gücü kuvveti yerindeydi. Okulda öğretmen ona “Sen cin gibisin, her işe aklın erer,” derdi.

Sabah erkenden kalktı, annesine, ortanca ablasının yanına, öteki köye gideceğini söyleyerek evden ayrıldı. Yola çıktı. Kente giden bir kamyonu atlayarak Ankara’nın yolunu tuttu.

Ankara’da çalışmaya başlayalı iki yıl olmuştu. Köyden durmadan kötü haberler geliyordu. Bir sürü laf, dedikodu; güya, annesi amcasına varmış. Olacak şey değildi bu, çünkü babası ölüm döşeğindeyken, annesi, “Senden sonra kimserin eli elime değmeyecek,” diye söz vermişti. Bu yüzden, söylenenlere inanmıyordu Mustafa, ama sonunda köye gidip işin doğrusunu öğrenmenin daha iyi olacağına karar verdi.

Hazırlığını yaptıktan sonra, yanında çalıştığı patrondan on beş gün izin isteyip köye vardı.

İki yıl aradan sonra doğup büyüdüğü köy bir tuhaf geldi Mustafa'ya. Evleri bile yıkık döküktü sanki. Sokaklarda tek tük insanlar, ne bir otomobil gürültüsü, ne satıcı bağirtısı. Onu gören komşular, hoş geldin demeye üşüştükleri için annesiyle uzun süre yalnız kalıp konuşamadı. Sonunda akşamüstü kimse kalmadı. O zaman, "Ana, amcama vardığın doğru mu?" diye sordu.

Annesi başını sallayarak doğruladı.

"Neden yaptın bunu?"

"Bak yavrum, sana yanlış anlatmışlar. Ben, amcanla evlenip babanın kurmuş olduğu yuvayı, yani sizin yuvanızı bırakıp amcanızın evine gitmedim. Son zamanlarda, o yalnız, ben yalnız, eh, ağabeyinin evi, gelip gidiyor elbet, ama baktık ki dedikodular çoğalıyor, amcanla bir anlaşma yaptık. O kendi evinde, ben kendi evimde kalmak üzere evlendik. Bütün erkek işlerini ben kadın olarak yapamıyordum. Eve bir erkek gerekiyordu. E, sen de iki yıldır yoksun. Ne de olsa, amcanız; çocukları da beni horgörmezler diye bu evliliğe razı oldum."

Yüreği burkuldu Mustafa'nın.

"Ama ana, babama söz vermiştin" dedi. "Ben ve kardeşim gurbet ellerde niye kahır çekiyoruz? Hep senin için. Seni hiçbir zaman parasız bırakmadık. Erkek işlerini parayla yaptırılmaz mıydın? Şart mıydı evlenmen?"

Haklıydı Mustafa, haklıydı, bunu biliyordu kadıncağzı, ama her şeyi ona anlatamazdı ki... Boynunu büküp sustu. Oğluna en sevdiği çorbayı pişirdi. O varken, amca eve hiç uğramadı.

Olanolmuştu birkere. Mustafakendikendine, "Nede olsa amcam; ya bir yabancıya varsa ne yapacaktık?" diye avunuyordu.

Ne yapabilirdi ki... Annesinin sandığının aksine pek çok şey biliyordu. Babası da söylemişti ölüm döşeğinde. Annesi daha genç sayılırdı, kırk yaşında anca vardı. Gönül onun gönlüydü, çocuklar ne yapabilirdi?

Köyde birkaç gün kaldıktan sonra, ablasının köyüne gitti. Annelerinin amcalarıyla evlenmesini ablası da iyi karşılamamıştı, ama sonunda alışmıştı. Mustafa da alışmaktan başka çare göremiyordu.

Ertesi gün, ablasıyla birlikte köye döndü, izninin bitmesine daha epey vardı. İki yıldır görmediği akrabalarını, arkadaşlarını ziyaret etmeye yine de ancak yeterdi kalan vakit.

Bir gün, annesi ve ablasıyla birlikte teyzesini görmeye gidiyorlardı. Teyzesinin evinin yolu, köy ilkokulunun önünden geçiyordu. Okulun hizasına geldiklerinde gözü bir kıza ilişti. Yaşlı bir kadının koluna girmiş, ağır ağır yürüyorlardı. Onu bir ara şöylece görebildi Mustafa, ama o an yüreği hop etti. Ankara'da olsa, ne yapar eder, önüne çıkardı. Köy yerinde hiç öyle şey olur mu? Zaten kızın yüzünü bir daha göremedi. Önden yürüdükleri için arkaları onlara dönüktü.

"Ana, şu yaşlı kadınla yürüyen kimin kızı?" dedi.

Anası kuşkuyla baktı:

"Tanımadın mı? Kocamehmetlerin kızı."

"Peki, adı ne bu kızın?"

"Feyziye."

Biraz da telaşlanmıştı galiba annesi.

"Ne o?" dedi. "Yoksa âşık mı oldun elin kızına?"

"Aman ana, nereden çıkardın bunu da şimdi!"

Hem yürüyor, hem konuşuyorlardı. Ablası yan gözle süzüyordu kardeşini. Birden söze karıştı:

“Anne, Mustafa koca adam oldu, evlenme çağı geldi artık,” dedi. Kadının yüzü asıldı:

“Aman kızım, Mustafa daha çocuk. Askerliğini bile yapmadı. Hele askere gidip gelsin, sonra eveririz elbet. Bir de asker karısının kahrını çekemem...”

Konu orada kapandı, ama Mustafa’da bir durgunluk.. Yoksa, annesinin dediği doğru muydu, âşık mı olmuştu o kıza?

İzninin bitmesine yedi gün vardı, ama Mustafa iyice tuhaflaşmıştı. Yemek yiyemiyordu, geceleri gözüne uyku girmiyordu, bol bol sigara içiyor, yere tükürüyordu. Kızla konuşmak için fırsat kolluyordu, ama bir türlü aklına bir çare gelmiyordu.

Köyün tam ortasından, ilçeden gelip yakınlardaki köylere giden karayolu geçiyordu. Bir gün o yolda aşağı yukarı dolaşırken, birden Feyziye’yi gördü. Önüne bir sürü hindi katmış, herhalde kümeslerine doğru güdüyordu hayvanları, ama onlar da sağa sola dağılıp duruyordu. Hemen kızın yanına yaklaştı, “Size yardım edebilir miyim?” dedi olanca kentli kibarlığıyla.

Suratı asıldı Feyziye’nin:

“Kimsin sen? Defol git buradan, şimdi babama seslenirsem, seni bir güzel pataklar!”

Kibarlığını hiç bozmadı Mustafa:

“Korkmayın, size bir kötülüğüm dokunmaz!” dedi. “Sadece yardım etmek istedim. Hem sen beni tanımadın mı? Ben, Zurnacı Kemal’in oğlu Mustafa değil miyim? Ankara’ya çalışmaya gittiydim babam ölünce. Daha yeni geldim...”

Kız, kaşlarını çatarak iyice bir dikeldi:

“Kim olursan ol, umurumda bile değil! Ankaralara gitmekle kendini bey falan mı oldum sanıyorsun? Şimdi defolup gitmezsen babamı çağıracağım, haberin olsun!”

Mustafa nedense, kızın öfkelenmesine karşın, aslında onun kendisine karşı pek de kayıtsız olmadığını sezinledi ve bir cesaret daha gösterip elini tutmaya yeltendi ama kız bu kez, "Baba!" diye bağırmaya başlamaz mı? Çaresiz, hemen uzaklaştı oradan. Eve gelince, kızın, babasına olan biteni anlatmış olacağını düşünerek durumu annesine açıklamak zorunda kaldı. Annesi saçını başını yoldu: "Köylük yerde, herkesin gözü önünde böyle şey yapılır mı a oğlum! Uzak dur elin kızından! Onun babasını tanımazsın, öyle aksi bir heriftir ki kızına dolaştığını bir öğrenecek olursa çiftyle vurur, öldürür seni vallahi!"

Mustafa'nın tepesi attı:

"Ne yani," dedi. "Sevmek günah mı? Ben de gider, onunla konuşur, kızını isterim!"

Kadıncağız ne diyeceğini şaşırdı, "Sen yeni âdetler mi çıkarıyorsun a oğlum?" dedi. "Sen deli misin? Hiç öyle şey olur mu? Bu işin yolu yordamı var..."

Mustafa, Ankara'da duyup gördüklerini anlatmaya çalıştı annesine ama kadının aklı yatmadı:

"Burada öyle şeyler olmaz. Hem o adam, bildiğin adamlardan değil, seni anlayıp dinleyeceğini hiç sanmam!"

Annesi böyle kesin konuşunca, Mustafa da cesaretini yitirdi. Ama bir kere içine ateş düşmüştü, kızla bir kez daha konuşmak için fırsat kollamaya başladı. Kendisine güveniyordu, bu yüzden de kızın yüz vermemesi canını sıkıyordu. Ondan iyisini mi bulacaktı? Ama için için, değil böyle köy yerinde, Ankara'da bile bir kızın tanımadığı bir erkekle hemen tatlı tatlı konuşmayacağını kabul ediyordu.

İzni süresince kızı ancak birkaç kez çeşme başında, okulun önünde, arkadaşlarının arasında görebildi. Uzaktan uzağa işmar etti ama, o öfkeli bakışlardan başka yanıt alamadı.

Yüreği kanaya kanaya döndü Ankara'ya. Ankara'ya dönünce, sağda solda güzel kızlar görür, işine kendini verir, unuttur diye umutlanıyordu, ama tadı tuzu kalmamıştı. Feyziye'yi gözünün önünden uzaklaştıramıyordu bir türlü.

Aradan aylar geçti. Derken, köyden yeni bir haber geldi Mustafa'ya. Annesiyle amcası geçinememişler, ayrılmışlar. Haberi alınca sevindi. Baştan beri bu evlilik hoşuna gitmemişti, ama şimdi, köye gitmek için iyi bir bahaneydi bu durum. Bu kez ne yapıp edip Feyziye'yi babasından isteyecekti. Patrona gidip izin istedi.

"Daha üç ay oldu izne gideli a oğlum, şimdi iznin sırası mı?" diye tersledi adam, ama Mustafa, annesinin ayrıldıktan sonra tek başına kaldığını ileri sürerek yalvarıp yakardı. Patron, Mustafa'nın çalışmasından çok hoşnuttu. Verdiği para da hiç iş bilmeyen çıraklara verdiği kadar bile değildi. Yevmiyesinden keseceğini söyleyerek on gün daha izin verdi. Mustafa bir hemşerisinden üç beş kuruş borç alarak hemen köye vardı.

Mustafa'nın böyle ansızın gelişi annesini çok şaşırttı. Önce, işinden atıldı falan sanıp korktu, ama Mustafa hemen durumu anlattı. Kızın hayalinin gözünün önünden gitmediğini, bu gidişle karasevda olacağını söyledi. Kızın adına şiirler bile düzmüştü. Anası üzüntüden dizlerini dövdü.

"O adam bize kız vermez a oğlum, n'ideceğiz şimdi?" diye yakınmaya başladı. "Ne kaybederiz ana," dedi Mustafa. "Biz dünür gönderelim, o vermezse yine vermesin!"

Kadıncağız çaresiz razı oldu. Akşam, yanına köyden hatırı geçen birkaç kişiyi de alarak dünür gitti, ama adam Nuh demiş, peygamber dememiş, gelenleri geri çevirmiş.

O gece Mustafa, üzüntüsünden sabaha kadar uyuyamadı, ama öyle kolayca pes edeceklerden değildi. Ertesi sabahtan

başlayarak kafasında planlar üretip kıza yaklaşma çareleri aramaya başladı. Sonunda bir gün, yolda yalnız başına dolaşırken yakaladı Feyziye'yi.

"Geçen akşam dünürücü gönderdim, ama baban razı gelmemiş," dedi. "Oysa ben seni seviyorum. Evlenirsek birlikte çok mutlu oluruz. Sen babanı razı etsen olmaz mı?"

Feyziye'nin yine suratı asıldı:

"Sen ne dediğinin farkında mısın? Ne demek seni seviyorum? Nereden çıkardın bunu? Beni üç adım yakından görmüşlüğü mü var? Hemen buradan defolup gitmezsen, avazım çıktığı kadar bağırırım, haberin olsun!"

Mustafa, kızın gözünün içine baktı. Sanki böyle konuşmak zorunda olduğu için öyle konuşuyordu.

"İyi ya işte," dedi, "çağır, herkesi çağır da benim seni sevdiğimi bütün köylü duysun. Ama şunu da unutma, söz konusu olan benim değil, senin namusun! Şunu da bilmeni isterim ki, ben senden öyle kolayca vazgeçmem, bir sefer değil, bin sefer dünür göndereceğim..."

Feyziye'nin yüzünden belli belirsiz bir gülümseme gelip geçti: "Ya babam yine hayır derse ne olacak?"

"O zaman da kaçırırım seni!"

Feyziye yine kaskatı kesildi:

"Sen avcunu yalarsın! Şimdi defol git buradan. Beni daha fazla rahatsız etme, tamam mı!"

Aslında Feyziye'nin de kendisini sevdiğinden emindi Mustafa, ama ne yapacağını bilemiyordu. Gideyim, babasıyla kendim konuşayım diyordu, ama buna da cesaret edemiyordu. Eve dönünce, annesine bir kere daha kızın evine gitmeleri için yalvardı. Kadıncağız, oğlunun yüreğine ateş düştüğünü görünce

dayanamadı, yine birkaç komşuyu yanına alarak gitti. Ama adam, gerçekten de inatçıymış, yine geri çevirdi dünürçüleri.

Mustafa'nın artık umudu kesilmiş gibiydi. Yemekten içmekten kesilmişti. İki gün boyunca köyün sokaklarında uyur-gezer gibi dolaştı, ama Feyziye ortalıkta görünmüyordu. Derken, bir akşam, pencerenin önünde oturmuş, kendi kendine dertlenirken tanımadığı bir çocuk yaklaştı:

"Mustafa abi sen misin?"

"Evet canım. Ne vardı?"

"Bu mektubu Feyziye ablam gönderdi sana."

Yüreği yerinden oynayacak gibi oldu Mustafa'nın.

Zarf, köy bakkalında satılan cinsten saman kâğıdıydı, ama içindeki kâğıt kaymak kâğıdıydı, üst sağ köşesine de renkli kalemle bir çift kuş resmi çizilmişti.

Bir solukta okudu, bütün kâğıdı iri iri harflerle dolduran kısacık mektubu. Yüreği onu yanultmamıştı. Feyziye, yabansı davranışından dolayı özür diliyor, aslında kendisinin de Mustafa'yı çok sevdiğini söylüyor ve yeniden dünür göndermesini istiyordu.

Hemen içeri koştu, mektubu sevinçle annesine gösterdi. Kadın aslında mektuba pek fazla sevinmedi, ama oğlunu da kırmak istemedi.

Yine yanına birkaç kişi alıp hemen o akşam yeniden dünür gitti Feyziye'nin evine.

Bu kez, herhalde daha önce kızıyla konuşmuş olmalı ki, adam yumuşak davranmış, oğlunuzu getirin de bir göreyim, demiş.

Annesi dönene kadar Mustafa evin içinde dört dönmüştü. Birkaç saat sonra annesi gelince hemen üstüne atıldı. Kadıncağız, başörtüsünü zor çıkardı başından. Durumu anlattı. Mustafa hemen gitmeye kalkıştı, annesi zor engelledi.

“Hemen olmaz oğlum,” dedi. “Vakit geçti. Üstelik ayıp denen bir şey var. Üstüne bu kadar düşersen, adam kim bilir ne ister bizden! Yarın akşama kadar sabret. Hem, sen yalnız gitmeyeceksin, birlikte gideceğiz!”

O gece de sabahladı Mustafa, içine doğmuştu, bu işin olacağını ta başından biliyordu. Biliyordu da, annesinin söylediği bir söz içine kurt düşürmüştü. Doğruydı, adam kim bilir ne isteyecekti...

Ertesi gün, güneş batana kadar dağda bayırda sürtündü durdu. Akşam annesi, komşulardan en çok sözü geçen Akkadın teyze, hep birlikte Feyziyelere gittiler. Adam yine asik suratlıydı, köşesine kurulmuştu. Konuklar içeri girince kıcını şöyle hafifçe kaldırdı, o kadar. Kızın anasında da bir kurum, bir kurum... Mustafa’nın anası güya oğlan anası! Selâmlaşılıp hal hatır sorulduktan sonra kız da geldi, hepsine hoş geldiniz dedikten sonra ellerini kavuşturarak bir kenara çekilip oturdu.

Kızın babası Mustafa’ya dönerek, halinden, tavrından beklenmeyen oldukça yumuşak bir sesle.

“Ankara’da ne iş yapıyorsun evladım?” dedi.

Mustafa öyle utanıyordu ki, cevap verirken başını bile kaldıramadan konuşuyordu, üstelik nezle de olmuştu, durmadan hapşıırıyor, burnunu çekiyordu:

“Bir elektrikçinin yanında kalfa olarak çalışıyorum efendim,” dedi. “Bazen evlere de çağırıyorlar, o zaman ayrı para alıyorum.”

“Güzel. Hangi semtte bu elektrikçi dükkânı?”

“Bilmem Ankara’yı bilir misiniz? Yenimahalle semtinde, üçüncü durağın hemen yanında efendim...”

“Ankara’yı iyi bilirim... Peki, nerde yatıp kalkıyorsun?”

“Seyranbağları’nda bir akrabamızın yanında efendim...”

Bu konuşma daha henüz bitmişti ki, çayları geldi.

Feyziye’nin annesi kurabiye de yapmıştı, ama Mustafa yerken boğazına kaçtı, az kalsın boğuluyordu.

Çay faslı bittikten sonra kalktılar. Dışarı çıkınca Mustafa derin bir soluk aldı. Neredeyse sıkıntıdan patlayacaktı. Hemen, işin olup olmayacağını sordu annesine. Annesi pek hoşnut görünmüyordu: “Seni görmek istediler, işte götürdük, gördüler. Daha ne bahaneler uyduracaklar bakalım!” dedi.

Ayrıntıları konuşmak için ertesi gün yine buluşacaklarmış. Mustafa için bir uykusuz gece daha. Daha sonra da akşamüstüne kadar yine serseri serseri kırdı bayırda dolaşma. Onu görüp tanıyanlara selam vermeyi bile unutarak...

İkinciüstü annesi, Akkadın teyze ile birlikte yine gitti kızın evine. Bu kez adam olur demiş. Haberi alınca Mustafa sevincinden neredeyse göklere uçacaktı. İzninin bitmesine az kaldığı için ertesi akşam nişan şerbeti içilmesi kararlaştırılmış.

Mustafa, sabah erkenden ablasının köyüne giderek ablasıyla eniştesini de alıp getirdi. Eniştesi, Feyziyelere giderek koşulları konuştu kızın babasıyla. Yüz bin lirası hemen şerbet içilirken verilmek üzere bir milyon lira başlık parası istemiş. Bir de elmaslı yüzük takılacaktı. O zaman yüz bin lira iyi paraydı. Mustafa kötü kötü düşünmeye başladı. Bu parayı bu kadar kısa zamanda nerden bulacaktı? Bir de yüzük...

Ablası, eniştesinden gizli, evlenirken kaynanasının taktığı yüzüğü çıkardı verdi Mustafa’ya. Köy bakkalına gidip rica minnet, Ankara’dan göndermek üzere faiziyle yüz bin lira borç da aldı sonunda. Ankara’da özel işlere gidip bu parayı kısa zamanda biriktirebileceğinden emindi Mustafa.

Akşam, Mustafa'dan gayri herkes, nişan takmaya kızın evine gitti. Âdetlere göre evlenmeden önce, oğlan, kız evine giremezdi. Mustafa evde yalnız kaldı. Çok canı sıkılıyordu. Nişanlanacak olan kendisiydi, böyle uzakta durması reva mıydı? Bir çare bulup o da gitmek istiyordu kızın evine, ama nasıl? Derken aklına bir şeytanlık geldi. Hava iyice kararmıştı. Kızın evi kalabalıktı. Kim kime dum duma. Ablasının entarisini giyerek kız kılığında o da kalktı, ötekilerin arkasından seyirtti. Herkes yüzük takmakla meşgulken, o hemen başka bir odaya girdi. Oda yüklük gibi bir yerdi. Bir sedirin üstüne yatakları yığılmışlar, üstlerine bir de örtü örtmüşlerdi. Sedirin altı genişçeydi. Yavaşça altına girdi. Orada kimse göremezdi onu.

Derken yüzük töreni bitti. Herkes evine gitti. Saat gece yarısına yakın olmalıydı. Mustafa o arada, üstündeki entariyi çıkarmış, üşümeyim diye altına koymuştu. Ayakları da uyuşmuştu. Kalabalığın gürültüsü kesildikten sonra kayınpederinin sesini duydu. Feyziye'ye, "Kızım, yatağımı yap da ben yatayım," diyordu.

Feyziye, yatağı içeri götürmek için odaya girince, Mustafa fırsattan yararlanarak kafasını perdenin altından çıkarttı, yavaşça, "Sevgilim, ben buradayım," diye seslendi.

Feyziye onu görünce çok şaşırdı, adeta nutku tutuldu:

"Aman Allahım, sen nereden girdin buraya? Nasıl girdin? Babam burada olduğunu bir duyarsa ikimizi de keser..."

Mustafa, olabildiğince yumuşak ve hafif, ama yine olabildiğince de kararlı bir sesle.

"Baban nereden duyacakmış," dedi. "Sen işine bak, hadi. Kendi yatağını da buraya yap, tamam mı canım?"

Kız, çok telaşlandı, ama yakalanırsa kendisi için de kötü olacağını düşünerek Mustafa'nın sözünü tutmak zorunda

kaldı. Anasıyla babasının yataklarını yan odaya yaptıktan sonra yüklüğün bulunduğu odaya geldi. Kendi yatağını da oraya serdi. Lambayı söndürünceye kadar Mustafa sedirin altından çıkmadı.

Saat bir olmuştu. Feyziye'nin anasıyla babası bitişik odada yatıyorlardı. Arada adamın horultusu, kadının iniltisi duyuluyordu. İki yeni nişanlı birbirlerine sarıldılar, öpüştüler. Kızın çok acemi olduğu belliydi ama, Mustafa da ilk kez öpüyordu bir kızı, Ankara'da, arkadaşlarıyla birkaç kez gittiği sinemalardaki gibi davranmaya özeniyor, usta bir âşık gibi sıkı sıkı sarılıyor, kızın soluğu kesilecek gibi oluyordu. Nefsi iyice uyanmış, her tarafı sırlıslıkla kesilmişti, ama tir tir titreyen kızın göğüslerini sıkmaya bile cesaret edemiyordu. Yatıp uymak da olanaksızdı. Arada bir öpüşüp koklaşarak sabaha kadar fısıllı fısıllı konuştular. Mustafa sabah hiç olmasın istiyordu, ama sonunda tanyeri attı, sabah ezam okundu. Kızın babası camiye gittikten sonra Mustafa nişanlısına veda ederek, hırsız gibi sessizce ayrıldı evden.

Eve döndüğünde bir dayak yemediği kaldı annesinden. Ne kadar yadsımaya çalıştıysa da gözlerinin altındaki siyahtan, bitkinliğinden, uykusuzluğundan nerede olduğunu hemen anlamıştı kadın. Bütün merakı çok ileri gidip gitmedikleriydi. Nikâh yapmadan bir de kızın karnı şişerse ele güne karşı ne deriz diye hayıflanıp duruyordu. Mustafa, böyle bir şey olmadığına güçlkle inandırdı annesini. Hem öyle bir şey olsa bile o oğlan anasıydı, tasası ona düşmezdi.

İzni bittiği için ertesi gün Ankara'ya döndü. Giderken kızın yüzünü ancak kapı aralığından görebildi. O geceki birlikteliklerini düşünerek için için güldü, ama bakalım o fırsat bir daha ne zaman geçecekti ellerine...

Ankara’da, borcunu ödemek, başlık parasını biriktirmek için deliler gibi çalışmaya başladı Mustafa, ama kazandığı üç beş kuruşla o kadar parayı bir araya getirmek olanaksız gibi görünüyordu.

İki ay sonra annesinden mektup aldı. Askerlik muayenesi için şubeden celp gelmiş. Ustasından iki günlük izin alıp gitti, muayenesini yaptırdı. Askere gitmeye daha bir buçuk yıl vardı. Annesi, askerliğini yapınca kadar evlenmesine razı değildi. Başlık parasını da daha önce biriktiremezdi zaten.

Günler artık çok zor geçer olmuştu Mustafa için. Eskiden, arada bir, yollu olduklarını tahmin ettiği kızların arasında dolaşır, laf falan atardı ama şimdi Feyziye’den başka, gözü kimseyi görmüyordu.

Nişanlanmalarından altı ay kadar sonra, dayanamadı, patronundan yine izin alıp köye vardı. Ne var ki kaynanası kesinlikle onu eve sokmuyordu. Gece olsun, gündüz olsun Feyziye’yle ancak pencere önünde konuşabiliyor, birbirlerinin ellerini bile ancak kaçırmak tutup sıkabiliyorlardı. O gecenin anısı ikisinin de gönlünde alev alev yanıyordu. Mustafa, kızı biraz zorlayıp da o gece işi bitirmediği için hayıflanıyordu. Annesi ne derse desin, kız bir gebe kalsaydı, artık kimse bir şey diyemezdi. Fırsatı kaçırmıştı enayi gibi.

Can sıkıntısından, izni bitmeden döndü Ankara’ya. Ama onun böyle erkenden döndüğünü duyan Feyziye, aklına kötü şeyler geldiği için olacak, çok üzülmüş, kahrından hasta olmuştu. Öyle ki, aradan daha bir ay bile geçmemişken, Mustafa annesinden bir mektup aldı. Mektupta annesi “Nişanlın çok hasta, hemen gel” diyordu.

Bu satırları okuyunca, Mustafa beyninden vurulmuşa döndü. Hemen gidip patronundan yine izin istedi, patron bu kez kızdı, “Ne oluyor ikide bir izin istiyorsun, burası belediyenin

aşevi mi!" diye tersledi, izin vermedi. Mustafa'nın içi içini yiyordu. Kaçıp gitmeye karar verdi. Durumdan kuşkulanan ve ondan çok hoşnut olan patron, şehirlik ceketiyile pantolonunu gizlemişti. Mustafa da çırağı Ankara'daki küçük eniştesinin evine yolladı, onun eski pantolonuyla ceketini getirtti. Ustanın olmadığı bir sıra onları giyip kaçtı. Gözü bir şey görmüyordu.

Köye varır varmaz hemen nişanlısının evine vardı. Feyziye gerçekten de hastaydı. Rengi sapsarıydı, güçlkle konuşuyordu, ama yapacak bir şey yoktu. O durumda bile kaynanası onları bir an baş başa bırakmıyordu. "Bu kızı kasabaya, doktora götürün," diye tutturdu... Kimse onu dinlemiyordu.

Çaresiz, yine döndü Ankara'ya. Artıkeski işinde çalışamazdı. Başka bir işe girdi. Ne var ki, başlık parasını tamamlamak şöyle dursun, köy bakkalından faizle aldığı yüz bin lirayı bile henüz ödeyememişti. Artık ne iş bulursa çalışıyordu. Geceleri inşaatlarda bekçilik yapıyor, evlerde falan elektrik işi bulursa, elektrikçilik yapıyordu. Bu işten çok iyi anlıyordu. Bıraksalar, ruhsat verseler, koca bir apartmanın elektrik tesisatını bile yapabileceğine güveniyordu. Derken, sigortasız çalıştığı için bu yeni işyerinin patronuna ceza geldi. Patron da Mustafa'nın kendisi ihbar etti sanarak, onu işten çıkardı.

Elinde birikmiş üç beş kuruşu vardı. Düşündü taşındı, akli Feyziye'deyken yeni bir işe girip çalışamazdı. Kalktı, yine köye gitti. Feyziye hâlâ çok hastaydı. Bir deri bir kemik kalmıştı. Kaynanası yine onları baş başa bırakmıyordu. Gitti, kahvede kızın babasını buldu, nişanlısını kasabaya, hastaneye götürmek istediğini söyledi. İsterse, kaynanası da onlarla birlikte gelebilirdi. Adam kızdı.

"Öyle şey olmaz," dedi. "Köylünün arkamdan sövmesini mi istiyorsun? Kocamehmetlerin Bekir Ağa, kızını kendi eliyle tutup damadına teslim etti mi dedirteceksin, olmaz öyle şey!"

Mustafa biraz direttiyse de adam, “Olmaz!” diye kesti attı. Mustafa can sıkıntısından kalktı, jandarma karakoluna gidip askerlik durumunu sordu. Daha dört ayı vardı çağrılmasına. Buna hem sevindi, hem üzüldü. Hemen askere gidecek olsa, aklı nişanlısında kalacaktı. Ama öte yandan da dört ay içinde yeni bir iş bulması da çok zordu.

Akşamüstü tekrar uğradı Feyziyelerin evine. Anlaşılan kız biraz vızıldanmıştı ki, kayınpederi bu kez daha Mustafa ağzını açmadan, “Oğlum, nişanlını kasabaya, doktora götürmekte ısrarlı mısın?” dedi.

Mustafa çok sevindi. Yanında bunun için yetecek kadar parası olduğunu da söyleyince, adam, “Peki, o halde, yarın sabah kaynananı da yanına alır, kasabaya götürürsün nişanlını,” dedi.

Ertesi sabah hemen kaptıkaçtıya atlayıp kasabaya gittiler. Mustafa nişanlısını, adını daha önceden duyduğu bir doktora götürdü. Doktor, Feyziye’yi bir güzel muayene etti. Filmini de çekti. Hastalığının öyle korktukları gibi ince hastalık falan olmadığını söyledi. Karnı kurt doluymuş. Bu yüzden çok kansız kalmış. Haplar, iğneler verdi. İnce hastalık olmadığını öğrenince, Feyziye diriliverdi. Kaynanasının söylenmesine aldırış etmeden iki nişanlı kasabanın parkına gidip biraz dertleştiler. Zavallı kızın, babasının söylenmelerine artık dayanacak hali kalmamıştı. Babasının acı sözleri hasta etmişti onu. Dönme vakitleri geldiğinde Feyziye, “Mustafa, ben köye dönmek istemiyorum,” dedi. “Beni seviyorsan, buradaki akrabalarımızın yanında bırak. Haplarımı alırım, iğnelerimi yaptırırım, çabuk iyi olurum burada. Babama da öyle söylersiniz. Düğünümüzün hemen olması için elinden geleni yapmanı da senden önemle rica ediyorum... Babamın

her şeye sinirlenip bana çatmasından bıktım, usandım. Düğünümüz olmadan askere gidersen, inan, kahrımdan ölürüm..." Mustafa sapsarı kesildi.

"Elbette seni çok seviyorum canım," dedi. "Ben de düğünümüzün bir an önce olmasını istiyorum, ama nasıl ve neyle? Elimizde bir kuruşumuz yok. Senin başlık parayı kısa zamanda denkleştirmem olanaksız."

Feyziye boynunu büktü, ses çıkarmadı. Mustafa onu, istediği gibi, kasabadaki akrabalarının yanına bıraktı, kaynanasıyla birlikte geri döndü. İçin için kızına hak veriyor olmalıydı ki kadın bu kez karşı çıkmamıştı, ama Feyziye'nin babası çok kızdı. Neyse, kaynanasıyla birlikte, birkaç gün sonra getiririz diyerek biraz yatıştırdılar. Ne var ki Mustafa'nın içine kurt düşmüştü bir kez. Başlık parasını nerden bulacak, askere gitmeden düğünü nasıl yapacaktı?

Durumu annesine açtı. Kadıncağız ne yapabilirdi?

Ellerinde avuçlarında bir şey yoktu ki satıp düğün yapsınlar... İşte o zaman geldi aklına Feyziye'yi kaçırmak. Vaktiyle ablası da nişanlısına anlaşılan bu yüzden kaçmıştı. Gerçi onun sonu iyi olmamıştı, ama bunda kaçmasının bir rolü yoktu. Başka çıkar yol olmadığına göre, bu fikre Feyziye'nin de karşı çıkmayacağını umuyordu.

Ertesi sabah erkenden kalktı. Annesine sadece Feyziye'yi görmek için kasabaya gideceğini söyledi. Kasabaya gittiğinde, Feyziye'nin akrabası olan kadın onu karşısında görünce şaşırıldı.

"Hayrola Mustafa," dedi. "Daha dün gittin köye, bugün döndün. Kötü bir haber mi var yoksa?"

Aklından geçeni onlara belli etmek istemiyordu,

"Yok, sadece Feyziye'yi yoklamak istedim," dedi.

Kadın, kahvaltı için bir şeyler almak üzere bakkala gidince, nişanlısıyla baş başa kalabildi. Düşüncesini hemen ona açtı. Feyziye önce çok şaşırды, “Bunu nasıl yapabiliriz,” dedi, “ikimizin de yaşı daha küçük. Sonra seni hapse atarlar...”

Söylediğı doğruydu, kız henüz on beş yaşındaydı. Mustafa on dokuzuna girmişti ama onun yaşı önemli değildi.

“Sen benden vazgeçmezsen bir şey olmaz,” dedi. “Bir kere birbirimizin olduk mu, baban da bizi ayıramaz...”

“Peki nasıl yapacağız?”

“Sen o işi bana bırak. Benim burada bir halam var. Şimdi akrabandan izin alır halama gider, durumu ona anlatırız. Umarım halam da bizi anlar. Çünkü, yanlış anımsamıyorsam, halam da kocasına kaçmış daha çok küçükken...”

İşler aynen, Mustafa’nın planladığı gibi gelişti. Halasına durumu anlatınca kadın çok anlayışla karşıladı.

“Tamam çocuklar,” dedi. “Bu sevgi benim başımdan da geçti, sizi çok iyi anlıyorum. Yeter ki birbirinizi sevin. Kim ne derse desin, vazgeçmeyin. Bu gece burada, bende kalırsınız. Sabah erkenden sizi Ankara otobüsüne bindiririm, gidersiniz. Kimsenin de haberi olmaz...”

O geceyi orada geçirdiler, ama Mustafa’nın halası yine de onları aynı odada yatırmadı. “Bu işin sevabı kadar günahı da var, benim evimde olmaz!” dedi.

Sabah erkenden kalktılar, yola düştüler. Otobüse son dakikada bindiler. Artık kurtulduklarını sanarak seviniyorlardı. Ne var ki, Feyziye’nin akrabası şüphelenmiş, sabah sabah erkenden Mustafa’nın halasına gitmiş. Mustafa’nın halası durumu gizlemeye çalışmış, ama kadın anlamış, hemen karakola haber vermiş.

Sorgun’a vardıklarında polis ekibi ilçenin girişinde onları bekliyordu. Arabayı durdurttular. Komiser, şoförle bir süre konuştuktan sonra otobüse bindi.

“Sayın yolcular, herkes kimliğini göstererek arabadan in-
sin,” dedi. “Bir kız kaçırıldığını haber aldık...”

Mustafa ile Feyziye’de bet beniz attı. Herkes otobüsten in-
miş, bir tek onlar kalmıştı. Komiser yanlarına geldi:

“Siz niye inmiyorsunuz?” dedi sertçe.

“Bizim kimliğimiz yok da ondan,” dedi Mustafa.

“Kimliğimiz yok da ne demek? Siz Türk vatandaşı değil
misiniz?”

“Elbette Türk vatandaşıyız, ama benimki çalıştığım işye-
rinde kaldı. Yeğenim de yanına almayı unutmuş...”

Mustafa, komiserle konuşurken bir şey belli etmemek için
kendisini çok zorluyordu, ama aslında çok korkmuştu, çünkü
o güne kadar polisle hiç işi olmamıştı. Hapse girmekten de
çok korkuyordu.

Komiser, ilçeden talimat gelinceye kadar otobüsü beklete-
ceğini söyledi şoföre. Mustafa, baktı ki beklemekle kurtula-
mayacaklar, kalktı, şoförün yanına gitti. Onu daha önceden
tanıyordu, aynı köydendiler. Alçak sesle, “Mehmet abi, kız
kaçıran benim, işte o yarumdaki kız,” dedi. “Senden tek ricam,
ne yap yap, polisleri atlatıp kaçmamızı sağla...”

Şoför güldü. Meğer ayrı şey vaktiyle onun da başından
geçmiş. “Olur, sen merak etme,” dedi. “Ama sakın telaş edip
de durumu çaktırma...”

Sonra, komiserin yanına yaklaştı, “Komiser bey daha ne
kadar bekleyeceğiz,” dedi. “Otobüste doktora gidecek hasta
var. Bir de gebe kadın var...”

“Köyden davacılar gelinceye kadar,” dedi komiser.

“Sivas yol ayrımında bir kızla oğlan otobüsten indi. Telaşlı
bir halleri vardı. Aradığınız sakın onlar olmasın?”

Komiser camdan Mustafa ile Feyziye’yi gösterdi:

“Ben şu çocuklardan şüpheleniyorum,” dedi.

Şoför güldü, “İlahi komiser bey, onlar bizim köyden teyze çocukları. Hem kız kaçırarak halleri mi var? Oğlan da çok genç, kız da...”

Komiser, “O oğlan da senin dediğin gibi söyledi,” dedi. “Haklısın, belki de dediğin gibi Sivas ayrımında inenlerdir...”

Arkasından hemen cipe atlayıp Sivas yolunu tuttu. Şoför de fırsattan yararlanarak arabaya atladı, gaza bastı.

Onlar Sorgun’dan geçtikten kısa bir süre sonra Feyziye’nin akrabaları çıkıp gelmişler. Komiser atlatıldığını anlamış, çok kızmış, ama o sırada onlar da Yozgat’ı geçmişlerdi. Mustafa artık kurtulduklarını sanıyordu. Oysa, komiser bu kez de Kırıkkale’ye telefon edip haber vermiş. Eğer Şoför Mehmet deneyimli olmasa ele geçirilmeleri işten bile değildi. Şoför Mehmet bu oyunu iyi biliyordu. Kırıkkale’ye bir kilometre kala otobüsü durdurdu, yanlarına geldi: “Mustafa, siz burada inin,” dedi.. “Bakarsın telefon etmişlerdir, burada da bir çevirme olabilir. Bu kez paçayı kurtaramazsınız. Siz de ben de. Siz sonra, başka bir arabayla gidersiniz Ankara’ya...”

Öteki yolcular hiç seslerini çıkarmıyorlardı. Sanki herkes onlara acımış, onları kollamaya karar vermişti.

Mustafa ile Feyziye, şoförün sözünü tutup orada indiler. Hemen aşağıda tren yolu vardı. Tren yolu nasıl olsa Kırıkkale’nin içine götürür düşüncesiyle rayları izleyerek yürümeye başladılar.

Mustafa’nın sonradan öğrendiğine göre, otobüsü gerçekten de çevirmişler hemen kasabanın girişinde. Polisler içeri girip onların oturdukları koltuklara bakmışlar. Buradakiler nerde, diye sormuşlar şoföre. O da. “Onlar Yağlı köyünde indiler...” demiş. Yağlı köyü, onların indikleri yerden çok daha önce.

Yolculardan biri öyle değil dese, şoför de yanardı Mustafa ile Feyziye de. Şoför, böylece yakasını kurtarmış.

Mustafa ile Feyziye ise tren yolunu izleyerek, kan ter içinde ulaşmışlardı Kırıkkale'ye. Orada Mustafa'nın teyzesinin oğlu vardı. Adreslerini bilmiyordu, ama tarif ederek sora sora buldular. Oraya varınca durumu açık açık anlattı Mustafa, teyzesinin oğluna. Teyzesinin oğlu da bir mert adam. Mustafa'yı kenara çekti, "Bu işi bu gece burada bitirmeye bak," dedi. "Yoksa kızı elinden aldılar mı, bir daha yüzünü göremezsin..."

Teyzesinin oğlu, Mustafa ile Feyziye'yi bir hafta ağırladı evinde. Orada zifaf oldular. Bir hafta sonra da bir minibüse atlayıp Ankara'ya gittiler.

Araya Mustafa'nın teyzesinin oğlu girip artık her şeyin olup bittiğini söylemiş, köyün ihtiyaçları da Feyziye'nin babasına bastırmışlar, onları bağışlatmışlar bu arada, ama Mustafa ile Feyziye'nin bundan haberleri olmadığı için çok korkuyorlardı. Mustafa kızı almış, Altındağ'daki bir akrabalarının gecekondusuna götürmüştü. Gecekonduda daha tamamlanmadığı için kimse oturmuyordu. O tek odada, geceleri birbirlerine sarılarak ısınyıyorlardı. Altlarına serecek bir yaygıları bile yoktu. Gündüzleri Mustafa çıkıp geçici işlerde çalışarak para kazanıyor, Feyziye, dışarıya çıkmaya korkarak, büzülüp onu bekliyordu. Odanın tek penceresine de Feyziye'nin bohçasından çıkardığı bir çarşafı takmışlardı.

Bir sabah, evde, yine birbirlerine sarılmış, kahvaltı ediyorlardı ki kapı çalındı. Mustafa hemen yerinden kalkıp kapıyı açtı. Karşısında iki polis vardı. Korkudan ne yapacağını şaşırdı. Polislerden biri, "Zurnacı Kemal'in oğlu Mustafa sen mi-sin?" dedi.

"Evet, benim."

“Bizimle karakola kadar gelmeniz gerekiyor...”

Mustafa öyle korkmuştu ki bir an oracıkta düşüp öleceğini sandı. Feyziye’yi kaçırdığı için arandığını düşünüyordu. Polislere, “Ceketimi alayım da gidelim,” dedi.

Hemen odaya döndü, Feyziye’ye sezdirmeden ceketini alıp çıktı. Karakola gidinceye kadar polisler hiçbir şey söylemediler. Karakoldaki görevli polis, kimliğine baktıktan sonra, çekmecesinden bir kâğıt çıkarıp uzattı.

“Şu senin askerlik sülüsün,” dedi. “Dört gün içinde birliğine teslim olman gerek.”

Mustafa tabii birden çok ferahladı, ama biraz da üzülmeyi değil. Çünkü daha Feyziye ile belediye nikâhları bile kıyılmamıştı. Ne kadar sıkıntıda olsalar, birbirlerini çok sevdikleri için bu sıkıntı onlara ağır gelmiyordu.

Eve gelince durumu Feyziye’ye anlattı. Bu habere o da çok üzüldü tabii. Üstelik Mustafa askere gidince ne yapacağını bilmiyorlardı. Bereket versin ki tam o sırada Mustafa’nın annesinden bir mektup geldi. Meğer, gecekondunun sahibi olan akrabaları, onların yanında saklandıklarını bildirmiş Mustafa’nın annesine. Buradaki adresi, polisler de oradan öğrenmişler. O mektuptan, bağışlandıklarını da öğrenince, hemen ertesi günü bir otobüse atlayıp köye döndüler. Belediye nikâhını daha sonra yapmak üzere imam nikâhını kıydırdılar. Mustafa da daha ertesi günü birliğine teslim olmak üzere yola çıktı, iki yılları vardı kavuşmalarına ama, daha çok gençtiler...

Aşk Yüzünden Cinayet

1

Perili evin çökük tavanından yağmur serpeliyordu. Soğuktan, ıslanmaktan büzüşmüş kaslarını açmak için kımıldadı. Camı çoktan parçalanmış, pervazı çürümüş, bir kurukafa göz boşluğunu andıran pencereden dışarıya baktı. Tepeden aşağıda, dere boyunca, yaprakları dökülmüş ağaçlar, fundalıklar, koyu bir karanlığa gömülmüş. Karşı sırtta gecekonduların tek tük yanan ışıkları titrek, ölgün. Titreyen elleriyle cebindeki paketten son sigarasını çıkardı, yakmaya çalıştı. Kibritler birbiri arkasına yanıp söndü, sonunda dumanın ciğerlerine girip çıktığını fark etti, kendinin de şaştığı tuhaf bir sevinçle kutuyu yere attı. Buraya bir kere, Oğuz'la gelmişlerdi. Şarap içmişlerdi şu köşeye diz çökerek. Evin adı periliye çıkmış, kendi haline bırakılmış. Bakımsızlıktan, yağmurdan, yazın sıcağından, kışın dondurucu soğuğundan tahtaları parçalanmış, çürümüş, duvarları yer yer yıkılmış, tepenin yamacında tek başına öylece duruyor. O gece korkmuştu. Korktuğunu belli etmemeye çalışmıştı. Bu gece aklına gelmiyordu korkmak. Bu gece sığınabileceği tek yer burası.

Sigarasını emercesine içiyor. Bütün günü burada geçirdi. Açtı, susuzdu, yorgundu, bin bir tasayla buruluyordu yüreği. Pusuya düşmüş bir yaban hayvanı gibi, durmadan, bir uçtan öbür uca arşınlamıştı odayı bütün gün. Ayakta duramayacak

hale gelene kadar. Kulakları kirişte, diz kapakları sarsak, elleri birbirine kenetlenmiş.

“Şimdi beni arıyorlardır. Kim olduğumu öğrenmişlerdir. Burayı bulamazlar, ama burada daha ne kadar kalabilirim? Kim olduğumu öğrenmişler midir acaba? Muhakkak. Sacide ile konuştuğumu bilenler var. Kaçmasa mıydım? Dün gece yurda geç geldiğimi de öğrenmişlerdir. Kapıcı biliyor. Ne olacak şimdi?”

Karşı sırtlardaki son ışıklar da birer birer sönüyor. Oğuz’un evi de oralarda bir yerde. Oğuz’a gitse? Ama belki orası da gözüaltındadır. Oğuz’la yakın arkadaş olduklarını öğrenmiş olabilirler mi bu kadar kısa sürede? Oğuz onu saklayabilir. Belki hiç bulamazlar. Ama yurda dönmeyince kuşkulanırlar. Ne yapmalı? Hem daha ne kadar süre?

Sonra yine olanlar geliyor gözlerinin önüne. Buna anımsamak denilemez. Yeniden yaşamak da değil. Bulanık, birbiriyle ilgisiz parçalar halinde birtakım görüntüler. O kadar durgun, heyecansız ve sıradan bir yaşayışın darmadağın oluşu... Bir uçuşuma doğru kayıp gittiğini seziyor. Bundan sonra olacaklar artık onun elinde değil.

Yine kalktı, her an çökmeye hazır döşemenin üstünde gidip gelmeye koyuldu yeniden yoruluncaya kadar; sonra gitti bu kez kapının eşiğine çöktü. Kendisini alçaklıkla, korkaklıkla suçlamalara başlıyor yeniden. Aklından çıkarmak istediği halde durmadan Sacide’yi düşünüyor. Onu kanlar içinde bırakıp nasıl kaçabildiğim soruyor kendi kendine, gözleri doluyor, hemen oracıkta diz çöküp hiç değilse onu kurtarması için Tanrıya yalvarmak istiyor, ama bir yandan, ürküntüsü içinde, yalvarmasının, istediği kadar çıkarsız ve temiz olamayacağından korkuyor. Yüreğinde başkaldırımlar var, Tanrıya ve kadere.

Bunca yıkıntıya uğramak için ne yaptığını soruyor. Kimseye kötülük etmek istemediğine öylesine inanıyor ki...

"Onu seviyordum," diyor durmadan. "Onun için hep iyi şeyler düşünüyordum..."

Bunu söylerken Tanrıdan önce kendisini kandırmaya çalıştığını seziyor birden. Bulanık sorular dolaşüyor kafasında. Onu gerçekten seviyor muydu? Gerçekten sevmek ne demekti? Ona tutkuyla bağlanmak için geçerli hiçbir neden yoktu. Bunu kimseye anlatamazdı. Ama onu seviyordu. Belki de salt cinsel bir duyguydu bu, ama böyle düşünmekten de hemen utanıyordu. Bütün bir yaz, onunla gezip dolaşmaktan hiç bıkmamış, onun çocukça davranışlarına kızmak şöyle dursun, bundan özel bir tat almıştı. Sacide'nin babası, ilişkilerini öğrenince tepesine dikilmiş, tehdit etmiş, para istemişti alçak herif. Para istedi. Harçlığının yarıdan fazlasını vermişti ona.

Kunduracı Ali'den dayak yediği gecelerin sabahında Sacide'nin çürük yerlerine kendi eliyle merhem sürdü. Arkadaşlarının alaylarına göğüs gerdi, tatil günlerinde, herkes sinemaya gider ya da sevgilileriyle dans salonlarında, barlarda eğlenceli vakitler geçirirken o Sacide ile ıssız yerlerde baş başa kalmayı yeğledi. Ne sıkıntılara, yorgunluklara katlandı. Arada çok mutlu günleri de olmuştu, ama öte yandan, kulaklarına bir şeylerin sızmış olduğu anlaşılan babasından aldığı mektuplar hiç hoş değildi. Bunlara katlanmasının nedeni aşk değilse ne olabilirdi?

O sıralarda onu üzen, canını sıkan bütün bu küçük sıkıntılar, şimdi olanların, daha da olacakların yanında ne kadar hafif kalıyordu. Bir gece içinde bütün geleceği mahvolmuştu. Başı öyle bir ağrıyor. Kulakları ateş içinde. Kendini bırakıverse hemen oracıkta düşüp bayılacak. Bırakmak da istemiyor

değil, belki de hiç uyanmaz ya da uyanınca her şeyin kötü bir düşüldüğü ortaya çıkar. Buna bir inansa.

Acaba ölmüş müydü?

Gözlerinden yaşlar boşalıverdi. Burada yalnızdı. Kimse görmüyordu ağladığını. Biraz açıldı. Uzaktan köpek havlamaları duyuluyordu. Gecekonduarın ışıkları iyice azalmış.

İzmir'den döndüğü gün, Sacide "Hiç gelmeyeceksin sanıyordum," demişti. "Sen benden o kadar farklısın ki, bana döneceğine inanmıyordum." Kızın haklı olduğunu biliyordu Adnan. O, İzmirli eski bir ailenin oğlu. Eski zenginlikleri kalmamış bile olsa, yine de halleri ortadan iyice. Üniversitede okuyor. Ya Sacide?

Peki, ama neydi onu Sacide'ye çeken şey? Yalnız ailesinin değil, doğal olarak kendisinin de bir kızda aradığı niteliklerden hemen hiçbirini yoktu Sacide'de. Belki yalnız biri. Onun olduğu gibi görünüşü, çocuksu içtenliği. O kadar ki, daha ilk gün konuşurlarken sezdiği bu başkalığı, git gide bütün öteki niteliklerden üstün görmeye başlamıştı. Üstelik, hiç de öyle ilk gün sandığı gibi kaşarlanmış bir kenar mahalle dilberi olmadığını da çabucak anlamıştı. Sevişirlerken öylesine acemi davranıyordu ki, Kunduracı Ali ile aralarında olup bitenleri öğrendiği zaman buna büsbütün şaşırmıştı, ilk gün, henüz kızıoğlankız olabileceğini düşünerek içine girmek istememişti. Sacide ısrar etmişti. Hatta bunu önce, başına kalmak için oynadığı bir oyun diye düşünmüştü. Oysa içtendi Sacide, ama sevişmenin başka türlü olabileceğini düşünmediği ya da bilmediği için kendisini Adnan'ın isteklerine sessizce bırakıyordu. Adnan, olası bir gebeliğe karşı önlem almak istediği zaman da çok şaşırmıştı. Kunduracı Ali bu konuda hayvanın biriydi anlaşılan. Sacide'nin biri daha on altı yaşındayken, biri de o yıl iki kere

ucuz bir ebe kadın tarafından kürtaj edildiğini öğrendiği zaman kusmak gelmişti içinden ve bir süre ona yaklaşılamamıştı.

Kaç kez ağzını aramıştı Sacide'nin. Kunduracı Ali'den babasının sürekli para sızdırdığını bilmiyordu. Kunduracı Ali ile sırf babası öyle istediği için ve ondan korktuğu için yatıyordu. Babasının Adnan'dan da para istediğini bilmiyordu. O kadar saftı. Ama bazen de öylesine çok bilmiş haller takınıyor, öyle şeyler yapıyor ya da söylüyordu ki bu kez de aptal yerine konulduğundan kuşkulanmaya başlıyordu. Kendi de inanmadan ona kaç kez, "Seni seviyorum, seni kurtaracağım, bir yıl daha sık dişini, hele fakülteyi bitireyim, o zaman bizimkiler de bana karışamaz..." demişti. Sacide kanıyor muydu bu sözlerle? Sanmıyordu, ama böyle konuştuğu zamanlar iki gözü iki çeşme ağlayarak öyle bir boynuna sarılışı vardı ki, bu yalanı her gün söylemek geçiyordu içinden. Yavaş yavaş bunu yapabileceğine kendi de inanmaya başladı. Yok, evlenmeyi düşünmüyordu, o kadar da değildi. Sadece, bir süre için yanına alabileceğini, birkaç yıl ona iyi gün gösterebileceğini, sonra da belki ona iyi bir iş bulup eline de birkaç kuruş sıkıştırıp ayrılabilceğini kuruyordu. Daha ötesine gidemezdi. Bir kere babası bırakmazdı. Üstelik, sevgiden söz ediyorlardı hep ama, gerçekte, onu ne zaman düşünse, hep sıcak bir yataktaki sarılışlarından, düşüncesi bile erkekliğinin uyanmasına neden olan dipdiri memelerinden, on yedi yaşının kabarık, yeni yeni tüylenmeye başlamış gibi görünen pembecik dişilik organundan başka şey gelmiyordu gözlerinin önüne. Bir basit et çekimiydi; ayrıcalıklı bir şey değildi o sevgi. Bunun da farkındaydı. Üstelik, onun bu çarpıcı, ama kendi yanında daha çok edilgen duran güzelliklerinden, yarı yarıya ağarmış bıyıkları, hantal elleri, dev azmanı çirkin gövdesiyle Kunduracı Ali'nin

daha çok pay aldığı aklına geldikçe öfkeden ürperiyor, bu yüzden kıza hınç beslemiyor muydu? Belki çürüklerine merhem sürerken bile iğrendiğini belli etmemek için kendini zorlarken, aslında hissettiği sevgi ya da acımak değil, ilkel bir kıskançlıktan başka bir şey değildi.

Ansızın dışarda bir çıtırtı duydu, irkildi. Gezinen biri vardı sanki. Soluğunu keserek dinledi. Ufak ufak adımlar yaklaşıyordu. Kanunun yüreğinden çekildiğini duyuyordu. Sonra ansızın sinirlerini altüst eden uzun bir uluma duydu yanı başında. Bir çakal olmalıydı. Dişleri birbirine çarpmaya başladı. Çenelerini sıktı. Soğuk bir ter boşandı her yanından. Hırıltı uzaklaşıyordu. Yağmur hafiflemişti. Karşı sırtlarda artık tek bir ışık bile görünmüyordu. Sınırsız, kapkara boşlukta yapa-yalnızdı. Çılgınca korkularla elini çürük tahta pervazın üstünde gezdirdi. Bir yere tutunmak istiyordu. Kasları gerilmişti. Avcunu kapadı, fırlak bir çivi parmağına battı. Canının yarısına sevindi. Yaşamak ne güzeldi. Sonra yeniden soğuk ürpertiler sardı gövdesini. Şu anda ölü olabilirdi. Bunu az önce o kadar istemiş olduğu halde, bütün bu ışısız boşluk içinde ölümü düşünmek korkunçtu.

Kulakları uğulduyordu, alnının orta yerinde artan ağrılar vardı. Kemiklerinin, kaslarının, göğüs boşluğunun sızladığını duyuyordu. Parmağını ağzına götürdü, emdi. Belirsiz bir tuzluluk.

*

İplere dizilerek tavana asılan uzun biberler, çatıdan giren esintiyle birbirlerine çarparak sallanıyor, bir tuhaf iniltili ses çıkarıyorlardı. Çarpık çerçeveli pencerelere kirli, yamalı patiska perdeler takılmıştı. Paslı, eğri borulu ufacık sac soba, ikide bir

duman koyuveriyordu. Yere, çaput dokuması alaca bir kilim serilmişti. Duvarlar sıvasız, badanasız... Kerpiçlerin içinden sarı saman çöpleri fırlamıştı dışarıya. Gaz lambasının fitili kısılmış, oda dumanla, buğuyla, alaca bir karanlığa gömülmüştü. Esinti yön değiştirdikçe yağmurun camlara, gazete kâğıdıyla kapatılmış aralıklara çarptığı duyuluyordu. Çıtaları kırılmış olan kontrplak kapı tıkırdayıp duruyordu. Ağır bir koku vardı havada. Sabahtan pişirilmiş işkembeli kuru fasulye ya da akciğer yahnisinin birkaç parça eşyaya sinmiş kokusu olabilirdi.

Üstüne ince bir minder serilmiş tahta sedirde yan yana uzanmışlardı Sacide ile. Zamanın hızla akıp gittiğinden haberleri yok gibiydi. Adnan, gözleri yarı kapalı, kızın hafif ve biraz korkulu soluk alışlarını dinliyordu. Her şey konuşulduktan sonra birdenbire düştüğü şaşkınlık içinde rahatsız bir uyuşukluğa gömülmüştü. Hiçbir şey düşünemiyordu. Böyle olacağını beklememişti. Ona inanması gerektiğini biliyordu, ama bu neyi değiştirebilirdi ki? Üzülmüyordu, ama sevinemiyordu da. Gelecek üstüne kurduğu düşler büsbütün olumsuzlaşmıştı. Daha doğrusu, artık sırtında, altından kolayca kalkamayacağı yepyeni ve çok ağır bir sorumluluk vardı.

Yan gözle, yanı başında yatan kıza bakıyordu. Bunun böyle olabileceğini tahmin etmeliydi. Acaba bu küçük kız onu tuzağa mı düşürmüştü? Onu aptal yerine mi koymuştu? Evet, aslında kabahat kendisininindi. "Daha yeni âdet gördüm, korkma bir şey olmaz, ne olur çekme kendini, meninin içime çarpışını duymak istiyorum," diyerek sımsıkı sarmıştı bacaklarıyla gövdesini ve o da bu sıcak sarılıştan kendisini kurtaramamıştı. Ama pekâlâ bu çocuk, Kunduracı Ali'den de olabilirdi. Böyle bir durumda edilen yeminlerin ne değeri olabilir? "Sen

İzmir'den döndüğünden beri onu yanıma yaklaştırmadım inan," demişti Sacide. Artık ne pahasına olursa olsun onunla yatmayacağını söylemişti babasına, bu yüzden de çok kötü dayak yemişti.

Peki, ama eğer bu bir tuzaksa, ne umuyorlardı ondan? Onu evlenmeye mi zorlayacaklardı? Kolay değildi bu. En çok parayla susturmak gerekcekti. Daha önce zaten iki kez kürtaj olmuş. Babası böyle durumlarda çok öfkelenirdi ama yardımını da esirgemezdi, biliyordu.

"Aldatılmış olmak..."

Öfkesini birden gülünç buldu. Bu kız, içinde kendi dölünden bir yaratığa can verdiği için mi aldatılmış oluyordu? Ama neye yarardı bütün bu düşünceler. Böyle bir şey olmasaydı, ona yardım etmek, onu kurtarmak için sadece düşsel değil, ama daha gerçek, daha haklı birtakım nedenlere yaslanabilirdi. Oysa şimdi suçlu durumuna düşmüştü. Onunla evlense bile bunu artık iyilik olsun diye değil, suçunu örtmek için yapmış durumuna düşecekti. İyilik, iyilik olmaktan çıktıktan sonra ne diye fedakârlığa kalkışsın? Niye kendi çıkarını düşünmesin? Ama o zaman da kötülüğe boyun eğmiş olmayacak mı?

Susuşundan ürkmüştü Sacide. Yalvarmıştı, hiçbir şey istemediğini, sadece onu bırakıp gitmemesini, isterse hizmetçi diye yanına alıp götürmesini istemişti. Çocuğu da elbette aldırabilirlerdi, bu çocuğu çok istediği halde buna da katlanabilirdi, doğursa bile, isterse babasının kim olduğunu kimselere söylemezdi...

Yüreği sızlamıştı Adnan'ın o zaman. Kötü yürekliliğinden utanmıştı. Biraz daha dişini sıkması gerektiğini, fakültenin bitmesine çok bir şey kalmadığını, o zaman hep birlikte

olacaklarını, çocuğu bu kez çok iyi bir uzmana aldirtması için yardımcı olacağını söylemiş, saçını okşamış, ellerini öpmüş, sevgisine inandırmaya çalışmış, sonra yine sevişmişlerdi. Küçük gövdeyi kendinden ummadığı bir ihtirasla sıkarken, doğru sözlülüğüne kendisi de inanıyordu. Onu seviyordu, gerçek buydu. Elinden gelen her şeyi yapacaktı onun için. Onu koruyacaktı. Kimse onu bu kimsesiz kız gibi sevemezdi. Herkes çıkarını düşünüyordu, yalnız o karşılık beklemeden, hiçbir şey ummadan sarılıyordu boynuna, kendini olanca cömertliğiyle sunuyordu isteklerine.

Kapıya hızlı hızlı vurulduğu sırada, gelecek için inanılmaz tatlı düşler görüyorlardı. Çırlıçıplaktılar ve Adnan, her an onunla yeniden sevişme isteği duyuyor, salt o güzelim duygusallığın büyüsunü bozmamak için kımıldamıyordu. Kapı vurulduğu zaman da aynı rehavetle önemsemediler önce. Ama kızgın bir boğa böğürtüsünü andıran ses "Kız Sacide nerdesin?" diye gürleyince, durumun ürkünçlüğünü birden kavradılar. Sacide yaprak gibi titreyerek "Ali" diye inledi. "Mahvolduk." Adnan'ın beyni durmuş gibiydi. Sacide ellerine sarıldı. "Kaç," dedi. "Pencereden atla, kaç. Seni burada bulursa ikimizi de öldürür."

Adam dışarda avazı çıktığı kadar bağıırıyordu. Adnan, her yanı uyuşmuş, yerinden kımıldayamıyordu. Kız, telaşla sırtına entarisini geçirmiş, ne söylediği anlaşılmadan durmadan yalvarıyordu. Sonra birden bir gürültü duyuldu. Çürük kapı ardına devriliverdi. Esinti hızla odayı dolaştı. Kunduracı Ali kapının önüne dikildi.

İnanılmaz bir andı bu. Adnan sanki o an ayıldı. Olacakları anlayıverdi. Sacide de susmuştu. Boynunu bükmişti çaresizlikle. Adam fitil gibi sarhoştı, durduğu yerde sarkaç gibi sallanıyordu. Gözleri kıpkızıldı. Yarı ağarmış sarkık bıyıkları, rengi

koyulaşmış çatlak dudaklarını örtüyordu. Kaşları taraz tarazdı. Kabak kafası, suratını şaşırtıcı bir irilikte gösteriyordu.

İki erkek kinle bakıştılar. Hayatla ölüm arasında kısa bir ara vermişti bu. Sanki hiçbir kımıldamayacaktı. Hep öyle bakışacaklardı. Sonra ansızın, duran zaman olanca hızıyla yeniden işlemeye başladı. Sacide haykırarak fırladı, mutfağa kaçmak istedi. Ali atıldı, bıçak soğuk, ışıklı bir eğri çizdi havada. Küçük gövde yere düştü...

Yerinden nasıl kalktığını anımsamıyor Adnan. Kunduracı bıçağı uğursuz eğrisini bu kez ona doğru çizmeye başlamıştı. Geri çekildi. Ayağı bir yere takıldı. Çeliğin göz alıcı parlaklığı çok yakınındaydı. Eli soğuk bir nesneye değiyordu. Yatağa girmeden önce Sacide'nin portakal kesmek için kullandığı bıçağı bu. Üzerine eğilen karaltıya doğru yumuşamış gücünün son irade çabasıyla savurdu bıçağı. O an hiçbir şey duymadı. Sadece kulaklarındaki uğultuyu hissediyordu. Yine hiçbir şey duymadan, görmeden yerdeki elbiselerini aldı, kapıya doğru yürüdü. Nerede giyinmiş olduğunu bile anımsamıyor. İnilti, bağırışmalar, koşuşmalar mı vardı arkasında, farkında değildi. Sokak karanlıktı, yerler çamur içindeydi. Deli gibi koşmaya başladı.

Dışarda yine ayak sesleri, ama artık kımıldayacak gücü yok. Ne olursa olsun. Bitsin bu çile. "Buradayım" demek istedi, ses çıkmadı gırtlığından. Sonra Oğuz'un sesini duydu.

"Benim Adnan, ben Oğuz."

Yine ağzını açtı, yine ses çıkmadı boğazından.

"Olanları duyunca, buraya geleceğini tahmin ettim... Hadi kalk, bize gidelim..."

Gözlerinin önünde bütün imgeler bulanık.

*

Mangalın ateşi kllenmişti. Ellerini uzattı, ısınmaya çalıştı. Islak paltosu omuzlarında git gide ağırlaşmış; Oğuz'un yardımıyla g bela çıkarabildi. Çamurlu ayakkabılarını attı, çorapları ayaklarını boyamıştı. Titriyordu. Dizleri atıyordu. Birden acıktığını anımsadı. Midesi kazınıyordu. Oğuz kahve pişirmişti. Kararsızca uzattı elini. Tabak elinden kayacakmış gibi oldu. Farkında olmadan kahveyi yudumladı. Oğuz'un yakıp uzattığı sigarayı dudaklarının arasına yerleştirdi. Fincanı unutmuştu dizinde. Kahveyi üstüne döktüğünü algılayamadı. Bu oda, Sacide'nin odasına ne kadar benziyordu. Ansızın hıçkırığı tuttu. ksrd. Gözlerinden yaşlar iniyordu. Sacide yoktu artık. Oğuz, kolundan tutarak kerevete doğru itti onu. İçi boşalmış gibiydi. Açtı. Gerçek bir alıktı bu, ama bunu söyleyemeyeceğini biliyordu. Sonra yeniden yaşlar boşandı gözlerinden. Sessizce. Küçük bir ocuk gibi nazlanırcasına ama sesinin duyulacağından korkarak.

"zlme," dedi Oğuz. "Sıkma o kadar kendini. Olur böyle şeyler. Herkesin başına gelebilir. şöyle uzan istersen biraz..."

Başını salladı.

"Sacide ld..."

Oğuz oralı olmadı.

"teki adamı da ben ldrdm."

Sakin sakın bakıyordu yüzüne Oğuz,

"zlme, lmedi. İkiisi de ölmedi," dedi. "İkiisi de hafifçe yaralı, o kadar. Avutmak için söylemiyorum. nemli bir şey yok. Çocukluğu bırak. şöyle kendine gel de durumu iyice düşünelim."

"Polis?"

"Elbette aranıyorsun. Ama dedim ya... şimdi istersen biraz dinlen, sonra konuşuruz."

Gözlerini kapadı. Bir an içi öyle hafiflemiş, öyle rahatlamıştı ki, hemen kendinden geçeceğini, her şeyi unutarak sızacağını sandı. Ama bu gevşeklik kısa sürdü. Öldüğünü sandığı iki kişinin ölmemiş olmaları kuşkusuz sevindirici bir şeydi. Korktuğu kadar kötü değildi demek durum. Ama bu neyi değiştirirdi ki? Önemli olan şimdi daha çok kendisiydi, kendi geleceğiydi. Sorguya çekilecekti, belki hapse atılacaktı. Babası öğrenecekti durumu, belki fakülteden bile kovulurdu...

"Korkulacak bir şey yok," diye yineledi Oğuz. "Durumu daha pek iyi öğrenemedim ama, söylediğim gibi, bir kere ölen kalan yok. Yaralamaya gelince, kendini korumak için yaptığını kolayca kanıtlayabiliriz. Adam da evin yabancısı. O da içeri zorla girmiş... işin kötü tarafı, sizin Sacide ile olan durumunuz. Kızın yaşı küçük. Eğer babası zorluk çıkarırsa..."

Kaygıyla Oğuz'un yüzüne baktı:

"Nasıl zorluk?"

Dudağını ısırды Oğuz:

"Bak Adnan'cığım, dediğim gibi henüz durumu iyi bilmiyorum. Senin yurttaki çocuklar haber getirdiler. Hemen karakola gidip çaktırmadan bir şeyler öğrenmeye çalıştım. Polislerden biri hemşerimdir. Ama senin anlattıklarına da bakılırsa... Anlıyorsun beni değil mi? Kız gebe. Kızlığını kimin bozduğu önemli değil. Sacide ben istedim bile dese, yaşı küçük olduğu için..."

Bu hiç aklına gelmemişti.

"Beni tutuklarlar mı?" dedi.

"Bilmiyorum. Ama ne yapalım, başa gelen çekilir. Siyasi suçtan üç ay da ben yattım. O kadar ürkülecek bir şey değil. Birkaç gün sıkıntı çeker, sonra alışırsın. Zaten çok tutmazlar seni."

Gözlerinden yine yaşlar boşandı.

"Hapiste ben ne yaparım? Babam? Fakülte? Arkadaşlar..."

"Merak etme, bir şey olmaz. Benim hemşerim iyi bir avukat var. Yarın gider konuşurum."

"Ya babam? Duyarsa hemen atlar gelir. Bilmezsin, beni evlatlıktan çıkarmaya kalkar!"

"Yok canım, daha neler! Onunla konuşurum ben. Hem şimdi bunları düşünme de uyumaya çalış. Yarına sağlam olman gerek..."

Yüzünün çizgileri karmakarışık olmuştu Oğuz'un. Perdeyi aralayarak dışarı baktı. Yalancı şafağın aydınlığı belirmişti. Sigarasının dumanını üfledi, cam buğulandı.

"Sacide aklına bile gelmiyor..."

Tepenin öte yamacı boyunca, arkalardan bir yerden, bir lokomotifin kesik kesik çaldığı düdük sesi yankılandı. Gecekondu bir masal devi gibi geniş geniş soluk alarak uykusunda sayıkladı.

II

Gözlerini açtı, sarı bir ışık gözlerini yaktı. "Sabah olmuş" dedi. İçine acılı bir sevinç doldu. Sabahta kurtarıcılık vardı sanki. Kendini bir an için alabildiğine bağımsız, tutsaklığından kurtulmuş buldu. Yerinden doğruldu. Demir parmaklıklı pencerelerin arkasında gece koyu karanlığıyla uzanıp gidiyordu. Boğazına bir şey tıkanıverdi. Gövdesini, kaskatı, bıraktı yatağına. Kirli tavandan sarkan kordonun ucunda, erişilemeyecek yükseklikte kocaman, kirli bir ampul yanıyordu. Başının tam üstündeki tel kafesli deliğe takıldı gözleri. Nöbetçi jandarma erinin yukarda dolaştığı işitiliyordu. Her yanı uyuşturdu. Dört

duvar git gide ona doğru birleşerek yaklaştı. Bozulmuş hava yüzünde pıhtılaştı, soluğunu boğmaya başladı. Sesler hızla yükseliyordu. Ölmekle bile kurtulamayacağı güçlü bir tutulmuşluk içinde gövdesinin ip gibi incelendiğini sanıyordu. İlk kez, etin bağlanmasıyla ruhun kımıldamaz hale gelişinin birbiriyle çözülmez bir birlik oluşturduğunu anlıyordu. Dışardan biri gibi inlediğini işitti hayretle. Sıkını uzaklaştırmak istercesine elleri boğazına uzandı. Soluk almaya çabaladı. Gözlerini yakan ışık git gide daha çok parlıyordu. Sonra her şey yoğunluğunu yitirdi. Acının, en yüksek noktasına eriştikten sonra, çabuk çabuk zayıflamaya başladığını algıladı. Yorganını açtı, ranzanın üstünde doğruldu.

Koğuştta herkes uyuyordu. En dipteki köşede, her sabah güneşin doğuşunu bekleyen şair bile uyuyordu. Sabaha çok vardı demek. Sabahla birlikte çok uzaklardan demir, zincir şakırtıları duyulmaya başlayacaktı. Akşamları yabani başkaldırıışlar ilham eden bu maden gürültülerini, yıkıcı, aşağılayıcı bir zevkle bekleyeceklerdi. Ayak sesleri yaklaşacak, önce bahçe kapısının kocaman kilidinde iri demir anahtarların dönüşü duyulacak, sonra maltanın kapısı, masallardaki dev nalçalarını andıran topuk vuruşlarıyla ardına dayanacaktı. O zaman bahçenin üç adam boyu taş duvarlarıyla çerçevenmiş özgürlük düşüne kavuşacaktı, iri çınarın dibinde ıslak toprağa oturacak, dalların incelendiği yerde göğün mavi ya da bulutlu kara akışını gözleyerek düşüncelerinin ağırlığından kurtulmaya savaşıacaktı.

Tutukluluk, varlığının en küçük noktalarına kadar öylesine derin, öylesine kolay ve çabuk işlemişti ki, sanki gözlerini açtığı günden beri bu dört duvar arasındaydı ve kurtulmayı ummadan, denebilir ki rahatça bırakıyordu kendisini tutsaklığa.

Burada ne kadar kalacağını bilmiyordu, düşünmüyordu bile. Oğuz'un söylediği olmuştu. Çabucak alışmıştı. Sadece, artık buraya girmemiş olmanın el değmemiş temizliğine hiçbir zaman bir daha erişemeyeceğini anlıyordu. Özgür olmanın güçlü vuruşu onu bütün ömrü boyunca, düşlerine kadar, kıyıcı bir diretişle kovalayacaktı. Çünkü onu kısıkvrak bağlayan zincirin, bu dört duvardan daha sağlam, daha kırılmaz, yıpratıcı bir düşünce zinciri olduğunu, daha doğrusu, geçmişle gelecek arasında, tutukluluğuyla yarılan, parçalanan, doldurulmaz bir korku, bir pislik, bir tiksinti uçurumu açmış bulunduğunu kavriyordu.

Yavaşça kaydı, yere indi, terliklerini ayaklarına geçirdi, paltosunu sırtına aldı, ses çıkarmamaya özenerek ranzaların arasından geçti, maltaya çıktı. Birisi gazocağını unutmuştu orada. Köselesi kopmuş bir nalın teki, eşikte ters dönmüş. Eski alışkanlıkla eğildi, düzeltti. Ayakyoluna girdi. Yer ıpslak, çamurlu. Küçük pencereye bile kalın demir parmaklıklar geçirilmiş, işini gördükten sonra çabucak çıktı. Soğuktı. Üşümeye başlamıştı. Kafasının içindeki karamsar düşünceleri uzaklaştırarak koğuşa döndü, inilti, mırıldanmalar, sayıklamalar, ayak kokuları, ter kokuların, osuruk kokuları, kirli, çirkin bir yığın halinde havayı doldurmuştu. Altta yatanı uyandırmamak için özenle tırmandı ranzaya, yatağın içine girdi. Koğuşun tam ortasında kocaman bir soba vardı.

İki gün içinde kendisinin bile şaşırttığı bir değişiklik olmuştu içinde. Bütün bunlar, eskiden hayal bile edemeyeceği yıkıntılardı. Önceden söylemiş olsalar, dayanabileceğine inanmazdı. Ama dayanıyordu işte. Kolay değildi gerçi, ama önemli olan direnebilmektir. Gün geçtikçe, başına gelecekleri daha kolay kaldıracabileceğine aklı eriyordu. Buradakilerden ondan çok

daha kötü durumda olanlar da böyle düşünüyör olmalıydılar. Çoğu onun gibi tutukluydu, ama yersizlik nedeniyle kimi hükümlüleri de aynı koğuşa koymuşlardı. Yanındaki ranzada yatan şair, komünistti. Alttaki, iki adam öldürmekten sanık Kızılcahamamlı bir köylü. Öyle de iyi bir adam...

Sırtüstü uzandı. Yorganını, battaniyesini boğazına kadar çekti. Burada hasta olmamak gerekirdi. Oğuz öyle söylemişti. Olaylar ne çabuk gelişmişti. Sanki kendisiyle ilgili değilmiş gibi bir çeşit tarafsızlıkla okuyordu gazetelerde çıkan haberleri. Küçük gazeteler yazıyordu zaten. Nereden bulmuşlarsa Sacide ile poz poz fotoğraflarını yayımlıyorlardı. Büyük aşk dramı... Uydurma, acıklı aşk öyküleri, çarşaf çarşaf... Ama Sacide'nin gebeliğinden kimse söz etmiyordu. Buna sevinmesi mi gerekti, bilemiyordu.

Uyku yeniden bastırmaya başladı gözkapaklarını. Birkaç kez döndü, inledi, kendinden geçti. Biraz sonra siyasicî şair doğruldu, sigara paketini çıkardı, yaktı. Koğuşı gözden geçirdi. Sonra yavaşça kayarak aşağı indi. Terliklerini sürüyerek maltaya çıktı.

*

Dört köşe küçük avlunun ortasındaki uzamış dalları kesilmiş yaşlı çınarın, yatay dallarının birleştiği düz yere çıkmış, sırtını gövdeye dayamış, düşünüyordu. Gece ikinci kez uyuduğunda kötü düşler görmüştü. Olayları yeniden, daha karanlık, daha ürkütücü biçimlerde yaşamıştı. Hükümlülerin anlattıkları ceza hücrelerinden birine kapatılmıştı. Kocaman sıçanlar dolaşıyordu orta yerde, pervasızca. Bir gün sonra asılacaktı. Kapının dışında durmadan gidip gelenler vardı. Durmadan nasıl öleceğini düşünüyordu. Boynu uzayıverecek, sonra dayanılmaz bir acı...

Siyasici şair voltasını alıyordu. Duvarın dibinde, sıra sıra sırtlarını duvara vermiş, güneşlenenler vardı. Bir kısmı mal-tada yemek pişiriyordu. Meydancılar koğuşu süpürüyordu. Llava açıktı, soğuk yoktu: Sanat okulunda okuyan genç bir tutuklu, alçıdan heykelcikler döküyordu. Otuz yıla hükümlü Karadenizli Laz Mehmet, boncuk tezgâhının başına geçmiş, özene bezene kadın çantası örüyordu.

Birden dışarda bir gürültü koptu. Birkaç demir kapı gıcır-tısı işitildi. Avlunun demir kapısı ardına kadar açıldı. Duvarın dibinde oturanlar doğruldu. Başgardiyan, koğuş gardiyanıyla birlikte içeri girdi. Geniş, ablak bir suratı vardı. Elmacık kemikleri çıkık, kırmızı. Dudaklarının kenarında aşağıya eğik sert çizgiler belirmiş.

Şaşkın şaşkın baktı gelenlere oturduğu yerde. Koğuşa atıldığından beri ilk kez görüyordu başgardiyanı. İlk gün, giriş kapısından adımını atar atmaz ilk karşılaştığı oydu. Bağırıp çağırarak, kaba tavırlarla her yanını aramış, bacaklarını, bacaklarının arasını, gizli bir amacı varmış gibi sıkıştırma sıkıştırma sıvazlamış, Adnan çekinince de öfkelenerek sövmüştü. Onu görünce bunları anımsadı Adnan. Bir süre kımıldayamadı yerinden. Adamın çirkin bir gülüşle yaklaştığını görüyordu oysa. Ne yapacağını bilemedi. Bocaladı. Adam iyice yaklaşıncaya kadar istemeden kaldı yerinde. Başgardiyan ellerini beline koyarak şöyle bir baktı. Sonra ansızın bacaklarından tutarak Adnan'ı aşağı çekti ve ayrı anda da suratına müthiş bir tokat patlattı: "Ulan pezevenk, eşşek başı mı buraya gelen?"

Adnan, yerde iki büklüm kıvranıp kalmıştı. Başgardiyan, böğrüne de bir tekme indirdikten sonra, bir şey olmamış gibi yürüdü, koğuşa girdi. Ranzaları gözden geçirdi. Bağırıp çağır-dı. Geldiği gibi, demir şakırtıları arasında çıkıp gitti.

Yuvarlandığı yerde, içinde kişiliğini ezen, paçavralaştıran, aşağılatıcı düşüncelerle, kımıldamadan yatıyordu Adnan. Bir süre öylece kaldı. Haline kimse aldırış etmiyordu. Bahçe kapısı kapandıktan sonra yerinden doğruldu. Dişi kanıyordu. Yüzü yanıyordu ve çamur içindeydi. Gitti, muslukta yüzünü yıkadı. Döndü, yine eski yerine çıkıp oturdu, ilk anda yüreğinde duyduğu kızgın öfke, başkaldırış, yerini belki de korkuyla karışık bir dinginliğe bırakmıştı. Aslında bu boyun eğmişliği onu şaşırtmıyor değildi ama, başka türlü davranamayacağını savunmak istese bile, bunu zor altında kaldığı için değil, kendiliğinden kabul ettiğini biliyordu. Sacide de Kunduracı Ali'ye böyle teslim etmişti kendisini. Şimdi çok daha iyi anlıyordu onu.

Voltasını alan siyasici şair yanına yaklaştı. Adnan'ın kendisinde bulamadığı kin, adamın gözlerinde pırıl pırıl yanıyordu. Bunu görmek, kendi hesabına utanç vericiydi. Olaylar sürükleyip götürüyordu insanı. Karşı koymak o kadar güçtü ki.

Şair, "Üzülüyor musun ahbap?" dedi. "Kötü bu iş, değil mi?"

Sesini çıkarmadı Adnan. Adamın gözündeki pırıltı canını sıkmaya başlamıştı. Öbürü bunu anlamamış gibi suratını büsbütün ekşiterek, "Bu, hapishane düzenidir," dedi. "Yani, efendilerin düzeni. Ne demiş filozof? 'Hiçbir hayvan kendi benzerinin emri altında değildir. Ama insanoğlu, o akıl denen Tanrı ışığına nail olmuş... Faydası da ne biliyor musunuz? Dünyanın hemen her yanında köle olmak! Kötülük eşitsizlikte değil, bir başkasının emri altında bulunmaktadır!' buyurmuş."

Adnan'ın ses çıkarmayışına alınmış gibi sinirli sinirli güldü, çevresine bakındı, sonra daha alçak sesle:

"Birçok örnek, bu düzenin doğadan gelme olduğunu kanıtlar gibi görünüyor ama, doğada yalnız toplum halinde

yaşayanlarda görülmesi, üstelik insanların hayvanlarla yaratıcı, istersen Tanrı de, arasındaki ortalama yeri, bu konuda daha fazla düşünmeyi gerektirmez mi?" dedi. "Karışık etkiler, çevre, yetişme tarzı, peşin hükümler, fiziksel yapı, geçim yolları gibi nedenlerin birbirine benzemeyen zekâ, anlayış, karakterler yığını ortaya çıkarması, insan aklını bağışlamak için yeterli bir hoşgörü sebebi olamaz!"

Sonra, ayağıyla toprağı düzelterek kendine yer açtı, ağacın dibine bağdaş kurup oturdu:

"Şimdi örneğin senin işini ele alalım. Senin o kızı kandırmandan kolay bir şey olamaz. Gençsin, yakışıklısın, fakültede okuyorsun, paran da var, zavallı kız nasıl inanmasın sana? Ne diye..."

"Bu konuyu bırakın," dedi Adnan yalvarırcasına. "Ne olmuşsa olmuş..."

Adam gülümsedi:

"Doğru, olan olmuş. Zaten, insanlar arasındaki basit eşitsizlik, onu doğuran karışık çarklar düzeni toptan değiştirilmeden ortadan kaldırılamaz ki, bu da insanın kendini doğanın yerine koymasını istemesi demektir. Ama doğal eşitsizliğe, bugün gördüğün gibi yeni eşitsizlikler eklenirse... Kötülük, başgardıyanın senden beklediği gereksiz saygıda, bunu göremeyince başvurduğu çirkin cezada değil, ahbap! Kötülük daha derinde! Fırsat eşitliği diye bir söz duydun mu? Amerikalıların sözüdür bu. Bütün insanlara gerek bu."

Kapı yeniden, gürültüyle açıldı. Adnan korkuyla ağaçtan atladı. Bu kez gelen yalnızca koğuş gardıyanıydı.

Eliyle çağırırdı:

"Avukatın gelmiş," dedi. "Seninle görüşecekmiş. Çabuk giyin."

Koşarak döndü koğuşa.

Müdür, avukatla konuşuyordu. Genç bir adamdı avukat. Adnan'ı görünce, önceden tanıyormuş gibi dostça gülümseyerek, "Bizimki geldi müdür bey," dedi. "İzin verirsiniz..."

Yüzü geniş bir yara iziyle ikiye bölünmüş gibi görünen çıplak kafalı irikıyım hapishane müdürü, hoşnutsuzlukla süzdü Adnan'ı. Omzunu silkti.

"Konuşun, konuşun," dedi. "Bu oğlanın yiyeceği haltlar değil bunlar ya..."

Avukat, Adnan'ın koluna girerek, müdürün odasının bitişiğindeki görüş odasına sürükledi onu. Ortada küçük bir masa vardı. Gardiyan, kapının yanında ayakta dikildi. Masanın iki yanındaki sandalyelere oturdular. Avukatın yüzündeki dostça yumuşaklık birden silinmişti. Başgardiyanunkini andıran emreden bir sesle, "Ben avukatınız Ferit," dedi. "Bu işi sırf Oğuz Bey'in hatırı için almış bulunuyorum."

Adnan tasalı, sıkılğan, biraz da ürkmüş bir tavırla baktı adamın yüzüne:

"Şayet istemiyorsanız almayabilirsiniz bu davayı..."

Sesi kızgın değil, hatta sitem eder gibi de değil, özür diler gibi çıkmıştı. Bunu sonradan anımsadı, kendi kendine öfkeleterek konuşma boyunca sinirlerini dizginleyemedi.

Avukatın getirdiği haberler iyi değildi. Hastanede yapılan muayenede Sacide'nin bakire olmadığı, üstelik gebe olduğu ortaya çıkmıştı. Gerçi kız hiçbir şey söylememiş, soruları yanıtsız bırakmıştı, ama her şey gün gibi ortadaydı. Avukat, kızın babasıyla da görüşmüştü. Adam para canlısıydı. Kim söylediyse, birisi ona bu işten kazançlı çıkabileceğini söylemiş olmalıydı. Duruşmada her şey ortaya döküleceğine göre Adnan'ın hemen bir karar vermesi gerekiyordu. Yaralama

işinden dolayı korkması için gerek yoktu. Kendisini korumak için bunu yaptığı ayan beyandı. Ama kız bozma ve gebe bırakma işi öyle değildi. Kız on sekiz yaşından küçüktü. Ya kızı alacak ya da en azından beş altı ay hüküm giyecekti. Belki kız tarafına önemli bir para vererek, kızı bozanın da gebe bırakanın da kunduracı olduğunu kabul ettirebilirlerdi. Ama bu kadar parayı bulabilecekler miydi bakalım? Adnan'ın babası ne diyecekti?

Adnan bütün bunları anlamadan dinledi. Daha doğrusu, bir "evlenme" bir de "çok para gerek" sözü kaldı aklında. Az önce bahçede şairle konuştukları, daha doğrusu onun söyledikleri aklını çelmişti. Sonra avukata kızdığını fark etti. Gü-lünçtü aslında, işleri karıştıran oymuş gibi, inançsız gözlerle bakıyordu avukata.

Avukat, "Düşünün," diye bağladı sözünü. "Ben sizinle açık açık konuşuyorum. Tahliye edilmeniz için sorgu yargıçlığına hemen başvurdum. Kısa zamanda çıkarırım sizi. Ama öteki iş... Bu kızla evlenmeyi göze alabilir misiniz?"

Adnan hiç hoşlanmamıştı avukattan. Nereden bulmuştu Oğuz bu biçimsiz adamı?

"Kaça pazarlık ettiniz Oğuz'la?" dedi.

Avukat bir an şaşırdı:

"Bu işten para alacak değilim. Oğuz Beyin hatırı var..."

Yüreği burulur gibi oldu.

"Ben o kızla evlenmem," dedi ansızın. "Başka yol bulun..."

Avukat suratını buruşturdu:

"Benden olmayacak şeyler istemeyin..."

Masanın üstüne bıraktığı çantasını alarak ayağa kalktı.

"Düşünün. Yarın gene uğrarım."

Elini uzatmadan, başka bir şey söylemeden çıktı odadan.

O gün akşama kadar kimseyle konuşmadı Adnan. Yanına yaklaşan şairi de tersledi. Yemek de yemedi. İçinde kaygıdan, korkudan çok, sıkıntıya benzeyen, anlaşılmaz bir sabırsızlığın, tatsız bir duygu halinde büyüdüğünü hissediyordu. Artık olaylarla arasındaki ilişki büsbütün kopmuştu. Arada bir, Sacide ile evlenmesinin gerekmediğini düşünüyordu. Avukata bunun olamayacağını söylemişti. O anda bunun neden olamayacağını düşünmemişti bile. Aradan saatler geçtiği halde, bunu yine de düşünmüş değildi. Hatta zaman zaman bunun tersinin mümkün olabileceği, yani onunla evlenmesi için bir sürü sebep olduğu geçiyordu aklından. Ama bunları, o kadar soğukkanlı, o kadar kendisiyle ilgili değil-lermiş gibi düşünüyordu ki, eğer gözleri ikide bir koğuşun demir parmaklıklı pencerelerine, volta vuran Laz'ın sinirli yürüyüşüne takılmasa, hapishanede olduğunu bile unutabilecekti. Aslında yine aynı nedenle, burada tutuluşunu da anlamıyordu.

Akşam yemeğini de yemedi. Şairin yan gözle kendisini kolladığının da farkındaydı. Suratını astı, yaklaşmasını önledi, için için onunla konuşmak istemiyor değildi. Koğuşta o adamdan başka iki laf atabileceği kimse yoktu. Ama konuşmaya başlarsa, içinde git gide genişleyen aldırışsızlığı, vurdumduymazlığı yitirebileceğini algılıyordu.

Gece rahatsız bir uyku uyudu. Sabah kalktığında her yanı kırık döküktü. Avukat yine geleceğini söylemişti. Bir karar vermesi gerekliydi. Oysa, bu konu üstünde şöyle dikkatlice bile durup düşünmemişti. Yemek yemediği halde karnı aç değildi. Görüş saati yaklaşıyordu. İşin kötüsü, aldırışsızlığının kılıfı kendiliğinden sıyrılmaya başlamıştı. Ranzadan inerken ayağını demire çarptı. Gitti, ayakyoluna kapandı, ağladı.

Kim ne derse desin bu kızı seviyordu. Onu gözlerinin önüne getirince, bütün duyuları ayaklanıyordu.

Gardiyan kapıyı açtığı zaman onunla evlenmeye çoktan karar vermişti Adnan. Ama gardiyan onu çağırmadı. Avukat gelmemiştir. Oğuz da gelmemiştir. Burada sanki herkes unutmuştu onu. Bu aklına gelince delirir gibi oldu, ama bu kez ağlamadı.

Hâlâ Kanayan

1950'li yıllardaydı, bir vergi incelemesi yapmak üzere Kayseri'ye gönderilmiştim. O zamanlar Kayseri'nin en büyük, en konforlu oteli sayılan E Otel'ne indim. Gerçekte otelin tek konforlu yanı, kaloriferli oluşuydu ama ben yazın gittiğim için bundan da yararlanamadım. Değil banyo ya da duş, yüz yıkayacak bir yer bile yoktu odalarda. Her katta erkekler için ayrı, kadınlar için ayrı, altışar lavabo ve ikişer ayakyolundan oluşan ortak tuvaletler vardı.

Ben, uzunca kalacağım için aylık olarak tutmuştum odamı. Benim gibi aylık kalan bir de Alman mühendis vardı. Her sabah lavaboda karşılaşıyorduk. O bana çarpık bir Türkçe ile "Günaydın" diyordu, ben de sinema Almancamla "Guten Morgen" diye karşılık veriyordum. Alman mühendisin sabah tuvaleti ilk gün beni bile şaşkınlığa uğratmıştı. Doğacılardandı sanırım. Otelde gel geç kalanlar, sabah lavaboda onu görünce neye uğradıklarını bilemiyorlardı. Alman mühendis, kimseye aldırmadan çırılçıplak soyunuyordu önce. Tıraş olduktan sonra, vücudunun her yanını sabunlu bir lifle güzelce siliyor, sonra ıslak bir bezle duruluyor, daha sonra iç çamaşırlarını giyerek o kılıkta koridora çıkıyordu. Herhalde önemli bir görevi vardı ki, bu gibi durumlarda oldukça katı kurallar uygulayan otel yönetimi Alman mühendise ses çıkarmıyordu.

Almana en çok kızan, bizim kat bekçisi Abdullah'tı. Söyleniyor, homurdanıyor, adamın yanından geçerken, nereden öğrendiğini bilmediğim birtakım İngilizce sözcüklerle sanırım sövgüler yağdırıyordu, ama Alman hiçbir şey anlamadığı için gülümsemesini azaltmıyordu.

Abdullah'la çabucak ahbap olduk. Develiliydi sanırım. Karısı da otelin çamaşırhanesinde çalışıyordu. Çamaşırlarımı ona veriyordum. Gömleklerimi de ütölüyordu. Yüzünü bir kez bile görmedim.

Öğle ve akşam yemeklerini genellikle otelin lokantasında yiyordum. Tanıdığım kimse yoktu koskoca kentte ve özellikle akşamları tek başına yemek yemek, yanında iki kadeh rakı da içilse, hiç de keyif verici olmuyordu. Sabah kahvaltısını ise odamda yapıyordum. Bir ispiro ocağım, küçük bir çaydanlık ve demliğim, tek kişilik bir kahve cezvem ve fincanım vardı. Abdullah Efendi her sabah bir yarım ekmek getirirdi bana. Buzdolabı niyetine, güneş görmeyen taraftaki pencerenin dış pervazına sıraladığım peynir ve zeytin paketlerini, reçel kavanozunu çıkarır, masanın üzerine yaydığım gazete üzerinde kendime güzel bir kahvaltı hazırlardım. Yarım ekmeğin hepsini yemem olanaksızdı, ama ertesi güne kalınca çok bayatladığı için, artanı Abdullah, "Tavuklara vereyim," diye alır götürür, ertesi sabah bana tekrar yarım ekmek alır getirirdi.

Abdullah işinden hoşnuttu hoşnut olmasına ama, ahlak ve namus diyor da başka bir şey demiyordu. Sabah ekmeğimi getirdiğinde, bazen bir bardak çay da ona koyardım. O zaman içini dökerdi. Allah vardı, otel yöneticileri de ahlak ve namus konusunda çok titizdiler ama, yine de kaçamak yapıp burayı kerhaneye çevirmeyekalkışanlara rastlanıyordu. Nikâh cüzdanı olmadan kimseyi almıyorlardı otele, ama bir de bakıyordun,

kadın ayrı oda tutmuş, erkek ayrı oda tutmuş, sonra gece, onun odasına ya da öteki öbürünün odasına geçmiş...

"Sana ne oluyor, elin kadınurun kızının namusundan," demek dilimin ucuna geliyor, kendimi tutuyordum. Adam işime yarıyordu, ne diye kızdıracaktım!.. Üstelik, galiba, bana da belli etmeden gözdağı veriyor, testiye kırmadan diyeceğini diyordu. Nelerle karşılaşmamıştı bu otelde. Ne kerli ferli adamlar, ne büyük memurlar! O yüzden, otele tek başına bir kadın geldi mi, gözünü dört açardı Abdullah, gece sabaha kadar gözünü kırpamaz, sorumlu olduğu katta kuş sektirmezdi. Kimleri yakalatmamıştı suç üstünde! Bir keresinde bir karı koca gelmiş, nikâh cüzdanları falan, her şeyleri tamam. Ama Abdullah'ın gözü tutmamış bunları nedense. Aynı katta bir de bekâr oğlan varmış.

Bir gece, bir de ne görsün, evli karı bekâr oğlanın odasından çıkmıyor mu? Meğer kocası pezevenkliğini yapıyormuş karının...

Sabahlan ekmek alıp geldiği zaman, paranın üstünü bahşiş olarak bırakıyordum Abdullah'a. Bu yüzden, bir süre sonra pantolonlarım da ütülenmeye başladı. Pantolonlarım derken, topu topu iki pantolonum olduğunu dikkate almak gerekiyor. Bu yüzden, öyle çabucak, kaşla göz arasında ütülenip gelmesi çok makbule geçiyordu.

Yaptığım vergi incelemesi, sıradan, yorucu, hiçbir keyifli yanı olmayan bir işti. Çok canum sıkılıyordu. Akşamları iki kadeh rakıdan sonra, odama kapanıp çoğu kez polis romanları okuyarak uykunun gelmesini bekliyordum. Üstü yıkılıp açılmış bulunan Kapalıçarşıda, bir eski kitapçıda, yığınla Fransızca sarı dizi polis romanı bulmuştum. Bazen bir gecede iki kitap bitirdiğim bile oluyordu.

Bir akşamüstü, işim erken bitmişti, gezip dolaşacak hiçbir yer olmadığı için, yine otele döndüm. Odama çıktım. Tam kapımı açıyordum ki, o saatte ıpıssız olan koridorun sonundaki pencerenin önünde birisinin durduğunu gördüm, daha doğrusu hissettim. Anahtar sesi dikkatini çekmiş olmalıydı ki, bana doğru döndü. Arkadan vuran ışıktaki sadece gölgesi görülüyordu, ama birden yüreğim hızla çarpmaya başladı, anahtarı çevirecek gücü bulamadım bileğiminde. Genç bir kızdı bu ve derhal onun dışardan gelme biri olduğunu anlamıştım. Saçları dalga dalgaydı, güneş ışığında parlıyordu. O da kendisini gördüğümü fark etmişti. Baktı. Birkaç adım yürüdü, güneşin etki alanından çıktı. On sekiz, yirmi yaşlarında ancak olmalıydı. Çocuksu bir güzelliği vardı. Aydınlık ve saf. Ama aynı zamanda derin bir hüznü de okunuyordu yüzünde. Yıllarca önce okuduğum bir romandaki, ıssız bir adada yalnız başına büyüyen, aşkı el yordamıyla keşfeden genç kıızı anımsamıştım hemen. Aynı korkusuz sevecenlikle yaklaştı.

“Siz de yabancısınız galiba burada,” dedi. “Biz, ağabeyimle iki gün önce geldik. Ağabeyim, Zirai Donatım Kurumu’nda çalışıyor, mühendis. Ev arıyoruz. Ağabeyimden başka kimsem yok benim...”

Daha çok, İstanbul’dan gelmiş olabileceklerini düşündüm. Öyleymiş. Üsküdarlıymışlar. “Ben de Kadıköylüyüm,” dedim. “Burada vergi incelemesi yapıyorum...”

İçini çekti.

“İşiniz bitince siz dönersiniz...”

Liseyi bitirmiş olmalıydı. O zamanlar henüz kızların üniversiteye gitmeleri sıradan bir olay gibi görünmüyordu. Ağabeyi ile birlikte oturacaktı. Ona hizmet edecekti. Belki bir gün ağabeyinin genç, bekâr mühendis arkadaşlarından birinin dikkatini çekecekti, evlenecekti. Belki de...

Onun kadar yürekli olmadığımı sezdim birden. Kapımı açamıyor, durup bekliyor, gövde mi ondan yana doğru çeviremiyordum. Tüy gibi uçucu bir görünümdeydi, iki aya yakın bir süreden beri ilk kez bir genç kızla konuşuyordum. Çok açık pembe renkli bir bluz giymişti. Kısa kollarında henüz ayva tüyleri parlıyordu. Onu ne kadar öpmek istedim...

"Siz de sıkılıyor musunuz?" diyebilirdim, "isterseniz size okuyacak bir şeyler verebilirim..."

"Ne kadar sevinirim..."

Kapıyı açmadan önce koridora çabucak bir göz attım. Kimse yoktu.

"Gelin, kendiniz seçin," dedim. "Kitaplarımın çoğu Fransızca ama, birkaç tane Türkçe de var."

"Fransızca kitap" derken onu etkilemek istediğimin farkındaydım.

Girdi. Kapıyı kapattım. Kendimi avının üstüne atlamak için uygun zamanı kollayan bir vampir gibi görüyordum. Böyle kolayca odama girmeyi kabul ettiğine göre, sarılıp öpmeme karşı çıkmayacak demektir. Ellerim titreyerek kitaplarımı içine sıkıştırdığım şeker sandığının kapağını açtım. Kitapları eline aldı, Fransızcaları bir kenara koydu, ötekilerin kapaklarını parmaklarıyla adeta okşadı, iki tanesini seçti:

"Bunları okuyabilir miyim?"

O kadar şaşırmıştım ki sadece "elbette" anlamına gelecek biçimde başımla bir işaret yapabildim.

"Teşekkür ederim," dedi. "Ben çok hızlı okurum. En kısa zamanda size geri veririm..."

"Geri getirmesenez de olur" demek istedim, ama sözcükler dudaklarımın arasında yuvarlandı ve anlamsız bir ses çıktı ağzımdan. Öylesine tatlı güldü ki aramızdaki yedi sekiz

yaş farka karşın, kendimi küçük bir çocuk gibi hissettim. Çok büyük bir çaba harcayarak elimi uzatıp kitapları göğsüne bastıran eline dokundum. Göğsünün hızla kabarıp indiğini görüyordum. Bir an öylece kaldık. Henüz ne olduğunu kestiremediğim, ama o an bana benzersiz bir mutluluk duygusu veren bir heyecan vardı içimde. O da, belki benimkine benzer bir heyecan içindeydi. Yanakları ateş gibi kızarmıştı. Ona bir adım daha yaklaşabilmek için neler vermezdim, ama o da ben de büyülenmiş gibi kımıldamadan duruyorduk. Sonra birden büyü bozuldu. Kendini geri çekti ve döndü.

Kapıdan çıkarken yine o korkusuz sevecenliğiyle gülümsedi: "Yarın yine erken mi dönersiniz işinizden?" dedi. "Ben hep dışarda, ağabeyimin dönüşünü bekliyorum. Ama o erken gelemiyor..."

Kapıyı sessizce kapattım arkasından. Bütün vücudum ter içindeydi. Sırtüstü yatağa uzandım. Bir yandan, hiç ummadığım bir anda karşıma çıkan bir tatlı serüven olasılığı içimi ısıtıyor, beni gururlandırıyordu, ama bir yandan da, bu serüvenin en küçük bir mutluluk umudu taşımadığının bilinciyle daha şimdiden acı çekmeye kendimi hazırlıyordum.

O gece, her zamankinden biraz daha fazla içmeme karşın, sabaha kadar bir türlü uyuyamadım, yatağın içinde dönüp durdum. Adını bile sormamıştım. Gözlerimi kapattığım zaman ne saçının rengi, ne kirpiklerinin kıvrımı, hatta ne de giydiği elbisenin biçimi geliyordu gözlerimin önüne. Sadece, gizemini açıklayamadığım bir sıcaklık vardı odanın içinde teninden yayılmış olduğunu sandığım ve bir uçucu genç kız kokusu.

Ertesi gün, yine aynı saatte döndüm otele. Koşarak çıktım merdivenlerden. Koridor boştu. Pencerenin önünde kimse

beklemiyordu. Büyük bir düş kırıklığı içinde kapımı açtım. Ağlayacak gibiydim. Sanki ihanete uğramıştım. Sevdiğimi elimden almışlardı ve ben ona, onu ne kadar sevdiğimi söyleyecek fırsatı bile bulamamıştım.

Birden, sanki sıcak bir soluk dokundu enseme. Döndüm. Bitişik odadan çıkıyordu, ikimiz de aynı anda durduk kapılarımızın önünde. Artık bir gün öncesinin korkusuzluğu yoktu bakışlarında. O da benim gibi, bir rastlantıya bağlı mutluluğumuzun kaypaklığından korkmaya başlamıştı. Güçlkle, "iyi akşamlar," dedim. "Bugününüz nasıl geçti?"

Söylediklerimi duyduğundan emin değildim. Şimdi ne yapacağını bilemeyen oydu. Bu kez ona doğru ben attım ilk adımları. Elimi uzattım. Elini tuttum. Buz gibiydi. Bir gün öncekinin aksine, bütün kanı çekilmişti yüzünden.

"Kitapları okuyabildiniz mi?" dedim. "Beğendiniz mi?"

Bir an, ne dediğimi anlamamış gibi baktı yüzüme. Sonra elini çekti ve gerisin geriye odasına girdi. Kapının önünde soluk soluğa kaldım. Bir daha hiç dönmeyecek sanıyordum. Aslında çok kısa bir süre geçti ve kapının önünde tekrar belirdi. Benden aldığı iki kitabı yine sıkı sıkı göğsüne bastırmıştı. Yüzüme baktı.

"Gelin," dedim. "Size başkalarını vereyim..."

Döndüm, kapımı açtım ve onu bekledim. Acı mamamı ister gibi bakıyordu. Duygularının yoğunluğuyla bakışları saydamlaşmıştı. Ağlayacağını düşündüm. Kimseyi üzmem istemiyordum ben. O, bir gün, iki gün ya da birkaç gün sonra, ağabeyi bir ev bulur bulmaz otelden ayrılacaktı. Onu bir daha göremeyecektim bile. Bunu ikimiz de biliyorduk, ama böylece ayrılmak da istemiyorduk, bunu hissediyordum.

İçeri girdim. Yüreğim deli gibi çarpıyordu. O anda, ne olursa olsun onu bırakmamaya, ondan vazgeçmemeye kararlıydım.

Böyle bir duyguyu hiç yaşamamıştım ve şimdi de yitirmekten korkuyordum.

Bir düş gibi süzüldü içeriye. Hemen kapıyı kilitledim. Kitaplar elinden düştü. Başını göğsüme dayadım. Saçları dudaklarımına değiyordu. Dudaklarım titriyordu. Saçlarını öptüm. Başını kaldırdı. Nasıl da dupduruydu bakışları. "Seni seviyorum" demek istedim, sesim çıkmadı. Yıllarca önce okuduğum romandaki ıssız bir adada tek başına büyüyen ve sevgiyi el yordamıyla keşfeden deneyimsiz oğlan çocuğu gibi, dudaklarımı dudaklarına değdirdim.

O anda kapıya yumruklar indi.

"Ne yapıyorsunuz orda? Utanmıyor musunuz?"

Kat nöbetçisi Abdullah'ın sesiydi bu. Duygularım birden öfkeye dönüştü, kızı bırakıp döndüm, kapının kilidini açtım. Bir yaban domuzu gibi çirkin yırtıcı, ahmak ve atılmaya hazır bir yaratık vardı karşımda.

"Ben burada bu işe izin vermem!"

O öyle demiyordu. En kaba sözcükleri kullanıyordu. Bir an ne yapabileceğimi düşündüm. Onunla dövüşebilir miydim? Bir yumrukta beni yere devirebilirdi. Bağırıp çağırarak olsam, Alman mühendis dışında kimsenin beni haklı görmeyeceği açıktı. Sesimi alçalttım:

"Yanlış anladın Abdullah," dedim. "Hanımefendi İstanbul'dan komşumuz olur. Benden kitap istemişti. Onu veriyordum..."

Genç kız, düşürdüğü kitapları yine sıkı sıkı göğsüne bastırarak odadan çıktı. Bütün büyüsunü yitirmiş, korkudan koyulaşmış yalvaran bakışlarla baktı Abdullah Efendi'ye. Geri geri yürüyerek odasına doğru gitti. Kapıyı açmak istedi, kapı kilitliydi.

“Aç şu kapıyı,” dedim.

“Ağabeyi gelene kadar beklesin,” dedi Abdullah.

Cebimden cüzdanımı çıkardım. Eliyle itti.

Döndüm. Odama girdim ve kapıyı kapattım. Titriyordum. Ama gözlerimden bir damla yaş inmedi. Ne yapabileceğimi düşünüyordum, aklıma hiçbir şey gelmiyordu. Kendimi yatağın üstüne attım ve belki de bir gece öncesinin uykusuzluğunun da etkisiyle hemen sızdım.

Ertesi gün, yine erken döndüm işten. Abdullah, merdiven köşesine adeta pusu kurmuş, beni gözetliyordu. Yavaş yavaş çıktım merdivenlerden. Bitişik odanın kapısı -sanki özel olarak- ardına kadar açıldı. Abdullah’ın arkamdan izlemekte oluşuna aldırmadan odaya girdim. Yataklar yapılıydı ve her şey odanın boş olduğunu gösteriyordu.

Ertesi sabah hiçbir şey olmamış gibi yarım ekmeğimi getirdi Abdullah. Bahşişini verdim. Ütülenecek pantolonumu uzattım. Bir gün önceki yarım ekmekten kalanı, “Tavuklara veririm” diyerek aldı.

Birkaç gün, Zirai Donatım Kurumu binasının önünde amaçsızca dolaştım. Kızın ağabeyini görmemiştim bile. Görmüş olsaydım, ne diyecektim? Olsa olsa bir özür borcum vardı. Ama ne için? Korkaklığımdan ötürü mü? Korkak olmasaydım elimden ne gelirdi?

Bir gün, otele gelişimin sanırım ikinci ayı dolmuştu, ayın ilk günüydü ve aylığımla müfettiş yevmiyemi öğleden sonra çek karşılığında almıştım muhasebe müdürlüğünden. Akşam kadar işimden bir yere ayrılmamıştım. Akşam otele döndüm, kirayı ödemek istedim; ama muhasebeci yoktu. Aylığı ertesi sabah da verebilirdim. Odama çıktım, silinip temizlendikten ve biraz dinlendikten sonra lokantaya indim, yemeğimi

yedim. Lokanta hesabı da deftere yazılıyor, otel hesabıyla birlikte ödeniyordu. Yani o gün hiç para harcamamıştım. Aylığım olduğu gibi cebimde, cüzdanımdaydı.

Sabah erkenden kalktım, giyindim. Ceketim gardropta asılıydı. Cüzdanım ceketimin iç cebindeydi, paraları çok düzgün yerleştirmedığım için, cüzdanın kenarından yüzlükler görünüyordu. Tıraş olup yüzümü yıkamak için odadan çıkarken Abdullah yarım ekmeğimi almış geliyordu.

“Ben tıraş oluncaya kadar odayı toplayıver Abdullah,” dedim. “Yıkacak çamaşırları yatağın üstüne koydum...”

Tuvalete gittim. Alman mühendis, her zamanki gibi, Adem Baba kılığında tıraş olmaktaydı. Günaydınlaştık. Ben çabucak işimi bitirdim. Odaya döndüğümde Abdullah henüz çıkmamıştı. Beni görünce telaşlanır gibi olduğunu hissettim. Elimde olmadan ceketime bir göz attım. Cüzdan yerindeydi ve aralığında yüz liralıklar görünüyordu. Yersiz kuşkumdan ötürü kendime kızarak ceketimi giydim ve aşağıya indim.

Muhasebeci hesabı çıkarmıştı. Ödemek üzere cüzdanımı açtım, alışkanlıkla paramı şöylece bir saydım. Yüz lira eksik çıktı. Bir daha saydım, yine eksik. Yüz lira o tarihlerde önemli bir paraydı. Aylığımı bir gün önce aldığım ve bu arada hiçbir harcama yapmadığım için herhangi bir yanılma söz konusu değildi. Düşündüm. Odama Abdullah’tan başka kimse girmemişti. Tuvaletten döndüğüm zaman telaşlanmış olduğunu da anımsadım.

Durumu yöneticiye anlattım. Hemen Abdullah’ı savunmaya geçti. Bugüne kadar hiç böyle bir şey olmamıştı otellerinde. Abdullah, çok namuslu, dürüst, gözütok ve güvenilir bir insandı. Herhalde ya ben hesabımı bilmiyordum ya da bu parayı bir biçimde harcamış ve harcadığımı unutmuş olmalıydım.

Bir şey söyleyemedim. ~~Elimde kanıt yoktu. Kalktım, işime~~ gittim. Aklım hep kaybolan yüz liradaydı. O sırada, benimle aynı okuldan mezun olan Emniyet Müdürü'nün beni ziyaret etmek istediğini haber verdiler.

Müdür sert ve tuttuğunu koparan cinsten bir adamdı. Şuradan buradan konuşurken söz kendiliğinden kayıp yüz liraya geldi. Hemen ilgilendi. Kuşkulandığım kimse olup olmadığını sordu. Olayı anlattım. Abdullah'tan başka kim olabilirdi?

"Hiç merak etmeyin, bir saate kalmaz, paranızı size geri veririz," dedi müdür. Hemen bir yerlere telefon etti. Onun o işgüzar halini görünce içim burkulmadı değil. Öğleden sonra Emniyet Müdürlüğü'nden aradılar: "Maalesef paranızı bulamadık. Adamı çok sıkıştırdı arkadaşlar ama, inkâr etti. Çalmış olsa, mutlaka konuşurdu. Siz yine bir yerde düşürmüş olup olmadığınızı bir iyi düşünün," dedi müdür yardımcısı.

Başımdan aşağı kaynar sular döküldü sanki. Yüzde yüz emin olmadığım halde nasıl olmuştu da bir zavallı kat beçisini suçlayabilmişim? Birkaç gün önceki bastırma olayının etkisi yok muydu bu davranışında? Bir öç alma isteği?

Akşam, başım önümde, süklüm püklüm gittim otele.

İçimden, "bari karşılaşmasak," diyordum. Tutup bana hakaret etmeye kalkarsa ne diyecektim? Yalnız özür dilemekle olur muydu? Kim bilir ne kadar dayak yemişti.

Koridorda korktuğum başıma geldi, Abdullah'la karşılaştık. Ama baktım, Abdullah oralı değil. Hiçbir şey olmamış gibi yanımdan geçip gitti. Kendimi büsbütün suçlamaya başladım. Emniyet Müdürü'ne ondan kuşkulandığımı söylememin gerçek nedeni, zavallı kapı komşuma karşı davranışından başka bir şey değildi, bunu biliyordum. Odamdan çıkarken telaşlı görünmüş olması bahaneydi.

O gece, yine iyi uyuyamadım. Sabah, o yüzden biraz geç kalktım. Giyinmek üzereyken kapıya vuruldu. Baktım, Abdullah. Elinde her zamanki yarım ekmek. Yüzüm kızararak, "Sağ ol Abdullah," dedim ve ekmeğin parasını vermek için cüzdanıma sarıldım. Elimi tuttu, "Ne önemi var bey," dedi. "Ekmeğin de benim ikramım olsun!"

Aradan bunca yıl geçti. Ötedeki kapı komşum, isimsiz sevgili aklıma geldikçe, yüreğimin hâlâ kanadığını hissedirim. Belki de bu yüzden, Abdullah'ı da unutamadım. Acaba, ekmeğin parasını almak istemeyişi, bir çeşit sitem miydi, yoksa çaldığı yüz lira için vicdan azabı çekiyordu da, hiç olmazsa ekmeğin parasını vererek vicdanını susturmaya mı çalışıyordu, kestirebilmiş değilim.

Cosi Fan Tutte

Paris Büyükelçiliği Müsteşarı Bay Y'nin odası, büyükelçinin odasının yakınındaydı. İkisinin odalarının arasındaki küçük bir odada, büyükelçinin sekreteri oturuyordu. Yükseköğrenim görmüş, yirmi beş yaşlarında, akıllı, işine bağlı, güzelce; daha doğrusu hayli sevimli bir Fransız kıızıydı Matmazel Bougourt. İşe başlayalı çok olmamıştı. Arada sırada müsteşarın özel işleriyle de uğraştığı için birbirlerini sık sık görüyorlardı. Genç sekreterin bazı özellikleri, daha ilk günden müsteşarın dikkatini çekmişti. Boş zamanlarında elinden kitap düşmüyordu, gerçi Fransızlar için bu pek dikkat çekici bir özellik sayılmazdı, ama genç kızın okuduğu kitaplar öyle bilinen cinsten değildi. Çoğunlukla Uzakdoğu din ve felsefeleri ile ilgili araştırmalar, incelemeler hatta denemelerdi bunlar. En çok da Budizm üzerine yazılmış kitaplara meraklıydı. Öğle tatillerinde yemeğe çıkmıyor, odasında bir şeyler atıştırıyordu. Daha çok meyve yediğini fark etmişti müsteşar, ama bunu, genç kızların bu yaşlarda şişmanlama korkusuyla izledikleri gıda rejimine bağlamıştı.

Bir akşamüstü Matmazel Bougourt, büyükelçinin yokluğundan yararlanarak müsteşarın odasına geldi. Şuradan buradan konuşmaya başladılar. Genç sekreter, Müslümanlık hakkında pek bilgisi olmadığını, bu bakımdan herhangi bir fikir ileri süremeyeceğini, ama Hristiyanlığı saçma bulduğunu

söyledi. Büyükelçilikte göreve başlamasından bir yıl önce Katmandu'ya gitmiş, Budist olmuş. En akılcı dinmiş Budizm. Müsteşar o zaman anlamıştı genç kızın neden sadece meyve yediğini. Budistlerin et yemeyi büyük bir günah saydıklarını işitmişti ne de olsa.

Yine bir akşamüstü, Matmazel Bougourt, Bay Y'nin kapısını çaldı:

"Sizinle biraz özel konuşabilir miyim mösyö?"

Halinde o güne kadar hiç görülmeyen bir şaşkınlık, bir telaş ifadesi vardı. Fransızların, özel hayatlarındaki sorunları, çalıştıkları yerlerde öyle kolay kolay belli etmediklerini biliyordu Bay Y.

"Buyurun," dedi. "Oturun. Bir üzüntünüz mü var? Hasta mısınız? İzin mi istiyorsunuz?"

Derin bir soluk aldı Matmazel Bougourt, sanki girişiminin en güç tarafını atlatmıştı.

"Evet mösyö," dedi, "bir üzüntüm var. Bu çok özel bir sorun, ama size açılmaktan başka çıkar yol bulamadım. Sizin çok okuyan, çok insancıl bir insan olduğunuzu biliyorum. Bu çok özel, çok kişisel sorunumun çözümünde bana yardımcı olacağınızdan eminim." Müsteşarın yüreğine bir kuşku çöktü. Bugüne kadar hiç bu kadar yakınlık göstermeyen sekreter kızın, kendisine böylesine bir güven ve dostluk gösterisinde bulunması pek hayra alamet değildi, ihtiyatla, "Benim için söylediklerinize teşekkür ederim," dedi. "Sözünü ettiğiniz niteliklerimle size nasıl yardımcı olabilirim?"

Genç kız, müsteşarın bürosunun önündeki koltuğa bıraktı-verdi kendisini. Çok heyecanlı olduğu belliydi:

"Bu sabah elçiliğe gelmeden önce laboratuvardan test sonucunu öğrendim, müspetmiş," dedi.

İç i sızladı müsteş arın. Böylesine genç, sağlıklı görünen bir insanın, o amansız hastalığ a tutulmuş olması akıl alacak bir şey değildi.

“Belki yanılmışlardır,” dedi. “Bu gibi konularda, hemen ilk sonuca bakılarak umutsuzluğ a kapılmamak gerekir.”

Eliyle “yok” der gibi bir işaret yaptı kız: “Ben zaten tahmin ediyordum,” dedi. “Tam bir ay geçti âdet görmeyeli. Gebe olduğum kesin.”

Başından aşağı kaynar sular döküldü müsteş arın. Elçilikte birkaç tane genç memur vardı, kızın çevresinde dolaştıklarının farkındaydı. Acaba hangisi yapmıştı bu münasebetsiz iş i? Kız şimdi herhalde ş antaj yapmaya kalkacaktı. Bir yabancı memlekette, bir diplomatik temsilcilikte böyle bir skandal çok can sıkıcı bir şeydi. Telaşla sordu:

“Çocuğ un babası kim? Tanıyor muyum?”

Birden sakinleşmişti kız:

“Tanımazsınız,” dedi. “Karşılaştığ ınızı sanmıyorum.”

“Yani, elçilikten biri değ il?”

Kızı biraz küçümser bir ifadeyle gülümsedi bu kez:

“Hayır, ne münasebet!”

Kızın sesindeki üstten bakan edayı fark etmemiş değildi müsteş ar ama, Paris’e geldiğ inden beri belki ilk kez bundan rahatsızlık duymadı, hatta ferahladı. Ş antaj, skandal olasılığ ı ortadan kalktığ ına göre, şimdi onunla daha rahat konuşabilirdi. Sorunu galiba anlıyordu. O günlerde Fransa’da kürtaj henüz yasaktı. Gizli gizli yapılan kürtajlar için çok yüksek ücretler istendiğ ini biliyordu. O yüzden, kız belki de kürtajın serbest olduğ u İsviçre ya da İngiltere’ye gitmek için izin isteyecekti, böyle bir konuyu doğrudan doğruya büyükelçiye açması da herhalde en azından nezaketsizlik sayılırdı.

“Anlıyorum,” dedi, bu kez de o biraz yukardan bakarak. “Herhalde çocuğunuzun babası sizinle evlenmek istemiyor, siz de...”

Kız telaşla kesti sözünü:

“Yoo, tam tersine, Jean evlenelim diye ısrar edip duruyor...”
Akıllı karıştı müsteşarın:

“O halde sorun yok, evlenirsiniz, olur biter...”

Söylediği “La Palice” gerçeği kızın hiç de hoşuna gitmiş görünmüyordu. Kuşkulandı Bay Y, “Yoksa bu Jean’ı sevmiyor musunuz,” dedi. “İsteğiniz dışında mı oldu bu iş? Ya da Jean çocuk istemiyor da...”

“Ne anlamaz adamsın!” der gibi kaşlarını çatmıştı Matmazel Bougourt:

“Öyle değil, ben Jean’ı seviyorum. Çocuğu ben istedim, o da çocuk seviyor. Fakat onunla evlenemem ben...”

Bu kez sorunu çözdüğünden iyice emin oldu müsteşar bey. “Anlaşıldı,” dedi. “Demek Jean başkasıyla evli...”

“Evli değil. Benimle evlenmek istiyor. Ama ben, evlilik kurumuna karşıyım.”

“Çattık,” dedi içinden Bay Y. Onun bu tavrını fark eden Bougourt birden coştı:

“Dünyanın en aşağılık, en iğrenç, en rezil sömürü düzenidir evlilik. Hem de yalnız kadın açısından değil, erkek açısından da bu böyledir. Siz tabii farklı düşünebilirsiniz...”

Sabrı tükenmeye başlamıştı müsteşarın:

“O halde, çocuğunuzu aldırmayı düşünüyorsunuz...”

“Ne münasebet? Çocuğumu doğurmak istiyorum ben.” Anlamadığı halde yine “anlıyorum” dedi, Batı kültürüyle yetişmiş olan Müsteşar Bay Y. “Peki ama, o halde niye üzülüyorsunuz? Benimle konuşmak istediğiniz şey nedir?”

Duraksadı genç sekreter, dudaklarını ısırđı:

“Şey... siz Türklerin evlilik dışı ilişkiler konusunda çok katı ve tutucu olduğunuzu söylemişlerdi bana. Durumumu büyükelçi öğrenirse, işime son verir diye korkuyorum...”

Yeniden derin bir soluk aldı müsteşar:

“Bu sizin özel yaşamınızla ilgili bir konu. Evli olup olmadığınızı kimse merak etmez burada. Kaldı ki biz sandığınız gibi ilkel insanlar değiliz. Büyükelçinin bunu bir sorun yapacağını hiç sanmam. Yalnız, gebeliğiniz ilerlediği zaman, estetik bakımdan, belki yerinizi değiştirmek isteyebilir. Kendisiyle konuşurum. Kaldı ki, evli olmadığınızı özel olarak belirtmemiz de gerekmez...”

“Tam tersine. Asıl sorun bu. Fransız sosyal sigortalar kurumu, bekâr annelere özel bir yardım yapıyor. Bu yardımı alabilmem için, çalıştığım yerden bir belge alıp götürmem gerek kuruma.”

Yavaş yavaş kızmaya başlamıştı müsteşar bey. Kızın söylediği bir bakıma doğrudu, ne kadar uygar olsa, bu konularda Fransızlar gibi düşünmesi olanaksızdı. Biraz sertçe, “Peki,” dedi. “İstediğiniz belgeyi veririz, merak etmeyin.”

Kız teşekkür ederek çıkıp gitti.

Olayı büyükelçiye anlatmak için, akşamüstü “dirink saati-ni” seçti Bay Y. Dinlerken, aynen kendisi gibi tepkiler gösterdi büyükelçi. Sonunda o da derin bir nefes aldı:

“Bize ne kardeşim,” dedi. “Kiminle ne halt ederse etsin, yalnız, öyle şiş karınla karşımızda dolaşmasın... Haberleşme servisine ver kızı, gitsin...”

GECE GELEN ÖLÜM

Birinci Basım Bilgi Yayınevi 1993

Gece Gelen Ölüm

Doğudaki bir küçük kasabadan kalkıp İstanbul'a, Eyüp Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı'na atanmasının üzerinden bir yıldan fazla zaman geçmiş olmasına karşın, doğrusu yeni görevine alıştığını söyleyemezdi Korkut. Kuşkusuz büyük bir değişiklikti bu onun için; hem iş hem yaşam tarzı bakımından; ama sorun galiba, kolay etki altında kalan, çatışmaktan, karşı çıkmaktan, direnmekten hoşlanmayan içsel yapısından kaynaklanıyordu; çünkü öte yandan, geleni olduğu gibi kabullenmeyi de içine sindirebiliyor değildi. Durmadan kendisini irdeleyen, eleştiren, huzursuz kişiliğine bağlı olarak, buradaki koşullar içinde kendisini rahat hissetmesi de olanaksızdı. Arkasında başsavcının bulunması ona dokunulmazlık sağlamıyor, tam tersine, herkesin küçümseyici, hatta düşmanca bakışlarını sürekli olarak ensesinde hissediyordu.

Henüz otuz yaşındaydı. Hemen hiçbir duygusal ilişkisi olmamıştı. Askerliğini yaptıktan sonra atandığı o küçük kasabada, içki içilebilecek bir meyhane, haftada bir gün olsun gidilebilecek bir sinema ve tabii genelev de yoktu ve gün içinde salt uygar bir kadın yüzü görmek bile neredeyse mutluluk sayılıyordu.

Bütün bu olumsuzluklara karşın, bir bakıma rahatı yerindeydi Korkut'un orada. Öğrenimini İstanbul'da yapmış olsa bile, birkaç terör olayı dışında -ki o olaylarla da Olağanüstü

Hal Bölge Savcılığı ilgileniyordu- genellikle sakin bir yaşamı olan o ufacık kasabadan sonra, böylesine, her gün, her an, her çeşit binlerce suçun işlendiği, konumuyla, yaşantısıyla, halkıyla, dev boyutlu, sorunlu ve karmakarışık bir kentin savcılığında, cinayet masasına bakan bölümlerden birisinde sorumluluk alan, üstelik mesleğine öyle pek de bağlı olmayan birisinin, bu gerçekten yepyeni çevreye kısa sürede uyum sağlamasını beklemek yanlış olurdu.

Geçen bu süre içinde gerçekten bir sürü acemilik yapmıştı. İlk günlerde, bu işi beceremeyeceğine akıllı kestiği için, istifa etmeyi ciddi olarak düşünmüştü; ancak, ölümünden kısa bir süre öncesine kadar Yargıtay'da daire başkanlığı yapmış olan babasının yetiştirmesi olan İstanbul başsavcısının babasına olan minnet duygusuyla gösterdiği büyük destek ve anlayış sayesinde o bunalımlı günleri yine de kolay atlattığı söylenilebilir.

Ne var ki, başsavcının yardım ve desteği, nöbet cetvellerini etkilemiyordu ve o gece, öteki savcı yardımcıları -onun gibi taşradan yeni gelmiş birkaçı dışında- yılbaşını evlerinde, sevdikleriyle baş başa ya da bir eğlence yerinde eğlenerek geçirirlerken, o, Eyüp Adliyesi'nin nöbetçi savcılara ayrılan yüklük benzeri küçük bir odasında, siyah beyaz, ikide bir görüntüsü kaybolan, sesi anlaşılmaz hırıltılar halinde bir gelip bir giden, eski ve küçük bir televizyon karşısında pineklemek zorunda kalmıştı.

Sonunda bu küçük vakit geçirme olanağı da gitti elinden. Televizyon bütün bütün sustu. Tamir etmek için bir hayli uğraştıktan sonra umudunu kesmek zorunda kaldı. O gün, gündüz de çok yorulmuştu zaten; gözleri kendiliğinden kapanmaya başlayınca, bacaklarını uzatmasına olanak vermeyen

kısa, dar ve lastik kolonları iyice gevşemiş sahra karyolasına büzülerek kestirmeye çalıştı.

Sabaha doğru bitkin bir halde, yarı uyur yarı uyanık, üşüye ısına, tam kendisini düşlere salan bir gevşeklikle sızmak üzereydi ki, sanki uyuyanları yerinden fırlatarak uyandırması için sesi özellikle ayarlanmış eski telefon aygıtı, büyük bir şamatayla çalmaya başladı.

Fener Karakolu'ndan arıyorlardı. Karakolun, Beyoğlu'ndan Eyüp'e, kim bilir hangi nedenlerle, sürgün edilmiş olan kaşarlanmış komiseriydi arayan. Belli ki o da uykudan uyandırılmıştı ve bu yüzden canının sıkılmış olduğunu gizlemeye yeltenmeden, nezleli bir sesle, bir cinayet olayını haber veriyordu.

Devriye arabası, Patrikhane'nin duvarları dibinde bir ceset bulmuştu. Elli elli beş yaşlarında, bakımlı, iyi giyimli, hali vaktinin yerinde olduğu anlaşılan bir adama aitti ceset. Tam şakağından, çok yakından ateşlenmiş küçük kalibreli bir tabancayla vurulmuştu. Tabii, intihar etmiş de olabilirdi. Komiser intihar üzerinde pek durmuyordu ama, bu olasılığı da dikkate almak gerekiyordu. Ancak, herhalde para için işlenmiş bir cinayet söz konusu değildi; cesedin üzerinde kimliğini belirleyecek herhangi bir belge bulunamamakla birlikte, içi para dolu cüzdanına dokunulmamıştı. Özel ambleminden hayli pahalı bir arabaya ait olduğu anlaşılan anahtarlığına herhalde eviyle iş yerine ait anahtarlar da takılıydı.

Bugüne kadar kim bilir böyle kaç olayla karşılaşmış olan kaşarlanmış polis komiseri -belli ki bu genç ve deneyimsiz savcıyı etkilemek için- onun olay yerine gelmesini beklemeden, bir makineli tüfek hızıyla anlatmıştı bütün ayrıntıları.

Komiserin anlattıklarını öyle pek can kulağıyla dinlememiş olan Savcı Korkut, iç telefondan aradığı savcılıktaki nöbetçi

memura adli tabibe haber yollamalarını tembih ettikten, kendisine de bir araba göndermelerini söyledikten sonra yataktan kalktı. Oda iyi ısınmıyordu ve her an bir olay nedeniyle kaldırılabileceğini düşündüğü için, sadece ayakkabılarıyla ceketini çıkarmıştı yatağa girerken.

Nedense, sakalı uzamış bir insanın, hele hava da soğuksa, iyi ve doğru düşünemeyeceğine kendisini inandırmış olduğundan, soğuk suyla ve yanağını bir iki yerinden hafifçe kesme pahasına da olsa, çabucak tıraş oldu, ceketini ve ayakkabısını giydi, kravatının düğümünü düzeltti.

Odacının ispiro ocağında ısıtıp getirdiği akşamdan kalma bayatlamış çayı yudumladığı sırada polis arabasının geldiğini haber verdiler.

Biri şoför, öbürü sıradan, rütbesiz bir memur, ama ikisi de horoz ibiği gibi taraz taraz ve kapkara kaşları olan iki polis ve tenteli bir cip bekliyordu onu adliyenin önünde. Tentenin bez kapısını açıp arkaya geçti, araba hemen hareket etti.

Yerler buzluysa, polis arabası yalpalayarak ilerliyordu sessiz ve boş sokaklarda. Cipun içi soğuktu. Polisler kürk yakalı montlarına sarılmışlardı. Bu montlar onları iyi ısıtıyor olabilirdi, ama onun paltosu da, boyun atkısı da eskiydi, eprimişti ve onu hiç ısıtmıyordu. Ayrıca, böylesine soğuk, puslu ve sevimsiz bir kış sabahında, insana hiç de güzel şeyler ilham etmeyen bir telefon sesiyle uyandırılmış olduğu için, içi de üşüyordu.

Birden, durup dururken, şoför polis arabasının sirenini ötürmeye başladı. Bomboş sokakta siren sesi, eski ve yıpranmış evlerin badanasız ve yer yer çökmüş duvarlarına çarparak dönüp tekrar onlara doğru yansıdı. Pencereelerde ışıklar yandı, sonra perdeler yeniden sıkı sıkı örtüldü.

Birkaç saniye sabrettikten sonra, siren çalmamasını rica etti şoförden Korkut. Sabahın bu saatinde, sağda solda yalpala-
yan, duvar diplerine işeyen birkaç sarhoş ya da sahipsiz birkaç
köpek dışında inlerle cinlerin top oynadığı bu boş sokaklarda,
bilinmez katilleri kovalayacak halleri de yoktu nasıl olsa.

Şoför, isteksizce susturdu sireni.

O gece olay yerine giderken bütün bu nedenlerle karamsar
ve işten bıkmış bir ruh hali içindeydi genç savcı yardımcısı.
Açıkkası, Patrikhane'nin duvarları dibinde cesedi bulunan
adamın bir cinayete kurban gitmiş olmasındansa, dosyasını
çabucak ve kolayca kapatabileceği, ödenemeyen bir borç, bo-
zulan işler, umutsuz bir aşk, çaresiz ve dayanılmaz acılar ve-
ren bir hastalık, ya da bir aile sorunu nedeniyle intihar etmiş
olmasını yeğliyordu.

Beş dakika sonra karakolun önündeydiler. Herhalde, kaçın
kurası olan komiser savcıyı aramadan önce haber göndermiş
olmalıydı ki, adli tabip onlardan önce gelmişti olay yerine.

Bu adli tabiple ilk kez karşılaşılıyordu Korkut, ama adamın
hayli deneyimli bir hekim olduğu hemen belli oluyordu ölüyü
muayene edişinden.

İşini bitirdikten sonra, savcıya dönerek:

"Otopsi ve laboratuvar incelemesi kesin sonucu belirleye-
cektir, ama bana kalırsa bu bal gibi bir intihar, dedi adli tabip.
Tabanca, yere düştüğü sırada gövdenin altında kalmış, şaka-
ğında yanık izi belirgin. Parmaklarında barut izi bulunacağına
kalıbımı basarım."

Savcı, komisere baktı:

"Bu gibi durumlarda, genellikle geride bir mektup bırakır-
lar. Öyle bir şeye rastladınız mı ceplerinde?"

Komiser "hayır" dercesine başını salladı;

“Sadece, paltosunun cebinde, yırtık bir sarı zarf parçası vardı. Telaşla yırtılmış bir zarf parçası.”

“Şunu görebilir miyim?”

Komiser sözünü ettiği kâğıt parçasını uzattı savcıya. Gerçekten de içine bir kitap ya da ona benzer bir şey konulan sarı zarflara benziyordu. Kenarları yırtılmıştı. Adresin yazılı olması gereken yer de yırtılıp koparılmışa benziyordu. Savcı dikkatle bakınca, yine de “ks” ve “..ne” sözcük parçalarını ayırt edebildi.

“Resmi bir yerden gönderilmiş bir zarfa ait olmalı bu kâğıt parçası,” dedi komiser. “Adama bir yerlerden bir evrak gönderilmiş ya da tebligat yapılmış olmalı...”

“Kâğıdın cinsine bakarak söylüyorsanız bunu... kırtasiyeciler de satıyor bu zarflardan. Bence tersine, resmi bir yere gönderilmek üzere hazırlanmış bir evraka ait bu sarı zarf. Bakın adres yırtılmış ama, ‘ne’ parçacığı okunabiliyor. Bilmem ne dairesine, bilmem ne işletmesine olsa gerek son sözcük. Adam resmi bir daireye bir mektup ya da bir belge göndermeyi düşünmüş, sonra vazgeçmiş olmalı...”

“Haklısınız, dedi komiser, genç savcı yardımcısına tuhaf bir biçimde yan gözle bakarak. Ben nereye gönderilmek istendiğini de anladım galiba... Şu, ‘ks’ olsa olsa Ortodoks sözcüğünün son iki harfi olabilir. Şu anda Patrikhane’nin önünde durduğumuza göre, Fener Rum Ortodoks Patrikliği’ne... yazılıydı derim, zarfın üstünde...”

Korkut düşündü:

“Mantıklı görünüyor, dedi. Sadece... Buraya kadar geldiğine göre, o zarfı neden elden vermemiş adam, niye zarfın ucunu yırtmış, ayrıca zarfın içinde ne vardı, bu soruları da yanıtlamak gerekiyor. Tabii ilk iş adamın kimliğini saptamak.”

“Adam bana hiç yabancı gelmedi, dedi komiser. Bir yerlerden tanıyor gibiyim... Beyoğlu’nda, benim eski bölgemde oturuyor olmalı. Tabii, burada ne aradığını bilemem. Biraz düşünsem çıkarırım kim olduğunu ya...”

“Siz cinayet mi diyorsunuz hâlâ?” dedi savcı.

“Doktor bey intihar diyorsa intihardır, ama eğer bu bir intiharsa... yine de sebebini araştırmamız gerekir.”

Savcı, adli tabibe döndü:

“Sizce sağlık sorunları olan birisine benziyor mu?”

“İlk bakışta, çok sağlıklı bir görünüşü var cesedin! Şu anda ancak otopsiyi beklemenizi salık verebilirim sonuç çıkarmak için. Tabii, eğer kafadan sakat biriye, bunu otopsi de kolay kolay ortaya çıkaramaz! Frengi mirengi ya da AIDS varsa, başka!”

Tam o sırada, çevrede araştırma yapan polislerin Patrikhane’nin kapısına yakın bir yerde, ışıkları yanmakta olan, terk edilmiş bir otomobile rastladıkları haberi geldi. En pahalılarından değilse bile, oldukça lüks bir arabaydı ve anlatılanlara bakılırsa, cesedi bulunan adama ait olduğu anlaşıyordu.

Cipe atlayıp gittiler. Öyle pek yeni bir araba değildi, asıl önemlisi, kâğıtları yerli yerinde duruyordu ve bunlara bakarak adamın kimliğini saptamak hiç de zor olmadı.

Ahmet Güllecioğlu adında, orta boy bir sanayiciydi adam ve daha önce Beyoğlu’nda görev yapmış bulunan komiser onu hemen anımsadı. Herhalde evliydi, bir ya da iki çocuğu vardı, biraz hovarda meşrep biriydi, ama -komisere göre- Ahmet Güllecioğlu’nun para sorunu olamazdı. Arada bir, yanında kadınlarla Beyoğlu’nun batakhanelerinde görülmüş olsa da, müdavimlerinden sayılmazdı. Kumar oynadığı da pek duyulmamıştı. Herhangi bir sağlık sorunu var mıydı, elbette

bilemezdi; ama, adamın artık pek genç yaşta olmamasına karşın, Tenis Kulübü'yle Yelken Kulübü'ne üye olduğunu da duymuştu. Daha çok, yarı sosyetik, yarı entel, pek göz önünde olmayan, biraz da içi geçmiş kadınlarla yatıp kalktığı söyleniyordu.

“Belki salt bir rastlantı, ama... bir Müslüman iş adamının gece vakti Fener Patrikhanesi'nde ne işi olabilirdi dersiniz?” dedi savcı.

“Ahmet Güllecioğlu'nun ailesi sonradan Müslüman olanlardandır,” diye yanıtladı komiser. “Buradaki işleri yüzünden, mütarekeden sonraki mübadele sırasında Yunanistan'a gönderilmemek için Müslüman olup Türk ismi aldıkları söylenir!”

“Yine de çok ilginç. Yani, o adamın oğlunun hâlâ eski dinine sadık kaldığını varsaysak bile... Yani, gizli gizli kiliseye bile gidiyor olsa... Bence, yarın sabah Patrikhane'yi ziyaret etmek gerekebilir... Bir sorun bakalım Patrikhane'ye uğramış mı, uğramışsa, kiminle ya da kimlerle konuşmuş... Sonra şu yırtık sarı zarf...”

“Birisini yollarım,” dedi komiser. “Ama, doğrusu onlardan bir şey öğrenebileceğimizi sanmıyorum...”

Savcıyı giderek önemsiyor, ama önemsedliğini açıkça belli etmek istemiyormuş gibi bir tavır takınıyordu konuşurken.

Daha sonra arabayı şöylece bir gözden geçirdiler. Ruhsatname ve sigorta kâğıtları dışında bütün buldukları, birkaç iş mektubu, okunmuş birkaç günlük gazete, eski bir yol haritası, birkaç müzik kaseti, adli tabibin, bıyık altından gülerken, cinsel gücü artırdığı varsayılan ilaçlar olduğunu söylediği, bir eczaneden yeni alındıkları, sarıldıkları paketin açılmamış olmasından anlaşılan bir iki kutu ilaç. Savcı, kasetlere bir göz attı. Biri dışında, Rumca şarkılar, Rumeli türküleri ve arabesk

şarkı kasetleriydi bunlar. Bir tanesi, evde doldurulmuş benziyordu.

Savcı, ölenin ailesine haber verilmesini, araba ile adama ait para ve eşyanın bir tutanakla ailesine teslim edilmesini tembih ettikten sonra, bir taksiye atlayarak evine gitti. Bu saatten sonra, adliyenin orada bıraktığı arabasını almak için Eyüp'e dönmeyi göze alamamıştı. Uykusuzluk ve yorgunluktan öliyordu.

* * *

Savcı Yardımcısı Korkut, annesiyle birlikte, Kurtuluş'tan Şişli'ye çıkan daracık bir sokakta, merhum babasından kalma, esaslı bir tamir görmüş eski bir Rum evinde oturuyordu. Annesini uyandırmamak için kapıyı anahtarıyla açıp girdi içeriye. Oysa kadıncağz kahvaltı sofrasını hazırlamıştı bile.

Nöbetçi olduğu geceler, annesinin ondan daha az uyduğunu biliyordu. Babasının vaktiyle yaptığı gibi, o da -özellikle nöbetçi kaldığı gecelerden sonra- ayrıntılı raporunu önce ona vermek zorundaydı.

Henüz ellisini geçmemiş olmasına karşın, kocasının ölümünden sonra bir erken yaşlanma ruh hali içinde kendisini çevresinden soyutlamış olan ve oğlu dışında pek az kişiyle konuşan annesi için bu konuşmaların ne kadar önemli olduğunu çok çabuk anlamıştı Korkut.

Bu kez de yine dikkatle ve sonuna kadar ses çıkarmadan dinledi oğlunu. Adamın ismi ona da hiç yabancı gelmedi. Evlerine hemen hemen eksiksiz gönderilen gündelik gazetelerin sosyete sayfalarından ya da renkli dedikodu gazete ve dergilerinden İstanbul sosyetesinde olup bitenleri günü gününe izlemekteydi. Varlık durumu ve toplum içindeki yeri bakımından

önemli bir kişi sayılmasına karşın, daha çok adi dedikodu haberleriyle geçinen kimi dergi ve gazetelerin, daha çok yaşlı sosyete orospularıyla olan çapkınlık hikâyeleri nedeniyle Ahmet Güllecioğlu'nun adına zaman zaman sütunlarında yer verdiklerini anlattı oğluna. Adamın oldukça genç ve hoş bir karısı ve Suriyeli zengin bir işadamıyla evli, çok güzel, çok alımlı bir kızı olduğunu da okumuştur gazetelerden. Ortadoğu'daki savaş nedeniyle olsa gerek, kız, zamanının büyük kısmını İstanbul'da annesiyle babasının yanında geçiriyormuş. Korkut, annesinin belleğine şaştı kaldı.

"Demek sence bu bir intihar öyle mi?" dedi annesi.

"Gerçi, çaresiz bir hastalık dışında, adamın intihar etmesi için bir neden görünmüyor, ama, doktora bakılırsa..."

"AIDS falan mı yani sence?"

Neden olmasın? Aklında komiserin anlattıkları, dalgınca,

"Olabilir," dedi. "Bilemiyorum, bunu otopsi gösterecek. Aklımı karıştıran tek şey, adamın gece vakti, hem de yılbaşı gecesi neden Fener'e gittiği ve intihar etmek için arabasından çıkarak neden Patrikhane'nin dış duvarını seçmiş olduğu..."

"İntihar etmeden önce günah çıkarmak istemiştir. Onun gibi dönme iş adamlarının, zaman zaman gizlice kiliseye gidip özel olarak günah çıkarttıklarını duymuştum..."

"Rum Ortodoksları da Katolikler gibi günah çıkarırlar mı? Öyle ya da böyle, yani sence adam, altından kalkamadığı bir büyük günah nedeniyle mi intihar etti?"

"Belki de intihar etmeden önce papazın kendisine yardım edebileceğini düşünmüştür."

"Bence oraya gitmesinin daha önemli bir nedeni olmalı..."

Adamın arabasında buldukları evde doldurulmuş kaseti düşünüyor. Bu tek amatör kasetin işi neydi arabada acaba?

Annesiyle olay üzerinde çeşitli varsayımlar üzerinde durdular. Ama, birden bir yorgunluk geldi Korkut'un üzerine. Bütün gece doğru dürüst uyumamıştı. Annesine biraz uzanmak istediğini söyleyerek odasına çıktı.

Yeni yılın bu ilk sabahında, geceyi şurada ya da burada içip eğlenerek geçiren pek çok kişi, şimdi yataklarına serilmiş, pestil gibi uyuyor olmalıydı. Oysa o, bütün uykusuzluğuna ve yorgunluğuna karşın, taş duvarların dibinde, küçük bir kan gölünün ortasında kıvrılmış uyuyan ve bir serseri sarhoşu andıran ölüyü gözlerinin önünden uzaklaştıramıyordu.

Annesinin tahmini doğruysa, inançlarına sadık kalmış bir Hristiyanın, yılbaşı gibi kutsal sayılabilecek bir gecede ve kutsal bir binanın duvarları dibinde, bir papazın yardımına başvurduktan sonra -ya da bunu da göze alamadan- kendisini öldürmek istemesini açıklayabilecek ne gibi bir neden bulunabilirdi? Meğer ki onu intihara sürükleyecek kadar önemli, büyük, her iki dünya da da suç sayılan bir günah işlemiş olsun! Yoksa -anlatıldığı kadarıyla- o adam gibi birisinin, varlığı ya da yokluğu tartışmalı bir başka dünyada vereceği hesaplardan çok, bu dünyada düşmüş olabileceği daha somut kaygılar yüzünden kendisini yok etmeye kalkmış olması, daha akla yakın bir varsayımdı. Evet, o adam gibi, arabasında bulunan ilaç paketinin doğruladığı, komiserin ve daha sonra da annesinin -dedikodu gazetelerinden naklen- anlattıkları zamparalık öykülerinin kahramanı olan birisi söz konusu iken...

* * *

"Ben Belma Güllecioğlu," dedi telefondaki ses.

Çok yumuşak, ama insanın içini ürperten bir tınısı vardı sesin.

"Sizi rahatsız etmek istemezdim," dedi Korkut. "Ancak, kocanızın... ölümüyle ilgili olarak... aydınlığa kavuşturmak istediğim birkaç nokta var. Acele ettiğimi düşünmezseniz, bu konuda sizinle görüşmemiz mümkün olabilir mi?"

Karşısındakinin duraksadığını hissetti:

"Hemen bugün mü?" dedi kadın.

"Sizin için çok zor olacağını biliyorum ama..."

"Benim oraya mı gelmem gerekiyor? O zaman..."

Annesinin dergilerinden birinde fotoğrafını gördüğü o hoş kadınla bu köhne binada buluşma fikrinin hiçbir çekici yanı yoktu. Telaşla,

"Yo, hayır," diye sözünü kesti. "Sizin için uygun olabilecek bir saatte, ben sizi görmeye gelebilirim..."

Asıl amacı, adamın yaşadığı çevreyi görmek, ailesini tanımak ve bundan, mümkün olabilirse, birtakım sonuçlar çıkarmaktı.

"Onu... ne zaman vereceksiniz bize?" dedi kadın birden, ama sesinde yine de bir duraksama hissediliyordu.

"Otopsi sonuçlarını bugün alabiliriz sanıyorum. Bu durumda yarın kaldırılabilirsiniz... cenazeyi..."

"Kızımın gelmesini beklemem gerek," dedi kadın. "Bu durumda pazartesinden önce kaldırmamız olanaksız. Sizin orda saklayamazlar mı?"

Duraksadı.

"İsterseniz bir hastaneye kaldırıtabiliriz..."

"Bu daha iyi. Teşekkür ederim..."

"Peki, bugün sizinle görüşmemizde bir sakınca var mı?"

Yine bir duraksama.

"Akşamüstü... daire çıkışı uğrayabilir miydiniz? Birlikte çay içebiliriz, bir aperitif..."

Bu kez sesinde sanki baştan çıkarıcı bir sinsilik mi var? Böyle bir şeyi düşünmesi değil, şöylece hissetmesi bile tuhaf değil miydi? İçinden, "Ne cenaze evi ya!" diye söylendi. Ama, onu ne diye baştan çıkarmaya kalksındı ki kadın? Meğer ki kocasını o öldürmüş olsun! Kabahat kendisinde. Bu olayın bir cinayet olmaması için âdeta dua etmişti Tanrıya!

Daha sonra, saat beş buçukta, Şişli' deki evde buluşmak üzere sözleştiler.

* * *

Komiser, sabah erkenden Patrikhane'ye bir adam gönderdiğini ve Ahmet Bey'in Patrikhane'ye gitmiş olup olmadığını, gitmişse kiminle görüştüğünü öğrenmeye çalıştığını söyledi. Gönderdiği memurla görüşen yetkili bir rahip, Ahmet Bey'i daha önceden tanıdıklarını doğrulamış. Ahmet Bey güya, kiliseye bir bağışta bulunmak için o gün, öğle üzeri telefon etmiş, ama daha sonra randevu saatinde görünmemiş, bir daha da aramamış.

"Bir bağış mı? Tuhaf şey... Bağışın konusu neymiş?"

"Bu konuda bir şey bilmediğini söylemiş papaz. Ama bana sorarsanız, yalan söylüyor. Bunlar resmi makamlardan hep korkarlar, onun için de her şeyi inkâr ederler! Mektup zarfı hakkında da aynı şey... Herhangi bir bilgileri yokmuş güya..."

"Tuhaf şey... İntihara karar veren bir adam, Patrikhane'ye gidip bağış yapmayı düşünüyor... vazgeçiyor... Neden? Şu mektubu da merak ediyorum doğrusu... Acaba, bağışlamayı düşündüğü şey, nakit değil de, o zarfa koyduğu bir çek miydi?"

Yine de papazın verdiği bu yanıt, adamın o gece kilisede günah çıkarmasının söz konusu olup olmadığını aydınlatmasa bile, kiliseyle şu ya da bu biçimde bir ilişkisinin bulunduğunu, bağış

yapmayı düşündüğüne göre, herhangi bir parasal sorunun da olmayacağını, öte yandan, belki de önemli bir ruhi bunalıma düşmüş olabileceğini anlatması bakımından oldukça önemliydi. Yırtık mektup zarfına gelince, komiserin düşündüğü gibi resmi bir yerden yollanmış bir yazı da olabilirdi o zarf ve bu olayla ilgisi olmayabilirdi. Adam bu yazıyı belki de, intihara karar vermeden önce yazıhanesine bırakmıştı...

* * *

Kapıyı Belma Hanım açtı.

“Buyrun?”

Sesi, telefondakinden hayli farklı. Daha kaim, belki de yansız bir ses.

“Ben Eyüp Savcı Yardımcısı Korkut.”

Kadın, başı hafifçe önüne eğik, belli belirsiz bir kuşku ifadesiyle baktı gözlerinin içine.

“Buyurun... Hoş geldiniz...”

Bu kez yine değişen sesinde yansızlık değil, hüzünden, yastan, belki de herhangi bir kaygıdan daha çok, bir garip kırıklık seziliyordu şimdi. Sıkamak için uzattığı eli, Korkut’un içini soğutan şekilde, yumuşak ve terliydi.

Salona girdiler.

Aslında, daha karşılaştıkları ilk anda, elleri bir yana, kadının ona pek olağan gelmeyen garip güzelliği dikkatini çekmişti Korkut’un. Çarpıcı bir güzellik değildi bu; tersine, sanki biraz fazla yumuşak, haksızlığa uğramış, ezilmiş, çekingen, ama bunun yanında -belki de gözlerindeki, daha önce benzerine hiç rastlamamış olduğu uranyum ışıltıları yansıtan yakıcı, parlak ve keskin menekşe rengi pırıltılar nedeniyle- âdeta bir çeşit şehvet kokusu sürünmüş gibi, baştan çıkarıcı bir kadınsılığı

vardı görünümünün. O kadar ki, bir an, hangi nedenle olursa olsun, mesleki dürüstlük açısından bu eve gelmekle doğru yapıp yapmadığını bile düşündü.

Şişli'deki, dubleks denilen cinsten iki katlı apartman dairesi, oldukça sıradan bir zevki yansıtan, belki pahalı, ama bitpazarından alınmışa benzeyen eşyalarla döşenmişti. Bol çiçekli duvar kâğıtları, işlemeli tahta koltuklar, üzerleri ince el işi eski zaman oylarıyla örtülü sehpa, genişçe bir sedir, yerlerde kalın tüylü halılar, duvarlarda, Sirkeci'deki dükkânlardan alınmış kalın, şimşir çerçeveler içinde cırlak boyalı manzara resimleri, kocaman, her yanı oymalı ceviz bir yemek masası, yine kocaman, yüksek arkalıklı, oymalı yemek sandalyeleri, salonun bir duvarını boydan boya kaplayan ayrı takımın parçası bir büfe.

Salonda bu görünüme ters düşenler, yine aynı tarz bir mobilya üzerine yerleştirilmiş olan, herhalde piyasada satılanların en büyüğü, dev ekranlı bir televizyon ile yine türünün en gelişmiş modeli olduğu anlaşılan uzaktan kumandalı bir müzik setiydi.

Kadın onu sedire buyur etti ve hemen, bir Anadolu gelini telaşıyla sırtına, iyice çırpılıp yünleri kabartılmış yastıklar yerleştirdi, kendisi de karşısına, oymalı ceviz koltuklardan birine geçip oturdu, ayak ayak üstüne atarak, televizyondaki Amerikan filmlerinden kapma bir göz süzüşüyle,

"Sizin için ne yapabilirim?" dedi.

Tuhaf bir huzursuzluk vardı Korkut'un içinde. Sanki bir ölü evine değil de komşu ziyaretine gelmişti. Kadının oturuşu, konuşuşu, sesi ve tavrı ona ilk andan başlayarak rahatsız edici gelmiş olsa bile, kocasını oldukça acıklı bir biçimde, bir gece önce yitirmiş olan bir kadının hüznünü ve acısını yansıtmaktan çok uzaktı.

“Böyle bir günde sizi rahatsız ettiğim için tekrar özür dilerim,” dedi. “Ancak, intihar ettiği kesin bile olsa, doğal olmayan bir ölümle ölen bir insanla ilgili dosyanın kapatılması için yine de bazı ek bilgilere gereksinmemiz var...”

“Ne gibi bilgiler?”

“Şey... Kocanızın... kendisini öldürmesi için bir neden var mıydı acaba, sizce? Otopsi sonuçlarına göre, onu böylesine bir umutsuzluğa sürükleyecek önemli bir rahatsızlığının bulunmadığı anlaşıldı. Saptayabildiğimize göre, işleri yolundaymış, herhangi bir ödeme sorununun da olmadığı anlaşılıyor... Acaba, ev hayatında, onu bu yola sürükleyebilecek ciddi bir sorunun varlığından söz edebilir misiniz?”

Kadın bu kez ilk olarak duraksamadan ve kesin bir yanıt verdi sorusuna:

“Hayır.”

“Kocanızın eşyalarıyla parasını teslim ettiler mi?”

“Evet.”

Bir süre sustular.

“Size bir çay ikram edebilir miyim?” dedi sonra kadın. “Çay, kahve ya da bir aperitif?”

Görevdeyken hiçbir ikramı kabul etmemesi gerekirdi, ama şu anda görevde olup olmadığından emin değildi.

Duraksadı. Az önce gözüne büfede sıralı duran birkaç çeşit viski şişesi ilişmişti.

“Bir küçük kadeh viski, siz de bana eşlik ederseniz...”

Kadının donuk yüzü birden aydınlandı:

“Elbette,” dedi. “Memnuniyetle.”

Yerinden çabucak kalktı. Kadehleri yarıya kadar doldurdu.

“Buz, ya da soda?”

“Ben sek içerim.”

“Ben de öyle. Benzeşiyoruz değil mi?”

Menekşe gözlerinde âdeta alevli bir ışık parlayıp sönüyordu kadının. Kadehini uzatarak:

“Tanışmamıza...” dedi.

Korkut, içindeki huzursuzluğun gitgide büyüdüğünü hissederek, bir şey söylemeden kaldırdı kadehini. Nefis bir viskiydi.

“Son bir şey sormak istiyorum,” dedi kadehinden yeniden büyük bir yudum içtikten sonra. “Ahmet Bey’in... otopside anlaşılması olanaksız bir ruhsal rahatsızlığı var mıydı, biliyor musunuz?”

Kadın yine hiç duraksamadan:

“Domuzun biriydi o,” dedi.

Beklemediği bu yanıt karşısında donup kaldı Korkut, ne diyeceğini bilemedi.

“Şaşırdınız, değil mi? Ama ben doğru söylüyorum,” diye üsteledi kadın. “Bunun için beni asacak bile olsalar...”

“Hayır, tabii...”

“Yapabilecek olsaydım, çoktan, onu ben öldürürdüm!”

Korkut, henüz az önceki yanıtın sarsıcı etkisinden kendisini kurtarabilmiş değildi,

“İnanamam,” diyebildi. “Sizin gibi...”

“Evet... aslında bir böcek bile öldüremem, ama...”

“Anlaşıldığına göre kocanızın ölümüne öyle pek üzülmiş değilsiniz?”

Neredeyse bir kahkaha atacaktı kadın:

“Üzülme mi? Ne diye üzülecekmişim ki? Söyledim ya, domuzun biriydi o.”

“Evet, haklı olduğunuzu kabul edebilirim; gazetelere yansıyan dedikodulara bakılırsa, size karşı pek dürüst değilmiş...”

Bu kez, öfkenin, tiksintinin birbirine karıştığı bir ifade belirdi kadının yüzünde.

“Dürüstlükten kim söz ediyor, dedi. Onunla evlendiğimde on sekiz yaşındaydım. Öldüğünde yirmi beş yıllık evliydik ve yirmi beş yıldan beri durmadan tecavüz etti bana...”

Korkut, ağzı açık dinliyordu. Kadın, kadehini başına kaldırdı, içip bitirdi:

“Bu sıfatı laf olsun diye kullanmadım... Ama, kurtuldum artık. Çok çektim, ama kurtuldum... Özgürüm artık...”

Birden eteğini sıyrarak oyluğuna kadar açtı bacaklarını, kasıklarına yakın yerde siyahlaşmış çürük izlerini gösterdi:

“Domuzdan da beter bir hayvandı,” diye yineledi. “Canı yatmak istedi mi, karşı koymak olanaksızdı. Nerede, nasıl, ne zaman olursa... Çoğu kez, konuklarımızın yanından, rasgele bir bahane bularak yerimden kaldırmış, herkes yemek servisi beklerken, mutfakta, hemen oracıkta ırzıma geçmiştir benim...”

Korkut, kadının yüzüne bakamıyordu.

“Doymak bilmezdi,” diye sürdürüyordu suçlamalarını kadın. “Hizmetçi dayandıramadım. Genç, yaşlı, fark etmezdi onun için. Belki bir Marika kurtarmış olabilir kendisini. Bilemiyorum. Hiç tanımadığım kadınlar getirirdi eve ve yatakta sevişirlerken onlara hizmet etmemi isterdi benden... Saçını sürekli boyuyordu. Son zamanlarda yaşlanma korkusuna kapılmıştı. Bakın bu bir intihar sebebi olabilir...”

Bunları o kadar soğukkanlı bir tarzda söylüyordu ki, gerçekliklerinden ve hesaplı bir şekilde söylenmiş olup olmadıklarından bir an kuşkuya düştü Korkut. Laboratuvar ve otopsi sonuçları herhangi bir duraksamaya yer bırakmayacak kadar açık olmasa, kadının kocasını öldürmüş olabileceğini rahatlıkla ileri sürebilirdi.

“İyi ama...” dedi, durakladı. “Sizin anlattığınız gibi bir adam niçin intihar etmiş olabilir?”

Omzunu silkti kadın.

“Acaba... ilişkide olduğu kadınlardan biri... ne bileyim, çok bağlanmış olduğu biri, ona sırt çevirmiş olur da...”

Gülümsedi kadın:

“Onun aşk yüzünden kendisine kıyacak bir adam olduğunu hayal bile edemem,” dedi. “Onunla yatıp kalkan kadınların da ondan pek farkları yoktu zaten...”

Az önce bacaklarındaki morlukları göstermek için sıyırdığı eteğini indirmemişti henüz.

“O kadar açgözlü ve terbiyesiz bir adamdı ki, konuklarımızla masada otururken, yemekte olsun, iskambil oynarken olsun, ayakkabısının üstüne ayna bağlar, ayağını uzatır, masanın altından kadınların bacaklarını dikizlerdi...”

Kadının bunları söylerken başlangıçta yüzünde belirmiş olan öfkeli, tiksintili anlatım, kullandığı sözcüklerin de etkisiyle, yerini sanki bir çeşit kışkırtıcılığa bırakmıştı; öyle ki, oturduğu yerde, düşüncelerinin bulanıklaştığını hissetti Korkut.

“Peki ama,” dedi, “bu durumda bunca yıl nasıl katlandınız, nasıl göz yumdunuz?”

Kadın başını eğdi, ilk kez ağlamaklı bir sesle konuştu:

“Onunla tanıştığımda henüz on yedi yaşında, anasız baba-sız, deneyimsiz bir öğrenciydim. Dayımda kalıyordum. O, dayımın iş arkadaşıydı. Bir gün evde yalnızken bize geldi. Bana ilaçlı bir içki içirdi ve zorla tecavüz etti. İlk çocuğuma o zaman hamile kaldım... Dayım, zorba bir insandı. Durumu öğrenince benimle hemen evlenmezse öldüreceğini söyleyerek tehdit etmiş onu. Kafası kızdı mı da, ne olursa olsun, dediğini yapacak

bir insandı dayım. Aslında bu bahaneyle benden kurtulacağını düşünerek memnun bile olmuştu sanırım. Düşüncemi sormuş olsaydı, ölümüm pahasına bile olsa, onunla evlenmezdim. Ama, dedim ya, dayımdan başka kimsem yoktu ve doğacak çocuğu da düşünmem gerekiyordu. İşte, ondan sonraki yirmi beş yıl boyunca da bu yüzden katlandım ona. Hemen her günüm o ilk günden farksız bir şekilde geçti.”

Korkut, her şeye karşın bir cinayet olasılığının var olduğunu düşündü bir an; heyecanını belli etmemeye çalışarak,

“Dayınız nerde şimdi, dedi. O da buralarda mı?”

Omzunu silkti kadın:

“O da, layığını buldu,” dedi. “Beş yıl önce, bir meyhane kavgasında şişlendi...”

Böyle bir ölümü bu kadar soğukkanlı bir biçimde anlatması ne kadar şaşırtıcıydı... Tüylerinin ürperdiğini hissetti Korkut. Akli iyice karışmıştı.

“Kocanızın gerçekte Müslüman olmadığı söyleniyor,” dedi. “Ne diyorsunuz buna? Eşi olarak herhalde bir şeyler fark etmiş olmalısınız. Kiliseye falan gittiği olur muydu?”

Kadın, yine o kışkırtıcı gülümsemesiyle başını kaldırdı:

“Müslümanlığı sadece orasıydı,” dedi.

Korkut, anlamadan baktı kadına. Kadın, Korkut’un duraksadığını görünce, iğreniyormuş gibi yüzünü buruşturdu:

“Yani, sünnetliydi... Müslümanlığı o kadardı sizin anlayacağınız! Arada bir, gizli gizli kiliseye gittiğini sanıyorum. Ama, inancı var mıydı, bana sorarsanız, onun Allah’ı para, peygamberi de bilmem neresiydi. Herhalde kiliseye de, ayin sırasında kadınların oralarını buralarını dikizlemek için gidiyordu.”

Aralarında bu kez uzunca süren bir sessizlik oldu. Korkut viskisini bir an önce bitirip kalkmayı düşünüyordu. Kadın

şimdi eteklerini daha da yukarıya kaydırmıştı sanki. Jartiyer takmıştı; çoraplarının dantel konçları görünüyordu.

“Alışılmadık bir insanmış,” dedi Korkut, gözlerini başka taraflara çevirmeye çalışarak. “Böyle bir adam, neden kendisini öldürmek isteyebilir?”

“Sebepe ne olursa olsun, layığını buldu! Ama artık özgürüm. Kimse bana karışamaz. Öyle değil mi?”

“Elbette.”

“Daha ölmedim. Genç sayılırım. Kırk üç yaş nedir ki? İstem çocuğum bile olabilir. Hayızdan nifastan kesilmedim henüz. Kızım, Yusuf’tan bir yıl sonra doğdu. O zaman daha ne olup bittiğinin tam bilincinde değildim. Sonradan aklım başıma geldi. O beni elinden kaçırmamak için bir çocuğumuzun daha olmasını çok istedi, ama ben razı olmadım. Gidecek bir yerim olsaydı...”

Bu kez, gözleri yarı kapalı, sayıklar gibi, ya da, bir çeşit vecd halinde konuşuyordu:

“Kendimi iyi korudum. Göğüslerimin genç kız göğüslerinden geri kalır yanı yoktur! Çünkü onları ellemesine hiç razı olmadım...”

Bunu söylerken, bir yandan da gömleğinin yakasını açmaya çalışıyordu:

“Bakın, nasıl dipdiridir göğüslerim...”

Sutyen takmamıştı; uçları hafifçe siyahlaşmış olsa da, gerçekten de hiç dokunulmamış gibi görünüyordu göğüsleri.

Son bir çabayla,

“Tabii, daha çok gençsiniz,” diyebildi Korkut, durakladı. “Demin, galiba Yusuf dediniz. Kızınızdan başka bir çocuğunuz daha mı var?”

“Tabii... İlk çocuğum... Oğlum...”

Gözleri dolu dolu, güçlkle sürdürdü konuşmasını:

“Oğlum... Yusuf... on yıldır, adale erimesi hastası. Tekerekli sandalyesinde ölümü bekliyor...”

Dehşetle baktı kadına Korkut, içinin kıyılır gibi olduğunu hissetti. Adale erimesi hastalığını çok iyi biliyordu. Berbat bir hastalıktı. İyileşmesi olanağı yok gibiydi. Ağır ağır ilerliyor, kaçınılmaz son, yıllar alıyor ve bu arada vücudun yaşamsal işlevleri sürüp gittiği, hastanın beyni hemen hiç zarar görmediği, son anına kadar bilinci yerinde kaldığı için, hasta da ailesi de, çok acılı günler geçiriyordu.

Babasının bir arkadaşının kızı tutulmuştu bu korkunç illete. Lâyezal, çok hoş ve güzel, akıllı, duygulu, çok okuyan, çok kültürlü bir kızdı. On yaşında tutulmuştu hastalığa ve yirmi yıl çekmişti. Son günlerinde tanımıştı onu Korkut. Hâlâ pırıl pırıl işleyen zekâsına karşın, sinir sistemi hemen hemen iflas halindeydi. Dayanışını yitirmişti. On dört, on beş yaşlarında küçücük bir kız her an yanı başında oturuyor, durmadan göğsüne masaj yaparak soluk almasını sağlıyordu. Bu durumda birkaç ay yaşamıştı. “Kurtuldu” demek bir anlam taşıyorduy-sa, gerçekten kurtulmuştu. Böyle avunmuştu yakınları, arkadaşları.

Bütün içtenliğiyle,

“Çok üzıldüm,” dedi. “Ailece tanıdığımız bir kız da o hastalığa tutulmuştu. Durumunuzu çok iyi anlıyorum, inanın...”

Uzunca bir sessizlik oldu aralarında. Kadın ona belli etmeye çalışarak, mendilinin ucuyla gözlerini kuruluyordu.

Davranışında herhangi bir zorlama, bir kaçamak, ya da yapaylık hissetmemesine karşın, onun yine de bu eziyetli sorgulamadan beklenebileceği kadar fazla etkilenmemiş olduğunu düşündü Korkut ve birden ağırlaşan havanın etkisinden

kurtulmaya çalışarak, aklına takılan bir noktayı daha açıklığa kavuşturmak için kendisini zorladı:

“Demin hizmetçilerden söz ederken, bir tek Marika kurtuldu gibi bir söz sarf etmiştiniz,” dedi. “Kim bu Marika?”

“Oğlumun hizmetine bakan kadın.”

“Evet şimdi anladım...”

Duraksadı. Yıllardır bu evde yaşanan korkunç hava onu da etkisi altına almıştı. Yine de, buraya ne için gelmiş olduğunu unutmamaya çabalayarak, son bir soru daha yöneltti acılı kadına:

“Peki, oğlunuz, ya da kızınız, babalarının nasıl bir insan olduğunu biliyorlar mıydı? Herhalde bir şeyler sezmemiş olmaları olanaksız, öyle değil mi?”

Yüzü sarardı kadının:

“Yusuf’un ne düşündüğünü kimse bilemez,” dedi. “Hiç konuşmaz. Zaten yıllardır odasından bile hemen hemen çıktığı yok. Bizi de pek sokmaz yanına. Bütün işini Marika görür. Marika bugün izinli. Zaten o ev işlerine falan pek yardım etmez. Onun tek görevi, tek işlevi, Yusuf’uma yardım etmek.”

Korkut, Lâyezal’i arımsadı yeniden,

“Zor bir iş,” dedi. “Allah yardımcınız olsun...”

“Gerçekten zor bir iş... Bereket iyi kadındır Marika. Zaten, bizim evde öyle yapacak pek iş olmaz. Haftada iki gün bir kadın geliyor. Belgin çoğu zamanını yurtdışında geçirdiği için, Yusuf’u saymazsanız, zaten iki kişiyiz. Yani... Ahmet ölmeden önce. Onun da eve ne zaman geleceği pek belli olmazdı ya... Kızıma gelince... Bana hiç inanmak istemedi o. Adamda bütün kadınlara karşı etkili bir şeytan tüyü vardı sanki. Belgin babasına toz kondurmazdı, ama bizim aramızdaki çekişmelerden, kavgalardan da bıkkınlık gelmişti. O yüzden sanırım, önüne

ıkan ilk adama evet dedi ve tabii kısa bir süre sonra pişman oldu... Onun kocası da, pek anlatmaz ya, benim kocamdan farklı biri değil, anladığıma göre..."

İçtiği viski ilaçlı gibiydi, garip bir şekilde başı dönüyordu, güçlükle doğruldu yerinden.

"Sizi talihsiz öykünüzü anlatmak zorunda bıraktığım için zgnm" dedi. "Bundan sonraki yaşamınızın çok daha iyi geçmesini dilerim..."

Kadın da kalktı. Salonun kapısına doğru, yan yana ve sar-sak adımlarla yürüdüler. Tam kapının önünde Belma, ayağı burkulmuş gibi sendeledi ve Korkut'a yaslandı. Korkut, elinde olmadan, kadının düşmesini engellemek isteyerek, omuzlarından sıkıca tuttu. Orada, belki de sadece bir an, çok kısa bir an, öylece, soluklarını tutarak durdular. Sonra, Belma soluğunu bıraktı ve ilk olarak gözlerini kaldırarak Korkut'un gözlerine baktı.

Korkut'un bu kapıdan içeri girdiği andan beri, her ikisi de sanki ilk olarak o an, olacakların kaçınılmazlığını anlamışlardı.

"Yarın sabah daireye gelin lütfen," diye mırıldandı Korkut, kendini zorlayarak. "Cesedi adliyenin morgundan alıp bir hastaneye kaldırmamız için bazı formalitelerin yerine getirilmesi gerek."

Sokağa çıktıktan sonra, kurtulmasını sağlayanın, tılsımlı morg sözcüğü olduğunu düşündü; ama içindeki ses, bu kurtuluşun çok geçici olduğunu söylüyordu inatla.

* * *

Sabah, önce çalar saatin cırlak sesine, ardından annesinin, nedense bu sabah ona biraz acımasız gelen sarsışılarına karşın, güçlükle kendine gelebildi. Akşam Şişli'deki evden âdeta ko-

şarak çıktıktan sonra, hiç âdeti olmadığı halde kendisini bir meyhaneye dar atmış ve yine hiç âdeti olmadığı halde, bir küçük şişe rakıyı bitirmişti.

Geç vakit, yorgun ve sarhoş eve döndüğünde, yattığı yeri bilemeyeceğini sanıyordu. Gerçekten de, başını yastığa koyar koymaz sızmıştı. Ama, çarpıntılı, bunalımlı bir uykuydu bu. Şeytanlar, iblisler, geceyarısı bir büyük taş duvarın kenarına kıvrılmış yatan adamın, bir morg çekmecesinden sıyrılan kanlı gövdesi, üzerine üzerine geliyorlardı. "Benim suçum yok!" diye bağırarak, kendisini bağışlatmak istiyordu ama, ürkünç gölgeler peşini bırakmıyordu bir türlü. Koro halinde bağırıyorlardı arkasından, "Sen bunu nasıl yaparsın? Görev, görev, görev..."

Kafası sersem gibi uyandı. Sadece bir bardak taze sıkılmış portakal suyu içebildi. Gazeteye çabucak bir göz attı. Yine bir hücre evini basmış polisler. "Teslim ol!" çağrısına ateşle karşılık veren birisi kadın üç terörist ölü olarak ele geçirilmiş...

İçinde, dayanılmaz bir sıkıntı. Ne olduğunu bilmiyordu. Bir garip sezgiydi hepsi, ama bu onu çok korkutuyordu. O adamın gece vakti gizemli intiharı, o ev, o yarı sakat delikanlı, o kadın. Özellikle de o kadın.

Küçük arabası soğukta zor çalıştı. İçinde anlam vermek istemediği bir telaş. Geç kalacak, onu bekletecek... Neden, var-sın beklesin diyemiyor?

Dairede, Belma gelinceye kadar ancak bir fincan kahve içecek zaman bulabildi. Odacı, Belma'nın geldiğini haber verdiğinde sıkıntıdan ve heyecandan ter içinde kalmıştı. Onu görür görmez sıkıntısı da, heyecanı da geçti.

Çokkapalı, koyurenk bir giysi vardı sırtındakadının. Yüzünde, kocasını acıklı bir biçimde yitirmiş bir dul kadın ciddiyeti.

Hemen hiç konuşmadılar. Bir gün önce birbirleriyle o kadar yakınlaşmamışlardı sanki. Belki de karşılıklı olarak düş görmüşlerdi.

Bütün günün hemen hemen tamamını ona ayırmak zorunda kaldı. Adli tıbbın morguna birlikte gittiler; oradan, yine birlikte, Korkut'un sağladığı bir ambulansla cesedi Şişli Etfal Hastanesi'nin morguna taşıdılar. Oradaki bir din görevlisinin verdiği aklı pek beğenen Belma, bir İslami cenaze işleri şirketiyle anlaşarak, cenazenin kaldırılması işini onlara verdi.

Akşamüstü birlikte Şişli'deki eve geldiklerinde, ikisi de yorgunluktan ölecek gibiydiler. Kapıdan girer girmez,

"Sizi çok yordum bugün," dedi Belma. "Hakkınızı nasıl ödeyeceğimi bilemiyorum."

"Ödemeyi düşünmenizi gerektirecek bir borcunuz yok bana," dedi Korkut. "Savcılar yalnız suçluların peşinden koşmaz, sizin gibi, bir başkasının sorumsuzca davranışları yüzünden acı çekenleri de kollamaları onların görevidir.."

Bu sözlerin yapaylığı o kadar belirgindi ki, onu bu çok yüksek görev anlayışından ötürü kutlamaya kalkışmadı kadın.

Aslında, şu anda bu evde, bu oldukça ilkel bir zevki yansıtan mobilyalarla sıkış tepiş salonda bulunmaktan âdeta dehşet duyuyordu Korkut. Sanki ayakları beyninin verdiği komutlara uymamakta direndiği için yürümüştü Belma'nın peşi sıra. Artık geri dönmek için vakit çok geçti.

Yine Marika evde yoktu ve her şey bir gün öncesinin hemen tamamen aynıydı. Belma onu yine bir gün önceki divana oturttu, arkasını yastıklarla besledi, kendisi de karşısına geçti, koltuklardan birine oturarak ayak ayak üstüne attı ve yine Amerikan filmlerinden kapma yapmacık bir tavırla, "Size ne ikram edebilirim? Kahve, çay ya da bir aperitif?" diye sordu.

Korkut da yine, bir gün önce tadına bakmış olduğu viskiden, Belma'nın da katılması koşuluyla bir küçük kadeh içebileceğini söyledi. Belma da yine, bir gün önceki gibi kadehlerini buz ve viskiyle doldurarak geldi, ama bu kez, kanepeye, Korkut'un hemen yanına oturdu.

Kadehlerini bu kez herhangi bir şey için kaldırıp kaldırmadıklarını, daha sonra o kadar düşündüğü halde bir türlü çıkaramadı Korkut.

Viski bir gün önceki kadar lezzetli değil miydi, acaba? Ama herhalde yine, alkolden daha güçlü bir sarhoş edici madde vardı kadehin içinde.

Viskisini içerken düşünmeye çalışıyordu Korkut. Belma ile birlikte, kaçak olarak bir gemiye binmişlerdi, gemi dalgaların içinde ilerliyor, onlar önlerinde sadece karanlık bir ufuk görüyor, nereye gittiklerini bilmiyorlardı. Kim zorluyordu onları? Bu zoraki birlikteliği sürdürmelerini isteyen karşı konmaz güç neydi? Nasıl bir şeydi? Aslında belki de kaçmayı düşünmüyorlar, belki de tam tersine, olacakların üstüne üstüne gitmek istiyorlar, için için üşüyorlar, titriyorlar, bir rastlantı sonucu birlikte bindikleri bu her yanı su alan gemide, dalgalarla boğuşarak, onunla birlikte bilinmeyen bir yöne doğru umutsuzca ilerliyorlardı.

Ayrıca... Bu yönün bilinmezliği ne kadar doğrudu?

Belma, vücudunun bütün ağırlığıyla yaslanmıştı Korkut'un omzuna. O durumda, sanki soluk almadan, daha uzunca bir süre, bir garip çekingenlik içinde kımıldamadan durdular! Kadın, neden sonra, birden, bir kedi yumuşaklığıyla ona daha da sokularak, tutkulu bir titreşimle,

"Gitmesen olmaz mı?" diye mırıldandı. "Ne olur gitme. Beni bırakıp gitme... olmaz mı? Bu gerçek anlamdaki ilk özgürlük gecemde yalnız kalmak istemiyorum..."

Birtakım yakınlıkları ne kadar bekliyor olsa da, Belma'nın sözleri ve davranışları karşısında, yine de şaşkırmaktan kendini alamadı Korkut.

"Yanınızda kalacak kimse yok mu," dedi yanıtının aptalca olduğunu bile bile.

Kadının elleri ıpslak:

"Ben başkasını istemiyorum... Seni istiyorum..."

Hiç çekinmesiz. Dümdüz. Hayran hayran yüzüne bakarak ve yine o tutkulu, titreşimli sesiyle mırıldanarak:

"Ne kadar güzelsin... Hiç sana söylemediler mi? Seni gören bütün kadınların başını döndürürsün sen..."

Bütün bu sözler, sanki bir sinema perdesinden yansıyor. Öylesine havada ve gerçek dışı, ama öylesine yakın ve somut...

Dudakları kupkuru olmuştu Korkut'un. Bir erkeğe güzel denmeyeceğini öğretmişlerdi ona. Oysa, Belma'nın ağzından bu söz yadırgatıcı olmaktan çıkıyordu. Karşı konulması güç bir çekim, ona daha fazla sokulmaya zorluyordu kendisini. Son bir çabayla ve görev bilincini kullanarak direnmeye çalıştı.

"Kızınız..." dedi, "kızınız gelmeyecek miydi? Ya şimdi çıkar gelirse..."

"Yarın gelecek. Hem gelse ne olur, o mu bana karışacak? Çekinecek bir şey yok, burada, aşağıda bir odamız var. Gelse de ruhu bile duymaz..."

Yutkunuyordu Korkut. Belma sıkı sıkı tutmuştu ellerini, yumuşak ve hafif terli elleriyle. Saçlarından ağır ve yoğun, şehvet yüklü bir kadın kokusu yükseliyordu burun deliklerine doğru.

"Ya oğlunuz?" dedi, bir çeşit sorumluluktan kurtulma çabasıyla.

“Söyledim ya,” dedi Belma, kararlı bir tavırla. “Odasından hiç çıkmaz o. Koltuk değnekleriyle, tek başına aşağı inemez zaten... Bugün Marika’yı da evine gönderdim.”

Kasıtlı. Apaçık. Önceden planlı.

Göz göze geldiler. Korkut artık karşı koyamayacağını farkındaydı. Bütün ağırlığıyla üstüne yaslanmış olan, incecik giysisinin altında çıplaklığını hissettiği vücut sımsıcaktı ve tutkudan, şehvetten, heyecandan terlemiş elleriyle kravatının düğümünü çözmeye başlamıştı bile.

İstanbul’a geldiğinden beri, arada bir uğradığı randevuvindekileri saymazsa, herhangi bir kadınla doğru dürüst ilişkisi olmamıştı o güne kadar.

“Ne kadar güzelsin,” dedi kadın yeniden, elini çıplak tenine değdirerek. “Seni bulmuşken öyle kolayca bırakır mıyım?”

* * *

Sabaha karşı eve geldiğinde, annesi yine köşe penceresinde, yorgun ve uykusuz onu bekliyordu; ama bu kez rapor vermekten özenle kaçındı ona. Annesinin, kiminle birlikte olduğunu bilmesene bile, nasıl bir gece görevinden döndüğünü tahmin ettiği kuşkusuzdu.

“Varsın etsin!” dedi içinden; buna eskisi kadar önem vermiyordu artık.

* * *

“Neden?” diye sormuştu Belma’ya, evden çıkmadan önce.

“Çok güzelsin de ondan...” demişti Belma.

“Bana güzel demenden hoşlanmıyorum.”

“Hem çok güzelsin, çok yakışıklısın, hem çok iyisin...”

Yatağın içinde, mahmur, doygun, yumuşacık.

“Beni daha önce tanımıyordun...”

“Ne olur, sorma... Seni kırmak istemiyorum...”

“Ben bir savcıyım, unutma! Meraktan ölebilirim...”

Yüzünü yastığa kapatmıştı. Konuşurken Korkut’la göz göze gelmek istemiyordu.

“Çünkü... özgürlüğüme kavuştuğum ilk gün, karşıma çıkan ilk adamla yatacağıma söz vermiştim, kendi kendime. Ama bu adam sen olunca, her şey değişti. Sana âşık oldum. Seni deli gibi seviyorum. Keşke hiç gitmeyebilsen...”

* * *

Şişli Camii’ndeki cenaze törenine katılmasını bürodakilere, hatta kendi kendisine, bir görev gereği olarak kabul ettirmek istese bile, gerçekte bu töreni, bir gece önceki o ateşli sevişmeden sonra Belma’yı yeniden ve gündüz gözüyle görmek ihtiyacıyla bahane ettiğini biliyordu. Onu yeniden ve gündüz gözüyle gördüğü zaman, bir gece önceki heyecanının hiç azalmadığını, biraz da korkuyla fark etti.

Adamı son yolculuğuna uğurlamaya gelenler pek fazla değildi. Müslümanlar, onun ne kadar Müslüman olduğunu tahmin ettiklerinden, ötekiler ise, bu son törende bile Hristiyanlığının onaylanmamış olmasından duydukları kızgınlıkla, kendileri gelmektense, bağış çelenkleri göndermeyi yeğlemişlerdi.

Belma, oradaydı. Gerçekti. Yüzüne yerleştirmeye çalıştığı hüznü gerilime karşın, Korkut’un başsağlığı dilemek için uzattığı eli, bir gece öncesinin ateşinden hiçbir şey eksilmemiş bir tutkuyla, acıtırcasına sıkmış ve hemen yarı başındaki, kayıtsız bakışlarla çevresini süzen bir kadının onları işitebileceğine hiç aldırmış etmeden, “Bu akşam geliyorsun, unutma sakın” diye fısıldamıştı kulağına çabucak:

“Bekliyorum. Geç kalma e mi? İstersen törenden sonra beni ara. Ben her şeyi ayarladım, merak etme!”

O anda fark etti Korkut. Belma'nın yanındaki genç kadını. Belma, onun telaşına karşı son derece soğukkanlı bir tavırla, "Kızım Belgin," diye tanıştırdı genç kadını ona. "Bu bey de, babanın ölümüyle ilgili soruşturmayı yürütmekte olan Savcı Korkut Bey."

Genç kadın Korkut'un uzattığı eli sıkarken, az önceki kayıtsız tavrından birdenbire sıyrılarak, tuhaf bir şekilde gülümsedi:

"Ne soruşturmasıymış bu?" dedi. "Neyin soruşturması? Annemin söylediğine göre, babam kendi kendisini vurmuş. Yoksa doğru değil mi?"

"Her şey, maalesef babanızın intihar ettiğini gösteriyor. Ama, öyle bile olsa, biz yasa adamları böyle olağan olmayan ölümleri de soruşturup, nedenlerini bulmak zorundayız Belgin Hanım..."

"Anlaşıldı... Soruşturun bakalım..."

Bu sözü, içeriğindeki küçümser anlama karşın, karşısındakine tuhaf bir biçimde önem verdiğini belirtecek tarzda söylemişti. Annesinin az önce Korkut'a söylediklerini duymuş muydu, belli değildi; ama şimdi öyle ısrarlı ve âdeta rahatsız edici bir kıpırtısızlıkla bakıyordu ki gözlerinin içine, Korkut ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemedi, sadece dili dolaşarak, acemice başsağlığı diledi.

Ana kız, şaşılacak kadar birbirlerine benziyorlardı; üstelik, genç kadın, yirmi beş yaşının canlılığı ve pürüzsüz cildiyle, bir cenaze töreninde ne de olsa insana yadırgatıcı gelen aşırı makyajıyla daha da belirginleşen, parlak ve çok iri, annesininkinden farklı olarak kapkara, sürmeli gözleriyle, bir Hıristiyan âdetine uymak ister gibi sırtına geçirdiği daracık siyah elbisesine, astragan mantosuna karşın, ağzından çıkan her sözle

sanki karşısındakini baştan çıkarıcı büyülu ayetler fısıldadığını düşündürten, koyu sıklamen rengi bir ruj sürülmüş, iri ve şehvetli dudaklarıyla, teninden çevreye yayılan yoğun ve bayıltıcı parfüm kokusuyla, mitolojik aşk tanrıçasını andıran mağrur ve kendinden emin duruşuyla, çok daha çarpıcı bir güzelliğe sahipti.

Belma'nın kendisini gizlice gözetlediğini fark ederek, bakışlarını güçlkle ayırdı genç kadından. Belma, salt bir şey söylemiş olmak için,

"Yusuf çok istedi cenazeye gelmeyi, ama izin vermedim," dedi. "Burada, herkesin acıyan bakışları altında kahrolurdu çocukcağz..."

"İyi etmişsiniz," dedi Korkut, fazla düşünmeden.

Cenazenin kaldırılması işini üstlenen İslami cenaze şirketi, her şeyi çok düzgün bir biçimde ayarlamıştı. Namaz kılındıktan sonra, üzerine Arap harfleriyle ayetler işlenmiş yeşil bir örtü örtülen tabut, eller üzerinde taşınarak cenaze arabasına konuldu. Adamın işyerinde çalışan birkaç memur ve işçi dışında, cenaze şirketinin görevlileri ve cenazeyi mezarlığa kadar izlemeye niyetlenen -anlaşıldığına göre çoğu Belma'nın tarafından- birkaç uzak akraba vardı sadece.

Bir belediye otobüsü dışında, mezarlığa gidecekleri götürecek başka bir araç görünmüyordu ortalıkta. Belma ile Belgin'i alacak kimse de yoktu.

"İsterseniz ben götürebilirim sizi," dedi Korkut. "Küçük bir arabam var."

Belma, "Bizimki de şuracıkta. Belgin kullanabilir," dedi. Ama daha iki gün önce bir acıklı olaya tanıklık etmiş olan o arabaya binmeye gönlü elvermedi Korkut'un. Genç kadının böyle bir günde araba kullanmasının doğru olmayacağını

söyleyerek, onları kendi arabasına davet etti. Belma, o anda dikkatini çekmeyen bir manevrayla, Belgin'i arka koltuğa oturtttuktan sonra, kendisi Korkut'un yanındaki koltuğa geçti.

Belma'nın bu manevrasının nedenini çabucak anladı Korkut; yolda, arabanın her sallanışında, vücudunu merkezkaç kuvvetinin etkisine teslim ederek, dengesini sağlamak istiyormuş gibi ona tutunuyor, bacağını bacağına yaslıyor, sürtünüyor, kolunu hafifçe sıkıyor, durup durup, anlamlı bir biçimde içini çekiyordu.

Korkut onun bu davranışından son derece rahatsız ve tedirgindi; arabayı kullandığı için kendisini ondan daha fazla uzaklaştıramıyor, arkada oturan Belgin'in kuşkulanaabileceğinden kaygılanarak, gözlerini dikiz aynasından ayıramıyordu.

Oysa, genç kadının annesine dikkat ettiği yoktu; ateşli bir hastalıktan yeni kalkmış gibi çakmak çakmak yanan gözlerini Korkut'un ensesine dikmiş, oradan yüreğini okumak, ya da yüreğine inmek istiyormuşçasına, bakışlarını başka yere çevirmemişti yol boyunca; inatçı ve tutkulu suskunluğunu hiçbir vesile bozmamıştı.

Bir ara Belma'nın cüretini daha da ileri götürerek eliyle sarkıntılık yapmaya kalkması üzerine sinirlendi Korkut. O da Belgin'in duyabileceğine aldırmadan, Belma'ya doğru başını hafifçe eğerek, sert bir biçimde,

"Kocan olmasının önemi olmasa bile, adam kızının babası," dedi. "Ben böyle şeyleri hafife alamam. Lütfen, biraz saygılı davran!"

Belma, onun bu sert uyarısına, bundan pek fazla etkilenmediğini belli edecek şekilde, omzunu silkerek karşılık verdi; ama mezarlığa ulaşınca kadar da Korkut'u kızdıracak bir davranışta bulunmaktan kaçındı.

Oldum olası nefret ederdi Korkut cenaze törenlerinden. Özellikle de mezarlıklarda olup bitenler, daha sonra karabasanlara dönüşerek düşlerine girerdi. Hele bugün, mezar başında, bir adım geriden izlemek zorunda kaldığı işlemler ve imamın sözleriyle, yaptığı dualar -adamın gerçek dinsel inançlarını ve gerçek ölüş biçimini bildiği için- acıklı bir güldürüden farksızdı.

Tören sırasında Belma ve Belgin'in aralarındaki sessizlik koyulaşarak sürdü; hemen hemen hiç konuşmadılar. Mezarlığa gelenlerin çoğu Korkut'u Belgin'in kocası ya da en azından ailenin bir yakını sanarak, ona da başsağlığı dilediler. Korkut, bir şey belli etmemek için başsağlığı dileklerini büyük bir vakaarla kabul ederken, hatta çevrelerinde dolaşan dilencilere para dağıtırken, Belma'nın bu durumu âdeta muzip bir hoşnutsuzlukla izlediğini fark ederek, az önce yolda hissettiği o can sıkıcı rahatsızlığı yeniden duydu içinde.

Dönüşte Belma hep birlikte Şişli'deki eve gitmelerini önerdi; oysa Korkut, Belgin'le yeni tanıştığı, böylesine yoğun duygular yaşanan bir günde, o evde iki kadınla ve tekerlekli sandalyeye çakılı hasta delikanlıyla baş başa kalmak istemiyordu. O da onları kendi evine davet etti. Böyle davranması törelere uygundu, uygarca bir davranıştı, ama öte yandan, birisi, inanılmaz bir kolaylıkla ve çarçabuk metresi olmuş bulunan iki kadını annesinin nasıl karşılayacağını, nasıl bir tepki göstereceğini de merak ediyordu doğrusu.

Annesi ile Belma, şaşılacak biçimde hoşlandılar birbirlerinden ve hemen senli benli konuşmaya başladılar. Özellikle annesi açısından -onun ne kadar merdümگیرiz biri olduğunu bildiği için- bu beklenmedik yakınlık gösterisi hayli tuhafına gitti. Ama belki de annesi ölenin nasıl bir adam olduğunu bildiği

ve olayın gizemli yanı hiç kuşkusuz ilgisini çektiği için böyle davranıyordu. Belki de Belma'dan yeni bir şeyler öğrenmeyi umut ediyordu; belki de, yüreğindeki coşkulu acıma duygusuyla, kendi yakın geçmişiyle özdeşleştirerek zavallı yaşlı dulunu avutmakla görevlendirmişti kendisini.

Buna karşılık annesinin Belgin'den hiç hoşlanmamış olduğunu hemen anladı. Oğlu için Belgin'in, Belma'dan daha büyük bir tehlike oluşturacağını düşünüyor olmalıydı. O zavallı yaşlı dul kadının, bir gece önce, kocasını kaybettiğini öğrendiği günün ertesinde, yatalak oğlunun evde, bir kat yukarıda yatmasına karşın, güneşin ilk ışıkları belirinceye kadar Korkut'la bıkmadan, usanmadan seviştiğine dünya da ihtimal veremezdi. Hoş, ihtimal verse de, ne de olsa Korkut'a göre yaşlı bir kadındı o. Mihrap yerinde olsa bile, oğlu ile arasında en az on yaş fark vardı Belma'nın.

O günkü konuşmaları sırasında Belgin, Halepli, yarı kipti, yarı Müslüman, yarı Arap, yarı Türk kocasından ayrılmak üzere olduğunu söyledi Korkut'a. Aptalca bir evlilik yapmıştı ve babasının beklenmedik ölümü bu evliliği sona erdirmek için bulunmaz bir fırsattı.

Yine bu konuşma sırasında Korkut, Belma'nın söylediklerinin aksine ve Belgin'in cami avlusunda ve mezarlıkta çevresine karşı göstermeye çalıştığı yıkılmış evlat görüntüsüne karşın, onun babasını hiç sevmediğini fark etti.

Annesinden çok daha ilginç, çok daha cesur bir kadındı Belgin. Konuşmalar boyunca, ne kendi annesine, ne de Korkut'un annesine aldırış etmiş, Korkut'a karşı ilgisini her an biraz daha belirtmekten çekinmemiş, hatta, annesinden daha aceleci davranarak, bir el sıkışı, masanın önünden geçerken Korkut'un pantolonunun etekliğine şöylece bir sürtünüşü gibi

en küçük bir fırsatı kaçırmadan, kasıtlı gülümseyişlerle bu ilgisini somut bir biçimde göstermekten kaçınmamıştı.

Sonunda, ölenle ilgili soruşturma dosyası açısından kendisine bazı şeyler sorması gerektiğini söyleyerek ertesi gün onu âdeta bürosuna davet etmek zorunda kaldı Korkut. Genç kadın böyle bir daveti çoktandır beklediğini belli eden bir iç geçirişle, mutlaka geleceğini söyledi.

* * *

Korkut' un annesinin yemeğe kalmaları için yaptığı daveti, Belma, böyle bir günde oğlunu evde daha fazla yalnız bırakmasının doğru olmayacağını söyleyerek kabul etmedi, iki kadını Korkut bıraktı evlerine ve o arada Belma'nın, kapı önünde bir an yalnız kalmalarını fırsat bilerek, gece geç vakit kapıyı açık bırakacağını söylemesine oldukça sert biçimde tepki gösterdi. Bunda, Belgin'in orada oluşunun bir etkisi var mıydı, bilmiyordu. Bu olasılığı daha sonra düşündü, çünkü bir an önce eve dönmekten, yatağına yatıp uyumaktan başka bir şey düşünecek halde değildi.

* * *

Ertesi sabah, kararlaştırdıkları saatten biraz daha geç geldi büroya Belgin. Bu kez, beyaz, çinçilla bir kürk vardı sırtında; kürkün altında da derin yırtmaçlı deri bir etek ve hafifçe eğilip doğruldukça neredeyse göbeğine kadar bütün vücudunu ve tabii göğüslerini gözler önüne seren son derece cesur, dikkat çekici, nar çiçeği renginde bir bluz giymişti. Havanın soğukluğuna karşın, içinde hiçbir çamaşır yoktu ve sutyen de takmamıştı. Süründüğü koku, yan odadakilerin bile dışarı uğramalarına yol açacak kadar ağır ve keskindi. Bu gösteriden

rahatsızlık duyduğunu sezdirmemek için bayağı zorladı kendisini Korkut.

Büroya girer girmez, güzel bacaklarını daha iyi gözler önüne sermek istercesine ayak ayak üstüne atarak,

“Beni niye çağırdınız,” dedi. “Size yardımcı olabileceğimi sanmıyorum. Yoksa o üzücü olay hakkında itiraflarda bulunmamı mı bekliyorsunuz benden?”

Bir tuhaf, hınzırca gülümsüyordu bunları söylerken; oysa Korkut da üstüne üstüne gitmeye kararlıydı bugün.

“Evet,” dedi. “Bütün veriler, bütün araştırmalar, babanızın kendisini öldürmüş olduğunu gösteriyor. Ama, bana sanki gözümüzden kaçan önemli bir nokta var gibi geliyor. Babanızın kendisini öldürmesi için ne gibi bir sebep olabilir sizce, ya da sizin kuşkulandığınız herhangi bir durum ya da bir olay var mı?”

Genç kadının suratı birden karardı, aceleyle timsah derisi çantasından bir paket çıkardı ve Korkut’un çakmağını uzatmasına fırsat vermeden, telaşla bir sigara yaktı, dumanını gösterişli bir biçimde ciğerlerine çekti.

“Sizi güç durumda bırakmak istemiyorum,” dedi Korkut. “Bu soruya ille de bir yanıt vermek zorunda değilsiniz...”

Bir süre konuşmadı Belgin. Düşünür gibiydi. Sonra, açık-yüreklilikle,

“Buraya gelirken, bu sorgunun bahane olacağını düşünmüştüm,” dedi. “Doğrusunu isterseniz, bu intihara hiçbir anlam verebilmiş değilim. Ama, epeyce bir zamandan beri onunla pek konuştuğumuzu söyleyemem. Hayır, hiçbir şey bilmiyorum.”

“Anneniz babanızla aranızın iyi olduğunu söylüyor.”

“Çocukluğum sırasında, belki...”

“Ya sonra?”

Yüzünü buruşturdu, yanıt vermedi.

"Anneniz de, siz de, onun ölümünden üzüntü duymuş gibi görünmüyorsunuz?" dedi Korkut.

"Niye üzülecekmişim?"

Belma'nın iki gün önce adamdan "pis domuz" diye söz ettiğini anımsadı Korkut. Belgin, belki aynı sözcüklerle konuşmuyordu ama, yüzündeki anlatım onun pek farklı düşünmediğini gösteriyordu.

"Bunun nedeni, onun yaşayış tarzı mıydı?" dedi.

Yine yanıt vermedi Belgin.

"Anlıyorum, daha doğrusu anlamaya çalışıyorum," diye mırıldandı Korkut. "Bir genç kız için oldukça tatsız bir yaşantınız olmuş... Anneniz biraz açıkladı durumunuzu..."

Ani bir tepkiyle sözünü kesti genç kadın:

"Ne söyledi annem size? Onun, bizim ilişkilerimiz hakkında herhangi doğru bir bilgisi olamaz. Doğru bir değerlendirme yapması da olanaksızdır..."

Bu tepkiye şaşırان Korkut, ne diyeceğini bilemeyerek:

"Sadece, babanızın... Şu dedikodu dergilerinin yazdığı gibi bir yaşamı olduğunu anlattı, o kadar..."

"Her koyun kendi bacağından asılır. Onun özel yaşantısı beni ilgilendirmez..."

"Tabii, haklısınız..."

Sanki, az önceki o kendine alabildiğine güvenen Belgin'in yerine, kaygılı, dengesi sarsılmış, sorunları olan bir genç kadın gelip oturmuştu.

Bu değişiklikten fazlasıyla etkilenen Korkut, sorgusunu güçlükle sürdürebildi:

"Şey... Babanızın öldüğü akşam, yani o sırada, siz, Halep'te miydiniz? Yani haberi orada mı aldınız? Anneniz mi telefon

etti size, yoksa, komşulardan biri mi? Belki de ağabeyinizin bakıcısı kadın? Marika'ydı galiba adı?"

Sorunun yalnız ilk bölümünü yanıtladı Belgin,

"Halep mi? dedi. Ne işim var o cehennemde? Kocam, Cannes'da bir ev tutmuştu bize. Orada kalıyorum. Haberi aldığımında da Cannes'daydım."

Çantasından kullanılmış bir uçak bileti çıkararak uzattı:

"Biletimi kontrol edebilirsiniz!"

"Böyle bir şey aklıma bile gelmedi."

"Siz herkesten kuşkulanırsınız, öyle değil mi?"

Kışkırtıcı bir edası vardı.

Genç kadının ölen adamdan söz ederken, özellikle baba demediğine dikkat etmişti Korkut.

"Pek öyle değil," dedi. "Ayrıca, sizden özel olarak kuşku lanmam için bir neden de yok. Maksadım daha çok kendimi tatmin edecek bir açıklama bulmak bu ölüme..."

"Belki bulursunuz..."

Duraksadı. Aklına bir şey takılmıştı,

"Kocanızın size ev tuttuğunu söylediniz, az önce," dedi. "Sizinle kalan başka birisi de mi var?"

"Bir yaşında bir oğlum var. Şimdi dadısıyla kalıyor orada. Lâtif'ten daha önce de ayrılabilirdim, ama oğlumu vermeme-sinden korkuyordum."

"Ya şimdi?"

Kesin bir tavırla:

"Verecektir," dedi Belgin.

Bir süre sustular.

"Peki ya ağabeyiniz," dedi Korkut daha sonra. "Onun babasıyla arası nasıldı? İyi miydi?"

Duraksadı Belgin,

“Bilmiyorum” dedi. “Yusuf bir kapalı kutudur. O hastalığa tutulmadan önce araları çok iyiydi anımsadığıma göre. Sonra... Bakın, o çok acımasız bir insandı... Doktor, ilaç, hizmetçi masraflarını öderdi ama, sanıyorum, çok zorunlu olmadıkça, yukarıya, oğlunun yanına hiç çıkmazdı. Onun tam da o sıralarda bana düşkünlük göstermesi Yusuf’u çok sarsmıştır sanırım. Belki de bu yüzden, bana da pek yüz vermez...”

Sıkıntıyla süzüyordu Belgin’i Korkut; onun, düşkünlük sözcüğünü kullanırken kendisini zorlamış olduğu gözünden kaçmamıştı, ama bu noktayı irdeleyecek cesareti bulamadı içinde, hatta konuyu değiştirmeye çalıştı,

“Ne zaman döneceksiniz Cannes’a,” dedi. “Çocuğunuz sizi özlemiştir bile. Ona bakan kadın, yani dadısı içten biri mi bari?”

“Monique iyidir. Ben de zaten burada fazla kalmayı düşünmüyorum. Belki birkaç gün daha...”

Yine bir süre sustular. Belgin, saatine baktı,

“Bütün zamanınızı aldım,” dedi. “Peki ama, siz öğleyin yemeğe çıkmaz mısınız Allah aşkına? Saat on ikiyi geçmiş bile...”

Odacısının az önce kapıyı aralayıp bakmış olduğunu anımsadı Korkut.

“İsterseniz, size burada yemek ikram edebilirim,” dedi.

Çapkınca gülümsedi Belgin:

“Bana siz demekten vazgeçerseniz, bu yemeği size ben ısmarlarım!”

“Siz de bana siz diyorsunuz ama?”

“Bu aynı şey değil. Size ne zaman sen diyeceğime ben karar veririm!”

Oysa öyle pek de buyurucu bir hali yoktu.

“Davete çok teşekkür ederim,” dedi Korkut. “Ama izin verin de bir başka gün, siz benim davetlim olun. Cannes’a dönmenden önce, ne dersiniz?”

"Memnuniyetle. Ben böyle güzel fırsatları hiç kaçırmam, bilersiniz..."

O giderken, dairedeki herkesin, aralık kapılardan onu izlediklerinden emindi Korkut.

* * *

O gün ve bütün gece, karmakarışık düşünceler ve düşlerin etkisi altında âdeta boğuldu. Önsezi olarak nitelendirebileceği korkulu bir bekleyiş içindeydi. Belma, birkaç kez bürodan ve evden aradı. Onun da kaygılı bir sesi vardı. Korkut'un mezarlık dönüşü gösterdiği sert tepkiden sonra, onu yeniden eve çağdırmaktan kaçınıyordu ama, sözlerinde hep üstü kapalı bir sistem okunuyordu. Korkut'un uzak davranışını, kızının evde kalışına yorumlamakla birlikte, dönüp dolaşıp, onu nasıl bulduğunu soruyor, dahası, bir garip ısrarla, kızına koca arayan ana tavrıyla, güzelliği dışında da pek çok nitelikleri olduğunu söyleyerek, onu sanki kızını beğenmesi için teşvik ediyordu.

Bir ara annesinin ağzını aradı, Belgin'i nasıl bulduğunu sordu. Güzel olmasına güzelmiş ama, şeytansı bir güzellikmiş bu annesine göre; kocasından ayrılmaktan söz etmişmiş ama, akli başında olan hiçbir erkek, böyle bir kadınla evlenmezmiş; herhalde boşanmak isteyen kocası olmalıymış...

Bütün bunları söylerken, *kızım sana söylüyorum, gelinim sen dinle!* mantığıyla konuştuğu pek belli oluyordu annesinin.

* * *

Ertesi gün öğleye doğru telefon etti Belgin. Yakınlarda bir yerden, bir arkadaşının dükkânından arıyormuş; Korkut'un yemek davetini anımsamış birden; sözünü unutmadıysa, gelebilir miymiş? İçindeki kaygıların boyutu ne olursa olsun,

onu çeviremeyeceğini biliyordu Korkut. Telefon kapanınak üzereyken, dışarıda bir yerde buluşmalarını söylemek istedi ama yetiştiremedi.

Biraz sonra sırtında yine aynı beyaz çinçilla kürkle kapısının önünde göründü Belgin. Bir gün önceki kasıtlı yukardan bakan tavrını bir yana bırakmıştı. Sevimli ve çapkın bir havası vardı. Birlikte çıktılar bürodan. Korkut, koridor boyunca yürürlerken bir gün önceki gibi, kapıların aralandığını ve meraklı gözlerin onları arkalarından izlediğini hissetti.

Aslında bu kadar güzel ve çarpıcı bir genç kadının yanında yürümek bir erkek için gurur ve kıvanç verici bir durumdu, ama özellikle bir soruşturma söz konusu olduğu için -bir cina-yet soruşturması olmasa bile- ve belki de Belgin'in aşırı makyajı, bütün daireyi saran aşırı parfüm kokusu ve göze çarpan giyim tarzı yüzünden rahat davranamıyordu onun yanında. Aileden gelen tutucu bir tarafı vardı bu konuda.

Sokağa çıktılar. Belgin arabasını hemen karşı kaldırıma park etmişti. Ölen adamın olay yerinde terk edilmiş olarak bulunan arabasıydı bu. Korkut yine yüreğinin kabardığını hissetti, ama genç kadın onun itiraz etmesine fırsat bırakmadı:

"Bakın, önce anlaşalım," dedi. "Siz dün, soruşturmayı bahane ederek beni yanınıza getirttiniz... Bugün de sizi ben kandırmış olayım... Bugün benim konuğum olacaksınız!"

Korkut'un karşı çıkışını, eldivenli elini dudaklarının üstüne kapatarak engelledi:

"Bakın," dedi, "bir şeyi bilmenizi istiyorum. Ben, kurallara aldırış bile etmem. Yok, önce erkek harekete geçmeliymiş, önce erkek davet etmeliymiş, bunlar palavra! Ben bir erkeği beğenirsem, neden ilk adımı onun atmasını bekleyeyim? Hem,

sizin arabanız hiç de rahat değil. Hele arka koltuk berbat! Çok kullanıldığı belli! Tamir ettirseniz iyi olacak!"

Çapkın çapkın gülüyordu.

Üst kattaki pencerelerden izlendiklerini tahmin ediyordu Korkut. Bereket çok çabuk uzaklaştılar oradan.

Arabayı kendine fazla güvendiğini belli eden bir tarzda, belki biraz gergin, ama ustaca kullanıyordu Belgin. Kalabalık trafikten cambaz numaraları yaparak kurtulup, çevre yoluna saptıktan sonra daha da hızlandı.

Korkut'un içinde bir garip ürperti. Korkuyor muydu? Galiba. Araba kullanmayı öğrendiğinden beri zaten başkasının kullandığı arabalara binmekten hep korkardı. Ama bu kez onu korkutan yalnız genç kadının hızlı araba sürüşü değildi. Daha da fazla, sanki durmadan bir uçurumdan aşağı yuvarlanmakta oldukları duygusu içindeydi. Soluğu kesiliyor, gözleri kararıyordu.

Önce Belma, şimdi de Belgin. Şaşırmaması olanaksızdı.

Yılbaşı gecesi Fener Karakolu'ndan aranmasıyla başlayan serüven, bir burgaç gibi onu içine almış sürüklüyordu sanki. Karşı koyması olanaksızdı bu hızlı sürüklenişe. Kendisinde bütün kadınları baştan çıkaracak üstün nitelikler olduğunu vehmediyor değildi; ama işte, biri orta yaşlı, biri genç iki kadın, iki güzel ve çekici kadın, üstüne üstlük ana-kız, bulunmaz Hint kumaşymış gibi düşünüyorlardı üstüne. Pek kaderci sayılmazdı, ama şu anda o iki kadının da bilinmez gizli bir gücün etkisinde olduğunu düşünüyordu. Üçünü birbirine çeken bir yazgı söz konusuydu belki de.

Gözlerinin önünde, şakağındaki kapkara kurşun yarası ile bu arabada son anlarını geçirmiş olan ölü. Yüzünü o gece şöylece görebildiği bu adam, nasıl biriydi gerçekte? Bir şeytan,

daha doğrusu ruhunu Şeytan'a satan Mefisto muydu? Belki de bir kader kurbanı. Bir ermiş belki de, kim bilir?

Belma'nın anlattıkları kulaklarında.

Kapı arkası kaçamak aşk oyunları, etek altlarından kadınların bacaklarını dikizlemek için ayakkabı üzerine bağlanan ayna, bir gece önce Belma'yla sabaha kadar süren çılgınca sevişmeleri -o kadar ki butlarıyla kasık adaleleri hâlâ ağrıyordu- ve bu iki tutkulu, hatta saldırgan kadın, bu iki kadın arasında şaşkın bir adam. Bu adam kendisi miydi?

Bir gün önce ifade vermek üzere geldiğinde Belgin'in takındığı biraz uzakça, hatta soğuk tavır Korkut'u kandırmamıştı. Sorular arasındaki susuşlarını, gözlerini kaldırıp indirişlerini, kötü yürekli olmamak için, rastlantısal davranışlar olarak yorumlamış olmakla birlikte, bacak bacak üzerine atarken, ya da şu ya da bu nedenle eğilip doğrulurken vücudunu sergileyişindeki pervasızlık, bu tavrın bir savunma stratejisi olduğunu yeterince kanıtlıyordu.

Düne kadar, ahlak ve meslek kurallarına bu kadar aykırı bir durumda düşleyemezdi kendisini. Ne o, ne de bir başkası. Ama, biliyor, ikisi arasında bir seçim yapması, hatta bir süre ortalıkta görünmemesi, kendisini onların güçlü çekiminden kurtarması, uzaklaşması, olanaksız. Hele şu anda, mantığını kullanma girişiminde bile bulunamayacağını biliyor. Dün gece ona yaşamı boyunca hiç tatmadığı doyumlar sağlayan olgun kadın, bugün yanı başındaki, bakışıyla bile bütün yorgunluğunu unutturacak kadar güçlü bir kadınlık sergileyen genç gövde, bütün suçlamaları, bütün cezalandırmaları gözünde hafifsetecek bir güce sahip. Herkes ne derse desin, umurunda değil.

Sadece, henüz görmediği, o yarı felçli delikanlının varlığı korkutuyor onu ve vicdanını ağrıtıyor.

Belgin araba kullanırken Belma gibi sürtünmüyordu ona, ama arada bir göz göze geldiklerinde, annesinin “Bu kız şeytanın kendisi!” deyişini haklı çıkaran öyle bir bakışı vardı ki, sanki o anda kendisini Korkut’la sevişiyor farz ediyor ve bu imgelemeden büyük bir zevk aldığını hiç saklamıyordu; oysa, Korkut suskundu, bir uyuşturucu krizine girmiş gibi içine düştüğü karabasandan çıkmak için boşuna bir savaş veriyor, kıvranıyordu; alnı ve koltuk altları ter içindeydi.

Yanı başındaki genç kadın, çok güzel ve çok çarpıcıydı, ama bütün davranışlarında ürkütücü bir hız vardı, aşırılık vardı. Makyajı, sürdüğü bayıltıcı koku, giyinişindeki kışkırtıcı açık saçıklık, bütün tabulara meydan okuduğunu söylerken takındığı, kendine alabildiğine güvendiğini gösteren biraz erkeksi dikbaşlılık, araba sürüşündeki umursamaz, kelle koltukta gidişin simgelediği bağımsız kalma tutkusunu, özellikle göz göze geldiklerinde somutlaşan küstah cinsellik sergilenişi... Bu arada, içindeki tuhaf, bulantı duygusunu andıran başdöndürücü ağır koku: Hiç konuşmadıkları halde, sanki erkek olan Belgin, kadın olan kendisiydi ve Belgin, şimdi ne yapıp edecek, arabayı ıssız bir köşeye çekecek, zorla ırzına geçmek isteyecekti onun!

“Nereye gidiyoruz?” dedi, dudaklarının kurumuş olduğunu hayretle fark ederek.

“Kavaklar’da benim çok sevdiğim küçük bir balık lokantası var. Balık seversiniz değil mi?”

“Tabii. Elbette. Ben İstanbulluyum...”

“Ne iyi. Ben taşralıyım...”

Alay mı ediyordu?

İkisi de -belki de farkında olmadan- aynı korkulu isteği, aynı duygu yoğunluğunu yaşadıkları için, söyleyecek bir şey bulamıyordu.

Kavaklar'a kadar konuşmadılar. Belgin arabanın radyosunu açmıştı. Radyoda -belki de teybe takılı müzik kasetinde- son günlerin moda bir pop müzik parçası çalınıyordu:

Sana sevdanın yolları, bana kurşunlar...

"Ne işim var benim bu arabada?" diye düşünüyordu Korut. Yanındaki bu genç kadınla er ya da geç yatacaklardı, bu kaçınılmaz görünüyordu. Belki de hemen bu akşam. Oysa, bir iki gece önce bu kadının annesiyle birlikteydi.

Hakkında söylenen o pis öyküler olmasa, adamın neden intihar ettiği sorusuna bu iki kadından daha iyi bir yanıt bulunamazdı. Ama, acaba o adam öyle olduğu için mi bu iki kadın böyleydi, yoksa bu iki kadın böyle oldukları için mi adam intihar etmişti?

* * *

Karaya doğru esen hızlı rüzgâr, denizi süpürerek dalgaları kıyıya doğru sürüklüyor, sonra hızını alamarak küçük salaş meyhanenin camlarında patlıyordu. Böyle bir havada, buraya, bu yıkıldı yıkılacak kulübeye, çok taze ve iyi pişirilmiş bir balık yemek hevesiyle bile olsa, ta Eyüp'ten kalkıp gelmek bir çeşit delilik değil miydi?

Birden durdu.

Delilik. Evet, delilikti bu. Apaçık. Apaçık bir gerçektir. O adam ve iki kadın... Üçü de deliydi, hiç kuşkusuz. Paranoyak ya da şizofren, isterik, mazoşist, ya da manik! Ne fark ederdi ki?

Yatalak oğlanı arımsadı birden, onu henüz görmemişti. Söyledikleri gibi hastalığı gerçekten adale erimesi miydi? Belki

oğlan da deliydi. Belki de başka bir şey, irsi bir hastalık söz konusuydu. Ölen adamdan çocuklarına geçen kötü bir tohum, bozuk bir gen vardır belki de. Peki ya Belma? Ona da kocasından geçmiş olamazdı ya delilik! Sanki o daha mı değişik, daha mı akıllı, ya da daha mı az deliydi?

Körle yatan, şaşı kalkar, dedi içinden.

Belki mikrobik delilikler de vardı. Yoksa yanılıyor muydu?

Fark ettirmemeye çalışarak dikkatle süzüyordu Belgin'i. Karşısında oturan, bu gözleri kapkara, kirpikleri rimelli, gözlerinin çevresi abartılı bir mor renge, yanakları aşırı bir kırmızıya boyanmış, dudakları siklamen rengi, dişleri inanılmaz beyazlıkta ve düzgünlükte, tabağındaki, pek de iyi temizlenmemiş kolyozları, barbunyaları, istavrit ve pavuryaları, büyük bir iştahla, âdeta şehvetle çiğneyip yutan, rakısıru Kevser suyu içercesine dindarca bir keyifle gırtlığına aktaran gencecik kadının, gerçekte belki de sadece var oluşunun güzelliğini doya doya hissetmekten, doğanın ona sunduğu olanakları, zevkleri ve sağlıklı duyguları büyük bir sadelikle tatmaktan başka bir zevki, bir tutkusu yoktu. Yaşamın her anı ayrı güzellikteydi. Onun en küçük bir parçasını bile pişmanlıklarla berbat etmeden, büyük bir içtenlikle ve doyasıya yaşamalıydı insan.

Korkutun kendisi için düşündüklerini hemen o anda, acele acele doğrulamak istercesine; balıklarını ve rakısını bitirip, garsonun özel olarak hazırlayıp getirdiği sabunlu bezle ağzını ve ellerini sildikten sonra, şimdi daha belirginleşen şehvetli gülümseyişiyle güldü ve birden senli benli bir tavır takınarak,

"İşe dönmek zorunda mısın?" dedi. "Bak, saat üç olmuş bile. Sen büroya dönünceye kadar dört olur. Şuracıktan telefon etsen..."

Belkemiğinde rahatsız edici bir titreşim.

Ama o, bu iki kadın kadar yürekli ve pervasız olamayacağını biliyordu.

“Bu mümkün değil,” dedi. “Akşamüstü savcının bürosunda önemli bir toplantımız var, atlatamam. Sonra... seninle birlikte çıktığımızı herkes gördü.”

Kırılğan değil.

“Tam bir savcı gibi mantık yürütüyorsun! Peki, o halde, akşama... Öbür gün sabah erkenden Cannes’a dönüyorum. Fazla vaktimiz yok!”

Hiç oyun oynamaya, gizlenmeye niyetli değil! Hayretle, “Ya annen?” dedi. “Ya ağabeyin?”

Belma’yı biliyordu, Belgin’i tanımaya başlamıştı, peki ya Yusuf, o nasıl biriydi? Onun tam bir erkek olduğunu söylememiş miydi Belma? Bir de yine bir türlü göremediği Marika vardı o evde...

Sanki pis bir koku dolaşıyor çevresinde; ama bu koku onu irkiltecek, silkindirecek yerde, uyuşturuyordu.

Yine aklından geçenleri sezmiş gibi,

“Dedeman’da bu akşam için bir oda ayırtmıştım,” diyor Belgin. “Sabah uçak çok erken kalkıyor. Daha önceki gelişlerimde de döneceğim akşam orada kalırdım. Bu kez bir gün önce kalmamı kimse yadırgamaz. Hem, yeni ölü çıkmış bir evde benimle olmak istemeyebileceğini düşündüm. Tabii, kendim için de, ama sen benden çok daha ince düşüncelisin bu konuda... İtiraz etme, biliyorum bunu...”

Hınzırca gülüyor.

Mezarlık dönüşü Belma ile konuştuklarını işitmiş olabilir miydi? Titredi. Ensesinden kuyruk sokumuna doğru hızla yayılan bir sancı...

“Tabii, eğer istersen...”

Elini masanın altından uzatmış, pis zampara bir erkek gibi Korkut'un bacağına sıkıyordu bir yandan; korkusuz, pervasız, hatta biraz sırnaşık!

"İyi de..."

Bir dudaklarını şapırdatmadığı eksik!

"Ne kadar güzelsin... Sana bunu kimse söylemedi mi?"

Bu sözü Belma'nın da tıpkı onun gibi, dudaklarını şehvetle şapırdatarak söylemiş olduğunu anımsadı birden. Annesi gibi, Belgin de, sanki somut bir güzellik abidesinden söz ediyordu, o kadar cesur ve o kadar aldırışsız.

Bu arada, aklından hiç çıkmayan yanıtsız soru: O adam neden intihar etmiş olabilir?

Bütün yorgunluğuna karşın, "Tabii, gelirim," dedi kısılmış sesiyle.

"İstersen, daireden çıkacağın saatte ben gelip seni alırım."

"Yoo... Sen gelme. Hem toplantı ne kadar sürer bilmiyorum. Ben gelirim, söz!"

"Atlatmaca yok! O halde ben seni bekleyeceğim. Dedeman. Unutma. 507 numaralı oda."

"Annene ne diyeceksin?"

"Birbirimize soru sormamayı öğrendik."

Hepsi bu kadar.

Ya kendisi? Durup durup neredeyse üst üste ortadan kayboluşunu açıklamak için nasıl bir yalan bulacak annesine?

Üstelik, genç kadın şimdi tekrar, "Hadi hemen gidelim," dese karşı koyamayacağını biliyor. Huzursuz. Bereket diretmiyor Belgin. Belki de, buluşma anını beklemenin keyfini de tatmak istediği için. O keyif de bambaşka. Bu yüzden kıskırtıcı bir şekilde gülümsemekle ve Korkut'un bacağına dizkapağının üstünden bu kez daha güçlü bir biçimde sıkmakla yetiniyor.

İçinde hep baştan çıkarılmakta olduğu ve birazdan, kuytu bir köşede, zorla ırzına geçileceği duygusu...

* * *

Belgin onu, ricası üzerine, adliyenin bir sokak aşağısında bıraktı.

Toplantısı falan yoktu aslında. Odacıya dosya inceleyeceğini söyleyerek rahatsız edilmemesini tembihledikten sonra kapısını kilitledi, başını masaya dayayarak bir saat kadar kestirdi, daha doğrusu sızdı.

Telefon sesiyle uyandığında yorgunluğu sanki daha da artmıştı. Arayan Belma'ydı:

"Öğleyin neredeydin bakalım çapkın?"

Canı sıkıldı. Annesinden sonra şimdi de bu kadına mı hesap verecekti? Terslemek geçti içinden, ne söyleyeceğini bilemedi,

"Savcılıktaydım," dedi. "Bir toplantımız vardı."

"Belgini gördün mü bugün?"

Kendisini zorlayarak yalan söyledi.

"Yoo... Görmem mi gerekiyordu?"

Belma'nın sesi kaygılı:

"Dün sana gelecekti de... Öbür gün Cannes'a dönüyor, onun için... Belki bugün çağırmışsındır diye düşündüm..."

"Onunla işim kalmadı. Dün öğleden önce geldi. Babası hakkında biraz konuştuk."

Kısa bir sessizlik.

"Ne anlattı?"

"Önemli hiçbir şey. O da, babasının intihar etmesi için herhangi bir neden olabileceğini sanmıyor. Belki de, geçici bir deliliktir..."

Uzunca bir süre susuyor Belma. Korkut da susuyor. Sonra, Belma'nın bambaşka bir dünyadan arıyormuş gibi, uzak, uykulu, ama hiç beklenmeyecek kadar net anlamlı sesi:

"Beni özlemedin mi?"

Bu kez uzunca susan, Korkut.

"Yanında biri mi var yoksa? Ben seni şimdiden çok özledim, biliyor musun?"

Şaşılacak bir şey. Sevişmenin kadınları yormadığı, daha da güçlendirdiği doğru olmalı. Oysa kendisi o gecedan beri peşişan; kasıkların ovuyor durmadan; kasıklarındaki ağır dün sabahdan bu yana daha da artmış gibi. Ufukta bir de Belgin'le buluşma var.

Ama belki de salt duygusal anlamda söylenmiştir bu söz.

"Ben de... Tabii ben de seni özledim..."

"Seni gözlerimin önüne getirince içim bir tuhaf oluyor... Canım çılgınlıklar yapmak istiyor... Bu akşam seni ben yıka-
yacağım... Sırtını, göğsünü, her yerini... Seni tıraş etmemi de ister misin?"

Midesi bulanıyor.

"Bu akşam mümkün değil."

"Neden? Belgin içinse, merak etme, evde olmayacak. Az önce telefon etti, bu akşam bir arkadaşında kalacakmış..."

"Onunla ilgisi yok, ama inan bu akşam mümkün değil. Kıpırdayacak halim yok, çok yorgunum..."

Karşıdan kısık bir kahkaha:

"Seni çapkın! Kimler yordu seni, söyle bakalım? Döverim ben onları..."

Hiç konuşmadan yatabilseydi ne güzel olurdu bu kadınla! Konuşması tavus kuşunun gırtlamasını andırıyor.

"İnan, ciddi söylüyorum. Üst üste kaç gecedir uykusuzum..."

Bu kez bayağı sitemli:

"Biz uyuduk mu sanki? Biz de yorulduk... Evvelsi akşam böyle söylemiyordun. Ne oldu? Merak etme, seni bir daha yormam!"

"Bak şimdi! Alınan olmaya sebep var mı? Ben bütün gün burada çalışıyorum, beş dakika dinlenmeme fırsat yok!"

"Ama sen benden o kadar da gençsin yani!"

Aralarındaki yaş farkını anımsatması doğru muydu Belma'nın şimdi, bugün, şu sırada, böyle bir günde? Anlıyordu tabii; aslında bu söz, belli ki bir meydan okumaydı. Kendisine güveni olduğunu göstermek için söylemişti. Öyle olmasa...

Gözlerini yumdu. Bir an bile onun yaşı aklına gelmemişti birlikte oldukları sürece. Cildi pürüzsüzdü; göğsü, bacakları, her yeri, bir genç kızinki gibi gergin ve onun deyişiyle, dipdirdiydi ve gerçekten de -haklıydı Belma- asıl yorulması gereken de oydu. İnanılmaz bir enerjisi, doymak bilmez bir sevişme gücü ve utanmak bilmeyen bir sevişme isteği vardı.

Ama kendisi de, yorgunluktan o kadar yakınmasına karşın, çılgınca oyunlar veren çağrısı olmasaydı bile, gözlerinin önünden uzaklaştıramadığı hâlâ capcanlı imgesiyle birleşen telefondaki esrik sesinin, erkekliğini çoktan ayaklandırmış olduğunun ayırımındaydı.

Onun bir anda bambaşka düşlere daldığını hissetmiş gibi, ama bu düşleri kendine göre yorumlayarak,

"Peki, bu seferlik bağışlandın," dedi Belma. "Ama yarın akşam bahane istemiyorum..."

"Yarın akşam da olanaksız. Yemeğe konuklarımız var. Önemli konuklar. Annem bu konuda titizdir, onu üzmemek ve hele kızdırmak ikimiz için de iyi olmaz!"

Yine yalan söylüyordu. Bu akşamki buluşmayı düşünerek önlem alıyordu aklı sıra.

“Annen gerçekten efendi kadın, sevdim onu,” dedi Belma. “Bak, ama eğer beni atlatıyorsan... Atlatmıyorsun değil mi? Sonra bozuşuruz!”

Ne çabuk başladı tehditler? İşte, ondan gerçekten kurtulmak istiyorsa, bundan daha iyi fırsat bulamaz. Ama, tehdit hedefini buluyor:

“Ne münasebet! Deli misin? O geceyi... benim de unutmam olanaksız... Yalnız... Bak, yine yanlış anlama ama, bir şey söylemek istiyorum, sen beni telefonla pek sık aramasan iyi edersin. Santraldeki kız gevezenin, dedikoducunun biridir. Onun için... Âlemin ağzına sakız olmayalım. Seni ben ararım.”

“Direkt telefonun yok mu?”

“Yok!”

Direkt numarasını herkese vermemesi için uyarmıştı onu savcı, iyi ki de uyarmıştı...

Belma'nın telefonu kapattığını fark etmedi bile. Son söylediklerini işitmemişti sanki. Kendi sözleri de, öylece, kendiliğinden dökülmüştü dudaklarının arasından ve belki de hiçbir anlam taşımıyordu.

Kafasını tekrar masaya dayadı, ama bu kez öyle hemen uyku tutmadı. Kafasında bin türlü soru birbirini kovalıyor, hiçbirine yalancılıktan bile olsa doyurucu bir yanıt bulamıyordu.

Ne olacaktı bu gidişin sonu? Öbür sabah Belgin Cannes'a gidecekti. O geri dönünceye kadar, en azından bedensel açıdan rahat sayılırdı. Ya sonra? Birbirinden güçlü, birbirinden tutkulu iki kadınla nasıl başa çıkacaktı? Bir de durum anlaşılacak olursa?

Bir garip tevekkülle, "Bunu o zaman düşünürüm," dediğini anımsıyor, hayal meyal. Sonra hemen sızdı.

* * *

Belgin otelin lobisinde bekliyordu. Daha az göze çarpan bir giysi ve astragan manto vardı sırtında, ama bayıltıcı kokusundan vazgeçmemiştir.

Bu kez Korkut'un arabasıyla çıktılar.

Ortaköy'deki bir lokantada yediler yemeklerini. Belki de hesabı bu kez Korkut'un ödeyeceğini tahmin ettiği için, öğleyin yedikleri o güzel balıklardan sonra, canurun salatadan başka bir şey çekmediğini söyledi Belgin. Yine de ikisi bir küçük şişe rakıyı bitirdiler.

Dönüşte, Kavaklar'dakinin aksine çok sessizdi Belgin. Bir kere bile Korkut'a dokunmadığı gibi, birlikte geçirecekleri geceyi ima edecek tek söz söylemedi. Arabayı otelin bodrum katındaki garaja bıraktılar. Garaj bekçisinin oralı olmayışına şaşıtı Korkut. Asansöre binmeden önce, Belgin odasının anahtarını uzatarak,

"Sen önden çık," dedi. "Ben lobide bir iki dakika oyalanıp çevreye görüneyim. Kapıyı tıkırdatırım..."

Yaşamı boyunca ilk kez böyle lüks ve konforlu bir otelde kalıyordu Korkut ve üstelik, parasını kendisinin vermediği bu otele, evli bir kadınla ilişki kurmak üzere gelmişti. Aslında bu ilişkinin yasal olup olmaması, hele bu anda pek umurunda değildi, ama bu ortam yabancıydı ona ve odanın kapısını açarken belki de bu yüzden, bir garip suçluluk duygusuna kapıldı.

Ne işi vardı onun böyle bir yerde? Sanki birileri üstlerine gelecek, incelemekte olduğu bir dosyada isimleri geçen kadınları -hem de bir ana kızı- baştan çıkarmakla suçlayarak, ondan hesap soracaklardı...

Böyle bir davranışın en azından töresel bir suç sayılacağını bilmiyor muydu yoksa savcı bey? Töresel ve ahlaksal bir suç. Hem de, acıklı bir intihar olayıyla ilişkili kadınlardı bunlar ve olayın üzerinden daha ancak birkaç gün geçmişti. Başsavcı: "O babanın oğlu böyle bir halt yesin? inanılacak şey mi?" der ve yüzüne tükürürdü kuşkusuz.

Bu tür buluşmalarda bir baskın olasılığı hiç de az değildi. Annesinin elinden düşmeyen dedikodu dergilerinin muhabirleri, bu tür otellerin lobilerinde pusu kurmuş bekliyor olmalıydılar. Aralarında Belgin'i ya da kendisini tanıyan biri, ikisini bir arada görerek kuşkulananacak olsa, doğrusuna denk getirilip, allanıp pullanarak kim bilir daha neler uydurulur, ne manşetler atılırdı! Sonra istediğin kadar yalanla, hatta dava aç, mahkûm ettir, neye yarar? Böyle bir olasılığın varlığını düşünmek bile, bütün hevesini yok etmeye yeterdi.

Neyse ki fazla gecikmedi Belgin.

* * *

Daha kapının önünde, büyük bir ateşle sarıldılar birbirlerine. Birkaç gece önce Belma'nın, belki de uzun yıllar süren açlığının sonucu olan garip hırsıyla soğurduğu dudaklarını, bu kez Belgin, anlaşılan öğle yemeğinden beri sonuna kadar kasmak zorunda kaldığı duygularının gemini alabildiğine koyuvererek, sabırsız öpücüklerle dişleyip kanatıyor, gömleğinin altına soktuğu elinin sivri tırnaklarıyla çıplak derisinin üzerine sevgi sözcükleri çiziyordu. Ne var ki, Korkut ona öykünerek, hemen hemen aynı aşk oyunlarına başvurduğunda, kurnazca kolluyordu kendi gövdesini. En sonunda Korkut dayanılmaz hale gelen isteğini açığa vurarak onu yatağa doğru sürüklemek istediği zaman, beklenmedik bir biçimde direndi.

“Neden?” dedi Korkut, aklına bin türlü olasılık gelerek. “Bir engel mi var? Yoksa, şey için...”

Sinirli bir kahkaha attı Belgin:

“Yo, hayır, hiçbir engel yok... Yalnız...”

Kollarının arasındaki gövdenin çelişkili bir direnç içinde olduğunu hissediyordu Korkut.

“Ne var?” dedi tekrar. “Çekindiğin bir şey var senin?”

“Hayır,” dedi Belgin, bu arada biraz gevşemiş gibiydi direnci. “Sadece... izin verir misin sevgilim, önce bir duş yapayım? Bugün sokaklarda o kadar çok koşuşturdum ki... Sanki çok pisim, her yanı kokuyor... Kirli kirli girmek istemiyorum koynuna...”

Biraz utanarak, “Tabii, elbette” diyerek bıraktı onu kollarının arasından; sonra da “Acaba, Belma’nın telefonda söylediği gibi birlikte yıkanmayı önerse miydin?” diye hayıflandı.

Yalnız kaldığında, banyo kapısını zorlamak, öylece beklemek, soyunmak, yatağa girmek, ya da onu orada bırakıp kaçmak gibi çelişkili seçenekler arasında, ne yapması gerektiğini kestirmekte kararsız kaldı. Sonra, sadece ceketini çıkardı. Odadaki mini barın nasıl açıldığını anlamak için bir hayli kafa patlattı. Bulduğu küçücük bir şişedeki viskiyi bir yudumda içip bitirdi.

Bugüne kadar, kitaplarda ve gazetelerde o kadar sözü edilen cinsten herhangi bir cinsel fantezisi olduğunu anımsamıyordu. Böyle bir fantezi yaşayabileceği ne bir sevgilisi olmuştu, ne de böyle bir fırsat çıkmıştı karşısına. Felaketinin belki de bu saflığı ve bilgisizliği yüzünden olacağını da biliyordu.

Ne garip bir serüvendi bu! Kimseyi inandıramazdı başına gelenlerin gerçekliğine. Bir adam, bir sahte Müslüman, Fener Patrikhanesi’nin duvarları dibinde şakağına sıkıdığı bir

kurşunla yaşamına son veriyor, bu olayı soruşturmakla görevli savcı yardımcısı, adamın önce karısıyla yatıyor, sonra da kızını baştan çıkarıyor... Yoo, baştan çıkaran biri varsa o değildi. Eline şeker tutuşturulan kendisiydi. Peki ama, şu adam neden intihar etmiş olabilirdi ki? Hay Allahın belası...

Ünce duşun sesi kesildi, hemen arkasından da saç kurutma makinesinin uğultusu duyuldu. Ne kadar ağır geçiyordu zaman. Mini bardaki öteki viski şişesini de alsa mıydı?

Sonra, banyonun kapısı açıldı. Belgin, bir defileye çıkar gibi, sessiz ve sakın, başında türban biçiminde sardığı baş havlusu, sırtında beyaz bir bornoz olduğu halde kapının önünde göründü. Sıcaklığın yüzüne verdiği hafif pembelik dışında, aceleyle sürüldüğü anlaşılan o keskin ve bayıltıcı kokusu bir yana bırakılırsa, yüzünde hiçbir yapaylığın izi yoktu. Onun çıplak ayakla bile neredeyse kendisinden daha uzun boylu olduğuna dikkat etti, ilk kez.

Daha sonra Belgin, arkasından vuran banyonun ışığının çevresinde çizdiği harelerle âdeta büyümlü bir güzellik kazanmış olan görüntüsünün yarattığı ilk etkiden hoşnut olduğunu belli eden bir tavırla, beyaz bornozuna bir hermin kürkmüş gibi sıkı sıkı sarınarak, bir masal kraliçesi gururuyla, yavaş yavaş yürüdü; önce başına türban gibi sardığı havluyu çıkararak gür saçlarını silkeleyip ensesine doğru salıverdi, sonra bornozunu hafif bir omuz hareketiyle sırtından atarak, ayaklarının dibine bıraktı. Korkut, neden sonra vardı o an soluğunu tutmuş olduğunun ayırımına.

Bu buluşma ve bu gece sevişmesi için sanki günler önceden hazırlanmış gibiydi genç kadın. Bütün varlığı ateşli bir nabız atışıyla sarsılıyor, pervasızca gözlerinin önüne serdiği yazdan kalma hafifçe esmer, mermer pürüzsüzlüğündeki

gövdesinin hiçbir yerinde, ne kollarında ve bacaklarında, ne de gizli kalması gereken girinti ve çıkıntılarında, tek bir tüyün gölgesi seziliyordu.

Bir an –yalnız Korkut değil, sanki Belgin de– öylece, büyülenmiş gibi kaldılar odanın ortasında; sonra aynı anda birbirlerine doğru yaklaştılar; Belgin parmaklarını Korkut’un gömleğinin düğmelerine doğru uzatarak, kısık, tutkulu, sıcak ve sarhoşluğunu sezdirenen taraz taraz bir sesle,

“Söyle, sen de beni güzel buluyor musun sevgilim?” dedi.
“Söyle beni sevecek misin?”

Korkut, sadece bakışlarıyla yanıtlayabildi bu soruyu. Yüreği öyle hızlı çarpıyordu ki, ayrıca bir şey söylemesine belki de gerek olmadığını düşünüyordu. Zaten Belgin de herhangi bir yanıt beklemeden, Korkut’un sarsak bir telaşla çıkartmaya çalıştığı bembeyaz çamaşırlarından görünmeye başlayan çıplak teninin her santimetre karesini öpücüklerinin sıcaklığıyla örtme çabasına girmişti.

Daha sonra Korkut elini bilinçsizce uzatarak ışıkları söndürdü. Yatağa girmeden önce, ayakta, ay ışığında, bütün gövdeleleriyle birbirlerine dokunmanın tadını çıkararak, içlerinde yılların özlemini taşıyorlarmış gibi uzun uzun öpüştüler. Ancak, artık ayakta duracak halleri kalmayınca yuvarlandılar yatağa.

Dinsel bir ayinde vecde gelmişçesine, kısık çığlıklar atarak çırpınıyordu genç kadın ve yaşadığı bütün deneyimleri, mantığının bütün çekincelerini bir yana bırakarak, Korkut da, artık evhamlı değil, tam aksine, kararlı bir cesaretle, kendisini kapıp koyuvermişti erincin coşkusuna. Uzayan parmak uçlarının eriştiği vücutlarının her noktasında, uyuyan bir gölün üzerinde dolaşan sabah yelinin uyandırdığı ürpermeleri andıran titreşimler oluyor, dudaklarıyla, dilleriyle, dişleriyle,

birbirlerinin dudaklarında, dillerinde, dişlerinde, ense köklerinde, sırtlarında, göğüslerinde, sevgi sözcüklerinden oluşan tümceler yazıyor, sonra yeniden, hiçbir aracıya gerek görmeden, çıplaklıklarının ateşini birbirlerine iletiyorlardı.

“Hadi gel,” dedi sonunda Belgin ve Korkut kendisini ona doğru biraz daha yaklaştırdı, ama o anda, tam ona girdiği sırada, hiç beklemediği bir şekilde, yanı başındaki gövdenin taş gibi katılaştığını hissetti. Sanki bir an önce teniyle ve ruhuyla bir bütün oluşturduklarını sandığı sevgili yaratığın yerini buzdan bir yontu almıştı.

Olanca şaşkınlığıyla,

“Ne oldu?” dedi. “Ne oldu sevgilim? Bir şey mi yaptım? Yoksa canını mı acıttım?”

Ağırlığını taşımaya çalışan, hep böyle kaskatı bir vücut ve ölü sessizlik.

Bütün heyecanını yitirmişti bir anda ve şimdi tek hissettiği onu ezen yıpratıcı bir suçluluk telaşı ve kaçma isteğiydi. Yine de, genç kadını ürkütmemeye çalışarak vücudunu çekerken, küçük öpüşlerle onu kendine getirmeye çalıştı.

Uzun, çok uzun bir uğraştan sonra, yavaş yavaş şimdi yanı başında uzanan Belgin’de yaşam belirtilerini hisseder gibi oldu; odanın bütün sıcaklığına karşın, üşüyormuş gibi titremeye başlamıştı çıplak gövdesi. Daha sonra, Korkut’un ay ışığında hayal meyal görebildiği yüzünde de kıpırdanmalar oldu ve gözlerini açtı.

Yeniden, yavaşça okşadı genç kadının saçlarını,

“Sevgilim, ne olduğunu anlatmayacak mısın bana?” dedi. “Ne oldu? Çok korkuttun beni?”

Belgin, elini güçlkle kaldırdı, işaret parmağını dudaklarının üstüne koydu,

“Sus,” dedi halsizce.

Sonra, yine güçlükle, dirseğine yaslanarak doğruldu; bu kez biraz daha güçlü, ama kırık, kırgın bir sesle,

“Beni bağışla,” dedi. “Yapamadım. Yapamazdım. Gerçeği öğrendikten sonra... Bir an, senin kim olduğunu ayırmıyamadım... Beni bağışla. Oysa seni o kadar çok seviyorum ve seni o kadar çok istiyorum ki, seninle birlikte olunca, yaşamımı zehirleyen karabasandan kurtulacağımı sanıyordum. Bu asla senin suçun değil. Her şey o kadar ani oldu, gerçek o kadar beklenmedik bir anda belirdi ki gözlerimin önünde... Senden saklamaya çalıştım, beceremedim işte...”

Çok yıpratıcı bir iç çatışmasından, bir ölüm kalım savaşından güçlükle çıkmış olmanın yorgunluğuna karşın, artık direnmeyi bırakmanın huzuru okunuyordu genç kadının yüzünde. Saçları boynunun çevresine dolanmış, uçuşkan; gözleri yarı aralık, parlamaya başlamış; çizgi çizgi dudakları, kendi dişlerinin ısırışlarıyla örselenmiş, kan içinde; ay ışığında pürüzsüz cildinin ısıltısı yansıyan vücudu, çıplak ve savunmasız, daha da ötesi, kendisini sunmaya hazır, bekliyor gibi.

“Ne oldu,” dedi tekrar. “Nedir o, son anda ortaya çıkan gerçek?”

Gözlerinde iri yaş taneleri belirmişti genç kadının. Duyulur duyulmaz bir sesle,

“Seni almaya gelirken arabada kaset çalışıyordum,” dedi. “Bir sürü kaset vardı arabanın torpido gözünde, biliyorsun. Bir tanesi, evde doldurulmuşa benziyordu. Herhangi bir şey düşünmeden elime aldım ve radyonun teybine taktım.”

Yüzü yine birden bir buzdan yontuya dönüştü. Hıçkırıyor-muş gibi bir ses çıktı gırtladıktan. Sonra, elini güçlükle uzattı,

içine geceliğini ve öte berilerini yerleştirdiği küçük yol çantasını işaret etti:

“İşte orada... Bilmek için çırpındığın her şey orada. Çantada bir walkman var. O kaseti dinlemelisin. Daha sonra beni hiç sevmeyecek bile olsan, onu hemen dinlemelisin...”

* * *

Düğmeye bastı.

Ne olduğunu anlamadığı bir gürültüyle başlıyordu kaset. Bir stüdyoda seslendirilmiş, profesyonel bir bant değildi gerçekten. Hatta ses alanın hayli acemi olduğu belliydi. Ses kalitesi çok bozuktu, ses düzeyi düşüktü, birtakım gürültülerden ne söylendiği anlaşılmıyordu. Sonra birden sinirlerini şiddetle sarsan sesler ve konuşmalar ulaştı kulaklarına.

Gözlerini kapattı. O andan başlayarak her şey o kadar aydınlık, sesler ve konuşmalar o kadar açıldı ki, her şeyi bir sinema perdesinden izler gibi oldu.

Bantta, bir zorla ırza geçme olayı anlatılıyordu, canlı olarak. Duyulan sesler, tecavüz edenle tecavüze uğrayanın sesleri idi. Yer, bir evin mutfağı olmalıydı. Tecavüz eden, orta yaşta bir adamdı. Tecavüze uğrayanın yaşı herhalde yirmiden fazla değildi. Kız, bir yemek masasının çevresinde dolanarak, kendisini adamın ellerinden kurtarmaya çalışıyordu çığlık çığlığa. Adam, bir ara kızı yakalar gibi oluyor, giysisinden bir parçayı çekip koparıyor, kız yeniden kurtulmayı başarıyordu. Adam öfkeyle bağırıyor, kıza inadının boşuna olduğunu, yardımına kimsenin gelmeyeceğini söylüyordu. Gerçekten de sonunda yakalıyordu kızı, sille tokat döverek taş zemine fırlatıp atıyordu. Kızın ne söylediği pek anlaşılmıyordu ama, belli ki, acıması için, dokunmaması için yalvarıyordu adama. Adam oralı

değildi. Belli ki gözü bir şey görmüyordu; ağzından köpükler saçarak yükleniyordu avının üstüne, dayanışı yiten kızın giysilerini, yabanıl hareketlerle parçalayarak çıkarıyor ve son anda duyulan çığlıktan anlaşıldığına göre, yine acımasızca ulaşıyordu emeline.

Bant bittiğinde Korkut'un yüzü yemyeşil olmuştu. Kusmak, haykırmamak için elini ağzına kapatmıştı. Beyni zonkluyordu. Alnının damarları çatlayacak gibi kabarmıştı.

Bant, tanıdık bir evin mutfağında doldurulmuştu. Genç kız, Belgin'di ve ona zorla tecavüz eden adam Fener Patrikhanesi'nin duvarları dibinde cesedi bulunan adamdan başkası değildi.

* * *

"Biliyorum, artık seni yitirdim... Gerçeği öğrendin artık. Bundan sonra beni sevemeyeceğini biliyorum..."

Başı boynuna doğru eğilmişti ve arada bir hıçkırarak, sessizce ağlıyordu.

Onu dinleyip dinlemediğinin bile farkında değildi Korkut. Soluk almaya bile çekiniyordu. Başı kazan gibiydi ve galiba hiçbir şey düşünmüyor, dinlediği o yabanıl seslerden bir sonuç çıkarmaya yanaşmıyordu. Sadece, "Bu senin suçun değil zavallı sevgilim" diyerek, mekanik bir biçimde saçlarını okşuyordu genç kadının. Oysa Belgin, bir yandan gözlerinden yaşlar inerken, yağmurla güneşin aynı anda görünüşü gibi, yavaş yavaş çökmüşlüğünden sıyrılıyor, diriliyor, bakışlarının pırıltısı artıyor, hatta Korkut'u baştan çıkarmış bulunan o gizemli, esrikli gülümsemesi yeniden beliriyordu dudaklarında. Korkut, sonunda bu çekime karşı koyamayarak Belgin'in yanına başına uzandı, kolunu genç kadının başının altına soktu ve

onu, önce biraz çekinerek, daha sonra gerilimi gitgide artan, ısınan öpüşlerle öpmeye başladı.

Sanki birden patlayan bir volkandılar. İki genç, kısa bir sürede yaşadıkları ruhsal ve duygusal gerilimlerden sonra birden alevlenen isteklerinin coşkusuyla sarıldılar birbirlerine. Çırlıçılak, bu otel odasında birlikte oldukları andan beri ilk olarak bu kadar yabanıl bir biçimde sevişiyorlardı şimdi. Belgin, sivri tırnaklarıyla onun her tarafını kanatmak ister gibiydi. Korkut da, Belgin'in vücudunda pek kolay kendini gösterecek morluklar oluşturmaktaydı.

* * *

Gitmek zamanı geldiğinde, sabahın ilk ışıklarına kadar, kaç kez birlikte oldular, sayısını anımsamıyordu Korkut. Arada bir, bitkin bir halde, birbirlerinin kollarında sızarak kendilerinden geçiyorlar, sonra, zamanı boşa harcadıkları korkusu içinde uyanıyor, gövdelerinin birbirlerine değdiği genişlikler boyunca birbirlerini sorguluyor, her şeye yeniden başlıyor, ateşli öpüşmelerle yeni sevişmelerin yollarını açıyorlardı.

Öyle bir kadınla ancak düşlerde karşılaşabilirdi insan.

O güne kadar böylesini ne yaşamış ne de bir başkasından duymuştu. Onun gibi, böylesine coşkulu, dişiliğini böylesine rahatlıkla sergileyen, onunla birlikte olanın erkekliğine böylesine önemseyerek öncelik veren, âdeta kutsayan, okşayışlarıyla, sarılışlarıyla ve doyumun doruğuna ulaştığındaki ürkütücü haz titreyişleriyle, sevişmenin dayanılmaz heyecanını ve başka hiçbir zevkle karşılaştırılamayacak o korkunç kıvamını karşısındakine bu kadar yoğun bir biçimde duyumsatabilen bir başka kadın düşleyemezdi.

Sabaha karşı, nihayet ayrılık vakti geldiğinde, Korkut, kalsmış bacaklarını güçlükle oynatarak çamaşırlarını giymeye çalışırken bir lohusa mutluluğu içinde, ama bir yandan da hünzırca bir alaycılıkla izliyordu onu Belgin.

Odadan çıkmadan önce, yatağa yaklaşarak son bir kez öptü onu memelerinin üstünden. Ama bu kıskırtıcı davranışın sonrasında genç kadının kendisini tekrar yatağa çekmesini çok güç engelleyebildi.

“Bu akşam... geliyorsun, değil mi?” dedi Belgin.

Odanın loşluğunda belki yüzünün yorgunluğu pek belli olmuyordu, ama sesinin titremesine engel olamadı:

“Bilemiyorum,” dedi. “Benim işim... bilirsin., hiç belli olmaz...”

“Ama yarın sabah dönüyorum...”

“Tekrar geleceğini söylemiştin...”

“Ben de senin gibi... bilmiyorum ne zaman dönebileceğimi. Fırsat varken elimizde, niye bir gece daha birlikte olmayalım?”

İster istemez itiraf etmek zorunda kaldı:

“O kadar yorgunum ki, korkarım gelebilsem bile, kollarının arasında sızıp kalırım...”

Garip bir şekilde güldü Belgin:

“Seni kimler yormuş, söyle bakalım?” dedi. “Döverim ben onları!”

Korkut, dengesini yitirmiş gibi sallandı durduğu yerde. Bütün gece boyunca Belma’yı aklına bile getirmemişti. Daha doğrusu, zaman zaman dokunduğu tenin kime ait olduğunu bilemediği anlar olmuştu, ama kesin olarak bilinçli bir yanılsama değildi bu. Oysa şimdi Belgin, tıpkı annesi gibi hünzırca bir alaycılıkla ve tamamen aynı sözcükleri kullanarak konuşurken, içine düştüğü çığ ikilem, bütün çıplaklığı ve acımasızlığıyla çıkmıştı karşısına.

Belgin, onun duraksamasını bambaşka şeylere yorarak ciddileşti:

“Yoksa... Bu gece öğrendiklerinden sonra...”

Kaşları çatıldı Korkut’un,

“Deli olma,” dedi. “Yıllar önce yaşadığın bu korkunç dramın faturasını sana çıkaracak kadar budala mıyım ben?”

Boynunu büktü Belgin; duyulur duyulmaz bir sesle,

“Sağ ol,” dedi.

“Ben gerçek, fizik, fizyolojik, ne dersen de, işte öyle, somut bir yorgunluktan söz ediyorum...”

Bu kez onun da yorgun bir gülümseme belirdi yüzünde,

“Hiç merak etme sevgilim,” dedi. “Seni daha fazla yormam. Birlikte olalım bana yeter... Geleceksin, değil mi? Aşağıdan bana telefon edebilirsin geldiğinde...”

Boynunu büktü,

“Gelmeye çalışacağım,” dedi. “Geç de olsa, gelmeye çalışacağım...”

Bereket kimseler yoktu koridorlarda. Arabasını bıraktığı garajdaki adamın gelip gidenler umurunda değildi zaten.

Bütün gece boyunca kar yağmıştı ve İstanbul henüz uyanmamıştı.

Kafasında yanıt bekleyen yepyeni bir soru vardı şimdi. Belgin gibi bir kadın, ne olursa olsun, acılı bir gününde, babasıyla aralarında yıllar önce geçmiş olan o iğrenç olayın bir rastlantı sonucu ortaya çıkmasından önce, için için hep nefret ettiği o adamın cenaze töreninin hemen ertesinde, nasıl olmuştu da Korkut’a bu büyük yakınlığı gösterebilmişti?

Aynı soruyu Belma’ya da sormuştu yüksek sesle ve aldığı karşılık -belli belirsiz de olsa- gururunu incitmiş olduğu için, aynı soru, gece boyunca birkaç kez aklına geldiği halde, Belgin’e yüksek sesle sormaya cesaret edememişti.

Sabah uyandığında başı kazan gibiydi, ağzında çok içki içtiği günlerin sabahındaki gibi bir garip çiriş tadı vardı. Ama artık, Patrikhane önünde cesedi bulunan adamın kendisini neden öldürdüğünü biliyordu.

O ses bandını, adamın gizli inançlarını bilen birisi doldurmuş ya da daha önce bu sesleri kaydetmiş olan birinden elde etmişti ve eğer adamın ödeyemeyeceği kadar yüksek bedelli bir şantaj söz konusu değildiyse, bir sadık ya da bilinmeyen bir nedenle ondan öç almak isteyen kişi, kaseti postayla patrikhaneye göndermiş olmalıydı. Adamın cebinde buldukları adres kısmı yırtık zarf parçası bunu gösteriyordu. Kendisi gibi, Fener Karakolu'nun komiseri de o zarf parçasını yanlış yorumlamıştı.

Banttaki sesleri dinledikten, belki de zarfa konulmuş bulunan açıklayıcı yazıyı okuduktan sonra, Patrikhane yetkilisi, adamı Patrikhane'ye çağırarak bant ve var idiyse mektubu eline tutuşturmuş, büyük bir olasılıkla da işlediği bu büyük ve bağışlanmaz suç nedeniyle afaroz edildiğini tebliğ etmişti.

Böyle bir durum, adamın bütün çevresinden soyutlanması, ticari ve kişisel itibarını tümüyle yitirmesi anlamına geliyordu. Bantı kimin doldurduğuna, o olaya kimin ve nasıl tanık olduğuna gelince, bu çok önemli noktayı şimdilik düşünmek bile istemiyordu Korkut.

Ertesi akşam söztünü tuttu Belgin. Bütün gece, cırtlıçplak ve sarmaş dolaş yatmalarına karşın, sadece bir kere, o da sabah erkenden uyandıklarında, terli vücutlarının bağırtılarına karşı koyamayarak seviştiler.

O gece yemekte, uzun uzun Halep'teki ve daha sonra Cannes'daki yaşamından söz etmişti Belgin. Türk delegasyonundaki birkaç Türk dışında hemen hiç arkadaşı yoktu. Zaman zaman sıkıntıdan ölecekmiş gibi hissediyordu kendisini. Babasının aksine, son derece yumuşak başlı, hatta kadınsı ve evine düşkün bir insandı kocası. Ama bu yumuşak başlılık, aslında bir meziyet değildi. Tamamen cesaretsizliğinden, mızumsuzluğundan ve -bunu üstüne basa basa söylemişti- gerçek bir erkek olmayışından kaynaklanıyordu. Evet, bir çocukları olmuştu ama, Lâtif'le aralarında doğal karı koca ilişkilerinin varlığından pek söz edilemezdi. Hayır, eşcinsel eğilimleri olduğunu sanmıyordu, biseksüel de değildi. Deyim yerindeyse, aseksüeldi. Belki de ruhsal kaynaklı bir iktidarsızlığı vardı. Onunla kadın erkek ilişkisine girmekten nefret etmesine karşın, doğru dürüst bir doktora görünmesi için çok ısrar etmişti kocasına; ne var ki Lâtif durumunun bilinmesinden çok korkuyor, bunu büyük bir onur sorunu yapıyordu.

Ondan ayrılmaya kesin kararlıydı Belgin. Babasının ölüm haberini almadan önce de uzun uzun konuşmuştu; bu evliliğin yürütmesine olanak bulunmadığını kafasına sokmaya çalışmıştı adamın. Kocasıyla yaptığı bu konuşmayı anlatırken, yüzünü çok iğrenç bir manzara karşısındaymış gibi buruşturuyordu:

"O kadar haysiyetsiz bir insan ki, istersem kendime bir sevgili bulabileceğimi bile söyledi, tasavvur edebiliyor musun?"

Belgin'i dinlerken Korkut bir yandan Belma'yı düşünüyordu. Birbirlerine tensel ve ruhsal yapıları bakımından çok benzeşen iki kadının birbirlerine taban tabana zıt yaşamları, birbirlerine taban tabana zıt evlilikleri olmuştu, ama sonuç değişmiyordu işte.

"Buraya gelirken kesin konuştum" diyerek sürdürmüştü konuşmasını Belgin. "Lâtif en çok sana anlattığım yanının açıklanmasından korkar; onun için sonunda razı oldu. Eşyayı falan toparlayıp, burası bakımından yararlı olabileceğini düşündüğüm birkaç temas yaptıktan sonra, yani en geç bir aya kadar İstanbul'da olacağım. Söz veriyorum. İstanbul'a geldikten sonra, kendime ayrı bir ev açacağım. Mirastan payıma düşecek paranın da elbet yardımı olur, ama ben asıl kendime güveniyorum. İngilizcem, Fransızcam var. Kolejde muhasebe ve işletme de okutmuşlardı bize..."

Ne garip şeydi; şu dünya güzeli genç kadın, seçkin okullarda okumuş, mutlu bir yaşam için bütün yollar önünde açılmış, her türlü olanak eline verilmiş olan bu genç kadın, aşkı da, yaşamın kendisini de ne kadar anlamsız çaresizlikler içinde sürdürmek zorunda kalıyordu...

"Senin başarılı olacağından hiç kuşku yok," demişti, buna gerçekten de yürekten inanarak. "Ben büyük bir işveren olsaydım, seni kaçırmazdım..."

Belgin, biraz alay ederek de olsa kendisi gibi -güzel demiyordu- hoş bir kadına iş dünyasında bütün kapıların açılacağından emin olduğunu söylemişti, ama eğer Korkut bir işveren olsaydı, onun yanında çalışmak istemezdi, çünkü onun, iş yeteneklerinden başka şeylerde gözü olduğunu biliyordu!

"Yalnız başına yaşamaktan korkmayacak mısınız?" demişti Korkut. "Ne de olsa, bugüne kadar, beğen beğenme, yanında hep birileri olmuş?"

"İstersen birlikte oturabiliriz," demişti Belgin.

Acaba aklından Korkut'la evlenmek de geçiyor muydu?

* * *

Belgin'in uçağı sabah erken kalkıyordu. O yüzden, se-
vişmelerinin mahmurluğu geçer geçmez, kahvaltı etme-
den aşağıya indiler. Bir gece öncesinin aksine, ikisine de
bir umursamazlık gelmişti. Korkut, kat hizmetçisine bah-
şiş verdi, Belgin, asansörde, kahvaltıya inen öteki müşte-
rilere aldırmadan, halayındaki yeni evli bir çift havasında,
Korkut'a iyice sokularak başını omzuna yasladı, garajdaki
bekçinin yanından da aynı rahatlıkla, manevra yapmakta
olan Korkut'u öpücüklere boğdu, havaalanı yolunda da eli
hep Korku t'un dizindeydi.

Güvenlik nedeniyle, yolculardan başkası alınmıyordu dış
hatların yolcu salonuna, Korkut, savcı kimliğini göstererek
Belgin'le içeri girmeyi başardı; genç kadınla, pasaport dene-
timinden geçmeden önce, polisin ve öteki bekleyenlerin gözü
önünde öpüşerek vedalaştılar.

* * *

Uzunca bir süre Cannes'a gidecek uçağın havalandığının
anons edilmesini bekledi havaalanında; sonra, bir hastane
odasında umutsuz bir halde bıraktığı bir yakınını ziyaretten
dönüyormuş gibi içi dolu dolu, sarsak adımlarla yürüdü ara-
basını bıraktığı park yerine doğru.

Belgin gitmişti ve onun, o söylerken kendisinin de hiç kuş-
ku duymamış olmasına karşın, öyle kısa bir sürede geri döne-
bileceğine şimdi artık inanmıyordu. O gitmişti ve onunla bir-
likte geçirdikleri heyecan, üzüntü ve aşk dolu o iki inanılmaz
güzellikteki gece, şimdi hiç yaşanmamış gibi silik ve cansız,
neredeyse bütün bütün belleğinden silinmeye hükümlüydü.
Neden güzel şeylerin sürüp gitmesini engelliyordu yaşamın
gözle görülmeyen zalim kuralları?

Ona âşık mıydı? Bunu düşünür düşünmez isyan etmek geliyordu içinden. Sanki bu iki sözcükten oluşan kavram, onun duygularını içermeyecek kadar sıradan, bayağı, herkesle ortak ve değersiz bir kavramdı. Onun gülüşü, onun bakışı, onun güzellikleri, onunla yaşanan tarif edilmez yoğunluktaki coşkular, bütün bunları bir başkasının, bütün başkalarının tutkuları ile karşılaştırma olanağı var mıydı?

Bununla birlikte, daha Belgin'i yolcu ettiği günün gecesinden başlayarak Belma yeniden kapıdan içeri girdi ve bütün ağırlığıyla yaşamuna egemen oldu.

* * *

Yalnız kaldığı zaman, nerede olduğunu çok iyi görebiliyordu. Her şey, doğrular ve çarpıklıklar, kendi kendisini aldatmasına olanak bırakmayacak kadar ortadaydı. Tek tek baktığı zaman, ne Belma ile ne de Belgin ile olan ilişkisi, onun konumunda olan genç bir adam için huzurlu bir gelecek vaat ediyordu. Huzur bir yana, daha şimdiden, günleri ve geceleri, belkemiğinden yakalayıp sürükleyen tutkunun soluk aldırmayan kısıkcı ile cehenneme dönüşmüştü. Öldürücü bir tiryakilikle, ne kadar uzaklaşmaya çalışsa, dönüp dolaşıyor, kendisini o çarpık birlikteliğin ortasında buluyordu.

Belgin gerçi belirsiz bir süre için uzaktaydı, ama sanki ondan hiç kopmamıştı, her an onun gölgesiyle dolaşıyordu, hatta Belma koynundayken bile, onun soluk alışlarını hissediyordu. Belma'nın acımasız ağırlığı ise ezici bir yoğunlukla çökmüştü üzerine. Artık hemen her gece birlikteydiler. Onunla yaşadığı yoğuncinsellik, damarlarını yakıp geçen bir uyuşturucu tutsaklığına dönüşmüştü. Bütün gün, zayıflığından ötürü kendisine

lanetler yağdırmasına karşın, aynı anda, akşam onunla buluşacakları saati iple çekmekteydi.

Bir uyurgezer gibi dolaşıyordu Eyüp Adliyesi'nin koridorlarında. Selam verenleri görmüyor, işitmiyordu. Dosyalarının kapağını bile açmıyordu. Bazen, herhangi bir merdivenin, herhangi bir kapının önünde sebepsizce duruyor, nereye gittiğini, orada ne için durduğunu anımsamaya çalışıyordu.

Belma ve Belgin'le aralarında kurulan garip ilişki, çevresiyle ve yaşadığı dünya ile bütün bağlarını neredeyse kökünden koparıp atmıştı. Gazete okumuyor, radyo dinlemiyor, televizyon bile seyretmiyordu. O kadar ki, kimi zaman, adliye koridorlarında güncel konuları tartışan meslektaşlarının konuşmalarına katılmak zorunda kalıyor, ama düşüncesi sorulunca, kendisini bir başka gezegenden gelmiş gibi, ilgisiz, duyarsız ve aldırışsız hissediyordu.

Tam anlamıyla yemekten içmekten kesilmişti. Sadece çok susuyordu. Gecelerce durmadan içki içmekten midesi duyarlılığını yitirmişti. Zayıflamıştı. Pantolonları üzerinden düşüyordu ve artık sabahları, iyi düşünmek, hatta iyi görünmek için tıraş olmanın hiç de gerekli olmadığını varsaymaya başlamıştı, çünkü Belma o halinden çok hoşlanıyor, sert sakallarının vücuduna sürünmesinin kendisine büyük bir zevk verdiğini söylüyordu.

Dairede herkes farkındaydı ondaki değişikliğin ve belki bunun nedeninin de farkındaydılar, ama ona içine düştüğü labirentten çıkış yolunu gösterebilecek hiçbir yakın arkadaşı yoktu. Bazen önünde karanlık bir uçurumun açıldığını görür gibi oluyor, umutsuzca, Belma'nın ellerine sarılarak, "Ne olur bana yardım et!" diye yalvarıyordu.

Belma'nın onun içinde bulunduğu büyük huzursuzluğu, büyük yıkımı anlaması olanaksızdı. Korkut'un aksine,

birlikteliklerini -yine de Korkut'tan çekindiği için aşk sözcüğünü kullanmıyordu- asla hastalıklı bir oluşum olarak düşünmüyordu. Onlar, bilmeden, düşünmeden, hep birbirlerini aramışlardı bugüne kadar ve işte sonunda bulmuşlardı. Tanrının bir lütfuydu bu karşılaşma; kötülüğün kendi kendini ortadan kaldırması, onun yerine iyilik ve güzelliklerin egemen olması, acı çekenlerin ödüllendirilmesi idi:

"Çünkü, sen de bana, benimle karşılaşmadan önce çok anlamsız bir yaşamın olduğunu, hiç âşık olmadığını, sevişmenin bu kadar güzel bir şey olabileceğini hiç bilmediğini ve kendini bensiz düşünmediğini söyledin," diyordu. "İkimiz birbirimiz için yaratılmışız. Bu ne güzel bir şey. Sen çok güzelsin ve ben senin için deli oluyorum!" Hiç karşı çıkmıyordu bu sözlere. Karşı çıkarsa onun üzülebileceğini de düşünmüyor değildi, ama asıl önemli olan, işkence bile çekiyor olsa, artık hiçbir şey tartışmak istememesi, bataklığa saplanmış olsa, sonu ölüm bile olsa, kendiliğinden oluşan bu ağırlı düzenin yeniden sorgulanmaya başlamasından korkuyor olmasıydı.

Başlangıçta ve daha sonra, aklı başındayken, vara yoğa daireye telefon etmemesi için uyarmıştı Belma'yı ve o da sözünü dinliyordu. Ama, çalışma saatinin bitmesine çok varken, hatta daha öğle tatilinin bitmesiyle birlikte, içini bir sıkıntıdır alıyor, direkt telefonu çevirerek kendisi başlıyordu onu aramaya. Gülünç duruma düştüğü de oluyordu bu yüzden. Karşısına Yusuf ya da Marika çıktığında ne söyleyeceğini bilemiyor, üstelik, telefonu kapattıktan sonra, neden onun nerede olduğunu sormadığı için hayıflanmaya başlıyordu. Telefona Belma çıkarsa, bu kez de zayıflığına hükmetmesin diye, aramasına birtakım kılıflar uydurmak zorunda kalıyordu.

İçinde hep bir gün, -hiç olmadığını bile bile- dinginliğini yitireceği kokusu vardı. Durmadan, kendisiyle, annesiyle ve onu hemen her gün Cannes'dan arayan Belgin'le hesaplaşıyordu. Durmadan, bu durumun geçici bir dönem olduğunu savunuyordu kendi kendisine, ama öte yandan, bu geçici durumun sürekli hale gelmesinden de, sona ermesinden de aynı derecede korkuyordu.

O, o kadar kuşkucu, hatta vesveseli annesinin bir şey anlamamış olması bir mucizeydi. Hiçbir şey sormuyor, kaygılarını belli etmiyordu. Oğlunun bu yaşına kadar süren papaz hayatından sonra, bir kadınla, açıklamaktan çekindiği -belli ki pek de yasal olmayan- bir ilişki kurduğunu, bunun öyle gelgeç, ya da eski zaman aşkları gibi soyut ya da düşsel ya da tersine fazla maddi bir ilişki olmadığını tahmin ediyordu kuşkusuz; ancak -Allah'tan!- bu kadının kim olduğunu bilmiyordu, çünkü bilmiş olsaydı, Belma'nın bir daha kapısından içeri başını sokmasına kesin olarak izin vermezdi.

Korkut'un en çok şaştığı nokta, annesinin bunu öğrenmek için başka konularda sık sık başvurduğu küçük oyunlara, küçük hilelere başvurmamasıydı. Belki de, deneyimli bir kadın olarak, kendisinden özenle saklanmak istenen sırrı öğrenecek olursa, anlayacak olursa, oğluyla aralarındaki -son günlerde iyice zayıflayan- iletişimin büsbütün kopmasından korkuyordu. Ne var ki, hiç merak etmiyormuş gibi davranmasına karşın, yine de, oğlu eve dönünceye kadar, saatlerce pencere önünde beklediğini gizlemiyordu. Onun da gözlerinin altı çökmüş, saçları sanki birkaç günde çok daha fazla ağarmış, tükettiği sigara sayısı iki katına çıkmıştı.

* * *

Belma'ya karşı duygularının niteliğini bir türlü çözümleyebilmiş değildi Korkut. Belki de, bile bile kaçıyordu bu çözümlemeden. Karşı konulmaz bir et çekiminin varlığını yadsıyamazdı aralarında. Zaten bunun dışında sevgilerini yaşatacak ne vardı? Belma'ya gittiği zaman, birlikte oldukları sürece, ne duygularından, ne özlemlerinden ve sevgilerinden, hatta ne herhangi güzel bir şeyden, ne de günlük yaşamın sorunlarından söz ediyorlardı.

Korkut geldiğinde, rakı sofrası kurulmuş oluyordu. Çok değişik yemekler, mezeler hazırlardı Belma. Bir konuşma sırasında bunları kocasından öğrenmiş olduğunu söylemişti. Sesi de fena değildi. Korkut'un hiç duymadığı Rumca şarkılar, Makedonya türküleri biliyor, eski alaturka şarkıları da usulünce ve çok güzel okuyordu. Bunları da kocasından öğrenmişti. Aksini savunuyordu ama, kocasıyla hayli renkli bir yaşam sürmüştü olduğu belliydi. Sofradaki davranışı da çok rahat ve baştan çıkarıcıydı. "Ben senin cariyenim, kölenim," derdi. "Muhammet, karılarınız sizin tarlanızdır; neresinden isterse-niz oradan girebilirsiniz, demiş. Bizimkinin Müslüman olarak en çok sevdiği sözdü bu. Ben de senin karınım. Beni sev de nasıl seversen, nasıl istersen öyle sev!"

Sofrada olsun, yatakta olsun, gerçekten de bir cariyeye, bir dişi köle gibi davranıyordu. Birlikte oldukları zaman hep çok açık giyiniyor, cinsellik üzerine küçük öyküler, fıkralar anlatmaktan hoşlanıyor, el şakaları yapmaktan, cilveleşmekten, sevişme sırasında, açık saçık konuşmaktan, pornografik sözcük oyunları yapmaktan olağanüstü zevk alıyor, Korkut'u, cinsel eylem için kullanılan argo deyimleri, en kaba sözcüklerle söylemeye zorluyordu. İçki ve şarkı faslı sürerken, sarhoşluğuyla doğru orantılı olarak bu cilveleşmelerin, el şakaları ve sarkıntılıkların dozu da artıyordu.

Korkut'a Fransız malı, gerçekten çok zarif bir pijama almıştı, ama pijamanın yalnız ceketini giymesine izin veriyor, altına herhangi bir şey giymesini istemiyordu. "Ben sevdiklerim elimin altında, gözümlün önünde dursun isterim; yiğidin malı meydanda olmalı!" diyordu. Korkut da, bir boşvermişlik, bir tuhaf umursamazlık havası içinde, onun bu tür fantezilerine karşı çıkmıyordu.

Tuhaftı, birçok kez gidip geldiği halde, bu evde henüz ne yarı felçli Yusuf'la, ne de onun Rum bakıcısı Marika ile karşılaşmıştı. O geldiğinde, belki önceden tembihli oldukları için, ortalıkta görünmüyorlardı. Marika'yı pek merak ettiği yoktu ama, bütün gün, bütün gece ikinci kattaki gizemli odasından hiç çıkmayan yarı felçli delikanlının neler hissettiğini düşünüyordu zaman zaman. Sonra, giderek, onun varlığı da herhangi bir anlam taşımamaya başladı gözünde.

Sürekli bir koşuşturma içindeydi sanki. Akşam olur olmaz, çok kez sadece bir merhaba demek, belki sadece çamaşır değiştirmek için annesine uğruyor, beş dakika ancak oturuyor, bazen kadıncağıza hatır sormayı bile unutarak hemen fırlıyordu evden. Geceler birbirinin aynıydı. Boğucu, bulanık ve yine telaşlı. Sokaklar kar içindeydi. Hava buz kesiyordu, isten ve dumandan soluk alınmıyordu. Herkes, erkenden evlerine çekiliyordu. Onların kimseyi umursadıkları yoktu. Salona kurulan masada neredeyse kucak kucağa oturuluyor, içki içiliyor, şarkılar söyleniyor, daha sofraya başında sevişilmeye başlanıyor, sonra, koma halinde zar zor ulaşılıyordu Belma'nın alt kattaki yatak odasına.

Bilincinin tek uyanık kalan köşesi, ikinci kattakilere yönelik kaygılarıyla ilgiliydi. Odaya kapanıp gözlerden ırak oluncaya kadar kendisini bir türlü rahat hissedemiyordu. Her an sanki

karanlıktan birileri çıkıp gelecek, Yusuf, bir türlü göremediği, görmek istediğini söyleyemediği yarı yatalak oğlan, koltuk değnekleriyle ya da tekerlekli sandalyesiyle ikinci katın sahanlığında belirecek, üzerlerine kurşun yağdıracaktı...

Belma, Marika'yı da sanki özenle saklıyordu ondan. Onunla da bir türlü karşılaşamamışlardı.

Çok merak ettiğinden değil, belki öyle birisinin varlığından neredeyse kuşkuya düştüğü için, onun nasıl biri olduğunu sormuştu Belma'ya. "Boş ver, nobranın, aksi huylu suratsızın biridir. İnsan içine çıkmaktan hoşlanmaz, çok mecbur kalmadıkça Yusuf'un yanından ayrılmaz!" diye yanıtlamıştı Belma. Oysa Korkut, Marika'nın pek de öyle, onun söylediği gibi biri olmadığından emindi. En azından, hiç de öyle suratsız, gudubet bir kadın değildi.

Bir gün, şöminenin üstündeki biblolar ve büyüklü küçük aile resimlerine bakarken, bir büyük gümüş çerçeve içinde, intihar eden adamı, Belma ile Belgin'i, aralarında, koltuk değneklerine yaslanmış duran Yusuf'u ve onun hemen yanı başında yere çömelmiş vaziyette Marika'yı gösteren bir fotoğrafa ilişmişti gözleri. Yedi, sekiz yıl önceki bir fotoğraf olmalıydı. Belgin'in henüz çocuksu bir güzelliği vardı. Tecavüz olayından önce çekilmiş olmalıydı bu fotoğraf, çünkü Belgin'in babasına hayran hayran baktığı belliydi. Yusuf'un hastalığı da henüz fazla ilerlememişti. Başını önüne eğdiği için yüzü pek seçilmiyordu, ama o gün bile geleceği görüyormuş gibi, karanlık bakışları fotoğrafı delerek uzaklara, sonsuza doğru uzanıyordu. Bu fotoğrafa bakarak, yedi, sekiz yıl önceki Marika'nın oldukça güzel bir kadın olduğu söylenebilirdi. Ancak, onun bakışlarında da, bu ailede ortak bir noktaymış gibi, bir delilik pırıltısı sezer gibi olmuştu Korkut.

Belma'nun, Yusuf'la karşılaşmalarını istememesini anlıyordu; ne de olsa genç çocuğun nasıl bir tepki göstereceği kestirilemezdi; ama yıllardan beri bu evin bir parçası olmuş, neredeyse demirbaşı haline gelmiş Marika'nun bu evde olan bitenlerden habersiz olacağı düşünülemezdi. Öyleyse, mutlaka daha geçerli bir nedeni vardı Belma'nun ve bu nedeni ondan özenle gizliyordu.

Bir akşam, yine her zamanki gibi, Belma ile salondaki masaya kurulan rakı sofrasının başında, henüz sarhoşluğun koruyucu şemsiyesine sığınmaya vakit bulamadıkları bir sırada, Korkut'u çok üzen, derin kaygılara ve pişmanlıklara sürükleyen ters bir olay oldu. O güne kadar karşılaşmak fırsatını bir türlü bulamadığı, Madam Marika'nun gözetiminde bütün vaktini yukarıda, odasında geçirdiği söylenen Yusuf, nasıl olduysa, Korkut'un karabasanlı düşlerinde olduğu gibi, koltuk değneklerine yaslanarak üst katın merdiven sahanlığında görünüyordu. Karabasanlarındaki görünümünden tek farkı, elinde kalaşnikof bulunmamasıydı; ama, yine de genç çocuğun bakışlarının birer dumdum kurşunu gibi vücuduna saplandığını sandı o an.

Gerçi sahanlıktan bakarken, masa örtüsü gizlediği için, sırtındaki pijamanın altında hiçbir şey giymemiş olduğunu anlaması olanaksızdı ama, Belma ile öylesine iç içe, öylesine ahlaksızca, öylesine pervasızca oturmaktaydılar ki, gecelerden beri süren rezil şamataları bir yana bırakılsa da yalnız bu kucak kucağa oturuş bile, ilişkilerinin niteliği hakkında onun herhangi bir kuşkuya düşmesine yer bırakmayacak kadar açıklayıcıydı.

Onu orada, merdivenin sahanlığında görünce, bir eli Belma'nun çıplak omzunda, öbür elinde, çatala takılı, en iyi

rakı mezesi olduğuunda görüş birliğine varmış oldukları olgun bir kışlık kavundan kesilmiş kocaman bir dilim, tam anlamıyla donup kalmıştı. Belma, neden sonra farkına varmıştı ondaki suskunluğun ve bakışlarını ağır ağır onun bakışlarının yönüne çevirmişti.

Yusuf'u fark eder etmez, çığlık çığlığa yerinden fırlayacağını sanmıştı Belma'nın; oysa belki bir an şaşkınlık geçirmişti, ama kendisini çok çabuk toplamış, hatta yüzüne öfkeli bir ifade gelmiş ve işaret parmağını yukarıya doğru tehdit edici bir şekilde sallayarak, "Ne duruyorsun orada! Hadi, çabuk odana git!" diye bağırmıştı.

Genç çocuk, hiçbir şey söylemeden, yüzünde hiçbir isyan ifadesi belirmeden, koltuk değneklerine yaslanarak, topallaya topallaya odasına dönmüştü. Ama o gece, Belma'nın bütün çabalarına karşın, Korkut kendisinde onunla sevişecek gücü ve isteği bulamadı.

* * *

Cannes'a döndüğünden beri Belgin hemen her gün telefonla arıyordu Korkut'u. Daha önce boşanmaya razı olduğu halde, onun yüklüce bir mirasa konacağını anlayınca, fikrini değiştirmişti kocası.

Telefonda, karşısındaki Korkut değil de kocasıymış gibi bas bas bağıırıyordu Belgin:

"Avrupa'nın en iyi doktorlarına görüneceğini, Halep'teki doktorların, daha önce bir çocuğu olduğuna göre, tam bir erkek olmaması için sebep bulunmadığını söylediklerini ileri sürüyor utanmadan! Bütün bunları, benim İstanbul'da kaldığım dört gün içinde öğrenmiş, düşünebiliyor musun? Beni kandıracağını sanıyor. Ne iğrenç şeyler söylüyor bir bilsen... Beni

tam anlamıyla mutlu edebilecek hale gelinceye kadar serbestmişim. Ben haklı olduğum için, kıskançlık yapmayacaktım. Kendime, geçici olmak koşuluyla, istediğim kadar dost tutabilirmişim... Aslında büyük bir aptallık ettim, İstanbul'a yerleşeceğimi, kendime ayrı bir ev açacağımı, çalışacağımı falan kaçırdım ağzımdan. Hemen üzerine atladı. Ondan ayrılmaya kalkarsam, işi yokuşa süreceğini, hele çalışmama asla izin vermeyeceğini söyleyerek beni tehdide kalktı. Bana bak, sen beni tanımıyorsun, beni köşeye sıkıştırmaya kalkma, benim gözüüm karadır, beynine iki kuşun sıkırım, bilmiş ol, dedim. Sonunda, bir süre için oğlumla birlikte İstanbul'da oturmamı lütfen kabul etti."

"İyi ama, sevgilim, bu böyle gitmez," demişti Korkut. "Damokles'in kılıcı gibi, her an başının üzerinde sallanacak tehditleri."

Tabii, bunu söylerken, ne kadar belli etmemeye çalışsa, içinde korkak ve edilgin taraf kendini gösteriyordu. Daha Belgin Cannes'a dönmeden önce, birlikte oldukları iki gece boyunca, olası bir baskın yüzünden az mı telaşlanmıştı?

"Bana bir şey yapamaz ol!" demişti Belgin. "Tehditleri vız gelir. Ben bir kere İstanbul'a kapağı attıktan sonra avucunu yalasın. Çünkü, burada, Lâtif yüzünden Suriye uyruklu görünüyorum. Nikâhımız İslami esaslara göre kıyıldı. Adam isterse benim Cannes'dan çıkmama engel olabilir, çünkü Fransızlar bu tür nikâhları geçerli sayıyorlar. Belki ben, bizim elçilikten bir kırmızı pasaport uydurur, çıkarım ama, oğlanı bırakmazlar. Anlıyor musun? Zorunlu olarak ben de şimdilik biraz suyu gidiyorum... Halep'teki işleri iyice sarpa sarmış durumda. Ne olur, ne olmaz, İstanbul'da bir ayağı olmasını istiyorum bu ara. Ona yardım edebileceğimi düşünüyor. Bu bakımdan

o da benimle fazla ters düşmek istemez. Sen sakın merak etme, ne olursa olsun, bize karışamaz o. Dediğimi yapacağım. Oraya gelince ayrı ev açacağım, istersen, seninle beraber de oturabiliriz...”

Bu son öneriye olumlu ya da olumsuz bir yanıt vermekten özenle kaçmıyordu Korkut. Genç kadınla geçirdiği, şaşırtıcı, heyecanlı, üzüntülü, belki de insanı isyan ettirecek kadar ür-künç, ama aynı zamanda inanılmaz güzellikteki o iki gecenin yakıcı anısı hâlâ taptazeydi belleğinde; her geçen gün, onu farkında olmadan daha da yüceltiyor, güzelliklerini bütün kusurlarından arındırıyor, onu âdeta ulaşılmaz bir tanrıça de-recesine yükseltiyordu. Ama, belki biraz da bu yüzden, onun geri gelişini somut bir olasılık olarak düşleyemiyor, sadece dönüşünün yaşamına getirebileceği yeni sorunları düşün-mekten, zaten iyice şeffaflaşmış bulunan uykuları büsbütün kaçıyor.

Oysa, öbür yanda da Belma vardı. Kanına işlemişti Belma. Ondan kolay kolay vazgeçemezdi. Belgin’in bir yanardağ pat-lamasını andıran sevgisini yok sayması, içinden çıkarıp atması da söz konusu değildi.

Ne var ki, er ya da geç birinden birini yeğlemek zorunda kalacaktı. Bu iki kadından hiçbirini, ötekiyle sevgisini, mutlu-luğunu paylaşmaya razı olacak yapıda değildi. Hele bu öteki kişinin, birisinin anası ötekinin kızı olduğu ortaya çıkarsa, na-sıl bir fırtınanın patlak vereceğini tahmin edebilirdi. Bu ikili oyunu ne zamana kadar sürdürebilirdi ki? Samson gibi bir gücü olsa bile, ikisinden biri bir gün saçlarını kesmeye hazır olacaktı, bundan kuşkusu yoktu.

Kaldı ki, bu içinden çıkılması güç labirentten, birinden bi-rini yeğlemekle bile kurtulabileceğine inanmıyordu. Yoksa,

Belma'ya duyduğu bütün yakıcı sevgiye karşın, Belgin çok daha ağır basıyordu yüreğinde. Ama bunu Belma'ya anlata-mazdı.

Belgin'e anlatabilir miydi? Bunu düşünmek bile istemiyor-du. Sevgisini bir başkasıyla -hele de annesiyle- paylaşmaktan-sa, ölümü ya da öldürmeyi yeğleyecek bir yapısı vardı onun. Zaten biliyordu, Korkut'a sormak gereğini duymayacaktı bir olası kıyamet anında...

Öte yandan, unutulması olanaksız bir gerçek daha vardı. Bütün bu karmaşık duygu ve düşüncelerin arkasında, bir gece yarısı, Fener Patrikhanesi'nin duvarları dibinde şakağına dayadığı tabancadan çıkan bir kurşunla yaşamını yitirmiş olan işadamların gölgesi duruyordu. Dosya rafa kaldırılmıştı ama, en azından Korkut, gece gelen bu ölümü açıklayacak nedeni ortaya çıkarmış olsa bile, yıllarca önce işlenmiş bulunan o korkunç ve iğrenç suçu bir teyp bandıyla kanıtlayan ve bu bandı, durup dururken bir intikama alet eden kişiyi belirleyemediği için, olayı kendisi açısından kapanmış sayamıyordu.

* * *

Sonunda o kadar kaygıyla beklediği gün gelip çattı, telefonu -kocası karısının telefon faturalarını ödemediği için- kesilmiş olduğundan, gelişini telgrafla haber vermek zorunda kalmıştı Belgin. Döneceği günü, annesi dahil başka kimse bilmemeliydi, iki yaşındaki oğlu da yanında olacağından, eğer Korkut karşılamaya gelebilirse çok sevinecekti. Olanak bulamazsa da üzülmemeliydi. Uçak öğleye doğru geliyordu İstanbul'a ve o, her olasılığa karşı, öğleden sonra saat üçe kadar Korkut'u alanda bekleyecekti.

Onu karşılamaya gitmemesi olacak şey miydi?

Bir gece önce Belma'nın yanında sabaha kadar gözüne uyku girmemişti Korkut'un. Heyecanını belli etmemek için, alışık olduğundan fazla içmiş, bu kez de, sızıp kalırım da sabah uyunamam kokusuyla uyuyamamıştı.

* * *

Otomatik kapı açılıp da Belgin'i karşısında görünce, geçen o kısa süre içinde nasıl olup da bu görünümünü hafife alabilmiş olduğuna çok şaşıtı Korkut; yüreği duracak gibi oldu.

Kalabalığın arasında, yanında portatif çocuk arabasında uyumakta olan iki yaşındaki oğluyla biraz şaşkın, sağa sola kaygıyla bakınan Belgin, aralarında öteden beri var olan bir gizemli manyetik alanın etkisine girmiş gibi, bakışlarını birden Korkut'un bulunduğu tarafa çevirmişti. Fizik ötesi bir iletişim dalgası ya da duygusal bir ışık demeti, iki sevdalı arasında çabucak görünmez bir köprü oluşturdu.

Heyecandan tir tir titreyerek izliyordu Korkut onun kendisine doğru ağır adımlarla ilerleyişini; bu gelen, iki gece boyunca kollarının arasında ona sevginin en yakıcı zevklerini tattırmış olan bir ölümlü değil, bir tanrıça olabilirdi ancak; Afrodit'in ta kendisi olabilirdi; ama bundan daha da önemlisi, başının üstünde sanki, Meryem Ana resimlerinde görülebilen cinsten bir kutsallık halesinin ışıldıyor olmasıydı.

"Geldim işte," dedi Belgin, sıkı sıkı ona sarılırken.

Korkut, Belgin'in -bir zamanlar o kadar ürküntü duyduğu, ama o kadar da özlediği- yoğun dişi kokusunu ciğerlerine çekerek, hiçbir şey söylemeden, bağrına bastırdı onu.

Bir süre öyle kaldılar. Sonra Belgin, kendisini hafifçe çekti,

"Bu, oğlum," dedi, portatif çocuk arabasındaki oğlanı göstererek,

“Sana benziyor,” dedi Korkut.

“Sahi mi söylüyorsun? Bak buna çok sevindim...”

“Ne güzel oğlan! Çok da usluya benziyor! Keşke benim de böyle bir oğlum olsaydı...”

Heyecanla yüzüne baktı Belgin:

“İster miydin?”

“Şu anda yalnız seni istiyorum...”

Çocuk, arabasında şaşkın şaşkın çevresine bakınıyor, gıkı bile çıkmıyordu.

“Sana hiçbir şey getiremedim,” dedi Belgin. “Kendimizi zor kurtardık. Az kalsın uçağı kaçırıyorduk. Başkonsolosun kendisi getirdi havaalanına, yoksa bizi imkânı yok bırakmazlardı içeriye.”

“Sen geldin ya,” dedi Korkut, ona yeniden sıkı sıkı sarılarak.

“Ama orada hiçbir şeyimi bırakmadım,” dedi Belgin. “Bir çöpümü bile!”

Yanında getirdiği irili ufaklı bir sürü çanta ve bavulu Korkut’un küçük arabasına zar zor sığdırdılar ve hemen yola çıktılar.

İlk andaki, yüreğini durduracakmış gibi bastıran yoğun heyecan titreşimi geçer geçmez, bir garip soğukkanlılık gelmişti Korkut’un üstüne. Belgin ise, ondaki durgunluğun farkında olmayacak kadar coşkuluydu.

“Ev buluncaya kadar bu küçük çocukla otelde ya da pansiyonda kalamazdım sevgilim,” diyordu âdeta kendisini bağışlatmaya çalışarak, ister istemez annemde kalacağınız bir süre...

“Olsun. Geldin ya. Ben sabretmesini bilirim.”

“Sen belki sabredebilirsin, ama benim sabrım çoktan tü-kendi. Hemen, bu akşam, seninle beraber olmak istiyorum. Beni götürebileceğin bir yer yok mu?”

Bunu Korkut da düşünmüştü ama, yoktu öyle bir yer.

"İstersen, belki yine otele gidebiliriz. Gelir gelmez annene bunu nasıl açıklarsın bilmiyorum ama..."

"Yok, küçük bir çocukla otele gidemeyiz. Çok tuhaf kaçar. Ama, sen bana gelebilirsin."

"Nasıl?"

"Aşağıdaki odada kalmak istediğimi söylerim anneme. Çocuk gece uyanabilir, Yusuf rahatsız olur derim. Gece, bir saatten sonra gelirsın, ben sana kapıyı açarım..."

Birlikte çıktıkları ilk günkü gibi, yine tutkulu bir kıpırtısızlıkla yüzünün belli bir noktasına saplanmıştı genç kadının bakışları ve bir eliyle kucağındaki çocuğu sıkı sıkı tutarken, boştaki eliyle yine o ilk günkü alışılmadık cüretliliğiyle Korkut'un bacağına okşuyordu.

Belgin'in kalmak istediği aşağıdaki oda, Korkut'un Belma ile buluştukları odaydı. Belma'nın âdeta kutsallaştırdığı o odayı kızına vereceğini hiç sanmıyordu Korkut. Kaldı ki kendisi de, o odada Belma'dan sonra kızıyla da yatabilecek kadar duygularını kabalaştırmış değildi.

"Aşağıdaki odada annen kalıyor," dedi. "Annen, sen daha iyi bilirsin ya, alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçen bir kadın değil. Başka bir çare bulmalıyız."

Tuhaf bir şekilde baktı yüzüne Belgin:

"Doğru ya, annemin annenle iyi anlaştıklarını söylüyordun. Herhalde siz de iyice dost olmuşsunuzdur..."

Yüzünü kızartarak,

"Senin annen o, ne de olsa," dedi Korkut. "Onunla iyi geçinmek zorundayım! Onun için... Belki de, ben bir yer bulana ya da sen bir ev tutana kadar sabırlı olmamız gerekecek!"

Öfkeli bir pırıltı belirdi genç kadının bakışlarında,

“Erkek değil misin?” dedi. “Bul bir çare, işte ben buradayım, hazırım, seni bekliyorum.”

* * *

Uzun uzun zili çaldıkları halde açan olmayınca kapıyı kendi anahtarıyla açtı Belgin. Evin içinde hiçbir kırıltı yoktu. Antrede sağa sola bakındılar. Her şey yerli yerindeydi. Her tarafta mutlak bir sessizlik egemendi. Herhangi bir olağandışılık fark edilmiyordu ortalıkta. Salon titiz bir temizlik kokuyordu. Bir gün önce işçi kadının gelmiş olduğunu anımsadı Korkut.

“Annemle Marika bir yere gitmiş olsalar bile, Yusuf mutlaka evdedir,” dedi Belgin. “Ama uyuyor olabilir. Ya da kulaklıklarını takmış müzik dinliyordur.”

Kucağındaki çocuğu salondaki divanın üzerine bıraktıktan sonra bir koşu merdivenleri tırmanarak yukarı çıktı, seslendi:

“Hey, kimse yok mu? Nerdesiniz? Anne! Marika!”

Yanıt alamayınca koridora dalarak gözden kayboldu, iki dakika sonra, aynı telaşla indi merdivenlerden.

“Annem tapu dairesine gitmiş,” dedi. “Marika da alışverişe çıkmış, Yusuf tahmin ettiğim gibi, müzik dinliyor.”

“Seni gördünce ne dedi?”

“Yusuf hiçbir şeyden etkilenmez. Babasından daha büyük bir bencil devdir o!”

“Yapma şimdi... Bu durum beni çok üzüyor, biliyor musun?”

Onun ne söylediğine aldırmıyordu Belgin. Yukarı çıkıp indikten sonra, bakışlarında garip bir pırıltı belirmişti. Korkut, onun gözlerindeki bu ışığın ne anlama geldiğini biliyor ve onu bir çeşit korkuyla izliyordu. Şeytanca gülüyordu Belgin:

“İşte, bak, Tanrı yardım etti bize... Evde kimse yok...”

“Ama... Ağabeyin...”

Dinlemiyordu bile onu Belgin, sanki büyük bir fırsatı kaçırmak üzerelermiş gibi telaşla sarılmıştı Korkut’a; Korkut, kendisini kurtarmaya çalışıyordu,

“Hayır Belgin,” diyordu sesini alçaltarak. “Şimdi olmaz! Annen, ya da Marika, ikisinden biri her an üstümüze gelebilir...”

“İkisi de umurumda değil. Kaldı ki annem öyle kolay kolay dönmez. Miras işleriyle uğraşiyor...”

Eline yapışmış yukarıya doğru sürüklemeye çalışıyordu onu. Korkut, son bir çabayla, divanın üzerinde şaşkın şaşkın çevresine bakınmakta olan çocuğu gösterdi:

“Ya o? Onu burada mı bırakacaksın?”

O anda genç kadının bakışlarında beliren öfkeden korktu, içi titredi. Belgin, hızla sedire doğru yürüdü, çocuğu haşın bir hareketle kolunun altına kısırdı, öbür eliyle tekrar Korkut’un bileğini tuttu:

“Hadi çabuk ol...”

Korkut için bu buyruğa karşı koyma olanağı yoktu artık.

* * *

Bu bir sevişme miydi, yoksa iki gladyatörün ölümüne savaşması mıydı, bilemiyordu Korkut. Genç kadın, kısa ayrılıklarının acısını çıkarmak ister gibi saldırıyor, bütün erkeklik gücünü, yüreğinin ateşini, gözlerinden, dudaklarından, cildinin bütün gözeneklerinden, büyük bir hırsla kendine doğru akıtarak emip bitirmek, onu bütünüyle içine alarak tüketmek istiyor, Korkut, bu yıldırıcı saldırı karşısında kendini savunmaktan başka bir şey düşünemiyordu. Hiçbir sevgi sözcüğü söylenmemişti, sadece yabanıl homurtular, boğuk çığlıklar

duyuluyordu. Küçük çocuk neredeyse fırlatılıverdiği koltuğun üstünde, ağzında kocaman bir emzik, şaşkın gözlerle onları izliyordu; tabii hiçbir şey anlamadan, ama belki de belleğinin aynasına ömrü boyunca silinmeyecek çarpık imgeler kazıyarak.

* * *

Evden çıktığında otomobili kullanacak hali kalmamıştı. Bir sokak ilerde arabadan indi. Taksiyle gitti dairesine.

Korkunç bir ivmeyle, sonunu göremediği bir boşluğa doğru hızla sürüklenmeye başlamıştı artık. Sabaha karşı eve geliyor, gitgide artan bir kaygıyla köşe penceresinde onu bekleyen annesine bazen merhaba demeyi bile unutarak, hemen odasına çıkıyor, soyunmadan, hatta ayakkabılarını bile çıkarmadan, yüzükoyun yatağına uzanıyor ve hemen sızıyordu. Az sonra annesi ayaklarının ucuna basarak merdivenleri tırmanıyor, başucuna bir bardak su koyuyor, uyandırmamaya özen göstererek ayağından ayakkabılarını çıkarıyor, üzerine bir örtü ya da bir battaniye örtüyordu. Sabahları, çalar saatin yaygarasına karşın, genellikle güç uyanıyordu. Annesi kalkmadığını görünce, yukarı çıkıyor, öpe okşaya uyandırıyor onu. Çok kez kahvaltı yapacak zamanı kalmadığından, annesinin çabucak sıkıldığı bir bardak portakal suyunu, ayakta ve kapı önünde içerek hemen fırlıyordu sokağa.

Kafası çalışmaz olmuştu. Hiçbir şey okumuyor, tek bir dosyanın kapağını açmıyor, tek bir tutanağa göz atmıyor, sorgulara katılmıyor, en önemsiz soruşturmalarda, küçük rütbeli polis şeflerinin, deneyimsiz genç avukatların, kendisiyle açık, kapalı, gırgır geçmelerine ses çıkaramıyordu.

Cennette mi, cehennemde mi olduğunu kestiremediği çok yoğun yaşanan bir ayın sonunda, tam anlamıyla uykuda

gezen bir insana dönmüştü. Avurtları çökmüş, gözlerinin ışığı gölgelenmişti. Merdivenleri güçlkle çıkıyor, iyice bollaşan pantolonları düşmesin diye, durup durup kemerini çektiştiriyor, sürekli olarak terliyor, kendisini hep hafif bir ateşin etkisinde yorgun ve bitkin hissediyordu. Yine de, öğle yemeğinden hemen sonra, bir uyuşturucu tiryakisinin sabırsızlığı içinde telefona sarılıyordu. O saatlerde Belgin genellikle dışarıda oluyordu. Çocuğunu annesine ya da Marika'ya bırakıyor, bir iş ayarlamak, kesesine uygun küçük bir ev bulmak için, kendi deyimiyle "it gibi" koşuşturuyordu İstanbul sokaklarında. Belma ile buluşmaları için en uygun saatlerdi bunlar.

Belma, Korkut'un henüz bir türlü tanışma, hatta karşılaşma fırsatı bulamadığı için ne biçim bir insan olduğunu pek bilmediği Rum hizmetçisiyle her çeşit suç ortaklığı içinde olsa gerekti. Korkut'un bütün telaşına karşı Marika'ya aldırış bile etmiyor, onun evde olup olmaması onu hiç etkilemiyordu.

Bir keresinde, Belma'yı açıklamada bulunması için adama kılıklı sıkıştırdı.

"Onun yeri çok başkadır bu evde," dedi Belma puflayarak. "Senin anlayıp anlamayacağını bilemediğim için bugüne kadar bir şey söylemek istemedim. Marika bize geldiğinde henüz on beş yaşındaydı. Belgin'den sadece beş yaş büyük. Ahmet'e işçilerinden biri getirmiş evlatlık olarak yanına alması için. Zavallının başına olmadık bir iş gelmiş. Tecavüze uğramış çalıştığı atölyede. On kişi geçmiş üzerinden. Rahmini parçalamışlar. Sana söylemiştim, Ahmet'in elinden bir tek o kurtulmuştur diye. Çünkü zavallı istese bile yaklaşılamıyordu bir erkeğe. Yani, duygusal olarak. Psikologlara da götürdüm, hiç faydası olmadı. Ama, inanması zor, bir gün Yusuf'la öpüşüp sevişirlerken yakaladım onları. Zavallı çocuğum daha bir kadınla neyin

nasıl yapılacağını bilmiyordu ama, her şeysiyle tam bir erkekti. Aşağı indikten sonra, bağırp çağırarak oldum Marika'ya. 'Oğlunun öteki erkeklerden ne eksiği var? Üstelik, hepsinden çok daha anlayışlı, şefkatli, iyi yürekli. Benden hoşlanıyor. Birbirimizi seviyoruz. Ölecekmiş... Hangimiz ölmeyeceğiz? Hangimiz ondan daha önce ölmeyeceğimizi garanti edebiliriz? Elbette bir kadınla yatamaz ama, bunun başka yolları da var. Bunu siz de bilirsiniz. Yusuf'um bana kocalık ediyor. Her seferinde beni de memnun etmek için hiçbir erkeğin yapamayacağı kadar fedakârca davranıyor' demez mi? Neyse, ben de eline üç beş kuruş daha sıkıştırdım, nasıl isterseniz öyle yapın, sen de artık benim gelinim sayılırsın, dedim. Benim kendisiyle alay ettiğimi sandı. Belki de o yüzden beni hiç sevmez. Ama, ona katlanmak zorundayım. Zavallı evladım, bu menfur hastalığa tutulmamış olsaydı, Marika gibi birisinin yüzüne mi bakardı?"

"Peki kocan? O da biliyor muydu bu durumu?"

"Sanmıyorum. Marika'nın herhangi bir erkeğe yaklaşabil-diğini öğrenmiş olsa, ne yapacağı belli olmazdı..."

Korkut'u allak bullak eden bu hiç beklenmedik açıklama, onu sakinleştireceği yerde daha fazla tedirgin etmişti. Yusuf'la çok kötü koşullarda karşılaşmıştı bir kere, Marika ile de aynı duruma düşmekten ödü kopuyordu.

Belki de bu tür kaygılar yüzünden, çoğu kez, büyük bir telaş içinde, hemen hemen hiç soyunmadan, neredeyse ayaküstü sevişiyorlardı. Belma'nın öyle korkunç bir doyumsuzluğu vardı ki, Korkut'un onunla başa çıkması olanaksız gibiydi. Bir kez sevişmeye başladı mı, hiçbir bahane durduramıyordu onu. Üstelik bu konuda Belma'yı kandırmak çok zordu. Çünkü sevişmek onun için dinsel bir ayin, tapınma gibi bir şeydi ve erkek de tapınması gereken ilahtı. Her an, sanki bütün

duygularıyla karşısındakini algılıyor, onu da kendisiyle birlikte o yüce doyuma ulaştırmak için elinden geleni yapıyordu.

Anlamadığı tek nokta, erkeğin gücünün sınırlı olabileceğiydi. Bu yüzden kendine özgü sandığı yöntemler geliştirmeye başlamıştı Korkut. Kendisini doyuma erişmiş gibi gösteriyordu çoğu kez; ama bunun inandırıcı olması için çok dikkatli, çok ince bir oyun oynaması gerekiyordu.

Ayrıca, işin içine bir tefeci hesaplılığı da giriyordu. Kendisini idareli kullanmalıydı. Çünkü, her gece olmasa bile, Belma ile birlikteliklerinden birkaç saat sonra, bu kez Belgin'le buluşması gerekiyordu.

Geceyarısına doğru geliyordu Şişli'deki eve; herkesin yatmışından emin olduktan sonra, Belgin perdesini açıp kapatarak işaret veriyor, hemen arkasından sessizce aşağıya inerek Korkut'a kapıyı açıyordu. Kapının anahtarını da vermişti ona; ama Korkut, Belma'yla ya da Marika ile karşılaşmaktan çekindiği için anahtarı kullanmak istemiyordu. Belgin'in bütün yüreklendirmelerine karşın, yine de her seferinde, hem sokak kapısından yukarıdaki odaya çıkarken, hem de sabaha karşı aşağıya inip kendisini sokağa atıncaya kadar, ölüp ölüp diriliyordu.

Bu ikili ilişki böyle gizlilik içinde ne kadar sürüp gidebilirdi? Birinden birinin bir gün açık vermesi kaçınılmazdı. En önce de kendisinin. Her gün o kadar yorgun, o kadar kafası karışık bir halde dolaşıyordu ki ortalıkta, öteki savcıların, kalemdeki memurların, hatta odacısının bile dikkatini çekmeye başlamıştı. Emekliliğini bekleyen bunak başkâtip bile, bir gün odasına gelip öğüt vermeye kalkıştı ona.

Herhalde bu kaçamak yaşama bir son vermeliydiler. Ölecekti bu gidişle. Evet, bir düzeni olmalıydı yaşamlarının. Ama

nasıl bir düzen? Artık yardan da serden de vazgeçemeyecek bir noktadaydı. Birinden birini yeğlemek için geç kalmıştı.

Zaman zaman, "Ne olacak yani, bakarsın, üçümüzün birlikte yaşamamızı onlar da kabul ederler. Eskiden birden fazla kadınla evlenenler nasıl yapıyorlardıysa, biz de öyle yaparız; birbirimize girmenin ne âlemi var? Benimle birlikte olmaktan mutluluk duyuyorlarsa, hiçbirimiz hiçbirimizden vazgeçmiyorsak, birtakım saçma kıskançlıklar, ya da tabulaşmış toplum kuralları yüzünden bu güzel birlikteliği yıkmaya, acılaştırmaya ne hakkımız var? Birbirimizi yemeğe değer mi?" diye kendisini kandırmaya çalıştığı oluyordu; ama hemen arkasından, durumun, bir çokevllilikten hayli farklı olduğu geliyordu aklına.

Karmakarışık bir durumdu bu. Sanki kader onun böyle bir çıkmaza sürüklenmesi için elinden gelen her şeyi yapmıştı. Ekonomik nedenlerle Müslüman olmuş bir dönme, yıllar önce işlediği iğrenç bir suçun, hâlâ kim olduğu saptanamayan bir ihbarcı tarafından ortaya çıkarılacağı kokusuyla, bir yılbaşı gecesi, Fener Patrikhanesi'nin duvarları dibinde şakağına bir kurşun sıkarak intihar etmek için, onun, Güneydoğu Anadolu'nun küçük bir kasabasında sakin ve sessiz görev yapmaktayken -pek de istemediği halde- yalnız kalan annesine acıyan önemli bir kişinin iltimasıyla İstanbul'a atanmasını ve o yılbaşı gecesi adliyede nöbetçi kalmasını beklemişti sanki.

Neresinden bakarsa baksın, bir acayip labirentin içine düşmüştü. Birden paniğe kapılarak intihar eden o pis zampara, birbirinden ateşli ana-kız, yarı felçli bir genç çocuk, son derece gizemli orta yaşlı bir Rum hizmetçi, iki yaşında bir bebek, her an Halep'ten çıkıp gelebilecek bir başka anlaşılmaz ve sorunlu koca, hep birlikte, bu labirentin içinde dönüp duruyorlardı.

Başka birisi söylemiş olsa, kimsenin böyle bir duruma uzun süre dayanamayacağını savunurdu, ama işte günler olaysız gelip geçiyor, iki kadın da hallerinden hoşnut görünüyordu. Bu işte tek acı çeken annesiydi, çünkü oğlunun gerek ruhsal açıdan, gerekse fiziksel açıdan, günden güne nasıl çöktüğünü bir tek o fark etmekte ve bunu önlemek için elinden hiçbir şey gelmemekteydi.

Annesinin Belma ile Belgin hakkında herhangi bir kuşkusu var mıydı, anlayabilmiş değildi Korkut. Belma, annesiyle o ilk gün, kocasının cenazesinin kaldırıldığı gün oluşmuş bulunan arkadaşlığı sürdürmeye özen gösteriyordu. Annesi de ondan hoşlanıyor gibiydi. O da Belmalara gidiyor muydu, bilmiyordu ama, daireden erken döndüğü günler Belma'ya sık sık rastlıyordu evde.

Bu rastlantılar da sorun oluyordu Korkut için. Karşılaştığı en korkusuz, en cüretli ve sabırsız kadındı Belma. Korkut'un annesinin çay ya da kahve pişirmek için ya da herhangi bir nedenle mutfığa ya da içeriye gitmesini bile fırsat bilerek, hemen onu tahrik edecek oyunlara girişiyor, teşhirciliğe ya da sözle, elle sarkıntılığa kalkışıyordu.

Bir keresinde, annesi, daireden yorgun gelmiştir diye oğluna kıyamayarak, acele alınması gereken bir şeyleri almak için kendisi gitmişti köşedeki bakkala kadar. Belma, yalnız kalmalarından yararlanarak, üstü kapalı şantajla, Korkut'u tuvalette, kapı arkasında kendisiyle ayaküstü sevişmeye zorlamıştı.

O gün, belki de ilk olarak, bir gece vakti Patrikhane'nin duvarları dibinde kendisini öldürmüş olan adamı somut bir biçimde getirdi gözlerinin önüne. Belma'nın, karşılaştıkları ilk gün, ölen kocası için anlattıkları, şimdi kendi yaptığı rezilce davranışlar ile ne kadar benzeşiyordu...

Bütün bunlardan iğreniyordu aslında, ama bir türlü, sağlam ve mantıklı bir şekilde düşünebilecek ortamı bulamıyordu. Soluk soluğa bir yaşamı vardı. Ana-kız her ikisinin de kendisini sömürmekte olduklarından ciddi olarak kuşkuluyor, ama bir türlü, etiyle, ruhuyla sımsıkı bağlandığı o iki kadından kendisini kurtaracak harekete geçemiyordu.

Galiba, doğrusu, böyle bir kurtuluşu pek de istemiyordu. Bu kurtuluş, o kadar şikâyet ettiği eski, cansız, amaçsız ve renksiz kurulu düzene dönmek demekti. Ne vardı bugüne kadarki yaşamında, yaşamı anlamlı kılan? Sevmiyordu artık insanları. Hiçbir inanç, hiçbir tabu, hiçbir düşünce, çatışma, acıyı, ölümü ve işkenceyi haklı çıkaramazdı. Arada bir karşılaştığı devrimci eski fakülte arkadaşları, onu sınıfına ihanet etmekle suçluyorlardı. Oysa hangi sınıfın adamı olduğu tartışmalıydı. Bilmiyordu. Bilse ne fark ederdi? Mutluluğa dirsek çevirmek, dünya nimetlerini görmezden gelmek, bir başkası için ölmek miydi onurlu yaşamının bedeli?

Yaşamak güzeldi. Ama eğer, coşku, baş dönmesi, esriklik, sevgi, bedeni göklere yücelten tutkulu bir aşk, ölümsüz heyecanlar ve ateş varsa bir yerde, orada yaşamaktı güzel olan. Bunları ona veren o iki kadındı. Ne diye vazgeçecekti onlardan? Tabular yüzünden mi?

Varsın öyle olsun. O zamana kadar yaşamak vardı ya!

* * *

O gün nasılsa, ne Belma aramış ne de Belgin'den ses çıkmıştı. Günlerden beri ilk olarak annesiyle baş başa yemek yiyorlardı. Bu mutluluğu nelere borçlu olduğunu hissetse bile çok hoşnuttu kadıncağız. Hemen her gün, belki evde kalır umuduyla hep oğlunun sevdiği yemekleri pişiriyordu. O

akşam da onun en çok sevdiği yemekler vardı sofrada. Ama her zamankinden de iştahsız görünüyordu Korkut bu akşam.

Tam olarak bir bilebilseydi oğlunun derdinin ne olduğunu... O sustuğu sürece elinden bir şey gelmiyordu. Pervane gibi çevresinde dolanıyor, suskunluğundan yılmaya niyetli görünmüyordu, ama aralarındaki iletişim kopukluğunu gideremiyordu bir türlü. Elbette, annesine bile anlatamayacağı bir sıkıntısı olabilirdi. Bu sıkıntının başlıca nedeninin bir kadın olduğunu da hissediyordu. Ama nasıl bir kadındı bu? Her gece her gece buluştuğu bir kadın, nasıl oluyordu da oğlunu bu kadar dertli edebiliyordu? Aralarında bir engel var idiyse, o zaman gecelerini nerede geçiriyordu bu çocuk? Derdinden içkiye düşmüş olsa, bunu anlayabilirdi. Ama, öteki türlü...

Yemeğin sonuna doğru, ne olursa olsun diyerek konuşmaya karar verdi oğluyla,

“Ne oldu sana güzel oğlum,” dedi. “Neden kapandın içine bu kadar? Mesleğinle ilgili bir sıkıntın olsaydı, bana mutlaka açılırdın, biliyorum. Çok şükür, rahmetli baban sayesinde bu tür sıkıntılarımızı çözmemize yardımcı olacak dostlarımız var. O halde sebep ne? Senin gibi, genç, yakışıklı ve iyi bir mesleği olan bir delikanlının herhangi bir kadın yüzünden acı çekebileceğine aklım ermiyor benim. Yoksa, beni yalnız bırakmamak için mi kendini feda ediyorsun? Sakın ha! Kim olursa olsun, benim için hiç önemli değil, ama eğer evlenmeyi düşündüğün biri varsa, ben bundan çok mutluluk duyarım, lütfen benimle açık konuş...”

Ne diyebilirdi annesine?

“Yoköylebirşey anacığım,” diyerekhemensözünükesti. “Senedüşündüğüngibibirsorunumyok, inan. Haklısın, son zamanlarda sıkıntılı bir halim var. Seni üzdüğümün de farkındayım.

Ama geçici şeyler bunlar. Herkes dertli. Herkes benim gibi. Kimse yaşamından hoşnut değil. Herkes sıkılıyor. Benim özel bir durumum yok. Göreceksin, kısa bir süre sonra her şey normale dönecek...”

Onun kendisiyle nicedir ilk olarak konuşmayı kabul etmesinden yararlanarak, biraz daha üstüne gitmeye çalıştı annesi, ama buna yine olanak bulamadı. Korkut, söylediklerini duymamış gibi, onun çok sevdiğini bildiği için özene bezene hazırladığı portakallı peltenin tadına kaşığının ucuyla şöylece baktıktan sonra, hiçbir şey söylemeden piposunu yakmış, eline gazetesini alarak köşesine çekilmişti. Kadıncağız, yine de kendisini zorlayarak,

“Eskiden biz her şeyimizi anlatmaz mıydık birbirimize?” demek cesaretini gösterdi. “Eğer, seni bu kadar üzen memleketin hali ise, onu da konuşabilirsin benimle...”

Korkut, gazetesinin kenarından şöylece baktı annesine, ağzının içinden tekrar, “Bir şey yok anne, merak etme” demekle yetindi.

Tam o sırada çaldı kapı. İçine doğmuş gibi, kapıyı açmak için Korkut kalktı yerinden. Gelen Belma’ydı. Dışarda göz gözü görmüyordu. Bir yandan şiddetli bir rüzgâr esiyor, bir yandan rüzgârın sağa sola savurduğu, tufanı andıran bir yağmur yağıyordu. Belma, elinde şemsiyesi olduğu halde, arabadan inip kapıya gelene kadar, sucuk gibi ıslanmıştı. Başındaki örtü uçmuş, saçları darmadağın olmuştu. Böyle bir havada ve bu saatte kalkıp geldiğine göre, önemli bir sorun var demekti. Gerçekten de büyük bir kaygının, üzüntünün etkisi altında olduğu anlaşılıyordu. Her zamanki özeni gösteremediği yüzü sanki birdenbire çökmüş, bakışları donuklaşmıştı. On yıl birden yaşlanmış gibiydi.

Onu kapının önünde o halde görünce, aklına çok kötü olasılıklar geldiği için, bir an ne diyeceğini bilemedi, hatta içeri davet etmek bile gelmedi aklına; sadece:

“Hangisi?” diyebildi.

Belma aptal aptal baktı yüzüne. Sonra ne demek istediğini anlayarak,

“Sandığın gibi değil,” dedi. “Ölen falan yok!”

“Yusuf mu ağırlaştı?”

Bir türlü derin bir soluk alıp konuşamıyordu kadıncağız.

“Yoksa Belgin’e mi bir şey oldu?”

Sonunda soluk alabildi ama, bu kez de boğazına bir hıçkırık takıldı, ağlamaya başladı:

“Belgin... Zavallı yavrum...”

O sırada hâlâ içeriye dönmeyişinden meraklanan annesi, Belma’nın halini görünce telaşlandı, oğlunu kenara iterek kadının elini tuttu, çekiştire çekiştire içeri aldı. Birlikte geçtiler salona.

Ana oğul, farklı nedenlerle, soru sormanın anlamsızlığının bilincindeydiler. Konuşacak halde değildi Belma; ağzından anlaşılmaz birtakım sözcükler dökülüyordu sadece.

Korkut daha fazla dayanamadı; annesinin kuşkulanabileceğini aklına bile getirmeden omuzlarından tutarak hızla sarsıtı Belma’yı.

“Ne oluyorsun,” dedi. “Ne var? Ne oldu Belgin’e?”

Belma bir an anlamsız bakışlarla süzdü Korkut’u, sonra gözlerinden yaşlar boşalırken, boğulur gibi:

“Kızım, yavrum, kendisini öldürecek...” dedi güçlkle.

“Ne olur yardım edin, kurtarın onu...”

Ana oğul, başka başka duygularla göz göze geldiler.

“Sakin olun Belma Hanım,” dedi Korkut’un annesi. “Olan biteni anlatmaya çalışın bize ki yardım edebilelim...”

Oysa Belma ona bakmıyordu bile, oturduğu koltuktan doğrulmuş, Korkut'un ellerini yakalamıştı:

"Ona yardım edin Korkut Bey. Siz erkeksiniz. Güçlüsünüz. Beni hiç dinlemiyor. Ne olur, yardım edin ona..."

İç i bir tuhaf oldu Korkut'un. O tutkulu, o şehvet y üklü, se-
vişirken gözü oğlunu bile görmeyen kadın, birdenbire, çocu-
ğu için çırpman, yalvaran, her fedakârlığı yapmaya hazır bir
anaya dönüşüvermişti.

Ellerini güçlkle kurtararak,

"Biraz sakın olmaya çalışın," dedi. "Nerede şimdi o?"

"Evde..."

"Peki ne oldu? Ne olduğunu bilmeden nasıl yardım ede-
bilirim?"

Gözlerinde bir an umutsuzlukla umudun yer değıştirdiğı-
ni anlatan bir kıvılcım yanıp söndü Belma'nın. Başını kaldırdı,
derin bir soluk aldı, mendiliyle burnunu sildi, gözlerini kuru-
ladı, kesik kesik anlatmaya başladı:

"Mutfakta yemek hazırlıyordum. Belgin salondaydı, ya te-
levizyon seyrediyor ya da müzik dinliyordu, kulağıma birta-
kım sesler geliyordu ama, dikkat etmiyordum. Sonra, birden
müzik sesinin kesilmiş olduğunu ayırımsadım. Daha doğrusu,
içerden, müziğe benzemeyen tuhaf birtakım sesler, konuşma-
lar hatta çğlıklar gelmeye başlamıştı kulaklarıma..."

"Ne gibi sesler?" dedi, Korkut.

"Önce anlamadım. Merak ettim, seslendim, cevap verme-
di. Gidip salona göz attım..."

Sustu, tekrar soluk aldı, çenesi titremeye başladı, gözleri
yeniden ıslandı:

"Ne göreyim... Belgin'ciğim, biricik kızım, evladım, sa-
lonun ortasında, delirmiş gibi, ağzından köpükler saçarak,

kendini yerden yere atıyor, anlaşılmayan sözler söylüyordu. Donup kalmıştım. Bir şeyler de söyledim galiba, ama ne dediğimi anımsamıyorum. Şaşkınlıkla azarlamış da olabilirim. Beni görünce üstünü başını yırtmaya başladı. 'Kızım, yavrum, ne oldu, anlat bana,' diye yalvardım, sakinleştirmeye çalıştım, fayda etmedi. Beni dinlemiyordu bile. Yanına yaklaştım, elini tutmak istedim, 'Defol, gözüme görünme!' diye bağırdı; maşallah öyle de güçlü, bir itti beni ta öteki duvarın dibine yuvarlandım. Ne kadar yalvardım, yakardım, söylemedi ne olduğunu. Sadece çığlıklar atarak başını duvarlara vuruyor, sonra birden kaskatı kesiliyor, yüzü mosmor oluyor, 'Dayanamam buna ben, kendimi öldüreceğim!' diye haykırıyordu..."

Durdu, sustu. O sahneyi yeniden yaşıyormuş gibi heyecanlanmıştı, elleri titriyor, çenesi büzülüyor, yanağı seyiriyordu. Korkut'la annesinin sakinleşmesi için söylediklerini işitmiyordu bile:

"Yok, beni ittiği, yanından kovduğu için alınmış ya da gücenmiş değilim. Bir bunalım geçiriyor, bu pek belli bir şey. Ama ben ona yardım edemiyorum. Beni istemiyor yanında. Ne yapacağımı şaşırdım. Düşündüm ki tek yakınımız, tek güvendiğimiz insan sizsiniz Korkut Bey. Belgin sizi sever, sayar... Ne olur, gidin bir bakın. Siz onun ağabeyi sayılırsınız, size karşı çıkmaz, sizi dinler..."

O öyle büyük bir heyecanla konuşurken, Korkut'un annesi düşünüyordu. Belma'nın sorunuyla kendi sorunu arasında garip birtakım benzerlikler buluyor olmalıydı. Korkut da, olayın önemini henüz tam olarak kavrayamamıştı, sadece, sonunda korktuğunun başına geldiğini düşünüyordu. Belgin belli ki bir isteri krizi geçiriyordu, ama buna sebep olan şey

neydi, bunu Belma'dan öğrenmenin olanaksız olduğu apaçık ortadaydı. Krizin sonunun nasıl biteceği de belirsizdi.

"Al başına belayı," diye söyleniyordu içinden. "Ortalık karışacak... Başsavcının kulağına gidecek olursa, ne derim?"

Belma'nın her şeyi söylediği de belli değildi. Bu kriz, belki de ana-kız arasındaki bir hesaplaşmanın sonucuydu. Belma, buraya, Korkut'un nasıl davranacağını öğrenmek için de gelmiş olabilirdi. Onun gönül ilişkileri söz konusu olduğunda ne kadar numaracı olduğunu biliyordu. Böyle bir havada, gecenin bu saatinde, salt Belgin'in sinir krizinden kaygılanarak gelmiş olamazdı. En iyisi onun biraz daha yatışmasını, daha doğrusu yatışmış gibi görünmesini beklemek, avutucu birkaç söz söyleyip, daha sonra, bir taksiye bindirerek evine yollamaktı. Sorunu daha sonra, ortalık biraz yatıştıktan sonra tartışabilirlerdi. Mantığı en doğrusunun bu olduğunu söylüyordu. Ama işte tam bu sırada, Belma, onu yürekten sarsan bir şey daha söyledi,

"Kendine bir şey yapacak diye ciddi olarak korkuyorum," dedi. "O benden çok babasına çekmiştir. Babası da biliyorsunuz... Allah korusun..."

Birden beyninin kanı çekiliverdi, Patrikhane'nin duvarları dibinde, küçük bir kan gölünün ortasında büzülmüş yatan adamın gölgesi tehdit edici bir somutlukta belirdi gözlerinin önünde.

Belma bir şeyler daha söylemek istiyordu, ama Korkut onun sözünü bitirmesini beklemeden yerinden fırladı:

"Siz burada bekleyin Belma Hanım," dedi. "Kızınız belli ki bir bunalım geçiriyor. Ben şimdi gider, konuşur, durumu anlamaya çalışırım. Merak etmeyin. Korktuğunuz gibi bir şey yapmaya kalkışmayacağından eminim ben. Oradan telefon eder, size bilgi veririm."

Kapıdan çıkarken annesine, ne olursa olsun, kendisi dönmeyen Belma Hanım'ı bırakmamasını tembih etti.

* * *

O küçük arabayı böylesine fırtınalı bir havada, hiç böyle hızlı, böyle delice sürmemişti Korkut. Bir yandan da yine çok hızlı bir şekilde düşünüyordu; ana ile kız gerçekte neden tartışmış olabilirlerdi? Belli ki şiddetli bir tartışma geçmişti aralarında. Belki de aralarındaki bütün köprüleri atmışlar, bütün ipleri koparmışlardı. Peki ama, onlar tartışırken Marika neredeydi? Yusuf'un duyabileceğini düşünmemişler miydi? Tartışmanın merkezi, tahmin ettiği gibi kendisi miydi, yoksa bilemeyeceği daha önemli bir çatışma konusu mu vardı aralarında? Belma, neden Belgin'in kendisinden çok babasına çektiğini söylemişti? Hangi açıdan? Belki de, basit bir miras paylaşmasından çıkmıştı tartışma. Belgin, ayrı bir ev açacağını söyleyince, Belma kuşkullanmış olabilir. Ya da, bunun için para vermeyeceğini söyleyince Belgin çığrından çıkmıştır...

Bu karmaşık çatışma ortamında, kendisinin ne yapabileceğini bilemiyordu. Öyle bir ruh hali içindeydi ki, sessiz sedasız ortalıktan kaybolabilse, hatta iki kadın birden, zarar yok, hem de onu en ağır biçimde, ahlaksızlık, ikiyüzlülük, ihanet ya da sömürçülükle suçlayıp bırakmış olsalar, ne kadar mutlu olacaktı...

O da tahammülünün sonuna gelmişti, Belgin gibi, Belma gibi...

* * *

Şişli'deki evin önünde durduğu zaman, bütün vücudu ter içindeydi; arabadan çıkar çıkmaz yüzüne çarpan ıslak ve dondurucu rüzgâr, teri buza çevirdi, çeneleri atmaya başladı.

Evin bütün ışıkları yanıyordu. Hâlâ ne yapacağını, Belgin'i görünce ona ne söyleyeceğini bilmemekle birlikte, artık geri dönmesi de olanaksızdı. Zile bastı, bir süre bekledi. Kapıyı açmaya kimse gelmediği gibi, içerde birisinin bulunduğunu gösteren herhangi bir hareket de olmadı. Oysa, en azından Marika bu saatte ve böyle bir havada Yusuf'u bırakıp bir yerlere gitmiş olamazdı.

Zile bu kez, ısrarla ve uzun uzun bastı. Yine ses çıkmayınca, ister istemez, daha önce Belgin'den aldığı anahtarı cebinden çıkararak kapıyı açtı, içeri girdi.

Holün, mutfağın, alaturka tuvaletin ve salonun kapıları ardına kadar açıktı. Bütün ışıklar yanıyordu. Bir ölü evinin kıpırtısızlığı ve huzursuzluğu hissediliyordu boş mekânlarda.

"Kimse yok mu?" diye seslendi.

Hiçbir yanıt yok.

Yukarıya çıkan merdivenleri yarısına kadar tırmandı, orta yerde durup tekrar seslendi:

"Belgin, Yusuf, Marika! Neredesiniz?"

Yine ses yok. Herkes, bütün ışıkları yanık, bütün kapıları ardına kadar açık bırakarak evi terk etmiş olabilir miydi? Oysa en azından Belgin'in evde olması gerekiyordu Belma'nın anlattıklarına göre. Sonra Yusuf, onu kim götürmüş olabilirdi ki bu havada?

Tekrar aşağıya indi, çevresine bakındı. Salondaki dev boyutlu televizyonun ekranı karanlıktı. Buna karşılık, müzik setinin ışıkları yanıyordu. Salonun ortasına doğru birkaç adım attı, durdu ve birden gördü onu.

Öyle deneyimli bir savcı sayılmazdı, ama, zaman zaman, büyük yıkımlar, büyük acılar görmüş insanlarla karşılaştığı olmuştuk. Acılar ve yıkımlar, insanları sadece içlerinden

vurmuyor, dış görünüşlerini, güzelliklerini ya da çirkinliklerini de alt üst ediyor, insanların gerek ruhsal, gerekse fiziksel açıdan yepyeni bir ki ili e bürünmelerine yol açıyordu. Ama o anda kar ıla tı ı görünüm, d   nebilece i bütün değişimlerin dışında bir büyük   k    yansıtıyordu.

Orta masanın hemen altında iki büklüm yatan kişi, içinde hep tatlı titreşimler uyandırmış, ona hep tutkulu sevgiler ilham etmiş, onu en yorgun anlarında bile canlandırmı  olan, aşkın ve cinselliğin simgesi Belgin değildi. Orada, yerde, halının üstünde kıvrılmış yatan, o çok sevdiği genç ve güzel kadın olamazdı. Sanki dışarıdaki fırtına, onda güzel olan ne varsa darmadağın etmişti. Şimdi gördüğü o, o kadar sevdiği, gece gündüz d   lerinden çıkmayan tapılası a k tanrıçası değil, o tanrıçadan, büyük bir deprem sonrasında arta kalan bir yıkıntıydı; aşkın değil, acının; sevginin değil, ihanete u ramı  olmanın somut bir simgesi haline d n   m  ti.

Gözleri çukura ka mı , saçı da ılmı tı. Bozulmuş, erimiş, akmu  makyajıyla, güzelim yüzü bir palyaço g l n    ne d n   m  ti. Ba ı omuzlarının içine çekilmiş, vücudu bile âdeta k   lm  ti. İnce geceli i yer yer yırtılmış, parçalanmış; sivri tırnakları, öpmeye kıyamadı ı o  ahane g   slerinde, ok amaya doymadı ı o güzelim vücudunda derin tırmık izleri bırakmıştı.

D  te yürür gibi, korka korka birkaç adım attı, yaklaştı. Göçünün belli belirsiz inip kalkması dışında ya adı ını gösteren hiçbir belirti yoktu. Kendisini acımasız bir saldırıya karşı korumak istiyormu casına, karnına doğru çektiği bacaklarını kollarıyla sıkı sıkı kavramı tı.

Bir süre kaygıyla seyretti onu, sonra birkaç adım daha yaklaşarak,

“Belgin, benim, ben geldim, ne oldu sana, aç gözlerini,” diye seslendi.

Genç kadın kımıldamadı bile.

Bir kez daha elini alına götürdü onun; ürkütmemeye çalışarak yavaşça saçlarını okşadı. O zaman hafif bir kıpırtı oldu vücudunda, gözkapakları titredi, inlemeye başladı, daha doğrusu anlaşılmaz sözcük kırıntıları döküldü dudaklarının arasından. Neredeyse bembeyazdı dudakları ve kenarlarında kurumuş salya izleri görülüyordu. En küçük bir tiksinti hissetmeden, eğilip, dudaklarını o soluk dudaklara dokundurdu, ama en küçük bir duygu titreşimi bile belirmedi genç kadının yüzünde.

Ne yapacağını bilemeyerek bir süre kaldı durduğu yerde. Baygın mıydı, uyuyor muydu, sürüp giden bir isteri krizi içinde miydi hâlâ, numara mı yapıyordu, kestiremiyordu. Bir yandan da gözleriyle çevrede, yere atılmış bir ilaç kutusu arıyordu.

Sonra, dizlerinin üzerine çökerek, biraz daha yaklaştı ona, iyice sokuldu; büyük bir dikkat ve yumuşaklıkla, elini genç kadının başının altına sokarak vücudunu hafifçe kaldırdı, kendine doğru çekti. O zaman, bu yumuşak dokunuş onun komadan çıkmasına yetmiş gibi, inlemesi durdu, vücudu belli belirsiz sarsıldı, dudakları titremeye, gözkapakları kırışmaya başladı, gözleri açıldı.

O bir zamanlar sevginin güvencesi olmuş olan, derin, koyu siyah, zekâ fışkıran gözlerde şimdi hiçbir ışık, hiçbir yaşam belirtisi yoktu; öylesine boş ve budalaca bakışlardı bunlar.

İçinin sızladığını hissetti Korkut. Eğildi, bu kez gerçekten, “Zavallı sevgilim, ne oldu sana,” diye mırıldandı. “Seni bu kadar yıkan ne olabilir?”

Sesi, onu ona şikâyet eder gibi çıkmıştı.

O zaman, onun varlığını ilk kez fark etmiş gibi, daha şiddetli bir ürpertiyle sarsıldı Belgin, budalaca bakışlarının ışıksız boşluğuna sızmaya başlayan ince zekâ çizgileri, bilincinin yerine gelmekte olduğunu gösteren pırıltılara dönüştü, başını hafifçe doğrulttu, dizlerini kavrayan elleri gevşedi; kasılmış dudakları, Korkut'u tanıdığını anlatan hafif bir gülümsemeyle renklendi, aralandı ve çok yorgun, çok halsiz bir sesle,

“Geldin,” dedi. “Bana geldin... Beni kurtarmaya geldin... Sevgilim, ne iyisin...”

Korkut, acıklı bir gülümsemeyle karşılık verdi ona. Genç kadının henüz tam olarak kendine gelemediği belliydi. Zaten gözleri hemen kapandı, bu kez daha bilinçsiz ve ürkek bir sesle,

“Götür beni buradan,” diye mırıldandı. “Götür beni evimize...”

Duraksadı Korkut. “Götür beni evimize...” demekle ne demek istemişti acaba? Yarı baygınlığı içinde, günlerdir peşinde koştuğu evi mi düşlüyordu, yoksa karşısındakinin bir başkası olduğunu mu sanıyordu?

Onu burada böyle, üstü başı yırtılmış, yarı çıplak bir halde bırakamazdı. O kaç kez tutkuyla sarıldığı, öpücüklere boğduğu, taptığı gövdeyi, sarsmamaya çalışarak kucağına alıp kaldırdı.

Belgin, koridorun sonundaki odada kalıyordu. Koridorun başındaki oda Yusuf'un odasıydı. İkisinin arasında, sandık odası gibi küçük bir oda daha vardı. Marika'nın orada yattığını söylemişti Belgin. Üç odanın da kapılan ardına kadar açıktı ve ışıkları yanıyordu.

Kendisini bir an, bir karabasanda sandı Korkut.

Yusuf, tekerlekli koltuğunda, neredeyse iki büküm, başı göğsüne düşmüş, bir tutya heykel gibi kımıldamadan oturuyordu. Yüzünün kırmızılığı olmasa, ölmüş bile sarılabilirdi. Bu görünümün mantıksızlığı hemen dikkatini çekti. Belma'nın anlattığı ve aşağıda, salondaki görünümünün doğruladığı, kriz ya da çatışma sırasında, hele de kapısı açık, ışıkları yanmakta olduğuna göre, onun böyle derin bir uykuya dalmış olması inanılacak bir şey değildi. Ama kollarında o ağır ve değerli yük varken bunun üzerinde durup düşünemezdi daha fazla.

Marika da odasındaydı ve o da Yusuf gibi, ama bir iskemle üzerinde değil, yatağına yatmış olarak, sonuna kadar yanan kalorifere karşın, yorganını ve battaniyesini boğazına kadar çekmiş, sessiz sessiz uyumaktaydı. Kapının önünden geçerken, yorganın ucundan şöylece görebildiği Marika'nın sandığından daha bile güzel olabileceğini düşündü, ama bu konuyu da daha derinden irdeleyecek halde değildi. Önce çözmesi gereken, kendisiyle ve Belgin ile ilgili sorunlar vardı.

Marika'nın kapısı önünde şöylece bir durakladı, o kadar.

Belgin'in kapısı da açıktı, ışıkları da yanıyordu. Belgin'in küçük oğlu da, dayısı ve dayısının bakıcısı gibi, az önce evin içini alt üst etmiş olan gürültü patırtıdan hiç etkilenmemiş olmalıydı ki, ufacık karyolasında mışıl mışıl uyumaktaydı.

Belgin'i yatağına uzattı.

Yeniden yavaşça okşadı saçlarını,

"Sevgilim, ne olduğunu anlatmayacak mısın bana?" dedi.

Belgin ürperdi, ama yanıt vermedi.

"Ne oldu? Çok korkuttun hepimizi."

Bu kez elini güçlkle kaldırarak, işaret parmağını dudağının üstüne koydu.

“Sus,” dedi halsizce. “Bana soru sorma...”

Sonra, yine güçlükle, dirseğine yaslanarak hafifçe doğruldu yerinden, biraz daha güçlü, ama kırık, kırgın bir sesle,

“Biliyorum, artık seni yitirdim... Beni sevmiyorsun,” dedi ve sessizce ağlamaya başladı.

Elini uzatıp mendiliyle gözyaşlarını silmek istedi Korkut, ama o anda genç kadın, çok fazla canı yanmış gibi bir çığlık kopararak, kendisini Korkut’un tutsaklığından sıyırdı. Bakışlarında yine o çılgınca korku, o yılgın yenilmişlik anlatımı belirmişti,

“Hayır, ne olursun bırak beni, yapamam...” diye haykırdı. “Yapamam, beni bağışla...”

Bir anda buz gibi donup kaldı Korkut. Ama bakışları tekrar Belgin’in bakışlarıyla karşılaştığında, ondaki çaresizliği anladı. Zaten hemen ardından Belgin kendisini hızla yatağın dışına atmış, komodinin önünde, iki büklüm, az önceki, salondaki haline benzer bir biçimde, âdeta savunma durumuna geçmişti.

O anda, açık duran oda kapısı kendiliğinden kapanmış gibi, belli belirsiz bir esinti okşayıp geçti sırtını.

Dönüp baktı. Kapı yarı aralık duruyordu.

* * *

Yapılacak hiçbir şey yoktu. Bütün çabalarına karşın, Belgin’i, yeniden içine gömüldüğü acılı kapanıklıktan o katalapsi halinden çıkarmayı başaramadı. Tek yapabildiği, sırtına yeni bir gecelik geçirerek yatağa girmesine yardım etmek oldu. Belgin o ara mızıklanmaya başlayan çocuğuna dönüp bakmadı bile.

Koridora çıktığı zaman, Yusuf'un da, Marika'nın da odalarının kapıları kapalıydı ve ışık da sızılmıyordu. Ya o bitişikte Belgin'le uğraşırken, Marika uyanmış, bir çeşit utanma duygusuyla kapılarını kapatmıştı, ya da kendisi, az önce yukarıya çıktığında, bütün gece yaşadığı tuhaf ve korkulu düşsel serüven içinde, bir çeşit illüzyon ya da halüsinasyon ile o kapıların açık olduğu sanısına kapılmıştı.

Buna karşı, aşağıda, salonun ışıkları yanıyordu hâlâ. Müzik seti de kapatılmıştı. Eve geldiğinde Belgin'i orada, müzik setinin hemen karşısında, büyük masanın altında, yere uzanmış bir halde bulmuştu. Belki de bunalım geçirmeye başladığında, müzik setinde bir disk ya da kaset dinliyordu ve bunalıma düşmesine belki de dinlediği müzik ya da müzik setinden yansıyan herhangi bir ses neden olmuştu.

Eğilip baktı. Müzik setinin göstergesi teyp kanalını işaret etmekteydi. Kaset yerinde de bir teyp bantı takılı duruyordu. Belgin'i bu kadar sarsacak ne gibi bir şey olabilirdi bu kasette? Bu yine, Belgin'in bir süre önce ona dinlettiği o korkunç kaset olabilir miydi?

Müzik setinin kumanda düğmesine elini uzatırken, duraksadı; genç kadının özel yaşamına bu kadar girmeye hakkı var mıydı?

Ama o, daha önce hiç sevmediği kadar çok sevdiği bir kadındı. Önceleri, özellikle de Belma ile sürmekte olan tensel ilişkisi nedeniyle, şiddetle bir kenara itmiş olmasına karşın, giderek daha güçlü bir biçimde onunla evlenme fikrine yatkındı. En azından, ikisinin de, ana evlerini bırakarak kendi evlerini kurmalarının zamanı gelmişti. Evli ya da değil, birlikte yaşamalarından başka çıkar yol yoktu.

Onu bu kadar sarsan, âdeta yıkan şeyin ne olduğunu bilmek hakkıydı. Kaldı ki, ahlak yapısı, insani değerleri ne olursa olsun, şu anda, kendi evinde, bu genç kadının annesi, hatta kendi annesi, getireceği haberi bekliyorlardı, büyük bir merak ve kaygıyla.

Bantı, hızlı sarma düğmesine basarak geriye aldı. Bir an, çalıştırma düğmesine dokunup dokunmamakta tekrar kararsız kaldı. Korkuyordu. Belgin'i böylesine allak bullak eden bantın nasıl bir etki gücü olabilirdi? Sanki fizik ötesi, gerçek üstü sesler duyacaktı. O zamana kadar kimsenin varlığını bilmediği gizemli bir gücün çağrısı vardı belki de bu bantta. Belki o şey, şu bantta saklanan şey, insanların yaşamlarına ve ölümlerine, akıllarına ve duygularına hükmeden bir Tanrısal buyruktu. Belgin de, "Dayanamam artık, kendimi öldürecek'im" dememiş miydi?

Ne olursa olsun, artık geri dönmesi olanaksız. Yaşadığı gerilimli dakikalar nedeniyle mantıklı düşünemiyor. Bir müzik kasetinde insanlara hükmedebilecek hiçbir şey olamaz.

Düğmeye bastı.

Kaset birkaç bantın oldukça ustalıkla bir biçimde birbirine monte edilmesinden oluşuyordu, anlaşıldığına göre. Biri genç öteki orta yaşlı iki kadınla genç bir erkeğin sevişmeleri anlatılıyordu bu bantlarda. Karşılıklı konuşmalar, sevişme öncesinde ve sevişme sırasında duyulabilecek en açık, en ahlaksız ya da en coşkulu ve şehvetli sesler, çığlıklar ve serzenişler, son derece ayrıntılı bir biçimde duyuluyordu. Ses operatörü her kimse, Korkut'un daha önce dinlediği zorla ırza geçme bantına göre çok daha ustalaşmış olmalıydı ki, konuşmalar ve çıkan sesler parazitsiz olarak, çok net bir biçimde duyulabiliyordu.

Bantta en sık duyulan ses kendi sesiydi, öteki sesler de Belma ve Belgin'e aitti.

Eve döndüğünde, Belma'ya da annesine de Belgin'in önemli bir rahatsızlığı bulunmadığını, söylemek istemediği bir olaydan ötürü biraz fazlaca üzüldüğü için sinirlerinin bozulmuş olduğunu, ama şimdi krizi atlattığını, onu yatağında mışıl mışıl uyurken bıraktığını söylemekle yetindi.

Nasıl teşekkür edeceğini bilemeyen Belma'yı, bir taksiye atlayıp bir an önce evine dönmesi için güçlükle ikna etti. Bu arada annesinin "Belma Hanım'ı sen bırakıversene oğlum" demesini duymazdan geldi. Belma'nın beklediği de buydu belli ki. Gerçekten de, Korkut'un anlattıklarından rahatlamış görünen Belma, kapıdan çıkarken, annesinin duyabileceğini umursamadan, Korkut'un kulağına eğilerek, şaşılasi bir korkusuzluk ve pervasızlıkla,

"Bugün beni atlattın ama, yarın mutlaka bekliyorum," diye fısıldamaktan geri kalmadı.

Soğukkanlılığını nasıl olup da yitirmediğine şaşıtı Korkut.

O gece sabaha kadar karabasanlarla uğraştı. Kendini öldüren adam, Belgin, Belma, Marika, kendi annesi, yatalak Yusuf, Belgin'in iki yaşındaki oğlu, Fener Karakolu'ndaki komiser, babası, başsavcı, adli tabip, birbirine karışıyor, hepsi de onu suçluyordu.

Ertesi gün öğleye doğru Belma telefon etti, Belgin'in hemen o gün, çocuğunu alarak Halep'e dönmüş olduğunu haber verdi. Sesinde en küçük bir üzüntü tınısı yoktu; tersine, neredeyse

sevincinden uçuyordu. Belgin'i, kocasının yanına dönmeye Korkut'un ikna etmiş olduğunu düşünüyor ve bunun için teşekkür ediyordu. Kocasının ölümüyle nasıl yıllar süren bir esareten kurtulmuşsa, kızının gidişiyle de, ne de olsa kısıtlanmış olan hareket özgürlüğüne de öyle, yeniden kavuşmuş oluyordu. Bir gece öncesi yaşanan trajik olaylar, üzerinde hiçbir etki yapmamıştı sanki. Büyük bir coşkuyla Korkut'u eve çağırıyordu. Belgin geleli mahrum oldukları rakı sofrasını bu gece, daha önce hiç yapmadığı kadar büyük bir özenle hazırlayacaktı. İstedikleri kadar ve istedikleri gibi eğlenip sevişebilecekleri bir gece. Annesine gece gelmeyeceğini söylerse iyi ederdi; zira, o tatlı yorgunluktan sonra, sevgilisinin kollarında, ona sarılarak, anadan doğma yatıp uyumak istiyordu bütün gece. Onu o havada, gece vakti evine göndermek istemiyordu, en azından bu ilk özgür gecesinde, onu kimseyle paylaşmaya razı değildi.

Belma'nın coşkulu konuşmasını hiç ses çıkarmadan dinledi. Sonra, yüreği kan ağlayarak,

"Gelemem" dedi. "Dün gecedен sonra seninle artık birlikte olamam..."

Belma'nın ilk anda onun ne demek istediğini anlamadığını hissetti, ama kuşkulandı da. Hızlı soluk alıp verişlerinden telaşı ve korkusu belli oluyordu. Sonunda, kendince en kolay savuşturabileceği bir olasılığı yeğledi:

"Neden?" dedi. "Artık benden hoşlanmıyor musun?"

"Seninle sevişirken Belgin'le de yatıyordum ben..."

Bu kez, telefonda bile, yüzünün gergin çizgilerinin yumuşamış olduğunu hissetti Belma'nın. Sanki, çok daha kötü olasılıklara hazırlamıştı kendisini. Onun böyle bir itirafta bulunabileceğini beklemiyordu, ama bu onu çok fazla da şaşırtmış

değildi, hatta bir bakına rahatlatmıştı bile. Uzunca bir susuş-
tan sonra, bağlayıcı bir yumuşaklıkla,

“Bilmiyordum ama, özellikle dün gece böyle bir şey oldu-
ğunu sezdim,” dedi.

“Bana kızmadın mı?”

“Belgin bir kere birisini baştan çıkartmaya niyetlenmesin,
kimse kurtaramaz kendisini onun elinden...”

Belma’nın tepkisi çok garip, çok şaşırtıcıydı.

“Bu kadar basit değil,” dedi. “Onu değil, kendimi suçluyor-
um ben. Kendimi bağışlayamıyorum... Onunla o kadar yakın
olduktan sonra, seninle eskisi gibi olmamam gerekirdi. Şimdi
bu yüzden onu yitirdim. Bir daha seninle yatamam; olanaksız
bir şey bu. Beni anlıyorsun, değil mi?”

Yine uzunca bir süre ses çıkmadı Belma’dan; konu-
tuğu zaman, kendisini güçlü gösterme çabasına karşın,
sesinin titreyişinden, bazı kuşkuların yüreğini kemirmeye
başladığı; bütün dayanışını yitirmek üzere olduğu hissedil-
liyordu.

“Hayır, anlamıyorum,” diye direndi Belma. “Ne olmuş, ne
var bunda? Zavallı kızım da biraz mutlu olmuşsa ne olmuş?
Ben bunun için kimseyi suçlamadıktan, kimseyi kıskanmadık-
tan sonra, hele sana ne oluyor? Sen, keyfini sürdürdün işte. Hem
eğer bunda sana garip gelen bir taraf varsa, düne kadar seni
etkilemeyen bu durum yüzünden, neden şimdi, bugün, beni
bırakmak istiyorsun?”

Yanıtlamadan önce duraksamak sırası bu kez Korkut’tay-
dı. Ona bütün gerçeği açıklamak zorunda kalmayacağını um-
muştu, ama artık geri dönemezdi,

“Kocanın neden intihar etmiş olduğunu biliyorum Belma,”
dedi.

Belma'nın yutkunduğunu hissetti telefonun öbür ucunda; hiç beklemediği bu yanıt karşısında çok şaşırdığı belliydi. Yine de savunmaktan vazgeçmedi:

"Yani, bunun bizimle ne ilgisi var?"

Dişini sıkı:

"Kocanın Belgin'e yani öz kızma zorla tecavüz ettiğini biliyor muydun?"

Yine uzun bir sessizlik. Sonra bitkin bir itiraf:

"Biliyordum. Ondan bu kadar nefret etmemin asıl nedeni buydu. Bunu sana açıklayamazdım. Onun için o bir domuzdur demiştim..."

Korkut'un içinde garip bir önsezi.

"Bunu sana kim söyledi? Belgin mi?"

"Hayır..."

"Marika mı?"

Yine uzun bir sessizlik.

"Yoksa... o gün sen de evde miydin?"

Susuyordu Belma.

"Neden susuyorsun? Onun çılgınlıklarını duymamış mıydın?"

"Çok korkmuştum."

Başı dönüyordu Korkut'un. İnanılmayacak kadar korkunç bir olasılık... O ses bantını, belki de daha sonra kullanmak üzere dolduran, Belgin'i o adama peşkeş çekmiş olan, hangisiydi?

* * *

Ertesi gün, akşam geç bir saatte, özel kalem müdürü telefon ederek, başsavcının kendisini görmek istediğini haber verdi Korkut'a.

"Bu akşam mı?"

“Evet, efendim, Beyefendi hemen bu akşam, çok acele görmek istiyorlar sizi...”

İçi ezilir gibi oldu. Böyle bir çağrıyı ne zamandır beklediği için, kaygılandığını söyleyemezdi; hatta bir bakıma, asılacağı günü bir gün önceden öğrenen bir idam hükümlüsü gibi, rahatladığı bile söylenebilirdi. Ama, acaba, gerçeğin ne kadarını biliyordu, baba dostu başsavcı?

Arabasına atlayarak gitti başsavcıyı görmeye.

Özel kalem müdürü hiç bekletmeden içeri aldı.

Başsavcı onu ayakta, daha önce hiç rastlamadığı bir şekilde, son derece asık bir yüzle ve çok ciddi, çok törensel bir tavırla karşıladı. Hiçbir giriş sözüne gereksinme duymadan, elinde tuttuğu bir teyp bantını uzattı. Korkut, dehşet içinde, ağzından tek sözcük çıkmadan, kutuyu aldı.

“Bu sizin,” dedi başsavcı. “Babanıza büyük saygım olduğu için, ben herhangi bir işlem yaptırmayacağım. Gereği neyse yapacağınıza inanıyorum. Çok yazık. Güle güle...”

Ne diyebilirdi?

Sabah olmak üzereydi. Yerler buzluydu, yalpalayarak gidiyordu araba ıssız ve boş sokaklarda. Arabanın kaloriferi çalışmıyordu, içerisi çok soğuktu; paltosu da, boyun atkısı da eskiydi, eprimiştı ve onu hiç ısıtmıyordu. Ayrıca, böylesine soğuk, puslu ve sevimsiz bir kış sabahında, insana hiç de güzel şeyler ilham etmeyen bir çalar saatin sesiyle uyanmış olduğu için içi de üşüyordu.

Birden, durup dururken arabanın kornası ötmeye başladı. Bomboş sokakta çılgın korna sesi, eski ve yıpranmış evlerin badanasız ve yer yer çökmüş duvarlarına çarparak dönüp tekrar kulaklarına yansdı. Pencereelerde ışıklar yandı, sonra perdeler yeniden sıkı sıkı örtüldü. Sabahın bu saatinde, sağda

solda, yalpalayan, duvar diplerine işeyen birkaç sarhoş ya da sahipsiz birkaç köpek dışında, inlerle cinlerin top oynadığı bu boş sokaklarda, bu çılgın korna sesi, cehennemdekileri ürküt-mekten başka bir işe yarayamazdı.

Patrikhane'nin çok yakınında bir yerde durdurdu arabasını. Sokak ıssızdı. Güneydoğu'daki bir küçük kasabada görevli bulunduğu sırada, olası bir terörist saldırısına karşı kendilerini korumaları için bakanlığın göndermiş olduğu Kırıkkale yapısı tabanca, torpido gözünde duruyordu.

Tabancayı alarak arabadan çıktı. Arabasının kirlenmesini istemiyordu.

Çiçekler

Ne kadar hoş, güven ve huzur verici bir görünümü vardı, artık fotoğraflarına bakarken bile belleğimden çıkarıp yaşata-maz olduğum, eskiden, sokağın köşesini dönerken arabasının kapalı penceresinden elini sallarken içimde varlığını hep bir okşayış gibi sezdiğim genç gülüşünün. Oysa oradaydı, orada, başın ulaşamadığı bir noktada gökyüzüyle birleştikleri duygu-su uyandıran ulu çamların oluşturduğu tepelerden inen, kü-çük sevinçli sıçramalarla akıp gelen dereciğin, birden köpükler içinde dev bir çağlayan oluşturarak masmavi bir göle ulaştığı yerden havaya uçuşan bembeyaz ve yarı saydam köpük perde-sinin hemen önünde, sağlık, mutluluk ve coşkulu bir sevginin simgesi olarak dimdik ayakta duran, güneşten yanmış teniyle delikanlı gövdesinin çizdiği yakışıklı silüetini görüyordum.

O, sevdiğim adamdı. Her zaman soluğumu kesen sevgisiyle beni alıp kollarının arasında taşıyarak yukarılara götüren, hiç bıkmadan kulağıma sevdasını fısıldayan ve bana sevdası-nın yüceltici ateşini üfleyen. Ve ben şimdi onun orada olma-ması gerektiğini gizli ve yadsımak istediğim bir bilinçle bili-yordum.

“Gel,” diye seslendi. “Burası çok güzel. Su çok berrak. So-ğuk da değil...”

Onunla yine böyle bir su kenarında tanıştığımızda, beklen-medik bir el becerisiyle kır çiçeklerinden ördüğü bir tacı hiçbir

çekingenlik duymadan saçlarıma yerleştirirken yine o genç gülümseyişiyle bakmıştı yüzüme, çapkınca.

Ses, onun sesi. Yumuşak bir bariton ses. İrkiltmeyen, sevgi yüklü ve bol melodili bir ses. Onunla birlikte şarkılar söylediğimiz dost içki masalarında kimi zaman göstermelik olduğunu özellikle bana sezdirmek istediğini anladığım egemen erkek sesi değil. O zaman bile, ne olur ne olmaz kaygısıyla olsa gerek, elimi gizlice kocaman avucuna alıp sıkar, sanki “İnanma, ben o sesin sevgilisi değilim,” diyerek, her zamankinden farklı, yandan bir bakışla gülümserdi bana.

Bütün bildiklerimin acıtıcı bilinciyle, onun orada olmaması gerektiğini biliyordum.

Yürüdüm. Ayaklarımın altında renk renk kır çiçekleri eziliyordu ve onların bayıltıcı bahar kokularıyla bütün varlığımın büyülendiğini, yaşam ağırlığımı yeryüzüne bırakarak ona doğru bir uçurtma gibi özgürce süzülerek yükselmeye başladığımı duyumsuyordum.

Bu, gerçek olamayacak kadar güzel bir duyguydu. Farkındaydım. Bu bir düştü, uyandığımda beni tarifsiz acılara boğacak acımasız bir düş. Yine de yaklaştım, onun sevdiği gibi avucumu açarak dokundum, teninin sıcaklığını duydum ve korkumu, inanmazlığımı anlattım ona. Yüzünde bir garip aydınlık belirdi, ciddileştiği zamanlardaki gibi sesi inanılmaz bir acılık kazandı:

“Bugün senin doğum günün,” dedi. “Unuttun mu? Anımsamıyor musun?”

Onun doğum günü belirsizdi. Bir bahar günü doğmuş, ama ne zaman, kimse tam bilmiyordu. Bu yüzden benim doğum günlerimi ikimizinki olarak kutlardık. Bir şenlik olurdu ikimiz için.

“Bugün sana istediğin her şeyi verebilirim. Bu her şey, belki de, bu andakinden önceki bütün zamanları bir gerçekleştirmiş düşe döndürebilir...”

Çocukken bir dergide okuduğum belki de ilk fantastik öyküyü anımsıyorum. Bir maymun elinin tılsımıyla geri dönen ölmüş oğlun öyküsünü. Ürpererek,

“Her şeyi mi?” diyorum, sesimin çıkmadığını bile bile, ama onun duyduğundan ve ne demek istediğimi anladığından hiç kuşku duymadan. Ama o duymazdan gelmeyi yeğliyor ve sözü değiştiriyor:

“Sana kocaman bir demet çiçek gönderdim,” diyor. “Senin sevdiğin bin bir renkli kır çiçeklerinden...”

Yüzünde gizemli bir kedi gülümsemesi beliriyor.

Her yanı dolduran, bacaklarımı dalayan bahar kokulu kır çiçeklerine bakarak, ben de gülümsüyorum. O hiç çiçek getirmemişti bana. “Bana kızlara çiçek götürüleceğini kimse öğretmedi,” demişti. Anlamıştım. “Hiç önemi yok,” diye yatıştır-maya çalışmıştım, kaşlarını çatmış, çok ciddi bir tavırla, “Biz çocuklarımıza öğretiriz,” demişti.

Çocuk derken, erkek çocuk istediğini hiç gizlememişti ki...

İçim kıyılıyor. Bu an hep sürmeli, hiç kesilmemeli ve daha önceki zamanlar hiç olmamalı. Daha doğrusu, bu anı bir düş olmaya zorunlu kılan bir kaçınılmaz ölümden sonraki yaşamlar hiç yaşanmamış olmalı.

“Onu bana verebilir misin?” diyorum.

Duraksadığını hissediyorum. Çiçeklerden söz etmediğimi anlıyor. İçimde korkunç bir pişmanlık. Maymun eli tılsımını boşuna harcamış gibiyim. Telaşla, “Hayır, öyle demek istemedim, ben hep bu anı yaşamaya razıyım, başka hiçbir şey umurumda değil...” diye haykırıyorum, yine o sessiz sesimle.

Oysa, gün doğarken kapanan akşamsefaları gibi yüzü şimdi-
den solgun. Sonra, ona dokunan parmak uçlarımda mantarsı
bir duyarsızlık oluşuyor. Onu tutmaya çalışıyorum. Giderek
saydamlaşıyor ve çağlayanın yavaş yavaş katılaştan köpük
perdesinin arkasında yitip gidiyor.

Bunun bir düş olduğunu biliyordum ama, kapının ziliyle
uyandığım zaman, kısa bir süre de olsa, yoğun bir biçimde
hissettiğim, gerçeği yaşamış olma duygusunun etkisi altında,
yataktan kalkmakla, gözlerimi yeniden yummak arasında ka-
rarsız kaldım.

Kapının zili bir kez daha çaldı. Çekingen, ürkek, hiçbir kom-
şumun, tanıdığımın düşünemeyeceği kadar saygılı ve ısrarsız.

Öylece bir dakikadan fazla zaman geçti. Sonra birden, bir
tarafıma iğne batırılmış gibi bir acı hissettim bütün vücudum-
da ve aceleyle sırtıma sabahlığımı geçirerek yataktan fırladım:

“Geliyorum, bir dakika!”

Kapıyı açtım. Bir kocaman demet kır çiçeğinin arkasına
sığınmış, sıfır numara tıraşlı, kapkara fare gözleri pırıl pırıl,
sırtında eskiliği, eprimişliği pek belli, ama tertemiz bir göm-
lek, ayağında çıplak çöp bacaklarını, fırlak ve pek de temiz
olmayan dizkapaklarını açıkta bırakan kısacık bir şort panto-
lon, yedi sekiz yaşlarında, sevimli bir oğlancık. Kapının açıl-
acağından umudunu kesmişti ki, dönüp gitmek üzereyken
beni birden karşısında görünce korkmuş olduğunu hissettim.

Çiçekleri görünce suratım ne hal almışsa, korkusu bu kez
paniğe dönüştü, kaçmak ister gibi geriledi. Elimle, “Dur, git-
me!” diye bir işaret yaptım.

“Daha bu sabah topladım abla,” dedi, duyulur duyulmaz,
ama yenice kalınlaşmaya başlayan hafif bariton bir sesle. “On
bin lira vermez misin, hepsine?”

On bin lira bir somun parası.

Oysa kaçacak ve düşümdeki gibi bir buğu perdesi arkasında yitip gidecek diye ödü kopan benim.

Telaşla,

“Tabii, tabii, veririm...” dedim.

Cayacağımдан korkarak, demeti hemen tutuşturdu elime. Gerçekten taptazeydi çiçekler ve genzimi hafifçe yakan hoş bir bahar kokuları vardı.

Para almak için içeri dönerken bir an kapıyı kapatmak geçti içimden ve müthiş utandım, çabucak geri geldim, elimde gıcır gıcır bir elli bin liralık vardı.

“Bozuğum yok ki abla,” dedi.

Bunu söylerken gerçekte paranın hepsini vereceğimi anlamamış olamazdı. Gözlerinin içine baktım, az önceki korkusu, yılgınlığı geçmişti. Muzip bir pırıltı vardı şimdi bakışlarında. Ürperdim. Bu bakışların arkasında başka biri gizleniyor gibiydi. Bunlar onun gözleri olabilir miydi?

İlkokuldayken çekirmiş olduğu, altıya altı boyutlarında, parlak kâğıda basılmış, siyah beyaz bir fotoğrafını anımsıyorum, acemi biri tarafından, bir ilkel kutu makineyle çekilmişti. O fotoğraftaki gözler miydi bu gözler?

Parayı eline tutuşturmadan önce, bir garip, korkulu, umutlu, mutlu bekleyişle, çekinerek sordum:

“Bu çiçekleri bana getirmeni sana bir abi mi tembih etti? Hani şöyle, kırk yaşlarında, saçları alnundan hafifçe dökülmüş, çok sevimli bir abi?”

Şaşkınca baktı yüzüme ve galiba yine biraz korktu:

“Yoo, kimse bana bir şey söylemedi.”

Onun olduğundan o kadar emindim ki. Herhalde bir şey söylememesini o tembih etmişti. Israr ettim,

“Ama bugün benim doğum günüm,” dedim. “Biliyorsun değil mi?”

Omzunu silkti. Belki henüz doğum gününün ne olduğunu ve doğum günlerinde kadınlara çiçek gönderilebileceğini öğrenmemişti!

“Peki ama, niye benim kapımı çaldın? Sabah sabah?”

Ben, altıncı katta oturuyorum. Benden sonra iki kat daha var ve benim kapım, asansör çıkışına en uzak oları. Bana gelinceye kadar bütün katlara merdivenle çıkıp, bütün kapıları tek tek dolaşmış olabilir miydi?

Yine omzunu silkti:

“Hiç, işte, öylece...”

Belki de asansörde boyu ancak altıncı katın düğmesine ulaşabildiği, öteki kapılardan geri çevrildiği için benim kapımı çalmıştı; ama belki de birisi ona özellikle bu çiçekleri bugün bana getirmesini tembih etmişti. Oysa artık bilincim yerine gelmeye başlamıştı, bu düşüncenin ne kadar saçma olduğunu biliyordum. Çok saçma, ama bir o kadar da acı.

Parayı uzattım:

“Hepsi senin. Ama bana söz ver, her hafta sonu bana yine bu çiçeklerden getireceksin...”

Bakışlarında yine bir korku. Parayı telaşla almamak için çaba harcadığı belli.

“Okula gidiyorum da abla... Her zaman olur mu, bilmem.”

Ne kadar da dürüst...

“Olsun,” diyorum. “Yani fırsat bulursan... Merak etme, sana her zaman yine bu kadar para veririm...”

Parayı aceleyle pantolonunun cebine tıktırdı. Bir şey söylemeden, koşarak indi merdivenlerden.

Çiçekleri, taruşmamızın ilk yıldönümünde, çalıştığı yerde-ki masasına koymasını için alıp armağan ettiğim vazoya özenle yerleştirdim ve yatak odamdaki, sonradan büyüttürdüğüm renkli fotoğrafının asılı durduğu duvarın önündeki sehpayaya koydum.

“Teşekkür ederim,” dedim.

Bakışlarında muzip bir ışıık titredi gibi geldi bana.

Çocuğu bir daha hiç görmedim.

Falcı

Bir gün önce, Ankara'nın en kalabalık bir caddesinde uğradığı silahlı saldırıdan burnu bile kanamadan kurtulan, uluslararası üne sahip müneccimbaşımızın, telefonda, bu olay hakkında kendisiyle söyleşi yapmak için randevu vermesi isteğimi hemen kabul etmesi, benden çok yazı işleri müdürümüzü heyecanlandırmıştı. Müneccimbaşını daha önce hiç görmemiştim, ne kendisini ne de herhangi bir fotoğrafını. Zaten daha önce kimsenin onu gördüğünü, onunla konuştuğunu sanmıyorum. Telefondaki sesi de biraz tuhaftı, ne erkek sesine, ne kadın sesine benziyordu. Hünsa ya da o biçim de denilemezdi doğrusu.

Yazı işleri müdürümüz, yanıma hemen, bir fotoğrafçı ve bir video kameramanı katmak istedi ama müneccimbaşının koşulları kesindi. Yalnız olacaktım. Konuşmasını teybe alma isteğimi bile güçlkle kabul ettirebildim.

Müneccimbaşı, Çankaya'da, Seymenler Parkı'na bakan bir apartmanda tek başına oturduğunu, bürosunun da aynı adreste olduğunu söylemişti. Bir taksiye atlayarak verdiği adrese gittim. Dört katlı apartmanın giriş kapısı ardına kadar açıktı. Teröristlerin çapraz ateşinden daha bir gün önce kurtulan bir insan için bunu çok tedbirsizce bir davranış olarak nitelendirmekle birlikte, kendim için de korkmadım değil. Suikastçılar, geniş holün karanlık bir köşesinde pusu kurmuş olabilirlerdi.

O zaman ben de, son yılların en büyük gazetecilik olayına imzayı atayım derken, bu gencecik yaşında öbür dünyayı boyalayabilirdim.

Müneccimbaşı telefonda, çalışma yerinin ikinci katta olduğunu belirtmişti. Zaten görünürde asansör de olmadığı için, merdivenlerden yukarı tırmandım. İkinci katta bir tek kapı vardı, o da, giriş kapısı gibi, sonuna kadar olmasa bile, açık duruyordu. Çekinerek başımı uzattım, içerisi çok loştu ve görünürde de kimse yoktu. Bir adım attım ve "Kimse yok mu?" diye seslendim. Telefondaki sesine hiç benzemeyen, kalın, davûdi bir ses, "Gir gir, kapı açık, çekinme!" diye yanıtladı beni.

Ortasından kırmızı kadife bir perdeyle boydan boya ikiye bölünmüş olan geniş bir salondur girdiğim yer. Çabucak etrafıma bir göz attım. Bir falcının, bir müneccimin çalışma yeri olduğunu gösteren hiçbir şey yoktu. Daha doğrusu bomboştu duvarlar. Ne modern, ne klasik, ya da kübik tek bir tablo bile asılı değildi.

Korkarak ilerledim ve kırmızı kadife perdeyi araladım. Burası, perdenin öbür tarafına göre daha aydınlıktı. Gözüme ilk çarpan, çok büyük, çok modern bir çalışma masası oldu. Masanın gerisinde, Müneccimbaşı olduğunu tahmin ettiğim, ama yaşını kestiremediğim, çok yakışıklı bir adam, sırtında, ön tarafında Gotik alfabesiyle "To be, or not to be" yazılı bir tişört, başında Hintli mihracelerinkini andıran bir sarık, ayaklarını Amerikalılar gibi masasının üzerine uzatmış, gazete okumaktaydı. Ayaklarımın ucuna basarak içeri girdiğim halde, hemen başını kaldırıp baktı. Önceden kendimi öyle hazırladığım için mi bilmiyorum ama, kızılımsı ışıklar saçan son derecede etkili gözleri vardı. Benimle alay ettiğini hissettim. Çekindiğimi

anlayarak bu kez yüzüne babacan bir ifade vererek yerinden doğruldu, “Benimle röportaj yapmaya gelecek olan gazeteci hanımsın değil mi” dedi.

Hemen senli benli konuşmaya başlamasından rahatsızlık duymakla birlikte, bu kadar ünlü bir adamın beni samimi bir tarzda karşılamış olmasından ötürü şikâyetçi olmaya hakkım yoktu. “Dün uğradığınız silahlı saldırıdan sonra...” diyordum ki, hemen sözümü kesti:

“Herkes nasıl kurtulduğumu merak ediyor, değil mi,” dedi. “Aslında benim açımdan herhangi bir haber değeri bile yok ama, her şeyin, hatta, fikir ve sanat eserlerinin bile sıradan bir tüketim metası imiş gibi yoğun reklam kampanyalarıyla piyasaya sürüldüğüne bakınca, bir parça reklam yapmamın hiç de fena olmayacağını düşündüğüm için kabul ettim röportaj isteğini...”

Sonra yerinden kalktı,

“Öyle ayakta durma, şöyle otur,” diyerek elimden tuttu, masasının önündeki koltuğa oturttu.

Bakışlarının vücudumun her tarafını inceleyip, derinlere kadar nüfuz etmekte olduğunu hissederek, usturuplu bir biçimde oturmaya gayret ettim. Bu kez, birden yumuşayan bir sesle,

“Sana ne ikram edebilirim,” dedi. “Alkollü, alkolsüz, ne istersen bulunur!”

Çantamdan not defterimi çıkarırken,

“Çok teşekkür ederim, hiç zahmet etmeyin... belki daha sonra,” dedim; sonra duraksayarak, teybimi gösterdim, “Açabilir miyim?” diye işaret ettim.

“Nasıl istersen,” dedi. “Bir kere konuşacağımı söylemiş bulundum. Benim için mahzur yok...”

Teybi açtım, kaydedip etmediğini denedikten sonra,
“Size gelmeden önce polis muhabirimizle konuştum,” dedim. “Saldırganlar hakkında hiçbir bilginiz olmadığını söylemişsiniz.”

Güldü:

“Unutma, ben dünyanın en ünlü falcısı, en ünlü müneccimiyim! Ben şu ya da bu nedenle istemedikçe o küçük adamlar benim kılıma bile dokunamazlar, istemiş olsaydım, ölmüş gibi yapabilirdim. Onlar beni yaraladıklarını, havaya uçurduklarını zannederlerdi, oysa kalaşnikoflarıyla üzerime ateş ettiklerinde ben arabamda bile değildim. Şoför yerinde oturan benim sanal bir kopyamdı. Kim bilir, belki şu anda bile karşında duran ben değilimdir, belki şu anda, tavanda bir yerde, asma katta, çatıda, ya da dışarıda, dağların tepelerinde dolaşıyor olabilirim...”

Beni etkilemeye çalışıyor, kabaca alay ediyordu.

“Madem bu kadar marifetlisiniz, sizi öldürmeye kalkanların kim olduğunu, niçin size saldırdıklarını da bilirsiniz,” dedim. “Kişisel bir sorun, bir hesaplaşma falan mı?”

“Böyle küçük şeyler üzerinde durma. Faili meçhul der geçersiniz...”

Bu kez korkmadan, doğruca gözlerinin içine baktım:

“Şimdiye kadar sizinle röportaj yapmak isteyenlerin hiçbirini kabul etmemişsiniz...”

Yanıma yaklaştı, çenemi okşadı.

“Bu kadar güzel ve hoş bir kızı geri çevirebilir miydim,” dedi.

Erkeklerin bu tarz iltifatlarından hiç hoşlanmam ama, falcının o kadar içten bir davranışı vardı ki, açıkçası etkilenmediğimi söyleyemem.

“İyi ama, dedim, benim geleceğimi bilmiyordunuz ki? Yani nasıl biri olduğumu... Sizinle daha önce hiç tanışmadık...”

“Falcı olduğumu unutma,” dedi.

“Demek, beni...” diye kekeledim.

“Evet, tabii, sen beni hiç görmedin, ama ben seni bekliyordum,” dedi. “Ayrıca, belki şu sıralarda, bazı nedenlerle kamuoyuna bir mesaj vermeyi istiyor olabilirim... Bunun için en iyi seçim sensin diye düşündüm...”

Sonra bir sandalye çekerek yanıma oturdu:

“Ne öğrenmek istediğini çok iyi biliyorum. Aslında, gelmişim, geçmişim gazetenizi pek ilgilendirmiyor. Haber müdürünüz sansasyon peşinde. Nereden mi biliyorum? Bilemeyeceksem neden falcı olayım? Hani, biraz dekolte bir fıkra vardır. Otoyoldan geçmeye çalışan tavşana otomobil çarpmış. Tavşan yarı baygın tarlaya düşmüş. Onu gören boğa merak edip yaklaşmış, otomobilin geldiğini duymayacaktın da bu koca kulaklar ne işe yarıyor, demiş. Kızgın tavşan, boğayı süzmüş, madem böyle boynuzlanıyorsun, şu kocaman koconesler ne işe yarıyor diye cevap vermiş...”

Elimde olmadan kıkırdadım.

“Aksini düşünmek, bana geliş nedeninle çelişkili olur,” dedi.

“Peki, bana sırlarınızı açıklayacak mısınız?”

Bazen ayakta, bazen oturarak, masasının üstündeki dosyalarla, kâğıtlarla oynayarak, bir süre sustu. Sonra,

“Bildiğin gibi çok karmaşık olaylar yaşıyoruz, güç günlerden geçiyoruz,” dedi. “Kimsenin bir şey yaptığı yok ve kimse-nin kimseye güveni yok. Bu yüzden, falcıların, münecimlerin medyatik değerleri yükseldi. Beni bir tarafa bırak, ben hepsinden farklıyım, ama bak, çoğu insan, falcı ve münecimleri,

büyücüler, gözbağcıları, isprizmacılar ve üfürükçülerle karıştırıyor. Büyücülük, gözbağcılık, isprizmacılık ve üfürükçülük, şaklabanlıktan, şarlatanlıktan başka bir şey değildir. Oysa benim işim neredeyse bilimseldir. Hele Einstein görecelik kuramını ortaya attıktan sonra, içimde az da olsa var olan aşâğılık kompleksinden tamamen kurtuldum.”

Eliyle, perdenin iç tarafındaki duvarları süsleyen değişik dekorları göstererek, ekledi:

“Tabii, ticari açıdan, müşterilerimi düş kırıklığına uğratmam gerek; bunun için ben de gözbağcılar gibi dekora ve özel efektlere önem veriyorum.”

Aslında düş kırıklığına uğradığımı saklamadım:

“Evet, hayli ilginç,” dedim. “Ama ben daha korkunç bir yer olacağını sanıyordum burasının... Yarasalar, iskeletler, fokurdayan kazanlar, tüpler...”

Muzip bir ifadeyle gülümsedi, arka tarafta, salonun bir köşesinde sonradan gözüme ilışen bir sandığı gösterdi eliyle:

“Her şeyi ortada bırakamam,” dedi. “Hoş, zaten ben öyle şeylere pek aldırış etmem. Bana lazım olan üç beş şey, şu sandıkta duruyor. Özel giysilerim, falcılık aletlerim, her çeşidinden, tarot, pasyans kâğıtları, nohut, fasulye, kahve telvesi, ayna, durgun su, ya da sihirli küreden tut da cansız kurtlara, doldurulmuş güvercinlere, iğnesiz arılara kadar, hepsi, hükümetimiz gibi, istikrar, uyum ve huzur içinde birbirine sokulmuş, mışıl mışıl uyukluyorlar sandığın içinde! Pandora’nın kutusu gibi bir şeydir bu sandık!”

Kalktım, sandığa doğru yaklaştım,

“Görebilir miyim,” dedim.

“Göremezsın,” dedi. “Çünkü normal insan gözleri onları göremez. Ama seni çok sevdim.”

Sonra sandığın kapağını açıp, içinden bir Süpermen tişörtü çıkararak üstüne geçirdi.

“Örneğin, şuna bak, dedi. Bu giysiyi tanımayan kimse var mıdır? İşin aslına bakarsan, ben çok özel bir falcıyım, istediğim zaman, Süpermen’in bir filminde yaptığının tam tersine, dünyanın dönüş hızından daha hızlı ve ters yönde uçarak, olacakları önceden görür ve istersem olacak olanların olmalarını önleyebilirim. Bak, dün, arabamı çapraz ateşe tutan tetikçileri de istesem durdurabilirdim. Ama, dedim ya, şu sırada benim de biraz reklama ihtiyacım var.”

Kaşlarımı çattım:

“Yani danışıklı dövüş müydü bu diyorsunuz?”

“Yok canım! Ben tam anlamıyla tekil bir insanım. Benim o tür tetikçilere gereksinmem yok! Demek istediğim, insanların yaptığı düpedüz aptallıktı. Beni ne diye öldürtmek istemiş olabilirler? Bazı kişilerin geçmişlerini ve hatta geleceklerini bildiğimi ve bunları bir gün açıklayabileceğimi düşünüyorlar. Oysa, ben gerçekten olacakları önceden bilebiliyorsam, onların niçin bana geldiklerini de biliyorum demektir. O zaman da gerekli önlemleri alırım, öyle değil mi? Yok aksi ise yani ben bir şarlatansam, bana bu kadar önem vermeleri anlamsız olmaz mı? Gerçekte, evet, ben her şeyi önceden bilirim. Öyle olmasa binlerce yıldan beri hayatta kalabilir miydim?”

Şaşırdım:

“Binlerce yıldan beri mi? Siz binlerce yıldan beri yaşıyor musunuz? Hiç de o kadar yaşlı görünmüyorsunuz!”

Bu kez, ince, uzun parmaklı narin elleriyle saçımı okşadı, sesini alçaltarak,

“Senden hoşlandım, sana her şeyi anlatacağım,” dedi. Ben uluslararası bir falcıyım. Yüz binlerce yıldan beri... Bütün

bildiklerimi anlatmaya, açıklamaya kalksam, gazetenin verdiği o kaymak kâğıtlara basılı çıplak kadın ekleri bile yetmez! Biliyor musun, kiralık katil tutan efendilerin birbirlerinden pek farkları yoktur. Bütün dünyada bu böyledir. Miras ya da borç-alacak işleri bir tarafa... Sözüm meclisten dışarı, kimi ülkelerde bazen, omuzları çok yıldızlı adamlar, darbe yapmaya kalkışmadan, izin almak için önce Amerika'ya giderler. Ama beni de duymuşlardır. Başarılı olup olmayacaklarını öğrenmek için gelir bana danışır. Hepsine başaracaksınız, derim. Başarırlarsa, benim her şeyi önceden bildiğime inanırlar. Gradom artar. Başaramazlarsa, kelleleri gideceği için gelip benden hesap soramazlar."

"Yani sizin yaptığınız da bir çeşit şarlatanlık," dedim.

"Yo, yoo... Ben gerçekten olacakları bilirim," dedi. "Ama bunların hepsi aptaldır! Hatta bazıları, işler kötüye giderse, olayları tersine çevirmemi, bunun için insanüstü güçlerimi kullanmamı bile rica ederler benden."

"Bunu da yapabilir misiniz?"

"Bazen. Çünkü, tarih oluşan değil, çoktan olup bitmiş olayların bize yansımasıdır. Bu bakımdan onu değiştirmek pek kolay değil. Şu, bana suikast düzenleyenler, aslında devleti ele geçirmek için kumpas kuran bir grubun adamlarıydı. Çok kararlıydılar, bu yüzden tabii daha da aptaldılar! Önce buraya geldiler, patronlarının kendilerine yardımcı olmamı isteyen mesajını getirdiler. Durup dururken başlarına iş açan, tekerlerine çomak sokan birisini yok etmemi istiyorlardı. Kendim ettim, kendim buldum diye ağlaşıyorlardı. Bazı olayları olması gerekenden farklı bir şekilde değiştirmemi istediklerini söylediler. Ne bileyim, makam arabasının motorunun aniden bozulmasını, şoförünün delirmesini, korumaların tüfeklerinin

tutukluk yapmasını falan filan... Böyle işlere girmeyeceğimi, yapmak istemediğimi söyledim. Aslında yapabilirdim de ya, o kadarını söylemedim. Biz yaptırmasını biliriz, dediler. Peki bana bunu nasıl yaptıracaksınız, dedim.”

“Çok para verirlerse?”

“Para mı? Güldürme beni! İstesem, Lotonun, Totonun, Milli Piyango’nun, At yarışlarının bütün ikramiyelerini, hat-ta Borsa spekülâtörlerinin bütün kazançlarını toplayabilirim. Patlayacak krizleri önceden bilebileceğim için, bir gecede bütün bankaları hortumlar, kasamı yeşillerle doldurabilirim!”

“Ya mevki ve makam? Genel müdürlük, müsteşarlık, vekil-lik, bakanlık, parti başkanlığı falan?”

“A iki gözüm, yalnız bu memleketin değil, dünyanın tüm devletlûları önümde neredeyse secdeye varıp dururken, beni hangi mevki ve makamla kandırabilirler?”

“Nataşa, mataşa?”

“Aganigi, maganigi meseleleri beni ilgilendirmiyor! Aslında, sözüm meclisten dışarı, bana mukavemet edebilecek çok az kadın vardır... Ama, ben bu işi zevk için yapıyorum. Keyfim için. Zevkli, keyifli işleri birbirine karıştırmak doğru değildir.”

“Belki, zorla, tehditle...”

“Beni kimse zorlayamaz, hiç kimse. Evet hiç kimse... Ama belki de bu yüzden... Başarılı olamayınca taktik değiştirdiler. Benim niyetlerini ve kim olduklarını bildiğimi öğrendikleri için, beni ortadan kaldırmaya karar verdiler...”

Tam o sırada, açık kapıdan içeriye hızla bir adam girdi, yüzü kar maskeliydi, elindeki kalaşnikofu falcıya doğru çevirdi. Dehşet içinde yerimden fırlayarak, bir çığlık attım. Falcı, çok sakın bir tavırla, adama doğru elini kaldırarak, “Dur, yapma, dur, mermilerine yazık,” dedi ama, kar maskeli adamın

onu konuşturmaya niyeti yoktu, duraksamadan tetiği çekti, susturuculu olmasına karşın, korkunç bir gürültü koptu. Kulak zarlarımın patladığını sandım. Falcı bir an sallandı, sendeledi, yıkılacakmış gibi oldu, sonra gülerek doğruldu, kar maskeli adama eliyle "Boş ver!" der gibi bir işaret yaptı:

"Söyledim ya evladım, mermilerini ziyan etme diye... Bu kurşunlar bana işlemez."

Kar maskeli adam bir daha ateş etti, yine bir şey olmadı. Ben, dehşet içinde, bir gözümle falcıyı, bir gözümle kar maskeli adamı kolluyordum. Falcı, elini tabanca namlusu gibi uzatarak,

"Eller yukarı, at şu tüfeği!" dedi.

Şaşırان terörist korkuyla, tüfeği attı, ellerini havaya kaldırdı. Falcı bu kez açıkça gülmeye başladı:

"Ha şöyle! Benimle boşuna uğraşmayın, perişan olursunuz," dedi, sonra bana dönerek, "Gördün ya, bana bir şey olmaz, korkma! Otur yerine," diye ekledi.

Kar maskeli adam, durduğu yerde donmuş kalmış gibiydi. Falcının çok eğlendiği belli oluyordu, sözlerinden, tavırlarından:

"Ben ruh gibi biriyimdir evladım! Ruh işte! Nane ruhu, friskin ruhu, tuz ruhu, ya da ruh-ül kudüs! Kutsal ruh, ya da Kudüs'ün, kutsal kentin ruhu!.."

Bana döndü:

"Seni niye göndermediler Filistin'e," dedi. "Bakma sen, Yaser Arafat uygar bir insandır, yani Ariel Şaron'a kıyasla... Patronuna söyleyeyim de seni mutlaka oraya göndersinler. Çünkü uluslararası terörün merkezi en az iki bin yıldır orasıdır. İsa'yı çarmıha gerenler, peygamberlerin halifelerini, damatlarını, torunlarını öldürenler... İlginç olanı hepsinin de bu cina-yetleri Allah adına işlemiş olmaları! Ben de kutsal bir ruhum."

Sonra tekrar kar maskeli adama döndü:

"Aslında sen iyi nişan aldın, ama gördüğün ben değildim. Ruhlar görünmez, ama sen beni bunun için göremiyor değilsin, gözlerin yarasa gözleri gibi benim ışığımın kamaştığı için göremiyorsun, oysa Yunus'un dediği gibi, ben de yürüyen ruhum, ete kemiğe bürünenlerdenim!"

Sırtındaki Superman tişörtünü çıkarıp, gösterdi.

"Bakın, sapasağlam!"

Biraz kendime gelmiştim:

"Ben de çelik yeleğiniz var sanmıştım," dedim.

Falcı, kar maskeli adama bakarak,

"Hadi oğlum, şimdi al tüfeğini yerden, ne de olsa milli servetten sayılır," dedi. "Patronuna da söyle, beni öldürtmekle ellerine bir şey geçmez. Beni şimdiye kadar onun ağababaları bile ortadan kaldıramadı!"

Kar maskeli adam tüfeğini yerden alarak, apar topar çıktı dışarıya. Ben derin bir soluk aldım ama, kolay kolay kendime gelemedim. Falcı olaydan hiç etkilenmemiş görünüyordu. Beni yatıştırmak için, yine yanıma gelip saçımı okşayarak,

"İşte böyle," dedi. "Bir yazarımızın dediği gibi, bu da anında görüntü, canlı yayın oldu senin için... İstesem, onun içeri girmesini önleyebilirdim, ama bazı şeyleri kendi gözleriyle görmeni istedim. Daha inandırıcı olması için. Çünkü, biliyor musun, ben falcı olmaktan öte, aynı zamanda dâhi bir sanatçıyımdır. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Onun olağanüstü kendini beğenmiş tavırlarına kendimi alıştırmaya çalışıyordum,

"Peki ama, herkes sizin gücünüzü biliyorsa, size saldırımları mantıksız olmuyor mu," dedim.

“Her şeyi eskimiş mantık kurallarıyla açıklamaya kalkma,” dedi. “Bak, o adam bana ateş etti, vuramadı. Mantık kurallarına göre ya acemi nişancıydı, ya tüfeği kuru sıkı doldurulmuştu, ya da benim çelik yeleğim vardı.. Ama bunların hiçbiri doğru değil. Doğrusu şu ki, onun ateş ettiği ben değildim, benim görüntümdü... Sen, bilgisayar çocuğusun. Bak, şimdi sen de benim gerçekte nerede olduğumu, karşındaki adamın gerçek mi, sanal mı olduğunu düşünmeye başladın!”

Afallamıştım,

“Haklısınız,” dedim. “Çok garip bir duygu bu, hatta sizden ürkütüğümü bile söyleyebilirim, oysa çok da yakışıklısınız...”

“İltifatına teşekkür ederim. Biliyorum, insanın görmediği, ya da var olup olmadığını bilmediği birisiyle konuşması son derecede rahatsızlık verici bir şeydir; namaz seccadesine diz çöküp Tanrıya yakarmaya benzer, arada gaipten sesler duyarsınız ve bununla yetinirsiniz! Merak etme, şu anda ben gerçek bir insanım. Gördüğün ben, benim. Beni ille de görmek isteyenler, senin yaptığın gibi önceden randevu alırlar, daha kolay, suare için bir bilet alıp tiyatroya gelirler! Ne yapayım, böyle ufak tefek zorluklara katlanmaları gerek fanilerin!”

“Peki ama, sizi kim öldürtmek isteyebilir? Niçin öldürtmek isteyebilir, açıklamayacak mısınız? İsterseniz teybi kapatabilirim.”

“Teyp umurumda değil... Bak, şu kadarını söyleyeyim... Dünküler ve b gün az önce buraya beni öldürmeye geleni bana gönderen her kimse, adı benim için önemli değil, benim bütün düşündüklerini, neler yapmak istediğini, ne hazırlıklar yaptığını öğrendiğimi biliyor, onun için beni ortadan kaldırmalarını buyurmuştu onlara. Dünkü suikast başarılı olmadı ama, anlaşılan umudunu kesmemiş ki, bugün de şu, sözüm

ona keskin nişancıyı yollamış! Çünkü onun hakkında bildiklerimi açıklasam, bir ünlü mafya lideri siyasetçinin dediği gibi, yer yerinden oynar! Onun açısından yaşamsal bir değeri var bildiklerimin... Oysa, bunları herkes biliyor. Hem öyle kulaktan kulağa fısıldayarak değil. Apaçık...”

Açıklamasını sağlamak için bütün kadınca yeteneklerimi kullanmayı aklıma koyarak, biraz kırıttım,

“Hadi ne olur anlatın bana...” dedim. “Hani beni kırmayacaktınız?”

Numaramı yutmuş göründü:

“İnan ki seni kırmak istemem,” dedi. “Ama, sen benim gibi ölümsüz değilsin. Bir de senin arkandan ağıtlar yakılmasını istemem. Zaten, seni benimle röportaj yapmaya gönderen yazı işleri müdürü de, bakma söylediklerine, aslında o da korkuyor, o da her şeyi öğrenmek istemez, ya da bildiğinin bilinmesini istemez! Gerçekte, okuyucularınızın öğrenmek istediği şeyler sadece, şu anda nerede olduğum, günlerimi nasıl geçirdiğim, ne yiyip içtiğim, kiminle düşüp kalktığım... Gazeteniz için de önemli olan bu. Ama senin başka türlü düşündüğünü biliyorum. Sen başkasın. Doğru söylüyorum, senden çok hoşlandım. Cesursun da ha. Başkası olsa, az önce kalp ya da sinir krizi geçirir, en azından düşüp bayılırdı. Söz veriyorum, elin boş dönmeyeceksin buradan. Teybe kaydetmenin yararı yok. Püf deyince silebilirim hepsini. Ama istersen, kendin için saklayabilirsin kayıtlarını. Şimdi sor bakalım soracaklarını...”

“Aynı anda başka başka yerlerde olduğunuz, olabildiğiniz doğru mu,” dedim. “Bazı velîler, yatırlar gibi?”

Kızmış gibi baktı yüzüme:

“Bak, yatır matır değilim ama, bildiğin insanlardan çok farklı biriyim. Bir çeşit hilkat garibesi de diyebilirsin. Demin de

söyledim, evet, istediğim zaman burada ya da başka yerde olabilirim. Ya da aynı anda hem orada, hem burada olabilirim. Ben bir düşüçüyüm. Beni burada görüyorsun ama, ben aslında çok uzakta da olabilirim. Dünyanın bilinen hiçbir yerinde, ne belli bir toprak parçasında, ne denizde, ne çölde, hiçbir yerde, durmadan oradan oraya atlayıp zıplamaktan vakit bulup herhangi bir mekânda, yeni bir şeylere başlangıç olarak kabul edebileceğim kadar uzun bir süre kalmadığım için, nerede olduğumu sana anlatmakta güçlük çekiyorum. Açıkçası, insanların düş güçleriyle bana ulaşabilecekleri bir uzaklıkta değil mekânım. Çok daha uzak, düşlelerin ancak teğet geçebileceği bir anlatılmaz boyuttayım.”

Aklım karışmıştı.

“Eğer büyücü falan değilseniz... biraz abartmıyor musunuz,” dedim. “Einstein’ın enerji kuramına göre böyle bir şey olanaksız değil mi?”

“Bak, saniyede üç yüz bin kilometrelik bir hızın maddeyi enerjiye dönüştürecek aşılmaz bir duvar oluşturduğunu; bu yüzden, zaman tüneli ya da ışınlama gibi düşlemelerle, değil galaksimizin, güneş sistemimizin bile dışına çıkmamızın mutlak olanaksızlığına inanmak zorunda kaldığımdan beri, bu tür düşlemelerin sadece iyi bir bilim-kurgu öyküsüne temel oluşturabileceğini biliyorum.”

“Öyleyse? Bana masal mı anlatıyorsunuz? Demin, ben ruhum demiştiniz. Yani, sahi siz ruhlara inanıyor musunuz? Ya da, ruhların madde-enerji denkleminin dışında olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?”

Falci, çevremde dolaşarak, ciddi bir tavırla sürdürdü konuşmasını:

“Bütün bunlar, insanların küçücük beyinlerinin sınırlı sayıda nöronlarının algılayabileceği kadar basitleştirilmiş

teoremler.. Gerçekler çok daha farklı... Anlıyorum, senin kafan da şu tetikçinininki gibi karmakarışık oldu. Ben kendim bir çeşit ruh olduğuma göre, ne söylememi bekliyorsun? Ruh dünyasını inkâr etmemi mi? Oysa, insanların düşleyebilecekleri düş dünyasıyla benimki birbirinden çok farklı! Az önce yaptığım küçük gösteriyi hoş gör. Buradan çıktıktan sonra belki içinden, duydukların, gördüklerin üzerinde kafa yormaya, bir şeylerin varlığından ya da yokluğundan kuşku duymaya başlayacaksın. Ben kuşkucuları severim. Düşün bir kez, kuşku olmasaydı, insanların cediti olduğu söylenen o ilk maymun adamdan ne farkı kalırdı? Oysa, maymun-adam ya da değil, ben ilk gerçek insanları tarıyorum ve onların yüreğinde de şu anda senin yüreğinde filizlenmeye başlayan kuşkunun varlığına tanıklık edebilirim!"

"Sorumu yanıtlamadınız," dedim.

"Ruh var mı, yok mu? Aklınız, fikriniz bu soruna, aklınızın ereceği değil, binlerce yıldan beri kafanıza tokmakla vura vura yerleştirilen umutlara ya da umutsuzluklara çare olabilecek bir yanıt bulmak! Teknolojinin bugün ulaştığı düzeyde, yani sanal dünyada, hepimiz her şey olabiliriz; ayrıca bir ruha gerek var mı dersin? Aklını karıştırdıysam bağışla beni. Ben ne bilim adamıyım, ne de sihirbaz! Benim de bir yazgım var, kuşkusuz. Nice krallar, generaller, hatta sanatçılar ölümsüzlük iksiri peşinde koşarlarken, beni dünyaya getiren yaratılışın ilk tohum-anası, rivayete göre, yanlışlık ya da şaşkınlıkla, dünyaya gözlerimi açtığım sırada, üstümdeki kan izlerini yıkamak isterken, Asteriks'in Obeliks'i gibi, gençlik ya da ölümsüzlük çeşmesinin yalağına düşürmüş beni! Çok kişi, benim belki biraz olağandışı bir falcı olduğumu kabul etmektense, bu tür bir açıklamayı daha inandırıcı buluyor. Seni şaşırtıyorum ama,

telefonda konuştuğumuzda, buraya geldiğinde böyle kimi tuhafliklarla karşılaşabileceğini söyleyerek uyarımuştım seni.”

“İtiraf edeyim ki, bu kadarını beklemiyordum,” dedim. “Ama, sizin sıradan bir falcı olmadığınızı artık öğrendim.”

“Okadar da değil. Üstelik, ben gerçek bir sanatçıyım da. Bu bakımdan da, düş kurmak benim görevim.”

Bu kez alay etme sırası bendeydi:

“Demek sanatçısınız,” dedim. “Peki ne yapıyorsunuz? Yazar mısınız, ressam mısınız, heykeltıraş ya da besteci mi? Herhalde şarkıcı değilsiniz, ama belki de tiyatro oyuncusunuzdur. Peki ama, sanatçı kimdir, sanat nedir?”

Hemen yanıt vermedi, sandığını açarak Süpermen tişörtünü yerine koydu, bu kez sırtına hayvan derisinden bir üstlük geçirdi, gülerek yüzüme baktı,

“Nasıl,” dedi. “Yakıştı mı? Her neyse, sanatçının kim olduğunu, kimilerini sanatçı ilan eden bir devlet başkanının adamlarına sor sen. Sanata gelince...”

Aklım, falcının giydiği posta takılmıştı.

“Bu da ne,” dedim. “Palyaçoluğa mı soyunuyorsunuz, şimdi de?”

“Ecdadımız olduğu artık tartışılmayan ilk insanın, Neandertal insanının kokteyl kıyafeti,” dedi. “Sana sanatın doğuşunu anlatacağım.”

Şaşkın bakışlarım altında, elini sandığa daldırıp, ucu sivri bir taş çıkardı. Tam o sırada da kapıdan içeriye, uzun saçlı, ilkel insan kılığında, yarı çıplak bir kız girdi. Falcının benim için önceden bir gösteri programı hazırladığını düşünmek üzereydim ama, ilkel insan kılığındaki kızın bakışları öylesine yabanıl kıvılcımlar saçıyordu ki, fena halde ürktüm. Tanıdığım hiçbir film ya da tiyatro sanatçısı, ne Türkân Şoray,

ne de Yıldız Kenter, bu kadar başarıyla canlandıramazdı bu tiplmeyi.

“Bu da kim,” dedim.

“Şizi tanıştırmak isterdim ama, adı yok, konuşmasını da henüz bilmiyor,” dedi. “Korkmana da neden yok. Şimdi sanal dünyada dolaşıyoruz. Bu o dünyadan yaptığım bir naklen yayından ibaret. Haklısın, sevgilim biraz yabani, kusura bakma, ama şu anda karnı tok olduğu için zararsızdır... Evet, bu hatun, benim bu evrende anımsayabildiğim ilk sevgilim, bir Neandertal dişisi...”

Gördüklerimin bir gözbağcılıktan ibaret olduğuna kendimi inandırmaya çalışıyordum ama, her şey orta yerde o kadar canlı bir şekilde olup bitmekteydi ki, tüylerimin ürpermesine engel olamıyordum. Falcı eliyle yabancı kıza birtakım işaretler yapıyor, kız kırıtarak, poz veriyormuş gibi tavırlar takınıyordu. Falcı, ikide bir kızdan yana bakarak, bir usta rönesans ressamı edasıyla, elindeki sivri taşla, duvardan inen düz kaya görüntüsünün üzerine, bir bizon resmi çizmeye başladı, bir ara kafasını çevirerek,

“Şu anda yaptığım şey sen ne dersen de, aslında bir sanat eseridir,” dedi, tam bir sanatçı özgüveni ve inatçılığı sergileyerek. “İlk sanat eseri. Yani, yazar ya da oyuncu olmadan önce, bir ressam, bir yontucuydum ben. Binlerce yıl önce, kendimi bir Neandertal insanı olarak yakaladığım zaman, ki gerçekte bunun dünyaya ilk gelişim olmadığını daha sonra öğrendim, mağaramın duvarına işte tıpkı böyle bir bizon resmi çizmekteydim...”

Tam o sırada bu kez, büyücü kılığında ilkel bir insan kapıdan içeri süzüldü, elinde mızrağıyla falcının arkasına sessizce yaklaştı. Her ne kadar kendimi sanal dünyada dolaştığımıza

inandırmaya çalışsam da, bu görünüm karşısında sakın kalmam olanaksızdı, dehşet içinde, el kol işaretleriyle falcıyı uyar-maya çalıştım ama, o fark etmeden, sözünü sürdürüyordu:

"Bunun sanatsal bir değer taşıdığını kimse bilmiyordu o zamanlar, kimse de bana bunu sormadı, çünkü..."

Aksi gibi, heyecandan sesim de çıkmıyordu. Zaten bağır-mama vakit de kalmadı, büyücü sıçradı, mızrağını falcının sırtına sapladı, falcı haykırarak yere yuvarlandı. Sıranın bana geldiğini düşünerek saklanacak bir yer aradım, büyücünün avıyla meşgul olmasından yararlanarak, kırmızı kadife per-denin kıvrımları arasına gizlendim. Büyücü ile Neandertal dişisi, yerde yatan falcının çevresinde, duvarların gerisinde bir yerden geldiğini tahmin ettiğim tam tam sesleri eşliğinde yamyam dansı yapmaya başlamışlardı. Büyücü bir ara, belin-den yontma taştan bir bıçak çıkardı, eğildi, tam falcının kafa-sını kesecekti ki, birden her taraf zifiri karanlığa büründü, tam tam sesleri kesildi. Soluğumu tuttum. Bereket karanlık uzun sürmedi. Işıklar yandığında yabancılar çekilmiş, falcı hiçbir şey olmamış gibi ayakta durmaktaydı. Ben korkudan yarı baygın bir haldeydim. Falcı yanıma gelerek hafifçe tokatladı yanakla-rımı, yumuşak bir sesle,

"Ne oluyorsun, kendine gel," dedi. "Bütün bu gördükleri-nin bir düş ürünü, bir mizansenden başka bir şey olmadığını söylemişim sana..."

"Haklısınız ama, gerçekten çok korktum," dedim. "Gör-düklerimin gerçek olmadığını biliyordum bilmesine, yine de... Bu sizin suçunuz değil, ilk kez üç boyutlu bir filme gittiğimde de böyle korkmuştum."

"Aslında olay gördüğün şekilde de olmadı," dedi. "Sahne pek müsait olmadığı için biraz değiştirdim mizansenini. Ayrıca,

Hizbullahçıların infaz kasetleri gibi, gazetenizin okuyucularını dehşete düşürebilir, uykularını kaçırabilirdi.

Hikâye, şöyle. Evreni düzenleyen güçlerin üstünde bir yetisi olduğunu sanan, şu, az önce gördüğün ve beni öldürmeye kalkan büyücü, resim yaptığımı görünce, benim Tanrılarla konuştuğumu sanıp ya da öyle anlayıp kendisine rakip olacağımı düşünerek, tabii düşünme gücü buna elverişli miydi, bilmiyorum, ama karnı da acıkmış olduğu için, beni yok etmeye karar vermiş olmalı. Ama, sırtıma mızrağını saplamakla kalmadı, gövde mi, but, fileto, pirezola gibi parçalarına ayırma gereksinmesini duymadan, o güzel kızla birlikte, bir güzel yedi!"

Elimde olmadan haykırmışım:

"Yapmayın! Hem de çiğ çiğ, öyle mi?"

"Yok canım, kızarttılar kızartmasına... Bir de bizim antropologlar, Neandertal insanının ateş yakmasını bilip bilmediğini tartışıp duruyorlar hâlâ!"

"Anlamadığım bir şey var," dedim. "Resim yapıyorsunuz diye sizi neden kendisine rakip gördü ki o ilkel adam?"

"Resim çizmek düş kurmak demektir. Düş kuran insanın Tanrılarının sofrasında yeri vardır. Büyücüler kendilerinden başkalarının Tanrılarla senli benli olmalarını asla kabul etmezler! Bu her zaman böyle olmuştur. Çok çok sonraları bile! Halbuki, düşün, mağaranın duvarına çizdiğim, gördüğün gibi ilkel bir bizon resmiydi sadece, henüz bir totem bile değildi! Aslında başka bir sorun daha vardı. Şu kız! Onu da, ahlak polisiyle başınız derde girmesin diye, olduğu gibi gösteremedim. Laf aramızda, o kadarını anımsamıyorum ama, henüz örtünmenin bilinmediği bir çağda yaşadığı için, yağdan yapış yapış, uzun kapkara saçlı, bastıbacak, çıplak karnı yusyuvarlak,

koltukaltları ve cinsel orgarı fazla kılı, pis kokan o Neander-
tal yosmasına asılmış da olabilirim!”

Yüzümü buruşturdum:

“Bunu nasıl yapabilirsiniz? İğrenç...”

Güldü:

“Öyle demeyin. Her uygarlık kendi güzelini yaratır ve ben her dönemde o dönemin en güzel kadınlarını seçmişimdir! Bir tek, tahta göğüslü kadınlardan hoşlandığımı pek anımsamıyorum! Mesele şurada, şu büyücü, bir sevdalı, ya da bir sanatçı kıskançlığıyla, ya da feminist bir Neandertal cadısının fiştkalamasıyla beni kızartıp yediyse, buna çok üzülürüm doğrusu. İşin o tarafını öğrenemedim. Bu, tarihin ilk taammüden işlenmiş, yani önceden tasarlanmış cinayetinin, ideolojik bir sebebi olmasını yeğlerdim!”

“Neden?”

“Son günlerin moda deyimiyle, öylesi daha şık olurdu da ondan! O değil de, bir sanatçıya karşı bu ilk cinayeti işleyen bir büyücü olması asla rastlantı değildir. Tarih boyunca, sanat ve sanatçılar üzerinde daha çok büyücüler, kabile şefleri, krallar, peygamberler, padişahlar, despotlar, diktatörler, papalar, hahamlar, imamlar, brahmenler, ahlakçılar, filozoflar, politikacılar, polis şefleri, sıkıyönetim komutanları, muzır yayın kurulları, RTÜK’çüler, köşe dönücü köşe yazarları, savcılar, kafatası avcıları, fuhuş tüccarları durmuş, sanat ve sanatçılar üzerinde bunlar söz sahibi olmuşlardır.”

“Ciddi mi söylüyorsunuz,” dedim, “inanmıyorum...”

“İnan, inan, doğru söylüyorum, abartmıyorum! Sözüm meclisten dışarı diyecektim ama, neyleyim ki sizin patronlar arasında da var öyleleri. Bakmayın yayın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü deyip durmalarına! Bir mızrak ucunda etlerimin

kızartıldığı, benim için haklı olarak tarihi bir değer taşıyan, daha önceki gelişmeler hakkında o anda bilgi sahibi olmadığım için, geçici bile olsa, gerçek bir milat sayılması gereken o günden bu yana, bütün insan topluluklarının tarihleri, ince sorgu yöntemleriyle sorguya çekilen, derileri yüzülen, yakılan, zindanlarda çürütülen, aforoz edilen, sürülen, boyunlarına çan takılan, yapıtlarının sergilenmesi, basılması, yayılması, okunması yasaklanan, kısıtlanan, engellenen sanatçılarla doludur. Patronlarınız, yazarlarınız, okurlarınız içinde halen görevde olan ya da emekliye ayrılmış devlet memurları, yargıçlar, savcılar, polis şefleri, sanat eleştirmenleri, bakan ya da politikacıların hepsinin bu sözlerimi üzerlerine alıp incinmelerini istemem. Ne de olsa, reyting sorunu. Aksi halde gazetenizin başı derde girebilir. Hem, beş parmağın beşi de birbirine benzemez, öyle değil mi?

Bugün artık Avrupa Birliği'ne aday bir ülkeyiz. Şimdi başka kurallar var, yani sözünü ettiklerim artık eskilerden çok farklı, onlar ince işlerle uğraşmazlardı, şimdikiler hukuk kuralları içinde, insan haklarına saygılı olarak, insani kaygılar ve şefkatli bir yaklaşımla korumaya çalışırlar düzeni ve huzuru. Kaba işleri adamlarına bırakırlar. Bunun için de onlar, âdet yerini bulsun diye megafonlarıyla birkaç kez "Teslim ol!" çağrısında bulunurlar, sonra, vaktiyle bir büyüklerinin buyurduğu gibi, bunları ne diye besleyecekmişiz deyip, taka taka, temiz iş kundura mağazası!

Ama, bak, iş orada da kalmıyor, insanların düş kurmalarına, ya da sanatla uğraşmalarına da olanak tanımak istemiyorlar! Bu hiç hoş bir şey değil. Son günlerin moda deyiimiyle, doğrusu hiç şık kaçmıyor!"

Durdu,

"Şıklıktan söz açmışken, hiç de şık olmayan şu kılıktan kurtulsam mı, ne dersin," dedi. İlkel insan postunu çıkarıp sandığa koydu, yeniden falcı görünümünü aldı. "Çok şükür, artık uygar bir insan olduğumu hayal edebilirim," dedi gülerek.

"Peki ama, neden bu kadar korkuyorlar düş kuranlardan," dedim.

"Hayal kurma anlamında düş, insanın içinde bulunduğu koşullardan hoşnutsuzluğunun ve bu koşulları değiştirme isteğinin bir anlatımıdır da ondan. Yani düş kurmak, bir bakıma kurulu ve yerleşik düzene başkaldırı anlamı taşımaktadır."

"Daha neler," dedim. "Ben de henüz çok genç bir kızken, pazar sabahları yatağымda ne düşler kurardım! Yani ben de mi anarşisttim o zaman?"

"Evet, evet! Senden daha gençler bile o suçlamayla zindanlara atıldı, idam edilenler bile oldu! Başka bir deyişle, düş kuranlar en azından, Türk Ceza Yasası'nın ünlü 146. maddesine muhalefet etmeyi düşünen potansiyel suçlulardır. Dolayısıyla düzeni savunanların düş kuranlarla çatışmasının nedeni budur!"

"Size inanmıyorum," dedim. "Bunlar safsatadan başka bir şey değil!"

"Bak, şu anda sen içinden ya sabır çekerken, kapının önünde, ne de olsa medyadan biraz olsun çekindiklerinden, röportaj bitip senin gitmeni beklerken ellerime kelepçe takıp merkeze götürmek için sabırsızlanmakta olanları görür gibiyim! Beni yok edemediklerine göre, kim bilir belki ben karakolda, vicdan azabına tutulur, kendimi beşinci kattan atıveririm... Olmadık şey mi? İnsan Hakları Sözleşmesi ne derse desin, içlerinden gelen neredeyse dayanılmaz bir dürtü onları böyle bir düş kurmaya yöneltiyor, insanların düş kurmalarını

engelleyemedikleri için çıldırıyorlar. Evet, çünkü insanoğlunun doğuştan sahip olduğu düş kurma yeteneğini ortadan kaldırmak olanaksız bir şeydir... Bak, sana bir hikâye anlatacağım bu konuda... Ama önce kendime uygun bir kılık seçtim...”

Yine sandığın başına gitti, içinden bir çoban yamçısı, bir saz ve kelepçe gibi ayağa bağlanan cinsinden demir zincirler çıkardı, yamçıyı sırtına geçirdi, zincirleri ayağına doladı, sırtını duvara dayayarak, yere oturdu.

“Şimdi gözlerini yumup hayal kurmaya başla, dedi. Zaman atlama yolculuklarım sırasında, bir ara kendimi Melik İbn-i Abit’in yedi kat yerin dibindeki zindanında, halk ozanı çoban Ahmet bin Mustafa ibni Muhammet kimliği altında, her tarafından sular damlayan bir taş hücreye hapsedilmiş, ayaklarına zincirler vurulmuş, derisinin yüzüleceği günü bekleyen devlet düşmanı bir idam hükümlüsü olarak bulmuştum. Tırnaklarımı söktükleri işkence oturumu sırasında bayılmış olmalıydım.

Evet... Burasının o zindan olduğunu farz et... Suçum, Melik’in küçük kızı Ayşe Sultan’a âşık olup, onun için yazıp bestelediğim ve dilden dile dolaşan şiirlerim yüzünden halkın Melik’e düşmanca bakmasına neden olmaktı. Çünkü halk sevdalılara hep iyi gözle bakar ve onların muratlarına ermelerini engelleyenlere kızar. Bu bir masal geleneğidir. Ayrıca, sıradan bir çobanın Melik’in kızına âşık olması da halkın hoşuna gider, Melik’in ise otoritesini sarsar.

O akşam, cellatlarımın hücreme gelip, beni kazığa oturtacaklarını, diri diri derimi yüzeceklerini söylemişti Baş Zindan Nazırı, keyiften suratı dört köşe! Her ne kadar ölümsüz olduğumu biliyor idiysem de, kazığa oturtma işkencesi de öyle

ucundan kuyruğundan tadına bakılacak cinsten bir şey değildir hani!

Elimde olmadan tüylerimin diken diken olduğunu hissettim. Vaktiyle, bir Sırp yazarının *Drina Köprüsü* adlı romanını okumuştum. Kazığa oturtma işkencesi bütün ayrıntılarıyla anlatılıyordu o romanda. Gerçekten çok korkunç bir yöntemdi.”

Falci, o günü yeniden yaşıyormuş gibi, ancak anlayamadığım şekilde âdeta keyif duyarak anlatıyordu olanları:

“O akşam da işte böyle, duvarın dibine çömelmiş, sazımı elime almış, Karacaoğlan’dan, halime uygun olduğunu düşündüğüm bir türkü tutturmuştum.”

Bir yandan çalıp, bir yandan söylemeye başladı. Sazından pek anlamıyordum ama, sesi değme türkücülere taş çıkartırdı.

“Ala gözlerini sevdiğim dilber,
Gidiyorum, sizin olsun buralar,
Ah ettikçe kara bahtım ezilir,
Merhem almaz sinemdeki yaralar.

Şahin küçük amma vermez avını,
Sen erittin yüreğimin yağını,
Sara idim dostum usul boynunu
İster ise kollarımı kıralar.

Yanarım ateşim serimden gitse,
O dostun bağında bülbüller ötse,
Padişah değil de Allah emretse,
Her güzeli sevdiğine vereler.

Karac’oğlan der ki, halimiz nice?
Ünümüz gitti de yüceden yüce,

O dostu saraydım bari bu gece
İster ise boyuncuğum vuralar.”

Falcı türküsünü yeni bitirmişti ki açık kapıdan salona bu kez, başları kukuletalı iki cellat girdi. Falcı ne kadar sanal derse desin, cellatların görüntüsü bile beni dehşete düşürmeye yetti. Kendimi perdenin arkasına güçlkle attım. Ama zaten onların benimle ilgilendikleri yoktu, belki de beni görmüyorlardı bile. Sert bir hareketle falcıyı kollarından tutup kaldırdılar. O da doğrusu rolünü çok güzel oynuyordu. Başladı yalvarmaya:

“Etmeyin, eylemeyin, ağalar, ben bir garip çobanım, gece gündüz Melikimiz İbn-i Abit hazretlerinin sağlığı için Rab-bime dua ederim. Hiç suçum yoktur. Ben devletin düşmanı olabilir miyim? Bakın ağalar, duvarlara yazı bile yazmadım, kuşlama yapmadım, bana bir hoca bulun da okuma yazma öğretsin diye pankart bile açmadım! Hâşâ. Sümme hâşâ...”

Adamların oralı olmadığını görünce bu kez önlerinde diz çökerek sürdürdü yalvarışını:

“Bilirim, tek suçum melikimizin kızı Ayşe Sultan’a âşık olmamdır, ama bunda benim hiçbir kusurum yoktur. Bu bir gönül işidir. Vallahi tallahi aramızda kötü bir şey olmamıştır. O da ne demekse! Sultanın yüzünü bir kez sarayda melikin huzurunda düzenlenen âşıklar yarışmasında görmüş ve hemen âşık olmuşumdur. Onun adına türküler yaktığım doğru, ama bunda ne kötülük var? Ayşe Sultan da rivayete göre bana âşık olmuş diyorlar ama inanmıyorum. Neyime vurulmuş, kim bilir...”

O sırada cellatlardan biri eğildi, falcının kulağına bir şeyler fısıldadı. Falcı, şaşırmış gibi baktı celladın yüzüne:

“Anlamadım,” dedi. “Kızını bırakırsam, melik hazretleri beni Mithat Paşa gibi Fizan’a vali mi atayacak? Yok öyle şey. Beni hiçbir şey aşkımdan döndüremez!”

Sonra, bana dönerek gözünü kırptı:

“Falcıyım ya, yolda beni öldürtmek istediğini biliyordum çünkü...”

Falcının belirttiğini gören cellatlar bellerindeki bıçakları çıkarıp birbirine sürterek bilemeye başlamışlardı. Falcı tekrar yalvarmaya başladı:

“Yapmayın, etmeyin ağalar, benim cildim çok naziktir, her banyoda pH 5.5 özel asitsiz sabunlar kullanırım...”

Cellatlar, falcıyı kollarından tutup, kurbanlık koyun gibi zorla yere yatırdılar, bıçaklarını boynuna dayadıkları sırada yine ışıklar söndü, tekrar yandığında işkenceciler çıkmışlardı. Perdeden başımı çıkarıp baktım,

“Gittiler mi,” dedim.

Ayağındaki zincirleri çıkarıp, üstünü başını silkelerken, yüzünde yine o alaycı ifadeyle,

“Gittiler, gittiler,” dedi. “Of be, az kalsın postu deldiriyordum! Seni yine çok mu korkuttum?”

“Bu kez o kadar değil,” dedim. “Numaralarınıza alışmaya başladım...”

“Belli oluyor,” dedi. “Gerçekte, bir görünmezlik numarasıyla paçayı kurtarmıştım ellerinden! Görüyorsun işte. Aslında insanları kahraman yapmanın öyle çok da çeşitli yolu yok. İdamım sırasında melikle ve cellatlarıyla alay ettiğim yayılmıştı halkın arasında, ama bu söylenti doğru değildi. Kaldı ki hangi cellat o anda yiğitlik tasladığıma tanıklık eder? Ama halkın her zaman despotlara karşı kahramanlar yaratma içgüdüğü vardır! Nitekim, doğru ya da yanlış, bu yiğitlik söylentisinin ve ağızdan ağza dolaşan, hafifçe başkaldırı havası kokan şiirlerimin meliki tahtından etmediyse bile, çok sarstığı kuşkusuz!”

“Gerçekten böyle bir olay oldu mu, yoksa bu da mı sizin uydurduğunuz bir hikâye,” dedim.

Başını salladı:

“Şimdilerde hiçbir tarih kitabı ya da edebiyat seçkisinde bizden, yani Ahmet bin Mustafa ibni Muhammet ile Melik İbni Abit’in kızı Ayşe binti Melik ibni Abit arasında yaşanan sevdadan ve bu sevda adına yaktığım türkülerden söz edil-memekteyse de, olayın aynen anlattığım gibi olup bittiğine yemin edebilirim.”

“Peki bu hikâyeden nasıl bir hisse çıkarılmasını istiyorsunuz?”

“Kimseyi tehdit etmek, korkutmak, şantaj yapmak istemiyorum ama, bilesin ki, yedi kat yerin dibindeki zindanda yatan insanın düş gücü, onu bir anda dünyanın istediği yerine götürür, hükümdarlarla, despotlarla, onların zindancıları ve cellatlarıyla alay etmesine ve onları dolaylı da olsa, tahtlarından alaşağı etmesine olanak sağlar. Bu söylediklerimi gazette aynen yayımlayarak, burada bulunmayan haşmetlülara aktaranda benim bakımından sakınca yok! Ama bunlar geride kaldı. Çok kez, büyük bir beyin sarsıntısı geçirdikten sonra kendine gelen biri gibi, günlük yaşamı sürdürmem gerektiğinde, durup durup hangi zaman diliminde yaşamakta olduğumu kestirmekte zorluk çektiğim oluyor. Yine, günlerden bir gün... Ama önce mizansenimizi hazırlayalım...”

Tekrar sandığı açtı, bu kez içinden el örgüsü bir yaygı, kalın kartondan katlanmış bir ağaç çıkardı... Ağacın dalına ne olduğunu kestiremediğim bir meyve takılıydı. Falcı, rahat bir tavırla, yanlamasına yaygının üstüne uzandı. Şaşkınlığıma aldırmadan,

“Evet, işte günlerden bir gün ben de Newton gibi, bir ağacın altına, ama onunki gibi bir elma ağacının değil de, örneğin,

şeftali, kayısı, armut ya da incir gibi nispeten yumuşak meyveli bir ağacın altına uzanmış, armut piş ağzıma düş deyiminde olduğu gibi, burnumun dibindeki daldan koparıp, ağzıma attığım olgun meyveyi, dilime yayılan lezzetini daha da yoğunlaştırıp çiğnerken, gözüm komşunun açık penceresinden görünen televizyon ekranına ilişti. Demek ki Newton'un döneminde yaşamıyordum. Farkında olmadan seyredip dinlemeye başladım."

Bir yandan da, uzanıp daldaki meyveyi eline almış, ağzına götürmüş, yavaş yavaş çiğnemekteydi. O sırada, karşıdaki duvara bir televizyon ekranı yansdı. Gözüme hiç de yabancı gelmeyen, dekolte kılığıyla manken spikerlerimizden biri, karşısında oturan yine çok tanınmış bir bilim adamını sorgulamaktaydı sanırım. O her şeyi bilen insan edasıyla daha önce başladığı anlaşılan konuşmasını sürdürdü:

"Değerli izleyiciler, size şimdi Amerika'da, ünlü Princeton Üniversitesi Gökbilimler Merkezi'nden aldığımız son derecede önemli bir son dakika haberini duyurmak istiyoruz. Bildiğiniz gibi, kendisine yirminci yüzyılın bilim adamı sanı verilen ünlü bilgin Einstein, görecelik kuramı ile birlikte, bir varsayım olarak, uzayın, varoluş serüvenine, başlangıcı mutlak yokluk olan gizemli bir karadelikten başlamış olabileceğini ileri sürmüştü. Princeton Üniversitesi gökbilim bilginleri, yıllar süren araştırma ve deneylerden sonra, Einstein'ın bu varsayımını kanıtlamış bulunuyorlar. Bütün dünyada bir yandan büyük bir coşku, bir yandan da özellikle papalık çevrelerinde telaş ve biraz da kaygıyla karşılanmış olan bu haber hakkındaki görüşlerini almak üzere, biz de stüdyomuza ülkemizin en ünlü gökbilimcisini davet etmiş bulunuyoruz.

Hoş geldiniz hocam. Vaktimiz çok kısıtlı olduğundan, bu konu hakkındaki düşüncelerinizi çok kısa olarak aktarabilir misiniz seyircilerimize?"

Gökbilimci, televizyon ekranına yansıyan büyük bir coşkuyla yanıtladı spiker hanımın sorusunu:

“Bu, insanlığın binlerce yıldır beklediği müthiş bir haber... Bu buluş, aynı zamanda Tanrı'nın varlığının da kanıtlanması anlamına gelmektedir... ki, böylece dinle bilim, bilinmezin son noktasında buluşmuş olmaktadır...”

Spiker, “Bravo!” diye haykırarak bilim adamını alkışlarken ekran karardı, falcı yerinden doğruldu:

“Komşum, anlaşılan vurdulu kırdık bir film olmadığı için televizyonunu kapatmıştı,” dedi. “Bana gelince, bu tüyler ürpertici konuşmaları dinlerken duyduğum dehşetin etkisiyle, düş gücünün, yaratılışın gizini kavramak yolunda, insan için ne büyük bir engel oluşturduğunu ve yaratılışın gizinin ne ışık, ne de düş görü hızında değil, düşüncenin maddeye, maddenin düşünceye dönüşmesinde gizlendiği sonucuna vardım.”

“Yine aklımı karıştırdınız,” dedim. “Demin başka türlü söylemiştiniz galiba... Yanlış mı anladım acaba?”

“Haklısın,” dedi. “Çünkü, aslında bir başka bakımdan, düşünme yetisi, düş gücü kadar sağlam ve onun kadar dokunulmazlığı olan bir kavram değildir. İnsanoğlunun iyiyi, doğruyu, güzeli kavrayabilmesi için, bilgisayara yüklenen veriler gibi, anlama yeteneğinin yanlışsız sonuçlar çıkarmasını sağlayacak bilgilere gereksinmesi vardır. Bu verileri ona kim sağlayacak? Beyin. Peki, düşünce gücünün merkezi olan beyin kendi kendisini ele verecek bilgileri açığa vurması olası mıdır?”

Doğrusu ya, bunu hiç düşünmemiştim! Ama, galiba ayağımızı fazla kesmiştik yerden.

“Sibernetik âleminde dolaşmayı şimdilik ertelese de benim asıl sizinle röportaj yapmamı gerektiren konuya dönsek,

ne dersiniz,” dedim. “Aslına bakarsanız, ben hâlâ şu sizi öldürmek isteyen katilleri düşünüyorum... Ne biçim insanlardır bunlar?”

Yüzünü buruşturdu:

“Biliyor musun, insanlık tarihinde her zaman despotların emrinde kiralık katiller bulunmuştur. Nâmık Kemal ne der, ‘Köpektir zevk alan sayyad-ı bî insafa hizmetten!’ Yani, ‘İnsafsız avcıya hizmet etmekten köpekler zevk alır,’ der ve köpekler haksızlık etmiş olur tabii... Beyin her zaman suçun gizlendiği mekândır; düşünce gücü de suç aletidir, işte bu yüzden, daha mesleğe adım attıkları ilk günden başlayarak bu kiralık katillerin beyinlerini besleyen bilgi akımı şu ya da bu yöntemle kesilir. Bu, işin mahiyeti gereğidir. Yani, onlara bir bakıma düşünmemeleri öğretilir. Ama onların asıl hayıflanmaları gereken şey, düş gücünden de yoksun olmalarıdır. Oysa düş gücünün birtakım önbilgilere gereksinmesi yoktur.”

“Yani, dediğiniz gibi, herkes hayal kurar, kurabilir. Peki bu o kadar önemli mi, hâlâ kavrayamadım...”

“Aslında düşgücü, bilinmeyene, bilinmesi olanaksız olana, bilimsel mantık dışına yapılan düzensiz ve yöntemsiz bir yolculuktur, insan beynini bir bilgisayar disketinden ayıran en önemli fark, düş kurma, ya da yaratma yeteneğidir. Beni lezzetli bir yemek sayan Neandertal hemşerilerim, doğa ve yaşadıkları çevre hakkında çok sınırlı bilgilere sahip olmalarına karşın, içinde yaşadıkları koşulların dışına çıkma olanağını, düş kurma yetilerine dayanarak bulmuşlardır.”

“İlginç...”

“Yalnız ilginç değil, kesin olarak doğru! Bu konuda dostum İkarus’un başına gelenler son derecede aydınlatıcıdır. Firavunlar, İkarus’la babasını cezalandırmak için bir labirente

kapatmışlardı. İkarus'un babası bilgin bir adamdı. Labirentin içinde arı kovanları olduğunu fark etmişti, içeriye yuva kuran kuşların tüyleri de ortalığa saçılmıştı, İkarus'un babası, bu tüyleri balmumu ile birbirlerine yapıştırarak bir çift kanat yaptı. Bu kanatlarla labirentin duvarlarının üstüne çıktılar. Labirentin dışına çıkmalarını sağlayan balmumu kanatlar, düş güçlerinin eseri idi. Ama, uçmak İkarus'un çok hoşuna gitti, gurura kapılıp bu kanatlarla güneşe ulaşmak istedi, güneşe yaklaşıncı, kanatları tutan balmumu eridi, İkarus da yere çakılıp öldü. Bunun nedeni de yeterli olmayan ya da yanlış verilere dayanan bilgi birikiminin onu kandırmış olmasıydı."

"Doğru söylüyorsunuz ama, doğru ve yeterli bilgilere ulaşmak o kadar kolay mı? Firavunlar döneminde öğrenilecek bilgi azdı, şimdi öyle mi ya?"

"Ama, bilgiye ulaşma olanakları da azdı. Kaldı ki, toplumsal, siyasal, dinsel, ahlaksal, ruhsal, hatta bilimsel -derken gel de dostum Galileo'nun başına gelenleri anımsama!- her neyse ve felsefi ve tabii küresel olsun olmasın ekonomik ve eğitsel düzenlerin savunucuları, kendilerine baş kaldırılmasını önlemek için, insanların başka gerçekleri anlamalarına olanak sağlayacak bilgilerin aktarılmasını çeşitli yöntemlerle engellerler. Bir süre için tabii. Osmanlı padişahları basım araçlarının ülkeye girmesini bunun için engellemeye kalkmışlardı. Bir ara kendisiyle komşu olduğum İbrahim Müteferrika inadı yüzünden az kalsın derisini deldirecekti!"

"Onu tanıyor muydunuz," dedim inanmayarak.

"O da benim gibi bir düşçüydü," dedi. "Ama hiç değilse adı kaldı. Aslında, düş kurmayı engelleyecek bir yöntem bulunamadığı için, şairler, edebiyatçılar, düş kuranlar, tarih boyunca bütün despotların öfkelerini üzerlerine çekmişlerdir."

Şaşırdım:

"Düş kurmak önlenemez mi? Pazar sabahları yatakta biraz pazar keyfi yapmaya kalksam, annem, oklavayı eline alır, sen yine hayal kuruyorsun diye üstüme yürürdü. O zaman hayal meyal kalmazdı tabii..."

"Gerçekte, dayak, tehdit, işkence bir yana, insanların düş-gücünü etkisiz kılmak için artık çok değişik yöntemler uygulanıyor. Hem de bu iş için, düş gücü sahipleri kullanılarak!"

"Nasıl?"

"Örneğin, büyük medya kuruluşları yeni ve düzen için zararsız düş alanları bulup çıkarırlar ortaya. Harry Potter'lar, Yüzüklerin Efendisi gibi. Yazarlar, büyük reklam kampanyaları yoluyla, postmodern öykülere, nostaljik anlatılara, tarih araştırmacısı edebiyata yönlendirilirler."

"Yani siz postmodern edebiyata karşı mısınız?"

"Bana kurnazca tuzak mı hazırlıyorsun? Sana evet diyeyim de bütün Bâbü'lî'yi karşıma mı alayım? Bütün bunlar bir reklam, bir de ne diyorsunuz ona, bir reyting sorunu... Bense tam tersine, düşüncelere ve düşlere kelepçe vuranlara karşıyım. Ekonomik ve toplumsal koşullardan en çok etkilenen, hoşnutsuzlukları en üst düzeyde bulunan gençlerin düş görme yetilerinin yumuşak, yani zararsız alanlara kaydırılmasına çalışanlara karşıyım."

"Bu da ne demek oluyor şimdi?"

"Anlamazdan gelme. Sen de gençsin. Ben gitmiyorum, televizyon da seyretmiyorum ama, o konser salonlarında, barlarda, kafelerde yaşananları biliyorum. Bir zamanlar dazlak denince faşist serseriler ya da holiganlar anlaşılırdı. Şimdi kulakları küpeli, gözlerinde küçük siyah gözlüklerle dolaşan asalaklar çıktı ortaya. Oralarda en kolay mutluluk reçeteleri

satılıyor. O da yetmiyor, yine geniş medya olanaklarıyla, spor adı altında gelişmiş gladyatör oyunlarına yönlendiriliyor bütün toplum. Bir zamanlar kahvelerde, Halk Partisi, Demokrat Parti tartışmaları yapıldı, şimdi Meclis kulislerinde Galatasaray-Fener tartışmaları yapılıyor.”

“Bir de Beşiktaş!”

“Yine doğru bir söz söyledin. Beşiktaş’la Trabzon’u unutsak, gazetenizin satışı ne olur? Bir anket yapmaya var mısın? Bir de bölücülerden, bölücülükten yakırlar! Hani, haydi bakalım diyecek olsanız, birbirlerinin boğazına sarılırlar.”

“Ya siz hangi takımı tutuyorsunuz?”

“Bak, bunun yanıtı kolay, sıkıştın mı, ben milli takımı tutuyorum der, işin içinden çıkarsın. Zaten asıl sorun bu değil. Alt tarafı, haftada bir gün, bağırıp çağırıp baca temizliği yaparlar. Asıl sorun, köşe dönmeciliğin, bedavacılığın, lotaryacılığın, milli ve manevi değerler yutturmacılığı yükselen değerler olarak sunulmasında. Tutuculuğa, boş inançlara, seks özgürlüğü adına, kadın ticaretine, bilimsel astroloji uydurmacılığından burç safsatasına, yıldız falcılığına, el ve kahve falcılığından tarot falcılığına, modern üfürükçülükten gizli büyücülüğe, nazar boncukçuluğundan muskacılığa kadar her çeşit soytarılığa germi verilmesi.”

“Siz de bir falcı değil misiniz?”

“Yaşayabilmek, ayakta kalabilmek için, hepimiz, her gün falcılık yaparız. Sabah evden çıkarken ne giyeceğimize karar vermek için hava raporunu dinleriz. Bu da bir anlamda bilimsel bir falcılık değil midir? Ama, inan bana, sanıldığının aksine o kadar az fala bakıyoruz ki...”

“Şimdi de mesleğinizi savunmaya başladınız!”

“Falcılık, aslında sanatın kendisidir. Çünkü, fal, düşünmeyi, kuşkucu olmayı, yaratıcı olmayı gerektirir. Oysa bak,

egemen sınıflar halkı, düşünsel alanlardan çok, mekanik karakterli sanatsal oyalanma alanlarına çeviren etkinliklere yöneltir, özellikle az gelişmiş halkların yapılarında var olan hüzünden ve kadercilikten yararlanılarak, başkaldırmaları saptırıcı arabesk türü yapıtları özendirir. Sanatta içeriksiz süslemeciliğin, amaçsız soyutun, sahte biçimci özentilerin, yapay gerçeküstücülüğün öne çıkması alkışlanır. Bir yandan da dolaylı ya da dolaysız yollardan, sanatçıların zayıf yönleri abartılarak ortaya serilir ki saygınlıkları, etkinlikleri zayıflasın.”

“Söylediklerinizde haklı olabilirsiniz ama, şimdi niye söz ediyorsunuz bunlardan?”

“Çünkü ben, namuslu bir falcıyım! Ben hiçbir zaman toplumun gelişmesine karşı çıkmayı düşünmem. Tam tersine, insanlar ne kadar gelişmiş bir toplum yaratırlarsa, kendilerine olan güvenleri o kadar azalır, çünkü giderek yalnızlaşırlar, giderek doğa karşısında övündükleri teknolojik gelişmenin cılızlığını fark ederler, o zaman bir avuntu bulma gereksinimiyle bana koşarlar. Çünkü teknolojik gelişme, getirdiği mekanik kolaylıklarla insanın düş gücünü yok eder. Televizyon ya da internet ekranları karşısında birer robota dönerler. İşte bunun için düş gücünü yok etmek isteyenlerle savaşıyorum. Düş gücü olmayan bir falcı tasavvur edebilir misin? Benim gibi bir uzay falcısının bile, aksesuar değerinde düş oyunlarına gereksinmesi vardır.”

“Anlıyorum... Peki, şu, röportajımızın konusuna dönebilir miyiz? Yani şu size karşı girişilen suikast olayına...”

“Ben de sana onu anlatmaya çalışıyorum zaten. Bütün düşçülere savaş açan kalın kafalıların en çok güvendikleri, şu tetikçilerdir. Ben dobra dobra konuşmaktan hoşlanırım. Bu adamlar, ayıplamazsan herifler diyeceğim, aldıkları para

dışında ne işe yaradıklarını fark etmedikleri, dahası, fark etmemeleri için özel olarak eğitilmiş ya da koşullandırılmış oldukları için, despotlar onlardan vazgeçemezler.”

“Bütün bunlar beni çok üzüyor, biliyor musunuz,” dedim. “Siz ölümsüz olduğunuz için o kadar aldırıyor olabilirsiniz, ama toplumu aydınlatan insanların korkunç cinayetlere kurban gitmeleri ve yapanların, daha doğrusu yaptırانların ortaya çıkarılmaması insanları umutsuzluğa düşürüyor. Bu hep böyle mi gidecek?”

Gülmeye başladı:

“Bu düzen böyle mi gidecek, pireler filleri yutacak... Şaka bir yana, aslında, olacakların çoğunu biliyor olmama karşın, zaman zaman benim bile isyan edesim gelmiyor değil, işin ilginç yanı, bu soruyu despotlar da soruyorlar kendi kendilerine. Çünkü, tarihin başlangıcından beri, bir örneğini az önce gösterdim sana, onlar biz düş görenleri yok etmeye çalışırlar, ama bir türlü başaramazlar. Boşuna bir uğraştır bu. Bütün halkların tarihlerinde, masallarında, söylencelerinde, korkunç devleri, zalim tanrıları, acımasız kralları alt eden, güçlü, zayıf, hatta Keloğlan örneğindeki gibi çelimsiz kahramanların öykülerine rastlanır...”

“Tarih beni o kadar ilgilendirmiyor. Olan olmuş. Bundan sonrasına bakmalıyız.”

“Tarihi bir kenara atma. Yaşadığımız şu an bile, yaşandığı anda tarih oluyor... Az öncesi ile biraz daha öncesinin ne farkı var?”

“Peki, sizce tarih nedir? Tarihin bir başlangıcı var mıdır?”

“Tarih, bir gramer hatasıdır. Tarih, sadece geçmiş zaman kipidir. Çünkü tarih, evrenin yaratılışı ile eş zamanlıdır.”

“Yani Tanrının...”

“Bak, bu konuştuklarımızın hepsini yazacak olursan, okuyucularının aklı fazlasıyla karışır. O konuya girmeyelim, ama istersen, biraz görsel efekt kullanarak anlatmaya çalışayım sana...”

Ellerini çırpıp, bu kez kapıdan içeriye, sağına soluna bakınarak, belinin etrafında bir fıçı, bir elinde bir fener tutan, eski Yunan filozofları kılığında bir adam girdi, bize doğru yaklaştı. Hiç de yabancı gelmiyordu bana. “Bu da nereden çıktı?” der gibi baktım falcıya. Sesini çıkarmadı. Bir hayal ürünü olduğunu bildiğim halde, sormadan edemedim adama. “Ne arıyorsunuz burada? Siz Diyojen misiniz, yoksa Ezop mu?” dedim, adam oralı olmadı.

Falcı,

“Benden başka kimseyi duymaz o,” dedi. “Bakıyorum artık hiçbir şey şaşırtmıyor seni. Hayır, Diyojen de Ezop da değil. Gerçek bir insan da değil o. O dönem eski Grek filozoflarının bir bileşkesi, sıradan bir kopyası. Benim düş gücümün ürünü yani... Onu, seni biraz eğlendirsin diye ben çağırdım.”

“Yani bir fonksiyonu yok mu? Ne işi var, ne yapacak burada?”

O sırada adam, bizi fark etmeden salonda dolaşıp duruyordu.

“Fonksiyonu şimdilik, yaratılış efsanesinin logosu olmak!”

“Bu şimdi gerçek bir insan değil, öyle mi?”

Güldü Falcı:

“İnsaf et! 2500 yıllık bir mumyaya benziyor mu? Hayır, az önce, tarihin, yani evrenin başlangıcından söz ediyorduk. Bana Tanrının bu işteki yerini ve fonksiyonunu sormuştun. Bak, yanlış anlama, Tanrı gibi, kara delik ya da Atlantis hakkında da bir bilgim yok. Bu konuda, İsa’dan önce tanınmış olduğum,

sokak ortasında ders veren Peloponezli bir Yunan bilgini, yani, şurada bir kopyası duran adamın ağababası, yaşadığımız dünyanın, yaptığı hesaplara göre, gelişim evresi içinde gezegenin üçüncü kuşağını oluşturduğu görüşündeydi...”

“O ne demek?”

“Yerküre aşağı yukarı beş milyar yıl önce oluştu. Elimizdeki bilgilere göre, ilk canlı sadece beş milyon yıl önce ortaya çıkmış. Yani yerkürenin oluştuğu sürenin sadece binde biri. Çok kısa, çok önemsiz bir süre. Şu filozofun ileri sürdüğüne göre, bu beş milyon yıldan daha önce, en az iki kuşak canlı gelmiş olmalı dünyaya. Bunlar da tıpkı içinde yaşadığımız sürece benzer bir gelişim süreci geçirmiş, büyük uygarlıklar yarattıktan sonra kendi kendilerini yok etmişler...”

“Saçma,” dedim. “Öyle bir şey olsaydı, arkeologlar bu kadar kazılar yapıyorlar dünyanın her tarafında, mutlaka bir izlerine rastlanırdı...”

“Bu o kadar basit değil. Onlardan günümüze hiçbir iz kalmaması doğal. Aradan geçen milyarlarca yılın yok edici etkisine hangi yontu, hangi işlenmiş maden ya da plastik, ya da biyolojik yapı dayanabilir?”

“Yani, kanıtlanması olanaksız, laf ola beri gele bir kuram!”

“Yine de insanın aklını karıştırmıyor değil! Bu adamcağız teorisini ortaya atarken, kendince o dönemin Atinalı ya da İspartalı yöneticilerine, yüzyıllar sonra gök tanrılı dinlerin savunma aracı olarak ileri sürdükleri gibi, bu dünya da hiçbir şeyin kalıcı olmadığını anlatmak istiyordu. En azından bana böyle söylemişti.”

“Yani siz onunla konuşuyor muydunuz?”

“İyi arkadaşımdı. Aslında o yıllarda da halk kahramanları, ya da düş yaratıkları, başta Olemp Tanrıları olmak üzere,

bütün yenilmez sanılan güçlülere karşı inanılmaz savaşlar vermektedir. Biliyorsun, bunlardan televizyon dizisi kahramanları bile yaratıldı. Kuzeyli Konan gibi, Herkül gibi, hatta Xena gibi bir kadın kahraman bile çıktı aralarından.”

Haykırdım,

“Zeyna, değil mi,” dedim. “Harika! Müthiş bir kadın değil mi?”

“Sen de mi onun hayranlarındansın? Antik dönemin, Amazonlardan bile önceki döneminin belki de ilk lezbiyen kahramanı! Hoş, dizideki Herkül’ün ilişkileri de biraz kuşkulu ya!”

Takıldım:

“Sizin onlarla arkadaşlığınız yok mu?”

“Hayır, çünkü onlar gerçek değil, birer mitoloji kahramanı!”

“Peki ya siz? Siz kimsiniz? Gerçek misiniz?”

“Ben mi? Ben belki bir çeşit Ezop, Keloğlan, ya da Don Kişot sayılabilirim...”

Sonra, eliyle fıçılı adama, çık diye işaret etti, adam fıçıdan çıktı.

“Ezop’u bilmem ama, dedim, size Keloğlanlıktan çok sanırım Don Kişotluk yaraşıyor! Ama, yakışıklı bir Don Kişot!”

Alaycı alaycı baktı yüzüme:

“Sana da Dulcinea rolü mü düşecek bu rol paylaşımında? Keşke... Ama, gerçek devlerle savaşan bir Keloğlan ya da Don Kişot olmak için, düş gücünün yeterli olmadığını çabuk fark ettim. Düş gücü insana sadece edilgin bir savunma olanağı sağlayabiliyor. Düş gücü ile insan uzayın derinliklerine kaçabilir, ama yaşadığı dünyayı değiştirmek için düşünce gücüne gereksinmesi var. Doğrusu, İkarus’u uçuran kanatlardan biri düş gücü ise, diğeri düşünce gücüydü. Bu sonuca vardktan sonra, benim için de kanatlanmak zor olmadı. Düş ve düşünme

gücümün kanatlarına yaslanarak zaman ve mekânın boyutlarını aştım...”

Adam giderek akıl ve mantık sınırlarını zorluyordu. Man-yak demekten çekiniyordum ama, egosantrik birisi olduğu kuşkusuzdu. Ben de alaycı bir tavır takındım,

“Vay, vay, vay... Bu müthiş bir şey,” dedim. “Demek, size ateş edildiği zaman oradan oraya atlayarak kurtuluyordunuz kurşunlardan?”

Şaka yapar gibi bir hali yoktu, son derecede ciddiydi:

“Evet ama,” dedi, “ne yazık ki bu mekanizmayı günlük yaşamın her anında uygulanabilir hale getirebilecek bilimsel yöntemleri henüz keşfedebilmiş değilim. Daha doğrusu bunu isteyip istemediğimden de emin değilim. Sonsuz zaman atlamaları olanağına yeryüzünde, en azından şimdilik benden başka kimsenin sahip olmadığını bilmek, benim için bir gurur kaynağı ve aynı zamanda bir güvence.”

Karşı çıkmaya çalıştım:

“Buna kimse inanmaz,” dedim.

“Doğru,” dedi. “Benim güvendiğim de bu zaten. Düşünün, günlük yaşama uygulanabilir bir yöntem keşfedecek olsam, şu tetikçilerin efendileri bunu hemen öğrenir ve bu sırrı ele geçirmek için neler yaparlardı kim bilir...”

“Hani kimse sizin kılınıza dokunamazdı?”

“Canım, anofel tipi olmadıkça, sivrisinek de bir şey yapmaz insana, ama hem uykusunu böler, hem de kaşıntıdırır durur! Şimdi bile, baksana, ikide bir beni rahatsız ediyorlar, adamlarını yollayıp kalaşnikoflarıyla, laf aramızda fena halde alerji yapıyor bende, dürtükleyip duruyorlar.”

İnsanın istediği zaman, uzayda, sonsuz zamanda gidip gelebilmesi herhalde çok hoş bir duyguydu, ama o bu konuda tahminim dışında fazla iddialı değildi:

“Maalesef, şimdilik bunu her istediğim zaman yapamıyorum. Rastlantılara bağlı biraz. Ama sorun değil. Aksi halde, bu dünyada ve İsa’nın doğduğu varsayılan günden bu yana geçen iki bin bilmem kaçınıcı yılda yaşayan herhangi bir insan gibi, benim de birtakım rahatlıklara ve kolaylıklara alışmam ve bu yüzden bir süre sonra sıkılmaya başlamam kaçınılmaz olurdu...”

“Ben buna razıyım,” dedim. “Düşünsenize, şimdi gözlerimi kapıyorum ve hop, evimdeyim. Ne dolmuş kuyruğu, ne otobüs işkencesi...”

“Canım, bu o kadar önemli değil, vizyonunuzu genişletin biraz!”

“Sizin için söylemesi kolay. Siz uçuveriyorsunuz!”

“Zamana göre her şey değişiyor. Baksana, Atatürk’ün Sava-rona’sına, İnönü’nün beyaz trenine saldıranlar, şimdi istedikleri yere, özel uçakları, helikopterleriyle ulaşabiliyorlar. Trafik de onlar geçecek diye kesiliveriyor zaten. Ben bile bazen beklemek zorunda kalıyorum... Kaldı ki, belli bir yönetime bağlı olmamakla birlikte, şimdi çok daha kolay çıkıyorum o yolculuklara ve o yolculuklarda karşılaştığım, düşsel düşünce hızı düzleminde yaşayan uzay bilgisayar belleklerinde korumaya alınmış önemli düşünce varlıklarıyla yaşadığım serüvenlerin tadını ve değerini böylece daha iyi takdir edebiliyorum...”

Adam birdenbire postmodern yazarlarımız gibi konuşmaya başlamıştı,

“Durun durun,” dedim. “Kafam karıştı... Düşsel düşünce hızı düzlemi de ne demek Allah aşkına? Ya uzay bilgisayar bellekleri?”

“O dev bilgisayarın gerçekte bir molekülden bile küçük olduğunu biliyor musun? Ne demek istediğimi anlamadıysan,

üzölme. Yaşam, siz ölümlüler için, anlaşılması gereken her şeyi anlamanıza yetmeyecek kadar kısa. Zaten bu yüzden insanlar da ekonomik davranıyor, iyi olan hiçbir şeyi öğrenmek için kafa yormuyorlar, böylece de mutlu oluyorlar. Mutluluk, tembelliğin en evrensel biçimidir!”

”Siz ne dersiniz deyin, benim böyle bir olanağım olsaydı... Geçmişe ve geleceğe yapacağım yolculuklarda kim bilir ne ilginç röportaj konuları bulurdum... Oho... Bütün gazetelerin, dergilerin patronları peşimde koşardı...”

”Sen öyle san! Mutsuz olmamak için, geçmişte ya da zaman içinde geniş bir çember çizmenin yoruculuğuna katlanıldığında ulaşılabilen herhangi bir gelecekte, olanları bitenleri değiştirebilmenin hiç de önemli olmadığını kavramak yeter... Örneğin böyle bir yolculukta Marie Antoinette’e rastlasam ve birbirimize âşık olsaydık, geleceği biliyor olmam onu giyotinden kurtarmama yetmezdi, çünkü o olay, uzay bilgisayarının belleğinde korumaya alınmış bir tarih gerçeğidir. Kaldı ki, bizim arasındaki aşk, tarihi değiştirebilecek değerde bir önem taşımıyor idiyse, bir delete tuşuna basılmış gibi, kolayca silinip atılabilirdi uzay bilgisayarının belleğinden...”

Düş kırıklığına uğramıştım,

”Çok acımasısınız,” dedim. ”Hiçbir gerçek aşk, öyle çabucak unutulmaz...”

”Bak, sana bir itirafta bulunacağım,” dedi. ”Evet, gerçekten de Kraliçe ile aramızda kısa zamanda tutkuya dönüşen bir yakınlık vardı.”

Derken yine ortalık karardı. Işıklar yandığında bir de baktım, bizim falcı, belden yukarısı çıplak, bir at bakıcısı kıyığında. Duvara, saray ahırlarına layık görünümde çok bakımlı bir at görüntüsü yansımış. Işıklar yanarken, bu kez de Marie

Antoinette girdi salondan içeriye. Filmlerde gördüğümde daha görkemli bir kılıktaydı. Ben yine hemen kırmızı perdenin arkasına saklandım. Kraliçe, arkasından gelenler varmış gibi, başını geriye çevirerek,

“Alle-vu-zan!” dedi çok ahenkli bir sesle. “Atımla yalnız kalmak istiyorum...”

Falcı, “Hoş geldiniz Kraliçem,” diyerek yerlere kadar eğildi. Marie Antoinette, falcının çıplak omzunu belirgin bir şehvetle okşayarak,

“Bugün çok yakışıklısın Turko,” dedi.

“Teveccühünüz kraliçem,” dedi falcı, çapkınca gülümseyerek.

“Seni özledim... Aklımdayken söyleyeyim, İspanyol ekmeğinden bıktığını duydum da, aşçıbaşıya sana çıtır çıtır *pariziyen* göndermesini tembih ettim. Tabii, daha sonra...”

“Teşekkür ederim kraliçem. Yazık ki, İspanyol ekmeğini pasta ekmeğiyle karıştırıp, pandispanya diyenler yüzünden başınız derde girecek...”

“Benim başıma kimse dokunamaz!”

“Keşke, keşke Kraliçem...”

Marie Antoinette, falcının çıplak göğsünü okşayarak,

“Çok hoşsun, çok da güzel kokuyorsun,” dedi. “Saraydaki perukalı, pomatlı, pis kokularını örtbas etmek için her gün giysilerinin üzerine neredeyse şişe şişe koku döken kraldan da, çıtkırıldım düklerden, kontlardan, baron ve markilerden de bıktım usandım. Senin gibi bir erkek yok aralarında... Söyle bakayım, ne koku kullanıyorsun sen, beni böyle çıldırtan?”

“Hiç koku kullanmam Kraliçem. Benim etim düpedüz çalısan erkek kokar. Her gün beygirlerle, atlarla uğraştığım için ister istemez sabah akşam yıkanıyorum. Yani bu benim doğal kokum...”

Kraliçe, ağzı sulanarak falcının pazularını yokluyordu:

“Çok da güçlüsün... Adın gibi! Türk gibi kuvvetlisin...”

“Gibisi fazla! Ben gerçekten Türk’üm Kraliçem...”

Marie Antoinette şaşırarak baktı falcının yüzüne:

“Nasıl olur? Gerçekten mi? Doğru söyle! Ne arıyorsun peki burada? Yoksa casus musun?”

“Hayır, casus falan değilim... Bu uzun hikâye Kraliçem... Hem, sünnetli oluşumdan anlamış olduğunuzu sanıyordum.”

“İlgimi çekmemiş değildi ama, tetkik edecek fırsatım olmadı. Kaldı ki Yahudi olman daha akla yakındı!”

“Büyük ceddin, Osmanlı Sultanı Kanuni Sultan Süleyman’ın donanmasında kaptanlık rütbesine erişmiş bir Türk levendiymiş kraliçem. Bir savaş sırasında sizinkilere esir düşmüş.”

“Şimdi anladım... Ben de seni doğuştan sünnetli sanıyordum... Bu çok hoş ve çok eğlenceli... Nedimelerime anlatacağım, kendilerine hemen bir Turko bulsunlar... Ama, hadi artık... Şimdi kral beni merak eder, aramaya başlatır. Vakit kaybetmeyelim...”

Asil tavırlarını bir tarafa bırakarak ateşli bir şekilde sarıldı falcıya. Falcı,

“Soyunmalısınız kraliçem,” diye durdurmaya çalıştı onu.

Bu işi iki yüz yıl kadar sonra, Günter Grass adlı bir Alman yazarı, *Teneke Trampet* romanının kahramanına yaptıracak ama, doğrusu ben, böyle kat kat çamaşırlar içinde kaybolup giderim!

Marie Antoinette, elleriyle duvara yaslanarak, arkadan eteklerini kaldırdı. Öfke ve tutku karışımı bir ses tonuyla,

“Arkadan yanaşacaksın sersem,” dedi falcıya. “Ben tertibatımı aldım. Burada soyunamam, bu elbiselerle sırtüstü de uzanamam...”

Ben, utancımdan ellerimi yüzüme kapatıyordum ki, ışıklar kararıverdi. Tekrar yandığında, kraliçe ortada yoktu. Duvardaki at silueti de kaybolmuştu. Falcı, üstünü başını değiştirirken, utangaçlığımla alay ederek,

"Bağışla, biraz müstehcen bir sahne oldu, ne yapayım, elimde değil, kraliçe böyleydi, sevişirken bile buyurmaktan hoşlanıyordu," dedi. "Tarihçiler onun soğuk bir kadın olduğundan söz ediyorlar ama, gördüğün gibi, ağır ten kokusu bir yana bırakılırsa, güzel sayılabilecek kadar düzgün çizgileri olan, alımlı ve bir hayli ateşli bir kadındı. O sıralarda ben, kaderin garip bir cilvesi olarak, kraliyet ahırında seyislik yapıyordum. Kraliçe günlük at gezintileri sırasında beni görüp beğenmiş, âdeta zorla sahip olmuştu bana..."

"Siz de az değilsiniz yani! Peki sonra nasıl bitti bu aşk?"

"Bu onu son görüşümdü," dedi hüzünlü bir ses tonuyla. "O gün kralla birlikte ihtilalcilerin elinden kaçmaya çalışırken yakalanmışlar. Sonrası malum, giyotin!"

"Onun ölümüne gideceğini biliyordunuz ve engellemeye bile çalışmadınız öyle mi? Ne hainsiniz!"

"Gördüğün gibi, geçmişe dönmek hiç de hoş değil. Olacakları önceden bilmenin zaman zaman insana üstünlük duygusu veren, Don Kişot örneğinde olduğu gibi, yiğitlik gösterilerine yol açan korkusuzluk taslamaları ve gururu bir yana bırakılırsa, programlanmış ve korumaya alınmış bir geleceği değiştirememenin hüznü çok acıdır. Bunu düşünürsen, bunun hiç de özenilecek ve keyifli bir yolculuk olmadığını sen de kabul edersin."

"Neden? İlle de başkanlarla, meliklerle, kraliçelerle olmak şart değil ki! Annemi, babamı, talihsizce yitirdiğim yakınlarımı arada bir ziyarete gitmek ne güzel olurdu..."

“Mezarlarına gidip ağla, hatta mevlit okut, bu daha iyi! Geri dönüş her zaman senin düşündüğün gibi masumca olmuyor. Hiçbir şey insan için bir gizem taşıyor. Sevgilinin gözyaşlarının sahte olup olmadığını biliyorsun. Dünyaya kafa tutan mağrur generalin hangi savaşta, hangi mağrur generalin önünde diz çökeceğini biliyorsun. Bütün at yarışlarının sonu senin için bir gün önceden yazılıyor bültenlere. Bu yüzden kazanma heyecanını bile yitiriyorsun. Ayrıca, ne kadar hırslı olursan ol, nereye kadar ulaşabileceğini önceden bildiğin için, içinde, bir daha büyük başarı elde etme şevki kalmıyor...”

“Bunu hiç düşünmemiştim,” dedim, “insanın yazgısını önceden bilmesi gibi bir şey...”

“Öyle de, küçük, ama önemli bir fark var arada. Yazgıya inanan insan, ilerde ne olacağını bilmez. Oysa, benim durumunda olunca, ne olacağını biliyor, ama bildiğin anda zaten olan olduğu için değiştiremiyorsun. Yazgı denilen şeyin, bu bakımdan geleceğe değil, geçmişe dönük bir kavram olduğunu ve bir inanış değil, bir olgu olduğunu o zaman anlıyorsun. Yazgı, önceden çizildiği için değiştirilemeyen değil, yaşanmış, tüketilmiş bir yaşam çizgisi olduğu için değiştirilemeyecek olandır...”

“Siz ne dersiniz deyin, müthiş bir yeti bu... Peki, siz aynı anda şimdiki zamanı da yaşıyorsunuz, bu sizin için bazen zor olmuyor mu?”

“Hem de çok... Bak sana bir örnek vereyim... Bu tabloyu biliyorsun herhalde?”

Duvara bu kez, bir resim yansıdı.

“Tabii, dedim. İsa’nın havarileriyle birlikte yediği son yemek. Nasıl? Yoksa? Yoksa siz İsa mıydınız?”

Gülmeye başladı:

“Yok canım! Nerede bende o şans! Adam yerkürenin en uzun süreli imparatorluğunun kurucusu olarak geçti tarihe! Tam iki bin yıldan beri! Gerçi, çarmıh, marmıh, az eziyet de çekmedi. Şu, İsa’nın sağında oturan Barabbas’tır. Benim çok yakın arkadaşım. Hurmamızı, zeytinimizi, kadınlarımızı birbirimizle paylaşırdık. Beni Hristiyan yapamadığı için üzülürdü sadece. İsa’nın çarmıha gerileceğini söylediğim zaman da bana çok kızmıştı. Tanrının oğluna kim dokunabilirdi? Tanrı kendi oğlunu koruyamazsa, müritlerini nasıl koruyabilirdi? Ama, tabii dediğim oldu. İsa’nın cesedini gece yarısı gizlice çarmıhtan indirip, vadide, bir mağaranın içinde, derin bir çukura gömmelerine yardım ettim. Barabbas, sevgili dostum, o sırada birden, benim çarmıha gerilmekle ilgili sözlerimi anımsadı ve beni büyücülükle suçladı. Hep birlikte beni taşıyarak öldürdüler ve kanlı cesedimi İsa’nın yanına gömdüler...”

“Uyduruyorsunuz,” dedim.

“Tabii sana bunu kanıtlayamam, ama ne diye uydurayım ki? Ne çıkarım var?”

“Ben sanatçıyım demiştiniz. Sanatçılar, çıkarları olmadan da uydururlar... Yani, yalancılıkla uydurukçuluk farklı şeyler!”

“Orası doğru! Ama, hikâyemin sonu da var.”

Duvardaki tablonun yerini bu kez bir mahkeme görüntüsü almıştı, ancak yargıçlar çok garip kılıktaydılar.

“Bak, bu tabloda ne görüyorsun?”

Dikkatle bakınca anladım ne olduğunu,

“Toplantı halinde bir engizisyon mahkemesi olsa gerek,” dedim.

“Evet. İsa’nın yanına gömülmemden yüzlerce yıl sonra, kendimi, yine bir rastlantı sonucu, Sevilla’daki engizisyon mahkemesinin başkanı olarak buldum.”

Eliyle duvardaki görüntüyü işaret etti:

“Şu ortadaki benim. Tanıyabildin mi?”

“Giyiminiz, kuşamınız, sakalınız, bıyığınız tanınmanızı güçleştiriyor, ama size inanıyorum!”

“Sanık sandalyesinde oturan kadın, büyücülükle suçlanıyordu. Günah çıkarmak istedi. Hücrede, kendisinin Maria Magdalena olduğunu savundu. Onun kim olduğunu biliyor-sun değil mi?”

“İsa’ya biat eden hayat kadını değil mi?”

“Bravo! Kadın, günah çıkarırken, aslında İsa’nın bir meczup olduğunu, bunu yalnız kendisinin bildiğini, ama salt insanların iyiliği için o güne kadar bu gerçeği gizlediğini söyledi. Ancak, İsa adına işlenen onca cinayet karşısında artık susmaması gerektiğini düşünmüştü. Onu bu yüzden büyücülükle suçluyorlardı. Benden kendisine yardım etmemi, gerçeği birlikte açıklamamızı istedi...”

“Sizi tanımış mıydı yoksa?”

“Yok canım. Basit bir rastlantı! Bu mümkün değildi, aslında, Barabbas’la birlikte olduğumuz günlerde, gerçek Maria Magdalena’yı tanımıştım. Laf aramızda, hem de doğru yolu seçmesinden önce!”

Gözümü kırptım:

“Sizi gidi çapkın,” dedim. “Demek ta o zamandan beri...”

“Neandertal dişini unutma! Hem bu gerçek... Zaten, onun ertesi gün İsa’nın huzurunda bir cüzzamlının ayaklarını yıkayıp Hristiyan olacağını bildiğim için, güzelliği solmadan yararlanmak istemiştım...”

Her neyse, yani günah çıkartan kadın, sahte bir Maria Magdalena idi, büyüklük hastası bir meczuptu. Ona da yardım edemezdim, çünkü onun yaşanmış yazgısının bir odun

yığınu üzerinde yakılarak ölmeye programlanmış olduğunu biliyordum...”

O sırada duvardaki tablo değişti, odunlar üzerinde yakılan birisi göründü bu kez. Falcı,

“Tabii, ona gerçeği bildiğimi söylediğim zaman çok kızdı,” dedi. “Tutuşturulmuş odun yığınu üzerinde ölüm sanıldığından çabuk gelir, çünkü öldüren ateş değil, dumandır. Zavallı kadın, dumandan ölmeden önce, öteki mahkeme üyelerini, beni, ruhunu şeytana satmış biri, gerçek Mefisto olmakla suçlayarak, başsavcıcı İsa’yı çarmıha gerdiren yargıcın ruhunu taşıdığımı inandırmak için o kadar çırpındı ki, neredeyse diri diri yandığını söyleyebilirim...”

“Korkunç bir şey... Tabii siz bu işkenceye de engel olmadınız!”

“Merak etme, çok acı çekinedi, insanların en kolay inandıkları ve benimsedikleri kendi ölümsüzlükleridir. O da son ana kadar, yalancı bir meczup olduğunu ileri sürdüğü İsa Peygamber gibi, ölümsüzlüğüne inanmıştı.”

Görüntü kayboldu.

“Peki, kadın doğru söylemiş olamaz mı,” dedim. “Siz de İsa’yı yakından tanıdığınızı söylemişsiniz, sahi İsa gerçekten meczup muydu?”

“Rivayet muhtelif. Bu konuda tarafsız davranamam. Meczup ya da değil. Ama, insanlara sevgi öğütlemesi bile yeterli. Yanındakilerin onun saflığını kullandıkları bence de bir gerçek. Zaten bütün büyük adamların yakınları, onların güçlerini ve söylediklerini, mevki, makam, olmadı cennet ya da ölümsüzlük vaat ederek, kendi çıkarları için kullanırlar. Hizbullah olayını unutmamışsındır umarım, intihar komandolarını, ölüm oruçlarını...”

“Korkunç bir şey... Hatırlatmasanız olmaz mı?”

“Pek âlâ, güncel olayları bir yana bırakalım, ama herhalde Hasan Sabbah’ın adını duymuşsundur?”

Genel kültürümü kanıtlama fırsatını bulduğum için, seviyerek,

“Şu, Haşhaşiliğin kurucusu değil mi,” dedim. “Terörist örgüt başı... Yoksa o da mı arkadaşınızdı?”

“Allah’a şükür, ne o zaman, ne daha sonra, teröristlerle dostluğum olmadı; ama az kalsın, doğrudan doğruya ben kendim bir terörist, bir intihar komandosuyordum...”

“Yine beni şaşırtmak istiyorsunuz...”

“Ne münasebet! Bu olay yüzyıllar öncesine ait. Günlerden bir gün, Delhi’den bir kervana katılmış, Horasan yoluyla Bağdat’a gidiyordum. Galiba, halifenin sarayı için baharat taşıyordum. Yolda haydutların baskınına uğradık. Ben başıma yediğim bir darbeye kendimden geçmişim. Gözlerimi açtığımda gördüklerime inanamadım...”

“Nasıl? Şimdi de bana ölüp cennete gittiğinizi söylemeyin sakın, size inanırım!”

“Nasıl bildin? Ama hele dur, acele etme, anlatacağım da, önce mizansenini tamamlamam gerek. Sen yine perdenin arkasına saklan. Ne görürsen gör, ne işitirsen işit, sakın yerinden kımıldama!”

Dediğini yaptım. Sandıktan bir Arap kılığı çıkardı, sırtına geçirdi. O sırada, nereden geldiğini anlayamadığım bir göbek havası duymaya başladım. Işıklar karardı, açıldığında falcı, yere serili bir kilime uzanmış, nargile fokurdatmakta, yarı çıplak, uzun sarı saçlı bir rakkase, müzikle göbek dansı yapmaktaydı. Kadın, müzik bitince falcının yanına sokuldu, yanındaki testiden toprak bir kâseye şarap doldurarak, uzat-

tı, nazlı, edalı, hani neredeyse benim bile içimi hoplatan bir sesle:

“İçin yiğidim,” dedi. “Bu çok özel bir şarap, göreceksiniz size ne kadar iyi gelecek...”

Falcı dikkatle süzüyordu genç rakkaseyi. Çevresini süzerrek,

“İyi hoş da, burası neresi, benim burada ne işim var,” dedi.

“Şehit düştüğün için, tabii ki cennettesin...”

“Cennet mi? Vay canına! Demek ben öldüm... Peki sen kim-sin?”

“Ben de bir huriyim, senin cariyenim...”

Çıplak dansöz, falcının bir şey söylemesine fırsat bırakmadan iyice yanına sokulup, sarıldı, orasını burasını öpmeye başladı. Falcı, yumuşak bir hareketle genç kadını kendisinden biraz uzaklaştırarak, kadehi işaret etti:

“Madem cennetteyiz, peki, ya bu ne? Şarap değil mi? Hani şarap içmek günahtı?”

“Hiç günah olur mu? Bu Kevser şarabı yiğidim! Çekinmeden içebilirsin!”

Falcı biraz duraksadıktan sonra kadehi eline aldı,

“Demek Kevser şarabı,” dedi; sonra şarabı başına dikti, bir hamlede içip bitirdi, elinin tersiyle ağzını sildi.

Dansöz,

“Nasıl,” dedi. “Beğendin mi?”

“Enfes! Hangi bağın üzümünden yapılmış bu şarap?”

“Meram bağlarının! Ama, bırak şimdi bunları da sarıl artık bana...”

Falcı, kızı yine kendinden biraz uzak tutarak, düşünür gibi yaptı:

“Dur bakalım,” dedi. “Sen sarışsın. Ben cennette yalnız Arap kızları olur sanıyordum. Senin adın ne bakayım?”

Dansöz, kaygıyla sağına soluna bakıp kimsenin olmadığını sanarak,

“Haklısın, ben Arap değilim,” dedi. “Benim adım Françoise. Şeyh Haşan bin es-Sabbah’ın fedaileri yağmaladıkları bir Fransız kalyonunda bulup getirdiler beni buraya...”

“Öyleyse sen gerçek bir huri değilsin!”

“Bunu söylemeye yetkim yok. Şeyhimiz öyle emrettiler. Hem senin için ne fark eder? Sen şimdi soru sormayı bırak da cennetin keyfini çıkar... Senin kadar yakışıklısı her zaman gelmiyor!”

Dansöz bunu söyledikten sonra, yeniden falcıyı öpmeye başladı, bu kez falcı da ona sarıldı, örtünün üstünde debelenmeye başladıkları sırada içeriye, elinde asasıyla, upuzun beyaz sakallı bir piri fani hocanın girdiğini fark ettim. Falcı ile dansöz oralı değillerdi ama, piri fani asasıyla hızlı hızlı yere vurunca birbirlerinden ayrılmak zorunda kaldılar. Hoca, kalın davudi bir sesle,

“Yavaş ol ey fani,” diye seslendi falcıya. “Dur bakalım, cennetin nimetlerinden yararlanmaya hak kazandın mı?”

Falcı şaşırmış gibi baktı hocaya,

“Nasıl yani,” dedi. “Şu kızın dediğine göre, ben şehidim. Öyle değil miyim? Hem sen de kim oluyorsun?”

“Ben efendimiz Şeyh Hasan Sabbah’ın cennet sorumlusuyum. Şu anda keyfini sürdüğün yer, gerçek cennetin sadece dış kapısıdır. Seni birazdan yeniden yeryüzüne döndüreceğiz. O içtiğin Kevser şarabı, sana ölümsüzlük bahşetmektedir. Yeryüzündeki görevini yerine getirdiğin zaman, hemen buraya döneceksin. O zaman yalnız bu hûrî değil, canının çektiği herhangi bir hatun, bir değil bin hatun, on bin hatun, hangisini beğenirsen, ânında yanına gelecek ve senin olacak. Hem de her birlikte olduğunda kızoğlankız olarak!”

Falcı yüzünü buruşturdu,

"Bu kötü işte," diye homurdandı. "İnsanı zora sokmasanız olmaz mı? Peki, görevim ne olacak?"

Hoca efendi cübbesinin altından bir hançer çıkarıp falcıya uzattı.

"Bağdat'a gidecek, bu zehirli hançerle şeyhimizin baş düşmanı olan Abbasîlerin halîfesi Sultan Harunurreşit'i öldüreceksin! Asıl büyük cennete o zaman kabul edileceksin!"

"Sultanın muhafızları yanına yaklaştırmazlar, parça parça ederler beni!"

"Ne önemi var? İster tek parça, ister parça parça, dönüp geleceğin yer burası olacak. Her uzvun tamam ve yirmi yaşındaki gibi güçlü olacaksın. Hadi, şimdi fazla gecikme. Nargilendeki esrarın hükmü birazdan zail olacak..."

Bunu söyler söylemez de geldiği gibi hızla dışarı çıktı. Falcı, başını kaşıyarak, "Şimdi anlaşıldı Vehbi'nin kerrakesi!" diye mırıldandı, sonra, omzunu silkerek sıkı sıkı sarıldı cariyesine,

"Her neyse, Harunurreşit'in muhafızları tarafından parçalanmadan önce, şu yarım kalan işimizi bitirelim," dedi.

Ama bu kez de carie itti falcıyı; "Olmaz! Eğer benimle sevişmek istiyorsan, Şeyhimizin emrini yerine getirirsin. Aksi halde seni de beni de parça parça ederler de aslanlara yedirirler!" diye kestirip attı. Falcı,

"Kızım, dedi, anlamadın mı, bunlar sahtekâr! Burası cennet falan değil, Şeyh Hasan el Sabbah'ın Horasan'daki Alamut Kalesi'nin bahçesi... Harunurreşit'in öleceği falan da yok..."

Dansöz dikildi:

"Sen nasıl böyle bir şey söyleyebilirsin, sen carına susamış olabilirsin ama benim ne günahım var," diyerek haykırmaya başladı: "Muhafızlar yetişsin, burada Harunurreşit'in bir casusu var..."

Ben tam bu kez falcı galiba hapı yuttu diye düşünüyordum ki ışıklar tekrar söndü. Artık onun bu numaralarına alışmam gerekiyordu. Gerçekten de ışıklar yeniden yandığında, dansöz de aksesuarlar da ortadan kalkmıştı. Falcı gülerek,

“Çıkabilirsin artık,” diye seslendi. “Oyun bitti.”

Perdenin arkasından çıktım. Gülerek,

“Yine mi öldürdüler yoksa sizi,” dedim.

“Yok,” dedi. “Sana ölümsüz olduğumu söylemiştim. O sefer de görünmezlik numaramı çekerek kurtarmıştım paçayı Haşhaşilerin sahte cennetinden...”

“İnanılacak gibi değil,” dedim. “Sizinle olunca insan nelerle karşılaşabileceğini tahmin bile edemiyor. Ama bu kez cariyeniz elinizden kurtuldu galiba!”

“Maalesef... Eee, her zaman papaz pilavı yemez derler... Ama, öte yandan, görünmezlik zırhına bürünüp oradan uzaklaşmadan önce çevreye bir göz atma fırsatı buldum. Benim gibi oraya getirilmiş bir sürü genç vardı. O yaşlarına kadar kadın yüzü görmemiş, esrarın tadına bakmamış nice yağız delikanlı, Şeyh Hasan el Sabbah’ın buyuracağı herhangi bir suikastı soğukkanlılıkla gerçekleştirdikten sonra, yakalanıp parça parça bile edilseler, hemen bu cennete döneceklerinden ve yarıda kalan sevişmelerini daha büyük bir keyifle sürdüreceklerinden emindiler...”

“Ama bu korkunç...”

“Öyle. Günümüzde de durum pek farklı değil. Beyinleri yıkanıp köleleştirilen kadın erkek pek çok genç, pek çok insan, Allah’a hizmet ettikleri inancıyla intihar komandoluğuna soyunabiliyor. Kaldı ki, sahte cennetler olsa da, olmasa da, bu dünya da gerçekleşmemiş mutluluklara kavuşma umuduyla bu yola girip cinayet işleyenler pek çok.”

“Anlattıklarınızı dinledikçe size imreniyorum,” dedim. “Her şeyin aslını faslını biliyor, anlıyorsunuz. Bunu nasıl yaptığınızı bana da öğretemez misiniz? Ama, geçmişten çok, geleceğe doğru yapılan gezileri merak ediyorum...”

“Sana söyledim, benimki dünyanın başlangıcından gelen bir yetenek... Ama, haklısın, uzay-zaman yolculuklarının kuşkusuz en meraklısı, tabii en keyifli olacağı sanılanı, geleceğe doğru yapılan gezilerdir. Buna ben zaman salıncağı diyorum. Başlangıç noktası olarak kendime ister istemez bu modası geçmiş köhne yüzyılı seçtiğim için olacak, bazen, uzay saatiyle ileriye doğru birkaç dakikalık bir yürüyüşe çıktığımda, benim bile içimi ürpertiler dolduruyor. Bilinmezliğin korkusu hapsediyor bizi, yaşadığımız çağın boyutlarına. Yarın, hep iyi ya da kötü, uykularımızı kaçırın belirsizliklerle dolu...”

“Ama insan, gelecekte neler olacağını önceden bilirse, o zaman da yaşamın tadı tuzu kalmaz, siz de öyle demiştiniz...”

“Sorun bu değil... İnsanlar, gelecek deyince hemen hemen sadece teknolojik gelişmeleri düşleyebiliyorlar. Tensel ve ruhsal gelişme, olduğu yerde sayıyor. İnsanoğlunun geleceğe bakışı acınacak kadar zavallı ve sığ. Asimov’un düşleri bile! Yine, Amerikan, Rus, Japon teknolojilerinden yararlanan dev imparatorluklar, Hitler, Stalin, Mao ya da Bush yönetimlerini andıran gökyüzü hegemonyaları, yine evreni onların sultanından kurtarmak için girişilen gezegenler arası savaşlar, yine kötü Ruslar, Çinliler, yine iyi Amerikalılar, Einstein benzeri dalgın bilginler, yine krallar, kraliçeler, prensler, prensesler, rahipler, dikta heveslisi komutanlar, halk ayaklanmaları, yiğit halk önderleri, sahteci politikacılar, miras kavgaları, toplu soygunlar, anarşik olaylar ve terör, ışın tabancalarıyla yapılan ortaçağ benzeri düellolar, yalancı tanıklıklar, insan kaçırımlar,

uzay para birimiyle yapılan borsa dalavereleri, küçük hırsızlıklara büyük cezalar, büyük hırsızlıklara kırmızı pasaportlar, yine Romeo Jülyetler, saf âşıklar, tutkulu aşklar, zinalar, ırza geçmeler, kıskançlık ve intikam cinayetleri, eskilerinden farkı olmayan, ama gizemleri özellikle vurgulanan yeni Tanrılar ve yeni putlar...”

“Düşündükçe size hak veriyorum,” dedim. “Böyle bir geleceği yakından tanımak istemem doğrusu. İçime korku vermekten başka bir işe yarayacağını sanmam...”

“Bir de beni düşün! Kendime seçtiğim meslek gereği, her gün birkaç kez, kısa ya da uzun süreli olarak bu gezilere çıkmak zorundayım. İşin tuhafı ne, biliyor musun? Sanırsın ki insanlar geleceği öğrenmek için giderler falcılara. Oysa, allayıp pullasam, kasten biraz sis perdesi arkasında bulanıklaştırsam bile, kendi gözlerimle gördüğüm için kaçınılmazlığını bildiğim geleceklerinden çok, geçmişleri hakkında, doğal olarak kimsenin bilemeyeceği küçük ya da büyük, önemsiz ya da tehlikeli sırlarından söz edilmesinden etkilenirler.”

“Herhalde, gelecek için söylenenlerin doğruluğuna öyle pek inanmadıkları için olacak...”

“Orası öyle. Bak sana yine ilginç bir örnek vereyim. Kraların, imparatorların ve diktatörlerin saraylarında adımın sıkça duyulduğu 1930’lu yıllarda, Sovyet ajanları bir gece, Stalin’in emriyle, Büyükada’daki, Troçki’nin kaldığı köşkün karşısındaki evimden beni yaka paça kaçırarak Moskova’ya, Kremlin Sarayı’na götürmüşlerdi, izinle yine mizansenimi hazırlayayım...”

Işık yine söndü. Yandığında, çarların tahtlarını andıran bir koltuğa kurulmuş olan Stalin’i gördüm. O ünlü üniforması içindeydi ve benim kadar canlı bir hali vardı. Falcı ayakta,

neredeysse iki büklüm, el pençe divan durmuş beklemekteydi. Stalin, çok fasih bir Türkçe ile seslendi:

"Yaklaş! Elimi tut ve falıma bak. Ne görüyorsan çekinmeden söyle!"

Falcı, çekinerek yaklaştı, diktatörün elini tuttu, şöyle bir baktıktan sonra, titrek bir sesle,

"şey," dedi. "Ekselans Yosip Visaryanovi Stalin yoldaş... Her şeyi öğrenmek istediğinizden emin misiniz?"

"Tabii, burada söyleyeceğin her şey, emekçi Sovyet halkının geleceğiyle ilgili olacağı için, hiçbir şekilde başkalarının kulağına gitmemesi şartıyla..."

"Bundan emin olabilirsiniz Yoldaş Stalin... Bakın, pek yakında Moskova'da atıracağınız duruşmalarda bütün rakiplerinizi tasfiye edeceksiniz. Ordu komutanları dahil..."

"Buharin de pes edecek mi?"

"O da sayın Yoldaş."

"Ya Troçki?"

"O pes etmeyecek ama, onu da temizleteceksiniz. Ama, bunun için henüz erken, biraz daha vakit var."

"Bu kötü... Peki sen bir şeyler yapamaz mısın? Bu adam canımı sıkıyor fena halde. Onun sonunu biraz ne aldırabilirsen iyi olur."

"Maalesef Stalin Yoldaş. Bunu ancak siz yapabilirsiniz. Lenin'i ldrttğnz, daha doğrusu öldürdüğünüz gibi..."

Stalin elini hızla çekerek bağırmaya başladı:

"Ne demek istiyorsun? Kim söyledi sana bu saçma sapan şeyi?"

"Hiç kimse," dedi falcı, soğukkanlılıkla. "Lenin kendini bilmez bir halde yatarken ilaçlarına zehir karıştırıyordunuz, o sırada ben görünmez insan olarak yanınızdaydım."

Stalin, alçak sesle,

"Bundan kimseye söz ettin mi," dedi.

"Biz özel falcılar günah çıkartan rahipler gibiyizdir Yoldaş Stalin. Bizden sır çıkmaz..."

Stalin bu kez öfkeyle âdeta kükredi:

"Bırak şu rahipleri. Nefret ediyorum onlardan... Demek öyle... Kimseye söylemedin... Memnun oldum..."

Sonra, kapıya doğru seslendi:

"Yogi!"

Ben bu kez, falcının masasının kenarına pısmış seyrediyordum. Falcı, başını benden yana çevirerek, alçak sesle,

"Bu Yogi, Stalin'in polis şefidir," dedi. "Senin anlayacağın durum kötü! Bu kez postu deldirmeden nasıl kurtulacağım bakalım!"

O sırada polis şefi Yogi içeri girdi. Meymenetsiz bir adamdı. Stalin'in karşısında hazır ol vaziyetinde bekledi. Stalin, koltuğundan hafifçe doğruldu, parmağıyla falcıyı göstererek,

"Bu tehlikeli kapitalist ajanının Kremlin'e kadar sızması-na kim göz yumdu," diye bağırdı. "Hemen soruşturun. Ama önce şu haini temizleyin!"

Yogi büyük bir soğukkanlılıkla belinden tabancasını çıkarak falcıya ateş etti, falcı yere yıkıldı. Bütün bu olanların sanal dünyada yaşandığını artık öğrenmiş olmama karşın, yine de bağırmanın için tırnaklarımı avuçlarıma batırmışım. Neyse ki ışıklar çabucak söndü ve hemen de yandı. Stalin de, koltuğu da, Yogi de ortalıkta yoktu.

"Yine mi öldünüz yoksa," dedim falcıya.

"Biliyorsun artık," dedi. "Ben böyle hep ölür ölür dirilirim. Ancak, bu dirilmeler sırasında bazen karışıklıklar da olabiliyor. Örneğin, o sefer kendime geldiğimde genç bir

homoseksüelin gövdesine bürünmüştüm. Beni, o sırada Stalin tarafından Moskova'ya davet edilen Andre Gide'in hizmetine vermişlerdi. Andre Gide bana âşık oldu ve bizi evlendirmesi için Stalin'e ricada bulundu, işin tuhafı ben de hoşlanıyordum adamdan."

Midemin kabardığını hissettim, yüzümü buruşturarak, "Bunu da mı yaptınız," dedim. "Size hiç yakıştıramadım doğrusu..."

"Öyle deme," dedi. "Sana belki garip gelecek ama, yalnız kafa bedene hükmetmiyor, beden de kafayı yönetebiliyor. Ben de bu bedenle ilginç serüvenler yaşadım. Gide bana nendense hep *Nathanäel* diye sesleniyordu. Bedeni biraz fazlaca yağlı olmasa, bir de sevişmelerimizin en ateşli anında, durup, bir kâğıda aforizmalar kaydetmeye kalkışmamış olsa, onu bırakmaz, ne yapar eder, peşinden giderdim."

Nefretimi gizlemeye çalışarak, bilgiçlik tasladım:

"Benim bildiğim, Andre Gide, bu gezisinden önce sıkı bir komünist, bir Stalin hayranıyken, dönüşünde verdi veriştiydi," dedim. "Sebebi neydi, biliyor musunuz?"

"Haklısın. Aslını öğrenemedim ama, sanırım psikopatolojik bir olay nedeniyle olsa gerek, Stalin korkunç bir eşcinsel düşmanıydı. Sovyetler Birliği'ndeki eşcinseller için özgürlük isteyen Andre Gide'i kovdu, beni de Sibiry'a sürdü..."

Yine tutamadım kendimi,

"Sizi bir eşcinsel olarak düşleyemiyorum," dedim. "O kadar yakışıklı bir erkeksiniz ki..."

"Bu sözünü unutturmayacağım sana, haberin olsun! Aslında o olayda biraz aldrışsız ve tepkisiz davrandım. Çünkü, nostaljiye tutulmuştum. Nitekim, bu gidiş gelişler sırasında bir ara kendimi yeniden bağlama limanında ve herkesin normal saydığı cinsel eğilimler içinde buluverdim.

“Doğrusu aksi durum sürüp gidiyorsa diye bayağı korkmuştum...”

“İlgine çok teşekkürler! Bunlar bizim mesleğin cilveleri... Hiç beklemediğin bir yerde bulabiliyorsun kendini. Örneğin, Sibiryâ dönüşü kendimi Atatürk’ün son günlerinde, Savarona yatının aşçı yamağı kadrosunda buldum. Aslında bir bekâr için fena yemek pişirmem!”

“Demek Atatürk’le de birlikte oldunuz?”

“Maalesef, o olanağı bulamadım. O çok hastaydı, benim konumum da onun yanına sokulmama izin vermiyordu. Ama yatta kalan bütün devlet ricali bana fal baktırmak için yatın mutfak kapısında kuyruğa giriyorlardı. Onun ölümsüzlüğüne samimi olarak inananlardan bir kısmı bunu bana teyit ettirmeye çalışıyor, bir kısmı da, üç adaydan, İnönü, Fevzi Çakmak ve Celal Bayar’dan hangisinin cumhurbaşkanı olacağını öğrenmek istiyordu. Tuttukları kişinin seçilmesine yardımcı olmam halinde, kabinede bana da bir koltuk vereceklerini söyleyenler bile vardı. Onları düş kırıklığına uğrattım, çaresiz.”

“Ya İnönü? Onun yanında da bulundunuz mu?”

“Evet. Atatürk öldükten sonra, bir ara Pembe Köşk’te de çalıştım. İsmet Paşa az yiyor, çok az içiyordu. Pek gelişmiş bir damak zevki olduğunu söyleyemem. Üstelik, sık sık falına baktırmakla birlikte, sözlerimi önemsemeyecek kadar da dindardı. Bu yüzden onun yanında fazla kalmadım. Bir süre Hitler’in yanında bulundum. Bana çok inanıyordu, ama Polonya’ya saldırdığı gün, sonunun Napolyon’unkinden beş beter olacağını söylediğimde öyle kızdı ki az kalsın, sünnetli olduğuma bakıp benim Yahudi olduğumu ileri sürerek toplama kampına göndertmeye kalktı. Canımı zor kurtardım.”

“Peki, önemli kişilerle birlikte olmadığınız zamanlar ne yapıyorsunuz? Nasıl vakit geçiriyorsunuz?”

“Aylar gibi ben de kış uykusuna yatarım. Örneğin, savaşın ne kadar kanlı geçeceğini bildiğimden, olabilecekleri görmemek, duymamak için, Hitler’in yanından kaçınca kış uykusuna yat-tım. Niyetim, savaş bitince uyanmaktı, ama uykum daha uzun sürdü. Pat diye uyandığımda, kendimi Dolmabahçe Sarayı’nın ünlü muayede salonunda, çingene bir falcı kılığında, yere diz çökmüş, zamanın başbakanı Adnan Menderes’in el falına bakarken buldum. Menderes, gelişmiş yöntemlere burun kıvrıran, gelenekçi bir politikacıydı. İnönü’nün kendisinden çok yaşayacağını söylediğim zaman kızdı. İngiltere gezisi sırasında uçağının düşeceğini, ama onun hafif yaralarla kurtulacağını anlattığımda sevindi, bundan hemen politik bir çıkar sağlama hesabına girdiğini hissettim. Kendisini mehdi gibi görmeye başladı. Hitler ve Stalin gibi, o da yaşamının daha sonraki dönemleriyle ilgili kehanetlerimi kulak ardı etti...”

“İhtilal olacağını, asılacağını falan, açık açık söylediniz mi? Nasıl davrandı size?”

“Öyle şey olur mu? Bu gibi durumlarda kullanılan diplomatik bir dille söyledim tabii, anlayan anlar. İsmet Paşa benden daha açık seçik söylemişti ama, anlamayana davul zurna az derler ya, işte öyle oldu...”

“Peki, sıradan insanların falına baktığınız da oluyor mu?”

“Oluyor tabii. Her köşe başında bir milyoner yaratabilirsiniz de tarlalarda büyük adam yetişmiyor. Örneğin, 12 Eylül darbesinin omzu çok yıldızlı komutanlarından birisi de gizlice beni görmeye gelmişti.”

Yine ışıklar söndü, tekrar yandığında bu kez, salonun orta yerinde, sırtı bana dönük olduğu için yüzünü göremediğim

bir general oturmaktaydı. Falcı da onun önünde, hazır ol durumundaydı. Yine bana, çaktırmadan göz kırptıktan sonra, gırtlığını temizleyerek,

“Hoş geldiniz paşam,” dedi. “Benden özel bir isteğiniz var sanıyorum...”

General,

“Aslında ben fala filan inanmam,” dedi. “Büyük Atatürk’ün çok doğru olarak buyurdıkları gibi, ‘Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.’ Söz Atatürk’ten açılmışken, kendi kendime dedim ki, öyle afsunla mafsunla değil, tamamen bilimsel yöntemlerle, astroloji mi diyorlar, işte o çerçevede, ama tabii açıklayacağınız gerçeklerin kutsal kitabımızda da yazılı olduğunu söyleyebilirsiniz çok memnun olurum, demek istiyorum ki, memleketin hali malum, şu günlerde Atatürk’e ne kadar ihtiyaç duyduğumuzu siz de bilirsiniz, şimdi açık açık söyleyin bana, ben ülkem için ikinci bir Atatürk olabilir miyim? Bunun için gerekirse siroz olmaya bile razıyım. Ne dersiniz?”

Falcı yüzüne sahte bir hüznün ifadesi vererek,

“Maalesef generalim,” dedi. “Siz gelmeden inceledim gökyüzünü. Sizin öyle bir şey olamayacağınızı söylüyorlar. Ama, emekli olduktan sonra, resim yapmaya başlayacakmışsınız. Tablolarınıza, bazı davalara konu olsa bile, epeyce para verenler çıkacakmış...”

General bu söz üzerine sendeleyerek ayağa kalktı, alçak sesle,

“Lütfen bu söylediklerinizi kimseler duymasın,” dedi. “Bunun bir devlet sırrı olduğunu takdir edersiniz!”

Işıklar yine söndü, yandığında general de yok olmuştu.

“Ben bu adamı tanıyorum,” dedim.

“Tanırsın tanımasına da gazetende bundan söz etmesen iyi olur,” dedi. “Neme gerek, bu asker milletin sağı solu belli olmaz! Aslında, soruma doğru dürüst cevap vermedin, seni şimdi boşu boşuna niye besleyelim, diye kızar da, darağacına yollamaya kalkar diye korkmadım değil. Gerçi, ölümsüzüm ama, her ölüp dirilişimde hangi gövdede dünyaya geleceğimi kestiremediğim için, yine de pek hoş olmuyor. Neyse ki, ne de olsa sanatçı adam. Sessiz sedasız çekip gitti. Bunu sen de duymadın. Ne dedi duydun, bunlar devlet sırrı!”

“Ama bunları herkes biliyor!”

“İnan, ben kimseye bir şey söylemedim. Kendisi biraz konuşmayı fazla sevdiği için, istemeden ağzından kaçırmıştır.”

“Siz korkunç bir insansınız,” dedim. “Neden evlenmediğinizi çok iyi anlıyorum. Hiçbir kadın, geçmişini ve geleceğini böyle bütün ayrıntılarıyla bilen bir adama uzun süre tahammül edemez...”

“Bunda haklısın, ama bak, seni etki altında bırakmak istediğimi düşünme de sana bir şey anlatacağım. Gerçek olduğunu sandığım çocukluğum sırasında büyükanmem, her yaramazlık yapışında, babamın kulağımı sündürmesine fırsat bırakmadan, kolumdan tutup beni bir köşeye çeker, ‘Şu odanın tavanında bir yerde, ya da gökyüzünün belirsiz bir noktasında, yüreğinin içine kadar her an seni görüp gözetleyen bir çift gözün varlığını sakın unutma!’ derdi. O bir çift gözün sahibi hemen o anda, bulunduğu yerden kolunu uzatıp kulağıma yapışmasa bile, düşümde, ya da düşlerimin bile ulaşamayacağı uzaklıklarda beni mutlaka bulup cezalandıracaktı.”

“Siz de ona mı öykünüyorsunuz yoksa?”

“Hâşâ. Benim o gizemli bir çift göz gibi yaptırım gücüm yok. Bana inanıp inanmamakta herkes serbest. Ancak çok kişiye

özel bilgiler verebileceğim için gazetelerin fal köşeleri bana rağbet etmiyor. Aynı gün, hatta aynı saatte doğmuş, yani yükselen burçları da aynı olan, kimi şurada, kimi burada, kimi o anadan, kimi bu babadan, kimi şu ya da bu sayıda sarmallı genlerden oluşmuş, kimi saralı doğmuş, kimi şaşı, kiminin yumurtalarından biri karın boşluğunda asılı kalmış, kimi çift rahimli, kimi mankafa, kimi İngilizce, kimi Kürtçe, kimi Urduca konuşmaya koşullandırılmış milyonlarca insanın bir belli günde ortak bir yazgıları olduğuna nasıl inanılabilir?"

"Neden insanların bir şeylere inanmaya ihtiyaçları olabileceğini kabul etmiyorsunuz? Yıldız falına değil ama, ben örneğin burçlara inanıyorum. Ben kova burcunda doğmuşum. Her şeyimle bana o kadar uygun ki bu burcun tarımı..."

"Sana hak vermiyor değilim. Ben de galiba Koç burcunda doğmuşum, bu yüzden iyi tos vuruyorum! Şaka bir yana ben sadece geçmişte, herhangi bir zamanda, herhangi bir yerde olmuş olan bir olayı, o ana dönerek yeniden yaşama bilgisine sahibim. Hani Einstein'ın bir dürbün örneği vardır, onun gibi, ben de..."

"Dürbün mü? Nasıl bir dürbün?"

"Hani, 'dünyadan iki bin ışık yılı uzaklıktaki bir gezegende oturan bir bilgin, yeterince güçlü bir dürbünü olsa da oradan dünyaya baksa, İsa'nın çarmıha gerilişine tanık olabilir,' der ya! Ben de o dürbün gibi, kendimi zamanın ötesinde ya da berisinde dolaştırabiliyorum. O tepedeki bir çift göz gibiyim anlayacağın!"

"Sizi içişleri bakanı yapsalar, çok başarılı olursunuz..."

"Maalesef, eğer bir rastlantı sonucu, Susurluk olayında olduğu gibi, istenen belli bir anda oracıkta bulunmamışsam, ya dabilunmam için gerekli koordinatlarasahip değilsem, işleyen

ya da işletenleri belli bile olsa, bir cinayetin çözülmesine yardımcı olamam; kamu mallarını zimmetlerine geçirenleri, bankaları hortumlayan ya da hortumlatanları, hırsızları, kışkırtıcı ajanları, küçük çocuklarla genç kızları baştan çıkarıp pazarlayanları, işçinin hakkını yiyenleri, sendika ağalarının yaptıklarını, binalara, barajlara, kamu yapılarına yeterli demir ve çimento kullanmamış olanları, eşlerini dövenleri, sanıklara işkence yapanları, uyuşturucu ya da silah tüccarlarını bulup ortaya çıkaramam...”

Not defterimi ve teybimi kapatıp, ayağa kalktım.

“Ne demek istediğinizi sanırım anladım,” dedim. “Bana bu kadar vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim. Röportajı yayınlamadan önce metni size yollarım...”

Güldü:

“Bak, şimdiden söyleyeyim de düş kırıklığına uğrama. Yayın sorumlusu röportajının en önemli bölümlerini uzun olduğu gerekçesiyle kırpacaktır...”

“Sizinle de hiçbir şey yapılmaz!”

Kızıyordum adama, ne düşler kurmuştum oysa... O sırada baktım, kapıdan bir adam başını uzatmış bizi izliyordu.

“Galiba konuğunuz var,” dedim. “Ben de zaten gidiyordum...”

Falcı adama baktı, eliyle içeri girmesi için işaret etti,

“Evet, onu unutmuştum,” dedi. “Senin kalmanda da sakınca yok. Ben, şeffaf bir falcıyım!”

Alçak sesle, “Bari bu adam gerçek mi? Pek düş ürünü gibi gelmedi bana!” dedim. O da alçak sesle, “Gerçek sayılır!” dedi, sonra adama dönerek, bu kez yüksek sesle,

“Hoş geldiniz,” dedi. “Çekinmeyin, hanımefendi yakın dostumdur, ondan hiçbir şey gizlemem. Evet, buraya neden

gönderildiğinizi biliyorum. Bakıyorum da artık büyük beyler bana saygı göstermeye başlamışlar!”

Sonra bana dönerek, adamı tanıttı.

“Bu bay, U.B.E.K.’nin, yani Ulusal Bilgi Edinme Kurumu’nun üst düzey yöneticilerinden biridir. Rütbesi de albaydı sanırım.

“Ben sivil kesimdenim,” dedi adam. “Başkomiserim.”

“Her neyse, ben bu rütbeleri hep karıştırırım zaten! Demek, başkanı devirmek isteyenlerin kimler olduğunu ve neler hazırladıklarını öğrenmek istiyorsunuz... Söyleyin aminize, onların hepsi, yarın Ankara’nın zirvesinde yapılacak toplantıda hazır bulunacaklar ve birbirlerine girecekler.. Biliyorum, siz de buna benzer kehanetlerde bulunduğum başkaları gibi, bana inanmayacaksınız. Siz bilirsiniz. Açıkçası, sizin yaşamanız ya da yaşamamanız, ne dünyanın ne de bu ülkenin tarihini değiştirir, hatta ne de doğanın yapısında en küçük, ne bileyim, mikroskobik bir sapmaya yol açar! Çünkü bir başkasının yerine sizin vücudunuzun toprağa girmesi doğa için önemli değildir, aynı mikro-fiziksel olaylar cereyan eder, benzer kimyasal çözümler ortaya çıkar ve sizin yerine sizin gibi bir başkasının beyninin çürümesi, insan zekâsının evriminde en küçük bir değişime neden olmaz!”

Başkomiser elini kaldırarak itiraz etmek istedi:

“Bana hakaret mi etmek istiyorsunuz,” dedi. “Arada sizi koruyan birileri olmasaydı, görürdünüz gününüzü...”

Falci küçümser bakışlarla süzüyordu başkomiseri:

“Siz kendinizi ne sanıyorsunuz Allah aşkına,” dedi. “Ben size iyilik etmek istiyorum...”

Sonra bana dönerek,

“Belki sevgili Marie Antoinette’in giyotine gitmesini engelleyemedim ama, onu kurtarabilirim,” diye fısıldadı.

“Bu adamın ondan farkı ne,” dedim ben de fısıldayarak.

“O kadar az protein alarak büyümüş ki, genleri bu yüzden çok sıradan sarmallardan oluşuyor, bu sebeple taşaklarında olgunlaşan ve bir gün onunki gibi geri kalmış bir dişi hücreyi döllemesi olası tohumlarının yitmesi ya da yitmemesi, insanlığın geleceği için tasa değil... işte bu yüzden!”

Başkomiser sertleşmeye karar verdi bu kez:

“Gevezeliği bırak da sorularıma cevap ver,” dedi. “Seninle vakit geçirmeye niyetim yok!”

Falcı omzunu silkti:

“Beni zorlaman hiçbir işe yaramaz, yarın orada ne olacağını görüp anlatmam için bir gün sonrasının uzay zaman yolculuğuna katlanmam gereksiz... Şimdiden bildiklerime gelince... Belki öyle bir yolculukta, bir nezarethanenin hela penceresinde, boğazıma bel kemerim takılı cesedimin parmaklıklarda sallanmakta olduğunu görürüm. İyisi mi...”

“Bizimkiler neden seni adam yerine koyuyorlar, anlamadım...”

Falcı, gitmek üzere davranan başkomiserin arkasından gülererek seslendi:

“Ücret istemez. Bahşış de! Güle güle! Uyarmadım demeyin de!”

Başkomiser arkasına bakmadan çıkıp gitti. Falcı, bana döndü,

“Bu güzel sohbeti, 1968 ürünü bir şişe şampanyayla ıslatmaya ne dersin?” dedi. “İstersen, akşama, hani ne diyorlar, daha intim bir yerde konuşmamızı sürdürebiliriz!”

Masasının alt gözünden bir şişe şampanya ve iki bardak çıkardı. Şampanyayı açarken, yine nerede gizlendiğini

anlayamadığım bir hoparlörden Harbiye Marşı duyulmaya başladı. Heyecanlandım,

“Neler oluyor?” dedim.

Falcı, kadehlerimizi doldururken,

“Biliyor musun,” dedi. “En nefret ettiğim şey, ben söylemiştim demek...”

Kadehlerimizi kaldırırlarken ışıklar yeniden söndü.

Onunla birlikte uzay içinde zaman yolculuğuna çıkmaya hazırdım. Nereye kadar olursa...

Telefondaki Ses

Telefon çaldığında, televizyondaki saçma sapan dizilerden birini izliyordum; daha doğrusu gözlerimin önünde sadece birtakım imgeler dolaşıyor, yer değiştiriyor, ağızlar açılıp kapanıyor, kulaklarımda herhangi bir anlama dönüşmeyen, kopuk kopuk, birbirine ulanmayan, inceli kalınlı, bağlantısız, vurgusuz ses kümeleri yükselip, alçalıyordu. Düşünmüyordum, düş de kurmuyordum. Öylesine, boş gözlerle ve bomboş bir bilinçle dikmiştim gözlerimi dört köşe ekranın aydınlığına.

Telefondaki sesin ne söylediğini de aynı bulanık bilinçle algılamaya çalıştım bir süre; sonra ses biçimlendi, belleğimdeki izlerin üzerinden gitmeye başladı. O sesi ne çok özlemiş olduğumu anladım. O sınımsız, her zaman içimi ısıtan sesti. Onu ne çok özlediğimi ve bir gün, er ya da geç, bu geceki gibi, şurada, burada, telefonda, ya da yalnız sabahlarımda, elimde herhangi bir kitap, Kuşulu Park'ta gezindiğim, kendimi içine düştüğüm çıkmazdan kurtarma yolları aradığım günlerde olduğu gibi, yine ansızın karşımda bulacağımdan hiç kuşkuya düşmemiş olduğumu anladım.

"Döneceğini biliyordum, güveniyordum, ama, açık söylemem gerekirse, belki de bizden bıktığın için bir yerlerde gizlendiğini düşünmeye başlamıştım. Hatta bu fikre alıştırmıştım bile kendimi," dedim. "Çok uzun sürdü bu kez ayrılığımız.

Niye bu kadar geciktin? Kızını bu en zor ve en uzun yalnızlık günlerinde avuntusuz, desteksiz bırakmazdın sen...”

Kısık ve galiba her zamanki bıyık altından gülüşüne pek benzemeyen, daha farklı, biraz uzak ve dalgın bir gülüşle yanıtladı beni:

“Haklısın, kabahatliyim. Her şeyi biliyorum. Ama, unutma, daha en başta, onunla yaşamanın çok zor olduğunu söylemiştim sana. Seni uyarmıştım... Yok, itiraz etme, kendin ettin kendin buldun demiyorum. Sana karşı onu savunmayacağımı bilirsin. Annesi sağ olsa beni yadırgardı, belki de kınardı beni, ama inan ki, o benim, bir doğal rastlantı sonucu dünyaya gelmiş olan biyolojik oğlum, oysa sen, düşünce düzeyinde olsun, duygu düzeyinde olsun, sanki asıl çocuğumsun, gerçek kızımsın...”

“Evet, evet, ben senin gerçek kızınım Sünusi Baba...”

“Evet, sen benim gerçek kızımsın ve işte onun için ve senin nasıl yoğun bir duygusallıkla ona bağlı olduğunu bildiğim için... seninki kadar lekesiz olmadığını hissettiğin bir duygusal ya da tensel yaklaşımın ardından duyumsatabileceğin, açığa vuracağın belki biraz aşırı hırçınlığın, tabulaştırılan sadakat yeminleriyle bağdaşmadığını düşündüğün bir gelgeç ilişkinin tepkisiyle ve bence koşullandırılmaldan doğan ve keskinleşen böyle bir acıyla açıklanabilecek... ama karşındakini yıkabilecek bir koparıp atışın, belki ondan çok senin mutsuzluğuna yol açabileceğini düşünüyor ve bundan üzüliyorum.”

Kaç kez ondan işittiğim sözler bunlar. Bir teyp bandından okunuyor gibi. Sözcüğü sözcüğüne belleğime kazınan sözler... Kaç kez onu, bu sözlerinden ötürü, egemen erkek düzeninin dolambaçlı savunucusu olarak suçladım. Kaç kez, pişman olup başımı göğsüne yaslayarak ağladım.

“Yapma Sünusi Baba,” dedim yine gözlerimden yaşlar inerken. “Yapma... Bu kez her zamankinden çok farklı. Bu kez gerçekten tahammülümün sonuna geldim. Öleyim mi istiyorsun?”

Sustu ve o zaman birden, deminden beri telefonda konuşanın o olmadığını ayırımsadım.

Sünusi Baba, iki ay kadar önce, yine böyle sıcak bir yaz gününü, Marmaris’te kaldığı pansiyondan tek başına çıkıp denize açılmış, bir daha da dönmemişti. Haftalar sonra teknesinin kalıntılarını Gökova kıyılarında balıkçılar bulmuştu. Kendisinden eser yoktu. Oysa Sünusi Baba çok iyi yüzme bilirdi, İstanbul uzun mesafe yüzme şampiyonluğu vardı. Polis, teknenin şiddetli esen rüzgârdan alabora olmuş, Sünusi Baba’nın denize yuvarlanmış ve o sırada başını bir yere çarptığı için bayılmış ve bu yüzden yüzemeyerek boğulmuş olabileceği sonucuna varmıştı. Cesedi de herhalde balıklara yem olmuştu.

Herhangi bir cinayet olasılığı üzerinde kimse durmamıştı. Onu öldürmeye kalkışacak kadar öfkeli bir düşmanı olamazdı adamın. İntiharı düşünmeyecek kadar da yaşamayı severdi.

Pek az tanıyabildiğim babamdan herhalde daha çok seviyordum Sünusi Baba’yı ve o tek başına açıldığı teknesiyle kaybolduğu sırada, oğlundan bilmem kaçınıcı kez temelli olarak ayrılma kararı vermenin bunalımları içindeydim.

Hâlâ evliyim Turan’la; ünlü ressam Turan Büyükbeyoğlu ile ve kaç kez, “Bıktım artık!” diyerek bu evliliği sona erdirmeye niyetlendimse, her seferinde Sünusi Baba’nın düşlerime giren uyarılarıyla, babaca değil, dostça öğütleriyle karşılaşmış ve her seferinde pes eden ben olmuşum.

Turan büyük bir ressam, büyük bir sanatçı, bunu hiçbir zaman yadsımadım. Onunla evlenmeye, dahası, evlenmeden

önce onunla birlikte yaşamaya karar verirken onun bu göz kamaştırıcı karizmasından etkilenmediğimi söyleyecek kadar budala değilim. O zaman da bu birlikteliğin, hele de bu evliliğin kolay yürümeyeceğini biliyordum ve benim -bir büyük sanatçıyla evlenen herhangi sıradan, en azından ölümlü bir kadın gibi- en büyük görevimin, yaratma eylemi sırasında ona kolaylık sağlamak olduğunun farkındaydım.

Böyle diyordu Sünusi Baba, kocamın babası, benim Akademi'deki en sevgili hocam, dünyalar tatlısı insan ve galiba Turan'ı bırakırsam, onu da bırakmam gerekebilir korkusuyla, her ayrılık girişimimden sonra geri adım atıyordum.

"Neden yalnız onu kolluyorsun Sünusi Baba?" demiştim bir keresinde. "Ben de senin öğrencinim; ben de resim öğretmeniyim. Benim resimlerimi de beğenirdin, yüreklendirirdin beni, unuttun mu? Belki ben ondan daha iyi bir ressam olabilirim, neden beni de onun kadar desteklemiyorsun?"

Ah o dayanılmaz, karşı konmaz gülüşü...

"Senin için önemli olan sevgidir yavrum, ben seni bilmez miyim? Büyük eserler, büyük başarılar, sonu gelmeyecek bir dünyada insanın kendisini avutmasından, boş bir ölümsüzlük hayalinden başka nedir, ne anlam taşır? Asıl olan yaşamaktır, yaşamak sevgidir ve yıllar sonra, yani benim yaşım gelince doğru söylediğimi anlayacaksın. O da anlayacak. Ama, şimdi hiçbir güç onu yolundan döndüremez. Kaldı ki sen de eğer onun kadar yetenekli isen, yetenekli olduğuna inanıyorsan, bunu benim doğrulamamı beklemezsin. Deha her kabuğu deler çıkar. Turan, burnunun doğrusuna gidiyor, bak. Ben kadın olsaydım, ona âşık olmamaya çalışırdım. Çünkü büyük bir sanatçı, çevresine karşı zalimdir. Zalim olmak zorundadır..."

O bembeyaz, kıvrır kıvrır gür saçları, bembeyaz, kıvrır kıvrır gür sakalı ve bıyıklarıyla bir Viking kralını andırıyordu. Onun bu kadar acımasız konuşabileceğine kimse inanmazdı. Ama ne yapayım ki, deli gibi âşıktım o sıralarda Turan'a ve ondan uzaklaşmaktansa, evinin kölesi bir kadın olmaya razıyım.

Sünusi Baba'ya hep inandım. O hep benim babam, kurtarıcım, yol göstericim, dert arkadaşım oldu. Ağladım, sızladım, küfürler savurdum, hatta ilendim, sonunda onun sözlerine inanmış, onun dolambaçlı isteklerine boyun eğmiş gibi, ama aslında kendi isteğim ve eğilimim doğrultusunda, yersizliğine, gereksizliğine yenice karar verebildiğim aptalca bir bağışlayıcılıkla, diz kırıp susup köşemde oturdum ve kocamın bana dönmesini bekledim.

Ama bu kez farklı. Yetti artık. Bu kez asla bağışlayıcı olmayacağım. Hayır. Hem artık beni caydıracak Sünusi Baba da yok. Onun sözlerine kulağımı tıkadım. Her telefon çalışında ve ahizeyi kaldırıışında, onun aradığını, onun sesini işiteceğimi, hatta bugünkü gibi, işittiğimi sansam bile, bu kez dönme-yeceğim Turan'a. Cehenneme kadar yolu var!

Tam bir aydır durmadan bunları yineliyorum kendi kendime ve yine bir aydır, çok zorunlu nedenler dışında, hemen hemen hep bu koltuğa büzülmüş olarak, gözlerim aptal kutusuna dikili, "Bir daha asla!" demekten başka hiçbir söz söyleyip düşünmeden, bir felçli gibi oturuyorum.

Neden sonra ayrımsadım telefonda konuşanın Turan olduğunu. Daha önce neler söylediği hakkında hiçbir fikrim yok. Galiba, İstanbul'daki atölyesinden aradığını söyledi, içkiliydi ve yarı başında o aptal ve cinsellikleri yüzlerinden akan, ıslak ve yavşak modellerinden biri, en yenisi ve herhalde en genci, sırtarak dinliyor olmalıydı onu. Belki de yataktaydılar, yan

yana uzanmışlardı, çırılçıplaktılar ve Turan, ne kadar üstün ama ne kadar da insan sevgisiyle dolu bir erkek olduğunu yanındaki orospuya kanıtlamak için arıyordu beni. Sesi hâlâ azametli:

“Ben senin kocarım, unuttun mu yoksa? Seni seven ve seni hep yücelten kocan. Bir aydır benimle konuşmaktan kaçıyor-sun, telefonları yüzüme kapatıyorsun; şimdi de, seni başkası arayamazmış gibi, telesekreterine, seni artık unuttum, lütfen bir daha arama diye aptalca bir mesaj bırakmışsın. Hayır, beni bu kadar çabuk unutmuş olamazsın!”

Telefondaki ses sanki yabancı bir insanın, bir uzaylı yaratı-ğın sesiydi, bana bu kez o kadar uzak ve yapay geldi sesi.

Telefonu kapatmadım, ama onu işittiğimi anlamasına ola-nak verecek, tepkimi belli edecek en küçük bir ses çıkarma-dım. Telefonda konuşan birisi için bunun ne kadar ürkütücü, ne kadar sevimsiz bir durum olduğunu biliyorum. Üzerimde cinsel gücünü sınamaya kalkıştığı zamanlarda da onu böyle tek başına bırakırdım.

Ama o, suskunluğuma aldırmadan sürdürüyordu konuş-masını:

“Bugün pazar ve sen, bütün öfkeni yıldırımlar halinde üze-rime yağdırdığın ve sonra en ateşli sevişmelerimizle sonlanan mutlu gecelerimizdekilerin aksine, televizyonun karşısına geçmiş, aptal bir pembe dizi izliyor olmalısın! Oysa sana bir kez daha, gerçek sadakatin, senin deyimimle, küçük orospu-larla geçirilen saatler yüzünden bozulmuş sayılamayacağını anlatmak isterdim. Benim yapımda var bu serserilik. Bunlar benim daha rahat, daha özgür ve daha yoğun bir biçimde ya-ratmamı ve sonunda pirüpak olarak sana dönmemi sağlayan küçük tutkular, yalancı şahlanmalar ve istersen, senin dediğin

gibi olsun, bana yakışmayan aptalca eğlenceler... Ama bak, düşün, kahveye gidip sabahtan akşama kadar tavla atan, prafa oynayan, nargile içen bir kocan olsaydı, kahveden, tavladan, prafa ve nargileden kıskanır mıydın onu? Üstelik, akşam eve gelirken, elinde oyunda kazanılmış bir çift bayat lokumla dönecek olsaydı? Tavlama kıskanmazdın. Ya da nargilemi... Benim gelgeç sevgililerim, tavla ya da nargileden farksız, inan! Üstelik, kimi aşklar bile yaşadığımı gizlemek istemiyorum senden. Sen, aldatılabilecek bir kadın değilsin. Ama sen, bütün o kaçamak ilişkilerimi, gelgeç aşklarımı rahatlıkla, korkmadan anlatabileceğim tek sevgilimsin..."

İğrençti, yine de gıkımı çıkarmadan sonuna kadar dinledim bu sözleri. Megalomanlığının zirvesindeydi.

Bir an, telefonda konuşanın o olmayabileceğini, ekranda ki, biz aptal karılara çok yakışıklı olduğu âdeta zorla kabul ettirilen teşhirci sarışın oğlanın ağız hareketlerinin, telefonda söylenenlerle tam bir senkronizasyon içinde olduğunu düşündüm; ama az sonra, teşhirci oğlanın ekrandan çekilmesine karşın, telefondaki ses, aynı tonda sürdürdü konuşmasını:

"Seni aramadan önce ne kadar düşündüm. Dilimin ucunda sabahtan beri Edgar Allan Poe'nun o uğursuz şiirinin iç sızlatan dizesi var: Melekler kıskandı bizi, güzelim Annabel Lee..."

Bu, ölen sevgilinin arkasından söylenen bir ağıt. Üstelik o dize öyle de değil ve o dizinin öyle olmadığını söylemek geçiyor aklımdan, ama doğrusunu da anımsayamıyorum ve susuyorum. Ben, Annabel Lee, öyle mi? Tanrım, sen aklımı koru!

O, hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi, kendi kendine konuşma inatçılığını sürdürüyor; usanmadan, birlikte geçirdiğimiz güzel günleri, ateşli geceleri anımsatmak istiyor bana. Şunu ya da bunu nasıl yaşanmamış sayabileceğimi soruyor.

Oysa o güzel günleri, o sıcak geceleri, o benim kadar sadakatle yaşatamaz belleğinde, yüreğinde; ama onun beni anlayabileceğini sanmıyorum bir kere daha. Sünusi Baba'yı deniz mezarında huzursuz kılacağımı bile bile,

"Bitti artık Turan," diyorum. "Bu kopuşun yasal koşullarını saptamak için istersen sen harekete geç, istersen ben bir avukatla konuşayım. Senden hiçbir şey istemediğimi, beklemediğimi bilirsin..."

O hâlâ ısrar ediyor. Ertesi gün Marmaris'e gideceğini, on beş gün orada kalacağını ve beni bekleyeceğini söylüyor. Kalacağı otelin adını da veriyor. O adın belleğimde yer etmemesine çalışıyorum, özellikle.

Sonra telefon kapanıyor; hangimizin kapattığının bile ayrımında değilim. Sadece beynimde, bir türlü dudaklarıma inip sese dönüşmeyen sözcükler:

Bitti bu kızım. Artık cinselliğin de bitti. Bundan sonra başka hiçbir erkekle onunla kurmuş olduğun o harika dostça birlikteliği, o coşkulu, zaman zaman çok edepsizce cinsel yakınlığı kuramayacağını biliyorsun. O güzel okşamalar, o tatlı hazlar, o nazlı sokuluşlar, o terli uyanışlar yok...

Dahası, artık başka hiçbir erkeğin bana onun kadar sevgiyle, sevecenlikle, istekle yaklaşmayacağını da kabul etmem gerek. Yaşım kırk. Göğüslerim şimdiden sarktı. Acaba gerdirsem mi? O zaman da hissizleşeceğini söylüyorlar. Hem de daha ne kadar kandırabilirim, kendimi ve başkalarını? Gözlerimin kenarlarında belli belirsiz kırışıklıklar, kalçalarım da selülit başlangıcı yumrular var. Onun o kadar sevdiği gerdanımı şimdi sık sık bir eşarpla gizlemek gereksinmesini duyuyorum. Çıplaklığımı aynadan seyretmek artık beni bile heyecanlandırmıyor. Rahmim alındığı için çocuk da doğuramam. Her şeyin

farkındayım, artık hemen hiç kalmayan sokulganlığım, Sünu-si Baba'nun gözünü kırparak söylediği o baştan çıkarıcılığımla, zekâsına, yeteneğine onunki kadar inanabileceğim hangi erkeği kendime çekebilirim?

Sonra birden gülmeye başlıyorum, başım dikeliyor. Yalnız bunlar mı bitecek olan onunla birlikte süren yaşamımda? Kendimi yüreklendirmeye çalıştığımı bile bile, yüksek sesle:

“Kavgalar, sinir gerginlikleri, öfkeler, bir küçük kist yüzünden canın acıdığı, ya da çok yorulduğun için hiç zevk almadığın halde, yağlı boya kokan pis gövdesinin üstünde debelenmesine ses çıkarmamaklar da bitti,” diyorum. “Hatta beyimizin damak zevkine uygun olsun diye yemek kitaplarına bakarak yemek pişirmeler, meze hazırlamalar, boya lekeli çamaşırları asitli sularla aklamaya çalışmalar, bok bulaşığı klozeti, sümüklü lavaboları temizlemeler, tarakların üstünde biriken yağlı kılları toplamalar da bitti...”

Sonra galiba uyumuşum.

* * *

Onun Marmaris'e gitmiş olması gereken günden bu yana on beş gün geçmiş bile ve ben hâlâ, sanki hiç kımıldamadan, televizyondaki saçma sapan dizilerden birini bırakıp öbürünü izlemeye devam ediyordum. Daha doğrusu, gözlerimin önünde sadece birtakım imgeler dolaşüyor, yer değiştiriyor, ağızlar açılıp kapanıyor, kulaklarımda, herhangi bir bildik anlama dönüşmeyen kopuk kopuk, birbirine ulanmayan, inceli kalınlı, bağlantısız, vurgusuz ses kümeleri yükselip alçalıyordu. Bütün bu süre içinde düşünmeden yaşadım. Düş de kurmadım. Öylesine boş gözlerle ve bomboş bir bilinçle dikmişim gözlerimi dört köşe ekranın aydınlığına.

Sonra o gün, sanki deprem oldu, düşünceler, duygular, inançlar ve kararlar birbirinin üstüne yığıldı, yer değiştirdi.

Dizinin ne zaman bittiğinin, haberlerin ne zaman başladığının ayırımında değildim. Anlatıcının sesi acıtıcı bir katılıkla ulaştı kulaklarıma:

“Bu sabaha karşı Marmaris’ten gelip İstanbul’a gitmekte olan bir yolcu otobüsünün Kuyucak yakınlarında karşı yönden gelmekte olan bir tankerle çarpışması sonucu çıkan yangında, her iki araç tamamen yanmış, ilk belirlemelere göre yolcu otobüsünde bulunan otuz iki yolcudan kurtulan olmamıştır. Kuyucak savcılığı, çoğu kömür haline gelen cesetlerin kimliklerinin saptanması çalışmalarına yardımcı olmak üzere, bu otobüste yolculuk etmekte olan yolcuların yakınlarının ... numaralı telefonlara telefon etmelerini, ya da bizzat savcılığa başvurmalarını rica etmektedir..”

Haberin gerisini dinleyemedim. İlk anda bütün vücudum buz kesilmişti. Aklımı başıma toplamaya çalıştım. Daha Marmaris denilir denilmez, haberi dinlemeye bile vakit kalmadan yüreğime korkunç bir kuşku çökmüştü, istemeden de olsa, onun döneceği günü hep hesaplamıştım. Turan’ın bu otobüste bulunması olasılığı büyüktü. Ama, birden paniğe kapılıp ortalığı velveleye vererek gülünç düşmek de istemiyordum. Önce, bana söylediği gibi gerçekten Marmaris’e gidip gitmediğini öğrenmeye çalıştım.

Telefona sarıldım, İstanbul’daki, atölye olarak da kullandığı evinin numarasını çevirdim. Telesekreterde hâlâ yadırgadığım, o soğuk, kendini beğenmiş ses:

“On beş gün kadar İstanbul dışındayım, bir mesajınız varsa, lütfen sinyalden sonra...”

Telefonu kapattım.

Yüreğimde şimdiden filizlenmeye başlayan pişmanlıkla, Marmaris'te kalacağını söylediği otelin adını anımsama çalıştım. O adı anımsamam çok uzun sürmedi; demek ki, onu kafamdan silmek için, on beş gündür için için, yadsımaya çalıştığım bir inatla harcadığım o yırtıcı, kahredici çaba boşunaymış.

Santraldaki kızın, ya da resepsiyon memurunun, onun gece otobüsüyle İstanbul'a döndüğünü söylemesini bekliyordum galiba, daha sonra öfkeyle, kinle ve ardından katıla katıla ağlamak üzere...

"Hayır, Turan Bey bizde kalmıyor," diye yanıt verdi, kadın mı erkek mi olduğunu kestiremediğim yansız ses. "Gerçi Turan Bey yer ayırtmak istemişti daha önce, ama büyük bir turist kafilesi geleceğinden, istediği gibi bir oda ayıramayacağımızı söyledik. Nerede kaldığını bilmiyorum ama, sanırım hâlâ Marmaris'te. Birkaç gün önce bizim otelin roof'unda rastladım kendisine."

Kuyucak'taki kazadan haberi yoktu anlaşılan. Turan'ın iki gün önce nerede olduğu beni hiç ilgilendirmiyordu. Dün gece Marmaris'te kalmış mıydı, yoksa yola mı çıkmıştı, ben bunu öğrenmek istiyordum.

Önce Kuyucak savcılığını aradım, tahmin ettiğim gibi telefon sürekli olarak meşguldü. Sinirlerimin kopma noktasına geldiği bir sırada karşıma ne dediğini zor anladığım aptal bir savcılık görevlisi çıktı. Hayır, henüz hiçbir ceset teşhis edilememişti; ticari itibar söz konusu olduğu için, otobüsün hangi firmaya ait olduğunu da söyleyemezdi. En iyisi benim oraya gidip cesetleri gözden geçirmemdi. Üstelik çabuk olmalıydım, Kuyucak'taki morgda fazla yer olmadığından, cesetleri üstlerine buz konmuş çuvallara koymuşlardı, uzun süre saklayamazlardı.

Delirmiş gibi rehberi elime alıp Marmaris'e sefer yapan otobüs firmalarının yazıhanelerini aramaya başladım. Sanırım dillere destan cimriliğinden olsa gerek, yeğlediği bir firma yoktu Turan'ın ve genellikle en ucuz olan hangi otobüse ona binerdi.

Beş on telefondan sonra, kazaya uğrayan otobüsün yazıhanesini buldum. Hayır, maalesef yolcu listelerinde isim yazılı değildi. Öteki firmalar da listelerine isim yazmıyorlardı. Kuşku varsa, en iyisi kalkıp Kuyucak'a gitmeliydim. Kaza kurbanlarının aileleri için o akşam Kuyucak'a bir otobüs kaldırmayı düşünüyorlardı. Ailelerden hiçbir ücret talep edilmeyecekti...

Telefonu sakince yerine bıraktım, sonra birden sinirlerim boşandı, ağlamaya başladım.

O korkunç kazada ölenler arasında o da var mıydı?

Bunu öğrenmek için bu kadar çırpınmama sebep ne?

Kararsızım. Berbat bir ikilemle karşı karşıyayım...

Ondan nefret ediyordum. Emindim bundan. Öyleyse, onun ölmesi, şu ya da bu biçimde ölmesi beni ilgilendirmemeli değil miydi? Biliyorum, insan kedisi ya da köpeği evden kaçtığı zaman bile hüznülenir, ağlayabilir. Turan'la on beş yılı aşan bir birlikteliğimiz vardı ve onu gerçekten sevmiştim. Âşıktım. Güvenimi sarsmamış olsaydı, belki, her şeye karşın sevmeye devam edecektim.

Bir büyük bardak aldım ve yarısına kadar konyak doldurdum.

Onu bütün bütün yitirebileceğime somut olarak inanmış mıydım acaba? Ne olursa olsun, o benim için hep bir gizli sığınak, bir gizli payandaydı. Kızgınlığımın gerçek nedeni, benimle yaşadığı güzellikleri, küçücük bir bölümüyle bile olsa, bir başkasıyla da yaşayabileceğini, bunu doğal olarak

karşılamam gerektiğini sonunda kabul etmek zorunda bırakılmış olmamdan kaynaklanıyordu; bağışlayamadığım şey, onun bana verdiği mutluluğu bir başkasına da vermiş olması değil, benim ona verdiğim güzellikleri, bir başkasının da kendisine verebileceğini bana duyumsatmış olmasıydı. İşte bunu kabul etmem mümkün değildi.

Bardağı başıma diktim ve sonuna kadar içtim; gözlerimden kıvılcımlar fışkırdı.

Öfkemin nedeni başkaydı şimdi. Eğer o, bu kazada ölenler arasındaysa, bütün bu kızgınlıklarımı, ondan kopuşumun gerçek nedenlerini bir daha ona anlatamayacaktım. Öfkem içimde kalacaktı.

Düşünüyordum. Marmaris'teki bütün otelleri, bütün pansiyonları teker teker aramam olanaksızdı. Belki belediye başkanı ya da kaymakam biliyordur. Ne de olsa çok ünlü bir sanatçı... Ama, Turan bürokratların her rütbelisinden nefret eder ve onlar da ne kadar ünlü olsa, Turan'ı sevmezler.

"Yardım et bana Sünusi Baba!" diye hıçkırdım farkında olmadan ve aynı anda, Turan'ın, vaktiyle Sünusi Baba'nın bizlerden her kaçışında kendisine sığınak yaptığı o küçük, ucuz pansiyonda kalmış olabileceğini düşündüm. Yüreğime acı çöktü. Sünusi Baba o pansiyondan bir sabah balık avlayacağını söyleyerek çıkmış, bir daha geri dönmemişti. Şimdi de sıra oğluna mı gelmişti?

Turan, bir ara pansiyonun el değiştirdiğinden söz etmişti, ama telefon numaraları değişmemiş olabilirdi. Yazı masasının çekmecesini deli gibi boşalttım. Unutmuşum, öyle ya pansiyonun adı Huzur Pansiyon'du, telefon numarası da 13 ile başlıyordu. Ben, 13'ün uğursuzluğuna inananlardıyım.

Telefonu çevirdim. Kart ve nemrut bir kadın sesi:

“Huzur Pansiyon. Ne istediniz?”

“Turan Büyükbeyoğlu ile konuşmak istiyordum.”

“Burada öyle birisi yok.”

Ellerim titriyor, telefonu güçlükle tutuyorum:

“Bir bakın ne olur, sizde kaldığını biliyorum...”

Almacın ucunu terli bir elin kapattığını seziyorum.

O anda onun orada olduğundan o kadar emindim ki... Yüründe o küçük orospulardan biri vardı muhakkak ve pansiyoncuya, kendisini bir kadın arayacak olursa, orada kaldığını söylememesini tembih etmiş olmalıydı.

Kart ve uğursuz kadın sesi neden sonra,

“Burada soyadı Büyükbeyoğlu olan bir müşterimiz var, ama adı Turan değil,” diye yanıtladı beni.

Titriyordum. Pansiyoncu kadın kasıtlı değilse bile, mutlaka bir yanlışlık yapıyordu. Büyükbeyoğlu o kadar az rastlanan bir soyadı ki, bu kadar rastlantı olamaz.

“Bir yanlışlık olmalı,” dedim ısrarla. “Kayıtlarınıza bir daha bakar mısınız?”

“Defter önümde hanumefendi. Müşterimizin adı Sünusi Büyükbeyoğlu. Refahiye doğumlu.”

Sünusi Büyükbeyoğlu... Damarlarımda dolaşan kanın birden donduğunu hissettim, iki tane Sünusi Büyükbeyoğlu olamaz; üstelik Refahiye doğumlu. Bu benim Sünusi Baba’m.

Bu o. Bu odur diye bağırmanın için kendimi zor tutuyorum.

Sünusi Baba sağdı demek. Sağdı ve her zaman kaldığı pansiyona dönmüştü. Tanrım, bu bir mucize. Bu nasıl olabilir?

Onun en güç zamanlarımda yardımına geleceğini hep bilmiştim. Bu sefer de gizli gizli hep beklemiştim onu. Demek ölmemişti.

Ölüm yolculuğuna çıktığı yere dönmüştü. Bu zamana kadar kim bilir nerelerde vakit geçirmişti. Benim kendisini ara-mamı bekliyordu.

Çılgınca, daha doğrusu çılgınca bir umutla,

"Sünusi Bey şimdi orada mı," dedim. "Kendisiyle konuşa-bilir miyim?"

Yine kısa bir sessizlik.

"Kim arıyor diyelim?"

Yüreğim öyle bir çarpıyor... Soluk soluğayım. Duraksıyo-rum. Kızıyım mı demem gerek? Ya da, geliniyim mi demeli-yim? Ya bu uzun ayrılık döneminde, bu tür olaylarda sıkça rastlandığı gibi, belleğini tümüyle yitirmişse ve beni tanıma-dığını söylerse?

Adımı söyledim sonunda. Soyadımı vurgulayarak. Kadı-nın duraksadığını hissettim. Galiba almacı kapayarak birisiyle konuştu, sonra,

"Ayrılmayın, bağlıyorum," dedi.

Yüreğin duracak gibi olduğunun öylece söylenmiş bir söz olmaması gerektiğini düşündüm o an. Yüreğim duracak gi-biydi ve ağrıyordu. O an, Sünusi Baba'nın her zamanki kısık ve hafifçe bıyık altından gülen sesini duyacağımdan hiç kuş-kum yoktu.

Sonunda bağlantı sağlandı. Her zaman yadırgadığım o so-ğuk ve kendini beğenmiş ses; üstelik sıcaktan pestile dönmüş ve siestasından kaldırıldığı için kızgın. Belki de yanında o kü-çük orospulardan biri var:

"Hayrola?"

Birden gevşedim ve ağlamaya başladım.

"Ne oluyorsun? Niye ağlıyorsun?"

Belli ki Kuyucak'taki kazadan haberi yok; olsa bile benim telaşlanabileceğim aklının ucuna bile gelmemiştir.

"Pansiyona adını Sünusi diye yazdırmarın anlamı ne?"

"Hiçbir anlamı yok. Bülteni doldurması için kimlik kartımı kadına vermiştim. Adı hanesiyle baba adı hanesini karıştırmış. Gözlüğüm gözümde değildi, sonra da düzelttirmeye üşendim. Bunlar pansiyonun yeni sahipleri. Beni tanımıyorlar. Peki sen burada olduğumu nereden öğrendin?"

"Sünusi Baba'dan!"

"Anlamadım?"

"Baban hep o pansiyonda kalırdı. Son defa da oradan ayrılmıştı teknesine binmek üzere. İstersen kadınca bir sezgi de diyebilirsin!"

"Senin bu sezgilerin... Pekâlâ, ne oldu, geliyor musun? Burası çok güzel, ben bir hafta daha kalacağım."

"Peki Sünusi Baba," dedim. "Bir kere daha deneyeceğim..."

"Ne diyorsun?"

Mendilimi dudaklarıma kapattım, luçkırığımı duymaması için.

"Yarın sabah oradayım," dedim.

"İyi," dedi. Telefon kapandı.

Biobot

I

Büyük Kent Operası'nın ikinci balerini Juvenita Primola, o akşam mevsimin en görkemli galasında, bir balerinin meslek yaşamı boyunca düşleyebileceği en büyük mutluluğa erecek, Prokofief'in *Romeo ve Jülyet* balesinde başrole çıkacaktı. Ünlü yönetmen Entel Bojö, bu gece Jülyet rolünde -kişisel bazı sorunları yüzünden ve belki de artık bu rol için biraz yaşlı sayıldığından- başbalerin Jaluzi Sekundo yerine onu oynatmakla ne büyük bir sorumluluk altına girdiğini o kadar yinelemişti ki, nasılsa yakaladığı bu çok büyük fırsatı elinden kaçırmamak için, mutlaka başarılı olmak zorundaydı Primola. Bunun için de olağanüstü bir çaba harcaması gerektiğini biliyordu. Bale arkadaşlarının kışkanlıklarından korunmak için de çok başarılı olmak zorundaydı. Özellikle de bu gece yerini alacağı başbalerin Sekundo'ya karşı çok dikkatli olmalıydı. Hoca bu akşam ona, afişlerde yeri Primola'nunki ile aynı sırada, ama gerçekte ikinci derecede bir rol vermişti.

Gerçi, Sekundo ile çok iyi arkadaşlıklar, ama onun bu yeni rol dağıtımından hoşnut olmadığı kuşkusuzdu ve Primola'nın her adımını eleştirel bir gözle izleyeceğini tahmin etmek güç değildi, işte, bütün bu kaygılar ve başrol oynamanın sorumluluk bilinci içinde, perdenin açılmasına birkaç saatlik bir zaman kalmasına karşın, Via Nazionale'deki apartmanında,

sırtında prova giysisi, müzik setine koyduğu CD eşliğinde, hâlâ sürdürmekteydi çalışmasını. Bu akşam Bomen'le oynayacağı "pas de deux"den pek emin değildi çünkü.

Sekundo operadaki yerini büyük sanatçı yeteneğiyle kazanmıştı, ama Primola da, gençliği, güzelliği ve hocanın dikkatini çeken yeteneğiyle kısa sürede ilk sıraya yükselmesini bilmişti. Kentin en varlıklı burjuvalarından Kont Alkapone Rişmondo'nun metresi olmasına karşın, -çok kişinin sandığının aksine- orta halli, hatta sıradan bir apartman katında otuyordu.

Rönesans tarzı, ama kopya oldukları belli birkaç koltuk ve kanepenin yanında, İskandinav stili küçük bir kitaplık, bir eskiden, antika olduğu garantisiyle aldığı, gerçekte çok kullanıldığı için fazlasıyla yıpranmış olmaktan başka meziyeti bulunmayan bambudan bir yemek takımı, Amerikan malı çok iyi bir müzik seti, onun yanında, teleteksti bile bulunmayan bir televizyon, duvarda bir Hollanda turnesi sırasında satın aldığı -satıcı onun da antika olduğunu savunmuştu- bir guguklu duvar saati ve salonun dört bir yanına saçılmış, Rişmondo'nun armağanı biblolar ve oyuncaklardan oluşan salonunda da herhangi bir ince zevk belirtisi yoktu.

Evin en iyi döşenen bölümü yatak odasıydı. Haftada bir gelen hizmetçi kadının, çabuk kirlendiği ve temizlenmesi zor olduğu için yakınmalarına yol açan Floransa stili oymalı yatak odası takımı da Kont Rişmondo'nun armağanıydı. Gerçi, Rişmondo bu takımı Kral III. Emanuel'in soyundan Prens Garibaldi'ye ait eşyaların sergilendiği bir müzayededen çokça bir para ödeyerek satın aldığını söylemişti ama, bu doğru bile olsa, Prens'in ya da bir başka kocabaş burjuvanın ikinci evlilikleri sırasında, belki de bir ingene obasından satın aldıkları

ikinci karılarının, yaylarının uygunsuz zamanda ve uygunsuz bir biçimde gıcırdamasından, baş ve ayak uçlarındaki çıkıntıların yine en olmadık zamanlarda yuvalarından fırlayıp çıkmasından, maun taklidi tahta kısımlarının artık cila tutmaz hale gelmiş olmasından ötürü, kocalarının ilk karılarının büyükannelelerinden kalma bu tarihi yatak odası takımını değiştirmek istemiş olmaları ve bu amaçla bir eskiciye yok pahasına satmış, belki de bedava vermiş olmaları çok daha gerçeğe yakındı.

Böyle bir olasılığı kendisi aklına getirmemiş olsaydı bile, Sekundo'nun bunu ima etmesi üzerine önce çok üzölmüştü Primola, ama sonra bundan tuhaf bir zevk almaya başlamıştı. Tombul Kont bu yatak üzerinde ne zaman üzerine abanmaya kalksa, yayların gıcırdadığını söyleyerek adamın hızını kesiyor, bunu başaramasa bile, o eziyetli dakikalar boyunca kendisini Kont'un karısı yerine koyuyor ve onunla sevişmekten hiçbir zevk almamakla birlikte, kontesten boşandıktan sonra bu takımı yeni metresine götürmesi için Rişmondo'ya geri vereceği günü düşleyerek keyifleniyordu.

Primola, son derece saf ve temiz yürekli bir kızdı. Kimi batıl inançları vardı, ayın on üçünde turneye gitmemek için ayak sürür, hayvanların ve hatta eşyaların insanlar için sevinip acı çektiklerine, âşık olduklarına ya da kin beslediklerine, kendi aralarında ve hatta insanlarla -belli bir inanç düzeyine ermiş olmaları koşuluyla- konuşup anlaşılabildiklerine, gazetelerde yazılanların her zaman doğru olduğuna, büyük ve önemli adamların hiç yalan söylemediklerine inanırdı; çabuk ve kolay sevinir, kırıldığı ya da üzüldüğü zaman da tepkisini küçük bir çocuk gibi ortalığı velveleye vererek, dağıtarak ve hıçkıra hıçkıra ağlayarak, pek açık bir biçimde gösterirdi.

O akşamüstü de, bir yandan bale çalışmasını sürdürürken, bir yandan da panda bebeğiyle konuşuyor, arada yorulup durduğunda onu kucağına alıp bağrına bastırarak öpücüklere boğuyor, ya da ani bir öfke kriziyle salonun öbür ucuna fırlatıyor; bu kez canının yandığını düşünerek tekrar kucağına alıyor, gözyaşları içinde özürler diliyordu:

“Ne olur, bağışla Panda’cığım, bugün çok sinirliyim. Bir yandan, biliyorsun bu gece ilk kez başrole çıkacağım, öte yandan, eğer sözünü tutarsa, Rişmondo bu kez ilk olarak benimle birlikte operaya gelecek ve kim bilir belki de, artık karısından ayrılmak üzere başvurduğu müjdesini verecek. Az mı bu kadar heyecan? Sonra şu, sabahtan beri bir türlü dinmeyen, yavaşlamayan yağmur, şu yıldırımlar.. Bu koşullarda başarılı olabileceğime inanıyor musun sen?”

Panda da yalnız sahibinin duyabileceği birtakım fizik ya da duyu ötesi sesler çıkararak onu avutmaya ya da yüreklen-dirmeye çalışıyor olmalıydı ki, genç balerin zaman zaman çalışmasını durdurarak oyuncak ayısını kucaklayıp öpücüklere boğmaktan geri kalmıyordu.

* * *

Guguklu saatin kuşu yuvasından çıkıp kendine özgü kanat çırpışlarıyla saatin on sekize geldiğini haber verdiği sırada kapının çalındığı duyuldu; Primola korkuyla “Bu gelen Rişmondo olamaz!” diye haykırarak kesti çalışmasını. “Daha çok erken. Henüz giyinmedim, makyaj yapmadım, saçımı bile taramadım. Beni böyle görürse, evlenmekten vazgeçer!”

Bereket versin, gelen Kont değil, Başbalerin Sekundo’ydu. Sekundo onu prova kılığıyla görünce şaşır-
dı:

“Ne o kız, daha giyinmedin mi? Hadi, çabuk ol, Bomen aşağıda arabada bekliyor. Park yeri bulamadık evin yakınında.”

Primola vaktin daha erken olduğunu söyleyerek itiraz etmek istedi ama, Sekundo onu dinlemiyordu bile.

“Dışarıdaki havadan haberin yok galiba senin. Öyle berbat bir yağmur yağıyor ki, gök delindi sanırsın! Kızcağız bu havada tek başına gelemez, uğrayıp alalım, dedim Bomen’e. Sonra bir yerde bir şeyler yeriz. Sen oyun dönüşü için hazırlık yaptın mı bari?”

Sekundo, otuz beş kırk yaşlarında, artık bale için yaşlanmış sayılsa da hâlâ çevikliğini, güzelliğini koruyan, Primola’nın aksine, cin gibi, hareketli, biraz fazla konuşan, biraz içten pazarlıklı ve öteki arkadaşlarının zaman zaman Primola’nın kulağına fısıldadıklarına göre de oldukça kışkanç bir kadındı. Kendisinden on yaş küçük olan Bomen’i kimseyi kaptırmamak için elindeki avucundakini oğlana yedirdiği söyleniyordu. Primola’ya sözünü ettiği araba da, son model olmamakla birlikte, çok iyi durumda bir Alfa-Romeo’ydu ve Sekundo’nun Bomen’e doğum günü armağanıydı.

Primola önce, Rışmondo’yu beklediğini söylemek istemedi,

“Çok düşüncelisiniz ama,” dedi, “ben biraz daha çalışmak istiyordum vakit gelinceye kadar. Başaramamaktan çok korkuyorum!”

“Son dakikada çalışmanın hiçbir yararı olmaz, ama telaşlanmana da gerek yok. Başaracağına eminim ben!” dedi Sekundo.

“Kendimi hiç de gerçek bir balerin gibi hissetmiyorum! Hoca bu rolü bana vermekle kendisini de, benim geleceğimi de tehlikeye attı...”

Sekundo kendini zorlayarak,

“Bu rol senin hakkındı şekerim,” dedi. “Bu akşam, şan ve şöhrret kapıları önünde ardına kadar açılacak, göreceksin!”

“Sağ ol Sekundo... Ama benim şöhrret düşkününü olmadığımı bilirsin. Üstat Bojö ısrar etmese, sen dururken, yönetim bu rolü asla bana vermezdi.”

“Ne ihtiyar kurttur o!”

“Beni bu kadar yakından izlediğini fark etmemiştim. Ne iyi bir insan değil mi?”

“Aklı fikri genç kızlarda. Bilmem neresinin çoktan düştüğünün farkında değil galiba!”

“Soylu bir insan, büyük bir yönetmen... Onu öyle seviyorum ki... Ama sakın Rişmondo duymasın, çok hırçın, kıskanç bir adamdır o. Bazen bütün sırlarımı ona birisinin anlattığını düşünüyorum!”

“Primola, saçmalıyorsun!”

“Şaka, canım! Senden başka arkadaşım yok ki! Sen tek dostumsun!”

Sekundo, Primola’yı kolundan tuttuğu gibi, zorla yatak odasına sürükledi ve tuvalet masasının önüne oturttu:

“Bilmez miyim, ama hadi acele et biraz. Bomen bekliyor...”

Primola hayalci bir tavırla,

“Bomen,” diye mırıldandı. “Bazen ne diyorum, biliyor musun? Ne olurdu sevgili Rişmondo, üstat Entel kadar akıllı, Bomen kadar yakışıklı olsaydı...”

“Sen de çok alçakgönüllüsün,” dedi Sekundo, alayla. “Ama, düşün ki, hiçbirisi senin kontun kadar zengin değil! Ben de zaman zaman, ah şu Bomen, Rişmondo’nun onda biri kadar zengin olsaydı, diyorum!”

“Haklısın ama, ben Rişmondo’ya salt parası yüzünden bağlanmış değilim... Zavallı Kontum, belki onu yakından

tanımayanlarda gösteriş meraklısı kendini beğenmiş biri izlenimi uyandırabilir; ama öyle içten, öyle şefkatli tavırları da var ki... Beni çok sevdiğini söylüyor... Bana, hiç görmediğim babamı anımsatıyor..."

Güldü Sekundo:

"İlahi Primola! Bari kendini kandırmaya çalışma! Seninki kafadan kontak ayol! Yaşına başına bakmadan gençlik taslıyor. Bulmuş senin gibi saf bir kızı..."

Primola bir yandan makyaj yaparken, bir yandan da Sekundo'ya laf yetiştirmeye çabalıyordu:

"Öyle deme Sekundo! Erkekliği benim için fazla bile! Hem o gerçekten soylu bir adam!"

Sekundo, yatak odasının dört bir yanını dolduran bibloları, oyuncakları göstererek,

"Hadi canım sen de!" dedi. "Gönderdiği şu armağanlara bak! Hepsi de gülünç şeyler! Her üç saatte bir cenaze marşı çalan guguklu saat, iskeletleri gezdiren gondol, Hazreti Nuh ile hayvanlarını Merih'e taşıyan uzay aracı! Bunun adı da orijinalite!"

Primola, kolundaki saati, boynundaki kolyeyi, kulaklarındaki küpeleri göstererek,

"Yalnız onlar değil ki," dedi. "İncili kolyemi, elmaslı saatimi, pırlanta küpelerimi unutuyorsun!"

"Sen kendin pırlantasın! Senin gibi bir kıza ne ifade eder bunlar?"

"Haklısın, zaten bunlar beni rahatsız ediyor..."

"Bilmez miyim! Senin yaşındayken, benim de onun gibi bir dostum vardı! Üç beş kuruşun hatırı için katlanırdım tiksinecek!"

"Ama Kont benimle evlenecek, kaç kez söyledi!"

“Sen de inanıyorsun değil mi? Bak, neredeyse bir yıl oluyor, hâlâ boşanmadan haber yok! Bu adam seni atlatıyor kızım!”

“O Korbolet denen karga suratlı kadın, domuz gibi inatçı! Boşanmam diye tutturmuş!”

“Kontun bu konuyu karısına açmış olduğunu hiç sanmam! Sen evlenmeyi falan bir yana bırak da, fırsatlardan yararlanmaya bak!”

Primola kızdığını belli etmemeye çalışarak,

“Sahi, sen de mi beni çok aptal buluyorsun?” dedi. “Panda da aptal buluyor beni, Kont da bazen öyle diyor. Haklısınız, aptalın biriyim ben. Ne istediğimi bilmiyorum. Aslında Rişmondo’yu seviyorum da... Nasıl bir sevgi diyeceksin... Bilemiyorum. Belki de benim ki yalnız kalma korkusundan başka bir şey değildir...”

Sekundo, hayret ediyormuş gibi kaşlarını kaldırdı:

“Sen mi yalnız kalacaktıydın? Hadi canım! Elini sallasan ellisi! Nesini seviyorsun o tombul domuzun? Biraz gözünü aç kızım!”

Primola, başını önüne eğerek, dalgınca,

“Biliyorsun Sekundo, hayatta kimim kimsem yok benim,” dedi. “Rişmondo ile tanışmaya kadar o kadar yoksulluk çektim ki... Aslında tek istediğim, küçücük bir ev. Ben o evin kadını olayım, erkeğime güzel yemekler pişireyim, sarı saçlı çocuklarım olsun...”

“Bunları Rişmondo verebilir mi sana?”

“Rişmondo bana göre biraz yaşlı ama, neden olmasın? Gücü kuvveti yerinde!”

“Orasını herhalde sen daha iyi bilirsin! Benim demek istediğim, erkekler konusunda fazla hayal kurmak iyi değildir!”

“Kont benden daha hayalci! Hep gelecekten söz ediyor. Mücevherler, köşkler, kürkler, hizmetçiler, geziler... Ama ben bunların hiçbirini istemiyorum!”

Sekundo güldü:

“Adam gerçekçi, Primola, niye öyle diyorsun? O adama ancak bunlarla katlanılabilir! Hem, bunları istemeyen kadın var mı şu dünyada? Varsa, aptalın tekidir! Neyse, hadi çok gevezelik ettik. Bomen’in sabrı tükenmek üzere-dir!..”

Primola, yine hayalci bir tavırla,

“Bomen seni çok seviyor olmalı değil mi Sekundo?” dedi.

Sekundo irkildi:

“Tabii çok seviyor!”

“Niçin evlenmiyorsunuz öyleyse?”

Sekundo içini çekti:

“Aldatılan bir ev kadını olmaktansa, bir gün bırakılmış bir sevgili olmayı yeğliyorum da ondan! Hadi, gidelim artık. Elbisen nerde?”

Primola bir düştten uyanmış gibi sıçradı:

“Hay Allah! Ne aptalım ben! Sana söylemeyi unuttum. Laf karıştı araya. Bu akşam beni tiyatroya Kont götürecektik.”

Sekundo, bir an öfkeyle baktı Primola’ya. Neredeyse boğazına sarılacaktı kızın:

“Nee?” dedi. “Şunu baştan söyleyen ya! Ben de burada durmuş, aptal gibi sana öğüt vermekle vakit geçiriyorum!.. Tüh, şimdi Bomen ağzına geleni söyleyecek!”

* * *

Primola arkadaşını yolcu ettikten sonra, tekrar salona döndü. Canı çalışmak istemiyordu artık. Sekundo’nun sözleri

farkında olmadan içine işlemiştii. Kont onu oyalıyor olabilir miydi? Ah, neden karşısına Bomen gibi biri çıkmıyordu.

Pandasını tekrar kucağına alarak dert yandı,

"Bomen'i çok yakışıklı buluyorsam ne olmuş yani?" dedi. "Doğru, Sekundo ondan yaşlı, ama işte birbirlerini seviyorlar. Sen çok fesatsın Panda'cığım! Sekundo benim ablam sayılır, ne diye kıskanacakmışım onu? Bak, sakın ağzından bir şey kaçırayım deme onlara, bu gece oyundan sonra hep birlikte buraya geleceğiz. Bomen de, üstat Bojö de ilk kez gelecekler evime. Sakın yaramazlık yapma! Hele böyle konuştuğumu Rişmondo duyacak olsa... Biliyorsun çok kıskançtır. Onu kıracak bir şey yaparım diye ödüm kopuyor. Öyle de alıngan ki..."

Tam o sırada kapı çalındı. Primola dehşet içinde saatine baktı. Perdelerin açılmasına daha iki saate yakın vakit vardı. Kont muydu acaba gelen? Daha bigudilerini bile çıkartmamıştı saçından, sırtına bir elbise bile geçirmemişti,

"Kont beni bu halde görse, katiyen evlenmez!" diyerek o kızgınlıkla Panda'yı Rönesans stili kanepenin uzaktaki ucuna doğru fırlatıp attı.

Acaba açmasa mıydı kapıyı? "Evde yoktum. Bakkala kadar gitmiştim," diyebilirdi daha sonra. Ama, ya Sekundo ile kapıda karşılaşmışlarsa?

Hoş zaten, gelen her kimse, daha fazla duraksamasına olanak vermeyecek şekilde, kapının zilini aralıksız olarak çalmaktaydı.

* * *

Primola, sırtına alelacele bir sabahlık geçirerek koştu, kapıyı açtı. Karşısında tanınmış bir taşıma şirketinin üniformasını

giymiş iki adam duruyordu. Biraz daha yaşlıca olanı, elindeki kâğıda göz atarak,

“Bayan Primola siz misiniz?” diye sordu.

“Evet, benim, ne istediniz?”

“Biz, Ulusal Hızlı Taşımacılık Şirketi’nden geliyoruz bayan. Geç vakit sizi rahatsız ettik ama, hava berbat, trafik de hayli sıkışık... Müşterimiz de özellikle sandığın size bugün teslim edilmesini istemiş...”

Primola, merdivenin sahanlığına dikine konulmuş bulunan, kocaman, üç kapılı dev bir buzdolabı kutusuna benzeyen kalın karton kutuya şaşırarak baktı,

“Bu koskoca şey de ne?” dedi. “Ben böyle bir şey ısmarlamadım. Buzdolabımın taksitini bitirmedim bile! Bir yanlışlık olmasın?”

Taşıma şirketinin adamı kaşlarını çatı:

“Adres tamam, siz de Bayan Primola olduğunuza göre bizim bakımımızdan tartışmalı bir durum yok. Zaten bu bir buzdolabı olamaz, sandığın üstünde markası yok. Taşıma parası da müşterimiz tarafından ödenmiş.”

“Gönderen kim?”

“Bize verilen kâğıtta yazılı değil. Şirkette herhalde kaydı vardır. Şimdi lütfen izin verin de sandığınızı içeri taşıyalım. Bir yanlışlık varsa, daha sonra şirket merkezine başvurup sorabilirsiniz.”

Aslında uysal bir kadındı Primola ve bir taşıma şirketine bile ait olsa, üniformalı kişilerle tartışmaktan ödü kopardı.

“Pekâlâ,” dedi boynunu bükerek. “Ne yapalım, getirin bari. Rışmondo’nun o münasebetsiz sürprizlerinden biri olmalı bu da. Yalnız mutfakta yer yok. Şuraya antreye yerleştiriverin şimdilik. Lütfen...”

Adamlar koskoca sandığı ıkına sıkma antrenin salona bakan köşesine yerleştirdiler. Taşıyıcılardan daha yaşlıca olanı Primola'ya sandığı teslim aldığı gösteren bir kâğıt imzalatıktan sonra, cebinden bir zarf çıkardı,

"Bir de mektubunuz var bayan," dedi. "Sandıkla birlikte size teslim edileceği yazılı iş emrinde."

Primola şaşkınlığı gitgide artarak mektubu aldı.

"Bize müsaade," dedi taşıyıcılardan daha yaşlıca olanı. "Güle güle kullanın makinenizi, her ne ise!.."

Primola, bahşış vermek için elini sabahlığının cebine soktu, ama cüzdanı orada değildi, taşıyıcılar da onun içerden para getirmesini beklemeden, kapıyı arkalarından çekip gittiler.

* * *

Bir süre, kocaman sandığın karşısında ne yapacağını bilemeyerek kalakaldı Primola. Gerçekten de sandığın üstünde, kendi adı yazılı adres etiketi dışında belirleyici hiçbir işaret yoktu. Bunun Kont Rişmondo'nun anlamsız şakalarından biri olduğundan emindi ama, yatak odası takımı bir yana bırakılırsa, hiç bu kadar büyük bir şaka yapmış değildi Rişmondo, tanışmalarından bu yana. O zaman aklına taşıyıcının verdiği ve aceleyle sabahlığının cebine tıktığı mektup geldi, telaşla çıkarıp okudu. Bir bilgisayar yazıcısından çıkmış imzasız mektupta sadece şu satırlar vardı:

"Sayın Bayan Primola, bağışlanma dilekleriyle, şimdilik kendisini tanıtmak istemeyen bir hayranınızın bu biraz ilginç armağanını kabul etmekle onu çok mutlu kılacaksınız. Derin saygılarımla."

Mektubu yazarın ve dolayısıyla bu kocaman armağanı gönderenin kimliği hakkında en küçük bir belirti bulunmayan mektubu bir süre elinde evirdi, çevirdi.

Hiç kuşkusuz Rışmondo'nun yeni bir muzipliği idi bu. Yine bit pazarına uğramış ve ihtimal çok ucuz bulduğu bir kardinal koltuğunu gözüne kestirmişti. Bir de "meçhul hayran" numarası!

Panda'sına dönerek öfkeyle,

"Rışmondo'nun saçmalıklarından bıktım artık," dedi. Üstelik, ne diyeceğini, ne yapacağını çok iyi biliyorum. Şimdi gelecek, kendisi göndermemiş gibi, bu da nereden çıktı, kim yolladı diye tutturacak, beni sorguya çekecek... Bilirsin, kıskançlık numaraları yapmaya bayılır. Kıskançlık aşkın turnusoluymuş!.."

Pandayla konuşurken, bir yandan da kutunun çevresinde dolanmaktaydı. Ambalajın yan tarafında, tutamağın hemen altında, ilk anda görmediği bir etiket çarptı gözüne; üzerinde: "Dikkat! Kapak! Buradan çekip açınız!" yazılıydı.

Tutamağı tutup kendine doğru çekince, kutu kendiliğinden, âdeta dağılıverdi ve içinden, çok garip, bir benzeri ancak uzay yolculuğu filmlerinde görülebilen cinsten, normal insan boyutlarında bir robot çıktı. Garipliği şuradaydı ki, hemen hemen tam bir insan yüzünü andıran suratıyla yusyuvarlak kafasına karşın, kolları ve bacakları biraz ilkel bir görünümdeydi ve asıl ilginç ve tuhaf olanı, bu robotun, tekerlekli bir sandalyeye oturtulmuş olmasıydı.

Primola şaşırarak geri çekildi. Tahmin ettiği gibi Rışmondo'nun o acayip armağanlarından biri olmalıydı bu. İnsan boyutlarında bir oyuncak robot! Acaba, filmlerdeki robotlar gibi bir işe de yarıyor muydu? Baktı, tam göğsünün ortasında

kırmızı bir düğme. Herhalde bu düğmeye basılınca çalışıyordu robot. Çalışmaya başlayınca ona nasıl komut vereceğini bilmediği için, önce biraz duraksadı, ama sonra, ne olursa olsun diyerek düğmeye bastı. O anda, robotun içinden elektronik bir makinenin çalıştığı zaman çıkardığı sese benzeyen bir vızıltı işitildi, robotun gözleri canlıymış gibi ışıldadı ve dudaklarının arasından, yapay, madensi bir sesle konuşmaya başladı:

“İyi akşamlar Bayan Primola! Sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim.”

Primola, korkuyla geriye sıçradı, elinde olmadan,

“Ne dedin?” dedi. “Benimle mi konuştun?”

Robot, aynı yansız ses tonuyla yineledi:

“İyi akşamlar Bayan Primola! Sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim!”

Primola gülmeye başladı bu kez,

“Seni şeytan!” dedi. “Korkuttun beni! Demek içine bir teyp yerleştirmişler!”

“Bu bir teyp bandı değil Bayan Primola!” diye yanıtladı robot. “Sizinle konuşan, benim. Adım Biobot! Bionik bir robotum ben, anlayacağınız!”

Korkusu ve bir bakıma şaşkınlığı geçmiş olan Primola, robotla alay etmeye başladı:

“Biobot! Bionik bir robot, öyle mi? Bak bu hoşuma gitti! Doğrusu çok iyi ayarlanmış bir ses bandı bu!”

Robot,

“Yanılıyorsunuz, dedi. Bir teyp bandı sizinle nasıl böyle konuşabilir?”

“Haydi, canım,” dedi Primola. “Ben o kadar cahil birine mi benziyorum? Yoksa, uzaktan kumandalı bir aygıt mı var içinde? Bir telsiz telefon falan?”

Primola, robotun âdeta omuz silktiğini hissetti:

“Size söyledim, ben yaşayan bir robotum!”

Genç kadın hâlâ işin alayındaydı:

“Haline bakmadan yaşayan bir robot olduğunu nasıl savunabilirsin? Geçen yıl Almanya turnesinde satın aldığım konuşan pilli bebek bile senden daha gerçek!”

Robot belli belirsiz içini çekti:

“Tabii, tam anlamıyla yaşadığımı söyleyemem. Beynimi bir yana bırakacak olursak, bu madeni gövde ve boyutları uygunsuz eller ve ayaklarla pek inandırıcı olamayacağımı ben de biliyorum!”

Robotu dinlerken bir yandan da düşünüyordu Primola; bu aletin içinde kapalı devre bir televizyon alıcısı vardı herhalde. Rişmondo oturduğu yerden Primola’nın hareketlerini gözetliyor, uzaktan kumanda aygıtıyla Primola’ya laf yetiştiriyordu.

Robotun çevresini şöyle bir dolandıktan sonra,

“Gerçekten de hiç inandırıcı değilsin,” dedi. “Kimse senin başarılı bir sanat eseri olduğunu savunamaz! Üstelik, tekerlekli sandalyeye oturtulmuş bir robot! Felçli bir robot!”

Robot yine içini çekti:

“Ne diyebilirim, haklısınız. Bioteknik dalında, dünya çapında bir bilgin olduğumu söyleyebilirim ama, oyuncak konusunda fazla bir yeteneğim olduğu savunulamaz! Tekerlekli sandalyeye gelince... Biliyorsunuz, insanlar iki ayaklarının üstünde durabilmek için milyonlarca yıl süren bir evrim geçirmişler. Benim gibi robot yapımında iddiasız birinin bir robotu iki ayağı üzerinde durdurabilmesi hiç de öyle sandığınız gibi kolay bir iş değildi. Üstelik, kimi ayrıntılarla uğraşacak kadar vaktim de yoktu...”

Primola, robotla, canlı bir insanla konuşur gibi konuştuğunu fark ederek kaygılandı.

“Her soruya yanıt veren bilgisayarlı robotlar yapıldığını işitmiştim,” dedi. “Senin de görünümün biraz gülünç ama, sen de o tür bir robot olmalısın. Öyle ya da böyle, çok pahalı bir oyuncak olduğun kuşkusuz. Ne var ki, yani şimdi durup dururken...”

Robot, Primola’nın sözünü kesti:

“Haklısınız, bu teneke beden bana oldukça pahalıya mal oldu!.. Ama inanın, ben, ne pahalı bir oyuncakım, ne de öyle çok gelişmiş, bilgisayar donanımlı bir robotum. Ben, bu teneke, sac ve tutya dan yapılma kutu içinde yaşayan gerçek bir beyinim!”

Yan gözle guguklu saate bakan Primola, vaktin geçmekte olduğunu fark edince, artık ona sıkıcı gelmeye başlayan bu garip konuşmaya bir son verme gereğini duydu,

“Tamam, tamam, dediğin gibi olsun!” dedi. “Ama, ne olursan ol, efendine söyle de parasını böyle oyuncaklarla çarçur etmesin artık. Ayıp oluyor el âleme karşı!”

Bu kez şaşırma sırası robota gelmişti,

“Efendim mi?” dedi. “Kimmiş o?”

“Hadi canım, bilmezmiş gibi davranma! Kim olacak? Sevgili koruyucum, asaletli Kont Rişmondo hazretleri!”

Robot homurdandı:

“Ha! Şu! Beni size onun gönderdiğini mi sanıyorsunuz?”

Onunla konuşurken hayretten hayrete düşmemek olanak-sızdı galiba! Birisinin karşısında güçsüz kaldığını hissettiğinde çok kez yaptığı gibi, senli benli konuşmaya başladı robotla,

“Doğrusu çok iyi programlandığın belli,” dedi. “Ama, bu oyundan bıktım artık! Bir şey değil, tiyatroya geç kalacağım. Zaten Kont da neredeyse gelir ve başlar yine, ne bu, kim yolladı bunu? diye sigaya çekmeye...”

“Çok yazık,” diye mırıldandı robot.

“Neden o?”

“Kont’un karısı Bayan Korbolet’i çok iyi tanırım. Aslında, tanurdım demem gerek ya! Diyeceğim, Kont o kadınla otursun oturduğu yerde! Siz Rişmondo’dan çok daha iyilerine layıksınız!”

“Kont için böyle konuşmaktan men ederim seni!”

“Hiç değilse bugünden sonra düş kırıklığına uğramanızı istemem!”

Primola durakladı, kaşları çatıldı:

“Ama, işte bu çok tuhaf! Kont senin programını düzenletirken kendisi hakkında böyle şeyler söylemene izin vermiş olamaz!”

Robotun gülümser gibi olduğunu hissedince kendine geldi:

“Bu da bir başka oyun olsa gerek! Ben de tutmuş, gerçekten canlı bir yaratılmış gibi ciddi ciddi konuşuyorum oyuncak bir robotla!”

“Az önce, Panda’nızla da öyle konuşuyordunuz!”

“Ama o zavallının dili yok...”

Robotun kıs kıs güldüğünü duyar gibi oldu:

“Peki ama, nereden biliyorsun benim Panda’yla konuştuğumu?”

“Kutunun içindeydim ama, sesinizi duyuyordum. Şaşılacak ne var bunda?”

“Doğru, seninle insanmışsın gibi konuştuğumuza göre, artık hiçbir şeye şaşmamam gerek! Ama, yine de aklım iyice karıştı. Seni Kont göndermediyse kim göndermiş olabilir?”

“Mektubu okumadınız mı? Size kendim gönderdim kendimi. Meçhul hayranınız benim ve şimdilik kim olduğumu açıklamak istemiyorum!”

Alay etmekten başka çare bulamadı Primola:

"Hadi canım! Kont değilse, mutlaka onun para babası pimpirik arkadaşlarından biri yollamıştır seni. Şu işin doğrusunu söylesen olmaz mı?"

"İnanmazsınız ki!"

"Az çok mantıklı bir şey söyle de bak! Ben öyle her şeyi kuşkuyla karşılayan kadınlardan değilim!"

"Bakın, gerçekten... ben bir bilim adamıyım! Ve sizin hayranlarınızdanım... Bütün oyunlarınızı izledim. Hep ön sırada oturdum. Bir keresinde, bir operette oynuyordunuz, sıksa gövdeme, çipil gözlerime, üç beş teli kalmış keçi sakalıma bakarak, benimle alay bile etmiştiniz!"

Primola o çipil gözlü, keçi sakallı sıksa hayranını anımsar gibi oldu.

"Sizinle alay etmiş olamam," dedi. "Koreografide belirtilenin dışına çıkamayız. Doğaçlama oynamamız kesin olarak yasaktır."

"Biliyorum, bir rastlantıydı bu; ama deyim yerindeyse, cuk oturdu. Oyun gereği benim gibi çarpık çurpuk birisini göstermeniz gerekiyordu, siz de gözünüze beni kestirdiniz! Ama, alay etmek için bile olsa, beni seçmenizden o kadar mutlu olmuşum ki..."

Acıyarak baktı ona Primola:

"İnanın üzülebileceğiniz hiç aklıma gelmemişti. Ben kimse'nin üzülmesini istemem. Zaten bu yüzden..."

"Biliyorum," dedi robot. "Sizi çok iyi tanıyorum. Ben bir bilim adamıyım ve kararımı gözü kapalı vermiş değilim..."

Bir düştten uyanmak ister gibi silkindi Primola,

"Bu sözlerle beni kandıracağını sanıyorsan aldanıyorsun," dedi. "Sakın bu robot bozuntusu teneke gövde içinde bir cüce saklanıyor olmasın?"

“Cüce mi? Hayaliniz amma da genişmiş Sayın Bayan! Bakın, gövdemin arkasında bir kapak var; korkmayın, açın kapağı da bakın içerisine...”

Primola, korka korka robota yaklaşıp sözünü ettiği kapağı buldu ve açtı. Gövdenin içi bir yığın transistor, diot, mikroçip, tel ve bobinle doluydu.

“Gördünüz mü,” dedi robot. “Cüce müce yok içimde.”

“Haklıymışsın,” dedi Primola. “Gerçekten, değil cüce, papağan gibi bile olsa, konuşan herhangi bir canlı sığamaz buraya.”

Robotun kapağını, önemli bir operasyondan sonra açtığı yarayı kapatan bir operatör titizliğiyle kapattı. Kafası allak bullak olmuştu. Robotun söylediklerinin bir sözcüğüne bile inanmıyordu tabii, ama kendisi de başka herhangi bir açıklama bulamıyordu.

“Peki ya kafan?” dedi birden. “Kafanın içinde ne var? Oraya da bakabilir miyim?”

Robot neredeyse ellerini kaldırarak itiraz etti bu isteğe,

“Yoo, bakın buna izin veremem!” dedi. “Böyle bir şey uygurluğun sonu, barbar faşizmin geri dönüşü demek olur! Hem ben biraz fazla nanemollayım, ufacık bir hava cereyanı beni hasta etmeye yeter. Unutmayın, bu kafanın içinde canlı bir beyin var ve bu beyin benim beynim!”

Sinirli sinirli güldü Primola:

“Teneke bir kutu içinde yaşayan bir beyin ha! Bir beynin tek başına yaşadığını ilk kez senden duyuyorum! Şaka bir yana, harika bir makine olduğun apaçık ortada; ama artık gevzeleği bırak da gerçeği söyle, seni kim yaptı, kimin aklına geldi seni bana yollamak?”

“Ne kadar inatçısınız! Söyledim ya, beni yapan, ben'im! Bir çeşit Tanrı'yım yani! Ve size kendimi ben kendim yollattım!”

"Masallarla kandırılacak biri miyim ben?"

"Masal demekte bir bakıma haklısınız! Yaşadığımız çağ, gerçekleşen masallar çağı, öyle değil mi? Ben de masalları gerçeğe çeviren bilginlerden biriyim! Bir biofizik profesörüyüm. Daha doğrusu, öyleydim demem gerek!"

"Ne demek o '-dim'?"

"İki gün önceki gazeteler ölüm ilanlarımla doluydu. Çarşaf gibi ilanlar! Dünyanın dört yanındaki bilim akademilerinin taziyet ilanları!

Telaş, korku ve heyecandan Primola'nın dizlerinin bağı keşildi, robotun tekerlekli sandalyesinin dibine çöktüverdi.

"Dur," dedi, "aklımı karıştırıyorsun, yani sen ölü müsün?"

Gülmeyi andıran garip bir ses çıktı robotun yüzündeki ağız benzeri yarıktan:

"Korkmayın canım, ne ölüyüm, ne de hortlak! Size yaşayan bir beyin olduğumu söylemiştim. Ölen, sadece bedenim. Açıkçası... Ben, yeryüzünde beyin nakli ameliyatını gerçekleştiren ilk bilim adamıyım! Tabii, kalp nakli ameliyatlarından falan haberiniz var değil mi?"

Bilgiç bilgiç başını salladı Primola:

"Ah, elbet, Doktor Barnard'ı kim tanımaz! Ne yakışıklı adamdı!.. Yani, herhalde artık pek yakışıklı sayılmaz. Yoksa öldü mü? Ama, bir dakika... Sizin bu beyin nakli ameliyatınızdan kimse söz etmedi ki? Ne gazeteler, ne de televizyon!"

"Bu sırrı şu ana kadar sizinle benden, bir de asistanım Ombri'den başka kimse bilmiyor da ondan! Çünkü bu beyin nakli ameliyatını kendi üzerimde gerçekleştirdim!"

Sinirli bir kahkaha attı Primola:

"Doğrusu işte bu çok ilginç! Peki ama, kendi kafanızı nasıl kesip de çıkardınız beyninizi?"

Robot çok ciddiye di:

“Tabii kolay bir teknik de ğil. Yüzyıllar önce bazı büyük Brahmenlerin bunu tek başlarına becerdiklerinden söz eden eski metinlere rastlamıştım ama, ben bir bilim adamı olduğum için, tamamen bilimsel bir yöntem kullandım... Bakın, en iyisi başından anlatayım size. Bundan üç dört ay kadar önceydi. Beyin nakli projem son aşamasına gelmiş bulunuyordu. O günlerde, vücudumun birçok yerinde beliren garip şişlikler ve ağrı kesicilerin bana mısın demedi ği ağrılar iyice artınca, genel bir muayeneden geçmek üzere, bizim merkezin hastanesine yattım...”

Robotun o kadar madeni, tekdüze bir sesi vardı ki, Primola gözlerinin yavaş yavaş kapandığını hissetti. Bütün gün çalıştığı için, aslında kısa bir uykuyu fazlasıyla hak etmişti. Robot, sahnede monolog yapan bir oyuncu gibi konuşuyordu:

“Hastaneden çıkar çıkmaz, çalışmalarımı yürüttüğüm laboratuvara dönerek hemen asistanım Ombri’yi yanıma çağırdım. ‘Artık şu beyin nakli konusundaki çalışmalarımızı uygulamaya koymamızın zamanı geldi’, dedim. Asistanım, kendinden pek emin bir tarzda, hazır olduğunu söyledi. ‘Ama,’ dedim, ‘daha önce planladığımızdan ve senin sandığından zor olacak bu iş. Çünkü, ameliyatı sen, tek başına yapacaksın!’ O zaman apıştı. ‘Ben mi? Nasıl? Nasıl olur Hocam? Ben tek başıma başaramam bu kadar güç bir ameliyatı! Hem, niye yalnız ben?’ diye kekelemeye başladı. Açıklamaya çalıştım. ‘Çünkü,’ dedim, ‘beynini nakledeceğimiz hasta, benim. Benim, beynim dışında, öteki insanlardan ne farkım var? Dinle, işin gerçe ği şu: Az önce doktorumun yanımdaydım. Test sonuçları gelmiş. Ancak üç aylık bir ömrümün kaldığını söyledi bana. Bunun ne demek olduğunu anlıyorsun, de ğil mi?

Bu her şeyin sonu demek olur. Bütün çalışmalarımın, beynime depoladığım o eşsiz bilgi ve deneylerin yok olup gitmesine korkunç! Hayır dostum, bunları hiçbir bilgisayar disketine aktaramam. Ölüme aldırış etmiyorum ama, o eşsiz beynimin, bütün insanlığa yepyeni bir çağ açacak olan bilgi birikimiyle birlikte yok olmasına nasıl izin veririm Ombri? Buna herhalde sen de razı olmazsın! Biraz cesaret! Her şey hazır. Projeyi en ince ayrıntılarına kadar hazırladım. Aslında operasyon zaten hemen hemen otomatik olarak gerçekleştirilecek. Sen sadece aletlere ilk hareketi verecek ve denetleyeceksin!”

Ombri, duyduklarına inanmıyormuş gibi, korku içinde yüzüme bakıyordu. ‘Biliyorsunuz, ben pasifist ve yeşilciyim; kan görmeye dayanamam,’ filan diye saçmalamaya başladı. Başka zaman olsa, kolundan tuttuğum gibi dışarı atardım, ama ondan başka bana yardım edecek kimse yoktu. Asistanlarımın en aptalı olduğu için seçmiştim onu bu projede yardımcım olarak. Her neyse, ‘Merak etme, hiç kan akmayacak. Yalnız lazer ışınları kullanacağız. Son ana kadar ben sana yol göstereceğim,’ dedim, itiraz etti. ‘Peki ama, beyninizi nakletmek için kimin vücudunu kullanacağız?’ dedi.

Asıl sorun da buradaydı ya... Bu işi rastlantılara bırakamazdım. Son anda, beyni ölmüş, vücudu sağlam birisini bulmak hayli zor, neredeyse olanaksızdı... Tersisi olsa kolaydı ama... Üstelik, hiç istemediğim tatsız bir sürprizle de karşılaşabilirdik. Düşünün bir kez, son anda elinize geçecek bir gövde, bir atlet, bir buz patencisi ya da bir boksöre ait olabileceği gibi, bir soy-tarı, bir cüce, bir homo ya da bir genç kadına ait de olabilirdi!..”

Primola, gözlerini ovuşturarak hafifçe doğruldu ve şaşkın şaşkın robota baktı. Onun anlattıklarını bir tiyatro sahnesinde izler gibi dinlemişti.

“Yoksa sen de mi karşısın homolara?” dedi.

Robot, ikircikli bir gülüşle,

“Haşa,” dedi. “Ama, ò halime bakmadan âşık olduğum çok hoş bir kadın vardı aklımda! Yeni bir gövdem olacaksa, yakışıklı bir gövdem olmasını yeğlerdim. Herhalde bir homo olarak karşınıza çıkmak istemezdim!”

Primola, robotun son tümcesini duymazdan gelmeyi yeğledi:

“Bu hikâyeye inanacağımı mı sanıyorsun,” dedi. “O kadar aptal biri değilim! Hem, o küçümsediğin gövdelerden herhangi biri, şu komik robottan kuşkusuz daha yakışıklı olurdu! Kadın olman hariç, tabii, çünkü ben, doğruyu söylemek gerekirse, sevice karılardan nefret ederim!”

Robot, belli belirsiz başını salladı:

“Bunda haklısınız. Başlangıçta, doğrusu ben de bu teneke kutuyu düşünmemiştim. Beynimi taşıyacak bir gövdeyi rastlantıya bırakmaktansa, buna razı olacak birini bulabilirim gibi gelmişti bana. Hatta bir ara, operadaki yakışıklı oyun arkadaşınız Bomen’i gözüme kestirmiştim!”

Primola’nın gözleri dehşetle açıldı:

“Ne? Bomen’i mi? Çıldırıldınız mı siz?”

Robot, için için güldü sanki:

“Yani, çıldırmış mıydım, demek istiyorsunuz? Hiç de değil! Neden olmasındı? Genç, yakışıklı, sağlıklı, üstelik beyinsizin biri, bildiğim kadarıyla!”

“Affetmişsin sen onu! Gerçi... Hâlâ Sekundo’nun eteğinde dolaştığı için, benim de aklımdan kuşkuya düştüğüm oluyor ama... Hay Allah! Yani, vücudunu çalmak için onu öldürmeyi mi planlamıştınız yoksa?”

Madeni gövdesinin elverdiği ölçüde omuzlarını silkti robot:

“Yok canım, ne münasebet! Tabii, rızasıyla olacaktı bu! Önce pazarlık edecektim. Hani, futbolcularla yapılan transfer pazarlıkları gibi bir pazarlık! Alt tarafı, düşünmesi gerekirdi ki, o boş kafasına benim gibi bir dâhinin beyni yerleştirilecekti, ölecek olan, benim işe yaramaz, hasta cılız gövdemle, onun ceviz içi kadar beyni olacaktı! Kusursuz bir yaratık çıkacaktı ortaya! Bir üstün insan yaratacaktım!”

Primola nefretle başını salladı:

“Senin bir faşist olduğunu hemen anlamalıydım!” dedi.

Robot, olmayan kaşlarını çattı:

“Çok görece bir şey bu,” dedi. “Üstün insanı ne amaçla yaratacağınıza bağlı. Aslında fena fikir değildi. Hatta, Bomen’i bu değiş tokuşa nasıl razı edebileceğimi düşündüm; küçük bir araştırma yaptırдым. At yarışlarına meraklıymış; uçan kuşa borcu varmış. Yüklüce bir para önerirsem kabul eder diye aklımdan geçirmiştım önce, sonra Bomen gibi adamların, vücutlarından başka sermayeleri olmadığı için kendilerine akıl almaz bir paha biçeceklerini düşünerek hemen vazgeçtim. Üstelik... Biliyorum, o günlerde, dünya çapında ünlü bir profesör olarak karşınıza çıkıp, sizi ne kadar sevdiğimi, sizinle evlenmek istediğimi söyleyecek olsam, salt beynimin hatırı için bana yüz vermezsiniz!”

“Ne malum?”

“Tersi olsaydı bile bu çok uzun sürmezdi! Oysa, Bomen’in vücuduna bürünmüş olarak karşınıza çıkmış olsaydım...”

Kıpkırmızı kesildi Primola:

“Küstah!” dedi. “Ne kadar da güveniyorsun kendine!”

“Kendime değil, Bomen’in yakışıklılığına güveniyordum! Zaten, bunun için vazgeçtim ya onun vücudunu almaktan! Bomen’in görüntüsüyle sevginizi kazanıp, onun kollarıyla sizi kucaklayacak olsaydım, kıskançlıktan öldürdüm!”

"Deli," diye haykırdı Primola.

"Doğru, deliyim," dedi robot. "Biz bilginler, sanatçılar gibi, deha ile delilik arasında gidip geliriz! Ama, size âşık olmamı delilik saymıyorum ben!"

"İyi ki şu teneke kutunun içindesin, yoksa tokadı yerdin! Yine de bakışların hoşuma gitmiyor! Ayağını denk al! Yani sözün gelişi! Sahi, şu robot hikâyesi de ne oluyor? Nereden çıktı?"

"İşime yarayacak bir canlı bulamayacağımı anladıktan sonra, başka çarem de kalmamıştı zaten. Gerçi, Ombri: 'Acaba hükümete başvurup bir idam hükümlüsünün, ya da bir akıl hastasının size verilmesini istesek mi, sizden bunu esirgemezler,' diye değişik bir öneride bulundu ama... Aslında bir küçük kontenjanı benden esirgemeyeceklerini ben de biliyordum. Ne ki, büyük sakıncaları vardı bu işin. Bürokrasiyi az çok bilirim. Bir sürü soru sual... Hükümet isteğimi kabul etse bile, onların engellemeleri yüzünden, işlemler tamamlanana kadar ben ölüp gidebilirdim! Her şey bir yana, böyle bir istekte bulunduğum bir duyulacak olsaydı ne olurdu bilir misiniz? Dünya birbirine girerdi. Bu yüzden savaş bile çıkabilirdi. Kaldı ki, bir canlıdan bir canlıya beyin naklinin başlangıçta hiç düşünmediğim, pek çok bilimsel, teknik, dinsel, filozofik, etnik, hukuksal, ekonomik, siyasal, toplumsal, ruhsal vesaire vesaire, pek çok, hemen hemen aşılmaz sorunları vardı. Düşünün, örneğin, beynimi Bomen'in gövdesine yerleştirmiş olsaydık ortaya çıkacak yeni canlının ismi ne olacaktı? O mu bir biofizik profesörü olacaktı, yoksa ben mi operamızın birinci baletliğine soyunacaktım? Onun metresleri benim metresim mi olacaktı; onun o bir sürü gayri meşru çocuğuna ben mi babalık edecektim?"

Primola kaşlarını çatı,

“Bomen’e iftira etmekten vazgeç!” dedi.

“Sözün gelişi canım! Yalnız şurası kesin, onun kılığında koynunuza girseydim, hangimizin sizin gerçek sevgiliniz olduğunu düşünmekten, iktidarsızlığa uğrardım! Sonra, ya bir çocuğumuz olsaydı, düşünebiliyor musunuz? Hangimizin çocuğu sayılırdı?”

Primola elinde olmadan,

“Tabii ki benim,” dedi.

“Ondan hiç kuşku yok da... Biliyorsunuz, kromozomlar, kromozom üstü genler, sonra miras sorunu... Ya! Sonra, işin içine din adamları da karışacak. Öteki dünya da kimin günahı kime yazılacak? Sonra... Demin bana faşist derken bir bakıma haklıydınız tabii. Yöntemim geliştirilir ve seri halde uygulamaya konulursa, azgelişmiş ülkelerde bir soykırıma yol açmış olmaz mıydı? Bu konuda biliyorsunuz, yıllardan beri pek çok şey söylendi, yazıldı, çizildi. Yani arı kovanına çomak sokmak gibi bir şey! Bu yüzden, düşündüm, taşındım, beynimi bir canlıya nakletmek yerine bir robota yerleştirmeye karar verdim.”

Primola, yan gözle saatine bakarak, “sizi anlıyorum,” diye mırıldandı. Robot, ona aldırmadan sürdürüyordu konuşmasını:

“Biliyorum, gerçek karşınızda olduğu halde, bu fikri hâlâ saçma buluyorsunuz! Ama, bu konuda karşılaşılabilecek bütün biyoteknik sorunları kısa zamanda çözdüm. Hem bu yöntemle operasyon da daha kolay olacaktı; üstelik beynim, yemek, yol yürümek, doğal denilen birtakım gereksinimleri gidermek, satranç oynamak ya da nezle olmak, ya da AIDS falan düşünmeden tehlikesizce sevişebilecek bir kadın aramak gibi gereksiz yük ve işlevlerinden kurtulacağı için, çok daha rahat ve verimli bir çalışma olanağına kavuşacaktı...”

Küçümser bir tavırla dudağını büktü Primola:

"Peki ama, bu robotun içinde nasıl sürdürüyorsunuz yaşamınızı? Bahse girerim mideniz falan da yoktur?"

"Dediğim gibi, fizyolojik, biyolojik, ruhsal, teknik, yani hiçbir açıdan sorun yok! Beynim hiçbir özel bakıma gereksinme duymuyor ve kendi ürettiği enerjiyle sonsuza kadar yaşayabilir. Bunun için daha önceden planlarını hazırladığım multi-nükleer enerji devresini yerleştirdim yeni gövdeme. Son derecede hassas ve duygusal bir devredir bu, inanın. Beni sonsuza kadar yaşatabileceği gibi, herhangi bir biçimde ilkelerine ters düşecek bir davranışa girecek olsam, ne bileyim, yeniden gerçek bir insan olmaya heveslenecek olsam, o an, beni yakıp kül edebilir!"

Elinde olmadan güldü Primola,

"Keşke bu devreyi normal insanlara da takabilsek!" dedi.

"Benim korkum da bu zaten! Buluşumu öğrenecek olurlarsa, belki başlangıçta masum emellerle, ama sonuçta kütlelesel olarak ırkçı temizlik amaçlarıyla kullanmaya kalkışacaklardır onu!"

Primola, düşünceli düşünceli,

"Anlıyorum," dedi. "Yani, atom bombası gibi tehlikeli bir şey bu. Peki... beyninizi yerleştirdiğiniz bu robot kimin eseri?"

"Önce Japonlara sipariş etmeyi düşündüm, sonra hemen vazgeçtim. Onlar kopya çekmeye alışık, hemen anlarlardı amacımı. Sonra bakmışsınız, robotlarını da kendilerine benzetivermişler! Yaşamım boyunca sıska ve cüce bir gövde taşımaktan bıkmışım zaten! Hem, yedek parça sorunu da çıkabilirdi. Düşündüm, taşındım, yerli malını yeğledim! Zaten, önemli olan kafatasıydı, gerisi beni pek ilgilendirmiyordu. Hem zaten, dediğim gibi, beynimin gerçek anlamda bir vücut gereksinme duymamasını özellikle istedim!"

“Bencilce bir düşünce,” dedi Primola. “Oldu olacak, işe yaran bir şey yapsaydınız barı!”

Gülüyormuş gibi bir ses çıktı robotun ağız boşluğundan:

“Şöyle, ortalığı toplayan, yerleri silip süpüren, yemek pişirip çamaşır yıkayan, hatta çocuk bakıcılığı yapabilen bir şey değil mi?”

Robotun alayını anlamamış görünmeyi yeğledi Primola:

“Evet... Öylesi bayağı işime yarardı! Bu zamanda böyle ideal bir hizmetçi bulmak güç!”

“Ya da ideal bir ev kadını!”

“Kadınlara hakaret etmenize izin veremem! Ben bir feministim!”

“Dilerseniz, ideal koca diye de değiştirebilirim tanımımı! Ancak yine de sizi kutlarım! Ben ne feminist olabildim, ne de antifeminist! Ama, kendimi kımlıdayamayan bir robota yerleştirmeyi kararlaştırırken, aklınıza gelenleri ben de düşünmedim değil. Ne var ki, o zaman, bu güçlü, bu kocaman beynimin hali ne olurdu, düşleyebiliyor musunuz? Hayır, bunu yapamazdım. Ben güçlü bir beyinim. Asıl gövdem öldükten sonra, ister etten ister kemikten, ister çelik, teneke, tutya ya da bakır telden yapılmış olsun, onu herhangi bir gövdenin tutsağı yapmak istemedim!”

“Bir de benim hayranlarımdan olduğunuzu söylüyordunuz! İnsan hayran olduğu kimselere biraz yardımcı olur!”

Robotun gözlerinde şeytanca bir ışık parladı:

“Haklısınız... Zaten, aslında, şimdi size bakarken, canlı ve sağlıklı bir vücuda sahip olmanın bazı önemli avantajları olduğunu kabul ve itiraf etmek zorunda hissediyorum kendimi!”

Primola bu kez şakacı bir edayla,

“Terbiyesiz!” dedi.

"Bana kızmayın," dedi robot. "Bir bilgin ya da filozof da insandır. Vücudumun sağlığında size yaklaşılamazdım; ama hiç değilse, beynimin sizin güzelliğinizi algılayabileceği, sııcaklığınızı duyumsayabileceği, havanızı soluyabileceği sakın ve sessiz bir köşede yaşamımı sürdürmek istememi, bir idam hükümlüsünün son isteği gibi bile olsa, kabul etmek, sizin için çok mu zor olur? Beni yanınızda alıkoyun lütfen Bayan Primola. Bunu hem kendim, hem de insanlığın geleceği için rica ediyorum sizden. Merak etmeyin, size hiçbir külfetim olmayacak..."

Primola, hâlâ kendisini bir düşte yaşıyormuş gibi hissediyordu:

"Hele durun bakalım! Öykünüz hayli ilginç ama, inanılacak gibi değil. Tam Rişmondo'ya göre bir öykü. Bayılır bilim-kurgu romanları okumaya! Yani şimdi, ciddi ciddi, beyninizin çıkarılıp bu robota yerleştirildiğini ileri sürüyorsunuz, öyle mi?"

"Kısacası öyle!"

"İyi güzel de bari üstünüze doğru dürüst bir giysi geçirseydiniz! Şimdi sizi bu halde nasıl çıkarırım konuklarımın karşısına? Kafanızın görünüşü yine idare eder de..."

"Beynim için burası oldukça rahat bir yer. Kozmik bir yastık üstünde oturuyorum. Hiçbir şikâyetim yok. Gerisine gelince..."

Primola, robotun anlattığı öykünün bir sözcüğünü bile ciddiye almış olmamakla birlikte; yine de aklının takıldığı bir hususu sormadan edemedi:

"Anlaşıldığına göre, o küçümsediğiniz asistanınız, sonunda operasyonu başarmış ve beyninizi bu robota yerleştirmiş. Peki, gövdenize ne oldu?"

“İşte, akıllıca bir soru! Ombri’ye cesedimi krematoryumda yaktırarak küllerini Tabiat Tarihi Müzesi’ne armağan etmesini; içinde beynim bulunan robotu ise ismini verdiğim nakliye şirketine yollamasını vasiyet ettim. Cesedimin yakılmasını istememe gelince, yani, bir akli evvelin merak edip üzerinde araştırma yapmak için vücudumu kesip biçmeye, kafatasımı kurcalamaya kalkışmayacağını kim garanti edebilirdi? Buna izin veremezdim. Düşünün bir kez, benim gibi bir bilginin kafatasının boş olduğu, beyninin bulunmadığı ortaya çıkarsa, ne büyük bir rezalet olurdu!”

“Haklısın! Peki, ya asistanın ağzından kaçırırsa?”

“Kimseyi inandıramaz! Tımarhaneye kapatırlar sonra adamı!”

Primola bir kahkaha attı:

“Demek sen de farkındasın zırvaladığının!”

Robot oralı olmadı, pişkin bir tavırla:

“Aslında öyküme inanmamanız işime gelmiyor değil,” dedi. “Asistanımdan farklı olarak, ben sizin elinizdeyim. Tutup başkalarını da inandırmaya kalkarsanız ne yaparım? Onun için yalvarırım kimseye söylemeyin kim olduğumu...”

İkircikli bir durumdu bu.

“İyi ama,” dedi Primola, “burada kalacaksan, bir şeyler uydurmam gerek!”

“Basit bir robot, kitaplığınızı süsleyen oyuncaklar gibi bir oyuncak robot dersiniz!”

Başını salladı Primola:

“Pek de öyle basit bir robot olmadığın belli. En azından boyutların bakımından! Her neyse, aklımı karıştırmayı becerdin sonunda!.. En zoru da Kont’u ikna etmek olacak. Oyuncaklarla oynamayı sever ama, kendisinin almuş olması koşuluyla! Hem, doğrusunu söylemem gerekirse, ben hâlâ bu işte onun

parmağı olduğunu sanıyorum. Beni şımartmaktan, şaka yapmaktan çok hoşlanır!"

Tam o sırada kapı çalındı. Primola, "Hah, işte geldi," diyerek yerinden fırladı. Robot, arkasından, ilk olarak pek madeni sayılmayacak bir sesle:

"Lütfen Bayan Primola," diye seslendi. "İnanın bana, beni Kont göndermedi. Ne olur, ona benden söz etmeyin!"

Primola kısa bir duraksamadan sonra, koştu, kapıyı açtı. Bu kez gelen, gerçekten de sevgili kontu, Sinyor Alkapone Rişmondo'ydu.

* * *

Kont Alkapone Rişmondo, elli, elli beş yaşlarında, göbeklice, saçları biraz erken dökülmüş, buna karşılık Kral III. Emanuel stili kırçıl bıyıkları hayli gür, yüzünün iyi adam görünümüne karşın, küçük çipil gözlerinde numaracılık okunan bir adamdı. Başındaki, artık modası geçmiş kahverengi astragan kalpak, sırtındaki kürk yakalı pardösü yağmurdan sıırılsıklam olmuştu; paçalarından bile sular akıyordu.

Primola, Kont'u içeri alırken kendisini robota siper etmeye çalışarak, heyecanlı bir sesle,

"Ah, Alkapone, ne olmuş size böyle?" diye haykırdı. "Sucuk gibi ıslanmışsınız! Çabuk girin içeri!"

Kont, ıslak sıçanı andıran halinden o kadar mutsuzdu ki, Primola'nın heyecanını da, robotu da fark etmedi, sırtından pardösüsünü çıkarıp Primola'ya uzatırken,

"Ah, sorma sevgili yavrum," dedi. "Dışarıda sanki gökyüzü delinmiş, dev süzgeçlerden yağmur iniyor şehrin üstüne... Aksi gibi arabayı da hayli uzak bir yerde park etmek zorunda kaldım. Ama, bugün mutlaka seni görmem gerekiyordu..."

Primola, Kont'u âdeta ite kaka salona sürüklerken,

"Neden şoförle gelmediniz sevgili dostum," dedi. "Bu havada yürünür mü hiç? Beni üzmemek istemiyorsanız, sağlığınıza dikkat edin."

Rişmondo, şöminenin hemen yanında duran, her zaman oturduğu, salonun en geniş ve rahat koltuğuna âdeta yayıldı, Primola'nın eline bir öpücük kondurarak,

"Ah sorma," dedi. "Şoför yolculuk için hazırlık yapıyordu. Ben de tahmin edemedim, her zaman yer bulunurdu kapının önünde... Yağmur yüzünden kimse evden çıkmamış anlaşılan... Hasta olmazsam iyi. Bana sıcak bir şey verir misin?"

"Elbette. Çay, kahve ya da sıcak bir kapuçino?"

"Çay olursa daha makbule geçer..."

Primola mutfağa doğru giderken, birden durdu, döndü,

"Yolculuk mu dediniz?" dedi. "Hayrola, yoksa bir yere mi gidiyorsunuz?"

"Önemli değil, sonra anlatırım..."

Primola, mutfağa gitmek için robotun çevresinden dolaşmak zorundaydı. Onu bakışlarıyla izleyen Rişmondo, ilk olarak o zaman fark etti robotu, şaşırdı. Kendi kendisine, "Garip şey," diye mırıldanarak yerinden kalktı, robota yaklaştı. "Primola'nın böyle tuhaf zevkleri olduğunu bilmiyordum!" dedi içinden. "Bir oyuncak robot! Üstelik kötürüm bir oyuncak robot!"

Primola'nın ayak sesini duyunca telaşla döndü, bu kez robotu tam karşıdan gören bir koltuğa geçip oturdu. Az sonra Primola da küçük bir tepsi içinde çayını getirdi. Kont, çayını yudumlarken, bir yandan da, ilk kez görüyormuş gibi tepeden tırnağa süzmekteydi Primola'yı. Sonunda,

"Sana bir şey itiraf edeyim mi benim tatlı güvercinim," dedi. "Seni böyle bale giysisi içinde seyrederken içim bir tuhaf

oluyor! Ne kadar hoşsun, ne kadar güzelsin... Büyük ceddin Birinci Alkapone Rışmondo'dan beri malikânemiz senin kadar güzel bir gelin görmemiştir!"

Primola ağzı kulaklarında, çocuksu bir tavırla Kont'un kucağına oturdu,

"Beni şımartıyorsunuz sevgilim," dedi. "Bu kadar iltifata layık mıyım ben?"

Kont, çay fincarını son anda yere düşmekten kurtararak, yarım ağızla,

"Yo, yo, bu iltifat değil, gerçek," dedi. "Yalnız, izin verirsen, çayımı rahatça içeyim önce..."

Primola, özürler dileyerek fırladı Kont'un kucağından. Kont, çayını yudumlarken, göz ucuyla da robotu izliyordu. Onun robotu izlediğini fark eden Primola'nın da huzursuzluğu giderek artıyordu. Sonunda Rışmondo dayanamadı,

"Şu şey ne," dedi, "şu antrede duran acayip nesne?"

Primola ihtiyatlı bir tavırla,

"Bir robot," dedi.

"Robot olduğunu ben de görüyorum. Ama belki de Truva atıdır, ne dersin? Nereden çıktı bu şimdi?"

Primola, şansını denemek amacıyla,

"Bilmem!" dedi. "Ben de size soracaktım, nereden aklınıza geldi bana böyle bir oyuncak göndermek diye!"

"Ne demek bu? Anlamadım?"

"Onu siz göndermediniz mi?"

Rışmondo, alaycı alaycı gülümsedi:

"Ben... size... bir oyuncak robot göndereceğim ha? İlahi Primola! Hakkımda oldukça tuhaf düşünceleriniz var demek! Sevdığım genç bir kadına böyle saçma sapan armağanlar sunmak aklıma bile gelmez benim! Alsam bile, herhalde böyle ayakları

tutmayan bir robota para vermem! Sahi, sizin de o kadar paranız olmadığına göre, kim bu robotu gönderen çılgın âşık?"

Primola, bu yanıtı beklemekle birlikte, yine de kaygılandı, "Gerçekten... siz göndermediniz mi onu?" dedi.

Rişmondo, kızgın bir edayla,

"Hayatımda yaptığım tek çılgınlık size âşık olmaktı, sevgilim!" dedi.

"Daha önce bu çılgınlığın karınızla evlenmek olduğunu söylemiştiniz ama?"

"O çılgınlık değil, düpedüz intihardı!"

Primola, yarı şakacı, yarı işveli bir tavırla,

"Bir kere de benimle intihar etmeyi denesenez ne olur sanki," dedi. "Canınızı acıtmam, söz veriyorum!"

Rişmondo telaşlandı:

"Susun, susun, rica ederim," dedi. "Yerin kulağı var! Şeytanın aklına kötü şeyler getirmenin âlemi yok!"

Primola'nın suratını astığını görünce de, bu kez birden yumuşadı, kalktı, onu kollarının arasına alarak saçlarını okşadı,

"Beni biraz fazla sıkboğaz ediyorsun güzelim," dedi. "Azıcık sabırlı ol!"

"Ben mi sizi sıkboğaz ediyorum," dedi Primola, ağlamaklı bir sesle. "Beni sevdiğinizi sanıyordum... Daha iki gün önce, o pırlanta küpeyi armağan ettiğinizde, ne yeminler ediyordunuz sevginiz üzerine, şimdi de beni azarlıyorsunuz!"

Şaşırmış gibi baktı Rişmondo:

"Azarlamak mı? Ben mi? Sizi deli gibi sevdiğimi yadsıyor muyum ki? Sadece biraz makul olmanızı istiyorum. Benim gibi, toplumda saygın yeri olan soylu bir kişinin öyle pat diye karısından boşanıp bir... bir şeyle... bir sanatçıyla evlenmesi kolay mı sanıyorsunuz? Her şeyi çok iyi ayarlamak gerek!"

"Ama hani, bu hafta karınızla konuşacağınızı söylemişsiniz? Ona her şeyi anlatacaktınız hani?"

Kont dehşetle açtı gözlerini:

"Her şeyi anlatmak ha? Allah korusun! Siz Korbolet'i tanımıyorsunuz. İlişkimizi öğrenecek olursa her şey mahvolur!"

"Er geç öğrenecek ama, öyle değil mi? Yoksa nasıl razı olur boşanmaya?"

"Asıl öğrenirse razı olmaz. Hiçbir kadın, ne kadar gözden çıkarmış olsa da, bir başka kadın için elindeki maldan vazgeçmez! Korbolet, o kadınların en cimrisidir! Tabii öğrenecek önünde sonunda, ama daha sonra! Önce çözümlemem gereken sorunlar var."

Primola, kaygıyla,

"Ne gibi sorunlar?" dedi.

Rişmondo odanın içinde bir gidip bir gelerek sürdürdü konuşmasını:

"Sevgili yavrum, bazı şeyleri öğrenmenizin zamanı geldi. Biliyorsunuz, ben bu ülkenin en soylu ailelerinden birinin son temsilcisiyim. Ne var ki, zamanımızda soylu olmak, paralı olmak anlamına gelmiyor! İtiraf etmeliyim ki, karım olmasa, acımdan ölebilirdim! Sana aldığım o eşyalar, karımın sokağa attığı eşyalar! Armağan ettiğim kolyeyi, saati, pırlanta küpele-ri bile Korbolet'in mücevher kutusundan aşırdım!"

Primola Kont'u dinlerken sapsarı kesilmişti:

"Ne diyorsunuz..." diyebildi sadece.

"Gerçek, acı bile olsa, gerçektir!"

"Ama, bu söyledikleriniz çok korkunç!"

"Neden öyle söylüyorsun güzelim? Ben Korbolet'in parasını, mücevherlerini çalışıyorum, sen de kocasını elinden almak için planlar yapıyorsun!"

Primola o kadar şaşırmıştı ki, Kont'un birden senli benli konuşmaya başladığını fark edemedi,

"Sizi anlayamıyorum," diye kekeledi. "Siz, sevgili Alkapone. Soylu Kont Rışmondo... Nasıl böyle şeyler söyleyebilirsiniz?"

"Soylulukla ne ilgisi var bunların? Soylular da insandır. Hem, Korbolet, senden benden daha mı layık o paralara, o kürklere, o mücevherlere?"

Primola, ellerini yüzüne kapamış, sessizce ağlamaktaydı:

"Lütfen... Lütfen... Alın götürün armağanlarınızı... Götürün, karınıza geri verin! Hiçbirini istemiyorum onların!"

Rışmondo, Primola'nın ellerini yüzünden çekmeye çalışarak,

"Kalbimi kırıyorsun sevgilim," dedi. "Senin için neler düşünüyorum oysa ben! Biraz sabır! Sonra, köşkler, kürkler, mücevherler, hepsi senin olacak!"

Primola, birden yerinden doğruldu; soğuk bir ifade gelmişti bakışlarına,

"Benim öyle şeylerde gözüm yok!" dedi.

"Senin olmayabilir ama, ben o güzel şeyler olmadan yaşamam sevgili çocuğum! Yaşamımın birer parçası onlar!"

"İyi de boşanmaktan bu kadar korktuğunuza göre, bütün bunlara, sizinle ikimiz nasıl sahip olacağız? Bildiğim kadarıyla karınızın öyle pat diye ölmeye hiç niyeti yok! Domuz gibi maşallah!"

Birden durdu, kaygıyla baktı Rışmondo'nun gözlerinin içine:

"Yoksa... Yoksa onu öldürmeyi falan mı planlıyorsunuz?"

"O ne biçim söz? Allah korusun!"

"Ne bileyim ben! Hemen bütün klasik balelerde, Shakespeare'in bütün oyunlarında hep böyle şeyler olur da!"

Rişmondo, Primola'yı ellerinden tutarak bir koltuğa oturttu, kendisi de bir yemek sandalyesi çekerek karşısına geçti, ders veren bir öğretmen edasıyla,

"Sevgili Primola, neden beni anlamak istemiyorsun?" dedi. "Seni seviyorum, seninle evlenmek istiyorum. Ama bu mutlu sona ulaşmak için benim adam öldürmekten daha insanca, daha etkili ve daha az tehlikeli planlarım var. Göreceksin, kısa bir süre sonra Korbolet kendiliğinden ayrılmak isteyecek benden. Tabii o zaman da, aramızdaki evlilik sözleşmesi gereği, çok yüklü bir tazminat ödemesi gerekecek bana!"

Primola, tiksinererek yüzünü buruşturdu:

"Nasıl olacak bu iş?"

"Çok basit! Korbolet, önümüzdeki hafta kırk beşine basıyor. Bu yaştan bir kadın için ne anlama geldiğini bilemezsin! Kırk beşine basan kadın, birden her şeyin değiştiğini fark eder. Gençliği, güzelliği, sağlığı, hatta kadınlığının, velhasıl her şeyin elinden gitmek üzere olduğunu anlar, umutsuzluğa kapılır! Onu umutsuzluktan, bunalımdan kurtaracak tek çare, genç bir adamın aşkıdır. Bu konuda erkekler kadınlardan pek de farklı değillerdir ya! İşte, genç Kazanovalar için elverişli bir savaş alanı! Hele Korbolet gibi zengin bir kadın söz konusu olunca, bundan yararlanmak isteyecek birinin ortaya çıkması olanaksız! Şimdi anladın mı planımı?"

Primola, bütün sinirleri gerilmiş halde, dişlerini sıkarak,

"Vay vay vay! dedi. Galiba anlıyorum!"

"Evet, işte bu kadar basit! Benim yapacağım tek şey, bu karşılaşmayı kolaylaştırmak, kotarmak olacak; bunun için planladım, sorduğun yolculuğu! Sonrası yağ gibi gidecek, görürsün! Bir suçüstü!.."

"Yani karınızı kendi elinizle..."

“Yok canım, o kadarına gerek yok! Korbolet bu işleri kendi başına çözümleyebilecek kadar becerikli ve deneyimlidir! Şimdi düşünüyorum da, yirmi yıl önce ben mi onu baştan çıkarmıştım, yoksa o mu beni tavlamaştı, kestiremiyorum!”

Primola, yüzünü buruşturarak, öfkeyle fırladı yerinden:

“İğrenç bir şey düşündüğünüz,” dedi. “Nasıl olabilir, anlamıyorum...”

“Hadi canım, abartma! Toplum kuralları sanki senin pek umurunda! Yoksa benimle olur muydun? Evli bir erkekle? Hem, merak etme, o da düşünüyordur benden kurtulmayı, bundan hiç kuşku yok! Ama, o benim kadar zeki değildir. Aslına bakarsan, şimdiye kadar beni aldatıp aldatmadığından da emin değilim!”

Primola öç alırcasına,

“Kim bilir,” dedi. “En son kocalar duyarmış derler!”

Rişmondo, bu söz karşısında biraz sendeledi, ama fazla renk vermedi:

“Zaten aldırmiyorum,” dedi. “Her neyse. İşte planımı öğrendin. Başarılı olabilmemiz için biraz sabırlı, ayrı planı bana karşı uygulamaya kalkması olasılığına karşı da çokça ihtiyatlı olmamız gerek!”

“Sözü nereye getirmek istediğinizi anlıyorum...”

“Dediğim gibi; senin sorduğun yolculuk, planımın bir parçası! Bu mevsimde Côte d’Azur, genç, yaşlı, dul ya da kimsesiz, ama zengin kadınların kollarına atılmalarını bekleyen servet avcısı jigololarla doludur! Korbolet’i şöyle on beş günlük bir geziye çıkarmak için ikna ettim. Hemen bu akşam yola koyuluyoruz.”

“Bu akşam mı? Ama, bu akşam benim galam var, biliyor musunuz? Hani birlikte gidecektik tiyatroya?”

“Olanaksız bir şey bu! Planımın ön şartını unutuyorsun. Tam böyle kritik bir anda, seninle tiyatronun kapısına kadar bile olsa birlikte gitmem, birlikte görünmemiz, doğru olmaz!”

“Ama daha önce böyle düşünmüyordunuz? Hay Allah kahretsin, bu yağmurda bir de taksi mi arayacağım?”

“İstersen seni taksi durağına kadar götürürüm...”

Primola birden parladı:

“Taksin de, kolyen de, saatin de, oyuncakların da, hepsi senin olsun! Hepsini al götür! Giderken şu saçma robotu götürmeyi unutma!”

Onun bu ani tepkisinden bir an şaşkına dönen Rişmondo, robot lafını duyunca kulaklarını dikti:

“Robot mu?” dedi. “Sahi, nereden çıktı o robot? Onu kimin gönderdiğini söylemediniz bana?”

Yine sizli bizli konuşmaya başlamıştı.

“Size ne?” dedi Primola. “Bana âşık olan yalnız siz misiniz?”

Rişmondo alay etmeye başladı:

“Ama ne âşıklar var ya! Bula bula teneke bir robot mu yol-lamış size? Üstelik de tekerlekli koltukta oturan bir robot! Hah hah hay! Ne deliler var şu dünyada!”

“O alay ettiğiniz teneke robot, akıllı uslu konuşuyor benimle!”

“Demek konuşuyor? Ne olacak, artık taş bebekler bile konuşuyor, hatta şarkı söyleyip dans edebiliyor!”

“Ama bu robot gerçekten konuşuyor!”

Rişmondo, robota doğru yürüyerek,

“Konuşsun da dinleyelim,” dedi. “Nasıl çalışıyor bu?”

Primola koşarak önüne geçti Rişmondo’nun,

“Yaklaşmayın ona,” dedi.

“Neden? Çok mu değerli bir oyuncak? Hayranınız öyle pek umursamadığınız biri değil anlaşılan!”

“Böyle söyleyeceğinizi biliyordum! Hadi, çekilip gidin başımdan! Bu evde yeriniz yok artık!”

Rişmondo, yatıştırmak amacıyla sarılıp öpmeye kalkıştı onu, Primola öfkeyle itti:

“Defol!” diye bağırdı. “Sakın dokunmaya kalkma bana!”

“Ne oluyor canım, niye böyle birden sinirlendin?”

“Çekilin dedim size!”

Rişmondo ne kadar durdurmaya çalıştıysa da, başaramadı, sinirleri iyice gerilen Primola, salona yayılmış bulunan oyuncakları, bibloları, Kont’un başına fırlatmaya başladı; bir yandan da avazı çıktığı kadar,

“Defolun! Hemen çıkıp gitmezseniz, komşuları ayağa kaldırırım, polis çağırırım! Sevgili karınıza o zaman zor derd anlatırsınız!” diye bağıırıyordu.

Bu öfke sağanağı karşısında Rişmondo daha fazla dayanamadı, Primola’nın eline tutuşturduğu kürk yakalı pardösüsüy-le astragan kalpağını alarak kendisini kapının dışına zor attı.

* * *

Primola kapanan kapının arkasından bütün öfkesiyle küfürler savurup yerlere saçılan öteberiye tekmeler atarken, o zamana kadar ses çıkarmamış olan robot kıs kıs gülüyordu.

“Ne oluyor sana,” dedi Primola. “Şimdi seni de dışarı atarım!”

Robot hiç oralı olmadı:

“Doğrusu bravo!” dedi o gıcırtilı madeni sesiyle. “Müthiş bir sahneydi! Ellerimi kullanabilseydim, yürekten alkışlardım sizi!”

Primola, hırçın bir tavırla,

"Burada oyun oynamıyoruz, anladın mı?" diye yanıtladı robotu. "Her şey mahvoldu. Siz erkekler hep böylesinizdir zaten... Bencil, zalim ve kıskanç!"

Robot,

"Bir dakika," diye kesti Primola'nın sözünü. "Şu anda benim gibi bir robotun erkek ve kıskanç olduğunu söylemek ne ölçüde doğru olur sizce?"

"Ne olursan ol! Teneke bile olsan, aslın erkek değil mi? Kıskancın birisin işte!"

"Yok canım! Sağlığımda bile Rişmondo'yu kendime rakip saymazdım!"

Öfkesi biraz hafifleyen Primola, şaşırarak baktı robotu:

"Doğrusu anlamıyorum seni," dedi. "Bir insan gibi konuşuyor, insan tavırları takınıyor, kötü yürekli bir erkek gibi, bir kadının acı çekmesinden zevk alıyorsun!"

Robotun ağzından bir hayret ünlemi çıktı:

"Ben mi? Ben mi kötü yürekliyim? Hem, düşünsenize, iyi ya da kötü, benim gövdem yok ki yüreğim olsun!"

"Alay etmeyi bırak," dedi Primola. "Seni Kont'un göndermediği anlaşıyor. Peki kim olduğunu ne zaman söyleyeceksin bana?"

"Hiçbir zaman."

"İki gün önceki gazetelere bakar, tantanalı ölüm ilanlarından çıkarırım kim olduğunu; eğer bu konuda olsun doğru söylediyse..."

"Bunu da garanti edemem size!"

"Sıktın artık! Tiyatroya geç kalacağım bu gidişle; daha giyinmedim bile. Seninle sonra hesaplaşacağız! Sahi adın neydi?"

“Şaşırp ağzımdan kaçıracağımı sandınız değil mi? Ama bundan böyle Biobot diyebilirsiniz! Hem, şu Rişmondo için üzmezin kendinizi. Ne mal olduğunu biliyordum ve size söylemeye çalıştım ama, bir teneke robota kim inanır! Gördünüz işte, size layık biri değil o!”

Primola öfkeyle baktı Biobot’a:

“Peki, bana layık olan kim söyler misin? Sen, yalnız yaşayan bir kızın hayatı kolay mı sanıyorsun? Şimdi büsbütün yalnız kaldım işte. Üstelik onu bir bakıma seviyordum bile. Aptalca da olsa! Tanrı günah yazmasın, babammuş gibi geliyordu bana. Üstelik buzdolabının son taksitini de henüz yatırmadım...”

Kısık bir sesle güldü Biobot:

“İsterseniz size yardım edebilirim!”

“Nasıl?”

“Beni bir sirke kiralayabilirsiniz!”

Gülmeye başladı Primola:

“Seni soytarı! Hakkın var, seni bir sirke kiralamalıyım!”

“Ha şöyle! Size üzüntülü durmak, hele hele bağırıp çağırmak hiç yakışmıyor!”

Primola,

“Kime yakışır ki!” dedi saatine göz atarken. “Nerdeyse geç kalacağım! Ortalık darmadağın! Oyundan sonra burada buluşacaktık...”

Sonra, az önce Rişmondo’nun arkasından savurduğu öteberiyi çabucak topladı, Biobot’un kutusunu yüklüğe kaldırdı, yatak odasına geçerek giyindi; daha sonra telefonla taksi çağırdı. Kapıdan çıkarken, Biobot’la Panda’yı aynı kefeye koyarak,

“Hadi, hoşça kalın, dedi. Sakın ben yokken yaramazlık etmeyin! Panda’cığım şu koca bebeğe göz kulak ol! Bana başarı dilemiyor musunuz?”

Panda'nun ne dediği duyulmadı ama, Biobot,
"Artık kül olan yüreğimle başarı diliyorum," diye seslendi
Primola'nun arkasından.

II

Gala gecesi Primola o kadar büyük bir başarıyla dans etti ki, seyircilerin sürekli alkışları üzerine, en az on kez sahne önüne çıkmak zorunda kaldı, bis olarak da "*Yedi Peçe*" dansından bir bölüm sergiledi. Gösteriden sonra operanın fuayesinde düzenlenen kabul resminde de eleştirmenlerin ve gazete fotoğrafçıların -tam deyimiyse- hücumlarına uğradı. Daha önce kararlaştırdıkları üzere, Primola, Sekundo, Bomen ve yönetmen Profesör Entel Bojö, başarıları kendi aralarında özel olarak kutlamak için Primola'nın evine geldiklerinde, vakit geceyarısını geçmiş bulunuyordu.

Ellerinde çiçek sepetleriyle şampanya şişeleri, bağıra çağıra şarkılar söyleyip, zafer naraları atarak bütün apartmanı ayağa kaldırdılar. Bereket, televizyonların haber programları, görkemli gala gecesinde Primola ile Entel Bojö'nün Kültür Bakanı Sinyor Lide Delgerisse tarafından kutlanışını uzun uzun verdiği için, kimse sesini çıkarmadı.

Primola'nın kapısından içeriye öylesine büyük bir coşku ve hâyü huyla girmişlerdi ki, Sekundo ile Bomen, Primola'nın çıkarken kuytu bir köşeye çektiği Biobot'u görmediler. Hatta Primola bile ilk anda unuttu sevgili oyuncağını. Oysa Profesör Bojö daha sırtından pardösüsünü çıkarırken onun farkına varmış ve ötekilerin şamatasına hiç aldırış etmeden, önünde çakılıp kalmıştı Biobot'un.

O sırada Bomen, müzik setinin başına geçmiş, hareketli bir pop müziği parçası bularak, kendi kendisine dans etmeye başlamıştı. Sekundo büfeden şampanya kadehlerini çıkarmakla meşguldü. Görünüşteki bütün neşesine karşın, kıskançlıktan içi içini yiyordu. Kıskançlığı yalnızca Primola'nın elde ettiği büyük başarıdan ötürü değildi. Gösteri sırasında Bomen'in Primola'yla rol gereği olmaktan öte bir yakınlık kurma peşinde olduğunu, genç balerinin de ona karşı hiç de uzak durmadığını fark etmişti. Operadaki parti boyunca da Bomen, Primola'nın yanından hiç ayrılmamış, Sekundo ile âdeta zoraki bir biçimde şöylece ilgilenmişti. Eve geldiklerinden beri de Bomen'in ve onunki kadar belirgin olmasa da, Primola'nın davranışları, Sekundo'nun kıskançlığını yatıştırıcı olmaktan çok uzaktı. Primola mutfağa gidip geliyor, bu gece için hazırlamış olduğu küçük sandviçleri, kanepeleri, meyve ve çerezleri içeri taşıyor, Bomen, bir yandan hareketli müziğe uyarak kışını başını kıvıra kıvıra dans ederken, bir yandan, Primola'ya yardım etmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

Bir ara, robotu incelemesini tamamlamış olan Profesör Entel, Primola'nın yolunu keserek,

"Çok ilginç bir robotunuz var küçük hanım," dedi. "Hiç böylesini görmemiştim. Nereden buldunuz onu?"

Primola, hocasının yanağına bir öpücük kondurarak, "Ya, çok tuhaf, çok ilginç değil mi!" diyerek sıyrıldı yanından. Bu arada, Bomen'le Sekundo çekişip durmaktaydılar. Bomen, Sekundo'yu sahnede, birkaç yerde Primola'nın oyununu kasten bozmaya çalışmakla suçluyor, Sekundo ise Bomen'i, güzelliğinden başka meziyeti olmayan bir asalak hayvana benzetiyordu.

Primola, iki sevgili arasındaki tartışmanın uzamasını engellemek için Bomen'den şampanyayı patlatmasını istedi ve

hâlâ robotun başından ayrılmayan Entel'i kadeh kaldırmaya çağırdı.

Profesör Entel Bojô, altmış beş yaşlarında, saçları tümüyle dökülmüş, gözlerinde kalın camlı ve yüzünün hemen hemen yarısını kaplayan kocaman gözlükler, gaga burunlu, incecik soluk dudaklı, boyalı olduğu pek belli olan simsiyah keçi sakallı, kısacık boylu, renk renk fularlar, kadife ceketler, yüksek topuklu ayakkabılar, yampiri kasketlerle çok göze çarpan kılıklarda dolaşmayı seven, ilginç bir adamdı. Bale sanatında üstüne olmadığı söyleniyordu. Yıllanmış bir bekârdı ve yeni-yetme balerinlerle gönül eğlendirdiği bilinmekteydi. Yine herkesin bildiği bir şey de, Profesör'ün çok eski bir tarihten beri yanından ayırmadığı şvester Holştayn olmasa çoktan nalları dikmiş olacığıydı. Frau Holştayn, Profesör'ün hastabakıcısı, aşçısı, hizmetçisi, ama yine onun kendi deyimiyle, her şeyden önce baş belasıydı. "Salt şu kadından kurtulmak için dünyanın en aptal kızıyla evlenebilirim!" diye propaganda yapardı Profesör. Operaya bin bir ümitle gelen birçok genç kızın bu vade kanarak hocanın koynuna girmeyi kabul ettiği söylenirdi kulislerde. Son temsilde Primola'ya başrolü verdirmesi, hocanın yeni birtakım niyetleri olduğu dedikodusuna yol açmıştı. Bu dedikoduyu başlatanın başbalerin Sekundo olduğundan kimse kuşku duymuyordu.

Profesör, Primola'nın çağrısını duymamış gibiydi; Biobot'un yanından kendisini güçlülükle ayırarak, düşünceli düşünceli salona döndü, elindeki şampanya şişesini açmak için onu bekleyen Bomen ile yutkunup duran Sekundo'ya bakarak,

"Çok ilginç bir şey var burada," dedi. "Görmediniz mi?"

"Neymiş o?" dedi Bomen.

"Bir robot," dedi Profesör Bojô.

Bomen, robota yaklaştı, baktı:

"Sahiden de bir robot," dedi.

Sekundo da yaklaşıp baktı:

"Sahiden de bir robot!" dedi. "Nereden çıktı bu böyle?"

"Biraz garip bir robot," dedi Profesör. "Ayakları tutmuyor-muş gibi, tekerlekli bir sandalyeye oturtulmuş!"

Primola ne diyeceğini bilemeyerek,

"Ya, öyle! Garip bir robot işte!" diye kekeleydi.

"Nereden buldunuz onu?" dedi Profesör.

"Öyle... işte... çıkıp geliverdi..." dedi Primola.

"Nasıl yani, kendi kendine, yürüyerek mi?" dedi, Bomen.

Sekundo, sinirli bir kahkaha attı:

"Aptal olma Bomen! Bacaklarına baksana, yürüyecek hali mi var bu robotun? Bahse girerim ki o deli Rişmondo göndermiştir!"

Primola itiraz etti:

"Yo, bu kez onun marifeti değil..."

"Öyleyse nereden geldi?" diye ısrar etti Sekundo.

"Doğrusu ben de bilmiyorum. İsmini açıklamayan bir hayranımın armağanı!"

"Biraz garip bir armağan, değil mi?" dedi Sekundo.

Profesör tekrar Biobot'un başına dönmüş, incelemesini sürdürüyordu:

"Başı gerçek bir insan başını andırıyor... Kolları da idare eder. Gövdenin hantallığı olmasa, karnavalda robot kılığına girmiş bir muzip denilebilirdi!"

"Haklısınız," dedi Primola. "Gövdesi ve bacakları biraz aceleyle gelmiş!"

"En önemlisi de gözleri! Şu gözlere bakın, sanki canlı gibi. Gözbebeklerinin kıpırdadığını gördüğüme yemin edebilirim!"

Sekondo,

“Biraz ateşli bakıyor,” diye dalga geçmeye çalıştı.

“Gözler çok önemlidir, dostlarım,” dedi Profesör. “Hayat, varlığını bakışlarla anlatır!”

“Canım, alt tarafı, belli ki bir oyuncak,” dedi Bomen.

“Bir oyuncaktan çok farklı bu robot,” diye karşı çıktı Profesör. “Ona bakarken içimin garip duygulanımlarla titrediğini hissettim. Seslensem, cevap verecek gibiydi...”

“Haklısınız Hocam,” dedi Primola. “Gerçekten de konuşuyor benim robotum!”

Bunu söyler söylemez bakışları robotun gözlerine takıldı; öylesine öfkeli bakıyordu ki, birden büyük bir hata yaptığını anladı. Ne var ki, iş işten geçmişti. Bomen’le Sekundo şaşkın şaşkın bakıştılar birbirleriyle. Profesör,

“Mutlaka konuşuyordur,” dedi. “Neler söylediğini çok merak ediyorum!”

“Şey... Yani pek de konuşuyor sayılmaz,” diye kekeledi Primola. “Birkaç sözcük... iyi akşamlar, nasılsınız falan...”

“İçine bir teyp yerleştirilmiş olmalı,” dedi Bomen. “‘Anne’, ‘Acıktım’ falan diyen bebekler var ya! Peki nasıl çalışıyor?”

Profesör,

“Şurada bir düğme var,” diye eliyle kırmızı düğmeyi gösterdi. Bomen, Primola’nın engellemesine fırsat bırakmadan düğmeye bastı. Robotta hiçbir hareket görülmedi.

“Ee? Ne oldu, niye konuşmadı?” dedi Bomen. “Pili falan mı bitti acaba?”

“Kurgusu bitmiştir,” dedi Sekundo. “Anahtarı nerde bunun?”

Nasıl açıklayacağını bilemeyerek,

“Ne pille ne de anahtarla,” diye kekeledi Primola. “Öyle kendi kendine çalışıyor işte... Yani... canlı gibi...”

Sekundo, yine alay etti:

“Canlı bir robot ha! Belki de uzaydan gelmiştir!”

“İşin aslına bakarsanız,” dedi Profesör, “hepimiz bir çeşit robotuz!.. Çok iyi programlandığımız için kendimizi canlı olarak nitelendiriyoruz! Can dediğimiz nedir ki zaten? Bir mum alevi! Üflediniz mi söner!”

Felsefi konuşmalardan nefret eden Bomen, Hoca’ya takılmak istedi biraz,

“Bir kibrit çakınca mum yeniden yanar Hocam, dedi. Siz öbür dünyaya inanıyorsunuz galiba?”

“Yeniden yakılan mum, artık o eski mum değildir dostum! Çünkü, yaşamın kendisi bir andan ibarettir ve gerisi yokluk... Lavoisier’nin söylediğinin aksine, her şey yokluktan var olur ve var olan her şey yokluğa dönüşür! Hayat dediğimiz, bir an süren bir yokluk oyunundan başka bir şey değildir!”

“Ama, kimi çok acı çekiyor bu yoklukta, kimi ise keyfine bakıyor,” dedi Primola dalgınca. “Hem siz yokluk diyorsunuz ama, ben şimdi varım. Elbette, kanımla varım, canımla varım, yaşıyorum.”

“Yalnızca bir an için,” dedi Profesör. “Sonsuzluğa kıyasla, yaşamın ancak bir ‘an’ kadar uzun. Yirmi dört saatte bir açıp solan Japon güllerinden farkımız yok aslında!”

Primola, “o kadarı da bana yetiyor!” diye mırıldandı. Bomen ise sabırsızlıkla,

“Bırakın şimdi felsefe yapmayı!” diye araya girdi. “Susuzluktan boğazım kurudu! Şampanyayı patlatıyorum, karışmam!”

Mantar tavana fırladı, köpük taşı, kadehler kaldırıldı.

“Bu akşamın iki büyük yıldızı, Üstat Bojö ve Primola için içelim!” dedi, Bomen.

“Bu akşamın gerçek yıldızı Primola’ya!” dedi Boj , büyük bir alçakgönüllülükle. “Hele finaldeki o müthiş dans...”

“Asıl kutlanacak sizsiniz  stat,” dedi Sekundo. “O muhteşem koreografi ile kim olsa daha kötü dans edemezdi!”

“Hiç de öyle değil,” dedi Boj . “Primola’ya haksızlık etmeyin. Benim koreografim... nasıl söyleyeyim... Tıpkı  u robot gibi bir şey... Ancak konu ursa bir anlam taşır. Benim koreografimi konu turan da Primola’ydı. Hem nasıl konu turmak! O nefes kesici fig rl r... o nefis danslar! Ancak, gerçek ve usta bir balerin yapabilir o dansları...”

“Bizim ‘Pas de deux’den söz ediyorsunuz değil mi  stat?” diye atıldı Bomen. “Primola’yla ikimiz o sahnede gerçekten...”

“Yo, hayır,” diye Bomen’in sözünü kesti Entel. “ zellikle Primola’nun Romeo’nun cesedi önündeki yakarı  sahnesi bir harikaydı.”

Primola, yarı co kulu, yarı sarhoş, hemen yakarı  sahnesinin bir iki figürünü tekrarladı hocasının önünde.

“İ te böyle,” dedi Profesör. “Dostlarım, bu dans sözcüklerle, işaretlerle anlatılamaz; bunu insan ancak içinde duyarsa anlar. Sa ol Primola,  imdi kadehimi senin bu büyük ba arın için kaldırıyorum!”

Bomen ile birlikte ister istemez Sekundo da katıldı hocalarının  vg lerine.

“Bale, gerçekte ruhun kanatlanmasıdır,” diyordu Entel. “ stelik Primola oynarken sanki ya ıyor, ruhuyla ve vücuduyla, baleye yepyeni bir canlılık, yepyeni bir anlam kazandırıyor...”

“Ve g zelli iyle,” diye ekledi Bomen. “Ben güzelliğe tapan bir insanım!”

“Sizi kutlarım Bomen,” dedi Entel. “Çünkü bu dünya da tapılacak tek şey, güzellik ve saflıktır! Yani, ‘Doğa’dır. Doğada da her şey saf ve güzeldir.”

Sekundo, âdeta hınçla,

“Aynı zamanda yırtıcı ve amansızdır,” dedi.

Çocuksu bir dalgınlık içindeydi Entel:

“Yırtıcı, amansız, ama hep güzel ve saf! Çirkin ve karmaşık olan yapaylıktır. Bakın Primola’nın robotuna... Salt insan elinden çıktığı için çirkin!”

“Haksızlık etmeyin,” diye nazlandı Primola. “Ben robotumu seviyorum.”

“Çünkü sen sevgisin güzel dostum!”

Sekundo, yüzünü buruşturarak izliyordu hocalarının Primola’ya kur yapışını. Bomen’in kulağına eğilerek,

“Ben neredeyse kusacağım,” dedi. “Burada daha fazla kalmak istemiyorum!”

Primola, Sekundo’nun halini pek beğenmemişti:

“Neyin var Sekundo?” diye yaklaştı yanına. “Rengin bayağı sararmış? Yorgun musun? İstersen içerde biraz uzanıp, dinlen?..”

Sekundo, sinsi bir iyi yüreklilik gösterisiyle,

“Beni merak etme, ben iyiyim,” dedi Primola’ya. “Asıl sen nasılsın? Hoca seni pek saf buluyor! Aman, dikkatli ol, sonra karışmam!”

Bu arada Entel yeniden robotun başına dikilmişti.

“Canum bilmez misin, Üstat Entel her şeyi abartır,” dedi Primola. “Çok iyi bir insan, çok iyi bir dost!”

Yüzünü buruşturdu Sekundo:

“Sen saf değil, aptalsın kızım,” dedi. “Aptal ve şaşkınsın!”

“Doğru, çok aptalım! Biliyor musun, sen gittikten sonra, Rişmondo’ya yapmadığımı bırakmadım! O da çekti gitti...”

O sırada, paçasını Entel'den kurtarmış olan Bomen, Primola'nın son tümcesini duymuştu. Belirgin bir heyecanla, "Sahi mi söylüyorsun?" dedi. "Demek Kont seni bıraktı?" "Bıraktı. Yapayalnız bıraktı beni... Daha doğrusu ben kovdum onu."

"Onun için üzölmeye değmez. O maymun suratlının senin değerinini anlayacağını sanmıyordum zaten. Hem sen yalnız değilsin ki! Biz varız yanında, öyle değil mi Sekundo?"

"Ben eve gitmek istiyorum," dedi Sekundo. "Lütfen beni eve götür Bomen. Midem bulanıyor, fena oluyorum!.."

O sırada yeniden yanlarına yaklaşan Entel, ne konuştuğunu duymadığı için, ortadan söze girdi.

"Bu robotun konuştuğunu söylemiştin değil mi Primola?" dedi. "Onun basit bir oyuncak olduğunu sanmıyorum... Yani, ciddi ciddi konuştu mu seninle?"

"Öyle pek ciddi olduğundan emin değilim... Daha çok alay ediyordu diyebilirim!"

"Peki ama, bizimle niye konuşmadı?" dedi Bomen.

"Bu robotu yapan her kimse, belki de yalnız Primola ile konuşabilecek şekilde programlamıştır onu. Belki de duygusal bir programdır, belki de robotun kendisi duygusal bir robottur!.."

"Bilim ve teknik ne kadar ilerledi değil mi Üstat?" dedi Bomen, Profesörün ne demek istediğini anlamadan. "Toplumsal gelişme ve özellikle felsefe ve sanat yerinde sayıyor oysa..."

"Bilim ve tekniğin sanatı geçmesi olanaksızdır," dedi Entel. "Çünkü sanat doğaldır. Doğa, bilimin gelişme saydığı her şeyin, her zaman, en azından bir adım önündedir. Bir cırcır böceğinin kanat sürtüşü size ne ifade eder? Tekdüze bir vızıltı! Sanıldığı gibi hiç de romantik bir ses değil. Ama o ses,

yüzlerce metre ötedeki bir dişi cırcır böceği için ilahi bir aşk serenadıdır!"

Primola şaşkınca baktı Profesör'e:

"Yani şimdi bu robotun bana âşık olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"İçinde bir nokta halinde bile olsa, yaşamakta olan bir taraf varsa, bunun aksini söylemek olanaksızdır, güzelim!"

O sırada Sekundo da dayanışının sonuna gelmişti:

"Artık dayanamayacağım Primola," dedi. "Ben gidiyorum. Bomen isterse kalabilir. Lütfen bir taksi çağırır mısın bana..."

"Ne oluyor bu akşam sana?" diye çıktı Bomen.

"Sekundo sıkılmakta haklı," dedi Primola. "Pek felsefi şeyler konuşuyoruz. Aslında Üstat Entel'i dinlemek büyük zevk ama, biraz müzik çalsak, dans etsek, ne dersiniz?"

"Bu kadar aptal olmak zorunda mısın Primola?" dedi Sekundo.

"Ne dedim ki ben?"

"Tamam, tamam! Bari hep böyle kal, sakın değişme! Hele kurnazlık yapmaya kalkışma sakın! Hadi Bomen, gidiyoruz. Üstat, siz kalıyor musunuz?"

Profesör saatine baktı, telaşlandı:

"O! Geç olmuş, dedi. İlacımın saatini geçirmişim! Hain Frau Holştayn, elinde şırıngasıyla kapının arkasında bekliyordur beni şimdi. Siz, geçerken beni de bırakırsanız memnun olurum..."

* * *

Konuklar geldikleri gibi çabucak, ama bu kez fazla gürültü yapmadan gittiler. Primola onları sokak kapısına kadar uğurladıktan sonra, mutlu, ama yorgun, dairesine döndü, İngiliz

leydileri gibi, önünde yerlere kadar eğilerek Biobot'u selamladı:

"İyi uykular, benim akıllı robotum," dedi. "Ne müthiş bir geceydi... Dinmek bilmeyen alkışlar, bravolar, çiçekler... Tam on kez sahneye dönmek zorunda kaldım! Öyle mutluyum, öyle mutluyum ki... Seni de çok seviyorum, bana uğur getirdin! Rişmondo'nun da cehenneme kadar yolu var! Hoca, ücretime yüklüce bir zam yapılacağını söyledi, daha ne isterim! Ama, bak sana küstüm! Dargınım! Arkadaşlarımla yanında mahcup ettin beni. Ne olurdu iki sözcük söyleyiverseydin? 'İyi akşamlar' da mı diyemezdin?"

Biobot'tan ses çıkmayınca, kaygıyla yüzüne baktı:

"Yoksa benimle de mi konuşmayacaksın artık? Yoksa seni kıracak bir şey mi yaptım, bir şey mi söyledim? Ne olur üzme beni! Yoksa... gerçekten pilin falan tükenmiş olmasın? Ne yaparım o zaman? Nasıl değiştirileceğini bilmiyorum ki... Aslında sen başka bir şeyden söz etmiştin. Hadi, ne olur..."

Biobot sonunda dayanamadı, ama sesi pek ciddi çıktı:

"Pekâlâ, konuşacağım, ama bir daha bana sokulmalarına, düğmemle oynamalarına izin vermeyin! Mekanizmanın pek sağlam olduğunu sanmıyorum. Bir bozuluverirse..."

Primola sapsarı kesildi:

"Affedersin," dedi. "Gevezelik ettiğim için kızdın bana, biliyorum, ama inan ki..."

"Neyse, üzülme, ama inan bana, başkalarıyla konuşmamanız ikimiz için de daha hayırlı. Düşünsenize, gerçekten konuştuğum anlaşılırsa ne olur? Beni yanınızda bırakırlar mı? Bu işi nasıl başardığımı öğrenmek ve benden diledikleri biçimde yararlanmak için dünyanın dört bir yanındaki bilim akademileri, gazeteciler, casusluk örgütleri, politikacılar,

başımıza üşüşür. Kimse benim kendiliğimden size geldiğime inanmaz. İşin içinde bir bit yeniği olduğunu düşünürler. Bu güzel, sakın ve mutlu yaşamımız alt üst olur...

Primola içini çekti:

"Sakin ve mutlu bir yaşam ha! Senin için belki öyle, senin hiçbir şeye gereksinmen yok. Ama ben? Benim genç bir kadın olduğumu unutuyorsun. Benim sevmeye ve sevilmeye gereksinmem var. Buna hakkım da var saruyorum..."

"Keşke ben de sizin kadar sevilseydim," dedi Biobot. "Bir robot bile sevgiye gereksinme duyabilir. Ama, bir insanı mutlu edebilecek başka şeyler de var bu dünyada. Parayla satın aldıklarım dışında, ünümün hatırı için bile olsa, hiçbir kadın yüzüme bakmadı benim. Mutsuz muydum? Elbette. Ama sevginin yerine koyacak, dikkat edin, yerini dolduracak demedim, başka şeyler buldum. Yarattım. Evet... Bakın, birlikte neler yapacağız sizinle. Siz benim elim, kolum olacaksınız. Dünyayı şaşırtacağız. Sinyora Curie'den bu yana gelmiş geçmiş en ünlü kadın bilgin olacaksınız!"

Primola büyük bir şaşkınlıkla dinliyordu Biobot'u:

"Ben mi o dediğinizden olacağım? Olanaksız bir şey bu!"

"Neden olmasın? Sadece bir parça fizik, biraz mekanik, biraz biyoloji, biraz elektronik, şöyle eser kabilinden sibernetik öğrenmeniz yeter! Gerisini ben fısıldayacağım size!"

"Aman Biobot, olacak şey mi bu? Ben Pygmalion değilim."

"Ama, bunu yapmak zorundasınız Primola! Ben buraya sadece güzelliğinizi seyretmeye, aşklarınıza seyirci olmaya gelmedim. Bunca emekle beynimi yaşatmam neye yarar sonra?"

Primola, omzunu silkti:

"O senin bileceğin iş! Hem sana bir şey söyleyeyim mi, şu teneke kutu içinde canlı bir beyin olduğuna inanabilirler, ama,

Primola'nun bir sibernetik uzmanı kesilmesine kimseyi inandıramazsınız! Bu rolü sahnede bile oynasam, gülünç olurum. Herkesin bir oluşumu var. Ben sadece yaşamak istiyorum. Yaşamak! Ah, işte o senin kocaman beyninin hiç bilmediği şey. Yaşamak!.. Sevmek ve sevilmek... Ama ne yazık, bu büyük yeteneğimin kimse farkında değil. Oysa, Rışmondo'yu bile sevmiştim ben!"

Biobot, birdenbire senli benli konuşmaya başladı Primola'yla.

"Aslında yakınmaya hakkın yok," dedi. "Çevreni âşıkların sarmış, seninse bundan haberin yok! Öyle mi? Aynı anda, bir kont, bir yakışıklı balet, bir ünlü yönetmen... ve... ve... dâhi bir biofizik uzmanı! Tabii, beni saymayabilirsin! Peki ama, hepimizi birden büyüleyen bu çekiciliğin sırrı ne ola?"

"Benimle alay mı ediyorsun? Saydıklarının hiçbirisi gerçek anlamda beni sevmiyor, biliyorum. Sen de, sen de! Hepiniz beni aptal buluyorsunuz ve o yüzden..."

Biobot protesto etmeye çalıştı, ama Primola onu dinlemiyordu bile:

"Doğru, ben aptal, saf bir kızım. Hiç de öyle erkeklerin gözlerini kamaştıracak üstün bir yeteneğim yok. Bana sadece, kolayca yatağa atabilecekleri bir kadın gözüyle bakıyorlar!"

"Bu akşamki başarını nasıl açıklayacaksın bakalım?"

"Bu role çok çalıştım. Biraz da yeteneğim yok değil. Biraz da güzelim, doğruya doğru... Ama, gerisi reklam, farkında değil miyim sanıyorsun? Bir yıldızın parlaması için, Entel'in orkestra şefi gibi değneğini oynatması yeter! Bütün tiyatro eleştirmenleri onun gözlerinin içine bakar çünkü! O istedikten sonra... Üstat Entel'in ülkenin üç büyük gazetesinin patronlarıyla içtiği suyun ayrı gitmediğini herkes biliyor. Neden?"

Çünkü, Başbakan bir bale tutkunudur. Gazetecilerin de ne kadar muhalif falan olsalar, yine de hükümetle iyi geçinmeleri gerekir, öyle değil mi?"

Biobot'un gülmemek için kendisini zor tuttuğu, teneke gövdesinin gıcırdamasından belli oluyordu,

"Neler de biliyormuşsun sen öyle?" dedi sonunda yine gülererek. "Nereden öğrendin bunları? Faşistlerden mi, komünistlerden mi?"

"Alay et bakalım! Haftalık 'Sanat Dedikoduları' gazetesi yazıyor hepsini bir bir!"

"Bütün bunlar, doğru ya da yanlış, sence Entel, yine de gerçekten büyük bir yönetmen, bir bale üstadı, öyle değil mi?"

"Doğru."

"Ve... sana hayran!"

"Abartma! Ben ona göre değilim. Sade ve saf bir kızım."

"Sade, saf ve güzelsin! Evet doğru, işte senin gücün buradan geliyor. Üstat Entel haklı. Doğa kadar saf, temiz, sade ve güzelsin..."

Primola gülmeye başladı:

"Anlaşıldı! Benim şansım yaşlılardan açılmış demek! Rişmondo, Bojö ve...şimdi de sen!"

"Bomen'i unutuyorsun!"

"Bomen mi? Hadi canım! Onun Sekundo'dan başka kimseyi gözü görmez."

"-di!"

"Ne demek, -di?"

"Anlamadın mı? Bütün gece sana kur yaptı!"

"O bütün kadınlarla öyle konuşur!"

"Bu akşamki pek öyle değildi sanırım. Hem, Sekundo niye öyle öfkelenip gitmeye kalktı sanıyorsun?"

Primola, kurnazca laf almaya çalışıyordu Biobot'tan:

"Yani Bomen benden hoşlanıyor, öyle mi?"

"Bunu anlamak için benim gibi bir beyin sahibi olmak gerekmez! Hem, sen de hoşlanıyorsun ondan. Her halinden belli oluyor bu. Peki ama nesi var şu oğlanın? Süslü ve yakışıklı bir kalıp, boş bir kafa!"

"Öyle deme, hoş çocuktur Bomen. İnsan onun yanında hiç sıkılmaz!"

"Ya ben? Ben seni sıkıyor muyum?"

Primola güldü:

"Ah, sevgili Biobot, keşke gerçek bir erkek olsaydın... Seni herkese yeğlerdim. O kadar akıllı ve iyi yürekli sin ki!"

"Bu övgüyü hak edecek bir şey yaptığımı sanmıyorum ama... Hem canım, yüreğimin olmadığını daha önce söylememiş miydim? Bütün öteki şeylerimle birlikte, yüreğim de krematoryumda yandı, kül oldu!"

Birden sustu, madeni gövdesi garip bir duyguyla âdeta titredi:

"Bir dakika," dedi sonunda. "Sen az önce ne dedin? Gerçek bir erkek olsaydım, beni sevebilirdin, öyle mi?"

"Şimdi de seviyorum, ama benim için... başka şeylere de gerek var, lütfen beni anlamaya çalış. Saçımı okşayacak bir el..."

Düş görür gibi, kendi kendine âdeta mırıldanıyor, Biobot da onunla birlikte, ama öfkeli bir sesle, yineliyordu:

"Saçlarını okşayacak bir el... Ah, şu kahrolası dokunma duygusu... Bunu hesap etmeliydim!"

"Beni koruyacak bir çift güçlü kol..."

"Seni koruyacak kollar... Ah, şu teneke kollar bir kımıldayabilse..."

“Bir sıcak öpüş...”

Tam o sırada kapının zili çaldı.

* * *

Karşısında Bomen’i görünce Primola hem çok şaşırdı, hem de korktu,

“Hayrola,” dedi, “ne işin var burada? Yoksa Sekundo’ya bir şey mi oldu?”

Bomen uçarı bir tavırla,

“Yok canım,” dedi, “ne olabilir ki! Hoca’yı evine bıraktık, Sekundo uyukum var dedi yattı, ben de... şu şey için geldim... Demin eldivenlerimi burada bırakmışım galiba, benim için manevi değeri vardır da...”

“Gir içeri,” dedi Primola. “İslanmışsın...”

Bomen, içeri girdi, yan gözle Biobot’a bakarak,

“Geç saatte seni rahatsız ettim, bağışla,” diye mırıldandı. “Ama, inan ki o eldivenler...”

“Boş ver,” dedi. Primola, “benim de uyukum yoktu zaten.”

Bomen, eldivenlerini eliyle koymuş gibi buldu, koltuğun köşesinde:

“Bak işte, burada,” dedi. “Gerçekten çok özür dilerim Primola, bu eldivenler, büyük annemin armağanıydı bana da, onun için... Yoksa bu saatte...”

“Gıcıklık etme,” dedi Primola. “İyi ettin de geldin. O kadar heyecandan sonra nasıl olsa uyuyamayacaktım... Otur, hele. Üşümüşsündür, sıcak bir şeyler içer miydin? Çay, kahve ya da...”

“Çaydan nefret ederim, ama madem ısrar ediyorsun, bir kadeh bir şey içebilirim. Tabii sen de bana eşlik edersen.”

“Haklısın, bir kadeh içki bana da iyi gelecek. Ne içersin? İyi bir konyağım olacaktı...”

“Mükemmel...”

Primola, büfeden bir şişe çıkarıp Bomen’e uzattı. Bomen, şişenin etiketini okuyunca bir ısıklık çaldı:

“Vay vay... Hakiki Fransız konyağı... Beş yıldızlı Napolyon! Daha iyisi can sağlığı! Kont hazretleri ağızlarının tadını biliyorlarmış anlaşılan!”

“Yo,” dedi Primola, “ağzına içki koymazdı o. Bunu ben aldım!”

“İçki içmeyen bir şato sahibi ha?” dedi Bomen. “Şaşılacak şey doğrusu! içki bile içmeyeceksen o kadar para pul neye yarar!”

O sırada büfeden kadehleri çıkarmış olan Primola,

“Her şey karışınınmış,” dedi yüzünü buruşturarak. “Hem canım, şimdi neden ondan söz ediyoruz ki! Defolup gitti işte!”

“Haklısın! Hadi, başarına içelim!”

Kadehlerini tokuştururlarken,

“Senin de!” dedi Primola.

Bomen, suratını ekşitti:

“Benim mi? Beni boşuna avutmaya çalışma Primola. Ben yeteneksiz biriyim... Yeteneksiz, beş para etmeyen biri. Şimdilik, gencim, yakışıklıyım diye ses çıkarmıyorlar ama...”

“Kendine haksızlık ediyorsun...”

“Keşke öyle olsa! Bu akşam senden çıktıktan sonra, hem de Hoca’nın yanında, yüzüme karşı söyledi bunu Sekundo.”

Primola kaşlarını çatı,

“Halt etmiş o,” dedi. “Ne anlarmış o yetenekten!”

Bomen üzgün bir tavırla,

“Söyledikleri doğru Primola,” dedi... “Üstelik arkamdan kim bilir daha neler söylüyorlar! Sekundo’nun sırtından geçindiğimi bile söylüyorlardır; oysa... Her neyse. Beş parasız,

işe yaramayan biriyim ama, o kadar da düşmedim! Görüyorsun işte, ne bir dostum, ne de bir sevenim var bu dünyada!"

Primola, sevincini gizlemeye çalışan yapay bir sevecenlikle, "Yanılıyorsun Bomen," dedi. "Herkes sever seni."

Bomen kadehini başına dikmişti bile. Yeniden doldurarak, "O kadar yalnız, o kadar mutsuzum ki," dedi. "Herkes beni çapkın, uçarı, haylaz, kaygısız biri sanır. Oysaki yüreğimdiki yangını, beynimdeki fırtınayı kimseler fark etmesin diye oynadığım bir oyundur bu. Anasız babasız büyüdüm ben. Hayatın zorluklarına karşı koydum. Peki, neye yaradı o kadar çaba? Bir serseri mayın gibi, oradan oraya savruluyorum. Bir elimden tutan, beni ben olduğum için sevenim yok..."

Primola, neredeyse ağladı ağlayacaktı,

"Bomen, niçin böyle söylüyorsun," dedi. "Seni herkes seviyor, inan bana..."

"Güldürme beni," dedi Bomen gitgide içe işleyen, acılaştan bir sesle. "Keşke herkes sevmese, ama bir tek kişi gerçekten sevseydi beni... Örneğin sen, benim gibi birisini sevebilir misin?"

Primola allak bullak olmuştu; dili dolaşarak,

"Ama ben seni... gerçekten... seviyorum," dedi.

Bomen onu duymamış gibi,

"Oysa seni deli gibi sevdiğimi biliyorsun," diye sürdürdü yakınmasını. "Ama, tabii, ben senin sevgine layık biri değilim, bir serseriyim ben..."

Primola, daha fazla dayanamadı, kendisini Bomen'in kollarına attı ve,

"Sevgilim, ne olur böyle konuşma," diye hıçkırdı.

İki genç bir anda birbirlerine sarıldılar. Dudakları büyük bir ihtirasla birbirini buldu. Bomen, az önceki zavallı, acıma

dilenen halini bir yana bırakmış, seven, ama aynı zamanda da hükmeden, egemen bir erkek görünümüne bürünmüştü.

Oracıkta, bir koltuğun daracık mekânında birbirlerini okşayıp öpüşmeleri ne kadar sürdü, bilinmez; kendilerinden geçmek üzerelerken Bomen kalktı, Primola'yı kucağına aldığı gibi Rönesans stili kanepeye doğru götürdü. Tam o sırada, Primola'nın bakışları sevgili robotuna takıldı; Bomen'e eliyle Biobot'u göstererek,

"O oradayken olmaz!" dedi.

Bomen, öfkeyle dönüp baktı robota,

"Ne?!" dedi. "Çocuk olma Primola! Teneke bir robot o!"

Primola inatla başını salladı:

"Yoo, o her şeyi görür, işitir... yargılar!"

"Pekâlâ," dedi Bomen, Primola'yı sedirin üstüne bırakarak; sonra gitti, askılıktan pardösüsünü alarak robotun üstüne örttü.

III

Hiç beklemediği bir biçimde yakışıklı baletin Primola'nın evine yerleşmesi Biobot'un rahatını kaçırmıştı. Oysa, Primola da öyle beklediği kadar mutlu değildi. Bomen, hemen bütün gün evde yan gelip yatıyor, daha doğrusu uyuyor, maddi manevi, evin bütün yükünün altından tek başına Primola kalkmaya çabalıyordu. Bununla birlikte çalışmaları bir an bile aksatmıyor, ancak, içi eskisi kadar rahat olmadığı için olacak, hocasını bir türlü hoşnut edemiyordu. Onun bu haline Biobot çok üzülmüyordu. "Niçin benimle artık eskisi gibi açık açık konuşmuyorsun, hep kaçırıyorsun," diyordu. "Hiç yalnız kalamıyoruz. O Bomen denilen zibidi, çat orada çat kapı arkasında,

her zaman, her yerde hâzır ve nâzır! Onun provası falan olmu-
yor mu kuzum?"

"Yönetmen artık ona hiçbir oyunda rol vermiyor," diyor-
du Primola, ağlamaklı bir sesle. "İşleri karıştıran Sekundo.
Bomen beni yeğledi diye kıskançlıktan ölüyor. Eminim Entel'i
fiştaqlayan da odur!"

"Sekundo'yu bilmem ama, yönetmen haklı," diyordu Bio-
bot. "Sen de bal gibi farkındasın, o adamda hiç yetenek yok.
Ekmek elden su gölden, bütün gün yatıp uyusun, at yarışla-
rında para yesin! Kaldı ki, insan ne kadar yetenekli olsa, ken-
disini işe verip çalışmazsa, bir yere varamaz. Senin önündeki
en büyük tehlike de bu!"

"Bıktım artık senin bu iğneli, imalı sözlerinden" diyordu
Primola. "İşlerime biraz fazla sokuyorsun burnunu!"

"Burnum da burun olsa bari!" diye gülüyordu Biobot, ma-
deni bir sesle.

* * *

Biobot bir gün Primola ile aynı minval üzere konuşmak-
tayken, genç kadının kolundaki pırlantalı saatin yerinde yeller
estiğini fark etti.

"Biraz ileri gidiyordu da, Bomen tamire götürdü," dedi Pri-
mola, belirgin bir telaşla.

Biobot öyle bir baktı ki gözlerinin içine, Primola, yalan söy-
lemekte daha fazla direnemedi.

"Ne oluyor sana," dedi. "Her şeyde kötülük arıyorsun! Şu
sıralarda durumumuz biraz sıkışık, ne var bunda? Bomen ay
başında gidip kurtaracak rehinden. Bana söz verdi!"

Tam o sırada Bomen bir don, bir fanila, göğsünü kaşıya ka-
şıya çıktı yatak odasından; yüzünden düşen bin parçaydı:

“Sabah sabah ne bu gürültü!” dedi homurdanarak. “Bu evdeşöyle doğru dürüst sabah uykusu uyuyamayacak mıyız?”

“Saatten haberin yok galiba,” dedi Primola. “Saat bir buçuk.”

“Senin provan yok muydu bugün?” dedi Bomen, telaşlanarak.

“Saat ikide. Onun için acele ediyorum ya!”

“Acele et de... Peki yemek? Yemek yemeyecek miyiz?”

“Biliyorsun, mutfak tamtakır! Ben de yoldan bir sandviç alacağım...”

“Hayda!.. Bu iyi işte! Hanımefendi başrole çıkacak diye biz burada kuru ekmeğe talim edeceğiz öyle mi?”

“Hiç param kalmadığını biliyorsun sevgilim! Elime geçeni olduğu gibi sana veriyorum!”

“Anladık! Verdiğin üç beş kuruşu başıma kakma! Sen de arkadaşlarından biraz borç aliver!”

“Kimseden para istemeye yüzüm yok!”

Bomen, Primola’nın ağlamaklı halini görünce, yanağından bir makas aldı, büfenin üstündeki sepetten suyu çekilmiş bir elma alarak kocaman ısırды, ağzı dolu dolu,

“Bütün bunlar geçici sıkıntılar güzelim,” dedi. “Bu haftaki altılı ganyan için esaslı bir tüyo aldım. Göreceksin, yakında milyarder olacağız!”

Primola onu dinlemiyordu bile; yağmurluğunu kaptığı gibi, Bomen’in yanağına acele bir öpücük kondurarak fırladı.

* * *

Primola’nın arkasından gürültülü bir kahkaha attı Bomen:

“Güle güle Primola! Senin gibi aptallar olmasa ne yapardım ben? Şimdi bakalım, Kont hazretlerinin altınları nerde saklı? Ne

kadar aptal olsan, o şişkoya bunca zaman başka türlü razı olmazdın herhalde. Şu uyduruk konuşan robot masalına inanacağımı mı sandın? Ondan daha iyi kasa mı olur! Kimsenin aklına gelmez!.. Yalnız elimi çabuk tutayım, adamlar nerdeyse gelir...”

Bomen, daha sonra, zafere yaklaşmış olmanın keyifli havasıyla Biobot’un arkasına geçerek sırtındaki kapağı açtı.

O anda yüzünde beliren korkunç ifade sözcüklerle anlatılacak gibi değildi. Altınları avuçlamak için kapağın boşluğuna uzanan eli, tel, bobin, diyot, mikroçip yığını karşısında, havada asılı kaldı. “Namussuz karı, beni aldattı!” diye söverek Biobot’un arka kapağını öfkeyle kapattı, tekerlekli sandalyesine de bir tekme savurdu; ama bu kez de ayağı acıdı.

“Allah kahretsin!” dedi. “Bu kız, sandığımdan da mı akıllı acaba? Bu robot bir şaşırtmaca olmalı... Hay Allah! Evin aramadığım başka hiçbir yeri kalmamıştı. Doğrusu onun banka da bir kasa tutmuş olabileceğini hiç düşünemezdim...”

Sonra omzunu silkti:

“Ben de elimdekilerle yetinirim, ne yapalım! Bu eşyalar da epey para eder. Ondan sonra ver elini sıcak denizler, dul zengin kadınlar! Tut ki bulasın beni! İyi de nerde kaldı bu adamlar? Primola provadan dönmeden her şey bitmiş olmalı...”

Tam o sırada kapı çaldı.

Gelen, kentin ünlü üçkâğıtçılarından, antikacı, rehinci, müzayedeci ve biraz da eskici Trişmen’di... İnce, uzun, yaşı belli olmayan, ama mesleğinin ne olduğu yüzüne bir bakışta anlaşılan, yani kısacası tilki suratlı bir adamdı, Trişmen.

“Erken geldin,” dedi Bomen, “ben sana tam iki demiştim! Az kalsın burun buruna gelecektiniz Primola’yla!”

“Aldırma,” dedi Trişmen. “Bende, herkese her duruma uyacak numara vardır! Hadi, sallanmayı bırak da şu işi bitirelim! Nerede eşyalar?”

"Ama bak, bunların parasını peşin isterim! Saatle öteki mücevherlere dönmesin bunlar!"

"Hele bir görelim şu eşyaları, sonra konuşuruz!"

Bomen elini genişçe açarak salonu gösterdi:

"İşte bunlar! Ha, içerde gerçek bir Schippendal büro ve Floransa stili bir yatak odası takımı var! Ayrıca, buzdolabı yepyeni. Televizyon, müzik seti... Şu antika oyuncakların güzelliğine bak! Hepsi orijinal! Hepsi marifetli! Şu pandaya ne dersin? Kürkü halis şinşila! Kont Rişmondo'nun armağanı hepsi de!"

Bıyık altından güldü Trişmen,

"Boş versene sen," dedi. "Kont Rişmondo'nun yağı olsa kendi kel kafasına sürer!"

"Şimdi beni etkilemeyi bırak da söyle bakalım, bütün bunlara ne vereceksin?"

Trişmen, Bomen'le konuşurken, fark ettirmeden, gözleriyle, parmak uçlarıyla eşyayı yoklamaktaydı:

"Bunların hiçbirisi beş para etmez," dedi. "Kullanılmış eşyaya kimse rağbet etmiyor! Şöyle, gerçek antika bir şeyler yok mu?"

Bomen umutsuzca,

"Bunların hepsi antika! Söyledim sana, bunların hepsi Kontes Korbolet'in şatosundan geliyor!" diye haykırdı.

"Boşuna gırtlığını yorma," dedi Trişmen. "Bunlar antika falan değil, eskici malı! Hurda, döküntü! Ama, bunca zamandır dostluğumuz var! Hatırın için pazarlıksız ve son söz, yarısı peşin üç milyon veririm!"

"Aklını mı kaçırdın," dedi Bomen. "Yalnız şu eşsiz müzik seti, televizyon, buzdolabı bundan fazla eder!"

Güldü Trişmen:

"Taksitli satış kampanyalarından alırsan, belki! Bir kere bunlar kullanılmış! Faturaları kimin üstüne? Satabilirim,

kaçak olarak satabilirim. Zaten, üç milyonu bunlar için verdim. Ötekileri yeni evlenecek fakir bir kız bulursam, çeyiz diye armağan ederim! Eee, şu yalancı dünyada biraz da ahreti düşünüp hayır işlemeli, öyle değil mi?"

Bomen köpürüyordu. Derken, aralarında, Bomen hesabına umutsuz bir pazarlık başladı. Kavga dövüş, dört milyona kadar çıktı Trişmen, ama oradan sonra beş kuruş bile artırmadı fiyatını. Bomen, daha çok paranın hepsinin peşin ödenmesinde ısrarlıydı. Sonunda Bomen, üç milyonun peşin ödenmesi koşuluyla dört milyona mum oldu.

"Seni ölü soyucu seni!" dedi. "Pekâlâ, verdim gitti! Hadi, çağır adamlarını da, Primola gelmeden hemen yükleyip götürsünler, fazla vaktimiz yok!"

Trişmen tam kapıdan çıkmak üzereydi ki Bomen'in gözü Biobot'a ilişti; dudaklarında ne anlama geldiği belli olmayan tuhaf bir gülümseme belirdi,

"Bir dakika, dedi, söylemeyi unuttum, şu robot pazarlığa dahil değil!"

Trişmen göz ucuyla baktı Biobot'a:

"Şu mu? İstemem, sende kalsın!"

Bomen, kurnaz kurnaz kırıştırdı gözlerini:

"Hani bir yanlışlık olmasın diye söyledim!"

Trişmen kuşkulandı:

"Nesi var ki o robotun? Uyduruk bir oyuncak değil mi?"

Bomen önemsemez bir tavırla,

"Vallahi, Primola'ya bakarsan, çok akıllı bir robotmuş," dedi, "insan gibi konuşuyor, hava tahmini bile yapıyor-muş!"

"Ciddi mi söylüyorsun," dedi Trişmen, heyecanını gizlemeye çalışarak. "Sen hiç konuştun mu?"

“Ben hiç denemedim, Primola’nın yalancısıyım bu konuda. Karı öyle bir kıskanıyor ki oyuncağını, satacak olsam çok üzülürdü. Onun için sana teklif bile etmedim!”

Trişmen keskin bakışlarla inceliyordu robotu. Gözüne kırmızı düğme ilişince, duraksamadan elini uzatıp bastı düğmeye. Aynı anda robotun kalın, madensi sesi duyuldu:

“İyi akşamlar Bayan Primola! Sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim!”

Trişmen korkuyla geri çekildi:

“Konuştu,” dedi. “Gerçekten de konuştu! Bayağı da korkuttu beni. Herhalde içinde bir teyp var.”

Biobot, aynı kalın, madeni sesle yanıtladı Trişmen’i:

“Bu bir teyp kaydı değil Bayan Primola. Sizinle konuşan benim. Adım Biobot.”

Trişmen tekrar düğmeye basarak robotu susturdu:

“Anlaşıldı, bu basbayağı bir oyuncak! İçindeki bant, Bayan Primola için doldurulmuş; beş para etmez!”

Bomen son bir çabayla,

“Bant yeniden doldurulabilir,” dedi. “Böyle bir oyuncağa milyar verecek zengin çocukları dolu!”

Trişmen, omzunu silkti,

“Benim işim değil, çok yer kaplar,” diyerek dışarı çıktı.

Bomen, öfkeyle bir tekme attı Biobot’a:

“Pis robot! Konuşmadın, konuşmadın, tam konuşacak zamanı buldun! Bari doğru dürüst bir şeyler söyleseydin! İyi akşamlar Bayan Primola! Bu bir teyp kaydı değil Bayan Primola! Hadi benimle de konuşsana!”

Teneke dudakları zevkle oynadı Biobot’un:

“Bir dersi hak ettin!” dedi sakın bir sesle. “Sen alçak bir hırsız, bir dolandırıcısın Bomen!”

Bomen'in gözleri dehşetle açıldı. Duyduğunun gerçek olduğuna inanamıyordu.

"Kimsin sen?" dedi. "Nasıl oluyor da benimle böyle konuşabiliyorsun?"

"Benim adım Biobot. Benim başımda canlı bir beyin var!"

Bomen telaşla bakındı sağına soluna:

"Canlı bir beyin ha!" dedi. "Saçmalama!"

"Primola'yı dolandırmana izin vermeyeceğim, bilesin!"

Bomen, "Seni pis böcek!" diyerek Biobot'un suratına doğru sert bir kroşe salladı ama, eli Biobot'a değer değmez yıldırım çarpmış gibi bütün vücudu sarsıldı, ister istemez geriledi,

"Ay!" diye bağırdı. "Elim yandı! Elektrik kaçağı var bu maymunda!"

Aynı anda Trişmen, yanında taşıyıcılar olduğu halde geri geldi.

Adamlara salondaki eşyayı göstererek,

"İşte taşınacak eşya bu," dedi. "Ha, bir de yatak odasıyla, mutfaktaki buzdolabı falan, daha birkaç öteberi var. Kamyon hepsini alır mı?"

"Alır almasına da, bardak çanağı ambalajlamak gerekir."

"Onları boş verin. Onlar kalsa da olur. Fazla vaktimiz yok..."

Şoförle yardımcısı büfeyi boşaltmaya başladı. Bomen, Trişmen'in verdiği çeki inceliyordu. Tam o sırada, kimsenin beklemediği bir şey oldu, sokak kapısı sessizce açıldı, Primola görüldü, gözleri korku ve şaşkınlıktan büyümüş olarak,

"Ne oluyor burada?" dedi. "Kim bunlar?"

Trişmen ve adamları ne olduğunu anlamadan bakıyorlardı Primola'ya. Bomen öfkeyle ve çaresizlikle,

"Asıl senin ne işin var bu saatte, burada?" dedi. "Senin provan yok muydu?"

“Provayı iptal etmişler,” dedi Primola, şaşkınlıkla. “İyi ama, kim bu adamlar? Ne yapıyorlar burada?”

Trişmen durumu kavramıştı. Soğukkanlılıkla,

“Bendeniz Trişmen, hanımefendi!” dedi. “Değerli eşyalar müzayedecisi! Hayranlığımı ve saygılarımı sunarım!”

Bomen’e baktı Primola. Bomen kekeledi:

“Şey canım... Bir şey yok... Trişmen’den söz etmiş olmam gerekir sana... Eski dostumdur. Antika eşya ve sanat eseri eksperidir. Şu bizim... yani senin değerli eşyalarını bir görmek istemişti de...”

Primola, büfenin önünde, yere çömelmiş duran şoförle yardımcıasına baktı:

“Ya siz? Sizin işiniz ne burada?”

Şoför şaşkın şaşkın bir Bomen’e, bir Trişmen’e, bir Primola’ya bakıyordu:

“Şey,” dedi. “Kocanız beyefendi evden taşınacağınızı söylemiş de... Biz de onun için...”

Trişmen artık oyunu sürdürmeyeceğini anlamıştı, kendini işin içinden sıyırma hesabı içindeydi; Bomen’in henüz şaşkınlıktan kurtulmamış olmasından yararlanarak hemen atıldı, Bomen’in elindeki çeki kaptı:

“Gerçek şu ki hanımefendi, dostum Bomen bu eşyalardan bıktığınızı, yenilerini ısmarladığınızı, bu nedenle eskileri elden çıkarmak istediğinizi söyledi bana. Ama, anladığım kadarıyla sizin bu alışverişten haberiniz yok?”

Bomen,

“Bir yanlış anlama var,” diye atıldı. “Trişmen demek istiyor ki...”

O ana kadar henüz durumu pek kavramamış olan Primola, birden ayıldı,

“Aman Allah’ım!” dedi. “Yoksa... Şimdi anladım... Bomen bu eşyaları benden gizli satmak istiyordu size öyle değil mi Bay Trişmen? Saatimi, kolyemi, küpelerimi de sattı. Rehinde falan değiller...”

Trişmen, soğukkanlılıkla,

“Öyle ama, küpelerinizin taşları sahteydi bayan!” dedi. “Kont Rışmondo sizi kazıklamış!”

Bomen, belki de başarıyla oynadığı tek rol olan Şövalye D’Artanyan pozunda, Primola’nın önünde diz çökerek yalvarmaya başladı:

“Bu haftaki yarış için çok iyi bir tüyo almıştım Primola. Mutlaka oynamam gerekli. Kazanmamız garanti. Söz veriyorum, hepsini fazlasıyla geri alacağım...”

O ana kadar öfkesini bastırabilmiş olan Primola, birden boşandı; şoförle yardımcısının büfeden çıkarıp yere yığıldıkları öteberiyi Bomen’le Trişmen’in, şoförle yardımcısının kafalarına fırlatarak, avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı:

“Defolun! Çabuk çıkın evimden! Defolun, hemen, yoksa polis çağırırım...”

Bomen, biraz direnmek istedi ama, Trişmen’in şoför ve yardımcısının apar topar kaçtıklarını görünce, o da arkasından fırlatılan tabak çanaklardan elleriyle kafasını korumaya çalışarak ve evdeki eşyalarından yalnız ceketiyi pantolonunu kurtararak kendisini kapıdan dışarıya dar attı.

Kapı kapandıktan sonra, Primola, korkunç bir boşluk ve yorgunluk hissiyle, koltuklardan birine çöktü, ellerini yüzüne kapatarak ağlamaya başladı:

“Tanrım, nedir bu başıma gelenler? Kime ne kötülük yaptım ben? Niye beni böyle cezalandırıyorsun?”

O zamana kadar olan biteni tam bir yansızlıkla ve gerçek bir robot kıpırtısızlığıyla izlemiş olan Biobot, yavaşça seslendi:

“Primola! Lütfen! Böyle yapma!”

Primola başını kaldırdı, soğuk bir ifadeyle,

“Ne var, ne istiyorsun? dedi. Şimdi bir de sen çıkma başıma!”

“Ağlamak sana hiç yakışmıyor Primola!”

Primola âdeta gürledi:

“Yakışanını hiç görmedim! Hem, ağlarsam ağlarım, sana ne? Ne yani? Sana göre hava hoş. Ununu elemiş, eleğini duvara asmış birisin. Şimdi oturduğun yerden ahkâm kesmek kolay! Ama, ben bir insanım, anladın mı? Benim duygularım var. Yüreğim var. Ben senin gibi kupkuru beyinden ibaret değilim. Ben acıkırım, susarım, canım sevişmek isteyebilir, üşürüm, hasta olurum, acı çekerim, hatta ölürüm! Anladın mı? Ben ölebilirim! Sen, sonsuza kadar otur koltuğunda!”

“Yalvarırım böyle konuşma! Senin en yakın dostun olduğumu nasıl unutabilirsin?”

Primola’yı âdeta onunla birlikte acı çekerek dinleyen Biobot konuşmaya başladığında, onun artık eskisi gibi çok madensi bir ses tonuyla konuşmadığını neden sonra fark etti Primola:

“Sesine ne oldu senin?” dedi. “Nezle mi oldun yoksa?”

“Nezle mi?” dedi Biobot, elinde olmadan gülerek.

“Yani... Sesin eskiden nezleli gibiydi, şimdi iyileşmiş gibisin... Yani sesin bayağı insan sesine benziyor...”

“Beynimin gücü bazen beni bile şaşırtıyor,” dedi Biobot. “Kim bilir, belki de sana daha iyi ulaşmak için farkında olmadan sesimin frekansını değiştirmiş, insanlaştırmışımdır!”

“Ciddi mi söylüyorsun,” dedi Primola, korkuyla. “Böyle bir şey mümkün mü?”

"Yo, hayır! Şaka ediyorum! Aslında canlı bir gövdemin olmasını biraz da bunun için istememiştim. Düşün, elim kolum bağılyken, ya gerçekten nezle olsaydım? Hastalıktan korkarım!"

"Şaşılacak şey... Ama, senden her şey beklenir!"

Biobot, tavuk gibi gurkladı, Primola tekrar sinirlendi:

"Böyle oyunlarla beni yatıştıracağını sanıyorsun değil mi? Hadi söyle, ben seni uyarmıştım de; Bomen beş para etmez, hırsız, dolandırıcı, karı parasıyla geçinen serserinin biridir demiştim, de! Ama, ben onu seviyorum, anlıyor musun? Ne olursa olsun, seviyorum!"

Biobot, çok sakın bir sesle,

"-dun!" dedi.

"Ne demek, -dun?"

"Yani, seviyordun! Daha doğrusu, sevdiğini sanıyordun! Ama artık sevmiyorsun. Gururun incindiği için, kendini kandırmaya çalışıyorsun. Kendini ve tabii bu arada beni de!"

"Seni de mi? Kendini de katmasan olmaz!"

"Tabii olmaz; ben senin en yakın, en gerçek arkadaşım..."

Primola, omzunu silkti:

"Hep aynı plak! Ben senin dostunum, birlikte mutluyuz, aramıza yabancılar girmesin!.. Ama anlamıyorsun! Sen bir robotsun. İstedığın kadar sesini değiştir, bir robotsun sen! İstedığın kadar beyninin yaşadığını söyle, geri kalan hiçbir yanın yaşamıyor; sen canlı değilsin Biobot!"

Biobot üzgün bir sesle,

"Haklısın, ne diyebilirim ki," dedi. "Doğru, canlı değilim ben. Beş duyuyla ilgim yok. Ama, biliyorsun, yine de bu teneke kafes içinde, insanlardan çok daha iyi duyuyor, işitiyor ve görüyorum. Sadece... dokunamamak... Sana dokunamamak kahrediyor beni..."

Şaşıarak baktı Primola:

"Sahi senin için de o kadar önemli mi dokunmak?"

"Birtakım biçimsel sorunlarla kafanı yorma Primola, ama şu kadarını söyleyeyim, benim bir parça çelik, biraz teneke, tutya ve plastikten yapılmış yapay bir kafatası içinde beynimi yaşatabildiğime inanıyorsan; gerçek gözüm, gerçek kulağım olmadan da görebildiğime, işitebildiğime inanıyorsan, onun gibi, bana dokunduğunda sıcaklığını duyabileceğime inanmalısın, insan beyninin sınırsız gücü, bu küçük engeli de aşabilir! Düşün ki, insanoğlu maddenin özünü bile değiştirmeyi başarmış, atom molekülleriyle oynayarak, kurşunu altına çevirmenin gizemini çözmüştür. Hem de, şarlatanca kabalistik oyunlarını elinin tersiyle iterek! Neden arada yüziime dokunmuyorsun? Belki, bir küçük öpücük de verebilirsin? Ne dersin?"

Primola, şaşkın, ürkek, ne yapacağını, ne düşüneceğini bilemeden bakıyordu Biobot'a,

"Ah Biobot!" dedi, şaşkınlığını gizleyemeden. "Bu sözlerle beni serseme çeviriyorsun! Benim saf, basit bir kız olduğumu neden kabul etmek istemiyorsun? Bana peygamber olduğunu söylesen, sana daha kolay inanabilirdim; ya da Mefisto olduğunu! Ama ben, birtakım düşlerle, varsayımlarla yaşayamam; gönlümü ve bedenimi oyalayamam!"

Biobot'un bakışlarında acıklı bir ışık yandı:

"Peki ama, şart mıydı, gidip Rişmondo gibi bir manyağa ya da Bomen gibi bir serseriye kapılıp gitmen?"

Primola içini çekti:

"Ne yapabilirdim ki? Karşıma daha iyisi çıkmıyor işte..."

"Böyle söyleme, daha çok gençsin..."

Gözlerinde iki damla yaş belirdi Primola'nın,

“Gerçekten de tek dostum, tek güvendiğim, hiçbir art düşüncesi olmadığını bildiğim, tek sevdiğim sensin Biobot,” diye mırıldandı. “Tanıdığım bütün öteki erkeklerin tek istedikleri benimle olmak. Oysa sen...”

Muzip bir ışık yandı Biobot’un gözlerinde,

“Bu konuda bana fazla güvenmemelisin!” dedi. “Teneke-den de olsam, ben de erkek milletinden sayılırım!”

“Deli!”

Primola, hem ağlayıp hem gülerek Biobot’un yanağına bir öpücük kondurdu. Biobot’un teneke gövdesi kıpkırmızı kesildi.

IV

Dünyaya açılan perdelerini sıkı sıkı kapatmış, ya derin bir düşünceye dalmış ya da düpedüz uyuklamaktaydı Biobot. -Primola’nın tiyatrodan döndüğünü duymamıştı- Telefonun sesiyle kendine geldi. Telesekreterde ünlü yönetmenin kart sesi, “Ben Entel Bojö,” diye yankılanmaya başlamıştı ki, Primola banyodan, bornozunun yalnız bir kolunu geçirmiş olarak yarı çıplak fırladı, telefonu açtı:

“Alo? Siz misiniz üstat? Ah, tabii biraz şaşırdım... Yo, çok iyiyim... Şey, banyodaydım da!.. Yüzümü kızartıyorsunuz! Elbette. Tabii çok sevinirim, ama... Siz bana gelseniz?.. Onun için değil, burada daha rahat konuşuruz diye düşünmüştüm... Ne külfeti olacak!.. Yedi buçuk desek?.. Tamam bekliyorum...”

Telefonu kapattı. Yüzü gülüyordu, yanakları al al olmuştu ve o heyecan içinde yarım yamalak sarındığı bornoz kaymış, çıplak vücudu bütün güzelliği ile ortaya çıkmıştı. O sırada garip bir şey oldu. Biobot’un teneke gövdesi titredi ve dudaklarının arasından hayranlığını belirten bir ısıklık sesi çıktı. Primola

telefonu kapatır kapatmaz hayale daldığı için, bu ıslığı duymadı. Primola'nın kendisini unutmuş görünmesinden tedirgin olan Biobot, hoşnutsuzluğunu açıkça ortaya koyan sinirli bir sesle,

"Yanlıı anlamadıysam, dedi, o ihtiyar bunak bu akşam seni yemeğe davet etti?"

İhtiyar bunak! tamlamasını duymazdan gelen Primola, neşeyle,

"Hı, hı..." dedi. "Hem de Yazarlar Kulübü'ne!"

"Neden kabul etmedin?"

"Ben öyle yerlerde sıkılırım!"

"Neden bu mu, yoksa bir kurnazlık mı düşünüyorsun?"

Primola'nın yüzü kıpkırmızı kesildi:

"Ben mi? Ben mi kurnazlık düşünecekmişim? Sen beni ne sanıyorsun Allah aşkına? Sen eni konu kötü yürekli, fesat biri olup çıktın! O adam benim babam yaşında! Ünlü bir yönetmen!"

Biobot soğuk bir sesle,

"Ben gözlerimle ve mantığımla yargılarım insanları," dedi. "Yüreğim falan da yok benim! Bak yine uyarıyorum seni, bu Entel sana yâr olmaz!"

"Nereden çıkarıyorsun bunları? Alt tarafı bir yemek! Yeni sahneye koyacağı bale hakkında fikrimi öğrenmek istiyormuş."

Hınzırca güldü Biobot:

"Demek fikrini öğrenmek istiyormuş! Şapkama anlatsın bu mavalı! Entel'in oyuncuları tavlama için başvurduğu klasik bir yöntem bu, anlamadın mı?"

Primola kaşlarını çatı:

"Sen kıskançsın, kötü yürekli ve kıskanç bir... bir şeysin, bir... birisin! Sen böyle tekerlekli iskemleye tutsak oldun diye, başkalarının da bana yaklaşmasını istemiyorsun!"

Biobot'un başı önüne düştü; alabildiğine hüznünlü bir sesle, "Yüreğim olsaydı, şimdi ona kızgın bir şiş soktuğunu söyledim," dedi. "Ben zaten ölmüşüm, şimdi bir de sen..."

Bu kez Primola hüznünlendi:

"Bak şimdi! Ben seni üzme ya da kırmak istemedim ki! Biliyorsun, en çok sevdiğim sensin..."

Biobot'un yanağını okşadı:

"Böyle yapmamı istemiştin değil mi? Hoşuna gidiyor mu?"

Biobot'un teneke gövdesi yine kızardı ama, Primola bunu da fark etmedi,

"Ah, şekerim dedi, hiç üzülme! Ötekilerin hepsi gelip geçici! Bizi birbirimizden kimse ayıramaz!"

"Söz mü?" dedi Biobot heyecanla. "Beni bir gün çöp tenekesine atmayacak, ya da bir eskiciye satmayacaksın değil mi?"

"Deli! Hiç öyle şey yapar mıyım? Ama, şimdi bana izin ver de akşama hazırlık yapayım. Mutfak tamtakır. Bereket bugün fazla çalışma ücretlerini ödediler, yoksa ne yapardım! Ne dersin, özel bir tiyatroya geçsem mi? ikimiz, birlikte iyi para kırdık!.."

* * *

Kont Rişmondo'nun -karısı artık kullanmak istemediği için- armağan ettiği Saksonya yemek takımları, modası çoktan geçmiş olmakla birlikte sofraya soylu bir hava veren, yine Rişmondo'nun armağanı Christoffles marka gümüş çatal bıçak takımı, Hollanda'dan aldığı altın işlemeli ipek masa örtüsü ve peçeteleri, Bohemya kristali vazolarıyla, su ve içki bardakları, Vestfalya gümüşü şamdanları, Châlonsur-Mame yapımı Fransız mumları ve Kore işi yapma çiçekleriyle çok güzel bir masa hazırlamıştı Primola. Yemek boyunca, nefis bir

Barok müziği eşlik etmişti onlara. Çok gelişmiş müzik setinin "CD player"ında çalan, İ Musici Topluluğu'ydu.

Profesör Entel Bojö, boynuna bağladığı işlemeli peçeteyle ağzını bir güzel temizledikten sonra,

"Doğrusu harika bir yemektir Primola!" dedi. "Her şey çok güzeldi, şarap da, peynirler de çok nefisti..."

"Afiyet olsun," dedi Primola, hafifçe kızarak.

"Evet, her şey çok güzeldi," diye yineledi Profesör Entel Bojö. "Ama zaten önemli olan yemek değil... Senin varlığın her şeye büyülenmiş bir güzellik, hatta nasıl söyleyeyim, bir tatlı hüznün neşesi katıyor..."

"Hüznü mü?" dedi Primola şaşırarak. "Neden hüznü?"

Profesör Entel, içini çekti:

"Ah Primola... senin, o içinde zekâ şimşekleri yanıp sönen çocuksu soruların... Seni dinlerken, seni seyrederken, yaşıma, kim olduğumu âdeta unutuyorum. Seninle birlikte kanatlanıyor, güneşe doğru yükseliyorum. Seninle birlikte gençliğe özgü saf heyecanlarla yüreğim çarpmaya başlıyor. Sonra birden o korkunç düşüş, o girdap, o labirent... Lucretius'un dediği gibi, 'Hiç değilse bahtsızlığın bir sonu olacağı bilinse, dertlere katlanılabilir, yanlışlıklarla savasılır, yaşamın ağır yükü taşınabilirdi, ama...' Ama, işte bu ama yok mu... *'Feleği hor gören eski yaşam nerde? / Ah, nerde o yürek, her zoru alt eden? / Arzular, ölmezlik kaygıları güden? / Ne de tükenmez bir ateş vardı serde...'* Ya, işte böyle diyor Dubbelley... Benim de Musa'larım yalnız bıraktılar beni. Ben de artık Baudelaire gibi, *'Ey ölüm, ihtiyar kaptan, vakit tamam, demir alalım; / canımızı sıkıyor oldu bu memleket, ey ölüm, sefere hazırlanalım!'* diyecek yaşıyım. Sen de öyle mi buluyorsun beni?"

Primola, dirseklerini masaya dayamış, başını avuçlarının içine almış, gözleri yarı kapalı, hayran hayran dinlemekteydi Entel'i. Beklemediği soru karşısında âdeta sıçradı yerinden,

"Şey... Sözleriniz tatlı bir müzik gibi ruhuma işliyor," dedi. "Kendimi sıcak bir aile yuvasındaymış gibi hissettim bir an. Ben ne annemi ne de babamı tanıdım; bir yetimhanede büyüdüm ben. Aslında pek de kötü değildi. O günlerden aklımda kalan tek şey, hep çok üşüdüğüm..."

Entel, Primola'nın elini avucuna alıp sıkı,

"Zavallı yavrucak..." dedi. "Seni sevgisiyle ısıtacak bir dost gereksinmen var senin..."

Primola başını salladı,

"Bu doğru galiba," dedi. "Aslında çocuklar daha çok anne sevgisi ararlar; oysa ben, neden bilmiyorum, hep bir baba özlemiyle yaşadım. Kollarının arasında beni ısıtacak koruyacak bir baba... Çok kez size bakarken, daha doğrusu siz bana sevgiyle bakarken, ah keşke böyle bir babam olsaydı, demişimdir..."

Entel hafifçe öksürdü, yerinden kalktı,

"Şey, dedi, tabii haklısın... Biraz erken evlenmiş olsaydım, daha doğrusu, şöyle ya da böyle evlenmiş olsaydım, şimdilerde senin kadar bir kızım olabilirdi..."

Primola telaşlandı,

"Yoo, onu söylemek istememiştim... Daha doğrusu, sizin yaşınızı hiç düşünmemiştim şimdiye kadar; hiç aklıma gelmedi. Yani, bana hiç de yaşlı bir erkek gibi görünmediniz..."

"Ama, bu gerçek!"

"Hiç sanmıyorum. Hem siz değil miydiniz, yine burada, gala gecesi, başarıımızı kutlarken, 'Hayat bir andır!' diyen? O bir an içine sığan yılların sayısı ne önem taşır? Ben sizin insana güven veren, sevecen, babacan halinizi kastetmiştim."

Entel, konuyu değiştirmek isteyerek, Primola'nun kadehine tekrar şarap doldurdu, kendi kadehini de kaldırarak,

"Bu güzel sözler için teşekkür ederim," dedi. "Ama, şimdi kadehimi yakın gelecekteki yeni başarıların için kaldırmak istiyorum! Çünkü, sahneye koymak istediğim oyun, ancak seninle hayat bulabilir, başarı kazanabilir..."

"Beni şımartıyorsunuz," dedi Primola.

"Hiç de değil. Sende öyle bir güç var ki... Belki sen bile bunun farkında değilsin; hani bir taşa, bir demire bile istesen can verebilirsin! İşte bu yüzden, senin yanındayken yaşıım hiç aklıma gelmiyor."

"Ne güzel," diye içini çekti Primola. "Ama, niye ayaktasınız?"

Entel, sandalyesini Primola'nun yanına çekerek oturdu,

"Evet," dedi. "Hatta bazen çocuklaştığımı bile hissediyorum. Çocukça umutlara bile kapıldığım oluyor..."

Durakladı, Primola'nun ellerini avuçlarının içine alarak,

"Primola, size sen diyebilir miyim?" dedi. "Lütfen..."

Primola şaşırmış gibi baktı,

"Deminden beri 'siz' mi diyordunuz yoksa?" dedi. "Ama, tabii, memnuniyetle..."

Entel, yüzünün kızarmasını sağlamak için soluğunu tutuyordu; güçlükle,

"Primola, ben..." dedi, sustu.

"Neden sustunuz?"

"Şey... Primola... sen de bana 'sen' diyebilir misin?"

"Siz istedikten sonra... Elbette..."

Entel, şarabından bir yudum içip, alnındaki terleri mendiliyle sildikten sonra, yeni bir güç kazanmış gibi,

"Demek istiyorum ki, dedi, ben senden çok yaşılıyım. Ama, ne demiş Tales? 'Her şeyini yitirenin bile umudu vardır...'"

Sustu. Primola, Profesör'e 'sen' diyebilmek için kendisini zorlayarak,

"Hani, geçende, Lavoisier diye birinden söz etmiştin, dedi. 'Her şey yokluktan çıkar, her şey yokluğa gider!' filan demiş galiba. Ben de düşünüyorum ki..."

Entel, sertçe sözünü kesti:

"Lavoisier bunun tam tersini söylüyor. Böyle diyen benim!"

"Daha iyi ya," dedi Primola. "Yani, demek istiyorum ki... Seni tanıyınca kadar ben, ikinci derece rollere çıkarken, sıradan bir balerindim. Yani, yoktum ben; ne tiyatro, ne de bir başkası, hatta ne de kendim için... Beni yokluktan var eden sensin!"

Entel itiraz etmek istedi, Primola elini kaldırarak susturdu onu:

"Doğruyu söylüyorum. Herkes aynı şeyi söylüyor. Bomen de, Sekundo da, öteki arkadaşlarım da..."

"Onlar şendeki üstün yeteneği anlamaktan âciz insanlar..."

"Sağ ol ama, ben kendimi biliyorum. Demin kanatlardan falan söz etmiştin ya... Aslında beni göklere uçuran sensin. Bir gün elimi bırakacak olursan..."

Entel bu kez gerçekten heyecanlanarak Primola'nın ellerine yeniden yapıştı:

"Primola... Primola... diye hıçkırdı."

"Beni bırakmayacaksın, değil mi?" dedi Primola.

"Asla," dedi Entel. "Seni seviyorum Primola..."

"Ben de seni seviyorum Entel..."

Birbirlerine sarıldılar. Primola kalktı, Entel'in kucağına oturdu, öpüşmeye başladılar. Primola'nın ağırlığı altında bacakları fena halde ağrıyor, ama büyüünün bozulacağı korkusuyla

sesini çıkarmıyordu Entel. Neden sonra Primola sendeleyerek ayağı kalktı. Aslında Entel'in kemikli bacakları kalçasını acıtmıştı:

"Ah, Entel," dedi, "bilsen başım nasıl dönüyor... Beni sarhoş ettin öpücüklerinle... Gökyüzü, yıldızlar, güneş, ay, sonra o dediğin şey, labirent falan, hepsi fıldır fıldır..."

Sonra, eteğini savurup bacaklarını fena halde iki yanına açarak kendisini Rönesans stili kanepenin üzerine bıraktı. Entel, telaşla kalktı, Primola'nun dizinin dibine çöktü, ellerini tuttu,

"Ne oldun sevgilim, dedi, hastalandın mı yoksa?"

Primola Entel'i yanına çekip kanepeye uzanmaya zorlar-ken, kendinden geçiyormuş gibi gözlerini kapatıyor, "Galiba, mutluluktan ölmek üzereyim!" diye mırıldanıyordu. Entel'in rengi benzi atmıştı, elleri titriyordu. Soluk soluğa,

"Galiba, bana da bir şeyler oluyor," dedi. "Yüreğim bu heyecana nasıl dayanacak..."

Ceketini çıkarması için kendisini zorlayan genç kadının el-lerinden nasılsa sıyrılarak ayağa kalktı,

"Kimlik kartın yanında mı?" dedi kesik kesik bir sesle. "Yarından tezi yok, işlemlere başlayacağım..."

Primola birden sakinleşti, Entel'in gözlerinin içine baktı,

"Ne söylediyinin farkında mısınız?" dedi. "Bana evlenme teklif ediyorsun galiba?"

"Yoksa bir engel mi var?" dedi Entel. "Umarım bir başkası yoktur aramızda?"

Primola, Entel'in boynuna sarılarak,

"Deli misin," dedi, "tabii yok. Sen benim bir tanemsin, her şeyimsin, biricik sevgilimsin..."

Ayakta bir süre öpüştiler. Soluğu kesilen Entel, kendisini güç bela kurtardı Primola'nın kollarından,

“Bu kadar heyecan benim için fazla,” dedi. “Ben artık gi-
deyim. Saat on birde ilacımlı almam gerekir. Frau Holştayn,
elinde oklavasıyla kapının arkasında beni bekliyordur şimdi.
Seninle evlenir evlenmez, ilk işim onu sepetlemek olacak! Sen
herhalde ondan daha iyi bir bakıcı olursun!”

Primola, hafifçe burkulmakla birlikte, düş kırıklığını belli
etmeden, Entel’in pardösüsünü giymesine yardım etti. Entel,
tam kapıdan çıkıyordu ki, birden elini alnına vurdu,

“Kimlik kartın!” dedi. “Bak, az kalsın unuttuyorduk...”

“Doğru,” dedi Primola isteksizce. “Unutmuştum! Bir da-
kika bekleyebilir misin? Yatak odasındaki komodine koymuş-
tum...”

Primola, içeri geçti. Entel, farkında olmadan Biobot’un
önünde durmuş, ilk gördüğü günkü gibi dalgın dalgın inceli-
yordu onu. Robotla konuşuyormuş gibi, kendi kendisine,

“Aslında, seninle benim aramda pek bir fark yok arkadaş,”
diye mırıldandı. “Bu yaştan sonra gelen nimetin Allah belasını
versin! Şimdi benim sevgiliye değil, Frau Holştayn’ın yerini
alacak şefkatli bir bakıcıya gereksinmem var.”

Biobot, ilk günkü madeni sesiyle homurdandı:

“Hadi ordan pis zampara! Zavallı kadının ağzına bir par-
mak bal çaldıktan sonra, hemen hemen beş para harcamadan,
hem iğrenç zevklerini doyursun, hem de sana baksın istiyor-
sun!”

Entel, şaşırarak kendisini iki adım geri attı,

“Ne, ne oluyor?” dedi. “Kim konuşuyor orda?”

“Ben konuşuyorum,” dedi. Biobot. “Hadi ordan pis zampa-
ra, dedim! Senin gibilere aslında başka şey derler ya, neyse!”

“Ama sen... sen bir robotsun,” diye kekeledi Entel. “Nasıl
konuşabilirsin benimle? Olamaz...”

“Ben konuşurum,” dedi Biobot. “Bana bak, aklını başına toppla, Primola’yı üzmene izin vermem! Bilmiş olasin!”

Entel, şaşkınlığından biraz olsun sıyrılarak, karşılık vermeye çalıştı Biobot’a,

“Hangi sıfatla benimle böyle konuşmaya cüret ediyorsunuz?” dedi. “Hem benim kötü bir niyetim yok, evleneceğim onunla, duymadınız mı?”

Yüz çizgileri belli olsa, Biobot’un nasıl iğrenir gibi baktığı hemen anlaşılırdı.

“Hadi ordan kart pezevenk!” dedi nefretini en azından sesiyle vurgulayarak. “Evlenme vaadiyle baştan çıkardığın, sonra da sana saygınlık beratları, madalyalar, keyif içinde bir yaşam sağlayan makam sahiplerine, tiyatronun müteveli heyetindekilere sunduğun zavallı masum kızların sayısını anımsıyor musun? Ya onların sönen hayatları?”

Profesör Entel, kendisini zorlayarak, Biobot’la alay etmeye çalıştı,

“Nerdeyse ağlatacaksın beni!” dedi. “Sen de biliyorsun ki kimse zorlamıyor onları! Hem bırak şimdi o arabesk sözleri de, açıkla bana nasıl oluyor da...”

“Kısır kalanlar, AIDS’e yakalananlar, intihar edenler, randevu evlerinde sürünenler? Bunlar hep arabesk değil mi?”

Entel Bojö, panik içinde kendini savunmaya çalışıyordu:

“Beni başkasıyla karıştırıyorsunuz... Ben ciddi bir adamım, bir profesörüm ben, Primola’yı da çok seviyorum...”

“Seviyormuş! Ne mazeret ya! Sevgilisini kırk bıçak darbesiyle yere seren barbar katil de yakalandığında polise aynı şeyi söyler!”

Entel, karşısında bir robot değil de gerçek bir ahlak savcısı olduğunu düşünerek, bitkin bir halde, ancak duvara tutunarak ayakta durabiliyordu.

Bereket o sırada Primola elinde kimlik kartıyla geri döndü:

"İşte kimliğim," dedi küçük dikdörtgen plastik parçasını Entel'e uzatırken; ama aynı anda onun yüzündeki şaşkınlığın ve çökmüştüğün de farkına vardı,

"Ne oldu?" dedi. "Neyin var? Hastalandın mı yoksa? Hortlak görmüş gibisin?"

Hâli olsa bu söze kahkahayla gülerdi Entel.

"Hiç," dedi kekeleyerek. "Hiç... sadece... şu robota bakıyordum da... Konuşuyor demiştin, değil mi?"

"Konuşuyor, ama zararsızdır, çok iyi yüreklidir, kimseyi rahatsız etmez. Göreceksin, ondan sen de hoşlanacaksın! Hadi, şimdi git, ilacını al, rahatla. Şvester Frau Holştayn'a da söyle, ayaklarına sıcak bir termofor getirsin. Güzelce uyu, tatlı düşler gör!"

* * *

Primola, Entel'i geçirdikten sonra, döndü, zafer kazanmış bir komutan edasıyla Biobot'un karşısına dikildi:

"Ee? Ne diyorsun? Bütün gece hiç sesin çıkmadı? Ah Biobot, inan bu kez gerçekten mutluyum! Bu kez, tam senin de, benim de istediğimiz gibi biri çıktı karşımıza. Düşün bir kere, koskoca Üstat Entel Bojö, benimle evlenmek istiyor! Üstat Bojö ve ben... Juvenita Primola Bojö... Adımın neon lambalı dev reklam panolarında altın parıltılarıyla yanıp söndüğünü görür gibiyim! Bu kez söyleyecek bir şey bulamayacaksın!"

Biobot üzgün, fakat yumuşak bir sesle,

"Öyle mi sanıyorsun," dedi. "Zavallı küçük budalam benim!"

Primola'nın suratı asılıverdi:

"Ne var, ne oldu yine?"

"O pis zampara sana evlenme teklif etti diye neredeyse" havalarda uçacaksın! Hemen şuracıkta, gözlerimin önünde sevişmeye bile zorladın adamı! En azından bu noktada moruğu suçlamam olanaksız!"

"Halt etmişsin," dedi Primola kızgınlıkla. "Bir kere Üstat Bojö hiç de moruk değil! Yaşına göre hayli dinç. Senin gibi teneye gövdeli, felçli, bir bilmem kaç yaşında antika eşya olduğunu da kimse söyleyemez!"

"Benimle ne mukayese ediyorsun? Benim gövdem de yok, yaşım da! Bu beyin belki de bir milyon yaşındadır! Belleğimde çok daha eskilerden gelen bilgiler bile var!"

Primola, alaycı bir tavırla,

"Ah, şimdi anladım onu niye çekemediğini," dedi. "Çünkü o da senin kadar akıllı, senin kadar bilgili, üstelik, senin kadar olmasa bile çok da iyi yürekli... yani... onu kendine rakip görüyorsun!"

"Yok canım!" dedi Biobot; kızdığı sesinden belli oluyordu. "Elim kolum bağlı ya, vur abalıya!"

"Onunla evlenirsem, seni ihmal edeceğimi, seninle eskisi gibi konuşup dertleşmeyeceğimi, hatta, belki de seni orta yerde bırakacağımı düşünüyorsun!"

"Sahi mi?"

"Böyle düşünüyorsan, yanılıyorsun! Üstat Bojö bana evlenme teklif ettiği zaman hemen sen geldin aklıma. Entel seninle arkadaşlık edebilecek bir adam. Bilgili, duygulu, akıllı bir adam; ötekiler gibi değil. Gerçek bir beyefendi. Gerçek bir sanatçı! Düşün, üçümüz bir arada ne kadar mutlu oluruz. Siz ikiniz, aranızda bilimden, sanattan, politika ya da felsefeden konuşup tartışırken, ben evimin işlerini yaparım; kim bilir, belki bir çocuğumuz da olur. Oona O'Neil'in Şarlo'dan çocuğu

olmadı mı? Siz aranızda ahbaplık ederken, ben de çocuğuma bakarım. Entel, çok güzel satranç ve ping-pong oynar. Belki kollarını biraz geliştirirsin, satranç ya da ping-pong oynarsınız arada sırada! Robotların güzel satranç oynadıklarını okumuştum bir yerde...

Biobot, ciddi bir sesle,

“Düş kurmayı bırak Primola,” dedi. “O seninle evlenmeyi düşünüyor. Daha doğrusu, seni kendine güzel bir hastabakıcı olarak bağlamayı düşünüyor! Çünkü o şu anda, benim sağlığında olduğumdan daha yaşlı olması bir yana, ölümcül olmayan, ama, çevresini rahatsız eden birçok hastalıkla boğuşuyor! Haplar, iğneler, buğular, masajlar... Kaldı ki, önemli olan bu da değil. Demin, onunla evlendiğinde üçümüzün nasıl mutlu ve uyumlu bir yaşamımız olacağını söylüyordun, ama dikkat ettin mi, onunla aranızda hiçbir ortak nokta bulunmadığının sen de farkındasın. O seninle büyük büyük laflar ederek konuşurken, sen sadece onun sesindeki melodiye kapılıp gitmiştin. Sana gerçekten âşık olmuş olsa bile, senin gençliğinden ona yansıyacak bir iksirin var olduğunu düşündüğündendir! Bir süre sonra senden daha genç, daha güzel kızların ardına düşecektir, bugüne kadar hep yaptığı gibi...”

Primola ağladı ağlayacaktı:

“Nereden biliyorsun?” dedi, “iftira bunlar!”

“Bunu senden başka herkes biliyor galiba! Hem, onunla evlendikten sonra, ikimizi baş başa bırakıp aradan sıyrılacağını sanıyorsun ama, bir kere o, senin sandığın gibi, bütün gün, bilimden, felsefeden ya da sanattan konuşarak oyalanacak bir adam değil. Aynı lafları yinelemekten başka marifeti olmayan boş bir fıçıdır o! Bahse girerim, üç çeşit gambitten başka açılış bile bilmiyordur satrançta! Hiçbir biçimde ben senin yerini

dolduramam güzelim, bu olanaksız bir şey! Adam, genç değil ki, her gece sevdanın ateşiyle oyalayabilesin onu!”

Primola’nın gözpınarlarında iki damla yaş belirmişti:

“Neden hep böyle kötümserdin? Benim mutlu olmamı istemiyor musun?”

“Bunu benim kadar kimse isteyemez Primola. Çünkü... çünkü seni gerçekten seviyorum. Gençliğini, güzelliğini, çocuksu saflığını, aptalca kurnazlığı, pırlanta gibi yüreğini...”

“Biliyorum,” dedi Primola. “Ben de seni çok seviyorum. Ama sen bir robotsun, ne de olsa...”

Biobot’un teneke yüzünde bir garip kıpırtı oldu,

“Sesimi anımsıyor musun Primola,” dedi gizemli bir tavırla. “Buraya geldiğim günkü sesimi?”

“Anımsamaz olur muyum? Teneke gıcirtısına benziyordu.”

“Şimdi öyle mi konuşuyorum?”

“Tabii ki çok farklı. Çok tatlı bir sesin var şimdi.”

“Alıştığın için olmasın?”

“İyi bir müzik kulağım olduğunu unutma! Ben birinci sınıf bir balerinim! Senin güzel bir bariton sesin var!”

“Yani tam bir insan sesi?”

“Evet! Ne demek istiyorsun?”

“Peki bu değişim nasıl oldu sence?”

“Aklımı karıştırmaktan zevk alıyorsun galiba!”

“Daha önce söylemiştim, insan, beyninin gücüyle Tanrıları yarattığı gibi, maddenin özünü bile değiştirmeye yetkindir, yeter ki bunu gerçekten istesin! Ben de, seni ürkütmeden, yormadan, seni rahatlatacak bir sesle konuşmak istedim ve o teneke konuşma aygıtını insanlaştırdım...”

Primola’nın yüzü sapsarı kesildi. Biobot, garip, etkileyici bir tonda sürdürüyordu konuşmasını:

“Gerçek aşk, iki insanın, bir gövde, bir yürek ve bir beyin olarak bütünleşmesidir Primola. Şimdi, söyle bana, benimle böylesine bir sevgiyi paylaşmak istemez misin?”

Primola,

“Aklımı karıştırıyorsun,” dedi güçlkle.” Tabii seni çok seviyorum, ama bu nasıl olabilir? Sen hâlâ teneke bir robotsun. Bu dediğin nasıl olacak?..”

“Bana inanman yeterli. Şimdi, bak bana!”

Primola’nın dehşet dolu bakışları önünde Biobot’un teneke gövdesi, yavaş ve hantal hareketlerle yerinden doğruldu ve tekerlekli koltuktan kalktı. Aynı zamanda, teneke zırhın sert çizgileri de yavaş yavaş yumuşuyor, renk değiştiriyordu.

Primola bir çılgılık attı:

“Aman Tanrım... sen... sen...yoksa... Ama olamaz...”

“Beynin gücü,” diye fısıldadı Biobot. “Beynin gücü Primola...”

Primola, kesik kesik,

“Sen şimdi yani sahiden... yoksa, sahiden canlandın, insan mı oldun?” dedi. “Gerçek bir insan mı oldun...”

“Daha değil Primola,” dedi Biobot. “Büyücünün kurbağa kılığına soktuğu prens masalını bilir misin? Hani, güzel prenses avucuna alıp okşayınca büyü bozulur, prens eski haline döner? Şimdi ben de senin beni kucaklamayı istiyorum, insan olmak için! Belki yakışıklı bir insan da olurum!”

Primola’nın asıl kendisi büyülenmiş gibiydi; çekinerek yaklaştı Biobot’a,

“Nasıl?” dedi. “Nasıl sarılmam gerek?”

“Gerçek bir insanmışım gibi. Sevgiline sarılırcasına...”

Primola, uykuda gezer gibi kollarını Biobot’un boynuna doladı,

O anda Biobot'un kolları da kalktı, Primola'yı sıkıca kavradı. Primola inledi:

"Biobot... Ah sevgilim... Tamam, ol artık... Ama biraz yavaş, canımı acıtıyorsun... Çok sıkıyorsun... Canım acıyor... yapma... öldüreceksin beni... Ah, Biobot, yapma... öldürüyorsun beni..."

Primola'nın sesi gitgide boğuklaşıyor, Biobot, tutkulu bir sesle haykırıyordu:

"Seninle bütünleşiyoruz sevgilim, bırak kendini!"

Primola, son bir kez. "Ah Biobot, Ah, Tanrım" diye hıçkırdı, başı düştü; Biobot'un vücudunu keskin bir ışık demeti kavradı; alevler içinde kalan iki gövde, yavaş yavaş eriyip yok oldu.

* * *

Provalara gelmeyişinden telaşa düşen Profesör Entel Bojö'nün ihbarı üzerine Primola'nın kapısını kırarak içeri giren polisler, mutfakla salon arasındaki antrede, iki koca vazo dolduracak kadar büyük bir kül yığınıyla karşılaştılar.

Derin gözlem gücü, insanı ele alışındaki bütüncü yaklaşımı, durumları olanca gerçekliğiyle ortaya koyuşu, süsten uzak, yalın ve etkileyici üslubuyla Erhan Bener'in *Bütün Öyküleri*'nin bu ilk cildinde, Yunus Nadi Öykü

Ödülü'nü kazanan ve Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer görülen öyküsü "Alabalık"ın da içinde yer aldığı *Aşk-ı Muhabbet Sevda* ile *Gece Gelen Ölüm* buluşuyor.

Erhan Bener, Türk edebiyatının büyük ustalarından biri.

kirmizikedi.com

[/kirmizikedikitap](https://www.facebook.com/kirmizikedikitap)

[/krmzikedikitap](https://twitter.com/krmzikedikitap)

[/kirmizikedilyayinevi](https://www.instagram.com/kirmizikedilyayinevi)